

EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

12 | 2007

KUUBÜLLETÄÄN

EUROOPA KESKPANK

01 | 2007

02 | 2007

03 | 2007

04 | 2007

05 | 2007

06 | 2007

07 | 2007

08 | 2007

09 | 2007

10 | 2007

11 | 2007

12 | 2007

KUUBÜLLETÄÄN
DETSEMBER

EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

**KUUBÜLLETÄÄN
DETSEMBER 2007**

2007. aastal on
kõikidel Euroopa
Keskpanga
väljaannetel
20-eurose
rahatähe motiiv

© Euroopa Keskpang, 2007

Aadress

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Saksamaa

Postiaadress

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Saksamaa

Telefon

+49 691 3440

Koduleht

<http://www.ecb.europa.eu>

Faks

+49 691 344 6000

Teleks

411 144 ecb d

Käesolev bülletään on valminud EKP juhatuse vastutusel. Tõlked koostatakse ja avaldatakse liikmesriikide keskpankade poolt.

Kõik õigused on kaitstud. Käesoleva bülletääni taasesitus õppe- ja mitteäriühistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.

Käesolevas väljaandes sisalduvad statistilised andmed on esitatud seisuga 5. detsember 2007.

ISSN 1561-0136 (trüki versioon)

ISSN 1725-2822 (elektroniline versioon)

SISUKORD

JUHTKIRI

MAJANDUSARENG

Euroala väliskeskkond

Rahapoliitiline areng

Hinnad ja kulud

Toodang, nõudlus ja tööturg

Eelarvepoliitiline areng

Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta

Vahetuskursi ja maksebilansi areng

Taustinfo:

- 1 Uued hinnangud euroala M3 jaotuse kohta sektoriti **19**
- 2 Likviidsuskeskkond ja rahapoliitilised operatsioonid alates 8. augustist kuni 13. novembrini 2007 **30**
- 3 Finantsturul hiljuti avaldunud pingete mõju kajastumine suuremates tööstusriikides teostatud pankade laenutegevuse uuringutes **41**
- 4 Toiduainete hinnad euroalal: viimase aja areng ja tulevikuväljavaated **57**
- 5 Euroopa Liidu ühine põllumajanduspoliitika toiduainete üleilmse hinnatõusu taustal **60**
- 6 Pikemaajaliste inflatsiooniootuste areng EKP kutseliste prognoosijate küsitluse põhjal: hiljutiste muutuste üksikasjalikum analüüs **65**
- 7 Poliitilised kohustused ning stabiilsuse ja majanduskasvu pakt **78**
- 8 Lissaboni leping **80**
- 9 Tehnilised eeldused **83**
- 10 Teiste institutsioonide prognoosid **86**

5 EUROALA STATISTIKA

9 LISAD

9 Eurosüsteemi rahapoliitiliste meetmete kronoloogia

15

55 Target (üleeuroopaline automatiseeritud reaalaajaline brutoarveldussüsteem)

68

74 Euroopa Keskpanga poolt alates 2006. aastast avaldatud dokumendid

83

Sõnastik

87

SI

I

V

IX

XVII

LÜHENDID

RIIGID

BE	Belgia	HU	Ungari
BG	Bulgaaria	MT	Malta
CZ	Tšehhi	NL	Madalmaad
DK	Taani	AT	Austria
DE	Saksamaa	PL	Poola
EE	Eesti	PT	Portugal
IE	Iirimaa	RO	Rumeenia
GR	Kreeka	SI	Sloveenia
ES	Hispaania	SK	Slovakkia
FR	Prantsusmaa	FI	Soome
IT	Itaalia	SE	Rootsi
CY	Küpros	UK	Ühendkuningriik
LV	Läti	JP	Jaapan
LT	Leedu	US	Ameerika Ühendriigid
LU	Luksemburg		

MUUD

BIS	Rahvusvaheliste Arvelduste Pank
CIF	hind, kauba rahvusvaheline tarneklausel; näitab kauba maksumust ning kulutusi, mis on seotud kauba veo ja kindlustamisega importiva maa tollipiirini
ECOFIN	majandus- ja rahandusministrid
EER	efektiivne vahetuskurs, mille saamiseks kasutatakse EER-12, EER-24 või EER-44 andmeid.
EER-12	12 riigist koosnev kitsas kaubanduspartnerite grupp, kuhu kuuluvad Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Hongkong, Jaapan, Kanada, Lõuna-Korea, Norra, Rootsi, Singapur, Šveits, Taani ja Ühendkuningriik.
EER-24	24 riigist koosnev kaubanduspartnerite grupp, kuhu kuuluvad peale EER-12 liikmete veel Bulgaaria, Eesti, Hiina, Küpros, Leedu, Läti, Malta, Poola, Rumeenia, Slovakkia, Tšehhi ja Ungari.
EER-44	44 riigist koosnev lai kaubanduspartnerite grupp, kuhu kuuluvad peale EER-24 liikmete veel Alžeeria, Argentina, Brasiilia, Filipiinid, Horvaatia, Iisrael, India, Indoneesia, Island, Lõuna-Aafrika, Malaisia, Maroko, Mehhiko, Tai, Taiwan, Tšiili, Türgi, Uus-Meremaa, Venemaa ja Venezuela.
EFAMA (endine)	
FEFSI	Euroopa Fondivalitsejate Liit
EKP	Euroopa Keskpang
EKPS	Euroopa Keskpankade Süsteem
EL	Euroopa Liit
EMU	majandus- ja rahaliit
EONIA	euroala pankadevahelise üleöoturu keskmine aastaintressimäär
ERM2	vahetuskursimehhanism 2
ESA 95	Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteem 1995
EUR	euro
EURIBOR	euro üleeuroopaline pankadevaheline intressimäär
FOB	hind, kauba rahvusvaheline tarneklausel; näitab kauba maksumust ning kulutusi, mis on seotud kauba veo ja kindlustamisega eksportiva maa tollipiirini
HWWA	Hamburgi Rahvusvahelise Majanduse Instituut
ILO	Rahvusvaheline Tööorganisatsioon
PMI	ostujuhtide indeks
SKP	sisemajanduse koguprodukt
TARGET	üleeuroopaline automatiseeritud reaalaajaline brutoarveldussüsteem
THI	tarbijahinnaindeks
ÜTHI	ühtlustatud tarbijahinnaindeks

Vastavalt ühenduse praktikale on ELi riigid loetletud käesolevas bülletäänis rahvuskeelsete riiginimede tähestikulises järjekorras.

JUHTKIRI

EKP nõukogu tegi 2007. aasta 6. detsembri istungil regulaarsete majandus- ja rahapoliitiliste analüüside põhjal otsuse jätta EKP baasintressimäärad muutmata. Nõukogu eelmise, 8. novembril toimunud istungi järel saadaval olnud andmed on kinnitanud tugeva lühiajalise inflatsioonisurve olemasolu, sest ÜTHI-inflatsioonimäär tõusis novembris 3,0%ni. See toetab igati hinnangut, et hinnastabiilsust ohustavad riskid jäävad keskmise aja jooksul püsima. Selle taustal ning rahapakkumise ja laenude endiselt jõulise kasvu tingimustes euroalal on nõukogu vastavalt oma volituste valmis vastu astuma hinnatõusuriskidele. Euroala majanduse põhinäitajad on endiselt head. Siiski on riskide ümberhindamine finantsurgudel ikka veel arengujärgus ja sellega kaasneb jätkuv ebakindlus seoses võimaliku mõjuga reaalmajandusele. Seepärast jälgib nõukogu väga hoolikalt kõiki arengusuundi. Antud hinnangut aluseks võttes ning kindlalt ja õigeaegselt tegutsedes tagab nõukogu, et keskmise aja jooksul hinnastabiilsust ohustavad teised mõjud ja riskid ei realiseeruks. Keskmise ja pika aja inflatsiooniootuste hoidmine kindlalt kooskõlas hinnastabiilsusega on eriti tähtis finantsturgude volatiilsuse ja suurenenud ebakindluse kontekstis. Eelolevatel nädalatel pöörab nõukogu finantsturgude arengule jätkuvalt suurt tähelepanu.

Majandusanalüüsi osas märgitakse, et Eurostati esialgsel hinnangul oli euroala SKP reaalkasv 2007. aasta kolmandas kvartalis 0,7%, mis on kooskõlas varasema esialgse hinnanguga. Kolmandas kvartalis toetas majanduskasvu peamiselt sisenõudlus, kinnitades euroala püsivat majanduskasvu. Majandustegevuse värskeimad andmed, näiteks mitmesugused kindlustundeuuringud ja näitajatel põhinevad hinnangud, kinnitavad seisukohta, et majanduskasv on jätkunud ka käesoleva aasta neljandas kvartalis, ehkki kolmanda kvartaliga võrreldes on selle tempo tõenäoliselt mõnevõrra aeglasem. Kokkuvõttes võib öelda, et euroala majanduse põhinäitajad püsivad head. Ettevõtete kasumlikkus on jätkuvalt suur, tööhõive kasv kiire ning tööpuuduse määr on langenud viimase 25 aasta madalaimale tasemele.

Neid tegureid kajastab ka 2007. aasta detsembri eurosüsteemi ekspertide makromajanduslik ettevaade. SKP aastane reaalkasv peaks 2007. aastal püsima vahemikus 2,4–2,8%, 2008. aastal vahemikus 1,5–2,5% ja 2009. aastal vahemikus 1,6–2,6%. Septembris avaldatud EKP ekspertide makromajandusliku ettevaatega võrreldes prognoositakse 2008. aastaks mõneti aeglasemat SKP reaalkasvu ning 2007. aastaks prognoositav väärtusvahemik jääb varasema väärtusvahemiku ülemisse ossa. Rahvusvaheliste organisatsioonide avaldatud prognoosid väljendavad üldjoontes sama väljavaadet.

Stsenaarium, mille kohaselt SKP reaalkasv jätkub potentsiaalilähedasel tasemel, põhineb eeldusel, et üleilmne majandustegevus on edaspidigi jõuline, sest majanduskasvu aeglustumist Ameerika Ühendriikides peaksid osaliselt tasakaalustama jätkuvalt kiiret kasvu näitavad arenevad turud. Välisnõudlus peaks ka edaspidi toetama euroala eksporti ja investeringuid. Kooskõlas reaalse kasutatava tulu arenguga ja tööhõive jätkuvast kasvust tulenevate soodsate tingimustega peaks ka tarbimine euroalal kasvama, mis panustab omakorda majanduskasvu. Ent arvestades finantsturgude jätkuva volatiilsuse ja riskide ümberhindamise võimaliku mõju reaalmajandusele, on ebakindlus endiselt suur.

Nõukogu arvates ohutavad seda majanduskasvu väljavaadet endiselt langusriskid, mis on peamiselt seotud finantsturgudel valitseva riski ümberhindamise potentsiaalselt laialdasema mõjuga rahastamistingimustele ning kindlustundele maailmamajanduse ja euroala majanduse kasvu osas, nafta- ja toormehindade võimaliku edasise tõusuga, proteksionismisurvega ning maailmamajanduse tasakaalustamatusest tingitud võimalike ebakorrapäraste arengusuundadega.

Hindade arengu osas märgitakse, et Eurostati esialgse hinnangu kohaselt tõusis aastane ÜTHI-inflatsioonimäär 2,6%lt 2007. aasta oktoobris taas järsult 3,0%ni novembris. Viimastel kuudel on märgatavalt kerkinud naftahind ning märkimisväärselt tõusid ka toiduainete

hinnad, peegeldades suuremat üleilmset nõudlust. Nagu nõukogu on eelnevalt rõhutanud, mõjutavad käesoleval perioodil aastast ÜTHI-inflatsioonimäära jõuliselt energiahindadest tulenevad negatiivsed mõjud, mis on tingitud naftahinna suurest langusest aasta tagasi.

Tulevikku vaadates peaks ÜTHI-inflatsioonimäär eelolevatel kuudel püsima oluliselt kõrgemal kui 2% ja tõenäoliselt aeglustub see 2008. aasta jooksul ainult vähehaaval. Seega kujuneb ajutiselt kõrgete inflatsioonimäärade periood varem eeldatust mõnevõrra pikemaks. Eurosüsteemi ekspertide detsembri makromajandusliku ettevaate kohaselt püsib aastane ÜTHI-inflatsioon 2007. aastal vahemikus 2,0–2,2%, kuid tõuseb siis 2008. aastal 2,0–3,0%ni. 2009. aastal jääb ÜTHI-inflatsioon hinnanguliselt vahemikku 1,2–2,4%. Septembris avaldatud EKP ekspertide ettevaatega võrreldes prognoositakse 2007. ja 2008. aastaks mõnevõrra suuremat ÜTHI-inflatsiooni. Üldjoontes sama arvamust väljendavad ka rahvusvaheliste organisatsioonide prognoosid, milles võetakse arvesse inflatsiooni hiljutist arengut.

Need ettevaated kajastavad suuresti ka nafta- ja toiduainehindade eeldatavat arengut, mille puhul teadaolevad futuurihinnad viitavad langusele tuleva aasta jooksul. Tööjõu erikulud euroalal peaksid ettevaateperioodil suurenema. Selles kontekstis on tähtis rõhutada, et ekspertide ettevaated põhinevad põhieeldusel, et hiljutine nafta- ja toiduainehindade dünaamika ning nende mõju ÜTHI-inflatsioonile ei avalda laialdast teisest mõju palgakujundusele. Teine oluline eeldus on, et ettevaateperioodil aeglustub kasumimarginaalide kasv. Ekspertide ettevaadete kontekstis viitavad need kaks eeldust kuluruvete jätkuvalle alanemisele euroalal, mis aitab kaasa 2009. aastaks prognoositava inflatsiooni aeglustumisele.

Nõukogu hinnangul ohustavad hindade arengu väljavaadet keskmises perspektiivis ka edaspidi selged hinnatõusuriskid. Need on seotud võimalusega, et viimastel kuudel jõuliselt kasvanud nafta- ja põllumajandustoodete hinnad tõusevad

veelgi, aga ka riiklikult reguleeritud hindade ja kaudsete maksude oodatust suuremate tõusudega. Arvestades piiratud tootmisvõimsust, viimastes kvartalites hoogustunud SKP reaalkasvu soodsat mõju ja positiivseid arenguid tööjõuturgudel, võib palgatõus olla oodatust suurem. Lisaks võidakse väiksema konkurentsiga turusegmentides hakata ellu viima jõulisemat hinnakujunduspoliitikat. Seetõttu on väga oluline, et kõik osapooled võtaksid neile pandud vastutust tõsiselt ning et hiljutisest toomehinna tõusust tulenev teisene mõju palkadele ja hinnakujundusele ei realiseeruks. Selleks tuleks vältida nominaalpalgade otsest või tegelikku hindadega indekseerimist.

Rahapoliitiline analüüs osutab endiselt valitsevatele hinnatõusuriskidele keskmise ja pikema aja jooksul. Rahapakkumise ja laenude kasv on viimastel kuudel olnud jõuline. Rahagregaadi M3 12,3%list aastast kasvumäära oktoobris mõjutas tõenäoliselt hulk ajutisi tegureid, näiteks tulukõvera laugemaks muutumine, finantsturgudel valitsev rahutu olukord ja teatud pangakontsernide ümberstruktureerimisega seotud konkreetsed tehingud. Nimetatud erakorralistest teguritest hoolimata on rahapakkumise kasv siiski endiselt jõuline. Euroala erasektorile antavate laenude püsiv aastakasv, mis tõusis oktoobris 11,2%ni, osutab rahapakkumise dünaamika endiselt hoogsale suurenemisele. Seega tuleb rahapoliitilist arengut edaspidigi väga hoolikalt jälgida, et teha kindlaks selle suundumused seoses pikemaajaliste inflatsioonisurvevete ja paremini mõista lühemaajalist dünaamikat.

Selline jälgimine annab ka täielikuma pildi erasektori reageerimisest finantsturgude suurenemisele volatiilsusele. Arvestades hiljutisi arenguid finantsturgudel, on rahapakkumise ja laenude kasvu suundumuste põhjalik hindamine praegu eriti oluline. Finantsturgude suurenemise volatiilsus võib mõjutada raha valdajate lühiajalist käitumist ning raskendada seeläbi rahapoliitilise arengu suundumuste kindlakstegemist. Samal ajal võivad rahapakkumise ja laenude andmed sisaldada ka olulist teavet selle

kohta, kuidas finantsasutused, kodumajapidamised ja ettevõtted on reageerinud finants-turgudel valitsevale rahutule olukorrale.

Praegu aga leidub vähe tõendeid selle kohta, et alates augusti algusest täheldatud finantsturgude ebastabiilsus oleks tugevalt mõjutanud laiemat rahapakkumise ja krediidi agregaatide dünaamikat. Siiski on võimalik, et see avaldas mõju mõningatele bilansikirjetele, näiteks rahaturufondide aktsiate/osakute hoiustele. Viimastel kuudel on endiselt kiiresti kasvanud ka kodumajapidamistele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antavate pangalaenude maht, mis võib osutada sellele, et laenuitingimused ei ole halvenenud. Selleks, et saada põhjalikum ülevaade finantsturgude arengu mõjust pankade bilansile, rahastamistingimustele ning rahapakkumise ja laenude kasvule, on vaja täiendavaid andmeid ja analüüse.

Kokkuvõttes kinnitab majandusanalüüsi ja rahapoliitilise analüüsi tulemuste võrdlus täielikult hinnangut, et rahapakkumise ja laenude jõulise kasvu tingimustes ning euroala tugeva majanduse taustal jäävad hinnastabiilsusega seotud riskid keskmise aja jooksul püsima. Samuti on riskide ümberhindamine finantsturgudel ikka veel arengujärgus ja endiselt püsib ebakindlus seoses võimaliku mõjuga reaalmajandusele. Seepärast jälgib nõukogu väga hoolikalt kõiki arengusuundi. EKP on valmis oma rahapoliitika kaudu vastu astuma hinnatõusuriskidele, nagu näevad ette EKP volitused. Et hiljutine inflatsioonitõus jääks ajutiseks, on tähtis vältida teisese mõju avaldumist inflatsioonimäära kaudu, mis mõjutab palkasid ja hinnakujundust. Kindlalt ja õigeaegselt tegutsedes ning antud hinnangut aluseks võttes tagab nõukogu, et keskmise aja jooksul hinnastabiilsust ohustavad teised mõjud ja riskid ei realiseeruks ning et keskmise ja pika aja inflatsiooniootused hoitakse hinnastabiilsusega kindlalt kooskõlas. Eriti tähtis on see praegustes tingimustes. Eelolevatel nädalatel pöörab nõukogu finantsturgude arengule jätkuvalt suurt tähelepanu.

Eelarvepoliitika osas kinnitab Euroopa Komisjoni 2007. aasta sügise majandusproгноos käesoleval aastal euroalal paranenud eelarvetasakaalu. Siiski on eelarve struktuuriline konsolideerimine eelarvete jätkuva tasakaalustamatusega riikides valmistanud üldiselt pettumust. Selline edasipüüdlikkuse puudumine pikendab tarbetult olemasoleva eelarvepuudujäägi korrigeerimist ja võib kaasa tuua negatiivseid üllatusi, kui makromajanduslik keskkond peaks muutuma vähem soodsaks. Selles kontekstis peaksid liikmesriigid täitma 2007. aasta aprillis Berliinis toimunud eurogrupi istungil võetud kohustusi, mille kohaselt enamik euroala liikmesriike peaks saavutama oma keskpikad eesmärgid 2008. või 2009. aastal ning hiljemalt 2010. aastaks oleksid seda teinud kõik riigid.

Struktuurireformide osas on tähtis, et valitsused jätkaksid oma jõupingutusi edusammude tegemiseks. Tööhõive olukorra paranemine viimaste aastate jooksul on varasemate uuenduste tulemus. Tähtis on jätkata reforme, et soodustada konkurentsi ja tootlikkust, suurendada tööturu paindlikkust ning vältida tagasiminekuid euroala riikides tehtavate reformide protsessis.

MAJANDUSARENG

I. EUROALA VÄLISKESKKOND

Üldjoontes on maailma majandusaktiivsus jäänud stabiilseks, kuigi on pärast väga hoogsat kasvu pisut vähenenud. USA majanduskasvu aeglustumise üleilmsed tagajärjed on seni jäänud tagasihoidlikuks ning arenevad turud on osaliselt üle võtnud üleilmse majanduskasvu tõukejõu rolli. Kõrgematest toormehindadest lähtuvalt kasvas OECD riikides tarbijahinna koguinflatsioon. Paljudel arenevatel turgudel kasvas inflatsioon tugevalt peamiselt toiduainete hinnamuutuste suurema mõju tõttu. Majanduskasvu väljavaadet ohustavad langusriskid, mis on peamiselt seotud finantsturgudel valitseva riski käimasoleva ümberhindamise potentsiaalselt laialdasema mõjuga rahastamistingimustele ja kindlustundele ning maailma ja euroala majanduse kasvule, nafta- ja toormehindade, sealhulgas põllumajandustoorme hindade võimaliku edasise tõusuga, samuti proteksionismisurve ja maailmamajanduse tasakaalustamatusest tingitud võimalike ebakorrapäraste arengusuundadega.

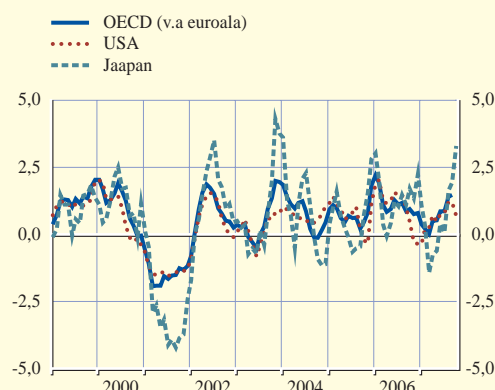
I.1. MAAILMAMAJANDUSE ARENG

Üldjoontes on üleilmne majandusaktiivsus jäänud stabiilseks, kuigi on pisut vähenenud võrreldes viimaste aastate väga hoogsa kasvuga. Kuigi OECD riikide (v.a euroala) tööstustoodangu kasv on alates märtsist kiirenenud ning kolme kuu libisev keskmine suurenes septembris võimsalt 1,4%ni (vt joonist 1), viitavad üleilmsete ettevõtlustingimuste uurinud maailma töötleva tööstuse toodangu kasvu mõningasele aeglustumisele. Üleilmne tööstuse kogutoodangu ostujuhtide indeks on viimaste kuudel järk-järgult langenud, jõudes novembris tasemele 54,0, mis on selle näitaja pikaajalisest keskmisest madalam, kuid kõrgem majanduse kasvu ja languse väärtuslävest 50. Kuna USA majandusaktiivsuse hiljutise languse taga on peamiselt pikk mõõnaperiood USA eluasemesektoris, on üleilmsed tagajärjed jäänud siiani üsna tagasihoidlikuks. Arenevatel turgudel, eriti arenevas Aasias, jätkub majanduskasvu kiire tempot, mis viitab asjaolule, et need riigid on Ameerika Ühendriikidelt osaliselt üle võtnud üleilmse majanduskasvu peamise tõukejõu rolli. Praegu on veel siiski ebaselge, mil määral avaldavad üleilmsele majandusele mõju finantsturu viimastel kuudel suurenenud volatiilsus ja sellega seotud ebakindluse kasv.

Kõrgemaid toormehindu, eriti energia ja toiduainete hindu ning ebasoodsat baasefekti silmas pidades on tarbijahinna koguinflatsioon OECD riikides kasvanud oktoobris 2,8%le eelmise kuu 2,2%lt. Tarbijahinna inflatsioon (v.a toiduained ja energia) püsis oktoobris 1,9% tasemel, s.o septembriga võrreldes muutumatuna. Kuu arvestuses tõusid tarbijahinnad oktoobris sama palju kui eelmisel kuul, s.o 0,3%. Paljudel arenevatel turgudel kerkis inflatsioon kiiremini toiduainete hinnamuutuste suurema mõju tõttu hinnaindeksile. Üleilmsete tootmissisendi hindade uuringud näitavad, et nii töötleva tööstuse kui ka teenindussektori keskmised kulud tõusid novembris järsult.

Joonis 1. Tööstustoodang OECD riikides

(kuised andmed; sesoonselt kohandatud)

Allikad: OECD ja EKP arvutused.

Märkus. Viimased andmed pärinevad 2007. aasta oktoobrist, ainult OECD (v.a euroala) viimased andmed on 2007. aasta septembrist. Esitatud andmed arvutatakse kolme kuu libisevate keskmistena varasema kolme kuu vastava keskmise suhtes.

USA

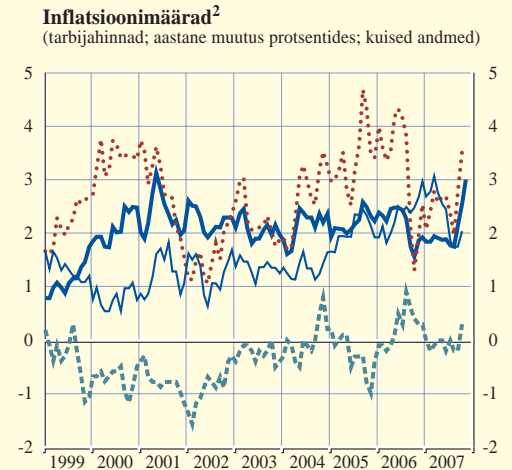
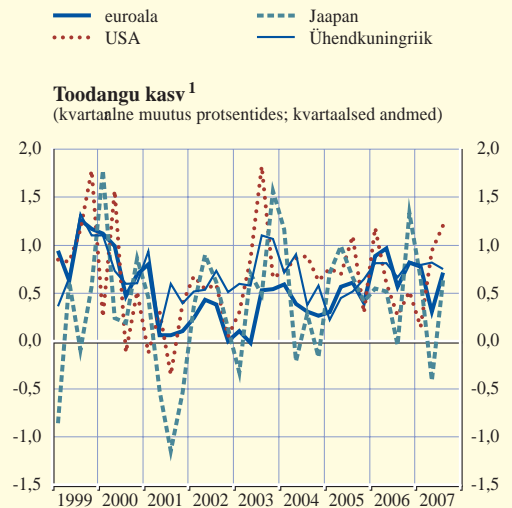
USAs on majandusaktiivsus vaatamata eluase-
meturu jätkuvale korrigeerimisele ja finantsturu
ebastabiilsusele jäänud jõuliseks. Esialgsetel
andmetel kasvas kvartaalne reaalne SKP kol-
mandas kvartalis aasta arvestuses 4,9% (teises
kvartalis 3,8%). Kasvu toetas eelkõige üllatavalt
kiire netoekspordi kasv ja üsna suur eratarbimine,
mis tasakaalustas elamuehituse pidurdavat
mõju. Kuigi kolmanda kvartali SKP kasvu
hinnangut korrigeeriti ülespoole, osutus era-
tarbimine mõnevõrra nõrgemaks kui eelnevalt
arvati.

Kui vaadelda hinnamuutusi, siis on aastane
THI-inflatsioon hiljuti taas kiirenenud pärast
mõningast aeglustumist suvekuudel. Selle
põhjuseks on peamiselt energiahinnad, mis on
eelkõige tugeva baasefekti tõttu viimasel ajal
jõuliselt tõusnud, ja toiduainete hinnad, mille
aastakasv on olnud hoogne alates 2007. aasta
jaanuarist. Oktoobris püsis THI-inflatsioon
3,5% tasemel, mis on 0,8 protsendipunkti kõr-
gem kui vastava näitaja kuue kuu keskmine
maist oktoobrini. Samal ajal on tarbijahinna
alusinflatsiooni näitajad (v.a energia ja
toidukaubad) jäänud siiski madalamaks. Oktoobris oli THI-alusinflatsioon 2,2%, mis on
võrdne kuue kuu keskmisega.

Tulevikku vaadates oodatakse, et SKP kasv
hakkab alates 2007. aasta neljandast kvartalist
tõenäoliselt aeglustuma, kuna eluasemeturu
süvenev korrigeerimine ja jätkuv finantsturu
ebastabiilsus hakkavad ilmselt majanduskasvu
tõsisemalt ohjeldama. Lisaks avaldavad mõne-
võrra kesisem olukord tööturul ja kõrged
energiahinnad negatiivset mõju reaalse tarbimise
kasvule. Teisalt peaksid aga suur välisnõudlus
ja nõrgenenud vahetuskurss jätkuvalt ekspordi
ja seega ka SKP kasvu toetama. Väliskaubanduse roll USA majanduses on aga üsna väike ning
viimased näitajad viitavad aeglustuvale kasvutempole. Hiljutisest energiahindade tõusust ja USA
dollari nõrgenemisest hoolimata on inflatsiooniootused USAs jäänud üsna püsivaks.

31. oktoobril otsustas USA föderaalreservi rahapoliitika komitee (FOMC) langetada baas-
intressimäära 25 baaspunkti võrra 4,50% tasemele. Muudatused hõlmasid ka esmase krediitimäära
alandamist 25 baaspunkti võrra 5,00%le.

Joonis 2. Peamised muutused suurtes
tööstusriikides

Allikad: riiklikud andmed, BIS, Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Euroala ja Ühendkuningriigi puhul on kasutatud Eurostati andmeid; USA ja Jaapani puhul on lähtutud riiklikest andmetest. SKP näitajad on sesoonselt kohandatud.

² Euroala ja Ühendkuningriigi ÜTHI; USA ja Jaapani THI.

JAAPAN

Jaapanis jätkub majandusaktiivsuse taastumine, samal ajal kui inflatsioon on jäänud vaoshoituks. Toodangu suurenemine põhineb tugeval sisenõudlusel ja jõulisel ekspordil. Valitsuse avaldatud esialgsete andmete kohaselt pöördus majandusaktiivsus 2007. aasta kolmandas kvartalis pärast eelmise kvartali langust tõusule, mille põhjuseks on eelkõige suur välisõudlus eriti Aasiast (v.a Jaapan). Turuootusi ületades kasvas reaalne SKP kvartali arvestuses 0,6%, võrreldes eelmise kvartali -0,4%ga.

Tarbijahinna inflatsioon on jäänud tagasihoidlikuks (vt joonist 2) eelkõige palkadele avalduva pideva surve tõttu. 2007. aasta oktoobris oli tarbijahinna inflatsioon esimest korda pärast 2006. aasta detsembrit taas positiivne. THI aastane muutus oli 0,3% (septembris -0,2%), samas kui THI (v.a värsked toiduained) aastane muutus oli 0,1% (eelmisel kuul -0,1%).

2007. aasta 13. novembri koosolekul otsustas Jaapani keskpank jätta tagatiseta üleölaenu intressimäära muutumatult 0,50% tasemele.

ÜHENDKUNINGRIIK

Ühendkuningriigis on toodangu kasv olnud viimaste kvartalite jooksul jõuline – võrdne pikaajalise keskmisega 0,7% või sellest suurem (vt joonist 2). Kolmandas kvartalis kasvas SKP võrreldes eelmise kvartaliga 0,7%, mille põhjuseks olid eratarbimine ja kapitali kogumahutus põhivarasse. Netoekspordi mõju SKP kasvule oli negatiivne, kuna impordi kasv kiirenes kooskõlas sisenõudluse ja ekspordi arenguga. Järgmistes kvartalites on oodata SKP kvartaalse kasvutempo aeglustumist.

Pärast kuus järjestikust kuud kestnud langust tõusis ÜTHI-inflatsioon oktoobris eelmise kuu 1,8%lt 2,1%ni. Selle kasvu tingis peamiselt kütuse, määrdeainete ja mõningate toiduainete hinnatõus. Lähiajal on kõrgemate energia, toiduainete ja impordihindade mõjul oodata inflatsiooni püsimist üle 2,0%.

2007. aasta 6. detsembril otsustas Inglismaa keskpanga rahapoliitika komitee langetada rahapoliitika intressimäära 0,25 baaspunkti võrra 5,5% tasemele. Otsus võeti vastu majanduskasvu aeglustumise, halvnevate finantsturutingimuste ning laenuandmise karmistamise esimeste märkide taustal.

MUUD EUROOPA RIIGID

Muudes euroalavälistes Euroopa Liidu liikmesriikides on toodangu kasv viimastes kvartalites enamasti hoogsaks jäänud, peegeldades jätkuvat sisenõudluse kasvu. Inflatsiooni on märkimisväärselt mõjutanud paljudes riikides tõusvad toiduainete hinnad, mis muu hulgas kajastavad ka ilmaga seotud pakkumispoolseid piiranguid.

Rootsis ja Taanis on reaalmajandusareng viimastes kvartalites kulgenud erinevalt. Kui Taanis vähenes kvartaalse SKP reaalkasv 2007. aasta teises kvartalis -0,4%le, siis Rootsis tõusis toodangu kasv 0,9%ni. Taanis oli languse põhjuseks peamiselt laiaulatuslik sisenõudluse vähenemine, samas kui Rootsis kiirenes nii era- kui avaliku sektori tarbimine. ÜTHI-inflatsioon on nendes kahes riigis viimastel kuudel madalalt tasemelt ülespoole kerkinud. Oktoobris tõusis aastane ÜTHI-inflatsioon Taanis 1,8%le ning Rootsis 1,9%le.

Neljast suurimast Kesk- ja Ida-Euroopa riigist oli toodangu kasv viimastes kvartalites jätkuvalt hoogne Tšehhis ja Poolas, Ungaris ja Rumeenias aga kasv aeglustus. SKP reaalkasv põhines

peamiselt sisenõudlusel, Ungaris peamiselt netoekspordil. Kindlustunde näitajad viitavad järgnevatel kuudel mõningasele edasisele järkjärgulisele majanduskasvu nõrgenemisele Ungaris ja Rumeenias. Nelja riigi inflatsiooniareng erineb jätkuvalt olulisel määral. Oktoobris tõusis ÜTHI-inflatsioon Tšehhis 4,0%ni, peegeldades baasefekti, Poolas aga 3,1%ni peamiselt kõrgete energiahindade tõttu. Nii Ungaris kui Rumeenias kerkis ÜTHI-inflatsioon 6,9%ni, kajastades toiduainete ja energia hindade tõusu. Ungaris on ÜTHI-inflatsioon viimase aasta jooksul püsinud kõrge, põhjuseks kaudsete maksude ja reguleeritud hindade tõus, mis on seotud riigi eelarve konsolideerimiskavaga. Lähikuudel valitseb kõikides riikides toiduainete ja energia hindadest tulenev tõusurisk.

Enamikus väiksemates euroalavälistes Euroopa Liidu riikides on kvartaalne SKP reaalkasv olnud viimastes kvartalites jõuline; seda on soodustanud peamiselt suur sisenõudlus, mille taga on kiire laenukasv, tööhõive suurenemine ja palkade tõus. Kindlustunde näitajad viitavad mõningasele majanduskasvu aeglustumisele lähikuudel. Aastane ÜTHI-inflatsioon on viimastel kuudel kiiresti kasvanud ning on jätkuvalt kõrge enamikus kõige kiirema arenguga riikides, nagu Bulgaaria ja Balti riigid. Lühiajalisi inflatsiooniväljavaateid iseloomustab suur ebakindlus, mis tuleneb toiduainete ja energia hindade volatiilsusest, samas kui palgasurve on paljudes, eriti just kõige kiirema arenguga riikides jätkuvalt tugev.

Venemaal oli SKP kasv 2007. aasta teises kvartalis aasta arvestuses endiselt jõuline – 7,8%. Majandusaktiivsuse ettevaatavad indikaatorid näitavad, et eelkõige sisenõudlusest tuge saav majanduskasv on jätkunud ka 2007. aasta kolmandas kvartalis. Inflatsioon jätkab samuti tõusvas joones, kasvades oktoobris aasta arvestuses (septembri 9,4%lt) 10,8%ni.

ARENEV AASIA

Arenevas Aasias kasvas majandusaktiivsus endiselt hoogsas tempos, eelkõige selle piirkonna kõige suuremates riikides. Inflatsioonisurve suurenes jätkuvalt Hiinas, kuid jäi teistes suurtes riikides tagasihoidlikule tasemele.

Hiinas on majanduskasv endiselt jõuline. Kolmandas kvartalis tõusis reaalne SKP eelmise aastaga võrreldes 11,5%, mis jääb pisut alla eelmise kvartali 11,9% tõusule, kuid on kooskõlas aasta esimese poole keskmise kasvuga. Majanduskasvu toetas aktiivne kodumaine investeerimine ja suur netoekspord. Kuigi ekspordi kasv juulist oktoobrini pisut aeglustus, siis kaubanduse ülejääk suurenes jätkuvalt ning jõudis 2007. aasta esimese kümne kuuga 213 miljardi USA dollarini, mis on 20% kõrgem kogu eelmise aasta ülejäägist. Samal ajal kasvasid välisvaluutareservid 2007. aasta septembri lõpuks 1433 miljardi USA dollarini. Tarbijahinna inflatsioon kerkis oktoobris pärast septembri väikest langust uuesti augusti tasemele 6,5%, mõjutatuna eelkõige toiduainete hinnatõusust. 26. novembril tõstis Hiina keskpank sellel aastal üheksandat korda pankade kohustusliku reservi määra 50 baaspunkti võrra 13,5%ni.

Koreas tõusis reaalse SKP aastane kasvumäär 2007. aasta kolmandas kvartalis 5,2%ni teise kvartali 5,0%lt. Aastane THI-inflatsioon kerkis novembris 3,5%ni eelmise kuu 3,0%lt, seda peamiselt toiduainete ja toorme hindade järsu tõusu tõttu. Indias jäi majandusaktiivsus samale tasemele, SKP kasv oli kolmandas kvartalis keskmiselt 8,9%, jäädes pisut alla eelmise kvartali 9,3%le. India keskpanka peamiseks inflatsiooninäitajaks loetav hulgihindade inflatsioon püsis novembris 3,1% tasemel.

Üldiselt jäävad areneva Aasia majanduskasvu väljavaated soodsaks ning neile aitab kaasa nii pidev sisenõudluse kui ka tugev ekspordi kasv.

LADINA-AMEERIKA

Ladina-Ameerikas oli majandusaktiivsus sisenõudluse mõjul jätkuvalt suur. Mehhikos kerkis reaalse SKP aastane kasvumäär 2007. aasta kolmandas kvartalis teise kvartali 2,8%lt taas 3,7%ni. Hinnamuutuste osas jäi aastane tarbijahinna inflatsioon kolmandas kvartalis keskmiselt 4%le, nagu see oli ka kahes eelnevas kvartalis. 26. oktoobril tõstis keskpang rahapoliitilist intressimäära 25 baaspunkti võrra 7,5%ni. Brasiilias suurenes tööstustoodang jätkuvalt, kasvades kolmandas kvartalis eelmise aastaga võrreldes 6,3% võrra, samas kui aasta esimese poole keskmine oli 4,8%. Aastane tarbijahinna inflatsioon tõusis oktoobris pisut, jõudes 4,1%ni. Argentinas on toodangu kasv jätkunud hoogsas tempos, kolmandas kvartalis oli tööstustoodangu aastakasv 6,9%. Aastane THI on endiselt aeglustunud, jäädes siiski kõrgele tasemele. Keskmine inflatsioon püsis kolmandas kvartalis 8,6% juures, mis jääb eelmise kuue kuu keskmisest 9,2% tasemest allapoole.

Kokkuvõttes püsib Ladina-Ameerika majanduse tulevikuväljavaade soodne, vaatamata hiljutise finantsturgude ebastabiilsuse ülekandumise mõjudest tulenevale ebakindlusele, ning majanduskasvu peamiseks tõukejõuks jääb ilmselt endiselt sisenõudlus.

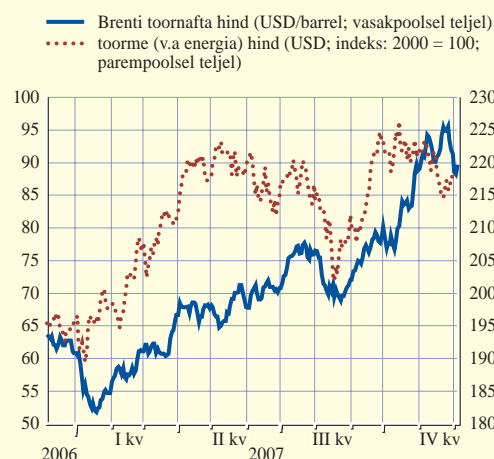
1.2. TOORMETURUD

Naftahind kerkis novembris enamuse ajast ning USA West Texas Intermediate'i ja Brenti toornafta hinnad löid uusi rekordeid – oluliselt üle 90 USA dollari barreli kohta. Novembri lõpus ja detsembri alguses langes naftahind märgatavalt. 5. detsembril maksis Brenti toornafta barrel 89,7 USA dollarit, mis on umbes 48% kõrgem aasta alguse tasemest. Naftahinna tõusu põhjuseks on eelkõige olnud turu põhinäitajate edasine karmistumine ja jätkuvad geopoliitilised pinged. Eriti tekitas hooajaväline varude vähenemine kolmandas kvartalis muret varude üleilmse nappuse pärast põhjapoolkera talve eel. Vastavalt Rahvusvahelise Energiaagentuuri (IEA) novembrikuu naftaaruandele langesid OECD varud oktoobris ja novembri alguses jätkuvalt suure nõudluse ja piiratud varude tõttu. Hinnatõusu ohjeldab aga nõudluse kasvu vähenemise võimalus, mis tuleneb kõrgest naftahinnast ja USA majanduskasvu võimalikust aeglustumisest. IEA väidab, et kõrgem naftahind avaldab juba praegu mõju naftanõudlusele, eriti OECD riikides. Seetõttu on alandatud üleilmse naftanõudluse kasvu prognoosi aastaks 2008, mis praeguste ennustuste järgi jõuab 2,3%ni (see on siiski endiselt kõrgem kui 1,2%line kasv, mida prognoositi 2007. aastaks). Vaatamata sagenevatele nõudmistele, et OPEC suurendaks oma toodangut, otsustasid OPECi ministrid 5. detsembril kohtumisel tootmist siiski mitte suurendada.

Tulevikku vaadates hoiab endiselt piiratud tootmisvõimsus koos suure nõudluse ning jätkuvate geopoliitiliste ja pakkumisega seotud riskidega naftahinda tõenäoliselt kõrgel tasemel, kui OPECi poliitikas mingeid muutusi ei toimu. Vastavalt futuuriturgudele ootavad naftaturu osalised hetkel, et naftahind jääb kõrgele tasemele ning langeb 2008. aasta lõpuks pisut – umbes 88 USA dollarile.

Pärast septembri jõulist kasvu jäid toorme (v.a energia) hinnad oktoobris ja novembris üsna volatiilseks. USA dollarites väljendatud toorme (v.a energia) hindade koguindeks oli novembris keskmiselt umbes 14% kõrgem kui aasta tagasi, kuna kõrgemad põllumajandustoodete hinnad tasakaalustasid madalamate metallhindade mõju. Eelkõige jätkasid tõusu toiduainete hinnad,

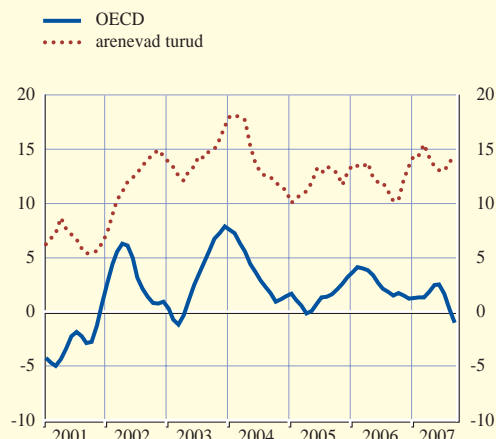
Joonis 3. Peamised muutused toormeturul

Allikad: Bloomberg ja HWWA.

Joonis 4. OECD ettevaatav liitindikaator

(kuukeuine muutusemäär)

Allikad: OECD.

Märkus. Arenevate turgude näitaja on Brasiilia, Hiina ja Venemaa ettevaatava liitindikaatori kaalitud keskmine.

kuigi kasvumäärad hakkasid septembri väga kõrgelt tasemelt pisut langema. Novembris jätkus õliseemnete ja õli hinnatõus, kuna suurenenud biokütuse nõudlus ning väiksem sojaubade ja muude õliseemnete tootmine on need turud eriti kasinaks jätnud.

I.3. VÄLISKESKKONNA VÄLJAVAATED

Püsiv, kuid siiski aeglustuv üleilmne majanduskasv annab märku euroala kaupade ja teenuste suurest välisnõudlusest keskpikas perspektiivis. Suuremate OECD-väliste riikide ettevaatav liitindikaator osutas septembris Hiina, India ja Brasiilia jätkuvale stabiilsele majanduskasvule ning Venemaa pisut paranenud väljavaadetele. Ettevaatav liitindikaator viitas aga jätkuvalt nõrgenevatele väljavaadetele enamikus suuremates OECD riikides (vt joonist 4).

Majanduskasvu väljavaadet ohustavad langusriskid, mis on peamiselt seotud finantsturgudel valitseva riski käimasoleva ümberhindamise potentsiaalselt laialdasema mõjuga rahastamistingimustele ja kindlustundele ning maailma ja euroala majanduse kasvule, nafta- ja toormehindade, sealhulgas põllumajandustoorme hindade võimaliku edasise tõusuga, samuti proteksionismisurve ja maailmamajanduse tasakaalustamatusest tingitud võimalike ebakorrapäraste arengusuundadega.

2. RAHAPOLIITILINE ARENG

2.1. RAHA JA RAHALOOMEASUTUSTE VÄLJASTATUD LAENUD

Rahapakkumise kasvumäär oli 2007. aasta augustist oktoobrini euroalal endiselt suur, mis peegeldub rahaagregaadi M3 ja laenude jätkuvalt kiires kasvus. Finantsturgude ebastabiilsus näib seni olevat avaldanud üldisele rahapakkumisele ja laenudele vaid tagasihoidlikku mõju, kuigi rahaloomeasutuste teatud bilansikirjete puhul võib see olla suurem. Eelkõige näitavad värsked andmed, et pangalaenude pakkumises ei ole olnud tõsiseid häireid. Praegu veel ei viita miski ka sellele, et laenude koondandmed oleksid stabiilsed tänu varem väärtpaberistatud laenude või krediiditoodete taaskajastamisele bilansis. Seega tundub laenupakkumise püsivalt suur kasv, mis on endiselt rahapakkumise hoogsa dünaamika oluline tegur, peegeldavat pigem tavapäraselt laenukäitumist kui surutist. Kuigi suhteliselt lauge tulukõvera soodne mõju viitab sellele, et M3 aastakasvus võib rahapakkumise muutuste tempo olla hetkel ülehinnatud, on rahapakkumise ja laenude üldine kasv jätkuvalt tugev. Juba praegu valitsevates ülelikviidsuse tingimustes viitab see hinnatõusuriskile, mis hinnastabiilsust keskpikas ja pikemas plaanis ohustab.

LAI RAHAAGREGAAT M3

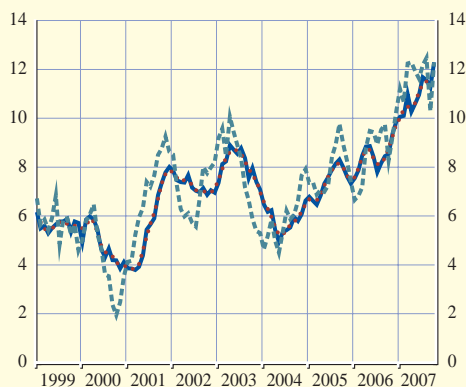
M3 aastane kasvumäär, mis oli 2007. aasta esimeses kvartalis 10,2% ja teises kvartalis 10,6%, kerkis kolmandas kvartalis edasi 11,5% tasemele. See on kõrgeim aastane kasvumäär alates majandus- ja rahaliidu kolmanda etapi käivitamisest. M3 aastane kasvumäär langes veidi augustis ja septembris, enne kui tõusis oktoobris 12,3%ni (vt joonist 5). Investoriportfellide struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3 aastane kasvumäär muutus sarnaselt M3 ametliku aegrega (vt joonist 6).

1 Ühtlasi on see ka suurim aastane kasvumäär alates 1980. aastate algusest, arvestades M3 sünteetilist hinnangut 1999. aastast varasemate perioodide kohta.

Joonis 5. M3 kasv

(muutus protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

- M3 (aastane kasvumäär)
- M3 (aastase kasvumäära kolme kuu libisev keskmine)
- - - M3 (aastapõhine kuue kuu kasvumäär)

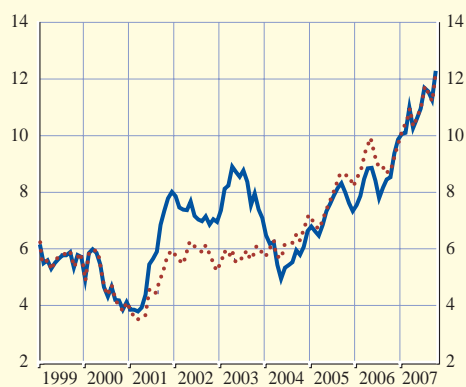

Allikas: EKP.

Joonis 6. M3 ja investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3

(aastane muutus protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

- ametlik M3
- investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3¹

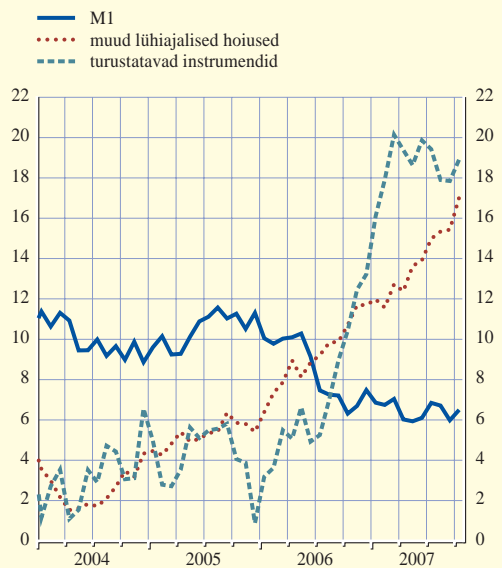
Allikas: EKP.

¹ Investoriportfelli M3 suunas toimunud struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel kasutatakse EKP 2004. aasta oktoobri kuubülletääni artiklis „Monetary analysis in real time” osas 4 kirjeldatud üldmeetodit.

Laiapõhjaline rahapoliitiline analüüs osutab sellele, et M3 hiljutise kiire kasvu ajajärgul hinnati rahapakkumise kasvumäära rolli mõnevõrra üle. Näiteks seostati osa M3 hiljutisest kasvust lauge ja ajuti isegi pöördunud tulu kõveraga. Nendes tingimustes on rahaloomeasutuste lühiajalistelt hoiustelt saadav tulu võrreldes pikemaajaliste hoiuste ja väärtpaperitega suhteliselt suur. See on põhjustanud struktuurimuutusi lühemaajaliste hoiuste ja M3s sisalduvate turukõlblike väärtpaperite suunas, sest need varad on likviidsemad ja vähem riskantsed, kusjuures kulud on tootlusega võrreldes väikesed. Järelikult tuleneb M3 kiirem kasv teatud määral spekulatiivsest nõudlusest rahaliste varade järele. Seda seisukohta toetab 2005. aasta lõpus alguse saanud M1 aastase kasvumäära langustrend, mis soodustab rahapakkumise kasvu teatavat aeglustumist, millele aitab kaasa ka rahapoliitika karmistamine EKP baasintressimäärade tõstmise teel (vt joonist 7). Sellegipoolest jäi M3 üldine kasv ka nimetatud mõjusid arvestades 2007. aasta kolmandas kvartalis endiselt kiireks.

Joonis 7. M3 peamised komponendid

(aastane muutus protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

Allikas: EKP.

Rahapakkumise hoogsat suurenemist 2007. aasta kolmandas kvartalis soodustas taas erasektorile väljastatud laenude kiire kasv. Rahaloomeasutuste poolt erasektorile väljastatud laenude kasvumäär oli seitsmendat kvartalit järjest väljendatav kahekohalise arvuga. Rahaloomeasutuste suur laenuvoog kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatesse ettevõtetesse ja kodumajapidamistesse viimase nelja kuu jooksul ei toeta seisukohta, et hiljutine ebastabiilsus oleks tekitanud rahaloomeasutuste poolt väljastatavate laenude pakkumises tõsiseid häireid. Üldisemalt võttes on mitmeid ulatuslikke raha- ja laenupakkumismeetmeid silmas pidades seni vähe märke sellest, et finantsvaldkonna ebastabiilsus oleks avaldanud vähegi märkimisväärset mõju rahapakkumise üldisele kasvule.² Arvestades ebastabiilsust põhjustanud sündmuste olemust ja päritolu, võis märgata mõningast mõju rahaloomeasutuste teatavatele bilansikirjetele, mis on tihedalt seotud rahaturuga ja varaga tagatud väärtpaperite turuga. Täpsemalt täheldati mõju rahaturufondide osakute positsioonidele, muutustele rahaloomeasutuste lühiajaliste võlakirjade osas ja teatud määral ka muude mitterahaloomealiste finantsvahendajate laenude ja hoiuste osas.

Hiljutine finantsturgude ebastabiilsus tõi esile rahaloomeasutuste kui majandus- ja finantssüsteemile likviidsuse pakkujate ülimalt olulise rolli isegi niisuguse pangandusmudeli korral, kus valitseb põhimõte „anna välja ja jaga laiali”, st. kus rahaloomeasutused müüvad väljastatud laenud investorige edasi. Rahaloomeasutuste sektor mängib seega peaosas finantsturgude ebastabiilsuse levikus finantssektorile laiemalt ja selle tulemusena muidugi ka reaalmajandusse. Rahaloomeasutuste bilansside rahaliste näitajate analüüs andis olulist teavet ebastabiilsuse mõju kohta rahapakkumise

² Vt ka 2007. aasta novembri kuubülletään taustinfot 2 „The impact of the financial market turmoil on money and credit developments”.

dünaamikale ja üldisemalt ka selle kohta, kuidas reageeris erasektor finantsturgude volatiilsusega seotud suurenenud ebakindlusele.

Kokkuvõttes võib öelda, et arvestades ebastabiilsuse (tagasihoidlikku) mõju rahapakkumise dünaamikale ja hoolimata lauge tulukõvera soodsast mõjust M3 kasvule näitab rahaloomeasutuste bilansiantmete laiapõhjaline analüüs, et rahapakkumise kasvumäär on jätkuvalt suur.

M3 PEAMISED KOMPONENDID

M1 aastane kasvumäär kerkis 2007. aasta kolmandas kvartalis veidi, 6,5%ni (teises kvartalis oli see 6,2%), kuid jäi 2003. ja 2004. aastaga võrreldes tunduvalt madalamaks (vt tabelit 1).³ Oktoobris jäi M1 aastane kasvumäär võrreldes kolmanda kvartaliga muutumatuks. M1e mõjutab praegu kaks vastandlikku jõudu. Ühest küljest avaldab alates detsembrist 2005 toimunud EKP baasintressimäärade tõstmisega seotud suurenev M1 hoidmise alternatiivkulu pärssivat mõju, teisest küljest on jätkuvalt suure majandusaktiivsuse tõttu tekkinud M1 järele suurem tehingutega seotud nõudlus, aga ka soov säilitada M1 kui puhvrit, pidades silmas hiljutist finantsturgude ebastabiilsust.

Selline suundumus kajastub ka M1 põhikomponendi, üleööhoiuste aastases kasvumääras, mis suurenes oktoobris 6,2%ni, võrrelduna 5,5% ja 6,1%ga vastavalt teises ja kolmandas kvartalis. Samas alanes ringluses oleva sularaha aastane kasvumäär endiselt, jõudes teise kvartali 10,0%lt ja kolmanda kvartali 8,8%lt oktoobris 8,1% tasemele, mis viitab sellele, et euro sularahale ülemineku mõju sularahanõudluse kasvule võib peatselt lõppeda.

Lühiajaliste hoiuste (v.a üleööhoiuste) aastane kasvumäär suurenes endiselt, jõudes oktoobris 17,0%ni, võrrelduna 13,1%ga 2006. aasta teises ja 15,0%ga kolmandas kvartalis (vt joonist 7). See muutus annab tunnistust vahendite jätkuvast hoogsast sissevoolust lühiajalistesse tähtajalistesse

³ Keskmised kvartaalsed kasvumäärad arvutatakse kvartali keskmise taseme põhjal.

Tabel 1. Ülevaade monetaarkeskonna näitajatest

(kvartaalsed näitajad on keskmised; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

	Bilansiline jääk protsendina M3st ¹	Aastased kasvumäärad					
		2006 IV kv	2007 I kv	2007 II kv	2007 III kv	2007 sept	2007 okt
M1	45,0	6,8	7,0	6,2	6,5	6,0	6,5
Ringluses olev sularaha	7,2	11,1	10,5	10,0	8,8	8,2	8,1
Üleööhoiused	37,8	6,0	6,3	5,5	6,1	5,6	6,2
M2 - M1 (= muud lühiajalised hoiused)	40,1	11,1	11,9	13,1	15,0	15,4	17,0
Kuni kaheaastase lepingulise tähtajaga hoiused	22,1	25,2	29,5	33,2	37,6	38,2	41,8
Kuni kolmekuulise etteteatamisega lõpetatavad tähtajalised hoiused	18,0	1,1	-0,8	-2,1	-3,2	-3,6	-4,2
M2	85,1	8,7	9,1	9,2	10,3	10,2	11,2
M3 - M2 (= turustatavad instrumendid)	14,9	11,3	16,9	19,3	18,7	17,9	18,9
M3	100,0	9,0	10,2	10,6	11,5	11,3	12,3
Laenud ja krediit euroala residentidele	8,8	8,0	8,1	8,7	8,7	8,7	9,2
Krediit valitsussektorile	-3,1	-4,5	-4,3	-4,3	-3,9	-4,3	-4,1
Laenud valitsussektorile	-0,4	-1,3	-1,2	-0,9	-1,5	-2,2	-2,2
Krediit erasektorile	11,9	11,1	11,0	11,7	11,6	12,2	12,2
Laenud erasektorile	11,2	10,6	10,5	11,0	11,0	11,2	11,2
Pikemaajalised finantskohustused (v.a kapital ja reservid)		9,0	10,0	10,3	10,3	9,7	9,0

Allikas: EKP.

¹ Viimase olemasoleva kuu lõpu seisuga. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

hoiustesse (s.t kuni kaheaastase lepingulise tähtajaga hoiustesse) – kolmandas kvartalis oli aastane kasvumäär 37,6%. Vastupidiselt sellele jätkasid kolmekuulise etteteatamistähtajaga lõpetatavad hoiused kahanemist, vähenedes 2007. aasta kolmandas kvartalis 3,2% võrra. Et lühiajaliste tähtajaliste hoiuste intressimäärad on üldjoontes lühiajalise rahaturu intressimäärade tõusuga kaasa läinud, on erinevus võrreldes lühiajalistelt säästuhoiustelt ja üleööhoiustelt saadava tuluga (mille intressimäärad on kasvanud aeglasemalt) pidevalt suurenenud. See on soodustanud vahendite paigutamist M1st ja säästuhoiustelt tähtajalistele hoiustele. Peale selle on lühiajalised tähtajalised hoiused lauge tulukõvera korral atraktiivsemad kui riskantsemad pikema tähtajaga instrumentid väljaspool M3, sest lühiajalised tähtajalised hoiused on likviidsemad ja seotud väiksema riskiga, kusjuures kulud on tootlusega võrreldes väikesed. See soodustab samuti vahendite väljavoolu pikemaajalistest varadest.

Suhteliselt lauge tulukõver euroalal avaldas positiivset mõju ka turustatavate instrumentide aastasele kasvumäärale, mis oli kolmandas kvartalis 18,8% ja oktoobris 18,9%. Samal ajal hakkas selliste instrumentide aastane kasvumäär võrreldes eelmise kvartaliga aeglustuma. See peegeldus rahaturufondide osakute netomüügis raha hoidva sektori poolt juulist oktoobrini. Finantsturgude ebastabiilsuse taustal täheldati eriti suurt vahendite netoväljavoolu rahaturufondide osakutest (kokku 26 miljardit eurot) augustis ja septembris. Enne finantsturgude ebastabiilseks muutumist suundusid mõned rahaturufondid struktureeritud laenu turule, et saavutada suurem tootlus, mis ületaks rahaturu tootluste võrdlusindeksit. Riski ümberhindamine sellel turul ja selgelt avalikkuse ette toodud mure mõne fondi varade kvaliteedi pärast tekitas nähtavasti üldise negatiivse hoiaku selle instrumendi suhtes. Investeeringute väljavõtmine nendest varadest peegeldub vahendite kiires liikumises rahaloomeasutuste lühiajalistesse võlakirjadesse. Alates majandus- ja rahaliidu kolmanda etapi käivitamisest on raha hoidva sektori poolt selliste väärtpaberite soetamine viimase nelja kuu jooksul olnud kõige kõrgemal tasemel (kogusootamine 57 miljardit eurot), millega niisiis rahastati rahaloomeasutuste sektorit. Kui augustis ja septembris toimus vahendite netoväljavool rahaturufondide osakutest, siis oktoobris see tendents osaliselt pöördus. See võib tähendada, et teatud ulatuses muutus turuosaliste käitumine vastupidiseks võrreldes ebastabiilsuse algusperioodil „nakkusena” levinud reaktsioonidega.

Kõige ulatuslikum M3 komponentide kogum, mille kohta on usaldusväärsed andmed olemas neid vahendeid hoidvate sektorite kaupa, on lühiajalised hoiused ja repotehingud (edaspidi „M3 hoiused”). Kodumajapidamiste sektori M3 hoiuste kogusumma aastane kasvumäär jõudis 2007. aasta kolmandas kvartalis 7,3%ni, võrreldes teise kvartali 6,7%ga. See sektor annab suurima osa M3 hoiuste kogukasvust. Nimetatud kasvumäära tõusutrend, mis sai alguse 2004. aasta keskel, seega jätkus, tuginedes sissetulekute ja jõukuse kasvule ning M3 hoiuste suurenevale tootlusele. Seda kinnitab ka laiaulatuslikum hinnang eri sektoritele kuuluvatele M3 varadele (vt taustinfot 1 „Uued hinnangud euroala M3 jaotuse kohta sektoriti”).

2007. aasta kolmandas kvartalis suurenes kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele kuuluvate M3 hoiuste aastane kasvumäär pisut, s.o 13,4%le, võrreldes eelmise kvartali 13,1%ga. Mitterahaloomealistele finantsasutustele kuuluvate M3 hoiuste aastane kasvumäär oli kolmandas kvartalis aasta arvestuses kasvanud 20,0%ni, võrreldes teise kvartali 15,7%ga. Kõnealune kasv on osaliselt seotud mõnede investeerimisfondide vajadusega hoida suuremaid sularahavarusid.

Taustinfo I

UUED HINNANGUD EUROALA M3 JAOTUSE KOHTA SEKTORITI

Üks rahapoliitilise keskkonna analüüsi keskseid väljakutseid on selgitada vahetult vaadeldavate rahapoliitiliste näitajate, nagu näiteks laia rahaagregaadi M3, põhjal välja rahapakkumise kasvumäära hinnang, mis annab poliitiliselt asjakohaseid signaale ohtudest hinnastabiilsusele. Praktikas nõuab selle väljaselgitamine M3 komponentide, vastaskirjete ja M3 kuuluvate, eri majandussektorite varade arengu hoolikat analüüsi. Raha hoidev sektor koosneb järgmistest alamsektoritest: kodumajapidamised (sh mittetulundusühingud); kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted; muud finantsinstitutsioonid peale rahaloomealiste, s.o kindlustusseltsid ja pensionifondid, samuti teised mitterahaloomeelised finantsvahendajad; valitsus ja kohalikud omavalitsused ning sotsiaalkindlustusfondid.

Käesolevas taustinfos tutvustatakse hiljuti EKP poolt avaldatud uusi hinnanguid erasektori M3 varade kohta sektoriti.¹ Kvartalite kaupa on need uued hinnangud olemas 1999. aasta esimese kvartaliga algava perioodi kohta ning kuude kaupa alates 2003. aasta jaanuarist. Nende aluseks on nii varasemast ulatuslikum riikide andmete kogum kui ka põhjalikum koostamismetoodika. Uued hinnangud asendavad eelmist hinnangute komplekti, mida tutvustati 2006. aasta augusti kuubülletääni artiklis „Sectoral money holding: determinants and recent developments”.

M3 kuuluvate varade hinnangute koostamine sektorite lõikes

M3 sektoraalsed aegread on koostatud peamiselt sektorite lühiajaliste hoiuste (sh repotehingute) põhjal, mis sisalduvad rahaloomeasutuste bilansistatistikas ning mis 2007. aasta teises kvartalis moodustasid umbes 80% kogu M3st. Vastavalt määrusele EKP/2001/13 rahaloomeasutuste bilansistatistika kohta on rahaloomesektor andnud nende instrumentide üksikasjalisest sektoraalsest jagunemisest igakuiselt aru alates 2003. aasta jaanuarist. Aastate 1999–2002 kohta on sektorite hoiuste kvartaalsed aegread hinnangulised ning juba avaldatud.²

Et jõuda sektorite lühiajaliste hoiuste juurest sektorite M3 positsioonideni, tuleb üksikute raha hoidvate sektorite vahel ära jaotada käibelolev sularaha, rahaturufondide osakud ja rahaloomeasutuste emiteeritud kuni kaheaastase algse tähtajaga võlakirjad. Nende instrumentide kohta ei saa koguda statistilist teavet vahetult aruandvatelt agentidelt, kuna üldjuhul puudub rahaloomeasutustel info nende emiteeritud kaubeldavate väärtpaperite omanike kohta. Samuti pole kerge tuvastada käibeloleva sularaha valdajaid. Nende M3 instrumentide jaotus erinevate raha hoidvate sektorite vahel põhineb seetõttu hinnangutel.³ Vajadusel on kasutatud ka riikide keskpankades seoses sektorite finantskontode koostamisega loodavat teavet.

Nüüdsest avaldatakse M3 jaotuse hinnangud sektoriti kodumajapidamiste, kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja mitterahaloomeeliste finantsvahendajate (kelle puhul esitatakse omakorda eraldi ühelt poolt kindlustusseltside ja pensionifondide ning teiselt poolt teiste finantsvahendajate andmed) puhul nii bilansilise jäägi (varude) kui ka tehingute (voogude) kohta.

¹ Uued hinnangud saab alla laadida EKP veebilehelt aadressil <http://sdw.ecb.europa.eu>. Samuti on need kättesaadavad aadressil <http://www.ecb.europa.eu/stats/money/aggregates/sectorialm>, kus antakse ka lisateavet hinnangumethodika kohta.

² Need hinnangud, mis on alates 1991. aasta algusest kvartalite kohta olemas, saab alla laadida EKP veebilehelt aadressil <http://sdw.ecb.europa.eu>. Täpsem teave on olemas 2006. aasta augusti kuubülletääni taustinfos 1 pealkirjaga „New euro area historical series on holdings of M3 deposits by sector”.

³ Need hinnangud sisaldavad statistilist teavet, mis on saadetud EKP-le vastavalt suunisele EKP/2007/9, mis käsitleb statistikaalaseid nõudeid raha- ja pangandusstatistikas (k.a andmed teiste finantsvahendajate kohta) ning suunisele EKP/2005/13 rahaliidu finantskontode statistika kohta.

Stiliseeritud faktid M3 jaotuse kohta sektoriti

Sektoraalsete aegridade analüüs võib anda täiendava kasuliku aspekti rahapoliitiliste arengusuundumuste koondhinnangu kujundamisel. Joonisel A on esitatud kodumajapidamiste, kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja mitterahaloomeliste finantsvahendajate M3 kuuluvate varade aastakasv uute hinnangute põhjal. Nende sektorite areng erineb ajavahemikul 1999–2007 märkimisväärselt. Uute hinnangute põhjal on suurim raha hoidev sektor kodumajapidamised, mille osakaal M3 jäägis ulatus 2007. aasta teises kvartalis umbes kahe kolmandikuni.

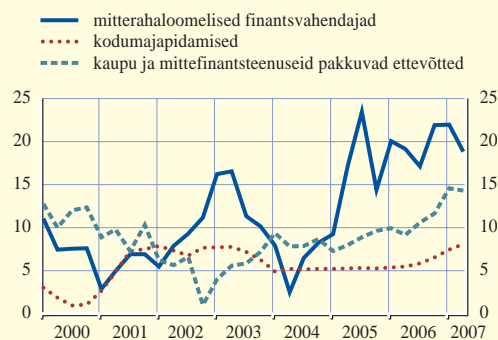
Joonisel B on toodud kodumajapidamiste M3 kuuluvate varade aastakasv uute hinnangute põhjal ning võrdlus 2006. aasta augusti kuubülletäänis avaldatud aegridadega. Nagu näha, on need aegread väga sarnased. Kodumajapidamiste M3 kuuluvate varade jääk kasvas järsult 2001. aastal ning kasvutempo püsis väga kiire kuni 2003. aasta keskpaigani. See oli tingitud investoriportfellide struktuurimuutustest M3 suunas, mis omakorda tulenes suurenenud ebakindlusest finants-, majandus- ja geopoliitilise keskkonna suhtes, mistõttu kodumajapidamised eelistasid oma vara hoida aktsiate asemel rahana.⁴ 2004. aasta algul hakkas kodumajapidamiste M3 kuuluvate varade jääk taas kasvama ning 2005. aasta teisest poolest 2007. aasta keskpaigani kiirenes nende aastakasv märkimisväärselt.

Alltoodud tabelis võrreldakse kolme peamise raha hoidva sektori aastakasvu määrasid kasvu keskmise taseme ning muutuste ulatuse poolest ajavahemikul 1999. aastast 2007. aasta teise kvartalini. Selle vaatlusperioodi põhjal võib välja tuua mitu stiliseeritud fakti. Esiteks võib täheldada, et M3 kuuluvate varade keskmine kasvumäär on suurim mitterahaloomelistel finantsvahendajatel. Neile järgnevad kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted, samas kui kodumajapidamiste M3 varade jääk on kasvanud mõõdukamalt. Teiseks, vaadates mitmesuguseid sektorite rahapakkumise kasvuerinevuste indikaatoreid (nt minimaalse ja maksimaalse kasvu vahe või standardhälve), võib öelda, et mitterahaloomeliste finantsvahendajate rahapakkumise areng oli kõige volatiilsem, samas kui kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ning kodumajapidamiste varade kasv oli

⁴ Vt 2005. aasta oktoobri kuubülletääni artiklit „Money demand and uncertainty”.

Joonis A. Sektorite M3 varade hinnangud

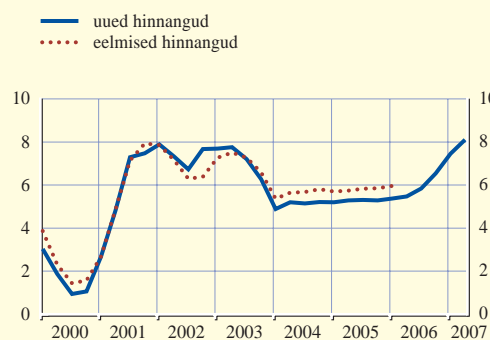
(aastane muutus protsentides; ei ole kohandatud hooajaliste ega kalendriliste mõjudega)

Allikas: EKP hinnangud.

Joonis B. Kodumajapidamiste M3 varad

(aastane muutus protsentides; ei ole kohandatud hooajaliste ega kalendriliste mõjudega)

Allikas: EKP hinnangud.
Märkus. „Eelmised hinnangud” tähendab 2006. aasta augusti kuubülletäänis esitatud aegridu.

**Sektorite M3 varade kasv 1999. aastast
2007. aasta II kvartalini**

(aastane muutus protsentides)

	Mitterahaloome- lised finantsva- hendajad	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kodumajapi- damised
Keskmine	11,6	9,1	5,7
Minimaalne	2,5	1,0	0,9
Maksimaalne	23,5	14,6	8,1
Standardhälve	6,1	3,0	2,0

Allikas: EKP arvutused.

ning võivad olla seega vähem täpsed kui sektorite lühiajaliste hoiuste kohta esitatud tegelikud andmed.

⁵ Ka variatsioonikordaja (mis on määratletud kui kasvumäära standardhälve jagatuna keskmise kasvumääraga) kinnitab, et mitterahaloomealiste finantsvahendajate M3 varade erinevus on suurem kui kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatel ettevõtetel ning kodumajapidamistel.

palju stabiilsem. See on kooskõlas seisukohaga, et nende kahe sektori rahanõudlust mõjutavad lühiajalised arengusuundumused vähem.⁵ Nimetatud stiliseeritud faktid on kooskõlas ka 2006. aasta hinnangute põhjal tehtud järeldustega.

Üldiselt kinnitavad uued hinnangud, et kodumajapidamiste, kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ning mitterahaloomealiste finantsvahendajate M3 kuuluvate varade areng on olnud väga erinev. Nende arengutendentside analüüs sektorite kaupa pakub aga täiendava kasuliku aspekti rahaagregaatide arengu analüüsiks ja hindamiseks. Samas tuleb meeles pidada, et andmed sektorite M3 varade kohta on hinnangulised

RAHAAGREGAADI M3 PEAMISED VASTASKIRJED

M3 peamiste vastaskirjete osas käib rahapakkumise hoogne kasv endiselt käsikäes rahaloomeasutuste poolt euroala residentidele antud krediidimahu kiire kasvuga. Rahaloomeasutuste poolt euroala residentidele antud krediidi aastane kasvumäär oli 2007. aasta kolmandas kvartalis tõusnud 8,7%ni, olles esimeses kvartalis 8,0% ja teises 8,1% (vt tabelit 1). Mis puudutab krediidi kogumahtu, siis jätkasid rahaloomeasutused kolmandas kvartalis valitsussektori võlakirjade netomüüki, mis vastab alates 2006. aasta märtsist väljakujunenud üldsuundumusele. Finantsturgude ebastabiilsuse olukorras võisid rahaloomeasutused alguses müüa valitsussektori võlakirju likviidsuse saavutamiseks ja rahavajaduse rahuldamiseks. Oktoobris aga rahaloomeasutused otsid kõnealuseid võlakirju netoarvestuses, mille tulemusena nende omanduses olevate valitsussektori võlakirjade vähenemise määr langes -5,1%ni aastas, olles kolmandas kvartalis olnud -5,6%. Selline areng võib tähendada likviidsusolukorra mõningast leevenemist oktoobris, võrreldes augusti ja septembriga.

Rahaloomeasutuste poolt erasektorile antud krediidi maht kasvas endiselt hoogsalt. Kasvutempo oli oktoobris 12,2%, võrrelduna vastavalt 11,0% ja 11,7%ga 2007. aasta teises ja kolmandas kvartalis. Kasv tulenes oktoobris eelkõige sellest, et euroala rahaloomeasutused otsid peamiselt mitterahaloomealistelt finantsettevõtetelt suures mahus erasektori väärtpabereid. Need ostud olid siiski suures osas seotud ühe euroala suure finantsvahendaja ülevõtmiseks tehtud finantstehingutega. See tähendab, et rahaloomeasutuste omanduses olevate erasektori väärtpaberite mahu kasv ei olnud otseselt seotud finantsturgude ebastabiilsusega, mida oleks võinud arvata juhul, kui nende vahendite taaskajastamine oleks märgatavalt kasvanud.

Rahaloomeasutuste poolt erasektorile väljastatud laenude kasvumäär tõusis oktoobris 11,2%ni; teises kvartalis oli see näitaja 10,5% ja kolmandas 11,0%. Kodumajapidamistele väljastatud

laenude aastane kasvumäär oli oktoobris 6,8%, võrrelduna vastavalt 7,5%ga teises ja 7,0%ga kolmandas kvartalis. Seega ei ole mingit märki sellest, et finantsturgude ebastabiilsus oleks senise seisuga vähendanud laenamist kodumajapidamistele, kuigi selle kasvutempo hakkas aeglustuma juba 2006. aasta teises kvartalis. Aeglustumine tuleneb peamiselt eluasemelaenude aastase kasvumäära alanemisest, mis on kooskõlas eluasemehindade kasvu aeglustumise ja eluasemeturu aktiivsuse langusega paljudes euroala riikides ning hüpoteeklaenude intressimäärade järkjärgulise tõusuga euroalal paari viimase kvartali jooksul. Eluasemelaenude kasvumäär langes kolmanda kvartali 8,1%lt oktoobris 7,9%le. Tarbimislaenude aastane kasvumäär jäi oktoobris 5,5%ga peaaegu muutumatuks; kolmandas kvartalis oli see 5,7%. Tarbimislaenude aastane kasvumäär alanes viimaste kvartalite jooksul analoogselt tarbijate kindlustunde kasvu aeglustumisega (vt ka osa 2.7 kodumajapidamiste sektori finantsvoogude ja finantsseisundi kohta).

Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenude aastane kasvumäär suurenes oktoobris 13,9%ni, võrrelduna vastavalt 12,7%ga teises ja 13,8%ga kolmandas kvartalis. Siinkohal on oluline, et see kiire kasv tulenes peamiselt pikema tähtajaga laenude mahu kasvu kiirenemisest, samas kui lühikese tähtajaga laenude mahu kasv aeglustus mõnevõrra. Täpsemalt kiirenes pikema kui viieaastase tähtajaga laenude mahu aastakasv, mis kolmandas kvartalis oli 12,6%, oktoobris 12,7%ni. Kuni üheaastase tähtajaga laenude aastane kasvumäär alanes aga kolmanda kvartali 12,1%lt oktoobris 11,8%ni. Kiirel laenukasvul võib olla mitu põhjust (vt ka osa 2.6). Laenukasvu käsitlemine erinevate laenu tähtaegade lõikes ei näi siiski toetavat seisukohta laenude „sunnitud” taaskajastamisest rahaloomeasutuste bilanssides ega finantsvõimendusega väljaostude, ühinemiste ja ülevõtmistega seoses väljastatud sildfinantseerimislaenude pikendamisest, sest väidetavalt soovivad rahaloomeasutused niisuguseid laene hoida vaid lühikese aja vältel. Kokkuvõttes on vähe tõendeid selle kohta, et rahaloomeasutuste hoogne laenamine kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele tuleneks laenu turul toimunud nihkest. Edaspidi võib siiski oodata kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antavate laenude mahu kasvu mõningast aeglustumist, arvestades selliseid tendentse nagu laenu tingimuste rangemaks muutumine seoses ebastabiilsusega finantsturgudel, rahapoliitika karmistumine alates 2005. aasta lõpust ja kodumajapidamistele väljastatud laenude kasvumäära langus, mida rahaloomeasutuste laenu kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele järgivad mitmekvartalilise ajanihkega.⁴

Rahaloomeasutuste poolt muudele finantsvahendusettevõtetele väljastatud laenude aastane kasvumäär kerkis kolmandas kvartalis täheldatud 19,8%lt oktoobris 22,8%ni. Suures osas kajastab see ühe finantsvahendusettevõtte ülevõtmisega seotud laene. Lisaks kajastavad need laenud osaliselt investeerimisfondide nõudlust suurema likviidsusvaru järele. Peale selle viitavad mõned andmed sellele, et seoses muude finantsvahendusettevõtete raskustega raha kaasamisel rahaturult kajastab nende laenu nõudlus osaliselt ka eriotstarbeliste finantsettevõtete ja struktureeritud investeerimistoodete üksuste krediidiliinide kasutamist. Samuti võib muude finantsvahendusettevõtete laenu nõudlus tuleneda rahaloomeasutuste poolt euroala väärtpaberistamisturu jätkuva kasvu finantseerimiseks väljastatud lühiajalistest sildfinantseerimislaenudest. See oleks kooskõlas tähelepanekuga, et vähemalt kuni oktoobrini ei tundu, nagu oleks tavapärase tegeliku väärtpaberistamise turul toimunud langus. Langus oleks võinud põhjustada eelnevalt väärtpaberistatud laenude või krediiditoodete taaskajastamist rahaloomeasutuste bilanssides, mida aga kuni oktoobrini märkimisväärses mahu ei täheldatud. Seetõttu tundub erasektori laenukasv üldiselt loomulik, ilma märgatava ülespoole suunatud kõrvalekaldega, mis võiks tuleneda finantsturgude ebastabiilsusest tingitud vahendite taaskajastamisest.

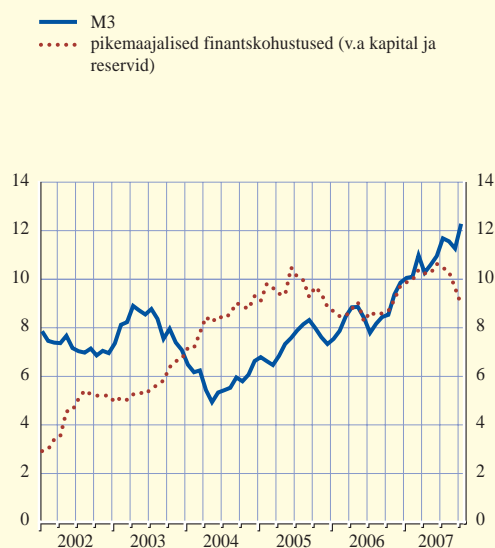
⁴ Vt 2007. aasta juuni kuubülletäni taustinfot 6 „Euroala kodumajapidamistele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenude tsüklilisus”.

M3 muude vastaskirjete hulgas on raha hoidva sektori poolt hoitavate rahaloomeasutuste pikemaajaliste finantskohustuste (v.a kapital ja reservid) areng mõnevõrra aeglustunud. Nende aastane kasvumäär alanes oktoobris 9,0%ni, võrrelduna 10,3%ga 2007. aasta kolmandas kvartalis (vt joonist 8). Kasvu aeglustumine kajastab osaliselt nihet lühemate tähtaegade suunas rahaloomeasutuste võlaväärtpaberite puhul, mida raha hoidev sektor hoiab. Väliste vastaskirjete osas kahanes rahaloomeasutuste netovälisvarade positsiooni aastane netosissevool oktoobris veelgi, jõudes eelneva kuu 204 miljardilt eurolt 200 miljardini. Kõrgeim tase – 340 miljardit eurot – registreeriti märtsis. Nii võib öelda, et mõned soodsad investeerimisvõimalused, mida finantsturu osalised nägid 2006. aasta lõpus ja 2007. aasta alguses madala volatiilsuse ja finantsturu ülelikviidsuse olukorras, ei ole riski ümberhindamise tõttu enam tulusad. Seega aasta alguses toimunud suur kapitali sissevool on jäänud osaliselt rakendamata, eelkõige augustis ja septembris. Maksebilansi rahalise esituse (andmed olemas kuni septembrini) kohaselt tulenes aastane sissevool rahaloomeasutuste netovälisvarade positsiooni põhiliselt mitteresidentidest investorite investeringutest euroala võlakirjadesse.

Kokkuvõttes kinnitavad värskeimad andmed (st kuni oktoobrini 2007), et euroala rahapakkumise areng on endiselt jõuline. Võttes arvesse suhteliselt lauet tulukõverat ja finantsturu ebastabiilsuse võimalikku mõju, jäi rahapakkumise ja laenude kasvumäär samuti endiselt kõrgeks. Seega näitab rahapoliitilise keskkonna analüüs, et finantsturu ebastabiilsus ei ole laiema rahapakkumise ja laenuagregaatide kasvule euroalal seni suurt mõju avaldanud.

Joonis 8. M3 ja rahaloomeasutuste pikemaajalised finantskohustused

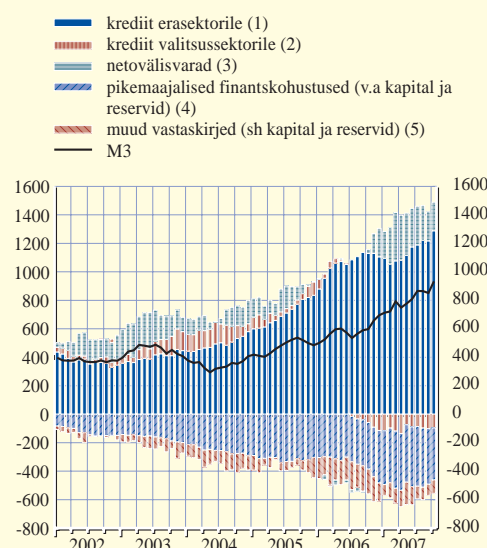
(aastane muutus protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

Allikas: EKP.

Joonis 9. M3 vastaskirjed

(aastased vood; mld EUR; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

Allikas: EKP.

Märkus. M3 on esitatud vaid võrdlusalusena ($M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$). Pikemaajalised finantskohustused (v.a kapital ja reservid) on esitatud pöördmärkidega, sest tegu on rahaloomeasutuste sektori kohustustega.

ÜLDHINNANG EUROALA LIKVIIDSUSKESKCONNALE

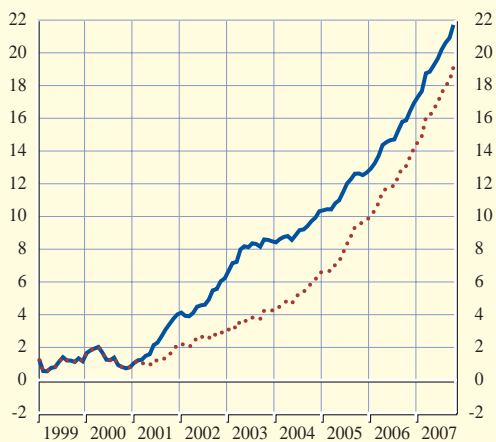
2007. aasta kolmandas kvartalis jätkus euroalal rahalise likviidsuse kiire akumulereerumine. Sellele viitas ka rahapakkumise nominaalse ja reaalse vahe muutus (vt jooniseid 10 ja 11). Mis puudutab rahapakkumise nominaalset vahet, siis töi nominaalse M3 jätkuv kiire kasv kaasa nii M3 ametliku aegrea alusel kui ka investoriportfelli struktuurimuutustega korrigeeritud M3 aegrea alusel arvutatud rahapakkumise vahe edasise suurenemise. Rahapakkumise reaalse vahe hindamisel võetakse arvesse tööka, et inflatsioon, mis ei mahu EKP hinnastabiilsuse määratluse piiridesse, neelab osa akumulereerunud likviidsusest. Kuigi rahapakkumise reaalse vahe näitajad on mõlemad madalamad kui vastavad nominaalse vahe näitajad, on nende kasvumäärad viimaste kvartalite jooksul olnud võrreldavad.

Ülaltoodud mehaanilised näitajad ei võimalda aga anda likviidsuskeskkonnale täielikku hinnangut ja neisse tuleks seega suhtuda ettevaatusega. Teatud määral iseloomustab hinnangute ebamäärasust üldnimetatud nelja näitaja alusel antud hinnangute suur lahknevus. Sellest hoolimata viitab nende näitajate põhjal saadud üldpilt – eriti M3 kasvu kindlaksmääramiseks tehtud ulatuslik rahakeskkonna analüüs – ülelikviidsusele euroalal, seda isegi siis, kui võtta arvesse suhteliselt lauet tulukõverat ja finantsturu ebastabiilsust. Ülelikviidsuse tingimustes viitab rahapakkumise ja laenude kiire kasv sellele, et keskmises ja pikemas plaanis ohustab hinnastabiilsust hinnatõusurisk.

Joonis 10. Rahapakkumise nominaalse vahe hinnangud¹

(protsent rahaagregaadist M3; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud; detsember 1998 = 0)

- ametlikule M3-le tuginev rahapakkumise nominaalne vahe
- investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3-le tuginev rahapakkumise nominaalne vahe²

Allikas: EKP.

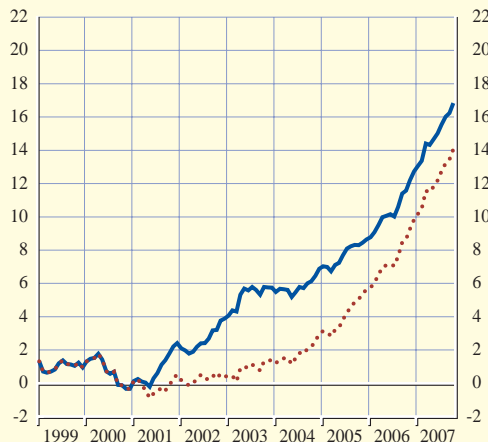
¹ Rahapakkumise nominaalne vahe on erinevus M3 tegeliku taseme ja selle M3 taseme vahel, mis oleks tulenenud M3 pidevast kasvust kontrollväärtusega 4,5% alates 1998. aasta detsembrist (baasperiod).

² Investoriportfellis M3 suunas toimunud struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel kasutatakse EKP 2004. aasta oktoobri kuubülletääni artiklis „Monetary analysis in real time” osas 4 kirjeldatud üldmeetodit.

Joonis 11. Rahapakkumise reaalse vahe hinnangud¹

(protsent reaalsest rahaagregaadist M3; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud; detsember 1998 = 0)

- ametlikule M3-le tuginev rahapakkumise reaalne vahe
- investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3-le tuginev rahapakkumise reaalne vahe²

Allikas: EKP.

¹ Rahapakkumise reaalne vahe on erinevus ÜTHiga kohandatud M3 tegeliku taseme ja selle M3 taseme vahel, mis oleks tulenenud M3 pidevast nominaalsest kasvust kontrollväärtusega 4,5% ja ÜTHI-inflatsioonist vastavalt EKP hinnastabiilsuse mõistele. Baasperiodina kasutatakse 1998. aasta detsembrist.

² Investoriportfellis M3 suunas toimunud struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel kasutatakse EKP 2004. aasta oktoobri kuubülletääni artiklis „Monetary analysis in real time” osas 4 kirjeldatud üldmeetodit.

2.2 REAALSEKTORI JA INSTITUTIONAALSETE INVESTORITE FINANTSINVESTEERINGUD

2007. aasta teises kvartalis suurenes veidi reaalsektori finantsinvesteeringute kogumahu aastane kasvumäär. See tuleneb peamiselt valitsussektori finantsinvesteeringute kasvust, samas kui kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete sektorite osa jäi peaaegu muutumatuks. Aastane rahavoog investeerimisfondidesse suurenes teises kvartalis veidi, samas kui kindlustusseltside ja pensionifondide finantsinvesteeringute mahu aastane kasvumäär jäi sisuliselt muutumatuks.

REAALSEKTOR

Reaalsektori finantsinvesteeringute kogumahu aastane kasvumäär tõusis 2007. aasta teises kvartalis (viimane kvartal, mille kohta on vastavad andmed olemas) esimese kvartaliga võrreldes 4,6%lt 4,9%ni (vt tabelit 2). Liigitus investeerimisinstrumentide kaupa näitab, et kasv on olnud hoogne eelkõige suuremate varaliikide puhul nagu raha ja hoiused, aktsiad ja muud omandiväärtpaberid (v.a investeerimisfondide osakud). Samas vähenes mõnevõrra võlaväärtpaberite (v.a tuletisinstrumentid) aastane kasvumäär ja kindlustustehnilisse reservi tehtud investeeringute kasvumäär.

Liigitus reaalsektorite kaupa näitab, et finantsinvesteeringute kogumahu kasvu panustas peamiselt valitsussektor (vt joonist 12). Valitsussektori suurenenud osakaal võib olla seotud selle sektori kasutatava kogutulu jätkuva kasvuga. Valitsussektori tarbimise ja mittefinantsinvesteeringute kasvumäär seevastu langes 2007. aasta teises kvartalis pisut. Kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete sektorite panus kokku finantsinvesteeringute kasvu oli 2007. aasta teises kvartalis üldjoontes stabiilne, moodustades umbes 4,5 protsendipunkti 4,9% aastakasvust (erasektori finantsinvesteeringute arengu kohta vt täpsemalt osadest 2.6 ja 2.7).

Tabel 2. Euroala reaalsektori finantsinvesteeringud

	Bilansiline jääk finantsvaradest ¹	Aastased kasvumäärad									
		2005 I kv	2005 II kv	2005 III kv	2005 IV kv	2006 I kv	2006 II kv	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv	2007 II kv
Finantsinvesteeringud	100	4,1	3,9	4,0	4,5	4,6	4,7	4,7	4,6	4,6	4,9
Sularaha ja hoiused	22	5,7	5,9	5,5	6,4	6,4	6,4	7,0	6,9	7,3	7,7
Võlaväärtpaberid, v.a tuletisinstrumentid	6	2,8	1,7	0,7	0,1	1,8	2,6	4,3	5,8	4,8	4,5
millest: lühiajalised	1	-6,3	-9,6	-4,1	-12,1	8,7	10,6	19,1	35,9	26,2	24,0
millest: pikaajalised	5	3,8	3,0	1,3	1,1	1,2	1,9	3,1	3,6	2,8	2,7
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid, v.a avatud investeerimisfondide osakud	34	2,1	2,0	2,9	2,6	2,1	2,2	1,7	1,7	2,0	2,3
millest: noteerimata aktsiad	11	1,0	-0,5	-1,4	0,9	-0,7	0,2	1,3	0,2	1,0	1,0
ja muud omandiväärtpaberid	24	2,6	3,1	4,6	3,3	3,3	3,0	1,8	2,4	2,5	2,9
Avatud investeerimisfondide osakud	7	1,6	2,2	3,7	4,5	3,1	1,8	-0,4	-1,2	-0,8	-0,3
Kindlustustehniline reserv	15	7,0	7,2	7,4	7,7	7,6	7,1	6,8	6,2	5,6	5,5
Muud ²	16	4,3	2,9	2,3	4,1	5,4	6,4	7,9	7,2	7,5	7,7
M3 ³		6,5	7,6	8,3	7,3	8,5	8,4	8,5	9,9	11,0	11,0

Allikas: EKP.

¹ Viimase olemasoleva kvartali lõpu seisuga. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

² Muud finantsvarad hõlmavad laene, tuletisinstrumente ja muid debitoorseid võlgnevusi, mis omakorda hõlmavad muu hulgas kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete antud kaubanduskrediiti.

³ Kvartali lõpp. Rahaagregaat M3 sisaldab rahalaadseid instrumente, mida euroala mitterahaloomeasutused (s.t reaalsektor ja kõik asutused peale rahaloomeasutuste) hoiavad euroala rahaloomeasutustes ja keskvalitsuses.

INSTITUTIONAALSED INVESTORID

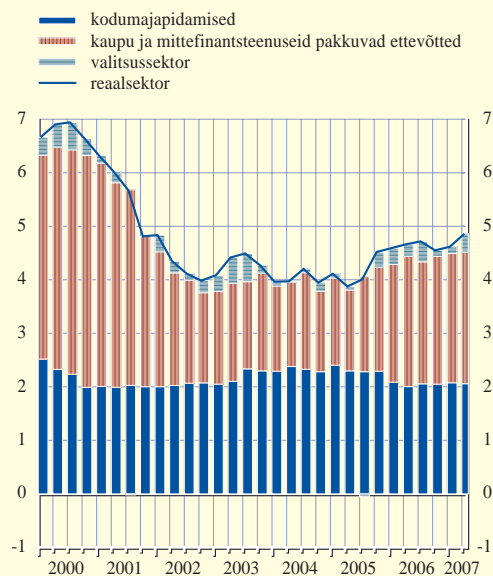
Euroala investeerimisfondide (v.a rahaturufondid) koguvarade aastane kasvumäär oli 2007. aasta teises kvartalis 16,8%, mis on tunduvalt kõrgem kui eelmise kvartali 9,9% (langus 2006. aasta neljanda kvartali 15,9%lt). Umbes kolmveerand sellest tõusust tulenes aktsia- ja muude omandiväärtpaberite positsioonide kasvumäära suurenemisest, mis hõlmas ka varade väärtuse ümberhindamise positiivseid mõjusid, kuigi ka kõigi muude investeerimisinstrumentide puhul investeerimisfondide koondbilansi varade poolel võis täheldada mõnevõrra kiiremat kasvu.

EFAMA⁵ andmed 2007. aasta teise kvartali kohta näitavad, et eri liiki investeerimisfondide lõikes toimus kõige hoogsam aastane netosissevool jätkuvalt segafondidesse, kuigi see oli mõnevõrra väiksem kui eelnenud kvartalites (vt joonist 13). Aastane netosissevool aktsiafondidesse vähenes 2007. aasta teises kvartalis veelgi, samas kui võlakirjafondide puhul võis pärast mitme kvartali jooksul toimunud aastast netoväljavoolu täheldada teises kvartalis aastast netosissevoolu. Kokkuvõttes jätkus 2007. aasta teises kvartalis aastase netosissevoolu suurenemine rahaturufondidesse, kuigi finantsturgude ebastabiilsuse tingimustes muutus voog vahepeal osaliselt ka vastupidiseks (vt osa 2.1).

Euroala kindlustusseltside ja pensionifondide finantsinvesteeringute kogumahu aastane kasvumäär kahanes 2007. aasta teises kvartalis esimese kvartaliga võrreldes mõnevõrra – 6,3%lt 6,2%le (vt joonist 14). See kajastas reaalsektori poolt kindlustustoodetesse tehtavate investeeringute pisut madalamat kasvumäära. Kindlustusseltside ja pensionifondide investeeringute madalam kasvumäär tulenes vähenenud investeeringutest avatud investeerimisfondide osakutesse, aga ka sularaha- ja hoiusepositsioonidesse. Samal ajal suurenesid 2007. aasta teises kvartalis jätkuvalt investeeringud võlaväärtpaberitesse (v.a tuletisinstrumendid).

Joonis 12. Reaalsektori finantsinvesteeringud

(aastane muutus protsentides; panus protsendipunktides)

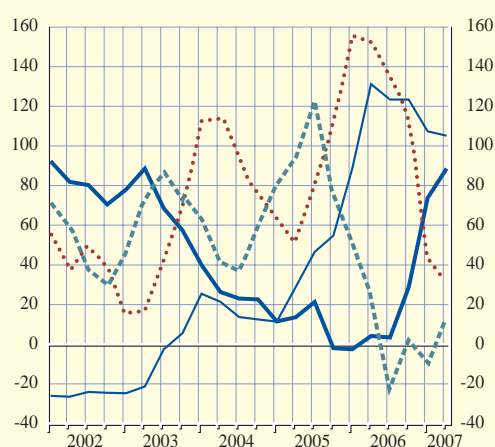
Allikas: EKP.

⁵ Euroopa Fondivalitsejate Liit (EFAMA) väljastab andmeid Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Luksemburgi, Madalmaade, Austria, Portugali ja Soome avatud aktsia- ja võlakirjafondide avalike emissioonide netokäibe (või netosissevoolu) kohta. Vt EKP 2004. aasta juuni kuubülletäänit taustinfot „Netorahavood euroala aktsia- ja võlakirjafondidesse”.

Joonis 13. Aastased netovood
investeeringufondidesse (kategooriate kaupa)

(mld EUR)

- rahaturufondid
- ... aktsiafondid¹
- - - - - võlakirjafondid¹
- segafondid¹

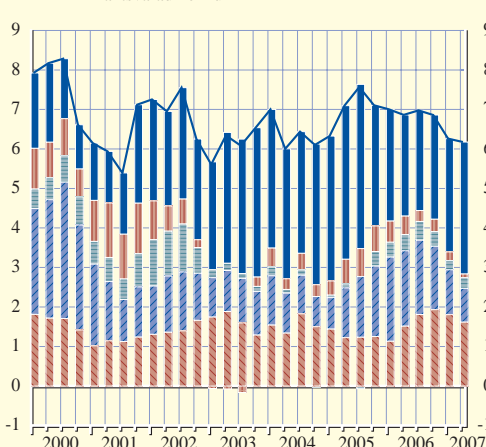

Allikad: EKP ja EFAMA.

¹ EKP arvutused EFAMA esitatud riiklike andmete põhjal.Joonis 14. Kindlustusseltside ja
pensionifondide finantsinvesteeringud

(aastane muutus protsentides; panus protsendipunktides)

- võlaväärtpaberid, v.a tuletisinstrumendid
- noteeritud aktsiad
- noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid
- avatud investeeringufondide osakud
- muu¹
- finantsvarad kokku

Allikas: EKP.

¹ Hõlmab laenusid, hoiuseid ja kindlustustehnilist reservi, muid debiitõrseid võlgnevusi ja tuletisinstrumente.

2.3. RAHATURU INTRESSIMÄÄRAD

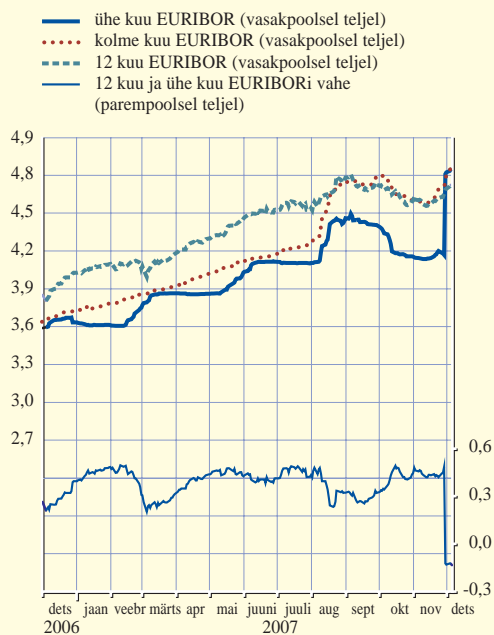
Ebatavaliselt suur vahe rahaturu tagatud ja tagamata intressimäärade vahel püsis septembri algusest kuni detsembri alguseni, seda vaatamata vahe ajutisele vähenemisele oktoobris. Rahaturu tulukõvera kalle muutus kuni 28. novembrini mõnevõrra järsemaks – vahe rahaturu 12 kuu ja ühe kuu tagamata intressimäärade vahel kasvas 48 baaspunkti. Järgmisel päeval tõusis aastalõppu hõlmav ühe kuu tagamata intressimäär hüppeliselt 64 baaspunkti võrra. Sellest hetkest alates muutus vahe negatiivseks.

2007. aasta septembri algusest detsembri alguseni alanesid rahaturu tagamata intressimäärad mõnevõrra, seda vaatamata novembris toimunud tõusule, kus eelkõige kolme kuu määrade osas jõuti isegi tiptasemetele lähedale. Ühe, kolme, kuue ja kahesteistkümmene kuu EURIBORI määrad olid 5. detsembri seisuga 4,86%, 4,87%, 4,8% ja 4,72%, millest kolm esimest on vastavalt 40, 13 ja 4 baaspunkti kõrgemad ja viimane 6 baaspunkti madalam kui septembri alguses.

12 kuu ja ühe kuu EURIBORI vahe oli 5. detsembri seisuga -13 baaspunkti, võrrelduna 33 baaspunktiga 3. septembril (vt joonist 15). Selle alusel saadud rahaturu tulukõverat tuleb siiski tõlgendada teatava ettevaatusega, sest see kajastab ka asjaolu, et ühe kuu EURIBOR hõlmab nüüd aastalõppu, mil tavapäraselt eeldatakse likviidsuse kahanemist. Peale selle oli tagamata EURIBORI määrade ja selliste tagatud intressimäärade nagu EUREPO (erasektori repotehingute intressimäärade indeks) vahede muutus rahaturgude augustikuiste pingete tõttu ajaloolises plaanis siiski erandlik.

Joonis 15. Rahaturu intressimäärad

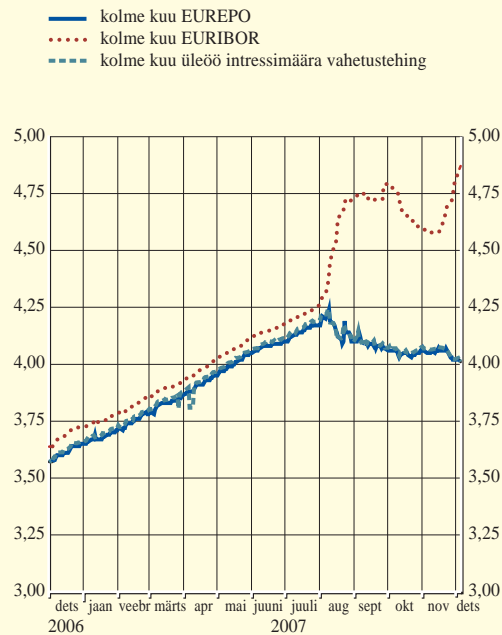
(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: EKP ja Reuters.

Joonis 16. Kolme kuu EUREPO, EURIBOR ja üleöö intressimäära vahetustehing

(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: EKP ja Reuters.

2007. aasta detsembris ning 2008. aasta märtsis, juunis ja septembris lõppevate kolme kuu EURIBORi futuurlepingute eeldatavad intressimäärad olid 5. detsembril 2007 vastavalt 4,81%, 4,44%, 4,24% ja 4,08%. 2007. aasta detsembris ning 2008. aasta märtsis lõppevate lepingute puhul olid need eeldatavad intressimäärad vastavalt 28 ja 6 baaspunkti kõrgemad kui septembri alguses, samas aga juunis ja septembris 2008 lõppevate lepingute puhul 7 ja 19 baaspunkti madalamad (vt joonist 17).

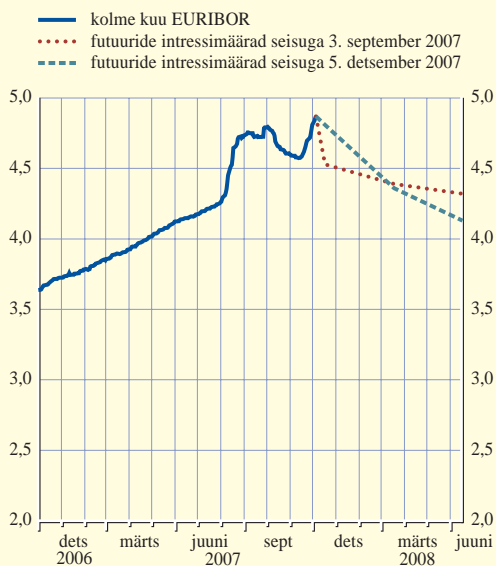
Turuosaliste ootused väga lühikese tähtajaga 2007. ja 2008. aasta intressimäärade suhtes kahanesid septembri algusest detsembri alguseni, mida peegeldab ka EONIA vahetustehingute intressimäärade muutumine (vt joonist 16). Kolme kuu EURIBORi futuurlepingute dünaamika kajastub see siiski vaid osaliselt. Hoiuste intressimäärade ja vastavate EONIA vahetustehingute intressimäärade vahed ongi jätkuvalt suured ja teataval määral muutlikud. Ootuste tegelikku arengut aitab mõista EONIA vahetustehingute intressimäärade muutumine (vt joonist 16).

Mis puudutab rahaturu arenguga seotud ebakindluse näitajaid, siis kolme kuu EURIBORi futuurlepingute optioonidest tuletatud eeldatav volatiilsus vähenes septembris ja oktoobris mõnevõrra. Novembris eeldatav volatiilsus suurenes, jõudes peaaegu septembri alguse tasemeni (vt joonist 18).

2007. aasta septembris rahaturu kõige lühemate tähtaegadega intressimäärad tõusid ja olid rahaturgude märkimisväärsete pingete tõttu väga muutlikud (vt joonist 19). Oktoobri alguses tegi

Joonis 17. Kolme kuu intressimäärad ja futuuride intressimäärad euroalal

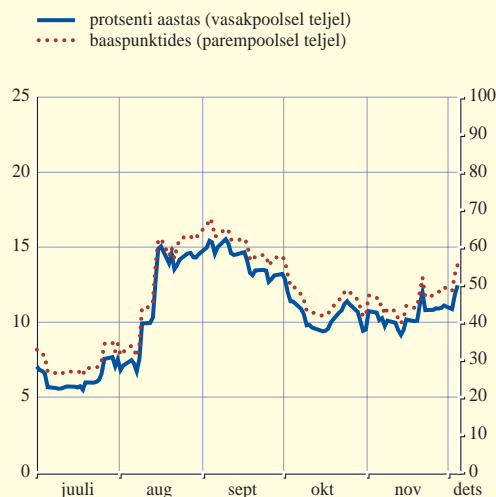
(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikas: Reuters.
Märkus. Londoni Rahvusvahelisel Finantsfutuuride Börsil (LIFFE) noteeritud kolmekuulised futuurlepingud, mille loovutusähtaeg on käesoleva ja järgneva kolme kvartali lõpus.

Joonis 18. Eeldatav volatiilsus, mis on tuletatud kolme kuu EURIBORi futuuridest, mille tähtaeg on 2008. aasta märtsis

(protsenti aastas; baaspunktides; päevased andmed)

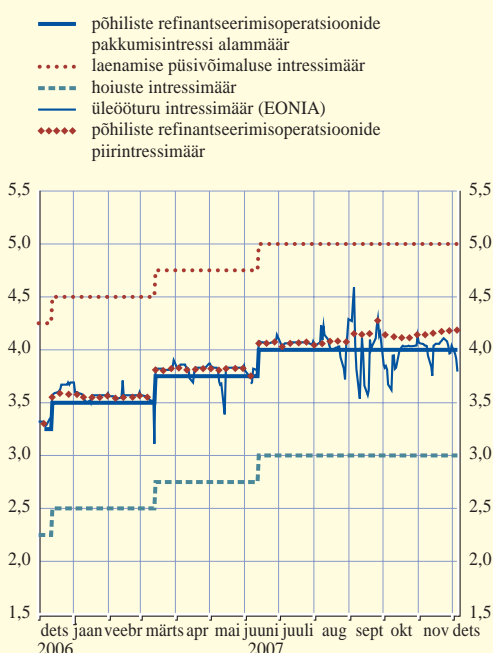

Allikad: Bloomberg, Reuters ja EKP arvutused.
Märkused. Baaspunktid arvutatakse välja protsentides esitatud eeldatava volatiilsuse ja vastava intressimäära põhjal (vt ka 2002. aasta mai kuubülletäni taustinfot „Measures of implied volatility derived from options on short-term interest rate futures“).

EKP avalduse, kus rõhutati, et oluline on hoida intressimäärad pakkumisintressi alammäära lähedal. Seejärel intressimäärade tingimused lühiajalisel rahaturul stabiliseerusid, kusjuures EONIA püsis eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärale suhteliselt lähedal. Alates 14. novembrist tõusis EONIA siiski pidevalt, jõudes 23. novembril 4,108% tasemeni. Pärast EKP avaldust ja sellele järgnenud mahukaid põhilisi refinantseerimisoperatsioone kasvatrend pöördus ja intressimäärad jõudsid järk-järgult tasemeni, mis jäid veidi alla 4%. Neid muutusi ja EKP poolt teostatud rahapoliitilisi operatsioone kirjeldatakse täpsemalt taustinfos 2.

Joonis 19. EKP intressimäärad ja üleööturu intressimäär

(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: EKP ja Reuters.

LIKVIIDSUSKESKKOND JA RAHAPOLIITILISED OPERATSIOONID ALATES 8. AUGUSTIST KUNI 13. NOVEMBRINI 2007

Antud taustinfos antakse ülevaade EKP likviidsusjuhtimisest 11. septembril, 9. oktoobril ja 13. novembril 2007 lõppenud kolmel kohustusliku reservi arvestusperioodil. Seda perioodi iseloomustasid pinged eurorahaturul, millele EKP vastas likviidsuse pakkumisega tavapärasest varasemate põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu, samuti mitme peenhäälestusoperatsiooni ning kahe täiendava pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooniga. Kõnealuste kohustusliku reservi arvestusperioodide keskmist likviidsuse pakkumist need meetmed ei mõjutanud, kuna arvestusperioodi varases etapis pakutud täiendavat likviidsust kompenseeriti väiksemate jaotatud mahtudega ja/või likviidsust vähendavate peenhäälestusoperatsioonidega arvestusperioodi lõpupoole. EKP meetmeid selgitati mitmes uudisteagentuuride kaudu edastatud teates.¹

Pangandussüsteemi likviidsusvajadus

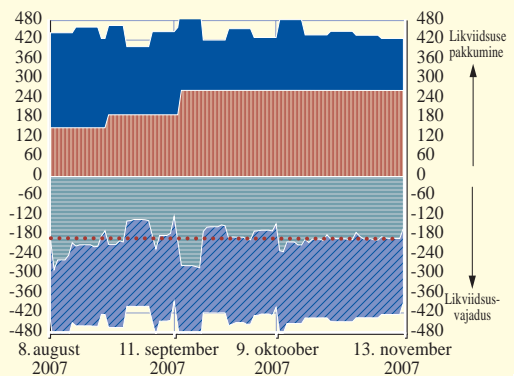
Kolmel vaadeldaval arvestusperioodil suurenes pankade keskmine likviidsusvajadus võrreldes eelnenud kolme perioodiga 3,5 miljardi euro võrra. Sellist tulemust saab seletada peamiselt kohustusliku reservi nõude suurenemisega 4,4 miljardi euro võrra, samas kui autonoomsed tegurid ja ülereserv olid pisut väiksemad, vähenedes vastavalt 0,7 miljardi ja 0,2 miljardi euro võrra. Kohustusliku reservi nõudest tulenev likviidsusvajadus oli kokku 192,7 miljardit eurot ning autonoomsetest teguritest tulenev vajadus keskmiselt 253,8 miljardit eurot (vt joonis A).

Ülereservi tase (s.t arvelduskonto vahendite päevane keskmine, mis ületab kohustusliku reservi nõuet) püsis kolmel vaatlusalusel perioodil laias laastus stabiilsena keskmiselt 0,81 miljardi euro tasemel (vt joonist B). See on üldjoontes vastavuses keskmise tasemega (0,75 miljardit eurot), mida on täheldatud alates rahapoliitika rakendusraamistiku muutmisest märtsis 2004.

Joonis A. Pangandussüsteemi likviidsusvajadus ja likviidsuse pakkumine

(mld EUR; iga kirje juures on esitatud kogu perioodi päevased keskmised näitajad)

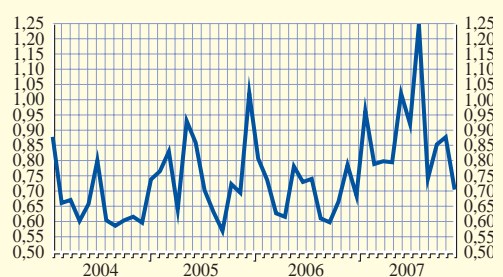
- põhilised refinantseerimisoperatsioonid: 215,82 mld EUR
- pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid: 230,93 mld EUR
- arvelduskontodel hoitavad vahendid: 193,49 mld EUR
- kohustusliku reservi määr (kohustusliku reservi nõue: 192,69 mld EUR, ülereserv: 0,81 mld EUR)
- autonoomsed tegurid: 253,77 mld EUR

Allikas: EKP.

Joonis B. Ülereserv¹

(mld EUR; keskmine tase igal arvestusperioodil)

Allikas: EKP.

¹ Pankade kohustusliku reservi ületavad vahendid, mida hoitakse arvelduskontodel.

¹ Täieliku loetelu EKP edastatud teadetest leiata aadressil <http://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omo/html/communication.en.html>

Likviidsuse pakkumine ja intressimäärad

Avaturuoperatsioonide jäägi kogumaht kasvas üksnes mõnevõrra, mis tulenes kohustusliku reservi nõude suurenemisest. Samal ajal muutus vaatlusaluse perioodi jooksul oluliselt avaturuoperatsioonide jäägi tähtaeg, kuna pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide maht kasvas põhiliste refinantseerimisoperatsioonide mahu suhtes märkimisväärselt.

7. augustil lõppenud arvestusperioodil (viimane enne ebastabiilsuse algust) oli pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonidega pakutava likviidsuse kogujääk 150 miljardit eurot. 13. novembril lõppenud arvestusperioodil kasvas see näitaja 265 miljardi euroni, tulenevalt kahest täiendavast, vastavalt 40 miljardi ja 75 miljardi euro suurusest pikemaajalisest refinantseerimisoperatsioonist augustis ja septembris. Samal ajal vähenes põhiliste refinantseerimisoperatsioonidega pakutava likviidsuse keskmine maht 301,7 miljardilt 180,2 miljardile eurole. Selle tulemusel kasvas pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonidega pakutava refinantseerimise osakaal 33%lt 60%ni.

Nagu joonisel C näidatud, oli EONIA volatiilsus vaatlusalusel perioodil eelmiste aastatega võrreldes märkimisväärselt suurem. Tulenevalt turuosaliste väga võistluslikust pakkumisest põhilistel refinantseerimisoperatsioonidel oli nende operatsioonide intressi piirmäärade (madalaimad määrad, millega pakkujad likviidsust saavad) ja pakkumisintressi alammäära vahe küllaltki suur.

11. septembril lõppenud kohustusliku reservi arvestusperiood

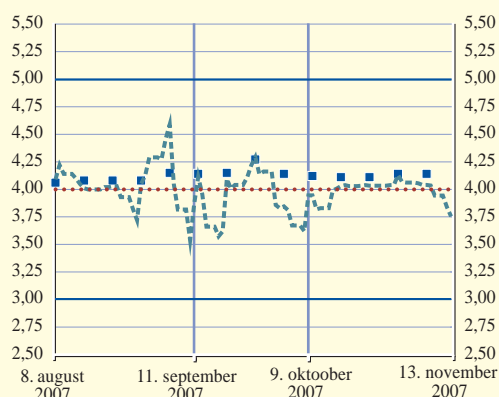
9. augusti hommikul tõid pinged USA dollari põhise rahaturu mõnedes segmentides kaasa suure kasvu pankade nõudluses eurosüsteemi arvelduskontodel hoitavate vahendite järele. Selle tagajärjel tõusis üleööturu intressimäär umbes 4,60%ni. Samal ajal vähenes oluliselt pankadevahelise turu tehingute maht. EKP reageeris kohe, sooritades likviidsust pakkuva peenhäälestusoperatsiooni fikseeritud intressimääraga (4,00%) ja üleöö tähtajaga pakkumismenetlusena eelteatega, et kõik osalejate esitatud pakkumised täidetaks täielikult.² Operatsiooni tulemusel pakuti likviidsust mahus 94,8 miljardit eurot (27 miljardit rohkem kui seni suuruselt teise peenhäälestusoperatsiooni käigus 12. septembril 2001). Üleööturu intressimäär normaliseerus kohe ning ülejäänud päeva jooksul märgiti seda ligikaudu tasemel 4,05%, samal ajal kui EONIA lõpetas päeva siiski 4,22% juures.

Järgmisel kolmel pangapäeval sooritas EKP täiendavaid likviidsust pakkuvaid üleöö tähtajaga peenhäälestusoperatsioone, kuigi seekord muutuva intressimääraga pakkumismenetluste vormis. Neil päevadel antud summad vähenesid 10. augusti 61,1 miljardilt eurolt 13. augusti 47,7 miljardi

Joonis C. EONIA ja EKP intressimäärad

(päevased intressimäärad protsentides)

- põhiliste refinantseerimisoperatsioonide piirintressimäär
- põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäär
- EONIA
- laenamise ja hoiustamise püsivõimaluste intressimäärade vahemik

Allikas: EKP.

² Augustis sooritatud peenhäälestusoperatsioone kirjeldatakse üksikasjalikumalt 2007. aasta septembri kuubülletään taustinfos 3 pealkirjaga „EKP täiendavad avaturuoperatsioonid 8. augustist 5. septembrini 2007“.

ja 14. augusti 7,7 miljardi euroni, samal ajal kui EONIA alanis püsivalt 4,05%ni. 14. augustil jaotas EKP vahendeid ka regulaarse põhilise refinantseerimisoperatsiooni raames. Selle operatsiooni baasmaht kajastas alates arvestusperioodi algusest peenhäälestusoperatsioonide tõttu kogunenud suurt likviidsuse ülejääki ning oli seetõttu suhteliselt väike. Seda silmas pidades ja lühiajalisel rahaturul endiselt valitsevate pingete leevendamiseks jaotas EKP 73,5 miljardit eurot vahendeid üle baasmahu.

Kuna EKP sihiks oli endiselt saavutada arvestusperioodi lõpuks tasakaalustatud likviidsuskeskkond, vähendati üle baasmahu jaotatavat summat 22. augusti põhilises refinantseerimisoperatsioonis 46 miljardile eurole. 23. augustil jaotas EKP vahendeid ka täiendava pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni raames tähtajaga kolm kuud ning summas 40 miljardit eurot, mis toetas veelgi eurorahaturu toimimise normaliseerumist. Pärast baasmahtu ületavate suurte summade jaotamist saavutati küllaldase likviidsusega keskkond, mille tulemusel kukkus EONIA 28. augustil 3,72%le.

Et selleks hetkeks kogunenud suurt reservi ülejääki järk-järgult vähendada, vähendas EKP järgmises põhilises refinantseerimisoperatsioonis üle baasmahu jaotatavat summat veelgi – 14,5 miljardile eurole. Operatsiooni arvelduspäeval, 29. augustil tõusis EONIA 4,05%ni. Üle baasmahu jaotatud vahendite summa vähendamise tulemusel langesid päevased arvelduskontodel hoitavad vahendid siiski tasemele 50–60 miljardit eurot alla selle nädala kohustusliku reservi nõude. See areng koos tavapärase kuulõpu mõjuga põhjustas EONIA täiendava tõusu 4. septembriks tasemele 4,458%.³ Sel päeval jaotas EKP perioodi viimase põhilise refinantseerimisoperatsiooniga 5,0 miljardit eurot üle baasmahu. Kui EONIA tõusis edasi, jõudes 5. septembril 4,588%ni, laskis EKP 6. septembril turule ilma etteteatatud mahuta üleöö peenhäälestusoperatsiooniga 42,2 miljardit eurot. Üleööturu intressimäära tõusutrend pöördus ning EONIA kukkus 10. septembril 3,538%le. Järgmisel, perioodi viimasel päeval taastas EKP üldjoontes tasakaalustatud likviidsuskeskkonna, sooritades likviidsust vähendava peenhäälestusoperatsiooni intressimääraga 4,00% ning summas 60 miljardit eurot. Arvestusperioodi lõpus oli hoiustamise püsivõimaluse netokasutus 1,2 miljardit eurot ja EONIA tasemel 3,865%.

9. oktoobril lõppenud kohustusliku reservi arvestusperiood

Arvestusperioodi esimese, 12. septembril sooritatud põhilise refinantseerimisoperatsiooniga jaotas EKP 10 miljardit eurot üle baasmahu. Vaid päev hiljem pakuti veel likviidsusvahendeid teise täiendava pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooniga tähtajaga kolm kuud ja summas 75 miljardit eurot. Selle eesmärk oli toetada eurorahaturu toimimise normaliseerumist ning saavutatud küllaldase likviidsuse keskkond tõi kaasa EONIA languse perioodi esimese päeva 4,113%lt 17. septembri 3,573%le.

Perioodi teise põhilise refinantseerimisoperatsiooniga alustas EKP ülelikviidsuse järkjärgulist vähendamist ning jaotas 36 miljardit eurot üle baasmahu. Arvelduspäeval, 19. septembril tõusis EONIA 48 baaspunkti võrra 4,095%ni, langedes järgmisel päeval 4,007%le. Kvartalilõpu lähenedes tegi EONIA uue tugeva tõusu, olles 26. septembril tasemel 4,293%. 33 miljardi euro jaotamine üle baasmahu selle nädala põhilise refinantseerimisoperatsiooni käigus peatas kirjeldatud tõusutrendi ning kvartali viimasel kahel päeval oli EONIA vastavalt 4,137% ja 4,162%. Esmaspäeval, 1. oktoobril, kui kvartalilõpu mõju oli möödunud, oli EONIA 3,858% tasemel.

³ Alates septembrist avaldatakse EONIA varasema kahe kümnendkoha asemel kolme kohaga.

7,5 miljardi euro jaotamisega üle baasmahu perioodi viimase nädala põhilise refinantseerimisoperatsiooniga langes EONIA veelgi, jõudes 8. oktoobril 3,621%ni. Järgmisel päeval taastas EKP jälle tasakaalustatud likviidsuskeskkonna, võttes turult 4,00%se intressimääraga peenhäälestusoperatsiooniga välja 24,5 miljardit eurot. Hoiustamise püsivõimaluse netokasutus oli perioodi lõpus ainult 0,4 miljardit eurot ja EONIA tasemel 3,945%.

13. novembril lõppenud kohustusliku reservi arvestusperiood

Vahetult enne 13. novembril lõppenud arvestusperioodi algust avaldas EKP uudisteagentuuride kaudu teate, milles ütles, et EKP eesmärk on vähendada veelgi lühiajaliste intressimäärade volatiilsust rahapoliitilise intressimäära ümber.⁴ Seoses sellega teatas EKP oma valmisolekust rakendada poliitikat, mille kohaselt jaotatakse põhilistel refinantseerimisoperatsioonidel baasmahust suuremaid summasid, kuid samal ajal seades endiselt sihiks tasakaalustatud keskkonna saavutamise perioodi lõpuks. Perioodi vältel püütakse likviidsuskeskkonda juhtida nii, et väga lühiajalised intressimäärad jääksid pakkumisintressi alammäära lähedusse. Perioodi esimesel põhilisel refinantseerimisoperatsioonil jaotas EKP 40 miljardit eurot üle baasmahu. Kui EONIA kukkus perioodi esimese kahe päevaga 3,946%lt 3,818%le, sooritas EKP likviidsust vähendava peenhäälestusoperatsiooni, pakkudes, et võtab 5 päeva jooksul vastu „kuni 30 miljardit eurot” intressimääraga 4,00%. Kuna turuosalised tegid pakkumisi koguväärtuses 40 miljardit eurot, vähendati turul likviidsust kogu määratud 30 miljardi euro ulatuses.

Pärast seda operatsiooni stabiliseerus EONIA tasemel, mis ületas üksnes pisut 4,00%, ning jäi antud tasemele kuni 9. novembrini, kusjuures kuu lõpp põhjustas vaid mõõduka tõusu 4,131%ni. EKP vähendas järk-järgult baasmahtu ületavat summat ning perioodi viimasel põhilisel refinantseerimisoperatsioonil jaotati 3,5 miljardit eurot üle baasmahu. EONIA vähenes perioodi eelviimasel päeval 3,837%ni. Järgmisel päeval ootas EKP hoiustamise püsivõimaluse netokasutust mahus 37 miljardit eurot ja algatas selles likviidsust vähendava peenhäälestusoperatsiooni. Turuosaliste esitatud pakkumiste maht jäi sellest aga 9,3 miljardi euro võrra väiksemaks, mis põhjustas turul likviidsuse vahendite ülejäägi. Üleöötu intressimäär langes hoiustamise püsivõimaluse intressimäära lähedale ning EONIA oli 3,755%. Perioodi lõpus oli hoiustamise püsivõimaluse netokasutus 8,7 miljardit eurot.

⁴ EKP avaldas koos arvestusperioodi esimese põhilise refinantseerimisoperatsiooni teatega 8. oktoobril järgmise teate: „EKP jätkab likviidsuskeskkonna tähelepanelikku jälgimist ning püüab vähendada veelgi väga lühiajaliste intressimäärade volatiilsust põhilise refinantseerimisoperatsiooni pakkumisintressi alammäära lähedal. Selleks rakendab EKP poliitikat, mille kohaselt jaotatakse põhilistel refinantseerimisoperatsioonidel baasmahust rohkem likviidsusvahendeid, et rahuldada turuosaliste nõudlust kohustusliku reservi nõude täitmisel arvestusperioodi varases etapis. Kavakohaselt väheneb jaotatava ja baasmahu erinevus arvestusperioodi vältel järk-järgult vastavalt valitsevatele turutingimustele. EKP soovib siiski saavutada arvestusperioodi lõpuks tasakaalustatud likviidsuskeskkond. Arvestusperioodi vältel juhib EKP likviidsust tasakaalustatuma keskkonna suunas viisil, mis on kooskõlas eesmärgiga hoida väga lühiajalised intressimäärad pakkumisintressi alammäära läheduses.”

2.4 VÕLAKIRJATURUD

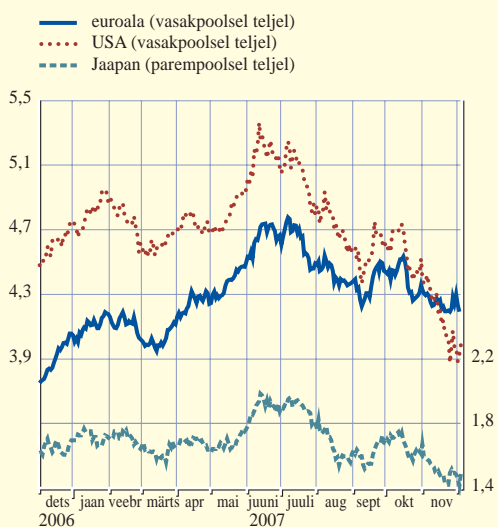
Viimase kolme kuu jooksul mõjutas augustis alanud ebastabiilsuse periood finantsturge üle kogu maailma tugevalt. Vaatlusel ajavahemikul kõikisid varade hinnad üle maailma märkimisväärselt, mis osaliselt peegeldab investorite ootusi ebastabiilsuse laiema mõju suhtes. Riigivõlakirjade turgudel võis täheldada selgeid struktuurimuutusi, mille käigus investoriportfellides vahetati riskantsemad varad turvalisemate riigivõlakirjade vastu, samuti muutunud ootusi baasintressimäärade suhtes ja suurenenud ebakindlust majanduse väljavaadete osas. Kokkuvõttes oli tulemuseks võlakirjade intressimäärade alanemine enamikus arenenud riikides. Peale selle suurenes turuosaliste ebakindlus võlakirjaturu tulevase arengu suhtes euroalal, kuid veelgi enam Ameerika Ühendriikides.

Viimast kolme kuud iseloomustas märkimisväärne volatiilsus finantsturgudel üle maailma, mis tulenes USA kõrgemate intressimääradega hüpoteeklaenu turu segmendi halva seisu tõttu käivitunud finantsriskide üldisest ümberhindamisest. Investorite kartused suurenesid pärast seda, kui avaldati täiendavad andmed USA hüpoteegiga tagatud varade turu mõjude ulatuse kohta, ning turge raputasid tugevad kõikumised. Võlakirjaturge üle maailma mõjutasid esialgu peamiselt turvalisusele suunatud struktuurimuutused investoriportfellides, kuid viimasel ajal peegeldavad võlakirjade intressimäärad ilmselt ka investorite kasvavat pessimismi majanduse väljavaadete suhtes, eriti Ameerika Ühendriikide osas. Samal ajal paistis investorite seas kasvavat ka inflatsioonikartust, mida suurendas nafta ja toiduainete järsk hinnatõus vaatlusel perioodil.

Euroala kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäär oli detsembri alguse seisuga 4,2%, mis on ligikaudu 20 baaspunkti madalam kui augusti lõpus (vt joonist 20). Pikaajaliste võlakirjade intressimäärade üldine areng peidab endas siiski perioodiseseid olulisi kõikumisi. Samal ajal

Joonis 20. Pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäär

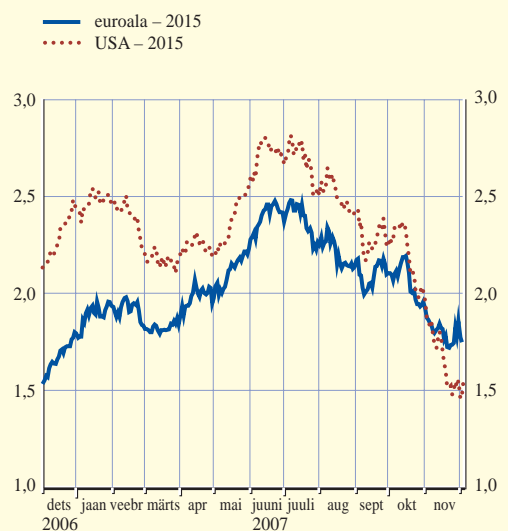
(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: Bloomberg ja Reuters.
Märkus. Pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäär viitab kümneaastastele võlakirjadele või võlakirjadele, mille tähtaeg on kümnele aastale kõige lähemal.

Joonis 21. Võlakirjade reaalinressimäär

(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: Reuters ja EKP arvutused.

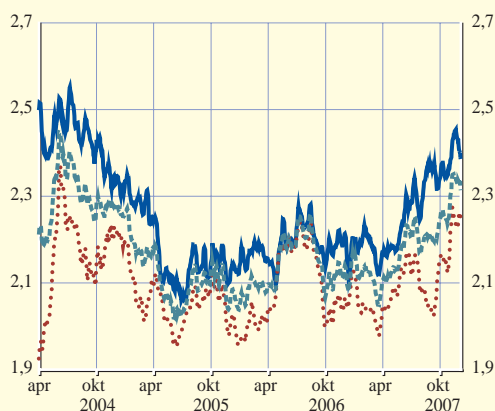
langesid USA kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäärad ligikaudu 60 baaspunkti, jõudes vaatlusperioodi lõpus umbes 4,0% tasemele. Selle tulemusena vähenes USA ja euroala pikaajaliste võlakirjade intressimäärade erinevus tunduvalt ja muutus esimest korda pärast 2004. aasta septembrit negatiivseks, olles detsembri alguses -20 baaspunkti tasemel. Jaapani kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäär vähenes ligikaudu 10 baaspunkti võrra ning püsis vaatlusperioodi lõpus 1,5% tasemel. Finantsturu ebastabiilsus tõi kaasa turuosaliste ebakindluse suurenemise euroala ja eriti USA pikaajaliste võlakirjade intressimäärade lähiaja väljavaate suhtes. See väljendus nii võlakirjaturu eeldatava volatiilsuse kõrgemas tasemes kui ka märkimisväärtsetes kõikumistes ajavahemikus augusti lõpust kuni 5. detsembrini.

USA pikaajaliste võlakirjade intressimäärad alanesid vaatlusperioodil oluliselt. Langus väljendus tunduvalt madalamates reaalinintressimäärades, mis, mõõdetuna inflatsiooniga seotud võlakirjade intressimäärades, olid alanenud 90 baaspunkti võrra, s.t isegi rohkem kui nominaalintressimäärad. Reaalinintressimäärade langus kajastas ilmselt turuosaliste poolt tajutavat Ameerika Ühendriikide majanduskasvu kesisemat väljavaadet, milles on oma osa kõrge naftahinna negatiivsel mõjul, eluasemesektori halveneval olukorral ja kasvaval murel finantsturu ebastabiilsuse majanduslike tagajärgede pärast. USA Föderaalreservi rahapoliitika komitee (FOMC) otsus alandada intressimäärasid nii 18. septembril kui ka 31. oktoobril sundis intressimäärade ootusi keskmises ja pikas perspektiivis veelgi enam allapoole korrigeerima, aidates sellega kaasa võlakirjade intressimäärade langusele vaatlusperioodil. Samal ajal tundus naftahinna järsk tõus ja USA dollari nõrgenemine suurendavat investorite kartusi seoses inflatsiooniga. Vaatlusalusel perioodil kasvas

Joonis 22. Nullkupongiga hetke- ja forvardtehingute võlakirjaturupõhised inflatsiooniootused euroalal

(protsenti aastas; päevaste andmete viiepäevane libisev keskmine)

- viieaastaste forvardvõlakirjade turupõhine inflatsiooniootus viieks aastaks (sesoonselt kohandatud)
- viieaastaste hetkevõlakirjade turupõhine inflatsiooniootus (sesoonselt kohandatud)
- kümneaastaste hetkevõlakirjade turupõhine inflatsiooniootus (sesoonselt kohandatud)

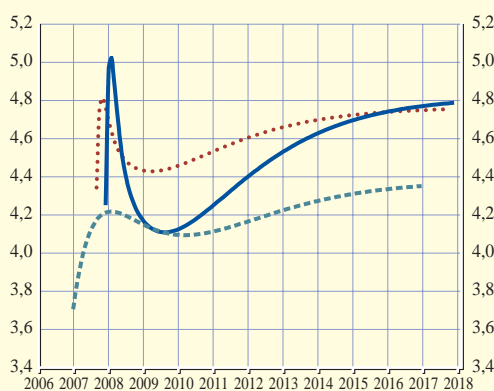

Allikad: Reuters ja EKP arvutused.

Joonis 23. Euroala forvardtehingute üleöölaenu eeldatavad intressimäärad

(protsenti aastas; päevased andmed)

- 5. detsember 2007
- 31. august 2007
- 29. detsember 2006

Allikad: Reuters ja EKP hinnangud.

Märkused. Turul vaadeldavate intressimäärade tähtajalisest struktuurist tuletatud eeldatav forvardtulukõver kajastab turuootusi lühiajaliste intressimäärade tulevaste tasemete suhtes. Eeldatavate forvardtulukõverate arvutamise meetodit on kirjeldatud EKP 1999. aasta jaanuari kuubülletääni taustinfos 4. Hinnangus kasutatud andmed on saadud nullkupongiga vahetustehingute kursside põhjal.

USA võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus kõigi tähtaegade lõikes ja see kasv aitas nõrgendada madalamatest reaalintressimääradest tulenevat langussurvet nominaalsetele intressimääradele.

Sarnaselt Ameerika Ühendriikidega on pikaajaliste võlakirjade nominaalintressimäärad alates augusti lõpust alanenud ka euroalal, kuigi tunduvalt väiksemal määral. Nominaalintressimäärade alanemine peegeldab ühtlasi ka euroala madalamaid reaalintressimäärasid (vt joonist 21): kümneaastase tähtajaga indekseeritud hetkevõlakirja intressimäär langes umbes 30 baaspunkti võrra 1,9%le, samas kui viieaastase indekseeritud forvardvõlakirjade intressimäär viieks aastaks alanes 10 baaspunkti võrra ligikaudu 2,1%le. Lisaks mõjule, mida avaldasid turvalisusele suunatud struktuurimuutused investoriportfellides, võib reaali- (ja nominaal-)intressimäärade langemist euroalal seostada ka sellega, et investorite silmis on euroala majanduskasvu väljavaated tagasihoidlikumaks muutunud.

Paari viimase kuu jooksul on euroala pikaajalised võlakirjaturupõhised inflatsiooniootused kõigi tähtaegade lõikes mõnevõrra kasvanud ja jõudnud küllaltki kõrgele tasemele. Selle põhjuseks on ilmselt naftahinna uued tipptasemed, toiduainete hindade järsk tõus ja euroala ÜTHI-inflatsiooni hiljutine kiirenemine. Viieaastaste forvardvõlakirjade turupõhine inflatsiooniootus viieks aastaks, mis näitab vaid turuosaliste pikaajalisi inflatsiooniootusi ja nendega seotud inflatsiooni riskipremiat, kasvas vaatlusalusel perioodil veidi ja jõudis 5. detsembril umbes 2,4%ni (vt joonist 22). Analoogset kasvu võis täheldada viie- ja kümneaastaste hetkevõlakirjade turupõhiste inflatsiooniootuste osas, mis viitab inflatsioonikartuse suurenemisele investorite seas kõigi pikemate tähtaegade lõikes. Olemasolevad andmed turuosaliste lühemaajaliste inflatsiooniootuste kohta näitavad, et inflatsioonikartus suurenes vaatlusperioodil ka lühemaajalises perspektiivis: näiteks inflatsiooniga seotud vahetustehingute intressimääradel põhinevad üheaastase tähtajaga forvardtehingute intressimäärad aasta pärast tõusid alates augusti lõpust 30 baaspunkti võrra, ületades vaatlusperioodi lõpuks 2,3% taseme. Tuleb siiski meeles pidada, et võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootuste ja muude turupõhiste inflatsiooniootuse näitajate tõlgendamisel üldise finantssurutise ajal on ettevaatlikkus eriti asjakohane.

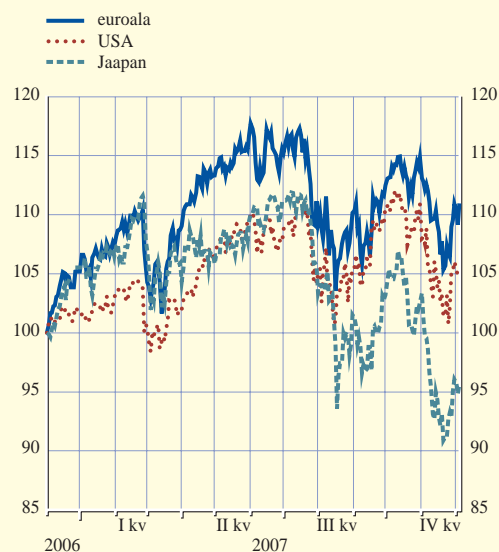
2007. aasta augusti lõpust detsembri alguseni liikus euroala üleööturu forvardtehingute eeldatava intressimäära kõver enamike tähtaegade osas allapoole (vt joonist 23). Kõvera lühemaajaliste intressimäärade osa peegeldab jätkuvalt pingeid rahaturgudel, samas kui forvardtehingute eeldatavate intressimäärade allapoole liikumine keskmiste kuni pikkade tähtaegade osas võib olla seotud riskipremiate vähenemisega, mille põhjustasid investoriportfellide struktuurimuutused, kus riskantsemad varad asendati turvalisemate riigivõlakirjadega, ning turuosaliste majanduskasvuootuste alanemisega keskpikas perspektiivis.

2.5. AKTSIATURUD

Augusti lõpust detsembri alguseni toimus samaaegselt eeldatavate muutustega aktsiaturul üleilmne aktsiahindade suurem kõikumine, kuigi muutused juhtivates aktsiaindeksites olid suhteliselt tagasihoidlikud. Vaatlusaluse perioodi esimesel poolel taastusid üleilmsed aktsiaturud jõudsalt augusti alguses finantsturgude ebastabiilsusega kaasnenud langusest. Seejärel kerkis oktoobri keskpaigas taas esile mure USA kõrgema intressimääraga hüpoteeklaenude kriisi mõju üle rahandus- ja majandussektorile, tuues kaasa uue aktsiahindade korrigeerimise. Kõnealused kõikumised üleilmsetes aktsiahindades peegeldavad pigem investorite poolt aktsiate hoidmise eest nõutavate riskipremiate muutumist kui tuluootuste korrigeerimist.

Joonis 24. Aktsiahinnaindeksid

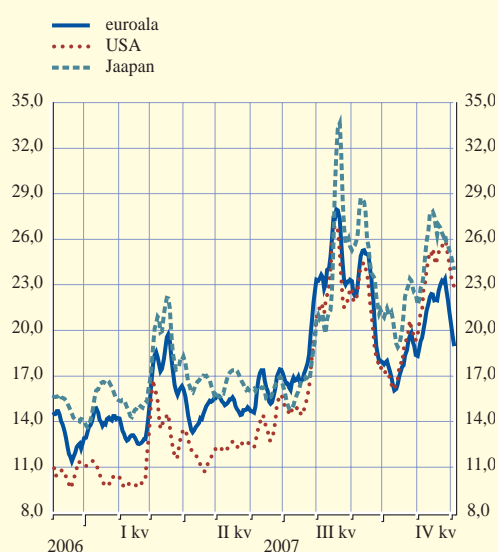
(indeks: 1. detsember 2006 = 100; päevased andmed)

Allikad: Reuters ja Thomson Financial Datastream.
Märkus. Kasutatakse järgmisi indekseid: euroala Dow Jonesi EURO STOXX üldindeks, USA Standard & Poor's 500 indeks ja Jaapani Nikkei 225 indeks.

Joonis 25. Aktsiaturu eeldatav volatiilsus

(protsenti aastas; päevaste andmete viiepäevane libisev keskmine)

Allikas: Bloomberg.
Märkus. Eeldatava volatiilsuse aegrida viitab aktsiahindade protsentuaalsete muutuste oodatavale standardhälbele kolmekuulise perioodi jooksul, mis väljendub aktsiahinnaindeksitega seotud optioonide hindades. Eeldatav volatiilsus kajastab euroalal Dow Jonesi EURO STOXX 50 aktsiaindeksi, USA Standard & Poor's 500 aktsiaindeksi ning Jaapanis Nikkei 225 aktsiaindeksi näitajaid.

Hiljutine finantsturgude ebastabiilsus avaldas olulist mõju üleilmsetele aktsiahindadele, mis muutusid viimastel kuudel märkimisväärselt. Augusti lõpust detsembri alguseni toimusid peamistel aktsiaturgudel tugevad hinnakõikumised. Vaatlusaluse perioodi esimesel poolel taastusid üleilmsed aktsiaturud peaaegu täielikult finantsturgude ebastabiilsusega kaasnenud suurtest langustest. Seejärel suurenes riskikartlikkus taas oktoobri keskpaigas, kuna tugevnes mure USA kõrgema intressimääraga hüpoteeklaenu kriisi mõju üle rahandus- ja majandussektorile, tuues kaasa aktsiahindade uue korrigeerimise novembris (vt joonist 24). Augusti lõpust kuni 5. detsembrini jäid euroala aktsiahinnad, mida mõõdetakse Dow Jonesi EURO STOXX indeksiga, ja USA aktsiahinnad, mida mõõdetakse Standard & Poor's 500 indeksiga, üldiselt suhteliselt muutumatuks. Jaapani aktsiahinnad, mida mõõdetakse Nikkei 225 indeksiga, langesid vaatlusperioodil ligikaudu 10%.

Pärast augustis alanud pingeid finantsturul suurenes peamistel turgudel aktsioptsioonidest tuletatud eeldatava volatiilsusega mõõdetav aktsiaturgude lähiaja ebakindlus (vt joonist 25). Kõnealune areng kajastas äkilist muutust investorite riskihinnangus seoses kasvava ebakindlusega hilissuvis USA hüpoteeklaenu kriisi laiema tagajärgede suhtes. Vaatlusperioodi hilisemas etapis ilmnes, et investorite ebakindlus oli ajutiselt vähenenud ning turu volatiilsus muutus märkimisväärselt mõõdukamaks. Siiski on investorite ebakindlus oktoobri keskpaigast jälle järsult suurenenud. Novembris toimunud aktsiaturu langust võiski põhjustada aktsiate riskipremiate tõus, arvestades, et samaaegselt suurenes volatiilsus keskkonnas, kus pikaajaliste võlakirjade

intressimäärad langesid ning tegelik ja oodatud tulu oli suhteliselt suur. Ettevõtete võlakirjade hinnavahe hiljutine järsk suurenemine, eelkõige madalama reitinguga ettevõtete puhul, kinnitab, et pärast investorite ebakindluse ja riskikartlikkuse olulise vähenemise perioodi suurenes see vaatlusaluse perioodi lõpus taas.

Vaatlusaluse perioodi alguses toibusid üleilmsed aktsiaturud ja eelkõige USA aktsiaturg suvel toimunud järsust korrektsioonist. Käesoleva aasta veebruari-märtsi ning juuni müügilained olid lühiajalised. Aktsiaturgudel valitsev meeleolu langes ning ebakindlus suurenes jälle, kui USA kõrgema intressimääraga hüpoteeklaenu turult saabusid jätkuvalt negatiivsed teated ning peamised finantsasutused andsid teada plaanitud suurematest kahjumitest. Investorite suurenenud ebakindlus majandusväljavaadete suhtes, nõrgenenud eluasemeturg ning eelkõige finantsturgude ebastabiilsusega kaasnevad võimalikud ebasoodsad mõjud koos naftahinna tõusuga viisid edasiste kahjumiteni kõikides aktsiaturu sektorites.

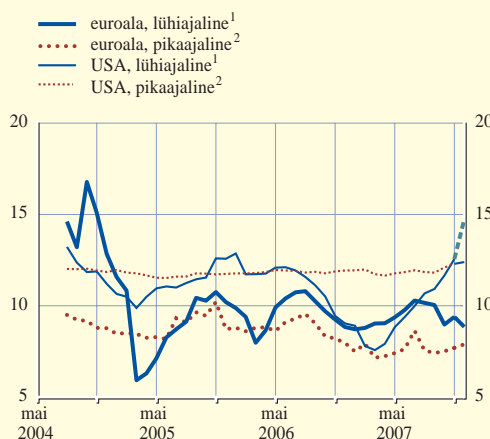
Pikaajaliste võlakirjade madala intressimäära ning rahapoliitika eeldatava lõdvenemise valguses jäid analüütikute arvates USA ettevõtete tegelikud ja oodatud tulud siiski suhteliselt suureks ja ohjeldasid USA aktsiahindade langust vaatlusaluse perioodi ülejäänud ajal, aidates kaasa osalisele taastumisele. Oodatud tulu kasv ettevõtte aktsia kohta vastavalt Standard & Poor's 500 indeksile nii järgneva 12 kuu kui ka kolme- kuni viieaastase perioodi kohta on endiselt kahekohaline. Neist esimene ulatus novembris isegi 13%ni (vt joonist 26).

Euroala aktsiahinnad kõikisid viimase kolme kuu jooksul samuti märkimisväärselt, peegeldades maailmaturgudel valitsenud olukorda. Investorite ebakindlus seoses USA kõrgema intressimääraga hüpoteeklaenu kriisi mõjuga laienes peagi aktsiahindadele kogu maailmas, sealhulgas euroalal, kuna selgus, et USA kõrgema intressimääraga hüpoteeklaenu dega seotud investeeringud võivad ka euroala finantsasutusi tugevasti mõjutada. Nagu kõigil peamistel turgudel, toimus vaatlusaluse perioodi alguses ka euroala aktsiaturul märgatav taastumine, kuid perioodi viimastel nädalatel langesid aktsiahinnad taas mõnevõrra ning oktoobri keskpaigast 5. detsembrini vähenes Dow Jonesi EURO STOXX indeks 3%.

Kogu vaatlusaluse perioodi jooksul toetas tulude pool pidevalt euroala aktsiaturu hindu. Tegelike ja oodatud tulude kasv euroala noteeritud ettevõtetes oli märkimisväärne vaatamata kõrgele naftahinnale ja euro kallinemisele USA dollari suhtes. Novembrikuu andmete põhjal võib eeldada, et Dow Jonesi EURO STOXX indeksisse kaasatud ettevõtete tulu aktsia kohta kasvab järgneva 12 kuu jooksul jätkuvalt 10% ja kolme- kuni viieaastases perspektiivis umbes 8%. Lisaks oli tegeliku tulu aastakasv novembris 15%, jäädes napilt alla augusti näitajatele. Kõnealuste andmete alusel võib eeldada, et vaatamata finantsturgude ebastabiilsusele ootavad analüütikud euroala noteeritud

Joonis 26. Ettevõtete tulu oodatav kasv aktsia kohta USAs ja euroalal

(protsenti aastas; kuised andmed)

Allikad: Thomson Financial (I/B/E/S) ja EKP arvutused.
Märkused. Oodatav tulude kasv euroalal Dow Jonesi EURO STOXX indeksi järgi ja USAs Standard & Poor's 500 indeksi järgi.
¹ „Lühiajaline” viitab analüütikute järgmise 12 kuu tuluootustele (aastased kasvumäärad).
² „Pikaajaline” viitab analüütikute järgmise kolme kuni viie aasta tuluootustele (aastased kasvumäärad).

Tabel 3. Hinnamuutused Dow Jonesi EURO STOXX majandussektorite indeksites

(hinnamuutused protsendina perioodi lõpu seisuga)

	Põhi- toorained	Tee- nused	Tarbe- kaubad	Nafta ja gaas	Finants- sektor	Tervis- hoiu- sektor	Tööstus- sektor	Tehno- loogia- sektor	Tele- kommuni- katsioon	Kommu- naal- teenuste sektor	EURO STOXX
Sektorite osakaalu kapitaliseerituses (perioodi lõpu andmed)	6,9	6,2	12,0	6,7	29,8	3,1	12,0	5,4	7,5	10,4	100,0
Hinnamuutused (perioodi lõpu andmed)											
2006 III kv	8,7	7,8	8,8	0,6	10,5	-2,2	4,4	-0,4	6,0	11,9	7,4
2006 IV kv	12,4	4,7	7,3	7,8	6,1	-0,2	11,7	3,3	11,8	9,4	7,5
2007 I kv	10,1	7,5	9,5	-2,5	1,9	-3,1	7,7	-0,3	-2,4	2,1	3,4
2007 II kv	12,6	0,9	8,8	13,4	1,6	-1,5	12,1	13,7	2,4	9,4	6,3
2007 III kv	0,1	-5,0	-0,8	-4,1	-7,5	-2,7	-10,4	7,7	9,1	2,1	-3,4
oktoober	-0,0	2,6	5,0	-1,0	1,9	2,4	3,6	-1,1	8,4	6,2	2,9
november	-4,9	-4,4	-5,8	-2,9	-5,6	2,7	-2,3	-4,1	1,5	1,3	-3,4
31. august – 5. detsember	-2,8	-3,4	1,8	0,4	-4,3	5,9	-1,0	-1,6	15,8	13,6	0,7

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused.

ettevõtetel järgnevatel aastatel tulude kasvu. Lisaks suurenevatele tuludele peaks euroala pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäärade vähenemine mõjuma soodsalt, aidates leevendada aktsiahindade langust.

Kui vaadelda euroala aktsiahinnaindeksite muutusi sektorite lõikes, siis ilmnevad majandussektorite vahel viimase kolme kuu jooksul märkimisväärsed erinevused (vt tabelit 3). Telekommunikatsiooni-sektori ja kommunaalteenuste sektori aktsiahindade kasvumäärad on kahekohalised, olles vaatlusalusel perioodil laiapõhjalise Dow Jonesi EURO STOXX indeksist oluliselt paremad. Nõrkade tulemustega sektorites oli vähenemine märgatavaim teenuste sektoris, eelkõige finantssektoris. Oodatust suuremad kahjumid ning valitsev ebakindlus USA riskantsete, kõrgema intressimääraga hüpoteekidega seotud varade suhtes on peamised kesiseid tulemusi põhjustavad tegurid kõnealusel sektoris, kus aktsiahinnad langesid ajavahemikus augusti lõpust detsembrini algseni rohkem kui 4%.

2.6. KAUPU JA MITTEFINANTSTEENUSEID PAKKUVATE ETTEVÕTETE FINANTSVOOD JA FINANTSSEISUND

2007. aasta kolmandas kvartalis kasvas kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamise reaalvõla. Ettevõtete kasumlikkus jäi siiski samaks. Vaatamata suurematele rahastamiskuludele, püsis kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete nõudlus rahaloomeasutuste laenude järele. Sellega seoses suurenes kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võla suhe tulusse, samas kui võla suhe finantsvaradesse püsis viimase kvartali finantsinvesteeringute valguses muutumatu. Arvestades, et 2007. aasta oktoobris korraldatud pankade laenutegevuse uuringu kohaselt karmistusid laenuvõtjatele esitatavad nõuded, jääb üle oodata, kas hiljutine finantsturgude ebastabiilsus põhjustab järgnevatel kuudel laenukasvu aeglustumist.

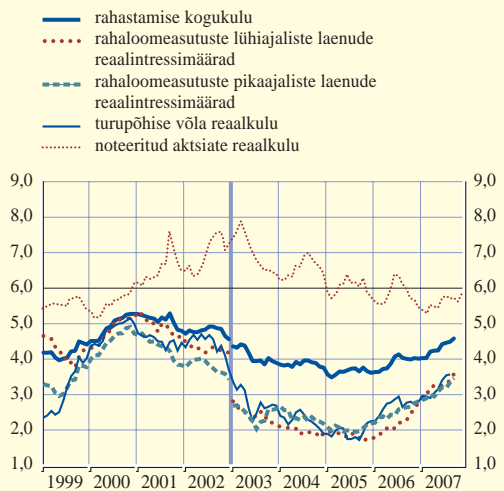
RAHASTAMISTINGIMUSED

Euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamise reaalkulu, mille arvutamiseks kaalutakse erinevate rahastamisallikate kasutamise kulu bilansilise jäägi alusel, mida on hindamismõjusid arvestades korrigeeritud, suurenes 2007. aasta kolmandas kvartalis jätkuvalt (vt joonist 27).⁶ Pikemas perspektiivis jäi see siiski alla 2000–2002. aasta rekordtasemele, mil üleilmse aktsiaturu korrigeerimise käigus suurenes omakapitali reaalkulu märkimisväärselt.⁷ 2007. aasta kolmandas kvartalis suurenes kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamise reaalkulu. See oli eelkõige tingitud laenuvahenditega finantseerimise reaalkulude kasvust, mis suurenes umbes 30 baaspunkti võrra 2007. aasta teisest kuni kolmanda kvartalini. Nii pangalaenu reaalkulu kui ka turupõhise laenuvahenditega finantseerimise reaalkulu soodustasid kõnealust suurenemist. Noteeritud aktsiate reaalkulu ei muutunud. Euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamise kogukulu kasv kajastab eelkõige 2005. aasta detsembris alanud rahastamistingimuste karmistamise trendi, kattudes üldjoontes eelmistes tsüklites täheldatud viitajaga ülekandumise ja intressimäärasid ühtlustava käitumisega. Pinged finantsturul ja riskide ümberhindamine aitasid lähiminekku kasvule samuti kaasa.

Pangalaenu reaalkulu kasv jätkus kolmandas kvartalis, tõustes juunist septembrini 30 baaspunkti. Kõnealusele kasvule aitasid kaasa nii lühiajalised kui ka pikaajalised määrad. Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga laenu lühiajalised intressimäärad tõusid 2007. aasta juunist septembrini vastavalt laenu suurusele umbes 30–40 baaspunkti (vt tabelit 4). See oli vähem kui kolme kuu EURIBORi kasv, mis suurenes turul valitseva pingelise olukorra ajal märkimisväärselt. Selle tulemusena vähenes pankade lühiajaliste laenu intressimäärade ning rahaturu kolme kuu intressimäärade vahe 2007. aasta kolmandas kvartalis. Kõnealune areng annab üldjoontes tunnistust turu intressimäärade edasikandumisest pankade intressimääradele. Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud üle viieaastase fikseeritud intressimääraga laenu pikaajalised intressimäärad kasvasid kõnealusel ajavahemikul 20–30 baaspunkti, sõltuvalt laenu suurusest, vaatamata sellele, et riigivõlakirjade intressimäärad vähenesid. Antud kasv võib olla seotud sellega, et pankade pikaajalise rahastamise kulud võlakirjade emiteerimise kaudu kasvasid oluliselt (vt joonist 28). Erinevalt pankade lühiajaliste laenu intressimäärade vahedest, laienes pankade pikaajaliste laenu intressimäärade ning nii kahe- kui viieaastaste riigivõlakirjade intressimäärade vahe 2007. aasta kolmandas

Joonis 27. Euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamise reaalkulu

(protsenti aastas)

Allikad: EKP, Thomson Financial Datastream, Merrill Lynch ja Consensus Economics Forecast.

Märkused. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamise reaalkulu mõõdetakse pangalaenu kulu, võlaväärtpaberite kulu ja omakapitali kulu kaalutud keskmisena, mille arvutamiseks kohandatakse vastavad bilansilised jäägid inflatsiooniootustega (vt 2005. aasta märtsi kuubülletääni taustinfos 4). 2003. aasta alguses hakati kasutama rahaloomeasutuste laenu ühtlustatud intressimäärasid, mis põhjustas statistilises aegreas katkemise.

⁶ Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete välisrahastamise reaalkulu arvutamist kirjeldatakse täpsemalt 2005. aasta märtsikuu bülletääni taustinfos 4.

⁷ Arvestamata statistika katkestust 2003. aasta alguses.

Tabel 4. Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud uute laenude intressimäärad(protsenti aastas; baaspunktid; kaalutud¹)

							Muutus baaspunktides kuni septembrini 2007 ²		
	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv	2007 II kv	2007 aug	2007 sept	2007 märts	2007 juuni	2007 aug
Rahaloomeasutuste väljastatud laenude intressimäärad									
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud arvelduslaenud	5,69	5,80	6,06	6,18	6,36	6,50	44	32	14
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenud, kuni 1 miljon EUR ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga	4,74	5,08	5,29	5,53	5,75	5,92	62	38	17
rohkem kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga	4,59	4,67	4,83	5,00	5,16	5,22	39	22	6
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenud, üle 1 miljoni EUR ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga	4,03	4,50	4,68	4,90	5,00	5,20	52	31	20
rohkem kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga	4,48	4,63	4,86	5,17	5,30	5,45	59	28	14
Memokirjed									
Rahaturu kolme kuu intressimäär	3,34	3,68	3,89	4,15	4,54	4,74	85	59	20
Kaheaastaste riigivõlakirjade intressimäär	3,62	3,79	3,94	4,45	4,19	4,10	15	-36	-9
Vieeaastaste riigivõlakirjade intressimäär	3,70	3,83	3,95	4,57	4,27	4,19	25	-38	-8

Allikas: EKP.

¹ Alates 2003. aasta detsembrist arvutatakse rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginevad uute laenude ja hoiuste 12 kuu libisevale keskmisele mahule. 2003. aasta jaanuarist novembrini arvutati rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginesid uute laenude ja hoiuste 2003. aasta keskmisele mahule. Lisateabe saamiseks vt EKP 2004. aasta augusti kuubülletäni taustinfot „Analysing MFI interest rates at the euro area level”.

² Ümardamise tõttu ei pruugi näitajad täielikult ühtida.

kvartalis märkimisväärselt. Kõnealune areng on kooskõlas 2007. aasta oktoobrikuu euroala pankade laenutegevuse uuringu tulemustega, milles pankadel soovitati pärast erakordselt pikka soodsate laenuingimuste perioodi riske ulatuslikumalt ümber hinnata. 2007. aasta oktoobrikuu euroala pankade laenutegevuse uuringus mainisid pangad finantsturu pingelises olukorras laenuingimuste karmistamise oluliste teguritena panga kapitaliga seotud kulusid, panga likviidsuspositsiooni ning juurdepääsu turu rahastamisele, samuti ootusi seoses majandusaktiivsusega ja konkreetse majandusharu või ettevõtte väljavaadetega. Ka USAs ja Ühendkuningriigis täheldati 2007. aasta kolmandas kvartalis laenuingimuste karmistamise puhul sarnaseid tegureid, eelkõige seoses suurtele ettevõtetele väljastatavate laenudega (vt taustinfot 3).

Taustinfo 3**FINANTSTURUL HILJUTI AVALDUNUD PINGETE MÕJU KAJASTUMINE SUUREMATES TÖÖSTUSRIIKIDES TEOSTATUD PANKADE LAENUTEGEVUSE UURINGUTES**

Oktoobrikuu euroala pankade laenutegevuse uuringu tulemuste kohaselt reageerisid pangad kolmandas kvartalis finantsturgudel avaldunud pingetele ettevõtetest ja vähemal määral ka kodumajapidamistest laenuvõtjatele esitatavate nõuete karmistamisega. Seoses sellega pakub huvi uurida, kas ka teistes olulisemates majanduspiirkondades asuvad pangad on reageerinud finantsturu pingetele samamoodi. Käesolevas taustinfos esitatud analüüs põhineb mitmes suuremas tööstusriigis, nimelt Ameerika Ühendriikides, Jaapanis, Ühendkuningriigis ning euroalal läbi viidud pankade

laenutegevuse uuringutel.¹ Taustinfos esitatakse tulemusel põhiliselt ettevõtetele antud laenude kohta, mida finantsturu pinged mõjutasid asjaomastes riikides keskmiselt märgatavamalt kui kodumajapidamistele antud laene.

Tähtsamaid fakte uuringute ülesehituse kohta

Kõiki nelja uuringut teostatakse kord kvartalis ning nende tulemused kajastavad osalenud pankadelt saadud andmeid laenude heakskiitmisel laenuvõtjatele esitatavates nõuetes, laenuitingimustes ning laenuõudluses kolme kuu jooksul toimunud ja järgmiseks kolmeks kuuks prognoositavate muutuste kohta. Peale selle küsiti pankadelt kõikides uuringutes, millised tegurid võivad selliseid arenguid põhjustada. Selles suhtes on uuringute tulemused üsnagi sarnased. Sügavuti vaatlemisel ilmneb aga uuringute tulemustes teatavaid asjakohaseid erinevusi, mida on vaja tulemuste võrdlemisel silmas pidada. Esiteks hõlmavad pankade vastused ettevõtete kohta osaliselt kõiki ettevõtteid eraldi, kuid osaliselt suurteks, keskmise suurusega ja väikeettevõteteks jaotatud rühmi,² kusjuures suuruste kategooriad on eri uuringutes erinevad. Peale selle erinevad mõnevõrra ka andmete koostamise meetodid. Kui Ameerika Ühendriikide ja euroala uuringutes avaldatakse netomäärad protsentides, mis saadakse lihtsalt karmistumis- ja leevenemisprotsentide summade vahena, siis Inglise Pank avaldab netomäärad protsentides saldodena, mille saamiseks kaalutakse vastuseid reageerimise intensiivsusega (s.t suurematel muutustel on kaks korda suurem kaal kui väiksematel muutustel) ja andmeid esitanud laenuandjate turuosakaaluga. Jaapani Pank avaldab nagu Inglise Pankki kaalutud tulemusi (hajuvusindeks).

Lisaks tuleb 2007. aasta kolmanda kvartali uuringutulemuste võrdlemisel võtta arvesse asjaolu, et uuringud teostati eri aegadel. Ameerika Ühendriikide 2007. aasta oktoobri uuring ja vastav Jaapani uuring teostati mõlemad oktoobri keskpaigas, kuid Ühendkuningriigi 2007. aasta kolmanda kvartali uuring teostati ajavahemikus 20. august kuni 13. september ning euroala 2007. aasta kolmanda kvartali uuring³ teostati septembri teisel poolel.

Muutused laenuvõtjatele esitatavates nõuetes 2007. aasta kolmandas kvartalis

Ameerika Ühendriikide, Ühendkuningriigi ja euroala 2007. aasta kolmanda kvartali uuringud näitavad ettevõtetest laenuvõtjatele esitatavate nõuete märkimisväärset karmistumist laenude heakskiitmisel (vt joonist A). Kõigis kolmes majanduspiirkonnas mõjutas karmistumine suurettevõtteid rohkem kui väikeettevõtteid. Samal ajal jäid aga laenuvõtjatele esitatavaid nõudeid karmistanud pankade netoprotsendid Ameerika Ühendriikides ja euroalal vastavatest 2001. ja 2003. aasta kõrgeimatest tasemetest madalamateks.⁴ Euroalal karmistati kodumajapidamistest laenuvõtjatele esitatavaid nõudeid märkimisväärselt vähem kui ettevõtetest laenuvõtjate puhul, kuid Ühendkuningriigis jäi nende netomäär üldjoontes samaks (vt joonist B).⁵ Seevastu Ameerika Ühendriikides karmistusid kodumajapidamiste hüpoteeklaenude puhul esitatavad nõuded 2007. aasta kolmandas kvartalis

¹ Kord kvartalis teostatav Ameerika Ühendriikide vanemlaenuametnike arvamusuuring pankade laenuandmistavade kohta („Ameerika Ühendriikide uuring“) põhineb valimil, millesse kuulub 50–60 suurt kodumaist panka, ja eraldi valimil, millesse kuulub 20 välispankade Ameerika Ühendriikides asuvat filiaali ja esindust. Kord kvartalis teostatav Jaapani vanemlaenuametnike arvamusuuring („Jaapani uuring“) hõlmab ligikaudu 50 Jaapani suuremat panka. Kord kvartalis läbiviidav Ühendkuningriigi krediitingimuste uuring („Ühendkuningriigi uuring“), mille teostamist alustas Inglise Pank 2007. aastal, hõlmab ligikaudu 30 panka, mis on tagatisega, tagatiseta ja ettevõtete laenude turusegmentides suurimad laenuandjad. Euroalal kord kvartalis läbiviidav pankade laenutegevuse uuring („euroala uuring“) hõlmab ligikaudu 90 panka kõikidest euroala riikidest. Siseriiklikke tulemusi kaalutakse euroala tasandil summeerimiseks kodumajapidamistele ja ettevõtetele antud laenude mahuga.

² Näiteks Ameerika Ühendriikide uuringus esitatakse andmed eraldi „suurte ja keskmise suurusega ettevõtete“ ja „väikeettevõtete“ kohta, mitte kõikide ettevõtete kohta kokku.

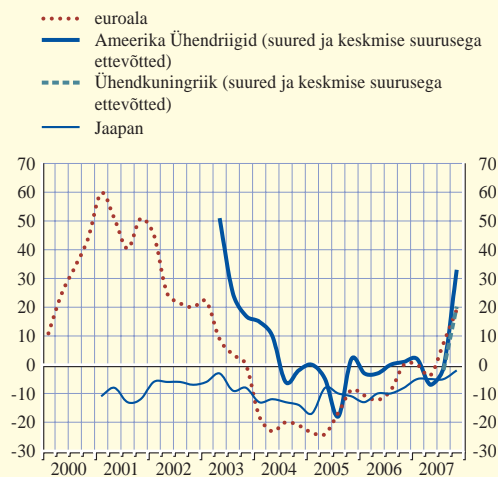
³ Euroala pankade laenutegevuse uuringu tulemuste üksikasjalikku kirjeldust vt 2007. aasta oktoobri kuubülletääni taustinfost 2.

⁴ Ühendkuningriigi varasemad andmed nende ajavahemike kohta puuduvad.

⁵ Ühendkuningriigi uuring teostati teatavasti enne Ühendkuningriigi hüpoteeklaenude andja Northern Rocki maksujõetaks muutumist.

Joonis A. Muutused suurettevõtetest laenuvõtjatele esitatavates nõuetes

(viimase kolme kuu jooksul; nõudeid karmistanud pankade netomäär protsentides)

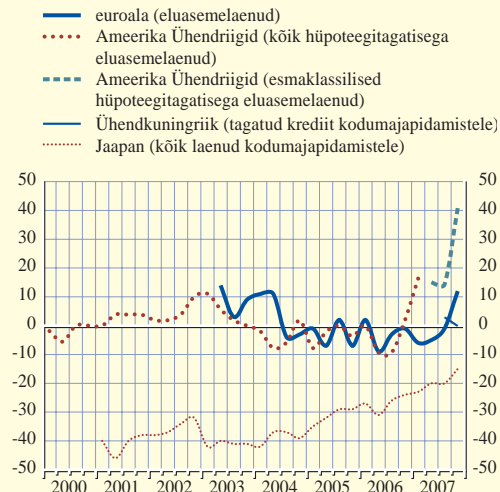

Allikad: EKP, USA Föderaalreservi süsteem, Jaapani keskpang ning Inglise Pank.

Märkus. Ühendkuningriigi andmed algavad alles 2007. aasta teisest kvartalists. Ettevõtete laenuvõtjatele esitatavate nõuete karmistamise netomäärade protsendid Ühendkuningriigis on invertteeritud. Jaapani puhul invertteeritud hajuvusindeks.

Joonis B. Muutused kodumajapidamistest hüpoteeklaenuvõtjatele esitatavates nõuetes

(viimase kolme kuu jooksul; nõudeid karmistanud pankade netomäär protsentides)

Allikad: EKP, USA Föderaalreservi süsteem, Jaapani keskpang ning Inglise Pank.

Märkus. Ühendkuningriigi andmed algavad alles 2007. aasta teisest kvartalists. Kodumajapidamistest tagatud krediidivõtte netomäärade protsendid Ühendkuningriigis on invertteeritud. Ameerika Ühendriikide kõikide eluaseme hüpoteeklaenuvõtjate seeria katkes, kuna need jagati alates 2007. aasta aprillist esmaklassiliseks, mittetraditsiooniliseks ja mitte-esmaklassiliseks turusegmentideks. Jaapani puhul invertteeritud hajuvusindeks.

järsult, saavutades protsentides kõrgeima netomäära alates uuringute kasutuselevõtust 1990. aastal. Erinevalt kolmest eelmainitud uuringust teatasid Jaapani pangad nii igas suuruses ettevõtetest kui ka kodumajapidamistest laenuvõtjatele esitatavate nõuete jätkuvast leevendamisest 2007. aasta kolmandas kvartalis ning prognoosisid selle leevendamise jätkumist ka neljandas kvartalis.

Tegurid, mis mõjutasid pangalaenuvõtjate kättesaadavust ettevõtetele 2007. aasta kolmandas kvartalis

Seoses ettevõtetele laenuvõtjate kättesaadavuse vähenemisega võib mainida mitut Ameerika Ühendriikide, Ühendkuningriigi ja euroala pankade ühist tegurit, mis oma osatähtsusest küll mõnevõrra erinesid. Esiteks teatasid pangad, eriti Ameerika Ühendriikides ja euroalal, et nende otsust karmistada 2007. aasta kolmandas kvartalis laenuvõtjatele esitatavaid nõudeid olid mõjutanud ootused majandusväljavaadete suhtes. Ühendkuningriigis oli muutustel majandusväljavaadetes – andmeid esitanud pankade arvates – laenuvõtjate kättesaadavuse vähenemisel tagasihoidlik roll, kuid neljandas kvartalis oodatakse nende mõju märkimisväärset kasvu. Lisaks teatasid nii euroala kui ka Ühendkuningriigi pangad, et nõuete karmistamisele kolmandas kvartalis olid aidanud oluliselt kaasa nende rahastamiskulud. Seevastu Ameerika Ühendriikide pangad pidasid üldiselt oma praeguseid ja oodatavaid kapitali- ning likviidsuspositsioone vähetähtsateks nõuete karmistamist põhjustanud teguriteks. Peale selle nimetati kõigis kolmes majanduspiirkonnas laenuvõtjatele esitatavate nõuete karmistamise oluliste põhjustena pankade ligipääsu turu rahastamisele ja riskitaluvuse vähenemist. Erinevalt kolme ülejäänud uuringu tulemustest mainiti Jaapani uuringus majandusväljavaadeteid laenuvõtjatele esitatavate nõuete leevenemist põhjustanud olulise tegurina.

2007. aasta kolmanda kvartali Ühendkuningriigi ja euroala uuringutes – ja teataval määral ka Ameerika Ühendriikide uuringus – nimetati konkreetsemalt kaht valdkonda, mida pinged finantsturgudel olid eriti mõjutanud, nimelt muutusi väärtpaperistamises ja struktureeritud investeerimisvahendite suhtes võetud pankade likviidsuskohustuste mõju laenugevusele. Seoses väärtpaperistamisega teatasid pangad, et neil oli finantsturul kolmandas kvartalis esinenud pingete tõttu raske tegeliku väärtpaperistamise korral laene oma bilansist välja viia ja sünteetilise väärtpaperistamise korral laenude krediidiriske müüa. Ameerika Ühendriikide pankade andmeil oli neil kolmandas kvartalis väärtpaperistatud hüpoteeklaenude osakaal tunduvalt väiksem. Ka Ühendkuningriigi pangad teatasid, et nad prognoosivad 2007. aasta neljandaks kvartaliks nii tegeliku kui ka sünteetilise väärtpaperistamise kasutamise märgatavat vähenemist. Kui neilt küsiti nende kahanenud võime kohta laene või krediidiriske oma bilansist välja viia, nimetasid Ühendkuningriigi pangad tugevat negatiivset mõju nende võimele anda ettevõtlussektorile uusi laene ning nende laenude tingimustele alates 2007. aasta juulist. Pangad ootavad neljandaks kvartaliks ka märkimisväärset negatiivset mõju nende võimele anda kodumajapidamistele uusi tagatud laene ning nende laenude tingimustele. Euroala uuringus märkis rohkem kui 70% andmeid esitanud euroala pankadest, vastates konkreetset kolmanda kvartali kohta esitatud küsimustele, et nende ligipääs väärtpaperistamisele oli takistatud juba kolmandas kvartalis, ning pangad näevad, et see on takistatud ka 2007. aasta neljandas kvartalis.

Pankade likviidsuskohustuste kohta struktureeritud investeerimisvahendite suhtes ning nende mõju kohta pankade laenugevusele esitatakse lähemat teavet Ameerika Ühendriikide ja Ühendkuningriigi uuringutes. Ameerika Ühendriikide pangad vastasid küsimusele muutuste kohta nende lühiajaliste võlakohustuste programmide tagatisega krediidiliinide tingimustes, et neid on kolmandas kvartalis märkimisväärselt karmistatud. Ka Ühendkuningriigi pangad vastasid küsimusele varadega tagatud lühiajaliste võlakohustuste programmide või struktureeritud investeerimisvahendite suhtes võimalike olemasolevate likviidsuskohustuste kohta, et need on väga negatiivselt mõjutanud nende võimet anda ettevõtlussektorile uusi laene ning nende laenude tingimusi alates 2007. aasta juulist.

Muutused ettevõtetele antavate laenude tingimustes 2007. aasta kolmandas kvartalis

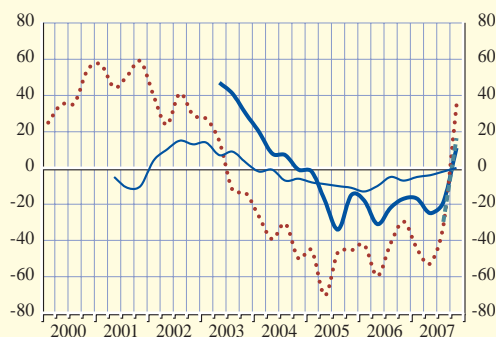
Ameerika Ühendriikides, Ühendkuningriigis ja euroalal andmeid esitanud pangad väitsid, et pinged finantsturgudel mõjutasid kolmandas kvartalis ettevõtetele antud laenude hinnaga seotud ning ka hinnaväliseid tingimusi. See kajastas pankade riskikartlikkuse kasvu üldise ebakindluse suurenemise ja võimaliku krediidi- ja likviidsusriski kasvu tingimustes. Seevastu Jaapanis oli ettevõtetele antavate laenude tingimuste areng jätkuvalt soodne.

Hinnatingimustega seoses mainis märkimisväärne netoprotsent Ameerika Ühendriikide pankadest eriti suurte ja keskmise suurusega ettevõtete puhul laenuintressimäärade märgatavat kasvu võrreldes nende rahastamiskuludega ja riskantsematelt laenudelt võetava lisatasu kasvu (vt joonist C). Ühendkuningriigi pangad nimetasid laenude hinnavahede märkimisväärselt kasvu kolmandas kvartalis, mis oli suurte, kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate eraettevõtete puhul suurem kui vastavate keskmise suurusega ettevõtete puhul, ning prognoosivad edasist kasvu neljandas kvartalis. Ka euroala pangad suurendasid kolmandas kvartalis märkimisväärselt nii oma keskmisi kui ka riskantsemate laenude intressimarginaale. Jaapani pankade puhul võib kolmandas kvartalis toimunud laenuintressimäärade vahede suurenemine võrreldes panga rahastamiskuludega madalama reitinguga ettevõtete puhul viidata teatavale suurenenud riskikartlikkusele.

Joonis C. Muutused ettevõtetele antavate laenude hinnatingimustes

(viimase kolme kuu jooksul; nõudeid karmistanud pankade netomäär protsentides)

- euroala (keskmiste laenude intressimarginaal; kõik ettevõtted)
- Ameerika Ühendriigid (laenuintressimäärade ja rahastamiskulude vahe; suurettvõtted)
- - - - - Ühendkuningriik (laenude hinnavahe; suured ja keskmise suurusega ettevõtted)
- Jaapan (laenuintressimäärade ja rahastamiskulude vahe; suurettvõtted)

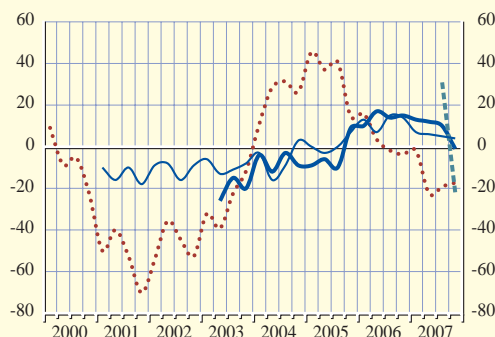
Allikad: EKP, USA Föderaalreservi süsteem, Jaapani keskpang ning Inglise Pank.

Märkus. Ühendkuningriigi andmed algavad alles 2007. aasta teisest kvartalst. Suurtele, kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele eraettevõtetele antud laenude hinnavahe netomäärade protsendid Ühendkuningriigis on inverteeritud. Jaapani puhul inverteeritud hajuvusindeks.

Joonis D. Muutused suurettvõtete laenuõudluses

(viimase kolme kuu jooksul; nõudluse kasvust teatanud pankade netomäär protsentides)

- euroala
- Ameerika Ühendriigid (suured ja keskmise suurusega ettevõtted)
- - - - - Ühendkuningriik
- Jaapan

Allikad: EKP, USA Föderaalreservi süsteem, Jaapani keskpang ning Inglise Pank.

Märkus. Ühendkuningriigi andmed algavad alles 2007. aasta teisest kvartalst. Suurtele, kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtete netomäärade protsendid Ühendkuningriigis. Jaapani kõikide majandussektorite suurettvõtete hajuvusindeks.

Hinnavälised tingimused karmistusid Ameerika Ühendriikides, Ühendkuningriigis ja euroalal üldjuhul mõnevõrra vähem kui hinnatingimused. Ameerika Ühendriikides karmistusid kolmandas kvartalis märkimisväärselt just laenuitingimused, võrreldes eelmise kvartaliga. Ühendkuningriigis mõjutas enamik hinnavälisest tingimustest, näiteks lisatagatise nõuded, maksimaalsed krediidiiniid või laenuitingimused, siiski positiivselt või neutraalselt kolmandas kvartalis laenude kättesaadavust kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele eraettevõtetele. Pangad prognoosivad siiski hinnavälisest tingimuste järsku halvenemist neljandas kvartalis. Euroala pangad teatasid ettevõtetele antavate laenude hinnavälisest tingimuste, näiteks lisatagatise nõuete, krediidiini suuruse, laenuitingimuste ja intressivälisest tasude laiapõhjalisest karmistumisest kolmandas kvartalis pärast nende leevenemist teises kvartalis. Seevastu Jaapani pankades jätkus 2007. aasta kolmandas kvartalis üldiselt ettevõtetele antavate laenude hinnavälisest tingimuste leevenemine.

Laenuõudlus 2007. aasta kolmandas kvartalis

Ameerika Ühendriikide, Ühendkuningriigi ja euroala pangad teatasid suurettvõtete ja kodumajapidamiste laenuõudluse kohta 2007. aasta kolmandas kvartalis, et suurte ja keskmise suurusega ettevõtete ja osaliselt ka kodumajapidamiste laenuõudlus vähenes, kuid Jaapani pangad teatasid, et ettevõtete ja kodumajapidamiste laenuõudlus jäi samaks või suurenes (vt joonist D).

Ameerika Ühendriikide pangad teatasid, et kolmandas kvartalis kahanes ettevõtete laenude netoõudlus endiselt, kuigi mõnevõrra vähem kui teises kvartalis. Andmeid esitanud pankade väitel tulenes see põhiliselt nii põhivarainvesteeringute kui ka ühinemis- ja ülevõtmistevõime rahastamisvajaduste vähenemisest. Ühendkuningriigi pangad nimetasid kaupu ja mittefinantsteenuseid

pakkuvate eraettevõtete laenuõudluse vähenemist, kuigi see oli alles teises kvartalis kasvanud. Andmeid esitanud pangad mainisid kolmandas kvartalis toimunud langusele ja oodatavale edasisele langusele neljandas kvartalis kaasa aidanud põhiteguritena bilansside restruktureerimist ja ärikinnisvara, samuti – ainult neljandas kvartalis – ühinemis- ja ülevõtmistegevust. Nagu Ameerika Ühendriikide ja Ühendkuningriigi pangadki, teatasid ka euroala pangad suurettevõtete laenuõudluse langusest, mis oli põhiliselt seotud ühinemis- ja ülevõtmistegevuse vähenemisega. Jaapani uuringus märkisid andmeid esitavad pangad, et nii ettevõtete laenuõudluse kui ka kodumajapidamiste eluasemelaenuõudluse kasvule oli aidanud tugevalt kaasa käibe ja investeringute kasv. Seevastu klientide rahastamine muudest allikatest ei muutunud andmeid esitavate pankade väitel raskemaks ega põhjustanud seega ettevõtete laenuõudluse suurenemist.

Kokkuvõte

Pankade laenuõudluse uuringu tulemuste rahvusvaheline võrdlus 2007. aasta kolmanda kvartali kohta on näidanud, et pinged finantsturul ja riskide ümberhindamine on Ameerika Ühendriikides, Ühendkuningriigis ja euroalal pankade laenuõudluse märkimisväärselt mõjutanud. Samas tuleb märkida, et ettevõtetest laenuvõtjatele esitatavate nõuete karmistumine Ameerika Ühendriikides ja euroalal jääb igas suuruses ettevõtete puhul siiski alla 2001. ja 2003. aasta vastavatele tasemetele ning et mõju laenuõudlusele euroala ja Ühendkuningriigi kodumajapidamistele on olnud seni üldjuhul väiksem, kuigi Ameerika Ühendriikide puhul see nii ei ole. Kodumajapidamiste hüpoteeklaenuõudluse karmistati just Ameerika Ühendriikides kolmandas kvartalis järsult, saavutades kõrgeima taseme alates uuringutega alustamisest 1990. aastal. Seevastu Jaapani pankade laenuõudluse ei ole finantsturgude pinged peaaegu üldse mõjutanud.

Pikemas perspektiivis jõudis kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud väikelaenuõudluse ja suuremahuliste laenuõudluse pankade lühiajaliste laenuõudluse intressimäärade ning rahaturu kolme kuu intressimäärade vahe madalaimale tasemele alates 2003. aastast, mil hakati registreerima rahaloomeasutuste intressimäärasid. Pankade pikaajaliste laenuõudluse intressimäärade ja võrreldavate riigivõlakirjade intressimäärade vahe oli natuke väiksem kui väikelaenuõudluse keskmised näitajad alates 2003. aastast, samas kui suuremahuliste laenuõudluse puhul ulatus pikaajaliste laenuõudluse intressimäärade vahe 2007. aasta kolmandas kvartalis kõrgemale alates 2003. aastast registreeritud keskmistest näitajatest.

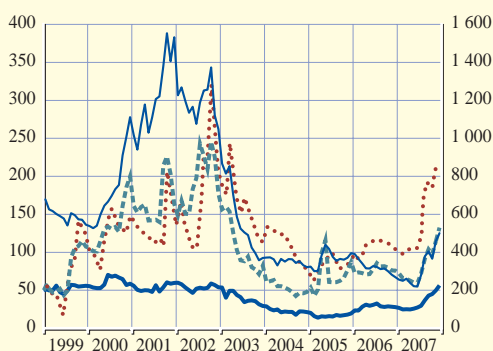
Turupõhise laenuvahenditega rahastamise osas suurenes turupõhise võla reaalkulu 2007. aasta kolmandas kvartalis märkimisväärselt, s.o juunist septembrini umbes 20 baaspunkti. Riigivõlakirjade intressimäärade vähenemise kontekstis tõi turupõhise võla reaalkulu kasv kaasa kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlakirjade hinnavahe suurenemise juunist septembrini, kajastades riskide ümberhindamist finantsturul valitsevate pingete tõttu (vt joonist 28). Samas jäi kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlakirjade hinnavahe tõus väiksemaks kui finantsasutuste võlakirjade puhul, eriti kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete madala reitinguga võlakirjade võrdlemisel finantsasutuste võlakirjadega. Novembris püsis turupõhise võla reaalkulu üldjoontes septembri tasemel.

2007. aasta kolmandas kvartalis suurenes veidi kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete noteeritud aktsiate reaalkulu. Seega oli noteeritud aktsiate reaalkulu ja laenuvahenditega finantseerimise reaalkulu vahe endiselt suur, kuid vähenes siiski madalaimale tasemele alates 2002. aasta esimesest kvartalist. Samas tõusis aktsiaturu arengu tulemusena novembris noteeritud aktsiate reaalkulu pärast oktoobri aset leidnud langust märkimisväärselt.

Joonis 28. Ettevõtete võlakirjade hinnavahed

(baaspunktid; kuu keskmised)

- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate AA-reitinguga ettevõtete eurodes nomineeritud võlakirjad (vasakpoolsel teljel)
- finantsteenuseid pakkuvate BBB-reitinguga ettevõtete eurodes nomineeritud võlakirjad (vasakpoolsel teljel)
- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate BBB-reitinguga ettevõtete eurodes nomineeritud võlakirjad (vasakpoolsel teljel)
- eurodes nomineeritud kõrge intressimääraga võlakirjad (parempoolsel teljel)

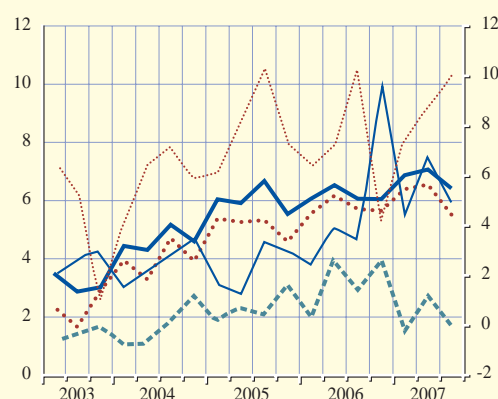

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused. Märkus. Võlakirjade hinnavahe arvutamiseks kõrvutatakse nimeetatud võlakirjade intressimäärade AAA-reitinguga riigivõlakirjade intressimääradele.

Joonis 29. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate noteeritud ettevõtete kasumimäär

(puhastulu ja netomüügi suhtarvud; kvartaalsed andmed)

- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted kokku
- töötlev tööstus
- hulgi- ja jaemüük
- ehitus
- transport ja side

Allikad: Thomson Datastream ja EKP arvutused.

FINANTSVOOD

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala noteeritud ettevõtete koondaruannete kohaselt vähenes 2007. aasta kolmandas kvartalis kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete kasumlikkus mõnevõrra (mõõdetuna puhastulu ja netomüügi suhtarvuga), kuid vaatamata sellele püüsid näitajad siiski heal tasemel (vt joonist 29). Vähenemist seostatakse peamiselt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete kõrgema intressikoormusega, mis on seotud nii suuremate võlgade kui ka kõrgemate intressimääradega, samas kui tegevuskulude suhe müüki vähenes jätkuvalt. Erinevalt puhastulu ja netomüügi suhtarvust suurenes 2007. aasta kolmandas kvartalis kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete sektori põhitegevusest saadud tulu suhe müüki. Enamiku sektorite lõikes vähenes kolmandas kvartalis kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate noteeritud ettevõtete puhastulu ja netomüügi suhtarv. Seevastu põhitegevusest saadud tulu suhe müüki oli sektorite kaupa üsna erinev. Tõenäoliselt on eluasemeturu väljavaadete halvenemine mõjunud negatiivselt ehitussektori kasumlikkusele.

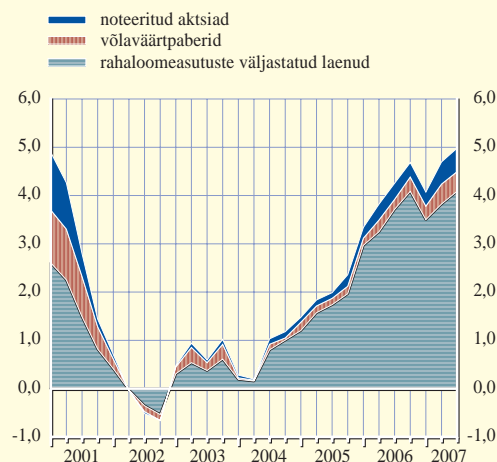
Aktsiaturupõhised kasumlikkuse näitajad on alates 2007. aasta kolmanda kvartali algusest samuti mõnevõrra kahanenud (vt joonist 26 osas 2.5). Ettevõtete kasumlikkus püsis 2007. aasta novembrini üldiselt heal tasemel. Nimetatud kahanemine võib peegeldada turu kartusi seoses finantsturgude pingetest tuleneva suurenenud langusriskiga majanduskasvu suhtes, aga ka USA majandusaktiivsuse kahanemisega ja selle võimalike mõjudega maailma majanduskasvule. Kõrgemad toormehinnad ja euro märkimisväärne kallinemine valmistavad samuti muret. Ettevõtete tegeliku tulu kasv aktsia kohta jäi 2007. aasta kolmandas kvartalis üldjoontes samaks, kuid näitas pärast seda kerget langusetendentsi. Ettevõtete oodatava tulu kasv aktsia kohta nii üheaastases kui pikemaajalises

perspektiivis kahanes kolmanda kvartali jooksul juba mõnevõrra, kuid stabiliseerus pärast seda.

Vaatamata ettevõtete kasumlikkuse üldiselt soodsale seisule suurendasid kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted oma välisrahastamise taset kolmandas kvartalis veelgi, et rahastada kapitali moodustamist ja finantsinvesteeringuid. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantseerimise (sealhulgas rahaloomeasutuste pakutavad laenud, võlaväärtpaberid ja noteeritud aktsiad) reaalne aastane kasvumäär suurenes 5%ni, võrrelduna teise kvartali 4,7%ga (vt joonist 30). Eriti kasvas suurima komponendi, laenuvahenditega finantseerimise osakaal. Samas kui võlaväärtpaberite abil rahastamise osakaal jäi kolmandas kvartalis muutumatuks, kasvas mingil määral noteeritud aktsiate emiteerimine võrreldes teise kvartaliga, jäädes siiski pikemas perspektiivis tagasihoidlikuks. Laiemalt vaadatuna ning kaasates noteerimata aktsiad ja muud osakud,

Joonis 30. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantseerimise aastase reaalse kasvumäära komponendid

(aastane muutus protsentides)

Allikas: EKP.

Märkus. Aastase reaalse kasvumäära mõõdetakse aastase tegeliku kasvumäära ja SKP deflaatori vahena.

Tabel 5. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamine

(muutus protsentides; kvartali lõpp)

	Aastased kasvumäärad					
	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv	2007 II kv	2007 III kv	2007 okt
Rahaloomeasutuste väljastatud laenud	12,8	13,1	12,6	13,3	14,0	13,9
Kuni üheks aastaks	10,3	9,7	9,9	11,1	13,0	11,8
Üheks kuni viieks aastaks	20,4	20,8	18,7	20,1	19,9	20,7
Üle viie aasta	11,6	12,5	12,1	12,2	12,4	12,7
Emiteeritud võlaväärtpaberid	3,9	5,4	5,7	8,2	8,3	-
Lühiajalised	-3,3	3,7	7,9	18,5	21,2	-
Pikaajalised, millest ¹	5,3	5,7	5,3	6,3	5,9	-
Fikseeritud intressimääraga	1,0	2,2	3,2	3,9	3,9	-
Muutuva intressimääraga	28,5	25,6	20,5	19,7	18,6	-
Emiteeritud noteeritud aktsiad	1,0	0,8	0,9	1,3	1,3	-
Memokirjed²						
Kogurahastamine	6,3	6,0	6,2	6,2	6,6	-
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenud	9,8	10,2	10,3	10,3	10,3	-
Kindlustustehnilised reservid ³	4,4	4,4	4,6	3,9	3,5	-

Allikad: EKP, Eurostat ja EKP arvutused.

Märkus. Käesolevas tabelis esitatud andmed (v.a memokirjed) kajastavad raha-, pangandus- ja väärtpaberiemissioonide statistikat. Väikesed lahkevused finantskontode statistika põhistest andmetest võivad tuleneda peamiselt hindamiseetodite erinevustest.

¹ Fikseeritud ja muutuva intressimääraga võlaväärtpaberite arvandmete summa ei tarvitse kokku langeda pikaajaliste võlaväärtpaberite arvandmete kogusummaga, sest käesolevas tabelis ei ole eraldi välja toodud pikaajalisi nullkupongiga võlaväärtpabereid, mis sisaldavad hindamismõju.

² Andmed leitakse Euroopa majandussektorite kvartalikonode põhjal. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete kogurahastamine hõlmab laene, emiteeritud võlaväärtpabereid, aktsiaid ja muid emiteeritud omandiväärtpabereid, kindlustustehnilisi reserve, muid kreditoorseid võlgnevusi ja tuletisinstrumente. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenud hõlmavad rahaloomeasutuste ja teiste finantsasutuste laene. Viimase kvartali andmed on hinnangulised ning põhinevad raha-, pangandus- ja väärtpaberiemissioonide statistikal.

³ Sisaldab pensionifondide reservi.

pensionifondide reservid ja muud kreditoorsed võlgnevused, tõusis kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantseerimise aastane kasvumäär 2007. aasta teises kvartalis 5,1%ni, võrreldes 4,9%ga esimeses kvartalis.

Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenude aastane kasvumäär püsis oktoobris endiselt kõrgel, 13,9% tasemel, mis oli peaaegu sama kui septembris, kuid siiski veidi madalam augustis registreeritud kõrgemaist tasemest, 14,2%st (vt tabelit 5). Septembri ja oktoobri kasvumäärad olid kõrgemad eelmisest rekordtasemest (12%) 2000. aasta kolmandas kvartalis, kui kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenumaht kasvas aktiivse ühinemis- ja ülevõtmistegevuse käigus, ning sarnasel tasemel 1990. aasta esimese kvartali rekordnäitajaga (14,0%). Seega ei täheldatud registreeritud andmete põhjal 2007. aasta kolmanda kvartalini mingeid märke kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenukasvu vähenemisest pärast pingeid finantsturul. See on vastuolus 2007. aasta oktoobrikuiuse euroala pankade laenutegevuse uuringuga, kus viidati laenuvõtjatele esitatavate nõuete üldisele karmistumisele, eriti suurtele ettevõtetele pakutavate laenude puhul, ning laenude netonõudluse vähenemisele. Rahaloomeasutuste laenukasvu jätkuvat kõrget taset kolmandas kvartalis saab seletada mitmeti. Laenude raskendatud müümine järelturul finantsturgude pingete puhkedes ning võimalik, et ka mõningane väärtpaberistamise vähenemine võis põhjustada laenude pikendamist või krediitdiliinide kasutamist, suurendades seetõttu laenuõudlust, kuna on võimalik, et pankadel ei olnud võimalust kõnealuseid laene oma bilansist välja kanda. Samal ajal näitab väärtpaberistamise kohta avaldatud teave, et pankadel on üldiselt olnud võimalus jätkata oma väärtpaberistamisprogrammidega, kuigi mõnevõrra väiksemas mahus.

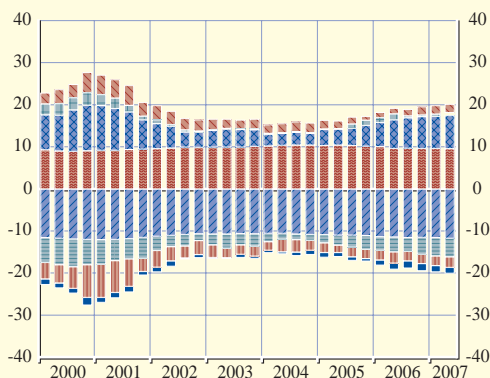
Samal ajal kui laenukasv püsis üsna kiire, vähenes kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolt emiteeritud võlakirjade aastakasv juulist septembrini 8,3%ni. See langus kajastub ka aastapõhise kolme kuu sesoonselt kohandatud kasvumäära kahanemises. Kuigi algselt oli lühiajaliste võlaväärtpaberite aastane kasvumäär kõrgel tasemel, vähenes see septembris nii nagu ka pikaajaliste võlaväärtpaberite kasvumäär, vastavalt 21,2%ni ja 5,9%ni. Selline areng võib olla seotud ettevõtete võlakirjade hinnavahede suurenemisega. Mitterahaloomeliste finantsettevõtete poolt emiteeritud võlaväärtpaberite aastane kasvumäär kahanes samuti kolmandas kvartalis mõnevõrra, kuid jäi septembris siiski kõrgele tasemele (27,6%). Vastupidi kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele muutus mitterahaloomeliste finantsettevõtete poolt emiteeritud võlaväärtpaberite aastapõhine kolme kuu sesoonselt kohandatud kogukasvumäär ainult vähesel määral. Ent kõnealuse sektori poolt emiteeritud lühiajaliste võlaväärtpaberite aastapõhine kolme kuu sesoonselt kohandatud kasvumäär oli juunist augustini siiski kindlalt negatiivne. Netoemissiooni vähenemine on arvatavasti seotud pingetega finantsturgudel, mis on teinud väärtpaberite emissiooni keeruliseks, eriti lühiajaliste võlaväärtpaberite puhul.

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastane kasvumäär püsis 2007. aasta teise kvartaliga võrreldes kolmandas kvartalis muutumatuna 1,3% tasemel, kuigi augustis ja septembris võis täheldada kergest langust võrreldes juuliga. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolt noteeritud aktsiate netoemissioon oli aktsiate suhteliselt madala brutoemissiooni ja intensiivse kustutamise tõttu augustis ja septembris negatiivne, mis võib olla märk aktsiate tagasiostmisest. Erinevalt noteeritud aktsiate suhteliselt madalast emissioonitasemest võib 2007. aasta teise kvartalini saadaval olevate euroala kontode põhjal öelda, et kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete poolt emiteeritud noteerimata aktsiate aastane kasvumäär püsis teises kvartalis 2,4% tasemel. Arvestades, et nende bilansiline jääk on samuti suurem kui noteeritud aktsiate puhul, moodustasid noteerimata aktsiad kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamisest suurema osa.

Joonis 31. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete säästude, rahastamine ja investeringud

(nelja kvartali libisevad summad; protsentides SKPst)

- muud
- aktsiate netosoetamine
- finantsvarade (v.a aktsiad) netosoetamine
- kapitali kogumatus
- noteerimata aktsiate emiteerimine
- noteeritud aktsiate emiteerimine
- laenuvahenditega finantseerimine
- kogusääst (jaotamata kasum) ja netokapitaliülekanne

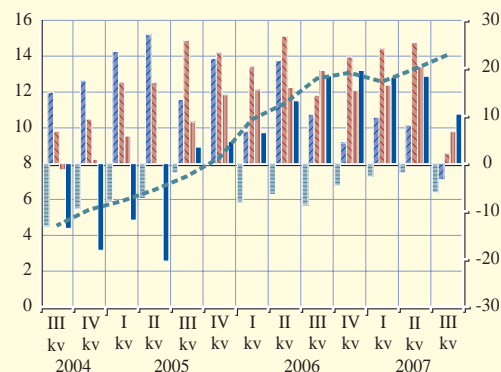

Allikas: euroala kontod.
Märkused. Laenuvahendid hõlmavad laene, võlaväärtpabereid ja pensionifondi reserve. „Muud“ hõlmab tuletisinstrumente, muid kreditoorseid/debitoorseid võlgnevusi ja kohandusi.

Joonis 32. Laenukasy ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenuõudlust mõjutavad tegurid

(aastane muutus protsentides; panus protsendipunktid)

- põhivarainvesteering(ud) (parempoolsel teljel)
- varud ja käibekapital (parempoolsel teljel)
- ühinemised ja ülevõtmised ning ettevõtete restruktureerimine (parempoolsel teljel)
- võla restruktureerimine (parempoolsel teljel)
- sisefinantseerimine (parempoolsel teljel)
- laenukaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele (vasakpoolsel teljel)

Allikas: EKP.
Märkus. Netomäär protsentides viitab erinevusele nende pankade protsentuaalses osakaalus, kes teatasid laenuvõtjatele esitatavate nõuete karmistamisest kõnealuse teguri tõttu, ja nende protsentuaalses osakaalus, kes teatasid nimetatud tingimuste leevendamise kohta. Vaata ka 2007. aasta oktoobri pankade laenugevuse uuringut.

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted on kasutanud kasumlikkuse suurenemist viimastel aastatel ning märkimisväärset nõudlust laenuvahenditega finantseerimise järele välisrahastamise kontekstis suurel määral kapitali moodustamiseks ja finantsinvesteeringuteks (vt joonist 31). Nii kapitali moodustamine kui finantsinvesteeringud on alates 2004. aastast kuni 2007. aasta esimese pooleni SKP suhtes kasvanud. Pankade laenugevuse uuringus käsitleti tegureid, mis soodustavad kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete nõudlust laenuvõtjate järele ning tulemused kinnitavad nende ettevõtete ressurside kõnealust kasutust 2007. aasta teise kvartalini (vt joonist 32). Kuni 2007. aasta teise kvartalini nimetasid ettevõtted laenuõudlust tegurina eelkõige ühinemisi ja ülevõtmisi ning ettevõtete restruktureerimist. Kuid 2007. aasta kolmanda kvartali pankade laenugevuse uuring näitab mõlema eespool mainitud teguri osakaalu järsku langust, mis on arvatavasti seotud hiljutise ebastabiilsusega finantsturul.

FINANTSSEISUND

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete suure nõudluse tõttu laenuvahenditega finantseerimise järele kasvas 2007. aasta kolmandas kvartalis nende ettevõtete võla suhe SKPsse ja võla suhe tegevuse koguülejäki veelgi, vastavalt 76% ja 380%ni (vt joonist 33).⁸ Intressimäärade tõusmisega on võlakoormuse kasv põhjustanud kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate

⁸ Pärast seda, kui võla mõistesse lisati valitsuse või euroalaväliste residentide poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antavad laenud, korrigeeriti võla arvanded ümberhindamise käigus pisut ülespoole. Kvartaliandmed valitsuse, kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja mitteresidentide poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antavate laenuvõtjate kohta on saadaval alates euroala konsolideerimata kvartalikonkordade avaldamisest. Võla mõistest on välja jäetud kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete vahelised laenud, kuna need puudutavad peamiselt kapitaliga seotud ettevõtteid.

ettevõtete intressikoormuse suurenemise alates 2006. aastast. Erinevalt võla suhtest tulusse on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võla suhe finantsvaradesse jäänud pärast 2003. aasta esimeses kvartalis alanud langustrendi 2007. aasta esimeses pooles stabiilseks. Kõnealune vähenemine kajastab kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantsinvesteeringute märkimisväärset suurenemist.

Kokkuvõttes näib kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenuvahenditega finantseerimise kõrge kasvumäär osutavat sellele, et kõnealustel ettevõtetel on jätkuvalt suhteliselt kerge juurdepääs välisrahastamisele. Samas viitab ettevõtetest laenuvõtjatele esitatavate nõuete üldine karmistamine ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamise kasvav kulu 2007. aasta kolmandas kvartalis kõnealuste ettevõtete rahastamistingimuste teatud halvenemisele euroalal. Lähtuvalt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete üldisest finantsseisundist on võla suhe tulusse kolmandas kvartalis suurenenud, kuid kasumlikkus jäänud heale tasemele vaatamata mõningasele hiljutisele langusele.

2.7 KODUMAJAPIDAMISTE SEKTORI FINANTSVOOD JA FINANTSSEISUND

Kolmandas kvartalis karmistusid kodumajapidamistele väljastatavate laenude tingimused pisut veelgi. Karmistamist rakendati eelkõige intressimääradega mitteseotud tegurite kaudu, kuna rahaloomeasutuste laenude intressimäärad suurenesid kõigest mõõdukalt. Näib, et viimaste kuude finantsiline ebastabiilsus on siiani avaldanud vähest mõju rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatud laenude intressimääradele ning rahaloomeasutuste laenude maht kodumajapidamistele viimaste kuude jooksul ei anna tunnistust laenuvoogude kahanemisest. Pärast jätkuvat aeglustumist kolmandas kvartalis stabiliseerus kodumajapidamiste laenuvõtu dünaamika oktoobris. Selle tulemusena pidurdus kodumajapidamiste võlgnevuse kasv 2007. aasta kolmandas kvartalis mõnevõrra.

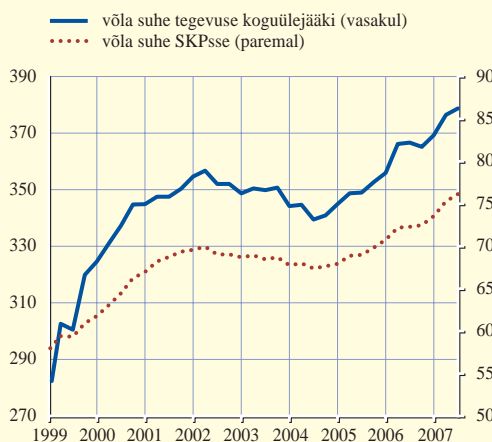
RAHASTAMISTINGIMUSED

Rahaloomeasutuste intressimäärastatistika ja 2007. aasta oktoobrikuu pankade laenu-tegevuse uuring⁹ viitavad rahastamistingimuste edasisele karmistamisele 2007. aasta kolmandas kvartalis, kuigi varasemate aegadega võrreldes on siiski tegemist soodsate tingimustega.

Rahaloomeasutuste eluasemelaenude intressimäärad kasvasid kolmandas kvartalis jätkuvalt, tõustes sõltuvalt intressimäärast fikseerimise perioodist teise kvartali keskmiste näitajatega võrrelduna 15 kuni 24 baaspunkti võrra (vt joonist 34). Lühemaks perioodiks fikseeritud intressimääraga

Joonis 33. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võla suhted

(protsentides)

Allikad: EKP, Eurostat ja EKP arvutused.
Märkused: Võlg leitakse euroala kvartalikonote põhjal. See hõlmab laene (v.a kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuva euroala ettevõtte laenuid teisele sellisele ettevõttele), emiteeritud võlaväärtpabereid ja pensionifondi reserve. Viimase kvartali andmed on hinnangulised.

⁹ Vt 2007. aasta oktoobri kuubülletääni taustinfot 2 „The results of the October 2007 bank lending survey for the euro area“.

laenude intressimäärade kasv oli suurem kui pikemaks perioodiks fikseeritud intressimääraga laenude puhul. Selle tulemusena oli veelgi märgatavam eluasemelaenude intressimäärade erinevus laenu tähtaegade lõikes. Septembris oli kuni ühe aastaks fikseeritud intressimääraga laenude ja enam kui kümneks aastaks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäärade vahe 24 baaspunkti.

Sarnane olukord valitses rahaloomeasutuste tarbimislaenude intressimäärade puhul, kuna kolmandas kvartalis ilmnenud lühiajaliste laenuintressimäärade kasv oli keskel läbi suurem kui pikemaks perioodiks fikseeritud intressimääraga laenude puhul. Konkreetset suurenes vähem kui üheks aastaks fikseeritud intressimääraga tarbimislaenu intressimäär 34 baaspunkti võrra võrreldes teise kvartali keskmise näitajaga, samas kui enam kui kümneks aastaks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäär suurenes ainult 6 baaspunkti võrra. Septembris pöördus vastupidiseks ka tarbimislaenude intressimäärade tähtajaline struktuur – kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga laenude ja enam kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäärade vaheks kujunes 10 baaspunkti.

Rahaloomeasutuste intressimäärade ja võrreldavate tähtaegadega rahaturu intressimäärade vahe kasvas 2007. aasta kolmandas kvartalis teise kvartaliga võrrelduna mõnevõrra. Eluasemelaenude intressimäärade puhul mõjutas vahe suurenemist kaheaastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäärade langus. Tarbimislaenu intressimäärade hinnavahe kerkis samuti natuke, kuna tarbimislaenu intressimäärade keskmine kasv oli mõnevõrra suurem kui kaheteistkümneme kuu rahaturu intressimäärade kasv.

2007. aasta oktoobri pankade laenu tegevuse uuringus teatasid pangad laenuvõtjatele esitatavate nõuete karmistamisest kodumajapidamistele väljastatavate eluasemelaenude puhul. Karmistamine järgnes eelnevates kvartalites toimunud nõuete üldisele leevendamisele. Pangad märkisid, et karmistamist rakendati peamiselt intressimääradega mitteseotud tegurite kaudu, nagu laenu ja kinnisvara väärtuse suhtarvu kohandamine ning suuremad tagatisnõuded. See on kooskõlas rahaloomeasutuste laenuintressimäärade vaid mõõduka edasise kasvuga kolmandas kvartalis. Tarbimislaenu võtjatele esitatavate nõuete leevendamisest teavitatud pankade arv jäi eelmise kvartaliga võrreldes üldiselt samaks.

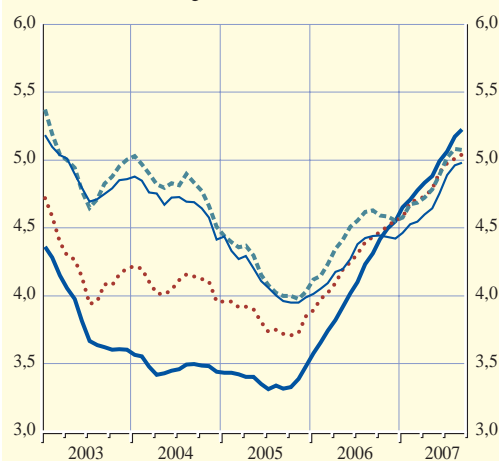
FINANTSVOOD

Kodumajapidamistele väljastatud laenude kogumahu aastane kasvumäär kahanes 2007. aasta teises kvartalis 7,6%ni (viimane kvartal, mille kohta on saadaval euroala majandussektorite kvartalikontod), võrrelduna esimese kvartali 8,1%ga (vt joonist 35). Langus oli tingitud peamiselt

Joonis 34. Rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatud eluasemelaenude intressimäärad

(protsenti aastas; v.a tasud; uute laenude ja hoiuste intressimäärad; kaalutud¹)

- ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga
- üheks kuni viieks aastaks fikseeritud intressimääraga
- - - - - viieks kuni kümneks aastaks fikseeritud intressimääraga
- rohkem kui kümneks aastaks fikseeritud intressimääraga

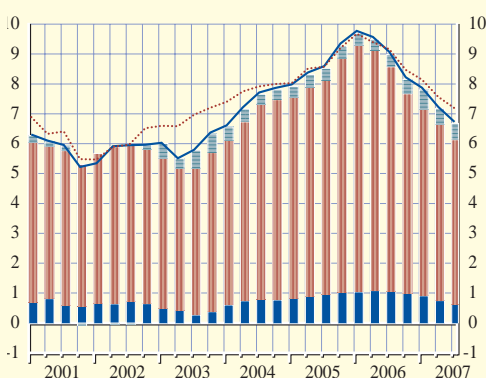
Allikas: EKP.

¹ Alates 2003. aasta detsembrist arvutatakse rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginevad uute laenude ja hoiuste 12 kuu libisevale keskmisele mahule. 2003. aasta jaanuarist novembrini arvutati rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginesid uute laenude ja hoiuste 2003. aasta keskmisele mahule. Lisateabe saamiseks vt EKP 2004. aasta augusti kuubülletääni taustinfot „Analysing MFI interest rates at the euro area level“.

Joonis 35. Kodumajapidamistele väljastatud laenude kogusumma

(aastane muutus protsentides; panus protsendipunktides; kvartali lõpp)

- rahaloomeasutuste väljastatud tarbimislaenu
- rahaloomeasutuste väljastatud eluasemelaenu
- muud rahaloomeasutuste väljastatud laenu
- rahaloomeasutuste väljastatud laenude kogusumma
- laenude kogusumma

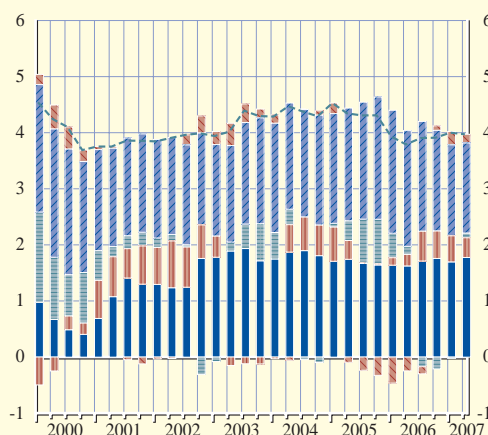
Allikas: EKP.

Märkus. Laenude kogusumma hõlmab kõikide institutsionaalsete sektorite, sealhulgas muu maailma väljastatud laene kodumajapidamistele. Kodumajapidamistele väljastatud laenude kogusumma 2007. aasta kolmandas kvartalis on hinnanguline näitaja, mis põhineb raha- ja pangandusstatistikas kajastatud tehingutel. Rahaloomeasutuste laenude kasvumäära ja laenude kogusumma kasvumäära erinevuste arutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

Joonis 36. Kodumajapidamiste finantsinvesteeringud

(aastane muutus protsentides; panus protsendipunktides)

- sularaha ja hoiused
- võlaväärtpaberid, v.a tuletisinstrumendid
- aktsiad ja muud omandiväärtpaberid
- kindlustustehniline reserv
- muu¹
- finantsvarad kokku

Allikas: EKP.

¹ K.a. laenu, muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid.

rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatud laenude aastase kasvumäära vähenemisest. Mitterahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatavate laenude aastane kasvumäär ületas jätkuvalt rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatavate laenude kasvumäära.

Rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatavate laenude aastane kasvumäär oli teises kvartalis 7,5%, kolmandas kvartalis keskmiselt 7,0% ja oktoobris 6,8%. See kajastas nii eluaseme- kui ka tarbimislaenude osakaalu vähenemist. Kuu arvestuses ei olnud see langus nii kestav, kui kvartalite keskmised lubavad arvata. Näiteks kodumajapidamistele väljastatud laenude kasvumäär oli oktoobris 7,9%, püsidis septembriga samal tasemel. Kokkuvõttes võib öelda, et viimastel kuudel rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatud laene käsitlevad andmed ei anna tunnistust sellest, et hiljutised arengud finantsturgudel omaksid märkimisväärselt negatiivset mõju.

Eelmistes kvartalites ilmnenu eluasemelaenude kasvumäära järkjärguline langus (8,6% teises kvartalis, 8,1% kolmandas kvartalis ja 7,9% oktoobris) on seotud eluasemeturu aeglustumisega kasvuga paljudes euroala riikides ning hüpoteeklaenude kõrgemate intressimääradega euroalal. Oktoobrikuu pankade laenutegevuse uuringus nimetasid pangad kodumajapidamiste eluasemelaenude nõudluse vähenemise peamiseks teguriteks eluasemeturu väljavaateid ja tarbijate kindlustunnet.

Oktoobris oli tarbimislaenude aastane kasvumäär 5,5%, võrrelduna 5,7%ga kolmandas kvartalis ja 6,5%ga teises kvartalis. Tarbimislaenude kasvu aeglustumine on üldjoontes kooskõlas toiduks mittekasutatavate toodete jaemüügi nõrga kasvuga viimaste kvartalite jooksul ning kolmandas kvartalis täheldatud tarbijate kindlustunde vähenemisega. Oktoobrikuu pankade laenugevuse uuringu kohaselt on pisut vähenenud nende pankade arv, kes teatasid tarbijalaenude ja muude laenude nõudluse suurenemisest.

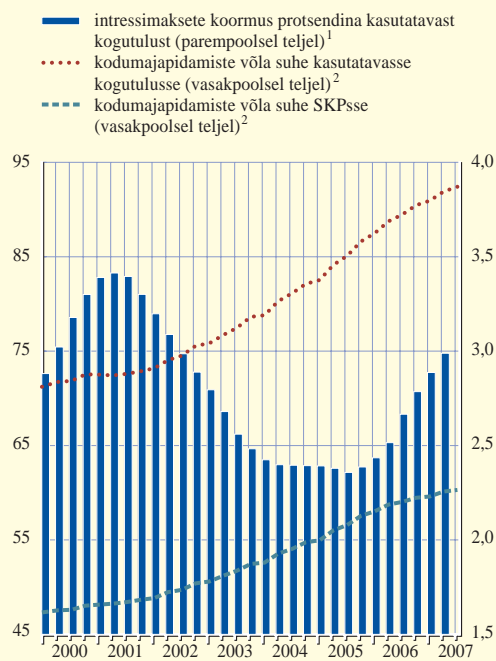
Euroala kodumajapidamiste sektori bilansi varade poolel püsis finantsinvesteeringute koguväärtuse aastane kasvumäär 2007. aasta teises kvartalis muutumatuna 4,0% tasemel (vt joonist 36). Sularaha ja hoiuste osakaal kasvas mõnevõrra ning aktsiate ja muude omandiväärtpaperite osakaal, mis eelnevates kvartalites oli olnud negatiivne, muutus taas positiivseks. Kõnealust arengut tasakaalustas võlaväärtpaberite ja muude finantsvarade osakaalu vähenemine, samas kui kindlustustehniliste reservide osakaal püsis üldjoontes stabiilne. Kahe suhteliselt turvalise, kuid tähtaegade poolest vastandliku varaliigi – sularaha ja hoiuste ning kindlustus- ja pensionitoodetega seonduvate investeeringute – osakaal oli kodumajapidamiste koguinvesteeringute kasvus jätkuvalt suurim.

FINANTSSEISUND

Kodumajapidamiste netolaenuvõtu pidurdumise tõttu oli kodumajapidamiste võlgnevuse kasv protsentides brutosissetulekust kolmandas kvartalis väiksem kui eelmistes kvartalites üldiselt (vt joonist 37). Võla suhe tulusse suurenes pisut, ulatudes natuke üle 92%, samas kui võla ja SKP suhe kasvas endiselt tagasihoidlikult, ulatudes mõnevõrra üle 60%. Euroala kodumajapidamiste võlgnevus on rahvusvaheliste standardite järgi ikka suhteliselt madal, eriti võrreldes USA või Ühendkuningriigiga. Intressimaksete koormus (mida mõõdetakse protsendina kasutatavast tulust) suurenes 2007. aasta teises kvartalis edasi 3,0%ni (viimane periood, mille kohta on olemas euroala integreeritud kvartalikontod), kuid on jätkuvalt madalam 2001. aasta haripunktist.

Joonis 37. Kodumajapidamiste võlg ja intressimaksud

(protsentides)

Allikad: EKP ja Eurostat.

Märkused. Kodumajapidamiste võlg hõlmab kõikide institutsionaalsete sektorite, sealhulgas muu maailma väljastatud laene kodumajapidamistele. Intressimaksud ei hõlma kodumajapidamiste poolt makstavaid täielikke finantseerimiskulusid, kuna need ei sisalda finantsteenuste eest makstavaid tasusid.

¹ 2007. aasta kolmanda kvartali andmed ei ole saadaval.

² Viimase kvartali andmed on osaliselt hinnangulised.

3. HINNAD JA KULUD

Hinnangute kohaselt tõusis euroala ÜTHI-inflatsioon 2007. aasta novembris 3,0%ni, võrreldes 2,6%ga oktoobris ja 2,1%ga septembris. See areng vastas suuresti ootustele ning oli eeskätt tingitud energia ja toiduainete hindade tõusust rahvusvahelistel turgudel, mida suurendas energiahindade aastase inflatsioonimäära tõus aasta tagasi. ÜTHI aastane muutusemäär (v.a töötlemata toiduained ja energia) tõusis oktoobris 2,1%ni, võrreldes 2,0%ga septembris ja augustis. Hinnasurveid jäävad terves tootmisahelas tugevaks ja ka tootmissisendi kulusurveid on eeskätt teenindussektoris suured. Üldjoontes peaks aastane ÜTHI-inflatsioonimäär tulevastel kuudel jääma 2%st oluliselt kõrgemale tasemele ning seejärel, 2008. aasta jooksul järk-järgult alanema, eeldusel, et energia ja toiduainete hinnad rahvusvahelistel turgudel stabiliseeruvad, nagu näitavad praegused futuuride hinnad. Eurosüsteemi ekspertide värskema makromajandusliku ettevaate kohaselt oodatakse aastase ÜTHI-inflatsiooni püsimist 2008. aastal vahemikus 2,0–3,0% ja 2009. aastal vahemikus 1,2–2,4%. Seda väljavaadet ohustavad jätkuvalt tõusuriskid, mis on seotud nafta ja põllumajandustoorme hindade edasise võimaliku kerkimisega ning riiklikult reguleeritud hindade ja kaudsete maksude ootamatute tõusudega. Arvestades piiratud tootmisvõimsust, viimastes kvartalites hoogustunud SKP reaalkasvu soodsat mõju ja positiivseid märke tööjõuturgudel, võib palgatõus olla oodatust suurem. Lisaks võidakse väiksema konkurentsiga turusegmentides hakata ellu viima jõulisemat hinnakujunduspoliitikat.

3.1 TARBIAHINNAD

2007. AASTA NOVEMBRI ESIALGNE HINNANG

Eurostati esialgse hinnangu kohaselt tõusis aastane ÜTHI-inflatsioon 2007. aasta novembris 3,0%ni (vt tabelit 6). Ehkki ÜTHI komponentide üksikasjalik jaotus avaldatakse alles detsembri keskel, võib riikide kohta olemasolevate andmete põhjal öelda, et üldise inflatsiooni kiirenemist põhjustavad peamised komponendid olid energia ja mõnevõrra vähemal määral toiduained.

Tabel 6. Hinnamuutused

(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

	2005	2006	2007 juuni	2007 juuli	2007 aug	2007 sept	2007 okt	2007 nov
ÜTHI ja selle komponendid								
Üldindeks ¹	2,2	2,2	1,9	1,8	1,7	2,1	2,6	3,0
Energia	10,1	7,7	0,9	0,0	-0,9	3,0	5,5	.
Töötlemata toiduained	0,8	2,8	3,0	2,8	2,4	2,1	3,1	.
Töödeldud toiduained	2,0	2,1	2,0	1,9	2,5	3,1	3,8	.
Tööstuskaubad, v.a energia	0,3	0,6	1,0	0,9	1,0	1,0	1,1	.
Teenused	2,3	2,0	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	.
Muud hinnannäitajad								
Tööstustoodangu tootjahinnad	4,1	5,1	2,3	1,8	1,8	2,7	3,3	.
Naftahind (EUR/barrel)	44,6	52,9	52,6	55,2	52,4	55,2	57,7	62,8
Toorme (v.a energia) hinnad	9,4	24,8	14,2	7,8	5,4	6,9	3,5	-0,1

Allikad: Eurostat, HWWA ja Thomson Financial Datastreami andmetel põhinevad EKP arvutused.

¹ ÜTHI-inflatsioon augustis 2007 viitab Eurostati esialgsele hinnangule.

ÜTHI-INFLATSIOON KUNI 2007. AASTA OKTOOBRINI

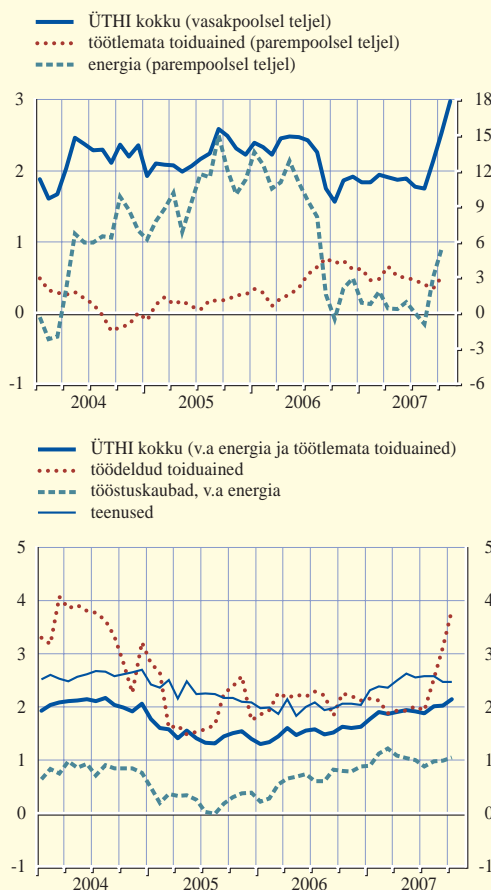
Hinnangu kohaselt oli üldise ÜTHI-inflatsiooni hüppeline tõus novembris kolmas järjestikune järsk tõus, mis tõstis aastased määrad läbi aegade kõrgele tasemele, võrreldes varasema 1,9%lise keskmise kasvumääraga 2007. aasta esimeses kolmes kvartalis (vt joonist 38). Need muutused olid tingitud energia ja toiduainete hindade hiljutisest tugevast tõusust ja aasta varem toimunud energiahindade languse mõjust aastasele inflatsioonimäärale.

2007. aasta oktoobris tõusis üldine ÜTHI-inflatsioon märgatavalt – 2,1%lt septembris 2,6%ni. See tõus oli tingitud energia ja toiduainete hindade arengust. Energiakomponendi üsna suure panuse põhjuseks oli osaliselt kasvu kuude arvestuses, mis kajastas hiljutist naftahinna kerkimist rahvusvahelistel turgudel, aga ka langevate energiahindade baasefekt samal kuul aasta varem. Oktoobris kasvas märgatavalt ka töötlemata toiduainete aastane muutusemäär, eeskätt köögiviljahindade kõikumiste tulemusel.

ÜTHI aastane muutusemäär (v.a töötlemata toiduained ja energia) suurenes kõnealusel perioodil pidevalt ning tõusis oktoobris 2,1%ni, võrreldes 2,0%ga septembris ja 1,9%ga aasta esimesel poolel. Oktoobris toimunud tõus oli peaaegu täielikult tingitud töötlemata toiduainete, eeskätt piima- ja teraviljatoodete hindade aastase muutusemäär edasisest märkimisväärsest kasvust. Seda arengut võib seletada põllumajandustoorme hinnasurvega maailmaturgudel, mida käsitletakse põhjalikumalt taustinfos 4 „Toiduainete hinnad euroalal: viimase aja areng ja tulevikuväljavaated”. ÜTHI muudes komponentides (v.a töötlemata toiduained ja energia) tõusis tööstuskaupade (v.a energia) hindade aastane muutusemäär üksnes pisut, jõudes oktoobris 1,1%ni, samas kui teenindussektori näitaja püsis muutumatult 2,5% tasemel. Kaks vähem volatiilset ÜTHI komponenti näitasid 2007. aasta oktoobri eelnenud kuue kuu jooksul tagasihoidlikumat kasvudünaamikat, kuid tõusid siiski võrreldes 2006. aasta keskmisega kõrgele tasemele, mis kajastas osaliselt Saksamaa käibemaksumäärä märgatavat suurenemist jaanuaris.

Joonis 38. ÜTHI-inflatsiooni jaotus: peamised komponendid

(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

Allikas: Eurostat.

Taustinfo 4

TOIDUAINETE HINNAD EUROALAL: VIIMASE AJA ARENG JA TULEVIKUVÄLJAVAADED

Mitmete põllumajanduslike toorainete, nagu teravilja ja õliseemnete hinnad on viimastel kuudel maailma turgudel oluliselt kasvanud.¹ Osaliselt kajastavad need hinnatõusud nimetatud toorme üleilmset pakkumist mõjutavaid ajutisi tegureid, nagu ebasoodsad ilmastikutingimused mõnes suuremas põllumajanduslikku tooret eksportivas riigis. Üleilmset toiduainete hinnatõusu on toetanud ka üleilmne toiduainete nõudluse tugev kasv, mis tuleneb muutustest paljude areneva majandusega riikide toiduainete tarbimise suundumustes ja põllumajanduslikku tooret vajavate uute tegevusharude esilekerkimisest, näiteks biokütuse tootmine. Kuna viimati nimetatud arengud on struktuursed, on neil üleilmsele toiduainete hinnatõusule tulevikus tõenäoliselt püsivam mõju.

Üleilmne toiduainete hinnatõus on juba viinud toiduainete olulise hinnatõusuni euroalal nii tootja kui tarbija tasandil. Oktoobris oli toidukaupade ja mittealkohoolsete jookide tootjahindade aastakasv 7,5%, võrrelduna keskmiselt 2,2%ga 2006. aastal. ÜTHI töödeldud toiduainete (v.a tubakatooted) tarbijahinna aastakasv kerkis oktoobri seisuga 4,0%ni, 2006. aastal oli see 1,6%. (vt tabelit A). Samas näib, et töötlemata toiduainete hindu, mis on tavaliselt ebastabiilsemad, toiduainete üleilmsete hindade viimase aja muutused seni nii palju mõjutanud ei ole.

Toiduainete üleilmsete hindade mõju euroala tarbijahindadele näitab ka hindade üksikasjalik liigendamine toodete ja kategooriate kaupa. Näiteks ÜTHI töödeldud toiduainete komponendis

¹ Täpsem teave 2007. aasta septembri kuubülletääni taustinfos „Viimased toiduainete hinnamuutused maailma turgudel ja euroalal”.

Tabel A. Euroala töötlemata ja töödeldud toiduainete ÜTHI komponendid

(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

	ÜTHI osakaalud (protsentides)										
	2007	2004	2005	2006	2007						
					mai	juuni	juuli	aug	sept	okt	
Toiduained	19,6	2,3	1,6	2,4	2,4	2,4	2,3	2,5	2,7	3,5	
Töötlemata toiduained	7,6	0,6	0,8	2,8	3,1	3,0	2,8	2,4	2,1	3,1	
Liha	3,8	1,5	1,3	2,4	2,9	2,5	2,1	2,1	2,2	2,7	
Kala	1,2	0,8	1,6	3,7	3,0	2,4	2,8	2,4	2,1	2,2	
Puuviljad	1,2	0,7	-0,5	1,0	2,2	5,6	3,3	4,2	4,6	5,1	
Köögiviljad	1,5	-1,7	0,1	4,3	4,0	2,2	3,9	1,8	-0,3	3,3	
Töödeldud toiduained (v.a tubakatooted)	9,4	1,3	0,5	1,6	1,1	1,3	1,3	1,8	2,6	4,0	
Leib ja teraviljatooted	2,5	2,2	0,8	1,4	2,4	2,4	2,5	2,8	3,8	5,4	
Piim, juust ja munad	2,1	0,8	-0,1	0,6	0,7	1,1	1,3	2,2	3,9	7,6	
Õli ja rasvad	0,6	3,9	2,2	9,9	-5,1	-5,4	-5,2	-1,2	0,0	1,2	
Suhkur, moos, mesi, šokolaad ja maiustused	1,0	1,6	0,0	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9	1,1	1,5	
Mujal klassifitseerimata toidukaubad	0,4	0,5	0,0	0,9	0,5	0,7	0,6	0,6	0,5	0,7	
Tubakatooted	2,5	12,2	7,8	3,9	4,9	4,8	4,3	5,2	5,2	3,1	

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Märkus. Töödeldud toiduainete koondnäitaja hõlmab ka mineraalvett, karastusjooke, puu- ja köögiviljamahlu, kangeid alkohoolseid jooke, veini ja õlut, mida ei ole antud tabelis välja toodud.

Tabel B. Euroala riikide töödeldud toiduainete (v.a tubakatooted) ÜTHI

(aastane muutus protsentides)

	2004	2005	2006	2007	
				mai	okt
				Belgia	1,6
Saksamaa	0,3	0,2	1,0	1,6	5,2
Iirimaa	0,5	0,0	0,2	0,1	3,7
Kreeka	4,7	3,2	4,7	0,9	3,7
Hispaania	3,9	2,8	4,4	0,9	6,8
Prantsusmaa	1,3	-0,6	0,7	0,1	1,3
Itaalia	2,2	0,6	1,9	1,8	3,5
Luksemburg	2,0	1,7	1,8	1,8	4,0
Madalmaad	-3,7	-1,8	0,2	0,3	2,8
Austria	2,3	0,8	1,5	2,5	6,5
Portugal	2,4	-0,8	1,7	0,5	3,8
Sloveenia	0,8	-1,3	1,4	2,6	11,2
Soomes	-4,0	-0,8	0,9	0,5	1,1
Euroala	1,3	0,5	1,6	1,1	4,0

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

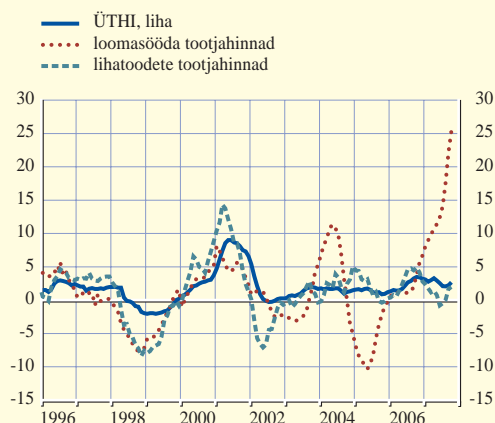
tõusid oktoobris eriti kiiresti leiva ja teravilja ning piima, juustu ja munade hinnad (vt tabelit A). Nimetatud toiduainete osakaal moodustab umbes poole töödeldud toiduainete (v.a tubakatooted) komponendist kokku. Esialgsed andmed viitavad sellele, et piimatoodete viimase aja hinnatõus võib lisaks loomasööda hinna tõusule maailma turgudel ja muudele tootmissisendi kuludele kajastada ka piimatoodete hindade kujundamise eripära mõnes Euroopa riigis.

Kuigi viimastel kuudel on toiduainete hinnad nii tootja kui tarbija tasandil tõusnud kõikides euroala riikides, on üleilmsest toiduainete hinnatõusust põhjustatud šokk igas euroala riigis olnud väga erinev. Näiteks oli Sloveenias ÜTHI töödeldud toiduainete (v.a tubakatooted) aastane hinnatõus oktoobris pisut üle 11%, mis oli euroala kõrgeim näitaja. Samal kuul toimus nimetatud komponendis suur aastane hinnatõus (5–7%) ka Belgias, Saksamaal, Hispaanias ja Austrias (vt tabelit B). Prantsusmaal ja Soomes jäi töödeldud toiduainete (v.a tubakatooted) hinna inflatsioon aga tugevasti alla euroala keskmise.

Toiduainete hinnatõusu erinevustel riikide lõikes on mitmeid põhjusi. Toiduainete jaeturud on eri riikides traditsiooniliselt segmenteeritud. Seega on asjaolu, et üldine väline šokk avaldas jaemüüjate kasumimarginaalidele eri riikides erinevat mõju, seletatav erinevustega jaemüügi- ning jaotussektori struktuurides ja konkurentsitingimustes, mis olidki vastavates riikides toiduainete tarbijahinna inflatsiooni erinevuste peamiseks põhjuseks. Selgub, et riikides, kus toiduainete kallinemine oli suhteliselt vaoshoitud, võisid kasumimarginaalid jaemüüjate tiheda konkurentsi tingimustes mõjuda puhvrina, mis pehmendas toiduainete üleilmset järsku hinnatõusu. Lisaks ei pruugi jaemüüjad hindu oluliselt tõsta, kui majandustingimuste mõju ei ole riigis tugev. Mõnes riigis võisid hindade tõusu edasi lükata ka tarnijate ja jaemüüjate kokku lepitud hindade kehtivusajad. Samas näib, et riikides, kus toiduainete hinnatõus on olnud suurem, ei ole jaemüüjate kasumimarginaalid puhvrina toimunud. Mõningatel juhtudel võib see olla tingitud sellest, et toiduainete jaemüüjad tegutsevad väikeste marginaalidega keskkonnas. Sellistes tingimustes kandub tootmissisendi hinnatõusu šokk tarbijatele kiiremini üle. Teistes riikides võis mõnes toiduainete turu segmendis suurest majandusaktiivsusest tulenevalt konkurentsi puudumine põhjustada šoki kiiret ja mõningatel juhtudel tugevamat ülekandumist tarbijatele.

Joonis A. Loomasööda ja liha hind euroalal

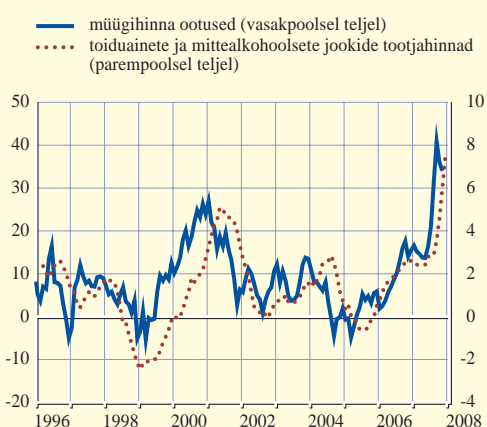
(aastane muutus protsentides)

Allikas: Eurostat.

Joonis B. Toiduainete ja mittealkohoolsete jookide müügihinna ootused ja tootjahinnad

(protsentuaalne vahe; aastane muutus protsentides)

Allikad: Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud ning Eurostat.

Tulevikku vaadates võib ÜTHI toiduainete hinna inflatsioon lähiajal veel mõnevõrra kerkida, kuna tootjakulud kantakse üle jaehindadele. Esialgsed andmed novembri kohta näitavad, et see oletus peab paika. Juhul kui toiduainete toormehindade šokke edaspidi ei esine, peaks ÜTHI toiduainete hinna inflatsioon aeglustuma ja liikuma varasemate aastate keskmise suunas. Selline väljavaade on kooskõlas teabega, mis pärineb toiduainete toorme üleilmsete turgude fuuturlepingutest. Väljavaadet ohustavad hinnatõusuriskid. Lihahindu, mis moodustavad ligikaudu 50% töötlemata toiduainete komponendist ja mis senini on olnud küllaltki tagasihoidlikud, võivad mõjutada loomasööda tootjahindade hiljutised suured tõusud (vt joonist A). Toiduainete hindade edasist kasvumist lähiajal võib põhjustada ka toidukaupade, mittealkohoolsete jookide ja tubaka tootjate suuremad müügihinnaootused, nagu nähtub Euroopa Komisjoni ettevõtlus-uuringust (vt joonist B).

Tulevikuväljavaated nii maailmaturu kui siseturu toiduainete hindade suhtes on väga ebakindlad. Kuigi põllumajandustoodetega varustus peaks lõppkokkuvõttes vastama suurevale nõudlusele, võib vastavusse viimise aeg olla pikem, kui algul arvati. Samuti sõltub toiduainete hinnatõus mitmetest teguritest, mida on raske ette näha, kaasa arvatud tehnoloogia areng ja võimalikud muutused energiapoliitikas. Seega püsivad hinnatõusuriskid ka keskpikas perspektiivis.

Toiduainete rahvusvaheliste toormehindade märgatava tõusu taustal on kasulik vaadelda Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika mõju ning analüüsida, kas ELi põllumajandusturgude edasine liberaliseerimine ja reformimine tooksid Euroopa tarbijatele kasu madalamate hindade kujul (arutelu tausta tutvustatakse taustinfos 5).

EUROOPA LIIDU ÜHINE PÕLLUMAJANDUSPOLIITIKA TOIDUAINETE ÜLEILMSE HINNATÕUSU TAUSTAL

Toiduainete hinnad on 2007. aastal maailmas märkimisväärselt kasvanud. Selle põhjuseks on mitmed asjaolud: energia- ja väetisehindade tõus, ebasoodsad ilmastikutingimused mõnes piirkonnas, suurenenud nõudlus biokütuse tootmise järele ja üldiselt suur nõudlus saagi järele arenevates riikides (vt käesoleva kuubülletääni taustinfot 4). Toiduainete hinnatõus on samuti tõstatanud küsimusi ELi ühise põllumajanduspoliitika mõjude kohta toiduainete hindadele. Käesolevas taustinfos käsitletakse nimetatud küsimusi.

Euroopa Liidu ühine põllumajanduspoliitika on kinnitatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 33. Selle eesmärgid on i) tõsta põllumajanduse tootlikkust, ii) kindlustada põllumajandusega tegeleva elanikkonna rahuldav elatustase, iii) stabiliseerida turud, iv) tagada toiduainetega varustamine ja v) tagada, et toiduained jõuavad tarbijateni „mõistliku hinnaga”. Ühine põllumajanduspoliitika hõlmab ka poliitikaid ja meetmeid maaelu arengu edendamiseks ning keskkonna kvaliteedi parandamiseks. 1980. aastal neelas ühine põllumajanduspoliitika ELi kogueelarvest 69%, 2003. aastal oli selle osa langenud 50%le ning praeguseks on selle määr 43%. 2013. aastaks peaks ühine põllumajanduspoliitika võtma eelarvest 36%.

Algselt toetas ühine põllumajanduspoliitika ELi talunike sissetulekut impordimaksude ja eksporditoetustega ning garanteeritud hindade abil toodetele, mis ilma toetuseta oleksid jäänud maailmaturu hinnatasemest palju madalamale. 1980. aastateks olid need meetmed kaasa toonud suured eelarvekulud ja põllumajandustoodete ülepakkumise. Selle taustal rakendas EL mitmeid meetmeid kulude ja tootmise piiramiseks, näiteks piimakvootide kasutuselevõtt aastal 1984, istutamispriirangute kehtestamine viinamarjaistandustele, riikliku abi ülemmäära kehtestamine mitmete toodete osas ning põllumajandusliku maa tootmisest kõrvaldamise programmi sisseviimine (vt altpoolt).

2003. aastal reformiti ühist põllumajanduspoliitikat ulatuslikult, et see vastaks rahvusvahelise kaubanduse liberaliseerimise lepingute nõuetele (näiteks Doha kaubanduskõneluste voor) ning et leevendada survet ELi eelarvele ja muuta ELi põllumajandus nii keskkonnasõbralikumaks kui ka konkurentsivõimelisemaks. Reformi tulemusena alandati märkimisväärselt garanteeritud hindu ja kehtestati ühtsete otsemaksete süsteem, asendamaks paljusid eelmisi toetusi, mis sõltusid tootmisest ja talunikele makstavatest otsetoetustest. Praegu moodustavad enamiku ühise põllumajanduspoliitika kuludest tootmisest lahutatud toetused talunikele.

Lisaks impordimaksude ja -kvootide kehtestamisele rakendab ühine põllumajanduspoliitika kaht olulist otsetarne piirangut: tootmiskvootide režiim ja maa tootmisest kõrvaldamise kohustus. Tootmiskvootide rakendatakse kindlate toodete puhul (eelkõige piim ja suhkur) ning kvootide ületamisega kaasnevad trahvid, näiteks piima lisamaks. Talunikud on ka kohustatud kindla osa põllumaast „tootmisest kõrvaldama”, s.t selle harimata jätma. Maa tootmisest kõrvaldamise kohustuslik määr võib saagiaastati erineda.¹ Lähitulevikus on oodata maa tootmisest kõrvaldamise kohustuse tühistamist ning Euroopa Komisjon pooldab ka järkjärgulist piimakvoodist loobumist, et vähendada turumoonutusi ühise põllumajanduspoliitika pakkumise poolel².

¹ 2007. aasta juulis otsustas Euroopa Komisjon kehtestada kohustuslikuks maa tootmisest kõrvaldamise määraks 2007. aasta sügise ja 2008. aasta kevade külvidele 0%, põhjuseks kasvav nappus teraviljaturul.

² Lisateabe saamiseks vt komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Preparing for the ‘Health Check’ of the CAP reform”, Brüssel, november 2007.

Arvestades garanteeritud hindade olulist langust 2003. aasta reformi³ tulemusena ning hindade tõusu maailmaturul⁴, on eksporditoetuste instrumenti väga vähe kasutatud.

2003. aasta reform vähendas moonutavaid mõjusid põllumajandusturgudele, seda näiteks tänu mitmete põllumajandustoodete (nt või, lõssipulber ja riis) sekkumishinna langetamisele. Reformitud ühise põllumajanduspoliitika raames talumajapidamistoetuste lahutamise toodangust⁵ on vähendanud pakkumist mõjutavate instrumentide rakendamist. Vaatamata 2003. aasta reformile toob ühine põllumajanduspoliitika siiski veel kaasa moonutavaid mõjusid ning lahknevasi põllumajandustoodete (nt piim, loomaliha ja suhkur) ELi ja maailma hindades. Toiduainete kõrgemate hindade mõju on regressiivne, arvestades, et vaesemad kodumajapidamised kulutavad suurema osa sissetulekust toidule. Mõned toetused on ikka veel seotud tootmisega või maa suurusega, asetades nii suuremad talud paremasse olukorda.⁶ Komisjon on sellist moonutust tunnistanud ning teinud ettepaneku suurendada toetuste puhul tootmisest lahutamise määra ja vähendada suurematele taludele makstavaid toetusi. Üldiselt võib ühise põllumajanduspoliitika ülemäärane rakendamine takistada madala tootlikkusega sektoris ressursside liikumist ning sellega vähendada ELi majanduse kohanemisvõimet. Ressursside paigutamine põllumajandusturgudel rohkem turu dikteerimise alusel peaks põhimõtteliselt tulu tooma tõhusaimatele, innovaativimatele ja tootlikematele talunikele ja nõnda kindlustama ressursside efektiivse paigutamise.

Toiduainete rahvusvaheliste hindade märkimisväärse tõusu taustal on ELi põllumajandusturgude jätkuv liberaliseerimine ja reformimine eriti oluline. Reformid aitaksid edendada turu tõhusust ja Euroopa tarbijatele madalamate hindade näol kasu tuua. Et tarbijatel oleks võimalik põllumajandustootjate madalamatest hindadest kasu saada, on vajalik piisav konkurents järgnevat etappide sektorites (toiduainete töötlemine, jaekaubandus ja toitlustus) ning vastavus ühisturu sätetele. Maailma kaubanduslääbirääkimiste Doha vooru edukas lõpetamine peaks samuti aitama parandada kogu maailmakaubanduse ning eriti Euroopa ja maailma põllumajandusturgude toimimist.

³ Enne 2003. aasta reformi olid garanteeritud hinnad sekkumishindadeks, mis juhtisid turuhindu. Pärast reformi muutusid garanteeritud hinnad „turvatundehindadeks“, nagu on USA põllumajandusseaduse eelnõus (Farm Bill).

⁴ Vt 2007. aasta septembri kuubülletääni taustinfot „Viimased toiduainete hinnamuutused maailma turgudel ja euroalal“.

⁵ Toodangust lahutamise määr on protsent ELi põllumajandustoetustest, mis antakse talunikele ilma seoseta tegeliku põllumajandusliku tootmise või maa kasutamisega.

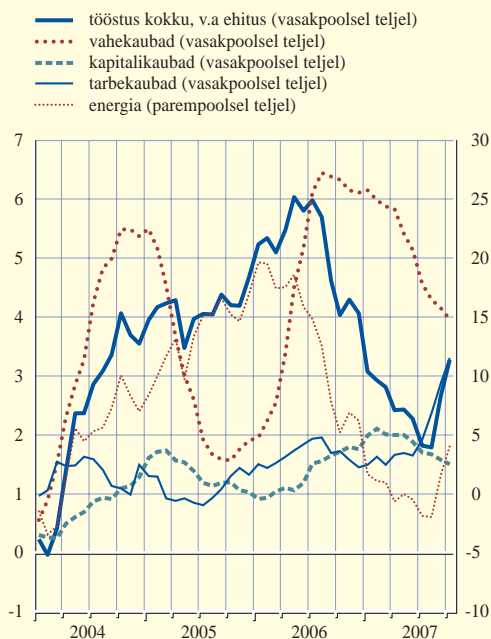
⁶ OECD, „Economic Survey of the European Union“, Pariis, 2007.

3.2 TÖÖSTUSTOODANGU TOOTJAHINNAD

Pärast järkjärgulist langusperioodi alates 2006. aasta keskpaigast on tööstustoodangu tootjahindade (v.a ehitus) üldine aastakasv viimase kahe kuu jooksul jõuliselt elavnenu nafta ja toiduainete hindade hiljutise tõusu tõttu. Oktoobris märgiti 3,3%list kasvu, võrreldes 2,7%ga septembris ja 1,8%ga augustis (vt joonist 39). Nagu ka eelmisel kuul, oli selle suundumuse põhjuseks suuresti energia tootjahindade järsk tõus, mis kajastas väga tugevat tõusu kuude arvestuses ja vähemal määral baasefekti. Tootjahindade (v.a energia ja ehitus) aastane inflatsioon püsis oktoobris muutumatult kõrgel tasemel (3,1%), aga selle komponentides toimusid siiski vastukäivad arengud. Sarnaselt eelmise kuuga püsis tootjahindade lühiajaline dünaamika nii vahekaupade kui ka kapitalikaupade puhul mõõdukas, mis kajastas teatud määral euro kallinemise soodsat mõju. Seevastu tarbekaupade tootjahindade aastane muutusemäär jätkas hiljutist tõusutrendi, põhjustatuna toidukaupade tootjahindade märgatavast kerkimisest. Tarbekaupade tootjahindade kasvumäär tõusis oktoobris 3,3% tasemele, võrreldes 1,5%ga aastavahetusel. Ent arvestamata

Joonis 39. Tööstustoodangu tootjahindade jaotus

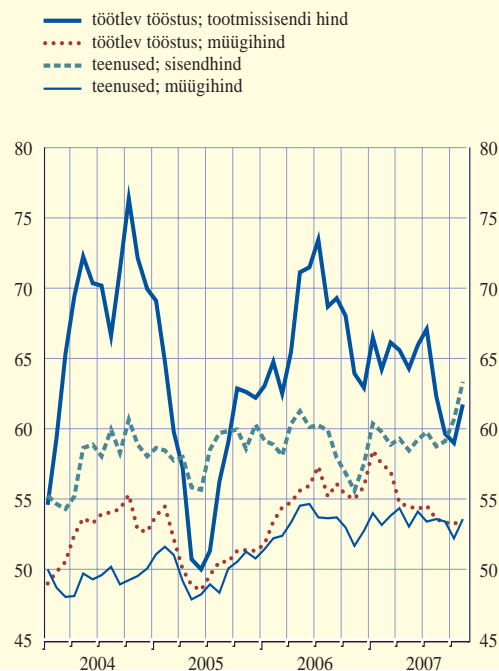
(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Joonis 40. Tootmissisendi ja toodangu hinna uuringud

(hajuvusindeksid; kuised andmed)

Allikas: NTC Economics.
Märkus. 50 punkti ületav indeks viitab hinnatõusule, 50 punktist allapoole jääv väärtus näitab hindade langust.

tubaka ja toiduainete hindu, on tarbekaupade tootjahindade aastane muutuse määr püsinud kogu aasta vältel 1,3% tasemel, mis viitab ÜTHI hinnatõusurve taandumisele tööstuskaupade (v.a energia) sektoris. Kinnitades eelmise kuu hinnangut, annavad oktoobrikuu andmed tööstustoodangu tootjahindade kohta tunnistust tugevast hinnasurvest kogu tootmisahelas. Eelkõige võib tugevnev surve toidukaupade tootjahindades avaldada mõju jaemüügi tasandil.

Uuringufirma NTC Economics ostujuhtide indeksis (PMI) avaldatud värskem teave ettevõtete hinnakujunduse kohta (vt joonist 40) kinnitab tootmissisendi hinnasurve tugevnenemist nii töötleva tööstuse sektoris kui ka teenindussektoris. Pärast juulis alanud langusperioodi, mis tulenes madalamatest toormehindadest ja vahetuskursisuundumustest, taastus novembris töötleva tööstuse sektori sisendhinna (v.a palgad) näitaja. Selle põhjusena märgiti toorainehindade järsku tõusu, sest madalam metallihind tasakaalustas ainult osaliselt nafta ja toiduainete hindade tõusu. Tootmissisendi hinnaindeks teenindussektoris tõusis kolmandat kuud järjest, tingituna kõrgeft naftahinnast, suurenevatest palkadest ja laenukulude kasvust. Seevastu mõlema sektori toodanguhinna näitajad on viimastel kuudel võrdlemisi vähe muutunud ning suurenesid novembris ainult veidi. Selle põhjal võib öelda, et tootmissisendi kõrgema hinna ülekandmine klientidele eeskätt teenindussektoris on arvatavasti tugeva konkurentsi tõttu olnud siiani tagasihoidlik. Sellest hoolimata püsivad kõik hindadega seotud näitajad varasemate aegade võrreldes üsna kõrgel tasemel.

Tabel 7. Tööjõukulude näitajad

(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

	2005	2006	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv	2007 II kv	2007 III kv
Kollektiivlepinguga määratud palgad	2,1	2,3	2,1	2,5	2,0	2,3	2,2
Tööjõukulu tunnis kokku	2,7	2,6	2,6	2,4	2,3	2,5	.
Hüvitis töötaja kohta	1,8	2,2	2,4	1,8	2,1	1,8	.
<i>Memokirjed:</i>							
Tööviljakus	0,7	1,4	1,2	1,7	1,4	0,8	.
Tööjõu erikulud	1,0	0,8	1,1	0,1	0,8	1,1	.

Allikad: Eurostat, riiklikud andmed ja EKP arvutused.

3.3 TÖÖJÕUKULUDE NÄITAJAD

Kuni 2007. aasta kolmanda kvartalini kättesaadavate andmete põhjal võib öelda, et tööjõukulude näitajad annavad jätkuvalt tunnistust mõõdukast palgakasvust euroalal (vt tabelit 7).

2007. aasta kolmandas kvartalis kasvasid kollektiivlepinguga määratud palgad euroalal aasta arvestuses 2,2%, mis on mõnevõrra väiksem 2007. aasta teise kvartali ja 2006. aasta keskmisest kasvust (vt joonist 41).

Tööjõukuludest tulenev inflatsioonisurve paistab 2007. aastal püsivat mõõdukas, ehkki seda hinnangut ei ole veel kinnitanud teised tööjõukulude näitajad, mida ei ole kolmanda kvartali kohta veel avaldatud. Arvestamata eri riikides toimunud arengut, võib 2007. aasta esimese poole kohta kättesaadavate andmete põhjal öelda, et kõikide tööjõukulude näitajate aastased kasvumäärad on jäänud alla möödunud aasta keskmiste tasemete või nende lähedale. Kuigi töötaja kohta makstava

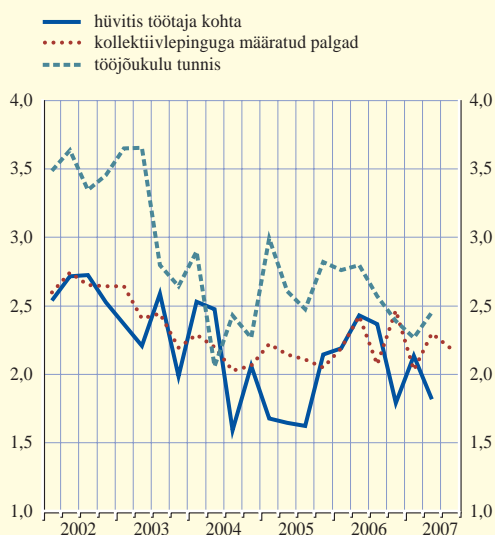
hüvitise aastakasv oli üsna tagasihoidlik, viitas samaaegne tööviljakuse kasvu aeglustumine teises kvartalis toimunud tööjõu erikulude aastase kasvumäära tõusule, mis jäi aga siiski varasemate aegade võrreldes tagasihoidlikuks.

Arvestamata kuude lõikes toimunud volatiilsemat arengut, püsis töötaja kohta makstava hüvitise keskmine kasv 2007. aasta esimesel poolel tööstussektoris üldjoontes kooskõlas viimastel aastatel täheldatud muutustega, samas kui teenindussektoris kasv mõnevõrra aeglustus (vt joonist 42).

Tulevikku vaadates viitab hiljutistel palgaläbirääkimistel saadud teave mõnedes riikides palgasurve tugevnemisele alates 2008. aastast. Eriti tugevat survet võib oodata avaliku sektori palkadele. Avaliku sektori palkade areng on

Joonis 41. Valikulised tööjõukulude näitajad

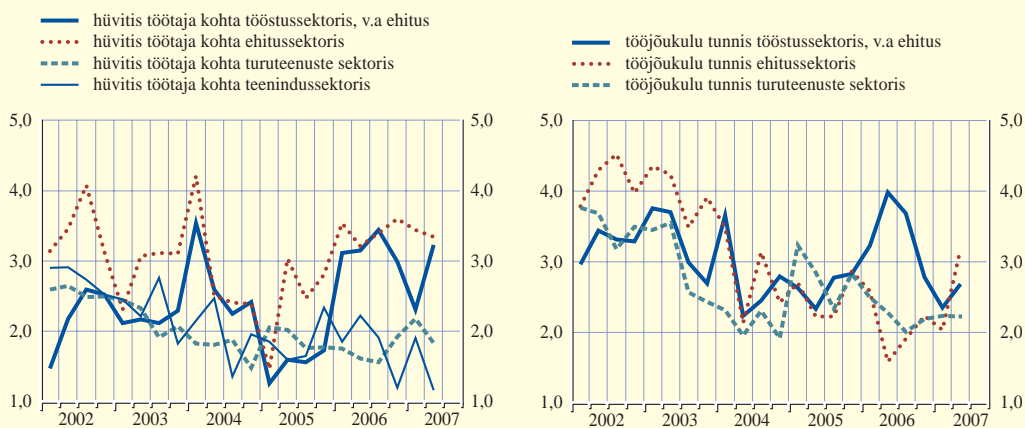
(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

Allikad: Eurostat, riiklikud andmed ja EKP arvutused.

Joonis 42. Tööjõukulude muutused majandussektorite lõikes

(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

olulise tähtsusega, kuna peale eelarve tasakaalu mõjutamise võib see üle kanduda ka erasektori palkadele.

3.4 INFLATSIOONIVÄLJAVADE

Üldjoontes peaksid energia ja toiduainete hinnad eelolevatel kuudel hoidma aastase ÜTHI-koguinflatsiooni märgatavalt alla 2%. Tuleva aasta jooksul peaks aastane ÜTHI-inflatsioonimäär järk-järgult alanema, eeldusel, et energia ja toiduainete hindadest tulenevad surved vaibuvad, nagu näitavad praegused futuuriturud. Eurosüsteemi ekspertide värskeima makromajandusliku ettevaate kohaselt oodatakse aastase ÜTHI-inflatsiooni püsimist 2008. aastal vahemikus 2,0–3,0% ning 2009. aastal vahemikus 1,2–2,4%. Lisateavet saab peatükist „Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta”.

Seda väljavaadet ohustavad jätkuvalt hinnatõusuriskid, mis on seotud nafta ja põllumajandustoorme hindade võimaliku kõrgel tasemel püsimisega ning riiklikult reguleeritud hindade ja kaudsete maksude ootamatute tõusudega. Arvestades piiratud tootmisvõimsust, viimastes kvartalites hoogustunud SKP reaalkasvu soodsat mõju ja positiivseid märke tööjõuturgudel, võib palgatõus olla oodatust suurem. Lisaks võib koguinflatsiooni varasemast kõrgemale tasemele jõudmine, mis on paljudes riikides tingitud toiduainete ja naftahinna tõusust, tuua eelolevatel kuudel kaasa inflatsiooniootuste edasise halvenemise. Teisese mõju kaudu võib see suurendada inflatsiooni, sest pingeliste tööturutingimuste kontekstis võib see tekitada nõudlust suuremate palkade järele ja kanda tootmissisendi kõrgemat hinda rohkem üle tarbijatele, eelkõige väiksema konkurentsi ja jõulisema hinnakujunduspoliitikaga turusegmentides. Taustinfos 6 käsitletakse vajadust jälgida tähelepanelikult pikemaajaliste inflatsiooniootuste stabiilsuse tagamist.

Taustinfo 6

PIKEMAAJALISTE INFLATSIOONIOOTUSTE ARENG EKP KUTSELISTE PROGNOOSIJATE KÜSITLUSE PÕHJAL: HILJUTISTE MUUTUSTE ÜSIKASJALIKUM ANALÜÜS

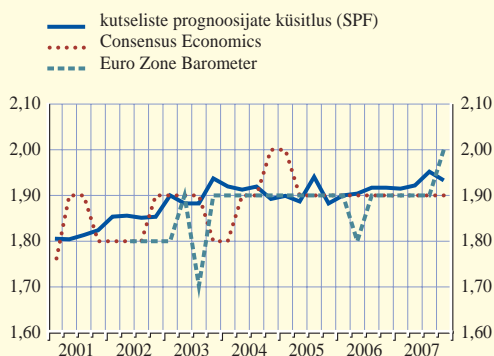
Hiljutine majandusareng ning eeskätt kerkivad nafta ja toiduainete hinnad rõhutavad vajadust tähelepanelikult jälgida pikemaajaliste inflatsiooniootuste kindlal tasemel hoidmist. Käesolevas taustinfos analüüsitakse põhjalikult EKP kutseliste prognoosijate küsitlusest saadud teavet pikemaajaliste inflatsiooniootuste kohta, kasutades läbilõikelist (s.t individuaalset) mõõdet.

Pikemaajaliste inflatsiooniootuste koondnäitajad

Kutseliste prognoosijate küsitlused näitavad, et üldiselt on pikemaajalised inflatsiooniootused kõikunud 2003. aasta algusest saadik 1,9% ümber. Oma tippaseme (1,94%) saavutasid need 2003. aasta neljandas ja 2005. aasta teises kvartalis. 2006. aasta algusest võib täheldada kerget tõusutendentsi uue maksimumiga (1,95%) 2007. aasta kolmandas kvartalis. Viimase kuu andmete põhjal on pikemaajaliste (s.o viieaastases perspektiivis) inflatsiooniootuste koondnäitaja kutseliste prognoosijate küsitluse viimases voorus (2007. aasta viimaseks kvartaliks) siiski veidi langenud

Joonis A. Pikemaajalised inflatsiooniootused prognoosijate küsitluste põhjal

(aastane muutus protsentides)

Allikad: EKP, Consensus Economics ja Euro Zone Barometer. Märkus. Viimased prognoosid käsitlevad järgmisi ajavahemikke: SPFi 2007. aasta neljanda kvartali prognoos – 2012; Consensus Economicsi 2007. aasta oktoobri väljaanne – 2013–2017; Euro Zone Barometri 2007. aasta oktoobri väljaanne – 2011.

punkthinnanguid ning ka tõenäosuse jaotust. Samuti võib ühe kasuliku joonena välja tuua selle, et andmed kätkevad endas individuaalsete vastajate ootusi (anonüümne vastamine).

(1,93%). Ühe kümnendkoha võrra allapoole korrigeerimine viib languseni 2,0%lt 1,9%le (tase, millel kutseliste prognoosijate pikemaajalised inflatsiooniootused on olnud mitme järjestikuse vooru vältel). Nimetatud koondtulemused langevad üldjoontes kokku euroala pikemaajaliste inflatsiooniootuste alase teabega, mida saadakse teistest sarnastest küsitlustest: Consensus Economics ja Euro Zone Barometer (vt joonist A).

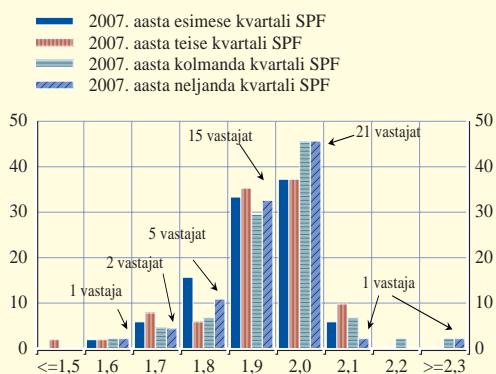
Siiski tuleb märkida, et kuigi iga küsitluse raames küsitakse kutselistelt prognoosijatelt / majandusteadlastelt nende pikemaajaliste inflatsiooniootuste kohta, erinevad küsitlused siiski mõnevõrra, näiteks pikemaajaliste inflatsiooniootuste vaatlusperioodi osas. EKP kutseliste prognoosijate küsitluses on suurim arv pikemaajalisi inflatsiooniootusi puudutavaid vastuseid – keskmiselt ligikaudu 45. Küsitluse kasuks räägib veel asjaolu, et selles kogutakse vastajate ootuste

Pikemaajalisi inflatsiooniootusi käsitlevate läbilõikeliste andmete arvestamine¹

Ootuste koondnäitaja areng ei pruugi näidata muutusi punkthinnangute läbilõikelises jaotuses. Jälgides individuaalseid vastuseid kutseliste prognoosijate küsitluse viimases kahes voorus, võib öelda, et veidi on tõusnud vastajate protsent, kelle punkthinnanguks oli 2,0% (vt joonist B). Küsitluse viimases voorus andsid umbes pooled vastajad hinnanguks 2,0%. Ainult kaks vastajat esitasid pikemaajaliseks inflatsiooniootuseks 2,1% või üle selle.

Joonis B. Pikemaajaliste inflatsiooniootuste jagunemine kutseliste prognoosijate küsitlusele (SPF) vastajate vahel

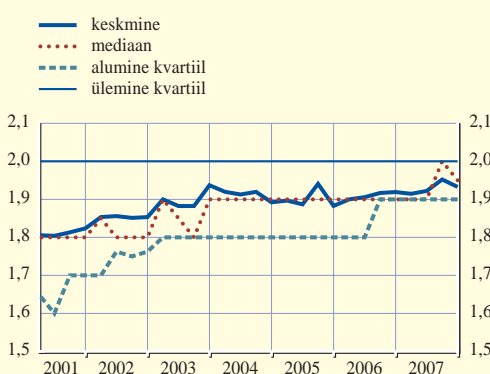
(vastajate protsent)

Allikas: EKP arvutused.

Joonis C. Kutseliste prognoosijate küsitluse (SPF) pikemaajaliste inflatsiooniootuste põhitendentside näitajad

(aastane muutus protsentides)

Allikas: EKP arvutused.

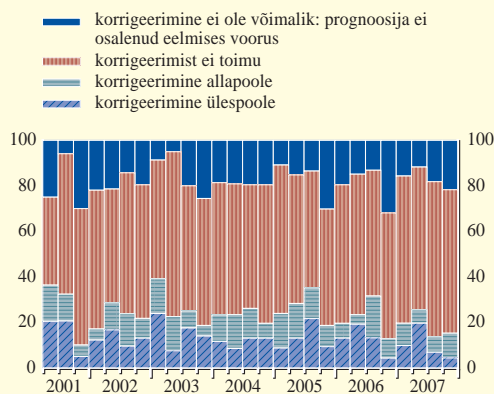
Pikemas perspektiivis viitavad põhitendentside näitajad sellele, et inflatsiooniootused on olnud suhteliselt stabiilsed alates EKP rahapoliitilise strateegia ülevaatamisest ja selgitamisest (2003. aasta teises kvartalis), kui EKP teatas, et hinnastabiilsuse määratluse kohaselt ei ole inflatsioon mitte üksnes „alla“ 2%, vaid ka „selle lähedal“. 2006. aasta keskpaigast on pikemaajalised inflatsiooniootused koondunud 1,9% ja 2,0% vahele (vt joonist C). Kutseliste prognoosijate küsitluse pikemaajalise inflatsiooni punkthinnangute ülemine kvartiil on püsinud muutumatult 2,0% juures, s.t vähemalt 25% prognoosijatest on alati eeldanud, et pikemaajaline inflatsioon on 2,0% või üle selle. Alumine kvartiil suurenes pidevalt kuni 2003. aasta esimese kvartalini ning püsis 2003. aasta teisest kvartalist kuni 2006. aasta teise kvartalini 1,8% tasemel. Alates 2006. aasta kolmandast kvartalist on see olnud 1,9%, mis näitab, et vähemalt 50% prognoosijatest eeldab, et pikemaajaline inflatsioon jääb 1,9% ja 2,0% vahele. Pikemaajaliste inflatsiooniootuste mediaan oli stabiilne alates 2004. aasta esimesest kvartalist kuni 2007. aasta kolmanda kvartalini, mil see tõusis 2,0%ni, samas kui neljandas kvartalis langes taas 1,95%ni, mis näitab, et kutseliste prognoosijate küsitluse viimases voorus olid pooled punkthinnangutest üle 1,95%.

Kui vaadata pikemaajaliste inflatsiooniootuste ümberhindamisi, siis on 2001. aasta esimesest kvartalist keskmiselt 24% prognoosijatest vastavas voorus oma pikemaajalisi inflatsiooniootusi korrigeerinud (vt joonist D). Kutseliste prognoosijate küsitluse viimases voorus kaks kolmandikku

¹ EKP kutseliste prognoosijate küsitluse läbilõikelise mõõtme täiendavat analüüsi vt Bowles'i jt artiklist „The ECB Survey of Professional Forecasters (SPF): a review after eight years' experience“, EKP üldtoimetis nr 59, aprill 2007.

Joonis D. Pikemaajaliste inflatsiooniootuste korrigeerimine kutseliste prognoosijate küsitluse (SPF) eelmise vooruga võrreldes

(punkthinnangu andnud vastajate protsent)

Allikas: EKP arvutused.

vastajatest oma eelmise vooru prognoose ei korrigeerinud, samas kui viis prognoosijat muutsid oma hinnanguid allapoole ja kaks prognoosijat ülespoole. Kümme viimase vooru osavõtjat ei osalenud eelnevas voorus ning nende puhul ei saanud korrigeerimisi arvutada. Keskmiselt ei osalenud 18% kõnealuse vooru vastajatest eelnevas voorus. Pikemaajaliste inflatsiooniootuste koondtulemusi analüüsid on tähtis pidada meeles voorudevahelisi muutusi osalejate koosseisus. Voorudevahelised muutused pikemaajaliste inflatsiooniootuste keskmistes punkthinnangutes võivad olla põhjustatud pigem koosseisulistest muutustest kui muutustest nende prognoosijate tegelikes pikemaajalistes inflatsiooniootustes, kes esitasid oma hinnangud eelmises voorus, või nende kahe kombinatsioonist.

Järeldused ja tulemuste võrdlus inflatsiooniootuste turupõhistest finantsnäitajatest saadud teabega

Kuigi EKP kutseliste prognoosijate küsitluse pikemaajaliste inflatsiooniootuste punkthinnangute koondnäitajad on üldjoontes püsinud muutumatult 1,9% juures, võib täheldada muutusi nii läbilõikelises jaotuses kui ka tõenäosuse jaotuses, mis neid muutusi põhjustasid. Vastajate protsent, kes andsid pikemaajaliste inflatsiooniootuste hinnanguks 2%, on tõusnud, kuigi ka siin peab arvestama, et väga väheste hinnang oli üle 2%. Viimase kuu andmetel on suurenenud ka üle 2% ulatuvate hinnangute esitamise risk. Kutseliste prognoosijate küsitluse viimases voorus oli pikemaajaliste inflatsiooniootuste alla 2%liste tulemustega seotud tõenäosus 52%, mis on peaaegu sama kõrge kui 2%st kõrgemate tulemustega seotud tõenäosus (48%).

Seega näitavad muutused küsitluse inflatsiooniootuste näitajates ja see, et finantsinstrumentidest saadud pikemaajaliste inflatsiooniootuste näitajad² on 2007. aasta algusest oluliselt suurenenud (vt muutusi viieaastaste forvardõlakirjade turupõhises inflatsioonimääras viieks aastaks (hooajaliselt kohandatud) käesoleva kuubülletääni joonisel 22), et pikemaajalisi inflatsiooniootusi on vaja tähelepanelikult jälgida.

² Finantsinstrumentidest saadud pikemaajaliste inflatsiooniootuste näitajad ei ole pelgalt inflatsiooniootuste näitajad, kuna need võivad sisaldada ka inflatsiooniga seotud riskipreemiaid ning neid võivad mõjutada ka teised turutegurid. Täpsema teabe saamiseks vt 2006. aasta juuli kuubülletääni artiklit pealkirjaga „Measures of inflation expectations in the euro area”.

4. TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURG

Eurostati esialgsel hinnangul oli euroala SKP reaalkasv 2007. aasta kolmandas kvartalis 0,7%, mis annab kinnitust eelmisele esialgsele hinnangule. Neljanda kvartali alguses olemasolev teave näitab, et majandustegevus on nii tööstussektoris, kuid vähemal määral ka teenindussektoris mõningal määral aeglustunud. Euroala majanduse põhinäitajad püsivad üldjoontes head, pidades eelkõige silmas suurt kasumlikkust, tööhõive kiiret kasvu ning tööpuuduse määra alanemist viimase 25 aasta madalaimale tasemele. Kooskõlas eurosüsteemi ekspertide 2007. aasta detsembri makromajandusliku ettevaatega euroala kohta ulatub SKP keskmine aastane reaalkasv 2007. aastal 2,4–2,8%ni, 2008. aastal 1,5–2,5%ni ning jääb 2009. aastal vahemikku 1,6–2,6%. Septembris avaldatud EKP ekspertide makromajandusliku ettevaatega võrreldes prognoositakse 2008. aastaks mõneti aeglasemat SKP reaalkasvu ning 2007. aastaks prognoositav väärtusvahemik jääb septembris kujutatud väärtusvahemiku ülemisse ossa. Seda väljavaadet kinnitavad üldjoontes ka rahvusvaheliste organisatsioonide värskemad prognoosid. Väljavaadet ohustavad langusriskid, mis on peamiselt seotud finantsturgudel valitseva riski käimasoleva ümberhindamise potentsiaalselt laialdasema mõjuga rahastamistingimustele ja kindlustundele ning maailma ja euroala majanduse kasvule, nafta- ja toormehindade, sealhulgas põllumajandustoorme hindade võimaliku edasise tõusuga, samuti proteksionismisurve ja maailmamajanduse tasakaalustamatusest tingitud võimalike ebakorrapäraste arengusuundadega.

4.1 TOODANGU JA NÕUDLUSE ARENG

REAALNE SKP JA KULUKOMPONENDID

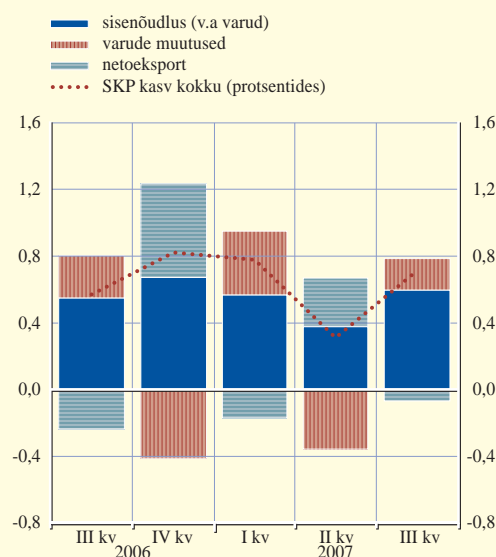
Värskemad andmed kinnitavad eelmistes kuubülletäänides avaldatud hinnangut. Olles laienenud 2006. aastal potentsiaalsest kasvumäärast kiiremini, arenes majandustegevus 2007. aasta kolmes esimeses kvartalis kooskõlas potentsiaalse kasvuga. Arvestades, et majanduse areng on majandusliku hilisemas etapis, mõjutavad SKP reaalkasvu tõenäoliselt suuremal määral tarbimine ja vähemal määral investeringud.

Vastavalt Eurostati esialgsetele andmetele rahvamajanduse arvepidamise kohta oli SKP reaalkasv 2007. aasta kolmandas kvartalis 0,7%, võrreldes 0,3%ga teises kvartalis (vt joonist 43). Eratarbimine suurenes 0,5%, mis kinnitab varasemaid positiivseid märke. Ka investeringute dünaamika taastus (kolmandas kvartalis 0,9% kvartali arvestuses), toetades seisukohta, et teises kvartalis täheldatud languse tingisid peamiselt ehitussektorit mõjutanud spetsiifilised tegurid. Netoeksport avaldas pisut negatiivset mõju, kuid nii eksport kui ka import kasvasid siiski jõuliselt. Varude mõju oli positiivne.

Värskemad andmed rahvamajanduse arvepidamise kohta kinnitavad, et euroala majanduskasv püsis 2007. aasta esimese kolme kvartali vältel kiire, ehkki on 2006. aastaga võrreldes pisut aeglustunud.

Joonis 43. SKP reaalkasv ja selle komponendid

(kvartaalne kasvumäär ja kvartaalne osakaal protsendipunktides; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

SEKTORITE TOODANG JA TÖÖSTUSTOODANG

Kui 2006. aastal kiirendas SKP arengut peamiselt tempokas kasv tööstussektoris, siis 2007. aastal on sellele üha suuremat mõju avaldanud teenindussektor. Pärast suhteliselt tagasihoidlikku tõusu teises kvartalis elavnes kolmandas kvartalis siiski ka tööstustoodangu kasv.

Vastavalt Eurostati esialgsetele andmetele rahvamajanduse arvepidamise kohta oli teenindussektori osa euroala kogulisandväärtuse kasvus 2007. aasta kolmandas kvartalis 0,5 protsendipunkti, võrreldes 0,4 protsendipunktiga teises kvartalis. Lisandväärtuse kolmanda kvartali kasvule aitas märkimisväärselt (0,3 protsendipunkti ulatuses) kaasa ka tööstussektor, mille osatähtsus eelnenud kolmel kuul jäi napiks.

Seda hinnangut kinnitavad tööstustoodangu värskemad andmed (vt joonist 44). Tööstustoodang (v.a ehitus) kasvas 2007. aasta kolmandas kvartalis 1,5%, võrreldes teise kvartali 0,5%ga. Kõrge kvartaalne kasvumäär kajastab ulatuslikku kasvu kõigis tööstuse põhirühmades ning eelkõige kapitalikaupade ja energia sektoris. Kolmekuulise võrdluse põhjal suurenes uute tööstustellimuste maht (v.a rasketranspordivahendid) septembris 1,1%, võrreldes augusti 1,8%ga. See osutab kasvu võimalikule aeglustumisele kõnealusel sektoris. Ehitussektori toodangu maht tõusis novembrile eelnenud kolme kuu jooksul 0,4%. Kui 2006. aastal iseloomustas antud sektori tootmist erakordne dünaamika, mille kestust pikendas veelgi 2007. aasta alguses valitsenud ilmastikuoludega seotud tegurite ajutine mõju, siis alates käesoleva aasta algusest on tootmise kasv üha aeglustunud.

Värskimate andmete alusel võib arvata, et neljandas kvartalis jääb tööstustoodangu osa SKP kasvus tõenäoliselt tagasihoidlikumaks kui kolmandas kvartalis.

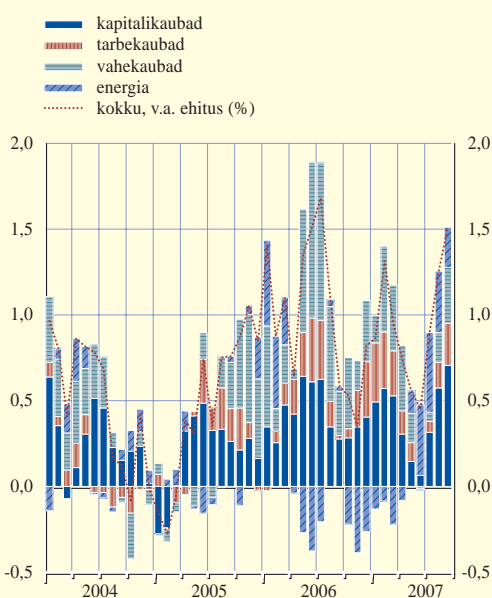
TÖÖSTUS- JA TEENINDUSSEKTORI UURINGUTE ANDMED

Alates 2006. aasta suvest on uuringunäitajad kinnitanud, et euroala majandustegevus normaliseerub jätkuvalt ning varem registreeritud potentsiaali ületavad kasvumäärad alanevad. Viimase 18 kuu vältel on uuringuandmed pidevalt osutanud kasvu aeglustumisele tööstussektoris, kuid samal ajal jõulisele kasvule teenindussektoris. Kuni 2007. aasta novembrini kättesaadavad uuringuandmed näitavad siiski, et neljandas kvartalis aeglustus mõnevõrra ka majandustegevus teenindussektoris.

Lühiajaliste muutuste kohta võib märkida, et novembris hakkas tööstustegevus taas mõnevõrra elavnema, olles eelnevalt läbi teinud kahekuulise languse. Seda kinnitavad nii Euroopa Komisjoni tööstussektori kindlustunde näitaja kui ka töötleva tööstuse ostujuhtide indeks (PMI; vt joonist 45). Samuti osutavad mõlemad näitajad sellele, et neljanda kvartali esimesel kahel kuul jäi tööstustegevuse keskmine tase kolmanda kvartali keskmisest madalamaks. Töötleva

Joonis 44. Tööstustoodangu kasv ja selle komponendid

(kasvumäär ja osakaal protsendipunktides; kuised andmed; sesoonselt kohandatud)

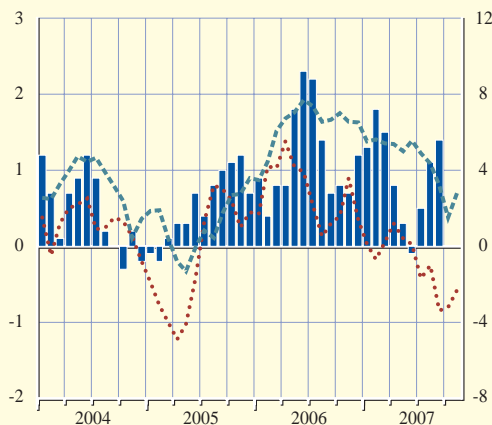

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Esitatud andmed arvatatakse kolme kuu libisevate keskmistena varasema kolme kuu vastava keskmise suhtes.

Joonis 45. Tööstustoodang, tööstussektori kindlustunne ja ostujuhtide indeks

(kuised andmed; sesoonselt kohandatud)

— tööstustoodang¹ (vasakpoolsel teljel)
 tööstussektori kindlustunne² (parempoolsel teljel)
 - - - - ostujuhtide indeks³ (parempoolsel teljel)

Allikad: Eurostat, Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijaurin-
 gud, NTC Economics ja EKP arvutused.

Märkus. Kõik read viitavad töötlevale tööstusele

¹ Protsentuaalne muutus kolme kuu arvestuses.

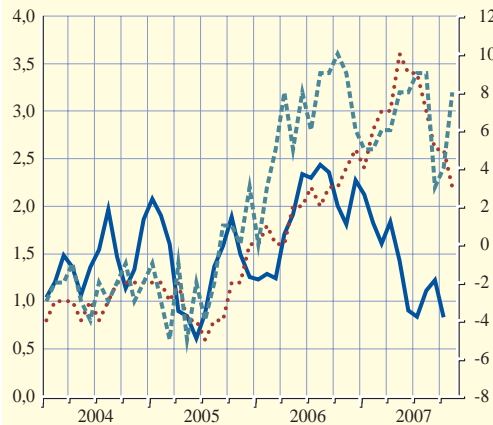
² Protsentide saldo; muutused võrreldes eelmise kolme kuuga.

³ Ostujuhtide indeks; 50punktise indeksi hälbed.

Joonis 46. Jaemüük ning jaekaubandussektori ja kodumajapidamiste kindlustunne

(kuised andmed)

— jaemüük kokku¹ (vasakpoolsel teljel)
 tarbijate kindlustunne² (parempoolsel teljel)
 - - - - jaekaubandussektori kindlustunne² (parempoolsel teljel)

Allikad: Eurostat ja Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbi-
 jauuringud.

¹ Aastane muutus protsentides; kolme kuu libesvad keskmised;
 tööpäevade arvuga kohandatud.

² Protsentide saldo; sesoonselt ja keskväärtesega kohandatud.

Prantsusmaa küsitluses tehtud muudatuste tõttu pole euroala tulemused tarbijate kindlustunde osas alates 2004. aasta jaanuarist varasemate tulemustega täielikult võrreldavad.

tööstuse PMI ületab siiski jätkuvalt teoreetilist 50punktist piirmäära, osutades kasvule, samal ajal kui komisjoni tööstussektori kindlustunde näitaja püsib oma pikaajalisest keskmisest väärtusest märkimisväärselt suurem.

Teenindussektori osas alanesid novembris nii Euroopa Komisjoni teenindussektori kindlustunde näitaja kui ka ostujuhtide äritegevuse indeks. Praegu püsivad mõlemad näitajad varasemate aastaste keskmisest tasemest madalamal, osutades kasvu mõningasele aeglustumisele teenindussektoris. Samal ajal jäävad need siiski tasemele, mis on kooskõlas jätkuva kasvuga neljandas kvartalis, ning ületavad aastatel 2002–2005 samades uuringutes välja selgitatud keskmisi väärtusi.

Üldjoontes kinnitavad tööstus- ja teenindussektori uuringunäitajad, et 2007. aasta neljandas kvartalis võisid SKP kasvumäärad jääda alla kolmanda kvartali kasvule, kuid püsides siiski potentsiaalse kasvumäära lähedal.

KODUMAJAPIDAMISTE KULUTUSTE NÄITAJAD

Eratarbimise kasv euroalal toetab endiselt SKP kasvu kooskõlas reaalse kasutatava tulu arenguga ja soodsate tööturutingimustega.

Kodumajapidamiste kulutusi käsitlevad värskemad andmed kinnitavad eratarbimise järkjärgulist elavnemist. Pärast 0,6% list kasvu 2007. aasta teises kvartalis kasvas kvartali arvestuses euroala eratarbimine kolmandas kvartalis 0,5%. Kättesaadavate andmete kohaselt oli kolmandas kvartalis toimunud kasv osaliselt tingitud jaekaupadele tehtud kulutuste suurenemisest, mille tulemusel jaemüük suurenes kvartaalselt 0,7% (vt joonist 46).

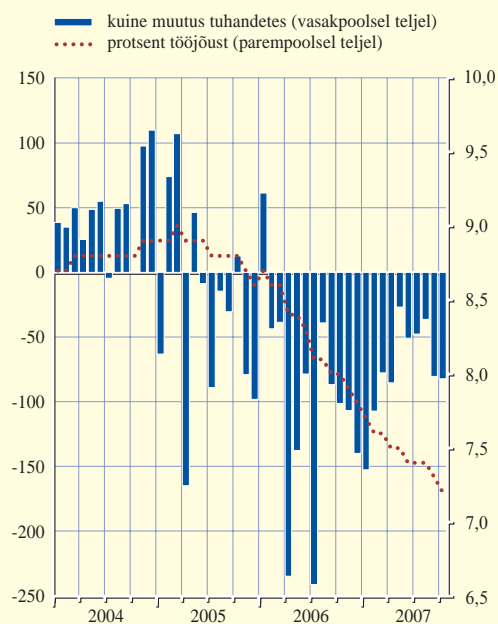
Praegu on 2007. aasta viimase kolme kuu kohta saadaval üksnes piiratud hulk teavet. Kolme kuu libiseva keskmise alusel kasvas jaemüük oktoobris 0,3%, kusjuures uute registreeritud sõiduautode arv euroala riikides jäi üldjoontes samaks. Euroopa Komisjoni jaemüügisektori kindlustunde näitaja, mis kajastab jaemüüjate hoiakuid, paranes novembris veelgi ja püsib varasemate aegadega võrreldes kõrgel tasemel. Euroala riikide tarbijate kindlustunne novembris siiski vähenes, väljendades nende arvamust, et üldine majandusolukord on järsult halvenenud. Tarbijate kindlustunne püsib pikaajalisest keskmisest suuremana, kuid on 2007. aasta mais saavutatud parima tasemega võrreldes vähenenud. Tööturutingimused on siiski soodsad, mis viitab eratarbimise üldjoontes positiivsele väljavaatele 2008. aastaks, ehkki näitajate kohaselt jäi tarbimise kasv neljandas kvartalis kolmanda kvartaliga võrreldes pisut tagasihoidlikumaks.

4.2 TÖÖTURG

Euroala tööturu olukord on viimastel aastatel märgatavalt paranenud ning seda soodsat arengut kinnitavad ka viimased andmed. Hõiveootused on endiselt kõrged, mis kinnitab hinnangut, et tööturuväljavaated on positiivsed. Uuringunäitajate kohaselt esineb tööturutingimustes siiski jätkuvalt teatavat jääkust.

Joonis 47. Tööpuudus

(kuised andmed; sesoonselt kohandatud)

Allikas: Eurostat.

Tabel 8. Hõive kasv

(muutus protsentides võrreldes eelmise perioodiga; sesoonselt kohandatud)

	Aastased määrad		Kvartaalsed määrad				
	2005	2006	2006 II kv	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv	2007 II kv
Kogu majandus	0,9	1,5	0,6	0,3	0,4	0,6	0,5
<i>millest:</i>							
Põllumajandus ja kalandus	-1,1	-1,2	0,6	-1,4	-0,6	0,4	-0,6
Tööstus	-0,2	0,6	0,4	0,3	0,5	0,7	0,6
V.a ehitus	-1,3	-0,2	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1
Ehitus	2,5	2,6	1,3	0,8	1,6	1,9	1,6
Teenused	1,4	2,0	0,6	0,3	0,4	0,5	0,6
Kaubandus ja transport	0,7	1,5	0,7	0,2	0,0	0,5	0,6
Rahandus ja äri	2,4	3,6	0,9	1,0	1,0	0,9	1,0
Avalik haldus ¹	1,4	1,6	0,5	0,1	0,4	0,4	0,4

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Sisaldab ka haridust, tervishoidu ja muid teenuseid.

TÖÖPUUDUS

Tööpuudus euroalal on alates 2004. aasta keskpaigast pidevalt vähenenud. 2007. aasta oktoobris vähenes euroala standardiseeritud tööpuudus 7,2%, võrreldes 7,3%ga septembris (vt joonist 47). Oktoobrikuu näitaja on madalaim alates 1980. aastate algusest. Viimase 12 kuu jooksul on tööpuudus vähenenud märkimisväärselt ehk 0,8 protsendipunkti, ehkki alates 2007. aasta algusest on selle langustempo järk-järgult aeglustunud. Oktoobris vähenes töötute arv euroala riikides ligikaudu 82 000 võrra, samas kui esimese kvartali keskmine kuine näitaja oli 113 000.

Euroopa Komisjoni kvartaalsest uuringust saadud andmed tootmispiirangute kohta näitavad, et 2007. aasta neljanda kvartali alguses suurenes töøjõupuudus jätkuvalt nii tööstus- kui ka teenindussektoris.

HÕIVE

Euroala jõulise majanduskasvu tulemusel kiirenes tööhõive kasv 2006. aastal 2005. aastaga võrreldes märkimisväärselt (vt tabelit 8) ning kättesaadav teave kinnitab selle jätkuvalt soodsat arengut ka 2007. aastal.

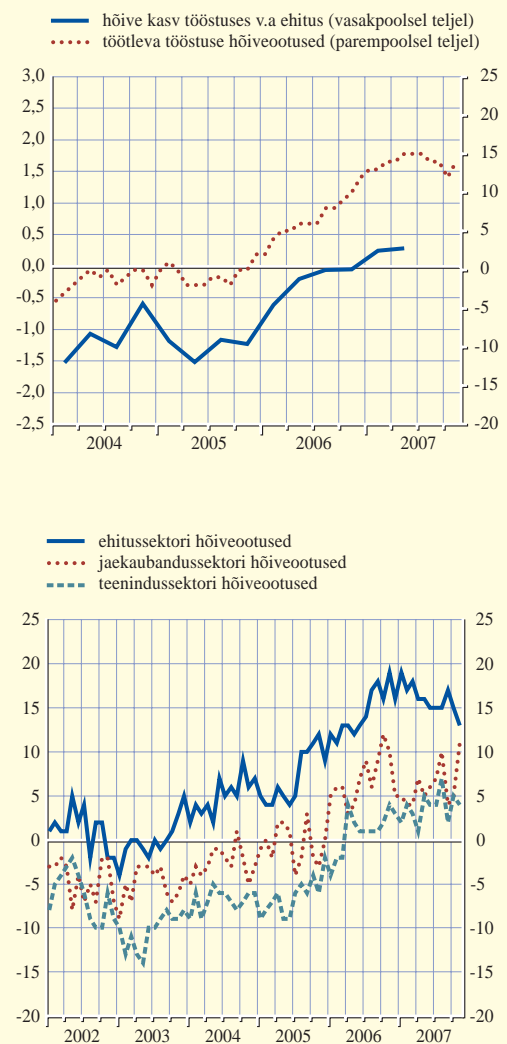
Kuni 2007. aasta novembrini kättesaadavad uuringuandmed lubavad arvata, et viimaste aastate vältel euroala tööturul valitsenud soodsad arengusuunad jätkusid ka 2007. aasta neljanda kvartali alguses (vt joonist 48). Uuringufirma NTC Economics ostujuhtide indeksi uuringu alusel suurenes tööhõive novembris nii tööstus- kui ka teenindussektoris. Sarnast arengut kajastavad ka Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringu käigus välja selgitatud hõiveootused.

4.3 MAJANDUSTEGEVUSEGA SEOTUD VÄLJAAETED

Eurostati esialgsel hinnangul oli euroala SKP kvartaalne reaalkasv 2007. aasta kolmandas kvartalis 0,7%, mis on kooskõlas varasema esialgse hinnanguga. Majandustegevuse värskeimad andmed, näiteks mitmesuguste kindlustundeuringute tulemused ja näitajatel põhinevad hinnangud kinnitavad seisukohta, et majanduskasv on jätkunud ka käesoleva aasta neljandas kvartalis, ehkki kolmanda kvartaliga võrreldes on selle tempo mõnevõrra aeglasem. Kokkuvõttes võib öelda, et

Joonis 48. Hõive kasv ja hõiveootused

(aastane muutus protsentides; protsentide saldo; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat, Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud.
Märkus. Protsentide saldo on keskväärtsusega kohandatud.

euroala majanduse põhinäitajad püsivad head. Ettevõtete kasumlikkus on säilinud, tööhõive kasv on kiire ning tööpuuduse määr on langenud viimase 25 aasta madalaimale tasemele.

Neid tegureid kajastab ka eurosüsteemi ekspertide 2007. aasta detsembri makromajanduslik ettevaade, mille kohaselt SKP aastane reaalkasv peaks ulatuma 2,4–2,8%ni 2007. aastal, 1,5–2,5%ni 2008. aastal ning 1,6–2,6%ni 2009. aastal. Septembris avaldatud EKP ekspertide ettevaatega võrreldes prognoositakse 2008. aastaks mõneti aeglasemat SKP reaalkasvu ning 2007. aastaks prognoositav väärtusvahemik jääb septembris kujutatud väärtusvahemiku ülemisse ossa. Seda väljavaadet kinnitavad üldjoontes ka rahvusvaheliste organisatsioonide värskemad prognoosid. Stsenaarium, mille kohaselt SKP reaalkasv jätkub potentsiaalilähedasel tasemel, põhineb eeldusel, et üleilmne majandustegevus jääb jõuliseks, sest majanduskasvu aeglustumist Ameerika Ühendriikides peaksid osaliselt tasakaalustama jätkuvalt kiiret kasvu näitavad arenevad turud. Suur välisnõudlus peaks seega ka edaspidi toetama euroala ekspordi ja investeringuid. Kooskõlas reaalse kasutatava tulu arenguga ja tööhõive jätkuvast kasvust tulenevate soodsate tingimustega peaks ka tarbimine euroalal kasvama, mis panustab omakorda majanduskasvu. Ent arvestades finantsturgude jätkuva volatiilsuse ja riskide ümberhindamise võimalikku mõju reaalmajandusele, on ebakindlus endiselt suur.

Majanduskasvu väljavaadet ohustavad langusriskid, mis on peamiselt seotud finantsturgudel valitseva riski käimasoleva ümberhindamise potentsiaalselt laialdasema mõjuga rahastamis-tingimustele ja kindlustundele ning maailma ja euroala majanduse kasvule, nafta- ja toormehindade, sealhulgas põllumajandustoorme hindade võimaliku edasise tõusuga, samuti proteksionismisurve ja maailmamajanduse tasakaalustamatusest tingitud võimalike ebakorrapäraste arengusuundadega.

5. EELARVEPOLIITILINE ARENG

Euroopa Komisjoni 2007. aasta sügise majandusprognosis kinnitab, et üldjoontes paraneb euroala eelarvetasakaal käesoleval aastal veelgi. Euroala keskmine valitsussektori eelarvepuudujäägi ja SKP suhtarv peaks prognooside kohaselt 2007. aastal langema ja 2008. aastal veidi tõusma. Üheski euroala riigis ei prognoosita kummalgi aastal puudujääki üle kontrollväärtuse 3% SKPst. Siiski on struktuurse konsolideerimise areng tasakaalustamata eelarvega riikides, s.t neis, mis pole oma keskpikka eesmärki saavutanud, üldiselt pettumuse valmistanud. Mitmetes riikides ei vasta olukorra parandamine viimasel ajal võetud poliitilistele kohustustele ning kohandamine ei ole kooskõlas uuendatud stabiilsuse ja majanduskasvu pakti sätetega. Selline edasipüüdlikkuse puudumine pikendab tarbetult nende eelarve tasakaalustamatust ja võib viia negatiivsete üllatusteni, kui makromajanduslik keskkond peaks halvenema. Samuti ei aita see neis riikides toime tulla elanikkonna vananemisest tulenevate eelarveprobleemide ja muude ohtudega eelarve pikaajalisele jätkusuutlikkusele. Kui nimetatud olukorda stabiilsusprogrammide peatse ajakohastamisega ei lahendata, võib see hakata õhnestama stabiilsuse ja majanduskasvu pakti ennetavate sätete usaldusvärsust. See nõuab kindlat ja veenvat toetust nendelt riikidelt, mis teostavad ettevaatlikku eelarvepoliitikat.

2007. AASTA EELARVEPOLIITILINE ARENG

Euroalal näib riikide rahanduse väljavaade kogueelarve tasakaalu osas käesoleval aastal jätkuvalt paranevat. Vastavalt 2007. aasta novembris avaldatud Euroopa Komisjoni sügisele majandusprognoosile jääb 2007. aastal valitsussektori keskmine eelarvepuudujääk püsima 0,8% juures SKPst (vt tabelit 9), samas kui 2006. aastal oli vastav suhe 1,5%. Võrrelduna 2006. aasta lõpu ajakohastatud stabiilsusprogrammidega, näitab see arv 0,6-protsendipunktilist paranemist euroala tasandi esialgsete eesmärkide suhtes, mis on täielikult seletatav 2006. aasta oodatust parema eelarve täituvuse baasefektiga. Riikide tasandil ei prognoosita käesoleval aastal esimest korda pärast 2000. aastat üheski euroala riigis eelarvepuudujääki üle kontrollväärtuse 3% SKPst. Kahes riigis, kus ülemäärane eelarvepuudujäägi menetlemine alles kestab, s.t Itaalias ja Portugalis,

Tabel 9. Eelarvepoliitiline areng euroalal

(protsent SKPst)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Euroopa Komisjoni majandusprognosis, sügis 2007						
a. Tulud kokku	45,0	44,6	45,0	45,6	45,6	45,3
b. Kulud kokku	48,1	47,4	47,5	47,1	46,4	46,2
<i>millest:</i>						
c. Intressikulud	3,3	3,1	2,9	2,9	2,9	2,8
d. Esmased kulud (b - c)	44,8	44,3	44,5	44,2	43,5	43,3
Eelarve tasakaal (a - b)	-3,1	-2,8	-2,5	-1,5	-0,8	-0,9
Eelarve esmane tasakaal (a - d)	0,2	0,3	0,4	1,3	2,1	2,0
Tsükliliselt kohandatud eelarve tasakaal	-2,7	-2,4	-1,9	-1,2	-0,7	-0,8
Koguvõlg	69,1	69,6	70,3	68,6	66,5	65,0
Memokirje: reaalne SKP (aastane muutus protsentides)	0,8	2,0	1,5	2,8	2,6	2,2
2006.–2007. aasta uuendatud stabiilsusprogrammidel põhinevad euroala keskmised¹						
Eelarve tasakaal			-2,4	-2,1	-1,4	-1,1
Eelarve esmane tasakaal			0,6	1,0	1,5	1,8
Tsükliliselt kohandatud eelarve tasakaal			-1,8	-1,7	-1,1	-0,8
Koguvõlg			70,6	69,4	67,8	66,4
Memokirje: reaalne SKP (aastane muutus protsentides)			1,4	2,6	2,2	2,2

Allikad: Euroopa Komisjon, 2006.–2007. aasta uuendatud stabiilsusprogrammid ja EKP arvutused.

Märkus. Andmed ei pruugi ümardamise tõttu täielikult ühtida. Euroopa Komisjoni andmed hõlmavad Küprost ja Maltat.

¹ Euroala 2005. aasta keskmine hõlmab Prantsusmaa 2005.–2006. aasta stabiilsusprogrammi andmeid.

peaks Euroopa Komisjoni ettevaate kohaselt eelarvepuudujääk olema vastavalt alla kontrollväärtuse ja kontrollväärtuse tasemel (3% SKPst). Teiste 2006. aastal tasakaalustamata eelarvega riikide hulgas näib ainult Saksamaa suutvat eelarvet struktuurselt parandada, saavutades vähemalt taseme 0,5% SKPst, mis on tsükliliselt kohandatud eelarvetasakaalu kohandamise aastane baasarv ilma ajutiste ja ühekordsete meetmeteta riikidele, kes ei ole veel täitnud oma keskpikki eelarve-eesmärke stabiilsuse ja majanduskasvu pakti raames. Kõikide teiste riikide puhul, mille eelarvepuudujääk on alla 3% SKPst, kuid mille eelarve oli 2006. aastal tasakaalustamata, jäävad konsolideerimispingutused Euroopa Komisjon ootuste kohaselt ebapiisavaks, hoolimata üldisest soodsast majanduskeskkonnast. Selle tulemusena peaks ainult umbes pooltes euroala riikides 2007. aasta eelarved olema tasakaalus ja vastama keskpikkadele eelarve-eesmärkidele.

Komisjon prognoosib euroala valitsussektori koguvõla suhtarvu edasist vähenemist 68,6%lt SKPst 2006. aastal 66,5%ni SKPst 2007. aastal. See kajastab omakorda võlakoormuse vähenemist kõikides euroala riikides, välja arvatud Iirimaa, Prantsusmaa ja Luksemburg, kus võlakoormus peaks üldiselt stabiilseks jääma.

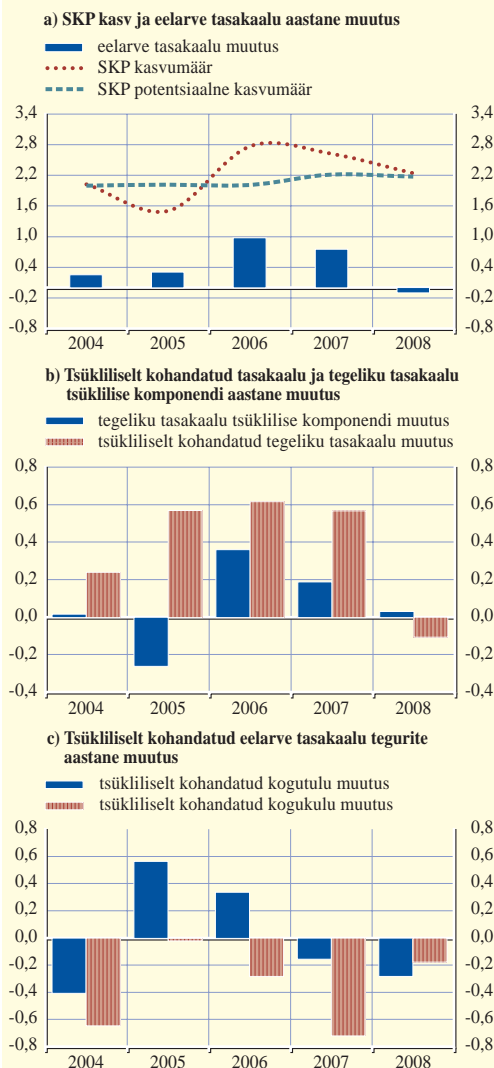
2007. AASTA EELARVE ARENGUT MÕJUTAVAD TEGURID

Euroala eelarvetasakaalu paranemist mõjutavad kõige enam suhteliselt kiire majanduskasv (keskmine aastane SKP reaalkasv 2007. aastal 2,6%, vt joonist 49a) ja oluliste puudujääki suurendavate ajutiste tegurite mõju vähenemine Itaalias (0,3% euroala SKPst). Viimane oli seotud kapitaliülekannete suurenemisega, mis kajastasid Euroopa Kohtu otsust käibemaksu kohta ja raudtee-ettevõtte võla ülevõtmist möödunud aasta teisel poolel.

2007. aastal on tsükliliselt kohandatud eelarvepuudujääk langenud veelgi (vt joonist 49b), kuid ainult veidi, kui mitte arvestada kahe ajutise teguri mõju Itaaliale 2006. aastal. Muutused tervikuna sisaldavad riigiti märgatavaid erinevusi. Nende riikide seast, millel oli 2006. aastal märkimisväärne eelarvepuudujääk, peaksid Saksamaa, Itaalia ja Portugal tsükliliselt kohandatud eelarvetes suuri parandusi tegema. Võrdlusena olgu toodud, et Prantsusmaal ja Austrias peaksid aset leidma väikesed muutused, samas kui Sloveenias ei nähta ette mingeid muutusi ja Kreekas prognoositakse

Joonis 49. Euroala eelarve arengu tegurid

(protsendipunkti SKPst; muutused protsentides)

Allikad: Euroopa Komisjon (2007. aasta sügise majandusprognoos) ja EKP arvutused.
Märkus: Euroala koondnäitaja hõlmab ka Küprost ja Maltat.

isegi tsükliliselt kohandatud eelarve olukorra halvenemist. Euroala tsükliliselt kohandatud eelarve üldise parandamise ettevaade näitab 2007. aastal tsükliliselt kohandatud kulude vähenemise tendentsi, mis enam kui tasakaalustab väikest tulude vähenemist (vt joonist 49c). Nagu eespool märgitud, kajastab kulude vähenemine 2007. aastal osaliselt ajutiste tegurite mõju hääbumist.

2007. aasta teise kvartalini saadaolevad andmed näitavad valitsussektori kogutulu üldist suurenemist võrreldes lähimeneviku kulude kasvuga (vt joonist 50). Kuigi kogutulu kasv 2007. aasta esimesel poolel pärast varasemat kõrget taset aeglustus, on erakorraliste tulude ja kaudsete maksude tõusul kogueelarve paranemises jätkuvalt positiivne roll, tasakaalustades otseste maksude kärpeid ja madalamaid sotsiaalkindlustusmaksu.

RIIKIDE RAHANDUSE VÄLJAVAATED 2008. AASTAKS

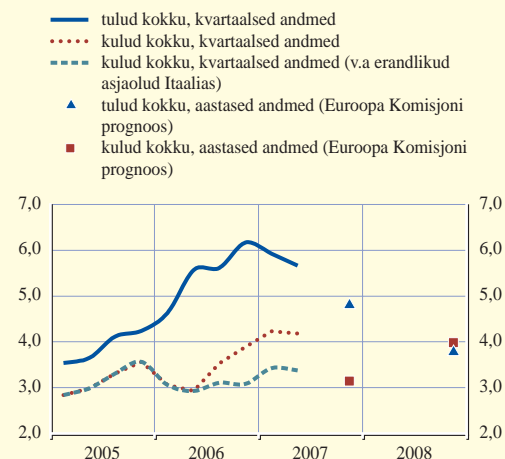
Euroopa Komisjoni 2008. aasta majandusprognosis nähakse ette euroala keskmise puudujäägi suurenemist kuni 0,9%ni SKPst.

Eelarvepositsioon peaks üldjoontes jääma neutraalseks, kuna tsükli mõju eelarvetasakaalule peaks olema peamiselt neutraalne, samal ajal kui intressimaksud mõnevõrra vähenevad. Tasakaalustamata eelarvetega riikidest toimub ainult Kreekas ja Maltal aastane struktuurine eelarveline konsolideerimine, mis vastab SKP kontrollarvule 0,5% SKPst. Struktuurine konsolideerimine peaks ülejäänud struktuurse puudujäägiga riikides tegelikult peatuma ja isegi vastassuunas liikuma: Euroopa Komisjon ennustab väiksemaid struktuurseid parandusi Portugalis, kuid mitte Itaalias ega Austrias, samas kui Prantsusmaal ja Sloveenias võib olukord koguni halveneda. Vastavalt ettevaatele ei suuda Saksamaa pärast keskpikkade eesmärkide saavutamist 2007. aastal seda 2008. aastal enam teha.

Euroala tasandil kajastab areng mitmes riigis eeskätt rea planeeritud otseste maksude ja sotsiaalkindlustusmaksude edasist vähendamist, samas kui mõnes riigis tuleb tõsta kaudseid maksu. Maksukärped keskenduvad peamiselt ettevõtluse madalamale maksustamisele, eeskätt Saksamaal, sotsiaalkindlustusmaksu alandatakse Prantsusmaal ja Saksamaal. Mis puutub tasakaalustatusse, siis nähakse ette tulude kaalutletud vähenemist, mis põhjustab tulude ja SKP suhtarvu väikest langust euroala tasandil. Kulud peaksid aga vähenema ainult pisut, mis ei osuta edasistele konsolideerimispingutustele. Kulude ja SKP suhtarvu vähenemine tsükliliste mõjudega kohandatuna 2008. aastal praktiliselt seiskub. Mõned valitsused arvavad osa erakorralistest tuludest pigem lisakulude katteks kui puudujäägi ja võla kiiremaks vähendamiseks. Samal ajal peaks valitsussektori keskmine koguvõla ja SKP suhtarv vähenema 65,0%ni, mida toetab enamjaolt stabiilne esmase ülejäägi suhtarv. Võlakooormuse suhtarv peaks kõikides euroala riikides, välja arvatud Iirimaa ja Portugal, vähenema. Belgia, Saksamaa, Kreeka, Prantsusmaa, Itaalia, Malta ja Portugali võlakooormuse suhtarvud peaksid 2008. aastal jääma kontrollväärtuse tasemele üle 60% SKPst.

Joonis 50. Euroala valitsussektori kvartaalne finantsstatistika ja ettevaated

(nelja kvartali libisevate summade aastane protsentuaalne muutus)

Allikad: Eurostati ja riikide andmetele tuginevad EKP arvutused, Euroopa Komisjon.

Märkus. Joonis näitab kogutulude ja -kulude arengut nelja kvartali libisevate summadena 2005. aasta esimesest kvartalist 2007. aasta teise kvartalini, millele lisanduvad 2007. ja 2008. aasta ettevaated Euroopa Komisjoni 2007. aasta sügise prognoosi põhjal. 2006. aasta teise poole kogukulust maha arvatud erandlikud asjaolud Itaalias moodustasid SKPst 0,3%.

PRÆGUNE EELARVEPOLIITIKA JA MINEVIKU ÕPPETUNNID

2007. aastal täheldatud kogueelarvete jätkuv tasakaalustamine, eeskätt see, et üheski euroala riigis ei prognoosita puudujääki üle kontrollväärtuse 3% SKPst, on tervitatav. Eelarveseisundi paranemisele on ilmselt kaasa aidanud kiire majanduskasv, mis väljendub tulemuslikus maksude laekumises ja märkimisväärses erakorralistes tuludes. Sellegipoolest valmistab muret konsolideerimispingutuste ilmne puudumine enamikus tasakaalustamata eelarvega riikides vähemalt kahel põhjusel. Esiteks näitab ajalooline kogemus, et nõrk stardipositsioon ja rahulolev eelarvepoliitika võib eelarve kiiresti tasakaalust välja viia, kui majanduskeskkond peaks muutuma. Teiseks seab stabiilsuse ja majanduskasvu pakti poliitikanõuete eiramine ohtu selle ennetavate sätete usaldusväärsuse.

Õpetlik võib olla jälgida eelarvepoliitilist arengut viimase majandusbuumi lõpul, eeskätt olukorda 2000. aastal. Siis kajastasid eelarvekavad ja ettevaated oletusi, et ootamatult hea tulude laekumine jääb kestma. Kuid tegelikult illustreerivad pärast 2000. aastat toimunud sündmused seda, kuidas ülioptimistlikud eelarveprognoosid koos struktuurselt nõrkade eelarvepositsioonidega viisid buumi lõpul riigi rahandusliku olukorra kiire halvenemiseni. Peamiselt oodatust märkimisväärselt vähem laekunud tulude tõttu muutus puudujääk lõpuks palju suuremaks, kui oli ette nähtud: euroala riikide puudujääk (ESA 95 määratlusel, v.a UMTS-tulud) tõusis 1,0%lt SKPst 2000. aastal 1,9%ni SKPst 2001. aastal ja 2,6%ni SKPst 2002. aastal. Mitmes euroala riigis ületas puudujääk aastatel 2001–2003 kiiresti kontrollväärtuse 3% SKPst. Märkimisväärne on asjaolu, et eelarvetasakaalu struktuurne rikkumine sai alguse peamiselt tulude poolelt ning tulenes ulatuslikest maksukärbetest, millele avaldasid olulist mõju Saksamaal, Prantsusmaal, Itaalias ja Madalmaades tarvitusele võetud meetmed.

Praegune olukord sarnaneb mõnevõrra 2000. aasta eelarvepoliitilise väljavaatega. Pidev majanduskasv, mis Euroopa Komisjoni 2008. aasta prognoosi kohaselt jätkub, peaks kergitama valitsussektori tulusid ja vähendama kulude osakaalu. Siiski jääb struktuurne eelarvetasakaal mitmes riigis alla keskpikki eesmärgi, mõningatel juhtudel üsna oluliselt. Palju ebakindlust tekitab ka praegune soodus eelarvepoliitiline olukord, eeskätt tulude suhtes. Maksutulude tõusutendents kajastab ka erakorralisi tulusid allikatest, mida pole tavapärastes maksubaasidesse arvatud ja mis võivad varsti kaduda. Kuna tulude ja SKP suhtarvu suurenemine tuleneb otseste maksude paremast laekumisest ettevõtetelt, siis ei saa eeldada, et olukord püsib samasugusena, sest nimetatud tulukategooria on eriti muutlik. Mis puutub teistesse tulukategooriatesse, siis on raske kindlaks teha, kas suuremad tulud on loomult struktuursed või üksnes ajutised. 2008. aasta eelarvekavad näevad ette, et teatud ebakindlad tulud võib arvata maksekärbetesse ja suurematesse kuludesse ja neid ei kasutata puudujäägi ning võlakoormuse vähendamiseks.

Seega oleks varasemast kogemusest lähtudes väga soovitatav, et valitsused rakendaksid ettevaatlikku eelarvestraateegiat ega arvaks hetkel hästi laekuvaid tulusid rahastamata maksukärbetesse ja/või suurematesse kuludesse. Kuigi maksukärped võivad üldisi pingeid vähendada ja aja jooksul ka majanduse tõhusust tõsta, võib saadud lühiajaline efekt kahjustada riigi rahanduslikku olukorda, kui selliseid meetmeid rakendatakse ilma vastava vajaduseta eelarvelise turvavaru järele. Lisaks eelarve jätkusuutlikkuse väljavaadete kahjustamisele suurendab rahulolev suhtumine majanduslikult soodsatel aegadel lõpuks vajadust piirava eelarvepoliitika järele majanduslikult vähem soodsatel aegadel.

EUROOPA LIIDU EELARVEPOLIITILISE RAAMISTIKUGA ÜHILDUMISE VAJADUS

Rahulolev eelarvepoliitika headel aegadel kätkeb endas ohtu mitte ainult eelarve usaldusväärsusele, vaid lõppkokkuvõttes ka makromajanduslikule stabiilsusele. Mitmete riikide praegused poliitilised kavad tõstatavad tõsiseid kahtlusi selle kohta, kas need vastavad ELi eelarvepoliitilisele raamistikule, mis on kavandatud jätkusuutliku ja kasvusõbraliku riikliku rahanduspoliitika soodustamiseks majandus- ja rahaliidus. 2007. aastal rõhutasid euroala riikide rahandusministrid kahel korral oma lubadust järgida stabiilsuse ja majanduskasvu pakti eesmärgi, eeskätt ennetavaid sätteid, ja aidata kaasa nende rakendamisele.

Esimesel korral leppisid euroala riikide rahandusministrid 2007. aasta 20. aprillil Berliinis toimunud koosolekul kokku, et nad jõuavad tugevatele struktuursetele eelarvepositsioonidele nii kiiresti kui võimalik, aga mitte hiljem kui 2010. aastaks. Vastupidiselt nimetatud kokkuleppele on eelarve struktuurne konsolideerimine valmistanud enamikus tasakaalustamata eelarvega riikides 2007. ja 2008. aastal pettumuse; prognooside kohaselt jäävad tasakaalustamata eelarved püsima, mõningatel juhtudel suures ulatuses. Viimastes ettevaadetes on väga küsitav, kas riikide eelarvepoliitika vastab Berliinis kokku lepitud ühisele eesmärgile; nende riikide praegused poliitilised kavad seda ei kinnita.

Teisel korral leppis ECOFINi nõukogu 2007. aasta oktoobris kokku mitmete meetmete suhtes, mis tõstaksid stabiilsuse ja majanduskasvu pakti efektiivsust, eeskätt ennetavaid sätteid tõhustades. Need kinnitasid ka vajadust järgida nimetatud pakti struktuurse konsolideerimise kontrollarvu 0,5% SKPst aastas (vt taustinfot 7).

Taustinfo 7

POLIITILISED KOHUSTUSED NING STABIILSUSE JA MAJANDUSKASVU PAKT

Majanduslik stabiilsus ja jätkusuutlik kasv majandus- ning rahaliidu kontekstis sõltub muu hulgas liikmesriikide valitsuste otsusekindlusest rakendada tugevat eelarvepoliitikat. Selles osas on võetud hiljuti olulisi poliitilisi kohustusi.

20. aprillil 2007 kinnitasid eurosüsteemi riikide rahandus- ja majandusministrid eelarvepoliitika arengu kevadisel arutelul oma valmidust järgida uuendatud stabiilsuse ja majanduskasvu pakti tugeva eelarvepoliitika põhimõtteid. Nad nõustusid sellega, et euroala majandus on heal järjel, ning võtsid endale kohustuse kasutada täies ulatuses praegust majanduskasvu ning oodatust suuremaid maksutuluseid tugeva eelarvepoliitika rakendamiseks kooskõlas stabiilsuse ja majanduskasvu pakti sätetega. Ministrid kinnitasid endale võetud kohustust aktiivselt tugevdada riigi rahandust ning kasutada kavandamata maksutuluseid võla ja eelarvepuudujäägi vähendamiseks. Liikmesriikidelt, kes ei olnud veel oma keskpikka eelarve-eesmärgi saavutanud, oodati võla ja eelarvepuudujäägi kiiremat vähendamist, et nad järgiksid vähemalt eelarve struktuurse kohandamise määra, mis on 0,5% SKPst aastas. Euroala riigid kohustusid saavutama oma keskpikka eelarve-eesmärgi 2008. või 2009. aastaks ning ühise kokkuleppe kohaselt on 2010 viimane tähtaeg, mil vastavad eesmärgid peavad olema saavutatud. Keskpikka eelarve-eesmärgi saavutanud riikidelt oodati, et nad ei lõdvendaks oma eelarvepoliitikat majanduslikult headel aegadel, mis suurendaks makromajanduslikku tasakaalustamatust.

9. oktoobril 2007 võttis ECOFINi nõukogu vastu otsused stabiilsuse ja majanduskasvu pakti tõhususe parandamiseks. Otsustes rõhutati, et stabiilsuse ja majanduskasvu pakt tuleb rakendada täielikult

ning et liikmesriigid, kes ei ole veel saavutanud oma keskpikka eelarve-eesmärki, peavad kiirendama eelarvepuudujäägi ja võla vähendamist ning kasutama selleks oodatust suuremaid maksutuluseid. Täpsemalt sisaldasid nõukogu otsused järgmisi kohustusi.

- Vastavalt stabiilsuse ja majanduskasvu pakti ennetavatele sätetele on võtmeprioriteediks kindlustada jätkusuutlike eelarvepositsioonide saavutamine, et valmistuda eelseisvaks vananeva rahvastiku mõjude eelarvele. Riigid, kes ei ole veel oma keskpikka eelarve-eesmärki saavutanud, peavad kiirendama eelarvepuudujäägi ja võla vähendamist. Eelkõige peavad euroala või ERM2 liikmesriigid rakendama tsükliliselt kohandatud aastast kohandamismäära (ilma ühekordsete ja muude ajutiste meetmeteta), mis on 0,5% SKPst. Majanduslikult headel aegadel peavad kohandamise jõupingutused olema suuremad.
- Keskpikka eelarve-eesmärki seades tuleb silmas pidada eelarvepoliitika pikaajalist jätkusuutlikkust, eriti tulevast vananemise mõju. 2008. aasta alguses arutatakse kriteeriume ja meetodeid valitsus-sektori kaudsete kohustuste arvestamiseks keskpikka eelarve-eesmärgi määramisel. 2009. aasta sügisel esitavad liikmesriigid uuendatud stabiilsus- ja lähenemisprogrammide raames uued keskpikad eelarve-eesmärgid, vaadates oma keskpikad eelarve-eesmärgid üle iga nelja aasta tagant.
- Riiklikud eelarvereglid ja -asutused, k.a. seiremehhanismid on olulised tugevate eelarvepositsioonide saavutamisel. Reeglitel põhinevad mitmeaastased eelarveraamistikud aitavad kaasa keskpikkade eelarvekavade järgimisele, sh kulude kontrollimise abil. Riikide parlamentide otstarbekas kaasamine parandab ELi eelarvepoliitika raamistiku valdamist siseriiklikul tasandil.
- Riikide eelarvepoliitika regulaarse hindamise tõhustamiseks tuleb läbi viia üldise makromajandusliku olukorra ulatuslikum analüüs ning kasutada liikmesriikide eelarvepositsioonide hindamiseks täiustatud vahendeid, eeskätt pidades silmas vajadust vältida tsüklilisust toetavat eelarvepoliitikat majanduslikult headel aegadel. Vajadusel tuleb stabiilsus- ja lähenemisprogrammides määratleda edasised meetmed, mis aitaksid vähendada lõhet keskpikkade eelarve-eesmärkide ja eelarvesuundumuste vahel.

Stabiilsuse ja majanduskasvu pakti ennetavate sätete tugevdamine on vajalik selleks, et tagada keskpikkade eelarve-eesmärkide kiire täitmine ning vältida varasemate vigade kordamist, mil majanduslikult headel aegadel vähendati struktuurse konsolideerimise jõupingutusi. Seetõttu on ECOFINi nõukogu taaskinnitatud kohustused ning nendest tulenevad ettepanekud üldises plaanis igati tervitatavad. Ometi peab hoolitsema selle eest, et täiendused pakti rakendamiseks ei muuda raamistikku liiga keeruliseks ega nõrgenda selle reeglipõhist olemust.

Praegu on oluline, et kõik riigid käituksid oma uuendatud poliitiliste kohustuste vääriliselt. Igasugune lahknevus võetud poliitiliste kohustuste ja poliitiliste tegude vahel õhnestab ELi eelarvepoliitiliste kohustuste usaldusväarsust ja liidu eelarvepoliitilist raamistikku. Kõigest kaks aastat pärast pakti uuendamist, et see vastaks täpsemini konkreetsele riigile iseloomulikele tingimustele, tekitab riikide selline käitumine ärevust.

Antud olukorras tuleb erilist tähelepanu osutada riikidevahelise toetuse kontseptsioonile, mis on ülioluline ELi eelarvepoliitilise raamistiku toimimiseks. Nimetatud tuge saavad pakkuda

liikmesriigid ELi eelarvepoliitika jälgimise raames, eeskätt iga riigi stabiilsus- ja lähenemisprogrammi aruteludes. Nendes aruteludes edastatavad sõnumid on usutatavamad siis, kui neid toetavad viited tegelikule tugevale eelarvepoliitikale. Selleks saavad oma keskpikad eelarveeesmärgid saavutanud (või neid kohe saavutamas olevad) riigid näidata, kuidas stabiilsuse ja majanduskasvu paktile vastav tugev eelarvepoliitika aitab neil tagada head eelarveseisundit ja makromajanduslikku stabiilsust.

Tasakaalustamata eelarvega riikidele on vaja ambitsioonikamaid eesmärgi, et kaitsta end ootamatute šokkide vastu. Jätkuv positiivne majanduslik väljavaade võimaldab suunata tulevase erakorralisi tulusid täielikult konsolideerimise kiirendamiseks. Nimetatud lisatulused kulutuste suurendamiseks või rahastamata maksukärbeteks kasutamine suurendab ohtu eelarvepositsioonidele, mis võivad kiiresti halveneda, kui selline majanduslikult soodne aeg lõpeb.

Praegusel hetkel tuleb riikide rahanduslikku olukorda täpselt jälgida, eeskätt märkimisväärse eelarvepuudujäägiga ja puudujäägi kontrollväärtuse suhtes ebapiisava turvavaruga riikides. Mitmepoolse jälgimise tingimustes Euroopa tasandil tuleks selleks vajadusel kasutada kõiki saadaolevaid poliitilisi vahendeid. Uus ELi leping tugevdab euroala majanduse juhtimist, kinnitades eelarvepoliitika jälgimise mehhanismi puuduva tegevuskorra (vt taustinfot 8).

Taustinfo 8

LISSABONI LEPING

2007. aasta 19. oktoobril jõudsid ELi liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid kokkuleppele uue lepingu osas, mis allkirjastatakse Lissabonis 2007. aasta 13. detsembril. Lepingu peavad seejärel ratifitseerima kõik 27 liikmesriiki. Leping peaks kavakohaselt jõustuma 2009. aasta 1. jaanuaril ning igal juhul enne Euroopa Parlamendi valimisi 2009. aasta juunis.

Uus leping muudab nii Euroopa Ühenduse asutamislepingut kui ka Euroopa Liidu lepingut. Mõlemad lepingud jäävad endiselt Euroopa Liidu toimimise alustaladeks. Lissaboni leping lihtsustab Euroopa Liidu ülesehitust, mis koosneb hetkel nn ühenduse sambast ning kahest eraldiseisvast välispoliitika ja siseküsimuste sambast. Uues lepingus sambad kaovad ning ühendust hakkab asendama liit, mille saab olema iseseisev õigusvõime. Euroopa Ühenduse asutamisleping nimetatakse ümber Euroopa Liidu toimimise lepinguks.

2007. aasta 5. juulil avaldas EKP arvamuse¹ valitsustevahelise konverentsi (IGC) kokkukutsumise kohta, mille eesmärgiks oli koostada uus leping. Arvamuses nimetati mitmeid Euroopa põhiseaduse lepingus kokkulepituid uuendusi, millele kirjutasid alla kõigi liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid, kuid mida ei ratifitseeritud². 2007. aasta 2. augustil saatis EKP president IGC eesistujale³ kirja soovitusetega uue lepingu esimese ettepaneku kohta seoses EKP ja Euroopa Keskpangade Süsteemiga (EKPS).

¹ Euroopa Keskpanga arvamus, 5. juuli 2007, Euroopa Liidu Nõukogu taotlusel, valitsustevahelise konverentsi kokkukutsumise kohta seoses kehtivate aluslepingute muutmise lepingu koostamisega (CON/2007/20), Euroopa Liidu Teataja C 160/2-4, 13.7.2007.

² Seda lepingut käsitleti EKP 2004. aasta augusti kuubülletäänis artiklis „The European Constitution and the ECB”.

³ Kiri on saadaval nii IGC kui ka EKP veebilehel.

Lepingutes tehtud muudatused

Uus leping teeb mitmeid muudatusi ELi üldises institutsioonilises raamistikus. Neist esimene on Euroopa Ülemkogu presidendi alalise ametikoha loomine; president valitakse kaheks ja pooleks aastaks ning tema ametiaega saab pikendada ühe korra. President hakkab esindama ELi välissuhetes ning juhatama riigipeade ja valitsusjuhtide ning Euroopa Komisjoni presidendi ühiseid Euroopa Ülemkogu istungeid. Euroopa Ülemkogu ise saab Euroopa Liidu institutsiooniks.

Tugevneb ELi välispoliitiline aparaat ning ka nõukogu välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja roll. Kõrge esindaja hakkab olema samaaegselt ka välissuhete eest vastutava komisjoni asepresident (mis tähendab viieaastast ametiaega) ja juhatama välisasjade nõukogu. Praegune roteeruva eesistuja süsteem jääb alles nõukogu ülejäänud struktuuride juhatamiseks. Ametikohta toetab uus Euroopa välistegevuse teenistus, mis ühendab komisjoni ja nõukogu välissuhete ametnikkonna ning mis toetub ka liikmesriikide välispoliitilistele süsteemidele.

Komisjon jääb väiksemaks – 2014. aastast vähendatakse volinike arvu 27-lt kahele kolmandikule liikmesriikide arvust (k.a komisjoni president ja kõrge esindaja), valides liikmed võrdse rotatsiooni süsteemi põhjal. Euroopa Parlament hakkab tegutsema enamates seadusandlikes valdkondades ja selle liikmete arv väheneb 751-le. Nõukogu ja Euroopa Parlamendi kaasotsustamisest saab harilik seadusandlik menetlus.

Mis puutub nõukogusse, siis kvalifitseeritud häälteenamuse mõistet muudetakse nn topeltenamuse süsteemi kasutuselevõtuga, mis muutub kohustuslikuks alates 2017. aastast. See tähendab, et nõukogu kiidab meetme tavaliselt heaks siis, kui seda toetab 55% liikmesriikidest, mis esindab vähemalt 65% ELi elanikkonnast. Lisaks tehakse enamates valdkondades otsused kvalifitseeritud häälteenamusega.

Muud uuendused hõlmavad järgmist: riikide parlamentide osalemine subsidiaarsuse põhimõtte rakendamise jälgimises; nn lahkumisklausli kasutuselevõtt, mis võimaldab liikmesriikidel Euroopa Liidust korrakohaselt välja astuda; ning viide Euroopa Ülemkogu Kopenhaageni kriteeriumidele ELi laienemise osas. Peale selle muutub Euroopa Liidu põhiõiguste harta õiguslikult siduvaks, ehkki seda rakendatakse mõningate võimalike eranditega. Hõlpsamini kasutatavaks muudetakse ka nn tõhustatud koostöö kord, mis võimaldab ELil välja töötada teatud poliitika selleks puhuks, kui tegutseda soovivad mõned, aga mitte kõik liikmesriigid.

Majandus- ja rahaliidu jaoks olulised muudatused

Uus leping ei tee kehtivatesse majandus- ja rahapoliitika lepingute sätetesse ühtegi põhjapanevat muudatust.

Uus leping tutvustab mitmeid liidu eesmärke. Hinnastabiilsus on juba praegu EKP ja EKPSi peaeesmärk ning see on nüüd kaasatud ka ELi eesmärkidesse, millest üks on tasakaalustatud majanduskasvule ja hinnastabiilsusele tuginev Euroopa jätkusuutlik areng. ELi eesmärgiks on rajada ka „majandus- ja rahaliit, mille valuuta on euro”.

EKP-le, millel on hetkel *sui generis* ühenduse organi staatus, antakse liidu institutsiooni õiguslik seisund. Selles kontekstis pidas EKP hädavajalikuks EKP ja eurosüsteemi/EKPSi institutsiooniliste erijoonete säilitamist. Need erijooned, mille hulka kuuluvad kõik sõltumatuse aspektid, EKP

regulatiivne võim ning juriidilise isiku staatus, on kõik eurosüsteemi ülesannete eduka täitmise võtmeks. Uues lepingus on kõik need erijooned tervikuna alles.

Lepingutesse viiakse sisse termin „eurosüsteem”. See viitab EKP-le ja nende liikmesriikide keskpankadele, mis on kasutusele võtnud euro, eristudes nii terminist “EKPS”, mis viitab EKP-le ja kõigile ELi liikmesriikide keskpankadele. Lähenemiskriteeriume, usaldusnormatiivide täitmise järelevalvet ja vahetuskursipoliitikat ei ole muudetud, välja arvatud tehnilised parandused. Uus leping muudab rahvusvahelise finantsarhitektuuri kontekstis kasutatavat euroala välissuhetes esindamise keelt. Uus tekst täpsustab praegust olukorda, kuid ei muuda vastutuse jaotust majandus- ja rahapoliitikas. Nimelt võtab uus leping esmakordselt kasutusele nn ühtse esindamise kontseptsiooni.

Uue lepingu järgi toimub EKP juhatuse liikmete ametissenimetamine Euroopa Ülemkogu kvalifitseeritud häälteenamusega, samas kui praegu läheb selleks vaja liikmesriikide valitsuste ühist kokkulepet.

Uus leping toob ka mitmeid muid uuendusi majanduse juhtimise valdkonnas. Üks neist on eurorühma tunnustamine, mis säilitab oma praeguse mitteametliku staatuse. Selle presidendi ametiaeg kestab kaks ja pool aastat. Peale selle suureneb euroala riikide roll. Uus säte võimaldab neil võtta kvalifitseeritud häälteenamusega vastu uusi meetmeid oma eelarvedistsipliini jälgimise ja koordineerimise toetamiseks ning kavandada majanduspoliitika erisuuniseid euroala liikmetele. Kohe pärast lepingu jõustumist hakkavad euroala riikide ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse ja majanduspoliitika üldsuuniste rikkumiste üle otsuseid tegema ainult euroala riigid ilma asjassepuutuva liikmesriigita. Euroala liikmed esitavad soovitusi selle kohta, kas riik võib euro kasutusele võtta. Seega arvestatakse liikmesriigis euro kasutuselevõtu kohta tehtava lõpliku otsuse puhul euroala liikmete avaldatud arvamust, samas kui otsustajaks on kogu nõukogu. See ei muuda mingil moel praegust EKP ja komisjoni lähenemisaruannete esitamise ja komisjoni ettepanekute tegemise korda.

Kuigi uus leping ei tee majandus- ja rahaliidus põhjapanevaid muudatusi, toob see kaasa mitmeid olulisi täiendusi. Leping võtab arvesse praegust olukorda ning täiustab majandus- ja rahaliitu mitmes mõttes, edendades euroala majanduse selgema juhtimise mehhanisme ning andes võimaluse edasisteks täiendusteks.

6. EUROSÜSTEEMI EKSPERTIDE MAKROMAJANDUSLIK ETTEVAADE EUROALA KOHTA

Eurosüsteemi eksperdid on kuni 23. novembrini 2007 saadaval olnud teabe põhjal koostanud ettevaate, mis käsitleb euroala makromajanduslikku arengut.¹ SKP keskmine aastane reaalkasv peaks 2007. aastal jääma vahemikku 2,4–2,8%, ulatuma 2008. aastal 1,5–2,5%ni ning püsima 2009. aastal vahemikus 1,6–2,6%. Ühtlustatud tarbijahinnaindeksi (ÜTHI) keskmine kogukasv on 2007. aastal ettevaate kohaselt 2,0–2,2%, 2008. aastal 2,0–3,0% ning 2009. aastal 1,2–2,4%.

Taustinfo 9

TEHNILISED EELDUSED

Eurosüsteemi ekspertide ettevaade põhineb mitmetel intressimäärasid, vahetuskursse, naftahinda ja eelarvepoliitikat käsitlevatel eeldustel.

Tehnilised eeldused intressimäärade ning nafta ja muu toorme (v.a energia) hinna suhtes põhinevad turgude ootustel seisuga 14. november 2007. Kolme kuu EURIBORina mõõdetavate lühiajaliste intressimäärade puhul põhinevad turgude ootused forvardtehingute intressimääradel, andes läbilõike tulukõverast sama kuupäeva seisuga. Eelduste kohaselt peaksid lühiajalised intressimäärad püsima 2007. aasta neljandas kvartalis keskmiselt 4,9% tasemel, langedes 2008. aastal 4,5%ni ja 2009. aastal 4,3%ni. Turgude ootuste kohaselt peaks riikide kümneaastase tähtajaga võlakirjade nominaalne intressimäär euroalal olema novembri keskpaigas registreeritud 4,3% lähedal. Põhiettevaade sisaldab ka eeldust, et pankade laenuintressimäärade vahe kasvab ettevaateperioodil mõnevõrra, mis kajastab praegust kõrgendatud riskiteadlikkust finantsturgudel. 14. novembril lõppenud kahe nädalase perioodi jooksul toimunud futuuriturgude arengu põhjal eeldatakse, et naftabarreli keskmine hind on 72,6 USD 2007. aastal, 88,6 USD 2008. aastal ja 83,7 USD 2009. aastal. Muu toorme (v.a energia) hinnad (USA dollarites) peaksid tõusma keskmiselt 18,1% 2007. aastal, 8,9% 2008. aastal ja 4,5% 2009. aastal.

Tehniliseks eelduseks on, et kahepoolsed vahetuskursid püsivad ettevaateperioodil muutumatuna 14. novembrile eelnenud kahe nädala jooksul kehtinud tasemel. Seega peaks EUR/USD vahetuskurs püsima tasemel 1,46 ning euro efektiivne vahetuskurs peaks olema 2007. aastal ligikaudu 3,8% kõrgem kui 2006. aastal ning 2008. ja 2009. aastal 2,6% kõrgem kui 2007. aasta keskmine.

Eelarvepoliitikat käsitlevad eeldused põhinevad euroala liikmesriikide riigieelarve kavadel. Need hõlmavad kõiki majanduspoliitilisi meetmeid, mille riikide parlamendid on juba heaks kiitnud või mis on üksikasjalikult välja töötatud ja läbivad tõenäoliselt edukalt seadusandliku protsessi.

¹ Ettevaate koostamisel osalesid nii EKP kui ka euroala liikmesriikide keskpankade eksperdid. See kuulub materjalide hulka, mida EKP nõukogu kasutab kaks korda aastas majandusarengu ning hinnastabiilsusega seotud riskide hindamiseks. Lisateavet ettevaate koostamisel kasutatavate menetluste ja meetodite kohta saab 2001. aasta juunis koostatud EKP juhendist „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises”. Ettevaatega seotud ebakindluse väljendamiseks esitatakse tulemused kõigi muutujate puhul väärtusvahemikena. Need põhinevad eelmiste aastate ettevaadete ja tegelike tulemuste vahelistel erinevustel. Väärtusvahemike ulatus vastab nende erinevuste absoluutväärtuse kahekordsele keskmisele. Finantsturgude arengut silmas pidades on käesoleva ettevaatega seotud ebakindlus tavapärasest eeldatavasti suurem.

RAHVUSVAHELINE KESKKOND

Üleilmne majanduskasv (väljaspool euroala) peaks ettevaateperioodil aeglustuma, püsites siiski jõulisena. See on peamiselt tingitud hoogsast majanduskasvust arenevatel turgudel, mis on osaliselt üle võtnud Ameerika Ühendriikide rolli üleilmse majanduskasvu tõukejõuna.

Kokkuvõttes peaks SKP aastane reaalkasv väljaspool euroala olema 2007. aastal keskmiselt 5,6% ning jääma nii 2008. kui ka 2009. aastal 5,2% tasemele. Euroalavälise eksporditurgude kasvutempo ulatub ettevaate kohaselt 6,0%ni 2007. aastal, 6,9%ni 2008. aastal ning 7,1%ni 2009. aastal.

SKP REAALKASVU ETTEVAADE

Eurostati esialgse hinnangu kohaselt kasvas euroala reaalne SKP 2007. aasta kolmandas kvartalis 0,7%, võrreldes 0,3%ga käesoleva aasta teises kvartalis. Ettevaateperioodil peaks SKP reaalkasv kvartalis jääma ligikaudu 0,5% tasemele. Sellest lähtudes peaks SKP keskmine aastane reaalkasv ulatuma ettevaate kohaselt 2,4–2,8%ni 2007. aastal, 1,5–2,5%ni 2008. aastal ning 1,6–2,6%ni 2009. aastal.

SKPsse kuuluvate euroala komponentide osas leitakse ettevaates, et eratarbimine peaks elavnema kooskõlas reaalse kasutatava tulu arenguga, kajastades üldjuhul tööhõive eeldatavat arengut ja reaalpalkade kasvu. Säätumäär peaks ettevaateperioodil püsima üldjoontes muutumatuna. Samas peaks mõõdukalt kasvama valitsussektori tarbimine.

Ettevõtlusinvesteeringute maht tõenäoliselt kahaneb mõnevõrra, sest suurte kasumite ja nõudluse heade väljavaadete eeldatavat positiivset mõju hakkavad pärssima üleilmse majanduskasvu aeglustumine ning karmistunud rahastamistingimused. Eelkõige peaksid vähenema eraisikute investeeringud elamuehitusse, kajastades eluasemeturgude normaliseerumist mitmetes euroala riikides. Põhivarainvesteeringute keskmine aastane kasvumäär on ettevaate kohaselt 4,0–5,0% 2007. aastal, 0,9–3,9% 2008. aastal ning 0,7–3,9% 2009. aastal.

Ekspordi kasv peaks jätkuvalt soodustama majandustegevust, ehkki euroala ekspordi turuosad peaksid suurema üleilmse konkurentsi ja hindade konkurentsivõime vähenemise tõttu veidi kahanema. Koguiimpordi keskmine aastane kasvumäär peaks jääma vastava ekspordinäitajaga

Tabel 10. Makromajanduslik ettevaade euroala kohta

(keskmine aastane muutus protsentides)^{1,2}

	2006	2007	2008	2009
ÜTHI	2,2	2,0-2,2	2,0-3,0	1,2-2,4
Reaalne SKP	2,9	2,4-2,8	1,5-2,5	1,6-2,6
Eratarbimine	1,9	1,4-1,8	1,4-2,4	1,2-2,8
Valitsussektori tarbimine	1,9	1,4-2,6	1,1-2,1	1,0-2,0
Kapitali kogumahutus põhivarasse	5,2	4,0-5,0	0,9-3,9	0,7-3,9
Eksport (kaubad ja teenused)	8,0	4,6-7,4	3,5-6,7	3,9-7,1
Import (kaubad ja teenused)	7,6	4,0-6,6	3,3-6,7	3,6-7,0

¹ Reaalset SKPd ja selle komponente käsitlev ettevaade põhineb tööpäevade arvu järgi korregeeritud andmetel. Ekspordi ja impordi ettevaade hõlmab ka euroalasisest kaubandust.

² Alates 2006. aastast hõlmavad esitatud näitajad ka Sloveeniat. Erandiks on ÜTHI, milles Sloveeniat võetakse arvesse alates 2007. aastast. 2007. aasta septembri ettevaade kaasab 2008. aasta hinnangutesse euroala kohta ka Küprose ja Malta. Protsentides väljendatud muutused 2008. aasta kohta põhinevad euroala koosseisul, kuhu Küpros ja Malta on kaasatud nii 2007. kui ka 2008. aastal. Küprose, Malta ja Sloveenia osakaal euroala SKPs on vastavalt ligikaudu 0,2%, 0,1% ja 0,3%.

võrreldes veidi madalamale ning selle tulemusel avaldab netokaubandus ettevaateperioodil SKP reaalkasvule tõenäoliselt teatavat positiivset mõju.

Soodsad suundumused tööturul peaksid jätkuma. Kooskõlas majandusaktiivsuse prognoosiga aeglustub 2008. aastal tõenäoliselt tööhõive kasv. Samal ajal peaks suurenema tööjõupakkumine, sest uute töökohtade loomise väljavaated on paranenud ja mitmes euroala riigis on läbi viidud tööturureforme. Töötuse määr peaks ettevaateperioodil veelgi vähenema.

HINNA- JA KULUETTEVAATED

Alates 2007. aasta augustist on aastane ÜTHI-inflatsioon peamiselt toiduaine- ja energiahindade täiendaval surveel märkimisväärselt suurenenud. Need surved peaksid inflatsiooni veel edaspidigi mõjutama. Tugev väline hinnasurve, mis on peamiselt tingitud nafta ja muu toorme (v.a energia) ning eelkõige toiduainete toormehindade eeldatavast arengust, peaks püsima 2008. aasta keskpaigani. ÜTHI-inflatsioon peaks 2008. ja 2009. aastal kaudsete maksude ja riiklikult reguleeritud hindade mõjul suurenema, ehkki vähemal määral kui 2007. aastal, mil Saksamaal toimus märkimisväärne käibemaksutõus. Ettevaade põhineb ootustel, et 2008. ja 2009. aastal on palgakasv majanduses tervikuna suurem kui möödunud aastatel; samal ajal ei eeldata ettevaateperioodil märgatavat tööviljakuse kasvu. Suuremate tööjõu erikulude mõju inflatsioonile pärsib siiski kasumimarginaalide kasvu eeldatav pidurdumine. Kõigi eespool nimetatud tegurite koosmõju arvestades peaks ÜTHI keskmine kogukasv jääma 2007. aastal vahemikku 2,0–2,2%, püsima 2008. aastal 2,0–3,0% tasemel ning ulatuma 2009. aastal 1,2–2,4% ni.

VÕRDLU 2007. AASTA SEPTEMBRI ETTEVAATEGA

2007. aastaks prognoositav SKP reaalkasvu väärtusvahemik jääb 2007. aasta septembri kuubülettäanis avaldatud EKP ekspertide makromajanduslikus ettevaates prognoositud väärtusvahemiku ülemisse ossa. 2008. aastaks prognoositav vahemik korrigeeriti mõnevõrra madalamaks, võttes arvesse oodatust kõrgemate energia- ja toiduainehindade ning euro vahetuskursi eeldatust ulatuslikuma tugevnemise arvatavaid mõjusid. 2007. ja 2008. aastaks prognoositavat ÜTHI-inflatsiooni väärtusvahemikku on tõstetud, pidades eelkõige silmas septembris eeldatust pisut kõrgemaid energia- ja toiduainehindu.

Tabel 11. Võrdlus 2007. aasta septembri ettevaatega

(keskmine aastane muutus protsentides)

	2006	2007	2008
Reaalne SKP – september 2007	2,9	2,2-2,8	1,8-2,8
Reaalne SKP – detsember 2007	2,9	2,4-2,8	1,5-2,5
ÜTHI – september 2007	2,2	1,9-2,1	1,5-2,5
ÜTHI – detsember 2007	2,2	2,0-2,2	2,0-3,0

TEISTE INSTITUTSIOONIDE PROGNOOSID

Mitmed rahvusvahelised organisatsioonid ja erasektori asutused on avaldanud arvukalt prognoose euroala majandusarengu kohta. Kuna kõnealused prognoosid koostati eri ajal ning on seetõttu osaliselt aegunud, siis ei saa neid omavahel ega ka eurosüsteemi ekspertide ettevaatega üheselt võrrelda. Lisaks kasutatakse eelarvepoliitikat, finantsturge ja euroalaväliseid muutujaid, sealhulgas naftahinda ja muid toormehindu käsitlevate eelduste väljatöötamisel erinevaid (osaliselt määratlemata) meetodeid. Samuti esineb prognoosides erinevusi andmete korrigeerimisel tööpäevade arvu järgi (vt tabelit allpool).

Teiste institutsioonide kättesaadavate prognooside kohaselt ulatub euroala SKP reaalkasv 2007. aastal 2,5–2,6%ni, 2008. aastal 1,9–2,2%ni ning 2009. aastal 2,0–2,2%ni. Keskmise aastane ÜTHI-inflatsioon on 2007. aastal 2,0–2,1% ja 2008. aastal 2,0–2,5% ning jääb 2009. aastal 2,0% tasemele. Kõik kättesaadavad prognoosid jäävad eurosüsteemi ekspertide ettevaates esitatud väärtusvahemikega samale tasemele.

Euroala SKP reaalkasvu ja ÜTHI-inflatsiooni prognooside võrdlus

(keskmise aastane muutus protsentides)

	Avaldamiskuupäev	SKP kasv			ÜTHI-inflatsioon		
		2007	2008	2009	2007	2008	2009
RVF	okt 2007	2,5	2,1	-	2,0	2,0	-
Euroopa Komisjon	nov 2007	2,6	2,2	2,1	2,0	2,1	2,0
OECD	dets 2007	2,6	1,9	2,0	2,1	2,5	2,0
<i>Consensus Economics Forecasts</i>	nov 2007	2,6	2,0	-	2,0	2,0	-
<i>Survey of Professional Forecasters</i>	okt 2007	2,6	2,1	2,2	2,0	2,0	2,0
Eurosüsteemi ekspertide ettevaade	dets 2007	2,4-2,8	1,5-2,5	1,6-2,6	2,0-2,2	2,0-3,0	1,2-2,4

Allikad: Euroopa Komisjoni *Economic Forecasts* (sügis 2007); RVFi *World Economic Outlook* (oktoober 2007); OECD *Economic Outlook* nr 82 (esialgne väljaanne, detsember 2007); *Consensus Economics Forecasts* ja EKP *Survey of Professional Forecasters*. Märkus. Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslikus ettevaates ja OECD prognoosides kasutatakse tööpäevade arvu järgi korrigeeritud aastaseid kasvamäärasid, kuid Euroopa Komisjoni ja RVFi prognoosides on need tööpäevade arvu järgi korrigeerimata. Muude organisatsioonide prognoosides ei täpsustata, kas aastakasvu andmed on tööpäevade arvu järgi korrigeeritud või mitte.

7. VAHETUSKURSI JA MAKSEBILANSI ARENG

7.1 VAHETUSKURSID

Euro laiapõhjaline kallinemine on viimastel kuudel jätkunud, samal ajal kui riskitaju on võrreldes juunis registreeritud ajalooliselt madalate näitajatega tõusnud. 5. detsembril oli euro efektiivne vahetuskurs 5,8% kõrgem kui 2007. aasta alguses.

EURO EFEKTIIVNE VAHETUSKURSS

Üldiselt kallines euro 2007. aastal oluliselt. Esimene laiapõhjaline kallinemine toimus 2006. aasta lõpust 2007. aasta aprilli lõpuni – osaliselt kajastas see turu muutuvat hinnangut euroala tsüklilisele positsioonile selle peamiste kaubanduspartnerite suhtes. Seejärel jäi ühisraha nominaalne efektiivne vahetuskurs kuni augusti lõpuni üldjoontes stabiilseks, vaatamata märkimisväärsele lühiajalisele kõikumisele. Alates septembri algusest hakkas ühisraha järsult kallinema ning see trend jätkus ka järgneva kahe kuu jooksul. Euro tugevus viimasel kolmel kuul näib seonduvat rahutusega üleilmsel laenuturul ning sellega seotud turu ootustega kahe peamise majanduspiirkonna intressimäärade erinevuse suurenemise suhtes. 5. detsembril 2007 oli nominaalne efektiivne vahetuskurs – mõõdetuna euroala 24 tähtsaima kaubanduspartneri vääringute suhtes – 3,9% augusti lõpu tasemest ja 5,8% aasta alguse tasemest kõrgem (vt joonist 51).

Euro efektiivse vahetuskursi kallinemine möödunud kolmel kuul on olnud küllaltki laiapõhjaline. Euro on tugevnenud oluliselt USA dollari, naelsterlingi, Hiina renminbi ja mõne Aasia vääringu suhtes, mis on seotud USA dollariga. Vastupidise arenguna on euro nõrgenenud Poola zloti ja Tšehhi krooni suhtes. Kui vaadelda tarbija- ja tootjahindade arengul põhinevaid euroala hindade ja kulude rahvusvahelise konkurentsivõime näitajaid, siis keskmiselt oli euro reaalne efektiivne vahetuskurs 2007. aasta novembris 2006. aasta keskmisest tasemest pisut vähem kui 6% kõrgem (vt joonist 52).

USA DOLLAR / EURO

Euro kursi muutumine USA dollari suhtes järgis üldjoontes euro nominaalse efektiivse vahetuskursi viimaste kuude arengujoont. Pärast aprilli lõpuni kestnud kallinemist USA vääringu suhtes euro üldiselt stabiliseerus, vaatamata mõningatele märkimisväärsetele lühiajalistele kõikumistele. Alates septembri algusest on euro vahetuskursi USA dollari suhtes mõjutanud mure likviidsuskeskkonna pärast üleilmsel raha- ja laenuturul, mis on toonud kaasa

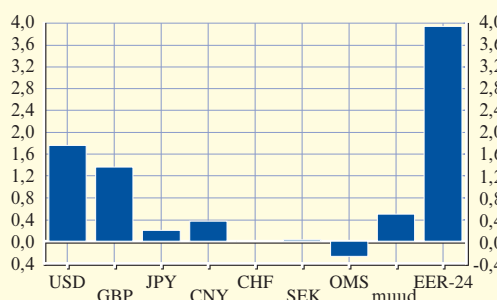
Joonis 51. Euro efektiivne vahetuskurs ja selle osad¹

(päevased andmed)

Euro efektiivse vahetuskursi muutuste komponendid²

Alates 31. augustist kuni 5. detsembrini 2007
(protsendipunktid)

Allikas: EKP.

Märkus. Varjutatud ala viitab ajavahemikule 31. august 2007 kuni 5. detsember 2007.

¹ Indeksi ülespoole liikumine tähendab euro kallinemist euroala kõige olulisemate kaubanduspartnerite ja kõigi euroalavälise ELi liikmesriikide vääringute suhtes.

² EER-24 muutuste komponente näidatakse eraldi euroala kuue peamise kaubanduspartneri vääringute suhtes.

Kategooria „Muud liikmesriigid“ (OMS) viitab euroalavälisele Euroopa Liidu liikmesriikide vääringute (v.a GBP ja SEK) koondosale. Kategooria „Muud“ osutab EER-24 indeksis euroala ülejäänud kuue kaubanduspartneri koondosale. Muutuste arvutamisel kasutatakse vastavaid väliskaubanduse osatähtsuse kaalusid indeksis EER-24.

investorite riskikartlikkuse järsu suurenemise ja finantsturu volatiilsuse. USA dollari ja euro vahetuskursi eeldatav volatiilsus peaaegu kahekordistus võrreldes juuni lõpu ajalooliselt madala tasemega. USA dollari langust on mõjutanud ka Ameerika Ühendriikides avaldatud nõrgad tulemused eelkõige eluasemeturu ja üldiste kindlustunde näitajate kohta ning USA kasvuväljavaadete allapoole korrigeerimine turuosaliste poolt alates suvest. 5. detsembril oli euro kurss USA dollari suhtes 1,47, s.t 7,4% kõrgem kui augusti lõpus ning umbes 12% kõrgem kui 2007. aasta alguses (vt joonist 53).

JAAPANI JEEN / EURO

Kogu 2007. aasta vältel on euro Jaapani jeeni suhtes oluliselt kõikunud. Aasta alguses jätkas euro Jaapani vääringu suhtes alates 2005. aasta keskpäevast väldanud kallinemist, jõudes 13. juulil tippasemele – 168,68 JPY. Järgnevatel kuudel kõikus euro ja jeeni vahetuskurs suures ulatuses, kajastades üldjoontes finantsturu volatiilsust. See mõjutab omakorda arbitraažitehingute, milles Jaapani jeeni on kasutatud aktiivselt rahastamisvääringuna, tunnetuslikku kasumlikkust. Neid arengusuundi selgitavad võtmetegurid olid USA kõrgemate intressimäärade hüpoteegituruga pingete intensiivistumine ja nende ülekandumine teistesse turusegmentidesse. 5. detsembril oli euro kurss Jaapani jeeni suhtes 162,33, s.t umbes 2% kõrgem kui augusti lõpus ning 3,4% kõrgem kui 2007. aasta alguses (vt joonist 53).

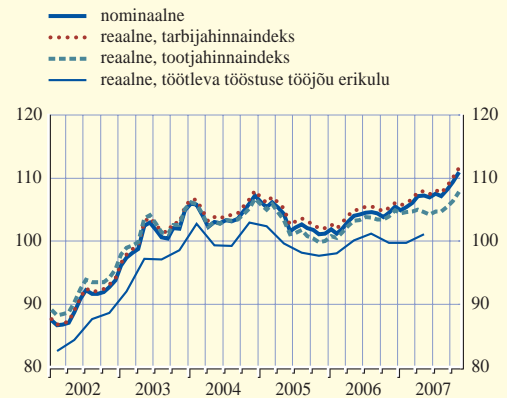
EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIKIDE VÄÄRINGUD

2007. aasta esimese 11 kuu jooksul jäi enamik ERM2s osalevatest vääringutest stabiilseks ja nendega kaubeldi nende keskkursi tasemel või selle lähedal (vt joonist 54). Hoolimata mõningasest kõikumisest kaubeldi Slovakkia krooniga, mille keskkurs märtsis revalveeriti, jätkuvalt uue keskkursi tugevama poolel. 5. detsembril oli Slovakkia vääringu kurss 33,26, mis on 6,2% tugevam kui selle keskkurs ja 1,3% tugevam kui augusti lõpu tase. 2007. aasta esimesel kaheksal kuul kaubeldi Läti latiga endiselt Läti keskpanga ühepoolselt kehtestatud kõikumisvahemiku $\pm 1\%$ tugevamas osas, hoolimata mõningasest suurenenud kõikumisest augustis. Septembri alguses kaldus lattu euro suhtes nõrgenema ja kurss liikus vahemiku nõrgemasse ossa, kuid kallines seejärel taas tugevemale poolele. 5. detsembril kaubeldi Läti latiga poole protsendipunkti võrra ERM2 keskkursist kõrgemal, jäädes augusti lõpu tasemega võrreldes üldiselt muutumatuks.

Kui vaadelda teiste, ERM2s mitteosalevate ELi liikmesriikide vääringuid, siis 2007. aasta augusti lõpust kuni 5. detsembrini kallines euro naelsterlingi suhtes 6,6% ning Rumeenia leu suhtes 8,6% võrra, kuid odavnes samal ajal Tšehhi krooni ja Poola zloti suhtes vastavalt 5,4% ja 5,7% võrra.

Joonis 52. Euro nominaalsed ja reaalsed efektiivsed vahetuskursid¹

(kuised/kvartaalsed andmed; indeks: I kv 1999 = 100)

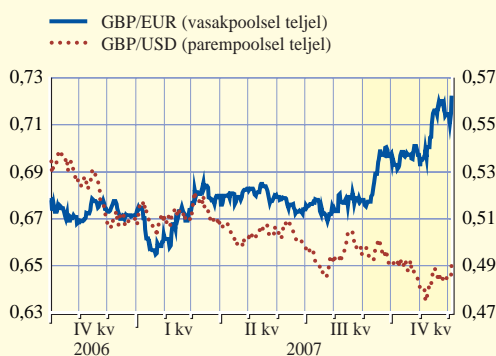
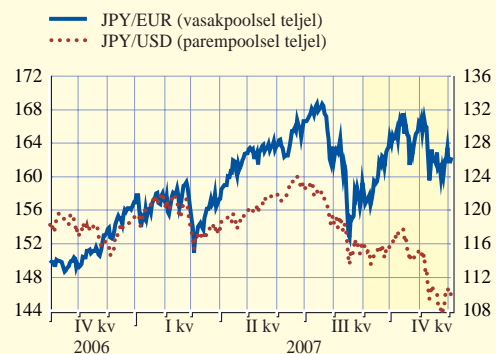

Allikas: EKP.

¹ EER-24 indeksi ülespoole liikumine näitab euro kallinemist. Kuiste andmete viimased vaatlused pärinevad 2007. aasta novembrist. Töötleva tööstuse tööjõu erikulul põhineva reaalse EER-24 viimased andmed pärinevad 2007. aasta teisest kvartalist ja on osaliselt hinnangulised.

Joonis 53. Vahetuskursside liikumine

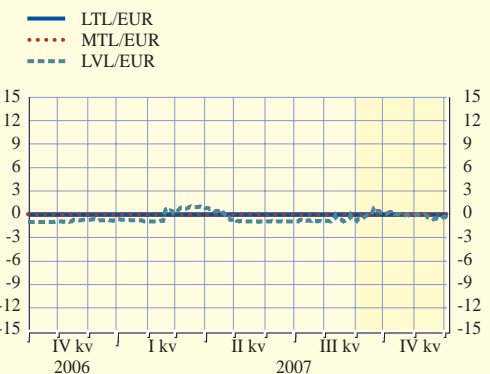
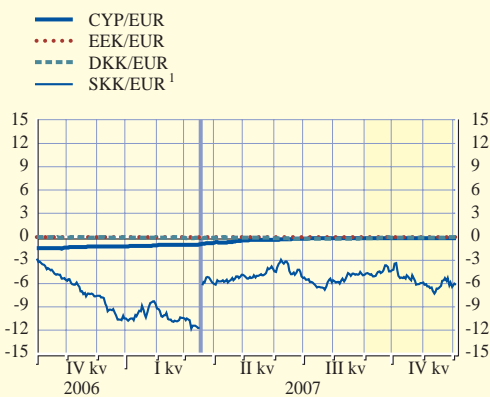
(päevased andmed)

Allikas: EKP.
Märkus. Varjutatud ala viitab ajavahemikule 31. august 2007 kuni 5. detsember 2007.

Joonis 54. ERM2 vahetuskursside liikumine

(päevased andmed; keskkursi hälve protsendipunktides)

Allikas: EKP.
Märkus. Euro keskkursi positiivne või negatiivne hälve viitab sellele, et vääring on vastavalt kõikumisvahemiku nõrgemal või tugevamal poolel. Taani krooni puhul on kõikumisvahemik ±2,25%; kõikide teiste vääringute puhul kohaldatakse standardset kõikumisvahemikku ±15%.
¹ Vertikaaljoon osutab 19. märtsile 2007, mil Slovakkia krooni keskkurs revalveeriti kursilt 38,4550 kursile 35,4424 SKK/EUR.

MUUD VÄÄRINGUD

Augusti lõpust kuni 5. detsembrini püsis euro kurs Šveitsi frangi suhtes üldiselt muutumatuna umbes 1,65 tasemel. Kõnealuse perioodi alguses euro siiski kallines, järgides 2006. aasta keskpaigast täheldatud tugevnemise trendi. 2007. aasta oktoobri keskpaigas hakkas see trend seoses suurenenud volatiilsusega tagasi pöörduma, peegeldades üldjoontes Jaapani jeeni ja euro kursi muutusi. Euro nõrgenemine Šveitsi frangi suhtes seondub teadetekohaselt üldise positsioonide sulgemisega arbitraazitehingutes, mille atraktiivsus on vähenenud suurenenud riskikartlikkuse ja volatiilsuse tõttu.

Augusti lõpust kuni 5. detsembrini kallines euro Norra krooni suhtes 1,6% võrra ning olulisemal määral mõningate peamiste Aasia kaubanduspartnerite vääringute suhtes (Hongkongi dollari suhtes 7,4%, Korea vonni suhtes 5,7%, Singapuri dollari suhtes 2% ja Hiina remninbi suhtes 5,2% võrra).

7.2 MAKSEBILANSS

Euroala 12 kuu kumuleeritud jooksevkonto oli 2007. aasta septembris ülejäägiga 0,3% SKPst (sesoonselt kohandatuna 26,6 miljardit eurot) võrreldes puudujäägiga 0,3% SKPst aasta varem (21,7 miljardit eurot). See muutus tulenes peamiselt kaupade konto ülejäägi kasvust. Kaupade ekspordi jaotus mahtudeks ja hindadeks (mille kohta on andmed olemas kuni 2007. aasta augustini) näitab, et aasta esimesel poolel üldjoontes stabiilsena püsinud mahud on hakanud kasvama. Finantskontol registreeriti 2007. aasta septembrile eelnenud 12-kuulisel perioodil kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringute suur kumuleeritud netosissevool 248,6 miljardi euro ulatuses võrreldes 16,1 miljardi euro suuruse netoväljavooluga aasta varem.

KAUBAVAHETUS JA JOOKSEVKONTO

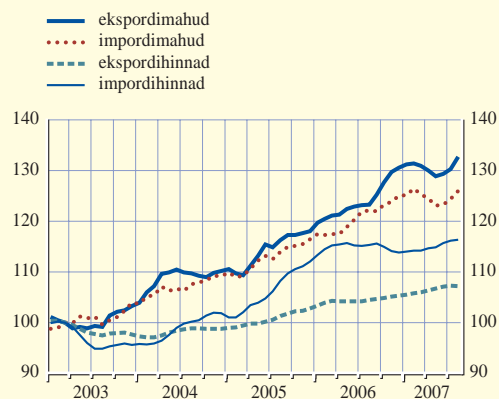
Euroalaväline kaubavahetus kasvas 2007. aasta kolmandas kvartalis kiiremini kui aasta esimesel poolel. Kaupade ja teenuste ekspordi väärtus kasvas kolmandas kvartalis 2,4% võrra (sesoonselt kohandatud libisevad keskmised kvartali arvestuses). Teises kvartalis olid kasvumäärad 1,6% ja esimeses kvartalis 1,1% (vt tabelit 12 ja joonist 55). Kaupade ja teenuste import kasvas kolmandas kvartalis 2,7% võrra, mis oli edasimineku võrreldes 0,5% kasvuga esimeses kvartalis ja 1,4% kasvuga teises kvartalis.

Selline kasvu kiirenemine tulenes peamiselt kaubavahetusest ning on kooskõlas nii euroala SKP kasvu kui euroala välisõudluse kasvu tõusuga kolmandas kvartalis. Nimetatud kvartalis suurenes kaupade ekspordi ja impordi väärtus vastavalt 3,2% ja 3,4% võrra, mis oli edasimineku võrreldes palju nõrgema kasvuga aasta esimesel poolel. Kaupade sektori arengut on osaliselt tasakaalustanud teenuste sektori tagasihoidlikud tulemused. Teenuste ekspordi väärtus langes 0,2% võrra ning import kasvas samavõrra. Võrreldes kahe esimese kvartali tulemustega tähendab see märkimisväärset aeglustumist (esimeses ja teises kvartalis olid ekspordi näitajad vastavalt 5,2% ja 2,2% ning impordi näitajad 2,6% ja 3%).

Kaubavahetuse jaotus mahtudeks ja hindadeks (mille kohta on andmed olemas 2007. aasta augustini) näitab, et ekspordi jõuline kasv tulenes peamiselt kaubavahetuse mahu arengust. Pärast paigalseisu aasta esimesel poolel hakkasid ekspordimahud alates 2007. aasta juulist ning augustist kasvama (vt joonist 55). Kaupade suured ekspordimahud näivad olevat jätkuvalt välisõudluse tõusule, mis algas 2007. aasta

Joonis 55. Kaubavahetuse jaotus mahtudeks ja hindadeks

I kv 2003 = 100; sesoonselt kohandatud; kolme kuu libisev keskmine

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
¹ Viimased andmed euroalavälise kaubavahetuse kohta pärinevad 2007. aasta augustist.

Tabel 12. Euroala maksebilansi peamised kirjed

(sesoonselt kohandatud, kui pole viidatud teisiti)

			Kolme kuu libiseva keskmise andmed, mis lõpevad				12 kuu kumuleeritud andmed, mis lõpevad	
	2007 aug	2007 sept	2006 dets	2007 märts	2007 juuni	2007 sept	2006 sept	2007 sept
<i>mld EUR</i>								
Jooksevkonto	4,5	0,6	0,8	2,6	2,5	3,0	-21,7	26,6
Kaupade bilanss	7,7	3,7	5,2	5,1	5,7	5,7	9,3	65,1
Eksport	129,4	128,1	122,4	122,2	124,0	128,0	1343,6	1489,9
Import	121,6	124,4	117,3	117,2	118,2	122,3	1334,4	1424,8
Teenuste bilanss	4,2	3,4	2,9	3,9	3,8	3,6	36,3	42,7
Eksport	39,4	39,4	36,3	38,2	39,0	38,9	422,4	457,2
Import	35,3	36,0	33,4	34,2	35,3	35,3	386,1	414,6
Tulude bilanss	-0,4	-0,1	-0,1	-0,5	-1,1	0,1	9,5	-4,9
Jooksevülekannete bilanss	-7,0	-6,4	-7,2	-5,8	-6,0	-6,4	-76,7	-76,2
Finantskonto¹	63,8	-3,7	-14,1	1,6	7,7	35,7	116,6	93,0
Kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringud (netosumma)	14,7	23,6	21,5	38,4	0,1	22,9	-16,1	248,6
Otseinvesteeringud (netosumma)	-7,2	-22,6	-17,5	-4,9	-23,0	-9,9	-127,3	-165,9
Portfelliinvesteeringud (netosumma)	21,9	46,2	39,0	43,3	23,2	32,8	111,2	414,5
Omandiväärtpaberid	-13,9	21,2	17,2	32,0	20,4	18,3	107,7	263,7
Võlainstrumendid	35,8	25,0	21,8	11,3	2,7	14,4	3,6	150,8
Võlakirjad	10,6	2,3	32,3	16,0	-2,0	-2,6	55,5	131,2
Rahaturuinstrumendid	25,2	22,7	-10,5	-4,7	4,7	17,0	-52,0	19,7
<i>Muutus protsentides võrreldes eelmise perioodiga</i>								
Kaubad ja teenused								
Eksport	2,6	-0,7	4,0	1,1	1,6	2,4	12,2	10,3
Import	1,0	2,3	1,3	0,5	1,4	2,7	16,1	6,9
Kaubad								
Eksport	2,3	-0,9	4,6	-0,2	1,4	3,2	13,0	10,9
Import	0,7	2,3	1,1	-0,1	0,9	3,4	18,7	6,8
Teenused								
Eksport	3,8	-0,1	2,3	5,2	2,2	-0,2	9,5	8,2
Import	1,7	2,1	2,0	2,6	3,0	0,2	8,0	7,4

Allikas: EKP.

Märkus. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

¹ Näitajad viitavad saldole (netovood). Positiivne (negatiivne) märk osutab netosissevoolule (-väljavoolule). Seseoonselt kohandamata.

teise kvartali jooksul. Samal ajal ekspordihinnad tõusid 2007. aasta augustile eelnenud perioodil tagasihoidlikult.

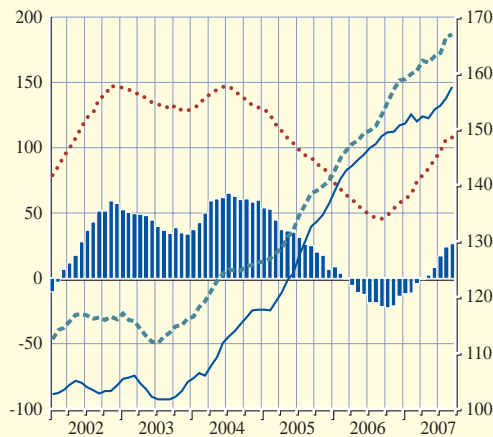
Euroala ekspordi kasvu põhjuseks näib olevat eelkõige väga järsk tõus septembris, milles suur osa oli Saksamaa ekspordil. Toote osas kajastab kasv peamiselt vahe- ja tarbekaupade näitajate arengut. Geograafiline jaotus näitab, et sarnaselt varasemate trendidega kasvas kõige rohkem kaubavahetus naftat tootvate maade ja Aasia suunal. Kasv seondub aga ka kaubavahetusega Ühendkuningriigi ja Ameerika Ühendriikidega. Vastupidiselt viimastele arengutele oli ekspordi kasv 2007. aasta esimesel poolel Ühendkuningriigi suunal loid ja Ameerika Ühendriikide suunal negatiivne (vt joonist 57).

Imporditud kauba väärtuse järsk tõus 2007. aasta kolmandas kvartalis paistab osaliselt tulenevat euroala sisenõudluse tugevast suurenemisest ning euroala tööstustoodangu kasvust. Euroalavälise kaubavahetuse mahu ja hinna näitajad viitavad ka sellele, et impordihinnad jätkasid augustile

Joonis 56. Euroala jooksevkonto ja kaubandusbilanss

(mld EUR; kuised andmed; sesoonselt kohandatud)

- jooksevkonto saldo (12 kuu kumuleeritud andmed; vasakpoolsel teljel)
- kaubandusbilanss (12 kuu kumuleeritud andmed; vasakpoolsel teljel)
- - - kaupade ja teenuste eksport (3 kuu libisev keskmine; parempoolsel teljel)
- kaupade ja teenuste import (3 kuu libisev keskmine; parempoolsel teljel)

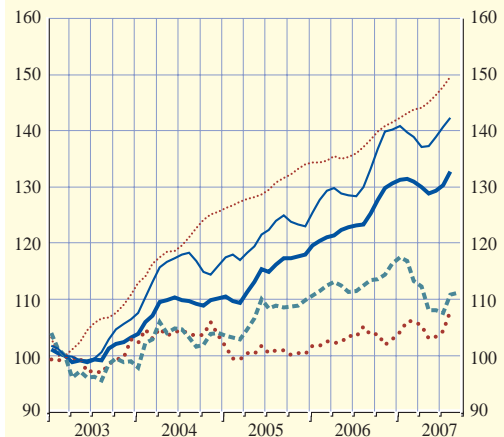

Allikas: EKP

Joonis 57. Euroala ekspordimahud valitud kaubanduspartneritele

(indeksid: I kv 2003 = 100; sesoonselt kohandatud; kolme kuu libisevad keskmised)

- euroalavälised riigid
- Ühendkuningriik
- - - USA
- Aasia
- OPEC

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Märkus. Viimased andmed pärinevad 2007. aasta augustist, ainult USA andmed on 2007. aasta septembrist.

eelnenud kolmekuulisel perioodil tõusmist, mis võis kajastada toorme maailmaturu hindade suurt kasvu ning vähemal määral arengut töötleva tööstuse toodangu impordihindades.

Pikemas plaanis oli 12 kuu kumuleeritud jooksevkonto ülejääk kuni septembrini 26,6 miljardit eurot, võrrelduna aastataguse 21,7 miljardi euro suuruse puudujäägiga (vt joonist 56). Nimetatud muutus oli suuresti tingitud kaupade bilansi suurenemisest 55,8 miljardi euro võrra eelmisel aastal (12 kuu kumulatiivses arvestuses). Seevastu teenuste bilanss kasvas mõõdukamalt ning tulude bilanss oli väikese puudujäägiga (4,9 miljardit eurot), võrrelduna ülejäägiga (9,5 miljardit eurot) eelmisel aastal. Jooksevülekannete bilanss jäi üldjoontes samaks, olles 76,2 miljardi euroga puudujäägis.

FINANTSKONTO

2007. aasta kolmandas kvartalis oli euroala kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringute keskmine kuine netosissevool 22,9 miljardit eurot, erinevalt aasta teise kvartali tasakaalus netovoost. Kombineeritud näitaja tõusu seletab peamiselt portfelliinvesteeringute suurem netosissevool (vt tabelit 12).

Finantskontot puudutavad andmed, mis on saadaval kuni 2007. aasta septembrini, näitavad, et rahutus laenuturul ning sellele järgnenud riski ümberhindamine investorite poolt võisid mõjutada välismaiseid portfelliinvesteeringuid euroalale vaid ajutiselt. Samal ajal paistavad Euroala residendid oma välisinvesteeringute strateegiatel ettevaatlikuks jäävat.

Kui vaadata pikemaajalist arengut, oli 2007. aasta septembrile eelnenud 12 kuu jooksul kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringute kumuleeritud netosissevool 248,6 miljardit eurot võrrelduna 16,1 miljardi euro suuruse netoväljavooluga aasta varem. Kapitali netovoo suunamuutus peegeldas portfelliinvesteeringute netosissevoolu olulist tõusu (303,3 miljardi euro võrra), mida tasakaalustas mõningal määral otseinvesteeringute suurem netoväljavool (vt joonist 58).

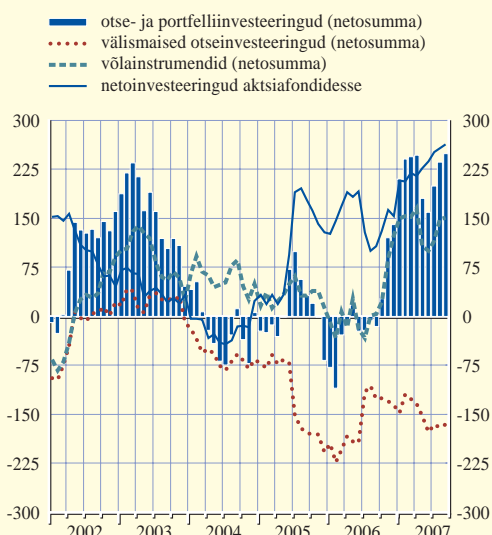
Muutused portfelliinvesteeringute kumuleeritud voogudes olid möödunud 12 kuul jätkuvalt tingitud peamiselt suurenevast omandiväärt-paberite ning vähemal määral euroala võla-instrumentide (rahaturu instrumendid ja võlakirjad) netosissevoolust. Võlainstrumentide netosissevool oli peaaegu täielikult tingitud euroala võlakirjade suuremast netosoetamisest mitteresidentide poolt. Seevastu suurema kumuleeritud omandiväärt-paberite netosissevoolu põhjuseks võivad olla nii kasvanud välisinvesteeringud euroala omandiväärt-paberitesse kui ka euroala residentide väiksem huvi välismaiste omandiväärt-paberite netosoetamise vastu. Kirjeldatud muutusi võisid toetada euroala ettevõtete oodatava suhtelise tulu soodsad kasvunäitajad.

Geograafiline jaotus näitab, et välismaale tehtud otseinvesteeringute 2006. aasta lõpu jäägi 3,1 triljonit eurot moodustasid peamiselt euroala otseinvesteeringud Ühendkuningriiki (26%), Ameerika Ühendriikidesse (20%), *offshore* finantskeskustesse (11%), Šveitsi (10%) ning alates 2004. aastast ELiga liitunud riikidesse (7%). Otseinvesteeringud Brasiiliasse, Venemaale, Indiasse ja Hiinasse kokku moodustasid kogumahust 5%. Euroalale suunatud välismaiste otseinvesteeringute jääk oli 2,7 triljonit eurot. Sellest 38% pärines Ühendkuningriigist, 24% Ameerika Ühendriikidest, 13% *offshore* finantskeskustest, 8% Šveitsist ning alates 2004. aastast ELiga liitunud riikide rühmast ning Brasiilia, Venemaa, India ja Hiina rühmast kummastki ainult 1%.

Portfelliinvesteeringute varade poolel kajastasid euroala välismaiste väärt-paberite positsiooni suures osas Ameerika Ühendriikides (34%), Ühendkuningriigis (24%) ja *offshore* finantskeskustes (12%) emiteeritud väärt-pabereid. Brasiilias, Venemaal, Indias ja Hiinas emiteeritud väärt-paberid moodustasid kogumahust 4%. Samal ajal oli euroala rahvusvahelise investeerimispositsiooni netokohustuste summa 2006. aasta lõpus 1,0 triljonit eurot (umbes 12% euroala SKPst), olles kasvanud aastataguselt 0,8 triljonilt eurolt. Kohustuste suurema netopositsiooni tingisid peamiselt vahetuskursside muutustest tulenenud ümberhindamised (151,9 miljardit eurot) ja finantstehingute netosumma (118,0 miljardit eurot).

Joonis 58. Euroala kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringud

(mld EUR; kuised andmed; 12 kuu kumuleeritud vood)

Allikas: EKP

EUROALA STATISTIKA

SISUKORD¹

EUROALA ÜLEVAADE	
Kokkuvõte euroala majandusnäitajatest	S5
I RAHAPOLIITIKA STATISTIKA	
1.1 Eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruanne	S6
1.2 EKP baasintressimäärad	S7
1.3 Eurosüsteemi rahapoliitiliste operatsioonide kaudu jaotatud instrumendid	S8
1.4 Kohustuslik reserv ja likviidsus	S9
2 RAHA, PANGANDUS JA INVESTEERIMISFONDID	
2.1 Euroala rahaloomeasutuste koondbilanss	S10
2.2 Euroala rahaloomeasutuste konsolideeritud bilanss	S11
2.3 Rahandusstatistika	S12
2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus	S14
2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus	S17
2.6 Rahaloomeasutuste väärtpaperite jaotus	S20
2.7 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete ümberhindamine	S21
2.8 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus vääringute kaupa	S22
2.9 Euroala investeerimisfondide koondbilanss	S24
2.10 Investeerimispoliitika ja investori liigi alusel jaotatud euroala investeerimisfondide varad	S25
3 EUROALA KONTOD	
3.1 Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa	S26
3.2 Euroala mittefinantskontod	S30
3.3 Kodumajapidamised	S32
3.4 Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted	S33
3.5 Kindlustusseltsid ja pensionifondid	S34
4 FINANTSTURUD	
4.1 Väärtpaperite (v.a aktsiate) emiteerimine esialgse tähtaja, emitendi residentsuse ja vääringu kaupa	S35
4.2 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaperid (v.a aktsiad) emitendi sektori ja instrumendi kategooria kaupa	S36
4.3 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaperite (v.a aktsiate) kasvumäärad	S38
4.4 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad	S40
4.5 Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes	S42
4.6 Rahaturu intressimäärad	S44
4.7 Riigivõlakirjade intressimäärad	S45
4.8 Aktsiaturgude indeksid	S46
5 HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURUD	
5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud	S47
5.2 Toodang ja nõudlus	S50
5.3 Tööturud	S54

¹ Täiendava teabe saamiseks võtke meiega ühendust elektronposti aadressil: statistics@ecb.europa.eu. Pikemate perioodide kohta leiata andmed ka EKP kodulehelt (<http://sdw.ecb.europa.eu>).

6	RIIGI RAHANDUS	
6.1	Tulud, kulud ja puudujääk/ülejääk	S55
6.2	Võlg	S56
6.3	Võla muutus	S57
6.4	Kvartaalsed tulud, kulud ja puudujääk/ülejääk	S58
6.5	Kvartaalne võlg ja võla muutus	S59
7	VÄLISMAJANDUS	
7.1	Maksebilanss	S60
7.2	Maksebilansi rahaline esitus	S65
7.3	Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni geograafiline jaotus	S66
7.4	Rahvusvaheline investeerimispositsioon (k.a rahvusvahelised reservid)	S68
7.5	Kaubad	S70
8	VAHETUSKURSID	
8.1	Efektiivsed vahetuskursid	S72
8.2	Kahepoolsed vahetuskursid	S73
9	EUROALAVÄLINE ARENG	
9.1	Teistes Euroopa Liidu liikmesriikides	S74
9.2	Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis	S75
	JOONISTE LOETELU	S76
	TEHNILISED MÄRKUSED	S77
	ÜLDMÄRKUSED	S83

EUROALA LAIENEMINE 1. JAANUARIL 2007 SLOVEENIA KAASAMISEKS

Kui pole märgitud teisiti, hõlmavad aegridades tervikuna kõik 2007. aasta vaatlustulemuste andmete aegread 13 riigist koosnevat euroala (12 riigist koosnevat euroala ja Sloveeniat). Intressimäärade, rahastatistika ja ÜTHI (ja järjepidevuse huvides M3 komponentide ja vastaskirjete ning ÜTHI komponentide) puhul hõlmavad euroala statistika aegread neid Euroopa Liidu liikmesriike, mis võtsid euro kasutusele ajal, mille kohta statistika aegread on. Võimalusel on tabelites selle kohta allmärkus. Seal, kus statistika aluseks olevad andmed on kättesaadavad, kasutatakse 2000. ja 2006. aasta baasil arvutatud absoluutarvudes ja protsentides väljendatud muutuste puhul 2001. ja 2007. aastal aegridu, mis arvestavad vastavalt Kreeka ja Sloveenia euroalasse sisenemise mõjusid. Varasemad andmed euroala kohta enne Sloveenia liitumist on olemas EKP koduleheküljel <http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html>.

Tabelites kasutatud tingmärgid

“-”	andmed puuduvad / andmed pole kohaldatavad
“.”	andmed pole veel saadaval
“...”	null või mittearvestatav
“miljard”	10 ⁹
(⁰)	tinglik

EUROALA ÜLEVAADE

Kokkuvõte euroala majandusnäitajatest
(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

1. Rahanduspoliitika areng ja intressimäärad

	M1 ¹	M2 ¹	M3 ^{1,2}	M3 ^{1,2} 3 kuu libisev keskmine (keskel)	Rahaloomeasutuste laenuid euroala residentidele, v.a rahaloomeasutustele ja valitsus-sektorile ¹	Mitterahaloomeasutuste poolt eurodes emiteeritud väärtpaberid, v.a aktsiad ¹	3 kuu intressimäär (EURIBOR, protsenti aastas, perioodi keskmised)	10aastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäär (protsenti aastas, perioodi keskmised)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2005	10,4	7,9	7,4	-	8,1	12,5	2,18	3,44
2006	8,6	8,7	8,4	-	10,9	15,7	3,08	3,86
2006 IV kv	6,8	8,7	9,0	-	11,2	16,5	3,59	3,86
2007 I kv	7,0	9,1	10,2	-	10,6	16,3	3,82	4,08
II kv	6,2	9,2	10,6	-	10,5	18,5	4,07	4,42
III kv	6,5	10,3	11,5	-	11,0	20,1	4,49	4,48
2007 juuni	6,1	9,5	11,0	11,1	10,8	19,3	4,15	4,66
juuli	6,8	10,4	11,7	11,4	11,0	20,7	4,22	4,63
aug	6,7	10,5	11,6	11,5	11,2	20,5	4,54	4,43
sept	6,0	10,2	11,3	11,7	11,0	19,2	4,74	4,37
okt	6,5	11,2	12,3	.	11,2	.	4,69	4,40
nov	4,64	4,26

2. Hinnad, toodang, nõudlus ja tööturud

	ÜTHI	Tööstustoodangu tootjahinnad	Tööjõukulu tunnis	Reaalne SKP	Tööstustoodang, v.a ehitus	Tootmisvõimsuse rakendusaste töötlevas tööstuses (protsentides)	Tööhõive	Tööpuudus (protsenti tööjõust)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2005	2,2	4,1	2,7	1,5	1,3	81,2	0,9	8,9
2006	2,2	5,1	2,6	2,8	4,0	83,3	1,5	8,2
2007 I kv	1,9	2,9	2,3	3,2	3,9	84,6	1,8	7,6
II kv	1,9	2,4	2,5	2,5	2,7	84,6	1,7	7,5
III kv	1,9	2,1	.	2,7	3,9	84,3	.	7,3
2007 juuni	1,9	2,3	-	-	2,5	-	-	7,4
juuli	1,8	1,8	-	-	4,0	84,3	-	7,4
aug	1,7	1,8	-	-	4,4	-	-	7,4
sept	2,1	2,7	-	-	3,3	-	-	7,3
okt	2,6	3,3	-	-	.	84,2	-	7,2
nov	3,0	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksebilans, reservid ja vahetuskursid

(mld EUR, kui pole osutatud teisiti)

	Maksebilans (netotehingud)				Reservid (perioodi lõpu positsioonid)	Euro efektiivne vahetuskurs: EER-24 ³ (indeks, 1999 I kv = 100)		USD/EUR vahetuskurs
	Jooksev- ja kapitalikontod		Otseinvesteeringud	Portfelli-investeeringud		Nominaalne	Reaalne (THI)	
	1	Kaubad 2						
2005	19,9	47,9	-208,8	141,3	320,1	103,3	104,2	1,2441
2006	-3,7	23,0	-136,4	276,4	325,8	103,6	104,5	1,2556
2006 IV kv	21,0	16,9	-52,5	116,9	325,8	104,6	105,4	1,2887
2007 I kv	4,8	8,6	-14,6	129,8	331,5	105,5	106,1	1,3106
II kv	1,2	20,3	-69,1	69,5	325,3	107,1	107,7	1,3481
III kv	11,9	19,5	-29,7	98,3	340,5	107,6	108,2	1,3738
2007 juuni	13,9	11,3	-37,4	70,6	325,3	106,9	107,4	1,3419
juuli	5,7	9,4	0,1	30,2	328,8	107,6	108,1	1,3716
aug	1,7	4,5	-7,2	21,9	330,4	107,1	107,7	1,3622
sept	4,5	5,6	-22,6	46,2	340,5	108,2	108,8	1,3896
okt	346,6	109,4	110,0	1,4227
nov	111,0	111,6	1,4684

Allikad: EKP, Euroopa Komisjon (Eurostat ning majanduse ja rahanduse peadirektoraat) ja Reuters.

Märkus. Täiendav teave andmete kohta on esitatud käesoleva osa järgmistes tabelites.

¹ Kuiste andmete aastane muutus protsentides viitab kuu lõpu seisule, kvartaalsete ja aasta andmete muutused viitavad perioodi aegrea keskmiste väärtuste aastasele muutusele. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.

² M3 ja selle osad ei sisalda euroalavälise riikide residentide rahaturufondide osakuid ja võlaväärtpaberid tähtajaga kuni kaks aastat.

³ Kaubanduspartnerite gruppide mõiste ja muu teave on esitatud üldmärkustes.

RAHAPOLIITIKA STATISTIKA

I.1 Eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruanne (mln EUR)

1. Varad

	9. november 2007	16. november 2007	23. november 2007	30. november 2007
Kuld ja nõuded kullas	185 473	185 420	185 391	185 357
Nõuded euroalaväliste residentide vastu välisvaluutas	143 006	141 545	141 910	142 164
Nõuded euroala residentide vastu välisvaluutas	23 354	23 165	24 191	25 167
Nõuded euroalaväliste residentide vastu eurodes	17 729	15 685	15 826	14 504
Laenud euroala krediitiasutustele eurodes	425 010	447 883	454 265	463 068
Põhilised refinantseerimisoperatsioonid	160 003	182 002	169 000	178 001
Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	265 005	265 005	285 006	285 004
Peenhäällestus-pöördoperatsioonid	0	0	0	0
Struktuursed pöördoperatsioonid	0	0	0	0
Laenamise püsivõimalus	1	874	256	60
Lisatagatise nõudega seotud laenud	1	2	3	3
Muud nõuded euroala krediitiasutuste vastu eurodes	17 821	20 106	20 241	20 972
Euroala residentide väärtpaberid eurodes	96 491	95 050	95 267	95 865
Valitsussektori võlg eurodes	37 110	37 110	37 110	37 103
Muud varad	302 478	305 797	311 322	313 066
Varad kokku	1 248 472	1 271 761	1 285 523	1 297 266

2. Kohustused

	9. november 2007	16. november 2007	23. november 2007	30. november 2007
Ringluses olevad pangatähed	642 123	640 622	639 283	645 697
Kohustused euroala krediitiasutuste ees eurodes	191 088	215 273	194 998	203 794
Arvelduskontod (mis hõlmavad kohustusliku reservi süsteemi)	190 806	215 070	194 758	203 522
Hoiustamise püsivõimalus	270	192	216	267
Tähtajalised hoiused	0	0	0	0
Peenhäällestus-pöördoperatsioonid	0	0	0	0
Lisatagatise nõudega seotud hoiused	12	11	24	5
Muud kohustused euroala krediitiasutuste ees eurodes	168	170	169	137
Väljastatud võlasertifikaadid	0	0	0	0
Kohustused muude euroala residentide ees eurodes	53 415	53 351	81 545	75 096
Kohustused euroalaväliste residentide ees eurodes	26 797	27 257	28 305	28 748
Kohustused euroala residentide ees välisvaluutas	182	901	311	240
Kohustused euroalaväliste residentide ees välisvaluutas	18 795	16 358	18 268	19 443
Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikute vastaskirje	5 398	5 398	5 398	5 398
Muud kohustused	110 545	112 468	117 280	118 744
Ümberhindluskontod	131 060	131 060	131 060	131 060
Kapital ja reservid	68 901	68 903	68 906	68 909
Kohustused kokku	1 248 472	1 271 761	1 285 523	1 297 266

Allikas: EKP.

1.2 EKP baasintressimäärad

(protsenti aastas, muutused protsendipunktides)

	Jõustunud alates ¹	Hoiustamise püsivõimalus		Põhilised refinantseerimisoperatsioonid			Laenamise püsivõimalus	
				Fikseeritud intressimääraga oksjonid	Muutuva intressimääraga oksjonid			
		Tase	Muutus	Fikseeritud intressimäär	Pakkumisintressi alammäär	Muutus	Tase	Muutus
		1	2	3	4	5	6	7
1999	1. jaan	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
	4. ²	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
	9. apr	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
	5. nov	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000	4. veebr	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
	17. märts	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
	28. apr	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
	9. juuni	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
	28. ³	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
	1. sept	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
	6. okt	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
2001	11. mai	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
	31. aug	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
	18. sept	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
	9. nov	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50
2002	6. dets	1,75	-0,50	-	2,75	-0,50	3,75	-0,50
2003	7. märts	1,50	-0,25	-	2,50	-0,25	3,50	-0,25
	6. juuni	1,00	-0,50	-	2,00	-0,50	3,00	-0,50
2005	6. dets	1,25	0,25	-	2,25	0,25	3,25	0,25
2006	8. märts	1,50	0,25	-	2,50	0,25	3,50	0,25
	15. juuni	1,75	0,25	-	2,75	0,25	3,75	0,25
	9. aug	2,00	0,25	-	3,00	0,25	4,00	0,25
	11. okt	2,25	0,25	-	3,25	0,25	4,25	0,25
	13. dets	2,50	0,25	-	3,50	0,25	4,50	0,25
2007	14. märts	2,75	0,25	-	3,75	0,25	4,75	0,25
	13. juuni	3,00	0,25	-	4,00	0,25	5,00	0,25

Allikas: EKP.

¹ Alates 1. jaanuarist 1999 kuni 9. märtsini 2004 viitab kuupäev hoiustamise ja laenamise püsivõimalustele. Põhiliste refinantseerimisoperatsioonide puhul kehtivad intressimäärade muutused alates esimesest operatsioonist pärast osutatud kuupäeva. 18. septembril 2001 toimunud muudatus jõustus samal päeval. Alates 10. märtsist 2004 viitab kuupäev hoiustamise ja laenamise püsivõimalustele ning põhilistele refinantseerimisoperatsioonidele (muudatused jõustuvad EKP nõukogu intressiotsusele järgnenud esimesest refinantseerimisoperatsioonist), kui pole osutatud teisiti.

² 22. detsembril 1998 teatas EKP erandlikult kitsa (50 baaspunkti suuruse) intressimäärade kõikumisvahemiku kohaldamisest hoiustamise ja laenamise püsivõimaluse intressimäärade vahel ajavahemikul 4. kuni 21. jaanuar 1999 eesmärgiga lihtsustada turuosaliste jaoks üleminekut uuele rahastuseemile.

³ 8. juunil 2000 teatas EKP, et alates 28. juunil 2000 sooritatud operatsioonist hakatakse eurosüsteemi põhilisi refinantseerimisoperatsioone sooritama muutuva intressimääraga oksjonitena. Pakkumisintressi alammäär viitab miinimumintressimääradele, millega operatsiooni osapooled võivad pakkumisi esitada.

1.3 Eurosüsteemi rahapoliitiliste operatsioonide kaudu jaotatud instrumendid^{1, 2}

(mln EUR, aastased protsentuaalsed intressimäärad)

1. Põhilised ja pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid³

Arvelduspäev	Pakkumised (summa)	Osalejate arv	Jaotatav summa	Muutuva intressimääraga oksjonid			Kestvus päevades	
				Pakkumisintressi alammäär	Oksjonil kujunenud intressimäär ⁴	Kaalutud keskmine intressimäär		
	1	2	3	4	5	6	7	
Põhilised refinantseerimisoperatsioonid								
2007	8. aug	391 978	319	292 500	4,00	4,06	4,07	7
	15.	426 994	344	310 000	4,00	4,08	4,10	7
	22.	439 747	355	275 000	4,00	4,08	4,09	7
	29.	352 724	320	210 000	4,00	4,08	4,09	7
	5. sept	426 352	356	256 000	4,00	4,15	4,19	7
	12.	406 119	381	269 000	4,00	4,14	4,17	7
	19.	356 281	371	155 000	4,00	4,15	4,16	7
	26.	368 995	378	190 000	4,00	4,27	4,29	7
	3. okt	298 721	316	163 000	4,00	4,14	4,16	7
	10.	322 684	342	218 000	4,00	4,12	4,16	7
	17.	283 439	349	171 000	4,00	4,11	4,14	7
	24.	304 089	348	182 000	4,00	4,11	4,14	7
	31.	287 241	308	170 000	4,00	4,14	4,16	7
	7. nov	275 580	300	160 000	4,00	4,14	4,15	7
	14.	280 458	298	182 000	4,00	4,15	4,16	7
	21.	277 051	299	169 000	4,00	4,17	4,19	7
	28.	257 966	283	178 000	4,00	4,18	4,20	7
	5. dets	253 519	273	163 000	4,00	4,18	4,20	7
Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid								
2007	1. märts	80 110	143	50 000	-	3,80	3,81	91
	29.	76 498	148	50 000	-	3,87	3,87	91
	27. apr	71 294	148	50 000	-	3,96	3,97	90
	31. mai	72 697	147	50 000	-	4,06	4,07	91
	28. juuni	66 319	139	50 000	-	4,11	4,12	91
	26. juuli	78 703	144	50 000	-	4,20	4,20	98
	24. aug	125 787	146	40 000	-	4,49	4,61	91
	30.	119 755	168	50 000	-	4,56	4,62	91
	13. sept	139 021	140	75 000	-	4,35	4,52	90
	27.	85 353	159	50 000	-	4,50	4,63	84
	1. nov	87 587	157	50 000	-	4,45	4,53	91
	23.	147 977	130	60 000	-	4,55	4,61	90
	29.	132 386	175	50 000	-	4,65	4,70	91

2. Muud pakkumisoperatsioonid

Arvelduspäev	Operatsiooni liik	Pakkumised (summa)	Osalejate arv	Jaotatav summa	Fikseeritud intressimääraga oksjonid	Muutuva intressimääraga oksjonid			Kestvus päevades	
						Fikseeritud intressimäär	Pakkumisintressi alammäär	Oksjonil kujunenud intressimäär ⁴		Kaalutud keskmine intressimäär
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2006	12. dets	Pöördtehing	21 565	25	2 500	-	3,25	3,32	3,33	1
2007	13. märts	Tähtajaliste hoiuste kogumine	2 300	2	2 300	3,50	-	-	-	1
	17. apr	Tähtajaliste hoiuste kogumine	42 245	35	22 500	3,75	-	-	-	1
	14. mai	Tähtajaliste hoiuste kogumine	2 460	7	2 460	3,75	-	-	-	1
	12. juuni	Tähtajaliste hoiuste kogumine	12 960	11	6 000	3,75	-	-	-	1
	10. juuli	Pöördtehing	17 385	18	2 500	-	4,00	4,06	4,07	1
	9. aug	Pöördtehing	94 841	49	94 841	4,00	-	-	-	1
	10.	Pöördtehing	110 035	62	61 050	-	4,00	4,05	4,08	3
	13.	Pöördtehing	84 452	59	47 665	-	4,00	4,06	4,07	1
	14.	Pöördtehing	45 967	41	7 700	-	4,00	4,07	4,07	1
	6. sept	Pöördtehing	90 895	46	42 245	-	4,00	4,06	4,13	1
	11.	Tähtajaliste hoiuste kogumine	66 388	37	60 000	4,00	-	-	-	1
	9. okt	Tähtajaliste hoiuste kogumine	40 235	18	24 500	4,00	-	-	-	1
	12.	Tähtajaliste hoiuste kogumine	40 080	22	30 000	4,00	-	-	-	5
	13. nov	Tähtajaliste hoiuste kogumine	27 750	10	27 750	4,00	-	-	-	1

Allikas: EKP.

¹ Summad võivad osas 1.1 toodust pisut erineda jaotatud, kuid arveldamata tehingute tõttu.

² Alates 2002. aasta aprillist liigitatakse põhiliste refinantseerimisoperatsioonide hulka kombineeritud pakkumisoperatsioonid, s.t ühenädalase tähtajaga operatsioonid, mida sooritatakse tavapakkumismenetlusena paralleelselt põhiliste refinantseerimisoperatsioonidega. Enne praegust kuud sooritatud kombineeritud pakkumisoperatsioonide kohta leiate teavet osa 1.3 tabelist 2.

³ 8. juunil 2000 teatas EKP, et alates 28. juunist 2000 hakatakse eurosüsteemi põhilisi refinantseerimisoperatsioone sooritama muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena. Pakkumisintressi alammäär viitab miinimumintressimäärale, millega osapooled võivad pakkumisi esitada.

⁴ Likviidsust suurendavates (vähendavates) operatsioonides viitab püramiid madalaimale (kõrgeimale) määrale, millega pakkumisi aktiveeritakse.

1.4 Kohustuslik reserv ja likviidsus

(mld EUR; perioodi keskmised positsioonid päevas, kui pole viidatud teisiti; aastased protsentuaalsed intressimäärad)

1. Kohustusliku reservi kohustuslastest krediidasutuste reservibaas

Reservibaas seisuga ¹	Kokku	Kohustused, mille suhtes kohaldatakse 2%list reservimäära		Kohustused, mille suhtes kohaldatakse 0%list reservimäära		
		Hoiused (üleõhoidused, hoiused lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat ja etteteatamisega lõpetatavad hoiused tähtajaga kuni 2 aastat)	Võlaväärtpaberid lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat	Hoiused (lepingulise tähtajaga üle 2 aasta ja etteteatamisega lõpetatavad hoiused tähtajaga üle 2 aasta)	Repotehingud	Võlaväärtpaberid lepingulise tähtajaga üle 2 aasta
	1	2	3	4	5	6
2005	14 040,7	7 409,5	499,2	1 753,5	1 174,9	3 203,6
2006	15 648,3	8 411,7	601,9	1 968,4	1 180,3	3 486,1
2007 I kv	16 253,0	8 634,2	657,4	2 009,8	1 358,8	3 592,8
2007 apr	16 456,1	8 764,2	677,6	2 021,0	1 387,2	3 606,1
mai	16 718,7	8 886,3	701,9	2 044,3	1 439,8	3 646,4
juuni	16 753,3	8 940,5	677,6	2 066,6	1 383,5	3 685,1
juuli	16 822,3	8 955,9	694,0	2 089,3	1 392,1	3 690,9
aug	16 890,0	8 994,1	713,9	2 086,8	1 407,8	3 687,5
sept	16 968,2	9 073,2	745,5	2 075,7	1 424,9	3 649,0

2. Reservide hoidmine

Hoidmisperioodi lõpp	Kohustusliku reservi nõue	Krediidasutuste arvelduskontod	Ülereservid	Puudujääk	Kohustusliku reservi tasustamise intressimäär
	1	2	3	4	5
2005	152,0	153,0	1,0	0,0	2,07
2006	172,5	173,2	0,7	0,0	3,30
2007 I kv	179,8	180,6	0,8	0,0	3,55
II kv	185,3	186,2	0,9	0,0	3,80
2007 10. juuli	188,3	189,6	1,2	0,0	4,06
7. aug	191,3	192,0	0,7	0,0	4,06
11. sept	191,9	192,7	0,9	0,0	4,09
9. okt	192,5	193,4	0,9	0,0	4,18
13. nov	193,7	194,4	0,7	0,0	4,12
11. dets	195,9

3. Likviidsus

Hoidmisperioodi lõpp	Likviidsust lisavad tegurid							Likviidsust vähendavad tegurid			Krediidi- asutuste arveldus- kontod	Baas- raha
	Euroosüsteemi rahapoliitilised operatsioonid							Ringluses olevad pangatähed	Keskvalit- suse hoiused euro- süsteemis	Muud tegurid (netoväär- tuses)		
	Euroosüsteemi netovarad kullas ja välis- valuutas	Põhilised refinantsee- rimisoperat- sioonid	Pikemaajali- sed refinant- seerimis- operatsioonid	Laenamise püsi- võimalus	Muud likviidsust lisavad operat- sioonid	Hoius- tamise püsi- võimalus	Muud likviidsust vähenda- vad operat- sioonid ²					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2005	313,2	301,3	90,0	0,0	0,0	0,1	0,3	539,8	51,0	-39,6	153,0	692,9
2006	327,0	313,1	120,0	0,1	0,1	0,1	0,0	598,6	54,9	-66,4	173,2	771,8
2007 II kv	326,4	284,9	150,0	0,3	0,0	0,2	0,2	625,2	49,1	-99,4	186,2	811,7
2007 10. juuli	323,0	295,4	150,0	0,2	0,1	0,3	0,0	631,3	53,9	-106,4	189,6	821,2
7. aug	316,7	301,7	150,0	0,1	0,0	0,4	0,0	639,7	52,3	-115,8	192,0	832,1
11. sept	317,3	268,7	171,7	0,2	10,7	0,4	1,7	639,2	52,3	-117,8	192,7	832,4
9. okt	321,9	194,3	262,3	0,3	0,0	1,6	0,9	637,3	63,7	-118,0	193,4	832,3
13. nov	327,6	180,2	265,0	0,1	0,0	0,6	5,1	640,1	55,9	-123,3	194,4	835,1

Allikas: EKP.

¹ Perioodi lõpp.

² Hõlmab alates 1. jaanuarist 2007 rahapoliitilisi operatsioone (tähtajaliste hoiuste kogumise näol), mida Sloveenia keskpang sooritas enne 1. jaanuari 2007 ja mis olid pärast seda kuupäeva veel välja maksmata.

RAHA, PANGANDUS JA INVESTEERIMISFONDID

2.1 Euroala rahaloomeasutuste koondbilanss¹

(mln EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

1. Varad

	Kokku	Laenuid euroala residentidele				Euroala residentide poolt emiteeritud väärt-paberid, v.a aktsiad				Rahaturu-fondide osakud ²	Euroala residentide poolt emiteeritud aktsiad ja muud omandi-väärtpa-berid	Välisvarad	Põhivarad	Ülejäänud varad
		Kokku	Valitsus-sektor	Muud euroala residentid	Raha-loome-asutused	Kokku	Valitsus-sektor	Muud euroala residentid	Raha-loome-asutused					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Eurosüsteem														
2005	1 404,9	635,5	20,7	0,6	614,2	185,7	165,6	2,1	18,1	-	14,8	337,0	14,7	217,2
2006	1 558,2	695,7	19,7	0,6	675,3	217,0	187,5	2,5	27,0	-	17,2	351,4	14,7	262,4
2007 I kv	1 576,7	693,3	19,7	0,6	673,0	238,0	205,5	2,1	30,4	-	17,4	359,6	14,8	253,6
2007 II kv	1 651,5	751,5	17,7	0,6	733,1	249,8	213,2	2,2	34,3	-	17,8	354,1	15,4	263,0
2007 juuli	1 669,9	762,7	17,7	0,6	744,3	254,5	216,8	2,2	35,5	-	17,5	357,5	15,7	262,0
2007 aug	1 649,6	730,5	17,7	0,6	712,1	256,1	217,4	2,2	36,6	-	17,6	360,6	15,6	269,2
2007 sept	1 707,3	753,5	17,8	0,6	735,1	259,5	219,3	2,2	38,0	-	17,7	368,8	15,6	292,3
2007 okt ⁽³⁾	1 781,8	800,2	17,8	0,6	781,8	262,3	220,4	2,2	39,8	-	17,9	378,1	15,6	307,6
Rahaloomeasutused väljaspool eurosüsteemi														
2005	23 631,5	13 681,7	826,9	8 285,1	4 569,7	3 498,6	1 429,4	551,5	1 517,7	83,1	1 008,7	3 652,8	165,7	1 540,9
2006	25 973,9	14 904,2	810,5	9 160,3	4 933,4	3 555,2	1 276,5	645,8	1 632,8	83,5	1 194,5	4 330,1	172,6	1 733,9
2007 I kv	27 107,8	15 340,0	801,4	9 441,0	5 097,6	3 661,0	1 282,2	685,8	1 693,0	92,4	1 244,5	4 684,7	195,1	1 890,1
2007 II kv	28 066,3	15 775,4	798,2	9 712,6	5 264,6	3 759,0	1 281,7	761,2	1 716,1	96,6	1 273,9	4 888,9	201,7	2 070,9
2007 juuli	28 140,3	15 881,4	799,7	9 809,8	5 271,9	3 774,4	1 257,7	777,0	1 739,7	97,1	1 260,1	4 928,0	198,2	2 001,2
2007 aug	28 161,5	15 964,3	793,1	9 848,9	5 322,3	3 741,9	1 228,5	780,4	1 733,0	95,5	1 248,4	4 917,6	198,4	1 995,4
2007 sept	28 481,1	16 160,8	793,2	9 945,5	5 422,1	3 747,5	1 214,5	804,0	1 728,9	95,6	1 255,9	4 879,7	203,0	2 138,6
2007 okt ⁽³⁾	29 141,3	16 566,0	943,6	10 045,1	5 577,3	3 811,6	1 214,3	862,9	1 734,4	98,5	1 307,5	4 984,9	216,5	2 156,1

2. Kohustused

	Kokku	Ringluses olev sularaha	Euroala residentide hoised				Rahaturufon-dide osakud ³	Emiteeritud völväärt-paberid ⁴	Kapital ja reservid	Välis-kohustused	Ülejäänud kohustused
			Kokku	Keskvalitsus	Muu valitsus-sektor / muud euroala residentid	Rahaloome-asutused					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Eurosüsteem											
2005	1 404,9	582,7	385,4	24,4	14,5	346,5	-	0,1	202,9	27,6	206,2
2006	1 558,2	647,0	431,6	33,7	15,9	382,0	-	0,1	208,6	35,3	235,6
2007 I kv	1 576,7	632,7	455,6	44,8	17,5	393,3	-	0,3	216,3	39,5	232,4
2007 II kv	1 651,5	652,6	495,2	51,2	23,3	420,7	-	0,1	207,0	51,0	245,6
2007 juuli	1 669,9	660,0	511,4	53,3	21,8	436,4	-	0,1	209,5	43,9	244,8
2007 aug	1 649,6	657,0	482,8	52,9	17,5	412,5	-	0,1	212,3	46,9	250,5
2007 sept	1 707,3	657,2	510,7	51,7	19,1	439,9	-	0,1	222,6	48,3	268,4
2007 okt ⁽³⁾	1 781,8	661,9	561,6	54,9	22,9	483,8	-	0,1	228,7	39,6	289,9
Rahaloomeasutused väljaspool eurosüsteemi											
2005	23 631,5	-	12 212,2	149,2	7 211,9	4 851,2	698,9	3 858,3	1 310,6	3 518,0	2 033,5
2006	25 973,9	-	13 257,2	124,2	7 890,6	5 242,4	697,7	4 247,6	1 449,7	3 991,1	2 330,5
2007 I kv	27 107,8	-	13 595,8	139,0	8 060,9	5 395,9	758,7	4 424,8	1 529,7	4 255,7	2 543,1
2007 II kv	28 066,3	-	14 021,0	169,8	8 278,3	5 572,9	795,6	4 523,4	1 551,2	4 451,8	2 723,2
2007 juuli	28 140,3	-	14 038,8	126,8	8 324,5	5 587,6	809,7	4 549,1	1 568,4	4 498,5	2 675,9
2007 aug	28 161,5	-	14 042,7	120,6	8 319,4	5 602,6	801,7	4 576,4	1 567,7	4 539,2	2 633,8
2007 spet	28 481,1	-	14 241,4	144,2	8 403,8	5 693,4	776,7	4 574,4	1 583,6	4 525,9	2 779,1
2007 okt ⁽³⁾	29 141,3	-	14 613,4	129,3	8 625,4	5 858,7	782,4	4 646,5	1 637,6	4 630,0	2 831,4

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Euroala residentide poolt väljastatud summad. Euroalaväliste residentide poolt väljastatud summad on kajastatud välisvarade all.

³ Euroala residentide poolt hoitavaid summad.

⁴ Summad, mis on väljastatud kuni kaheaastase tähtajaga ja mida hoiavad euroalavälised residentid, on kajastatud väliskohustuste all.

2.2 Euroala rahaloomeasutuste konsolideeritud bilanss¹

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodi jooksul)

1. Varad

	Kokku	Laenuid euroala residentidele			Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid, v.a aksiad			Muude euroala residentide poolt emiteeritud aksiad ja muud omandiväärtpaberid	Välisvarad	Põhivarad	Ülejäänud varad
		Kokku	Valitsus-sektor	Muud euroala residentid	Kokku	Valitsus-sektor	Muud euroala residentid				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2005	17 870,7	9 133,3	847,5	8 285,7	2 148,5	1 595,0	553,6	710,5	3 989,7	180,4	1 708,2
2006	19 743,5	9 991,1	830,2	9 161,0	2 112,3	1 464,0	648,3	829,9	4 681,5	187,3	1 941,4
2007 I kv	20 649,7	10 262,7	821,1	9 441,6	2 175,6	1 487,7	687,9	857,6	5 044,2	209,9	2 099,5
II kv	21 414,0	10 529,2	816,0	9 713,2	2 258,3	1 494,9	763,4	880,3	5 243,0	217,1	2 286,1
2007 juuli	21 462,9	10 627,9	817,4	9 810,4	2 253,7	1 474,6	779,2	865,9	5 285,5	213,8	2 216,1
aug	21 453,4	10 660,4	810,9	9 849,5	2 228,5	1 446,0	782,5	854,2	5 278,2	214,0	2 218,2
sept	21 705,0	10 757,1	811,0	9 946,1	2 240,1	1 433,8	806,2	856,7	5 248,4	218,6	2 384,1
okt ⁽¹⁾	22 211,5	11 007,1	961,4	10 045,7	2 299,8	1 434,7	865,1	894,2	5 363,0	232,1	2 415,4
Tehingud											
2005	1 608,0	708,9	12,8	696,0	156,2	76,2	80,0	53,2	448,0	1,4	240,4
2006	1 997,9	877,3	-14,4	891,6	10,6	-96,8	107,4	98,5	801,7	6,4	203,5
2007 I kv	884,6	254,0	-8,2	262,2	63,2	19,0	44,2	20,8	394,4	0,5	151,8
II kv	788,0	282,0	-5,4	287,4	84,4	11,0	73,4	16,7	222,3	3,2	179,4
2007 juuli	77,8	101,7	1,4	100,3	-4,0	-20,6	16,6	-10,6	64,2	-3,3	-70,2
aug	-12,5	32,9	-6,6	39,5	-25,9	-29,7	3,8	-10,5	-11,0	0,1	1,9
sept	326,6	108,9	0,3	108,6	13,6	-11,3	24,8	1,9	32,4	4,6	165,2
okt ⁽¹⁾	327,1	78,2	-3,7	81,9	53,3	5,2	48,1	26,6	148,2	4,7	16,2

2. Kohustused

	Kokku	Ringluses olev sularaha	Keskvalitsuse hoiused	Muu valitsus-sektori / muude euroala residentide hoiused	Rahaturufondide osakud ²	Emiteeritud võlaväärt-paberid ³	Kapital ja reservid	Välis-kohustused	Ülejäänud kohustused	Rahaloome-asutuste vahe-liste kohustuste ülejääk
Bilansiline jääk										
2005	17 870,7	532,8	173,6	7 226,4	615,8	2 322,6	1 200,6	3 545,6	2 239,7	13,7
2006	19 743,5	592,2	157,9	7 906,5	614,1	2 587,9	1 276,5	4 026,5	2 566,1	15,7
2007 I kv	20 649,7	588,4	183,8	8 078,4	666,3	2 701,6	1 341,8	4 295,3	2 775,4	18,7
II kv	21 414,0	604,9	221,0	8 301,6	699,1	2 773,1	1 346,8	4 502,8	2 968,8	-4,1
2007 juuli	21 462,9	612,9	180,1	8 346,2	712,6	2 774,1	1 366,2	4 542,4	2 920,8	7,7
aug	21 453,4	610,5	173,6	8 336,9	706,1	2 807,0	1 368,3	4 586,1	2 884,2	-19,3
sept	21 705,0	610,4	196,0	8 422,9	681,0	2 807,6	1 389,5	4 574,2	3 047,5	-24,0
okt ⁽¹⁾	22 211,5	613,5	184,2	8 648,2	683,9	2 872,4	1 435,0	4 669,5	3 121,3	-16,6
Tehingud										
2005	1 608,0	64,4	10,9	495,7	-3,0	213,5	95,5	448,0	333,9	-50,8
2006	1 997,9	59,4	-15,2	683,7	27,0	285,6	57,2	601,6	253,2	45,4
2007 I kv	884,6	-4,2	24,8	157,1	54,5	117,5	38,9	292,5	196,8	6,9
II kv	788,0	16,5	37,2	225,1	30,5	70,8	2,4	230,5	183,4	-8,4
2007 juuli	77,8	8,0	-41,5	47,1	14,4	4,7	19,7	58,4	-48,8	15,8
aug	-12,5	-2,3	-6,5	-10,3	-6,9	31,8	3,8	40,4	-34,8	-27,7
sept	326,6	-0,1	22,4	98,6	-25,9	18,6	16,2	53,8	137,6	5,4
okt ⁽¹⁾	327,1	3,1	-16,5	75,6	13,2	20,3	9,9	125,5	78,4	17,6

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Euroala residentide poolt hoitavad summad.

³ Summad, mis on väljastatud kuni kaheaastase tähtajaga ja mida hoiavad euroalavälised residentid, on kajastatud väliskohustuste all.

2.3 Rahandusstatistika¹

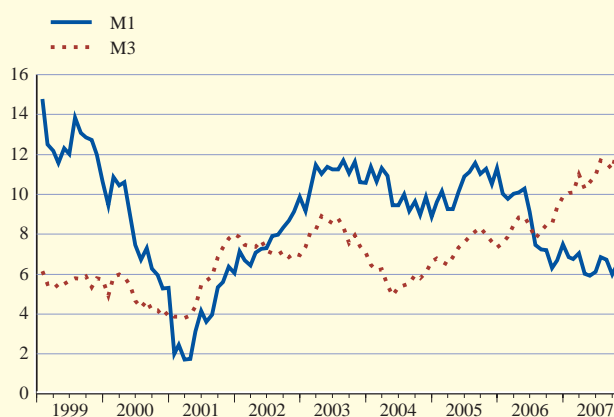
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Rahaagregaadid² ja vastaskirjed

	M1		M2	M3-M2	M3	M3 3 kuu libisev keskmine (keskel)	Pikemaajalised finantskohustused	Krediitvalitsussektorile	Krediit muudele euroala residentidele	Laenud	Netovälisvarad ³
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2005	3 419,4	2 653,2	6 072,6	999,4	7 072,0	-	5 000,2	2 472,5	9 561,0	8 287,3	425,8
2006	3 676,6	2 953,1	6 629,7	1 102,1	7 731,8	-	5 428,7	2 321,2	10 658,5	9 167,4	636,8
2007 I kv	3 746,8	3 064,9	6 811,8	1 190,3	8 002,0	-	5 604,1	2 301,4	10 978,1	9 444,7	755,9
II kv	3 785,1	3 170,7	6 955,8	1 228,4	8 184,2	-	5 728,1	2 297,9	11 324,9	9 684,5	728,3
2007 juuli	3 805,4	3 228,3	7 033,8	1 235,5	8 269,3	-	5 765,6	2 286,4	11 436,7	9 782,9	728,5
aug	3 825,2	3 273,7	7 098,9	1 243,1	8 342,0	-	5 795,4	2 265,6	11 553,0	9 888,8	696,1
sept	3 817,3	3 316,3	7 133,6	1 259,9	8 393,5	-	5 790,6	2 253,4	11 642,8	9 955,0	669,3
okt ⁽⁴⁾	3 838,3	3 420,7	7 259,1	1 271,4	8 530,4	-	5 896,0	2 400,8	11 838,2	10 063,2	677,6
Tehingud											
2005	337,0	138,9	475,9	8,5	484,4	-	400,8	94,5	835,5	700,4	0,1
2006	255,5	309,9	565,4	130,2	695,6	-	427,0	-114,1	1 105,0	896,5	200,2
2007 I kv	63,6	105,4	169,0	91,1	260,1	-	150,0	-23,7	298,7	258,8	127,0
II kv	37,7	108,0	145,7	32,1	177,8	-	123,8	-0,1	354,8	255,5	-27,0
2007 juuli	21,0	58,8	79,8	7,8	87,6	-	42,3	-11,8	119,5	101,4	3,1
aug	19,4	45,1	64,5	10,4	74,9	-	26,8	-21,9	118,3	106,4	-32,7
sept	-5,1	47,0	41,9	19,8	61,7	-	9,9	-11,2	102,3	78,2	-30,4
okt ⁽⁴⁾	22,4	73,5	95,9	20,4	116,3	-	22,7	-2,8	155,9	90,4	11,8
Kasvumäärad											
2005 dets	11,3	5,4	8,5	0,9	7,3	7,5	8,9	4,1	9,6	9,2	0,1
2006 dets	7,5	11,7	9,3	13,2	9,9	9,8	8,5	-4,7	11,6	10,8	200,2
2007 märts	7,0	12,7	9,5	20,1	11,0	10,5	9,2	-4,9	10,9	10,6	339,6
juuni	6,1	13,9	9,5	19,9	11,0	11,1	9,3	-3,7	11,6	10,8	270,0
2007 juuli	6,8	15,0	10,4	19,4	11,7	11,4	9,2	-3,7	11,6	11,0	270,8
aug	6,7	15,3	10,5	17,9	11,6	11,5	9,2	-4,1	11,8	11,2	242,6
sept	6,0	15,4	10,2	17,9	11,3	11,7	8,9	-4,3	11,6	11,0	204,4
okt ⁽⁴⁾	6,5	17,0	11,2	18,9	12,3	.	8,4	-4,1	12,2	11,2	200,3

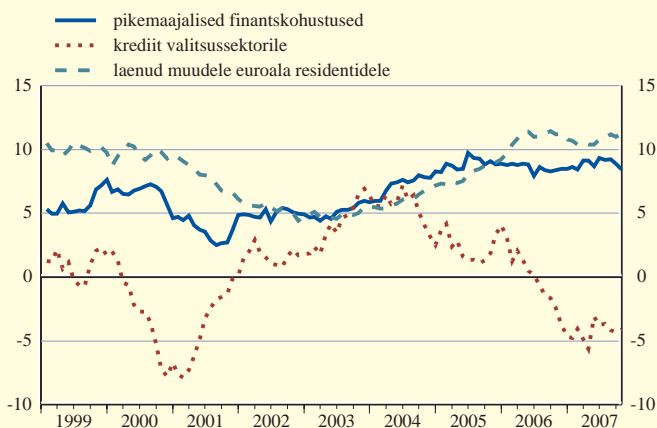
J1 Rahaagregaadid¹

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

J2 Vastaskirjed¹

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Rahaloomeasutuste ja keskvalitsuse (postiasutus, riigikassa) rahalised kohustused euroala residentidest mitterahaloomeasutuste suhtes, v.a keskvalitsus (M1, M2, M3: vt sõnastikku).

³ Kasvumäärade osas kajastatud väärtused on kõnealusel perioodil lõppenud 12 kuu jooksul sooritatud tehingute summad.

2.3 Rahandusstatistika¹

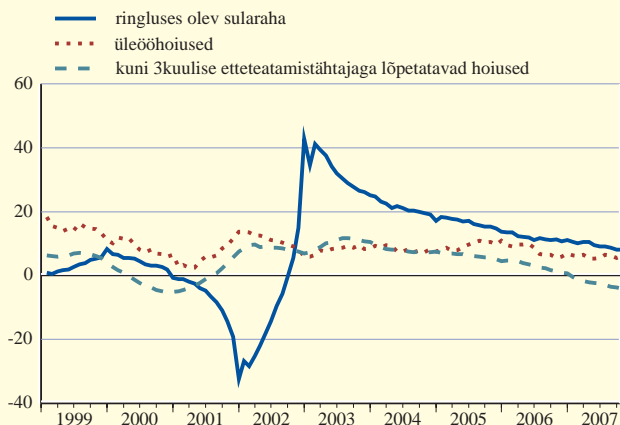
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

2. Rahaagregaatide komponendid ja pikemaajalised finantskohustused

	Ringluses olev sularaha	Üleöö-hoiused	Hoiused lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat	Kuni 3kuulise ette-teatamis-tähtajaga lõpetatavad hoiused	Repo-tehingud	Rahaturu-fondide osakud	Võlaväärt-paberid tähtajaga kuni 2 aastat	Võlaväärt-paberid tähtajaga üle 2 aasta	Üle 3kuulise ette-teatamis-tähtajaga lõpetatavad hoiused	Hoiused lepingulise tähtajaga üle 2 aasta	Kapital ja reservid
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2005	521,5	2 897,9	1 109,9	1 543,2	241,6	631,6	126,2	2 202,6	86,9	1 511,2	1 199,6
2006	579,0	3 097,6	1 401,7	1 551,4	272,0	631,4	198,7	2 396,2	102,4	1 654,6	1 275,6
2007 I kv	592,1	3 154,7	1 528,2	1 536,8	280,3	670,0	239,9	2 461,4	107,8	1 696,4	1 338,5
II kv	599,2	3 186,0	1 645,2	1 525,5	285,1	700,5	242,8	2 522,3	109,4	1 748,6	1 347,7
2007 juuli	604,7	3 200,8	1 709,4	1 518,9	290,6	704,8	240,1	2 527,8	110,7	1 764,6	1 362,4
aug	608,2	3 217,0	1 762,9	1 510,8	287,2	695,4	260,5	2 549,7	111,1	1 767,8	1 366,8
sept	610,6	3 206,7	1 807,8	1 508,5	298,0	679,9	282,0	2 525,6	113,0	1 769,8	1 382,2
okt ⁽¹⁾	617,8	3 220,5	1 883,4	1 537,3	288,7	684,5	298,2	2 564,5	120,6	1 780,4	1 430,5
Tehingud											
2005	63,2	273,8	69,1	69,8	-5,9	-2,0	16,4	198,4	-4,3	111,2	95,5
2006	57,5	198,0	300,8	9,2	31,2	28,8	70,2	216,3	15,5	137,8	57,4
2007 I kv	12,6	51,0	120,9	-15,4	8,4	40,9	41,8	68,3	4,6	40,4	36,6
II kv	7,0	30,6	118,5	-10,5	3,4	28,3	0,4	62,7	1,7	52,9	6,5
2007 juuli	5,5	15,5	65,4	-6,6	5,6	5,2	-2,9	9,5	1,2	16,5	15,1
aug	3,6	15,9	53,2	-8,2	-3,5	-9,8	23,7	17,4	0,5	2,9	6,1
sept	2,4	-7,5	49,1	-2,1	14,2	-16,3	21,9	-6,5	1,9	4,0	10,5
okt ⁽¹⁾	7,2	15,2	84,0	-10,5	-9,3	14,9	14,8	-4,0	0,8	13,2	12,8
Kasvumäärad											
2005 dets	13,8	10,9	6,5	4,4	-2,4	-0,3	15,7	10,0	-4,7	8,1	8,9
2006 dets	11,0	6,8	27,2	0,6	13,0	4,7	54,5	9,9	17,8	9,1	4,7
2007 märts	10,5	6,4	32,3	-1,7	19,3	12,2	51,9	11,0	20,6	9,0	5,3
juuni	9,2	5,5	35,1	-2,5	14,6	14,4	49,2	11,0	17,6	9,6	5,4
2007 juuli	9,2	6,4	37,5	-2,9	14,3	14,4	46,9	10,6	17,0	9,9	5,2
aug	8,7	6,3	38,6	-3,5	11,2	12,8	44,9	10,7	15,4	9,5	5,9
sep	8,2	5,6	38,2	-3,6	11,7	9,5	55,5	9,9	15,1	9,0	6,4
okt ⁽¹⁾	8,1	6,2	41,8	-4,2	12,8	11,4	50,6	8,8	13,8	8,9	6,8

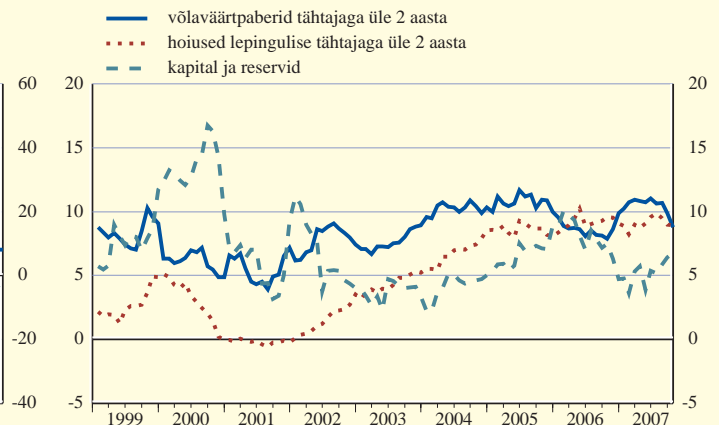
J3 Rahaagregaatide komponendid¹

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

J4 Pikemaajaliste finantskohustuste komponendid¹

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus^{1,2}

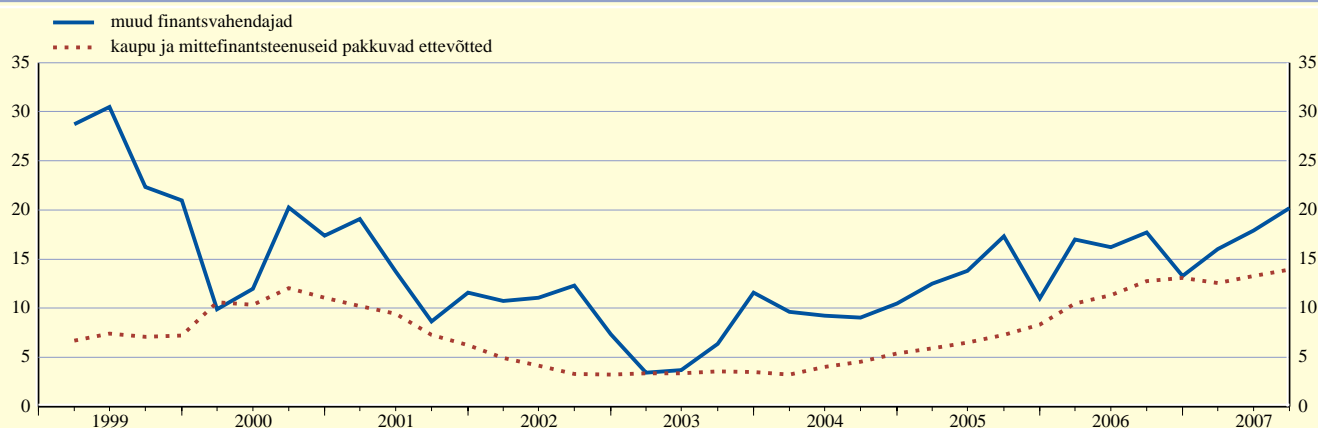
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Laenuid finantsvahendajatele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele³

	Kindlustusettevõtted ja pensionifondid		Muud finantsvahendajad ⁴		Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted			
	Kokku		Kokku		Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
	1	Kuni 1 aasta 2	3	Kuni 1 aasta 4				
Bilansiline jääk								
2005	64,6	41,6	620,4	370,2	3 409,1	1 037,7	594,0	1 777,3
2006	82,8	55,2	696,0	420,6	3 844,5	1 137,9	707,1	1 999,5
2007 I kv	98,5	71,7	774,5	488,6	3 957,4	1 172,1	738,8	2 046,5
II kv	110,5	83,5	802,2	502,3	4 107,9	1 223,3	777,1	2 107,5
2007 juuli	111,5	84,7	813,2	506,0	4 168,9	1 241,1	791,7	2 136,2
aug	110,6	85,4	821,0	506,8	4 186,8	1 230,4	803,0	2 153,3
sept	111,9	87,9	851,1	532,7	4 230,8	1 252,7	811,1	2 167,0
okt ⁽⁶⁾	115,5	90,4	884,5	527,3	4 273,5	1 250,6	829,2	2 193,6
Tehingud								
2005	15,0	9,8	60,8	29,2	262,7	56,8	54,3	151,6
2006	18,1	13,9	81,9	57,7	446,2	100,5	123,1	222,6
2007 I kv	15,8	16,6	71,1	67,9	105,6	31,2	29,5	44,9
II kv	12,0	11,8	29,0	13,9	161,0	57,8	40,0	63,3
2007 juuli	1,1	1,2	12,3	5,1	61,8	17,7	14,7	29,4
aug	-0,9	0,8	8,7	1,4	17,2	-11,4	11,4	17,2
sept	1,4	2,5	33,9	28,3	49,5	24,0	9,5	15,9
okt ⁽⁶⁾	3,6	2,5	15,5	-4,3	41,0	-1,3	17,7	24,6
Kasvumäärad								
2005 dets	30,6	31,2	11,0	8,7	8,3	5,8	9,9	9,3
2006 dets	28,0	33,3	13,3	15,6	13,1	9,7	20,8	12,4
2007 märts	20,4	26,1	16,0	19,6	12,6	9,9	18,7	12,1
juuni	30,7	40,6	17,9	20,4	13,3	11,1	20,1	12,2
2007 juuli	24,0	31,9	20,6	24,4	13,6	11,5	19,4	12,8
aug	27,9	39,9	19,7	22,3	14,2	12,9	20,4	12,8
sept	25,5	40,2	20,2	22,7	13,9	13,0	19,9	12,4
okt ⁽⁶⁾	30,1	46,6	22,8	22,3	13,9	11,8	20,7	12,7

J5 Laenuid finantsvahendajatele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a euroüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Enne 2003. aasta jaanuari koguti andmeid iga aasta märtsis, juunis, septembris ja detsembris. 2003. aasta jaanuarile eelnenud kuised andmed on tuletatud kvartaliandmetest.

⁴ See kategooria hõlmab investeerimisfonde.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus^{1,2}

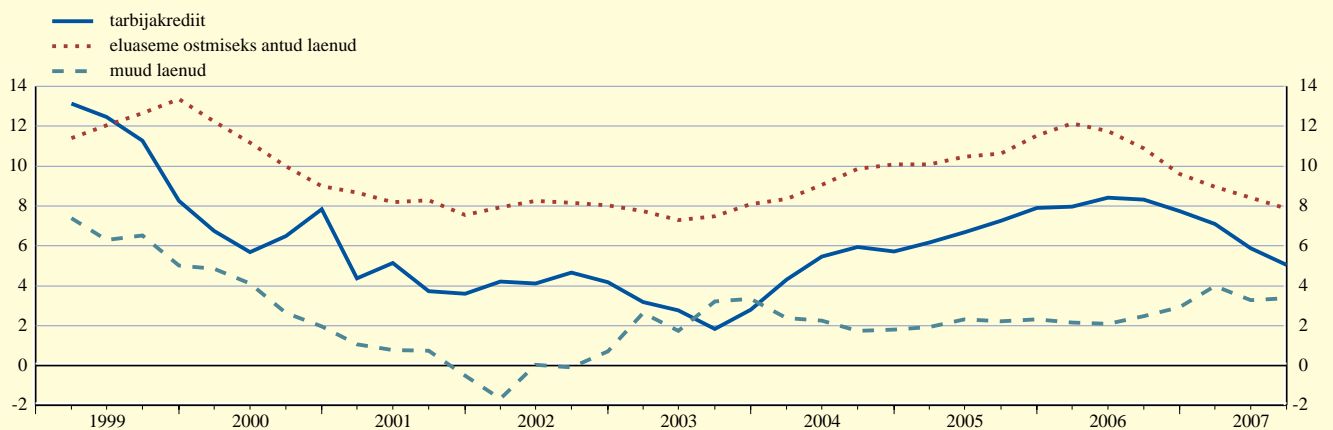
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

2. Laenuid kodumajapidamistele³

	Kokku	Tarbijakrediit				Eluaseme ostmiseks antud laenuid				Muud laenuid			
		Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Bilansiline jääk													
2005	4 191,0	554,1	129,1	200,7	224,3	2 915,3	15,2	67,5	2 832,6	721,6	147,3	99,9	474,4
2006	4 537,0	586,6	135,3	202,7	248,5	3 212,0	15,6	72,1	3 124,4	738,4	146,2	101,5	490,7
2007 I kv	4 610,6	590,2	132,0	202,4	255,8	3 272,0	16,1	71,9	3 184,0	748,4	147,5	102,4	498,4
II kv	4 692,0	602,3	134,9	204,6	262,8	3 336,7	16,4	72,6	3 247,7	753,0	150,3	103,8	498,9
2007 juuli	4 716,2	606,4	136,0	205,0	265,5	3 358,7	15,8	73,1	3 269,9	751,0	146,5	104,3	500,2
aug	4 730,5	606,0	134,9	204,4	266,7	3 374,1	15,8	73,1	3 285,2	750,4	144,2	104,4	501,8
sept	4 751,6	606,9	134,4	204,3	268,1	3 392,3	16,3	73,5	3 302,6	752,4	146,9	104,3	501,2
okt ⁽⁴⁾	4 771,7	612,6	136,3	205,1	271,2	3 406,9	16,2	73,8	3 316,9	752,2	146,0	104,3	501,9
Tehingud													
2005	357,5	40,7	9,0	11,6	20,0	300,6	0,7	4,8	295,0	16,2	3,8	1,3	11,1
2006	345,4	42,7	8,2	4,8	29,6	281,8	1,5	4,6	275,7	20,9	1,4	3,8	15,7
2007 I kv	69,8	2,1	-3,2	-0,6	5,9	58,9	0,6	0,2	58,1	8,8	0,7	0,7	7,4
II kv	85,3	13,4	3,1	2,5	7,9	66,0	0,3	0,8	64,9	5,8	2,9	1,9	1,1
2007 juuli	25,1	4,2	1,2	0,4	2,6	22,5	-0,2	0,4	22,3	-1,5	-3,8	0,6	1,7
aug	14,5	-0,4	-1,0	-0,6	1,2	15,3	0,1	0,1	15,2	-0,5	-2,3	0,2	1,7
sept	23,8	0,6	-0,4	0,1	1,0	19,5	0,5	0,4	18,7	3,7	3,0	0,3	0,5
okt ⁽⁴⁾	21,8	5,5	2,0	0,9	2,7	15,6	-0,1	0,3	15,3	0,7	-0,7	0,3	1,2
Kasvumäärad													
2005 dets	9,4	7,9	7,5	6,1	9,8	11,5	5,1	7,5	11,7	2,3	2,6	1,3	2,4
2006 dets	8,2	7,7	6,5	2,4	13,3	9,6	9,7	6,8	9,7	2,9	1,0	3,9	3,3
2007 märts	7,9	7,1	5,8	1,5	12,8	9,0	13,6	6,4	9,0	4,0	1,7	4,1	4,6
juuni	7,2	5,9	4,4	0,6	11,2	8,4	11,0	4,6	8,5	3,3	0,6	5,3	3,7
2007 juuli	7,0	5,9	4,8	0,5	11,1	8,1	9,6	4,6	8,2	3,3	0,6	5,7	3,6
aug	7,0	5,8	4,7	0,5	10,8	8,1	9,9	4,6	8,2	3,3	-0,1	5,7	3,8
sept	6,8	5,1	4,1	0,1	9,7	7,9	8,7	4,5	8,0	3,4	1,2	5,4	3,6
okt ⁽⁴⁾	6,8	5,5	4,5	0,5	10,1	7,9	10,6	4,5	7,9	3,3	1,2	5,2	3,6

J6 Laenuid kodumajapidamistele²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ See kategooria hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid mittetulundusühinguid. Enne 2003. aasta jaanuari koguti andmeid iga aasta märtsis, juunis, septembris ja detsembris. 2003. aasta jaanuarile eelnenud kuised andmed on tuletatud kvartaliandmetest.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus^{1,2}

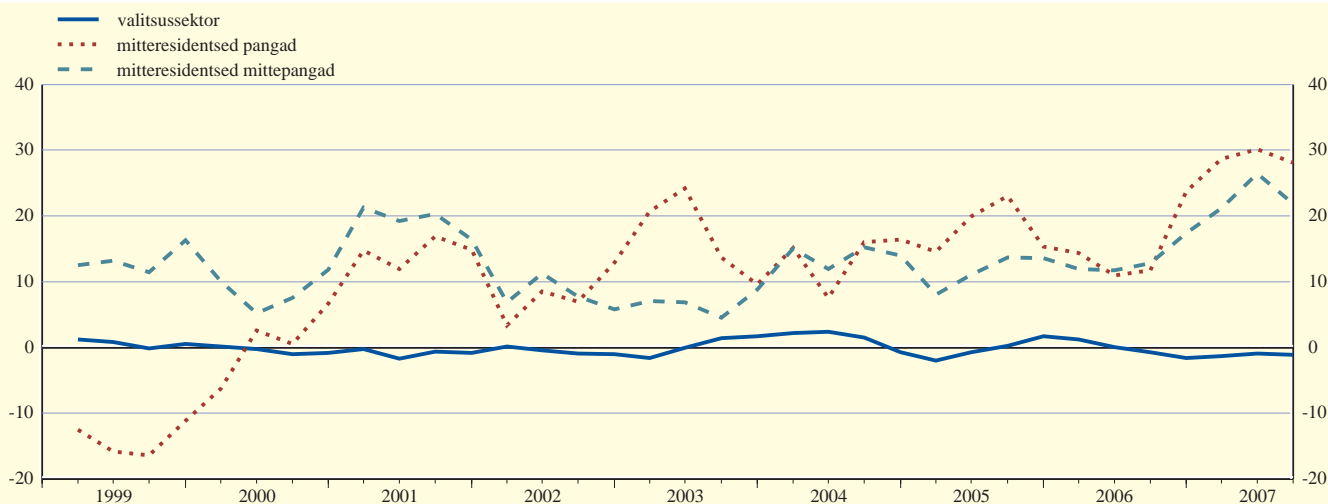
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

3. Laenud valitsussektorile ja euroalavälistele residentidele

	Valitsussektor					Euroalavälistele residentidele				
	Kokku	Keskvalitsus	Muu valitsussektor			Kokku	Pangad ³	Mittepangad		
			Piirkondlik valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaalkindlustusfondid			Kokku	Valitsussektor	Muu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2005	826,9	125,1	246,8	425,8	29,2	2 485,2	1 722,1	763,1	66,0	697,1
2006	810,5	104,1	232,5	448,1	25,8	2 924,3	2 061,0	863,4	63,2	800,2
2007 I kv	801,4	97,2	225,2	447,8	31,2	3 169,7	2 265,1	904,6	60,0	844,6
II kv	798,2	95,7	218,8	446,1	37,6	3 286,4	2 334,3	952,0	61,4	890,6
III kv ⁽⁴⁾	793,2	92,4	213,9	447,8	39,1	3 301,4	2 354,1	947,3	59,9	887,5
Tehingud										
2005	13,7	-5,6	-8,1	21,9	5,5	296,8	207,9	89,0	4,7	84,3
2006	-13,4	-17,6	-14,3	21,9	-3,4	532,5	402,9	129,6	-2,8	132,3
2007 I kv	-8,2	-6,9	-6,3	-0,3	5,3	272,7	222,0	50,8	-3,1	53,8
II kv	-3,4	-1,8	-5,5	-2,5	6,4	135,3	79,6	55,7	1,5	54,2
II kv ⁽⁴⁾	-5,0	-3,2	-5,0	1,7	1,5	76,0	57,5	18,5	-1,6	20,0
Kasvumäärad										
2005 dets	1,7	-4,3	-3,2	5,4	22,9	14,8	15,3	13,6	7,7	14,2
2006 dets	-1,6	-14,0	-5,8	5,1	-11,6	21,8	23,7	17,4	-4,2	19,5
2007 märts	-1,3	-15,2	-6,1	4,6	6,8	26,4	28,7	21,2	-4,4	23,5
juuni	-0,9	-7,7	-5,9	2,0	17,3	29,0	30,1	26,5	-7,4	29,7
sept ⁽⁴⁾	-1,1	-8,2	-6,3	2,3	9,7	26,2	28,1	21,9	-8,8	24,6

J7 Laenud valitsussektorile ja euroalavälistele residentidele¹

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Käesolevas tabelis tähendab termin "pank" rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust, mis asub väljaspool euroala.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus^{1,2}

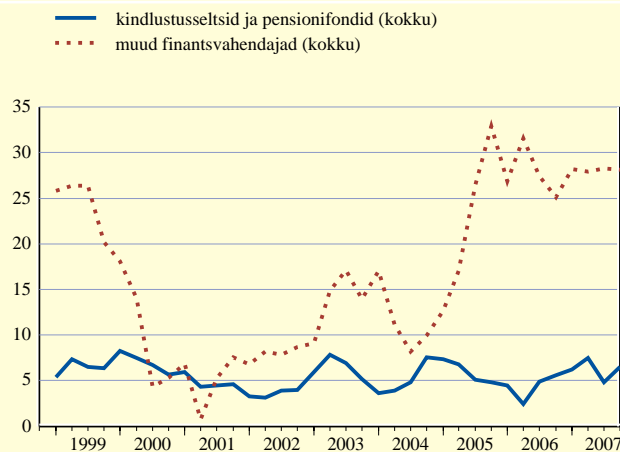
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Finantsvahendajate hoiused

	Kindlustusettevõtted ja pensionifondid							Muud finantsvahendajad ³						
	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud
			Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu				Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bilansiline jääk														
2005	612,6	67,8	51,9	469,7	1,2	1,4	20,6	880,4	233,9	185,0	329,8	10,5	0,1	121,1
2006	650,0	70,2	57,1	495,4	1,0	1,4	24,9	1 140,3	283,1	251,8	469,4	10,6	0,2	125,1
2007 I kv	658,8	72,3	58,4	503,0	1,1	1,2	22,9	1 264,7	318,6	267,7	515,7	11,4	0,3	151,0
II kv	656,4	65,0	58,0	512,2	0,8	1,2	19,2	1 347,3	321,0	288,2	571,7	11,5	0,2	154,6
2007 juuli	670,8	72,7	61,2	514,0	0,9	1,2	20,8	1 369,0	321,9	290,7	589,2	13,4	0,3	153,6
aug	665,7	61,4	68,0	513,6	0,8	1,1	20,8	1 364,2	302,0	303,0	588,6	11,8	0,2	158,6
sept	676,6	67,8	62,9	522,9	0,8	1,1	21,0	1 386,5	326,2	305,9	581,0	13,0	0,8	159,5
okt ⁽⁴⁾	695,3	73,7	73,5	524,5	0,8	1,1	21,8	1 425,3	317,8	340,2	599,3	12,4	0,8	154,6
Tehingud														
2005	26,3	7,4	-0,6	19,2	0,4	0,0	-0,2	176,1	40,1	37,3	96,8	1,5	0,0	0,4
2006	37,9	2,7	5,5	25,6	-0,2	0,0	4,4	249,2	45,5	67,8	130,5	0,3	0,1	4,9
2007 I kv	8,6	2,1	1,0	7,6	0,1	-0,2	-2,0	124,8	35,8	16,2	46,2	0,7	0,0	26,0
II kv	-2,8	-7,7	-0,3	9,2	-0,2	0,0	-3,7	82,8	3,0	21,0	56,5	0,1	0,0	2,2
2007 juuli	14,5	7,7	3,3	1,8	0,1	0,0	1,6	23,0	1,1	2,9	18,0	1,9	0,0	-1,0
aug	-5,2	-11,3	6,8	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	-5,1	-20,0	12,3	-0,7	-1,6	-0,1	4,9
sept	13,6	6,5	-4,9	11,7	0,0	0,0	0,3	26,8	25,4	4,6	-9,4	1,2	0,6	4,3
okt ⁽⁴⁾	18,9	6,0	10,7	1,5	0,0	0,0	0,8	41,2	-7,8	35,0	19,3	-0,5	0,0	-4,8
Kasvumäärad														
2005 dets	4,5	12,4	-1,2	4,3	36,0	-	-0,8	26,9	22,2	25,0	47,3	14,3	-	0,4
2006 dets	6,2	4,0	10,7	5,4	-16,3	-	21,2	28,2	19,5	36,8	38,9	2,9	-	4,0
2007 märts	7,5	10,4	15,9	5,9	-2,9	-	16,0	27,9	15,6	37,6	38,1	4,1	-	12,4
juuni	4,8	-5,6	21,1	5,7	-20,8	-	-13,3	28,3	13,5	35,6	41,4	5,9	-	10,5
2007 juuli	5,9	10,8	18,0	5,2	-11,7	-	-16,6	31,8	20,2	37,6	42,6	36,0	-	12,5
aug	4,7	-0,8	30,8	4,4	-21,3	-	-27,7	31,3	15,6	41,6	42,4	25,3	-	12,8
sept	6,5	1,4	23,4	6,6	-18,2	-	-13,7	28,2	18,7	31,1	38,5	29,0	-	11,0
okt ⁽⁴⁾	9,5	11,6	52,6	6,9	-19,9	-	-22,1	31,8	21,1	44,0	36,9	22,9	-	15,1

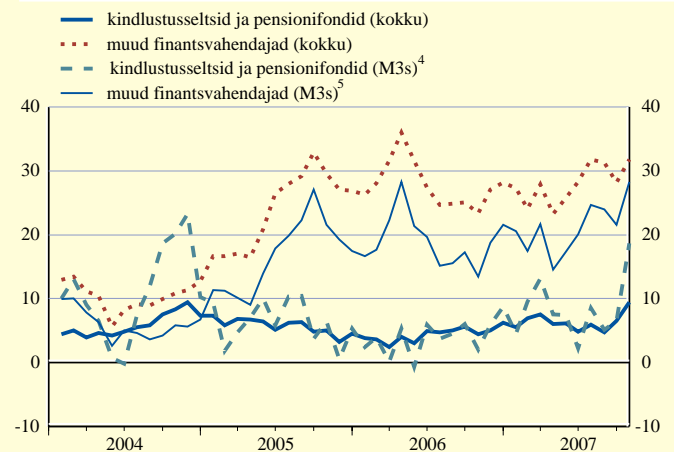
J8 Hoiused kokku sektorite lõikes²

(aastased kasvumäärad)

J9 Hoiused kokku ja M3s olevad hoiused sektorite lõikes²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ See kategooria hõlmab investeerimisfonde.

⁴ Hõlmab hoiuseid veergudes 2, 3, 5 ja 7.

⁵ Hõlmab hoiuseid veergudes 9, 10, 12 ja 14.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus^{1, 2}

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

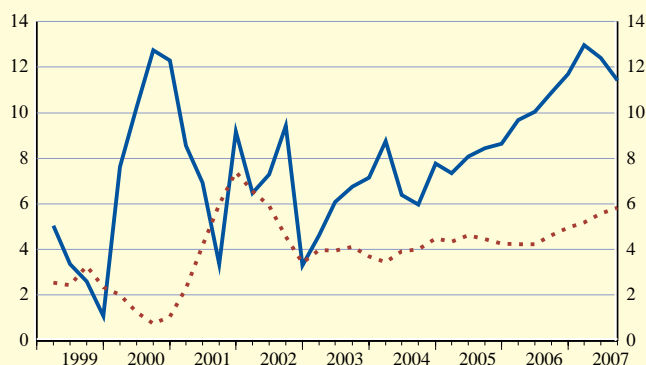
2. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja kodumajapidamiste hoiused

	Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted							Kodumajapidamised ³						
	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud
			Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu				Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bilansiline jääk														
2005	1 211,9	769,2	305,1	67,2	44,5	1,2	24,6	4 343,1	1 685,9	534,0	631,7	1 354,2	84,5	52,8
2006	1 343,1	851,8	355,3	69,4	40,5	1,3	24,8	4 552,6	1 751,2	669,0	606,8	1 355,7	99,8	70,0
2007 I kv	1 349,0	833,0	379,3	68,9	39,4	1,3	27,0	4 589,5	1 727,5	745,0	593,1	1 342,2	105,4	76,4
II kv	1 386,0	861,6	392,5	68,2	36,1	1,3	26,4	4 678,1	1 785,8	802,3	577,1	1 329,0	106,2	77,7
2007 juuli	1 385,6	840,5	415,5	67,8	34,7	1,5	25,6	4 679,9	1 766,6	832,9	572,2	1 318,8	106,8	82,6
aug	1 388,7	825,8	435,1	68,0	31,9	1,5	26,6	4 678,2	1 739,4	860,4	569,0	1 315,2	107,2	87,0
sept	1 405,3	845,1	438,5	64,3	31,6	1,4	24,4	4 706,2	1 754,3	886,4	565,7	1 308,0	107,9	84,0
okt ⁽⁴⁾	1 415,4	836,9	459,6	64,2	29,0	1,4	24,3	4 854,9	1 730,5	927,4	559,6	1 442,2	109,0	86,3
Tehingud														
2005	96,6	88,9	11,4	-1,6	3,7	-0,4	-5,4	177,7	125,1	16,3	-2,8	45,9	-4,0	-2,9
2006	141,2	85,7	55,7	3,9	-4,2	0,1	0,2	215,2	65,7	137,5	-23,1	2,5	15,4	17,2
2007 I kv	3,3	-19,8	23,5	-0,6	-1,4	-0,7	2,2	25,1	-29,1	70,9	-14,8	-13,9	5,5	6,4
II kv	38,1	29,2	13,6	-0,6	-3,4	0,0	-0,6	89,5	58,5	58,0	-15,9	-13,1	0,8	1,4
2007 juuli	0,2	-20,8	23,4	-0,3	-1,3	0,1	-0,8	2,2	-19,1	30,9	-4,8	-10,2	0,7	4,8
aug	3,0	-14,8	19,5	0,2	-2,9	0,0	1,0	-2,3	-27,3	27,4	-3,5	-3,6	0,4	4,4
sept	20,5	20,5	4,8	-2,4	-0,2	0,0	-2,2	29,5	15,3	27,0	-3,2	-7,2	0,7	-3,0
okt ⁽⁴⁾	10,7	-7,6	20,5	-0,1	-2,0	-0,1	-0,1	2,5	-23,8	40,3	-4,4	-13,0	1,1	2,3
Kasvumäärad														
2005 dets	8,6	13,1	3,8	-2,0	9,0	-29,0	-18,2	4,3	8,5	3,1	-0,4	3,3	-4,5	-5,1
2006 dets	11,7	11,2	18,4	5,7	-9,4	5,9	0,6	5,0	3,9	25,8	-3,7	0,2	18,2	32,6
2007 märts	13,0	12,0	22,6	-2,2	-16,1	-29,8	25,4	5,2	2,9	35,0	-4,8	-1,9	22,1	38,7
juuni	12,4	10,1	26,2	-4,8	-18,0	-29,5	20,0	5,6	3,2	40,2	-6,3	-2,5	19,2	32,9
2007 juuli	12,9	8,6	32,5	-4,2	-19,6	-26,2	9,0	5,4	2,5	41,1	-6,6	-3,2	18,4	31,1
aug	12,0	7,4	32,6	-4,1	-26,7	-59,9	3,6	5,6	2,8	41,9	-7,0	-3,3	16,9	30,1
sept	11,4	7,2	32,4	-8,6	-28,4	-26,9	-2,9	5,8	2,7	43,9	-7,2	-3,5	16,0	29,6
okt ⁽⁴⁾	11,5	7,4	31,1	-8,7	-30,8	-32,0	-2,6	5,8	1,8	46,5	-7,4	-4,1	14,6	29,0

J10 Hoiused kokku sektorite lõikes²

(aastased kasvumäärad)

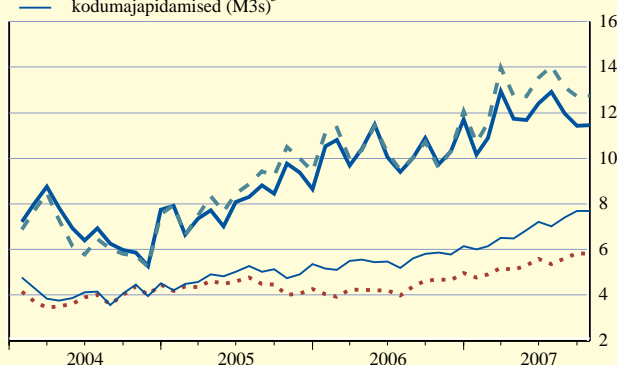
- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted (kokku)
- kodumajapidamised (kokku)

J11 Hoiused kokku ja M3s olevad hoiused sektorite lõikes²

(aastased kasvumäärad)

- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted (kokku)
- kodumajapidamised (kokku)
- - - - - kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted (M3s)⁴
- kodumajapidamised (M3s)⁵

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid mittetulundusühinguid.

⁴ Hõlmab hoiuseid veergudes 2, 3, 5 ja 7.

⁵ Hõlmab hoiuseid veergudes 9, 10, 12 ja 14.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus^{1,2}

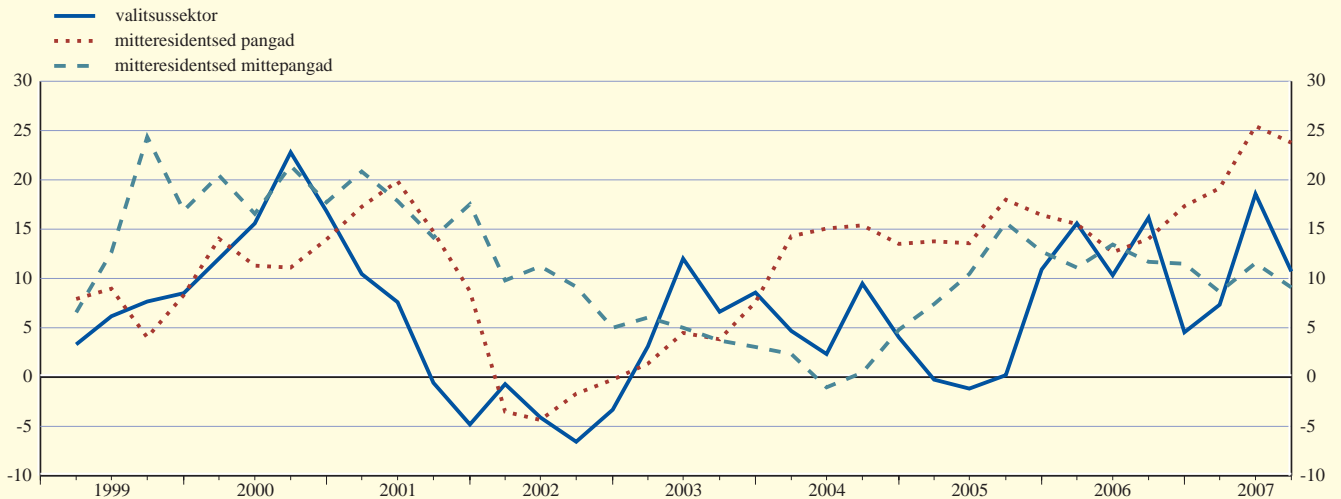
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

3. Valitsussektori ja euroalaväliste residentide hoiused

	Valitsussektor					Euroalavälised residentid				
	Kokku	Keskvalitsus	Muu valitsussektor			Kokku	Pangad ³	Mittepangad		
			Piirkondlik valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaal-kindlustus-fondid			Kokku	Valitsus-sektor	Muu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2005	313,1	149,2	38,3	80,9	44,7	3 050,5	2 250,5	800,0	125,8	674,2
2006	329,0	124,2	45,4	91,8	67,6	3 429,0	2 557,1	871,9	128,6	743,3
2007 I kv	337,8	139,0	42,1	88,8	67,9	3 663,9	2 778,3	885,6	132,4	753,2
II kv	380,2	169,8	43,8	95,2	71,4	3 821,5	2 898,7	922,8	137,5	785,3
III kv ⁽¹⁾	373,4	144,2	60,0	97,5	71,7	3 873,9	2 946,7	927,2	145,5	781,7
Tehingud										
2005	30,8	11,2	7,8	11,5	0,3	381,1	292,8	88,3	22,4	66,0
2006	14,2	-24,5	7,0	8,7	22,9	476,6	385,8	90,8	2,8	88,0
2007 I kv	7,8	14,1	-3,3	-3,3	0,2	256,6	237,2	19,4	3,6	15,8
II kv	42,4	30,8	1,7	6,4	3,5	177,7	136,1	41,6	5,2	36,4
II kv ⁽¹⁾	-7,4	-26,2	16,1	2,3	0,4	127,0	103,9	23,1	8,0	15,1
Kasvumäärad										
2005 dets	10,9	8,1	25,4	16,6	0,6	15,4	16,4	12,7	21,6	11,2
2006 dets	4,5	-16,5	18,4	10,8	51,3	15,8	17,3	11,5	2,2	13,2
2007 märts	7,3	-6,3	10,4	12,3	38,6	16,4	19,2	8,6	3,1	9,6
juuni	18,5	21,9	10,5	12,2	25,3	21,8	25,4	11,5	7,1	12,3
sept ⁽¹⁾	10,7	-3,6	44,0	13,6	19,0	19,9	23,8	9,1	9,0	9,1

J12 Valitsussektori ja euroalaväliste residentide hoiused²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Käesolevas tabelis tähendab termin "pank" rahaloomeasutusega sarnast asutust, mis asub väljaspool euroala.

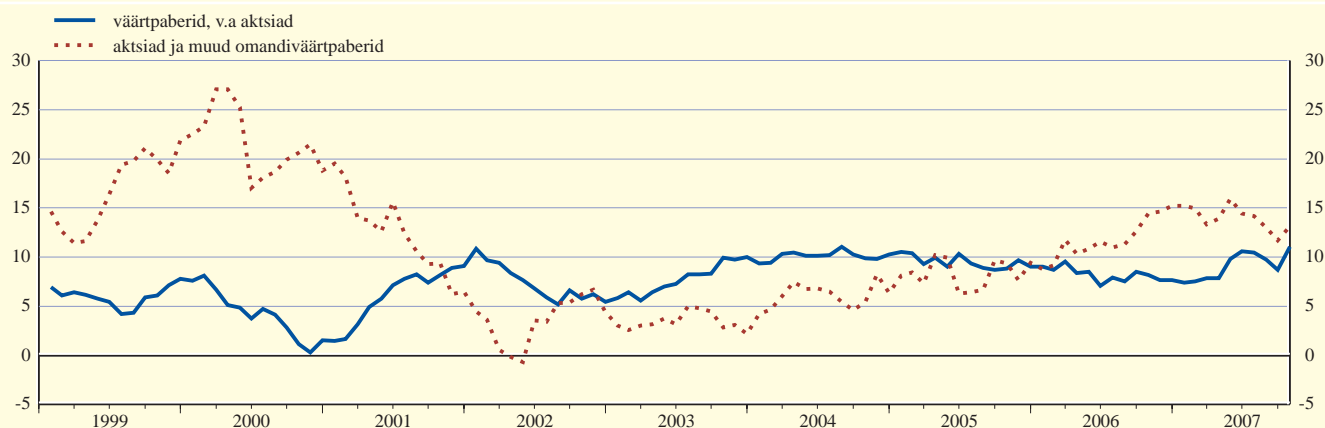
2.6 Rahaloomeasutuste väärtpaberite jaotus^{1,2}

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

	Väärtpaberid, v.a aktsiad								Aktsiad ja muud osakud			
	Kokku	Rahaloomeasutused		Valitsussektor		Muud euroala residendid		Euroala- välised residendid	Kokku	Raha- loome- asutused	Mitteraha- loome- asutused	Euroala- välised residendid
		Euro	Muu	Euro	Muu	Euro	Muu					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Bilansiline jääk												
2005	4 418,9	1 450,4	67,3	1 412,5	17,0	525,7	25,8	920,3	1 254,7	308,5	700,1	246,1
2006	4 663,8	1 560,5	72,3	1 260,4	16,2	615,7	30,1	1 108,6	1 490,3	377,3	817,2	295,8
2007 I kv	4 842,7	1 616,6	76,5	1 266,6	15,6	651,7	34,1	1 181,7	1 576,5	399,7	844,8	332,0
II kv	5 010,6	1 637,2	78,9	1 266,1	15,6	727,1	34,1	1 251,6	1 623,3	406,8	867,1	349,4
2007 juuli	5 045,7	1 651,0	88,7	1 242,4	15,4	741,2	35,8	1 271,3	1 607,5	407,2	852,9	347,4
aug	5 002,0	1 649,3	83,7	1 213,4	15,2	746,5	33,9	1 260,1	1 587,6	407,2	841,1	339,2
sept.	4 973,6	1 646,8	82,1	1 199,8	14,7	768,4	35,6	1 226,1	1 606,6	412,3	843,6	350,8
okt ⁽¹⁾	5 066,8	1 649,8	84,6	1 199,6	14,7	823,8	39,1	1 255,2	1 655,2	426,8	880,8	347,6
Tehingud												
2005	356,3	85,7	2,0	52,3	-0,9	71,9	7,7	137,6	109,1	26,5	53,4	29,2
2006	336,8	122,7	10,6	-122,7	0,5	100,4	6,5	218,7	194,4	58,8	97,0	38,6
2007 I kv	190,1	55,6	5,2	2,7	-0,8	37,0	7,6	82,9	78,5	20,6	20,7	37,2
II kv	172,3	26,3	2,4	-0,1	0,3	73,1	0,2	70,2	35,2	5,5	16,6	13,2
2007 juuli	43,0	12,9	10,1	-23,3	-0,2	14,6	2,0	26,8	-10,8	1,2	-10,7	-1,3
aug	-43,9	-2,1	-5,2	-29,4	-0,3	5,8	-1,9	-10,8	-17,4	0,1	-10,5	-7,0
sept	-4,6	-3,5	0,8	-13,3	0,0	22,0	2,8	-13,4	18,5	6,0	1,9	10,5
okt ⁽¹⁾	146,2	46,5	3,3	4,5	0,2	44,1	3,9	43,6	52,2	28,0	26,6	-2,4
Kasvumäärad												
2005 dets	9,0	6,3	3,6	4,2	-4,5	16,0	43,8	18,2	9,4	9,4	8,0	13,6
2006 dets	7,7	8,5	16,5	-8,9	3,0	19,3	25,7	24,2	15,2	18,7	13,7	15,2
2007 märts	7,8	7,9	18,4	-10,2	-3,3	21,3	40,6	25,2	13,3	21,0	6,4	24,1
juuni	10,6	8,6	25,9	-8,8	-7,1	28,0	43,4	29,5	14,4	17,8	7,5	31,0
2007 juuli	10,5	8,5	34,4	-9,3	-7,8	28,1	47,0	27,7	14,2	19,6	5,9	32,4
aug	9,7	7,7	27,2	-9,7	-10,5	29,4	35,7	25,8	13,0	18,5	5,2	29,3
sept	8,7	6,4	27,2	-9,8	-5,7	31,2	48,8	21,2	11,7	19,2	3,7	25,4
okt ⁽¹⁾	11,0	8,6	31,3	-8,8	-3,6	35,8	57,3	23,1	13,1	26,9	4,9	20,1

J13 Rahaloomeasutuste väärtpaberid²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

2.7 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete ümberhindamine^{1, 2}
(mld EUR)

1. Kodumajapidamiste laenude kustutamine/vähendamine³

	Tarbijakrediit				Eluaseme ostmiseks antud laenud				Muud laenud			
	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	-4,1	-1,7	-0,9	-1,5	-4,4	-0,3	-1,1	-3,0	-9,8	-2,7	-3,2	-3,9
2006	-3,9	-1,5	-0,9	-1,6	-2,7	-0,1	-0,1	-2,4	-6,7	-1,1	-2,0	-3,6
2007 I kv	-1,0	-0,3	-0,3	-0,5	-0,7	-0,1	0,0	-0,6	-1,9	-0,4	-0,3	-1,2
II kv	-0,8	-0,2	-0,3	-0,3	-0,4	0,0	0,0	-0,4	-1,4	0,0	-0,5	-0,8
2007 juuli	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	-0,1	-0,1	-0,2
aug	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	0,0	-0,1	-0,2
sept	-0,4	-0,1	-0,1	-0,2	-0,3	0,0	0,0	-0,2	-0,7	-0,1	-0,3	-0,3
okt ⁽¹⁾	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,5	-0,1	-0,2	-0,2

2. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja euroalaväliste residentide laenude kustutamine/vähendamine

	Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted				Euroalavälised residentid		
	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	Üle 1 aasta
	1	2	3	4	5	6	7
2005	-19,3	-7,4	-5,6	-6,2	-1,2	-0,3	-0,9
2006	-13,2	-3,5	-4,6	-5,1	-0,8	-0,1	-0,7
2007 I kv	-2,8	-0,5	-0,7	-1,7	-0,1	0,0	-0,1
II kv	-3,0	-0,4	-1,4	-1,2	-1,2	0,0	-1,2
2007 juuli	-0,5	-0,1	-0,1	-0,3	0,0	0,0	0,0
aug	-0,5	-0,1	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0
sept	-0,8	-0,1	-0,5	-0,3	-0,1	0,0	-0,1
okt ⁽¹⁾	-0,8	0,0	-0,5	-0,2	-0,9	-0,9	0,0

3. Rahaloomeasutuste hoitavate väärtpaperite ümberhindamine

	Väärtpaperid, v.a aktsiad								Aktsiad ja muud omandiväärtpaperid			
	Kokku	Rahaloomeasutused		Valitsussektor		Muud euroala residentid		Euroalavälised residentid	Kokku	Rahaloomeasutused	Mitterahaloomeasutused	Euroalavälised residentid
		Euro	Muu	Euro	Muu	Euro	Muu					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	21,5	3,4	0,5	6,7	0,7	1,3	0,2	8,6	25,7	5,0	14,4	6,3
2006	-8,6	1,2	-0,4	-7,9	-0,2	-0,4	-0,3	-0,7	31,5	7,1	16,3	8,0
2007 I kv	-4,2	-1,5	-0,2	0,2	0,0	-0,5	-0,1	-2,1	7,4	0,7	6,7	0,0
II kv	-4,0	-0,7	0,0	-3,8	-0,1	0,0	-0,1	0,6	12,7	1,7	6,8	4,2
2007 juuli	-1,2	0,4	0,1	0,4	0,0	-0,3	-0,1	-1,7	-3,3	-0,6	-2,0	-0,6
aug	-0,4	0,0	0,1	0,3	0,0	-0,3	0,0	-0,4	-2,9	-0,1	-1,6	-1,2
sept	-0,9	0,3	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	-0,6	0,6	-1,0	0,5	1,1
okt ⁽¹⁾	-8,0	-1,8	0,0	-2,0	0,0	-3,4	-0,1	-0,8	-5,0	-7,8	0,5	2,3

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid mittetulundusühinguid.

2.8 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus vääringute kaupa^{1,2}

(protsent kogusummast; bilansiline jääk mld EUR; perioodi lõpp)

1. Hoised

	Rahaloomeasutused ³							Mitterahaloomeasutused						
	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud				Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud					
			Kokku						Kokku					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroala residentide poolt														
2005	4 851,2	90,9	9,1	5,6	0,4	1,5	1,0	7 361,0	96,8	3,2	1,9	0,3	0,1	0,5
2006	5 242,4	90,7	9,3	5,6	0,4	1,5	1,2	8 014,8	96,4	3,6	2,2	0,3	0,1	0,6
2007 I kv	5 395,9	90,5	9,5	5,6	0,5	1,4	1,2	8 199,9	96,3	3,7	2,3	0,3	0,1	0,6
II kv	5 572,9	90,5	9,5	5,8	0,4	1,3	1,1	8 448,1	96,3	3,7	2,3	0,3	0,1	0,6
III kv ⁽⁶⁾	5 693,4	91,2	8,8	5,4	0,4	1,3	0,9	8 548,0	96,1	3,9	2,4	0,3	0,1	0,6
Euroalaväliste residentide poolt														
2005	2 250,5	46,2	53,8	35,4	2,7	2,8	10,0	800,0	51,8	48,2	32,1	1,7	2,2	9,2
2006	2 557,1	45,3	54,7	35,1	2,3	2,7	11,5	871,9	50,7	49,3	32,0	1,3	2,0	10,4
2007 I kv	2 778,3	46,4	53,6	34,3	2,5	2,5	11,2	885,6	51,1	48,9	31,8	1,6	2,2	9,4
II kv	2 898,7	45,0	55,0	34,8	2,6	2,4	11,8	922,8	51,2	48,8	32,3	1,3	1,8	9,7
III kv ⁽⁶⁾	2 946,7	46,0	54,0	34,1	2,7	2,4	11,5	927,2	49,8	50,2	33,4	1,1	1,9	9,7

2. Euroala rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlaväärtpaberid

	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud				
			Kokku				
			USD	JPY	CHF	GBP	
	1	2	3	4	5	6	7
2005	4 051,7	81,2	18,8	9,6	1,8	1,9	3,2
2006	4 485,5	80,5	19,5	10,0	1,6	1,9	3,5
2007 I kv	4 673,7	80,7	19,3	9,8	1,7	1,9	3,5
II kv	4 797,0	80,2	19,8	10,1	1,6	1,8	3,7
III kv ⁽⁶⁾	4 859,7	80,8	19,2	9,7	1,6	1,8	3,6

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Euroalaväliste residentide puhul tähendab mõiste "rahaloomeasutus" euroala rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust.

⁴ Hõlmab kirjeid, mis on kajastatud euro liikmesriigivääringutes.

2.8 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus vääringute kaupa^{1, 2}

(protsent kogusummast; bilansiline väärtus mld EUR; perioodi lõpp)

3. Laenud

	Rahaloomeasutused ³							Mitterahaloomeasutused						
	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud				Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud					
			Kokku						Kokku					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroala residentidele														
2005	4 569,7	-	-	-	-	-	9 112,0	96,3	3,7	1,6	0,2	1,3	0,5	
2006	4 933,4	-	-	-	-	-	9 970,8	96,4	3,6	1,6	0,2	1,1	0,5	
2007 I kv	5 097,6	-	-	-	-	-	10 242,4	96,4	3,6	1,7	0,2	1,1	0,5	
II kv	5 264,6	-	-	-	-	-	10 510,8	96,2	3,8	1,8	0,2	1,0	0,6	
III kv ⁽⁴⁾	5 422,1	-	-	-	-	-	10 738,7	96,1	3,9	1,9	0,2	1,0	0,5	
Euroalaväliste residentidele														
2005	1 722,1	48,5	51,5	30,5	4,3	2,0	10,1	763,1	38,2	61,8	43,7	1,8	4,1	8,6
2006	2 061,0	50,7	49,3	28,9	2,0	2,3	11,0	863,4	39,3	60,7	43,2	1,1	4,0	8,6
2007 I kv	2 265,1	51,7	48,3	27,7	2,2	2,5	10,8	904,6	41,3	58,7	41,8	1,0	4,1	8,1
II kv	2 334,3	50,3	49,7	28,7	1,9	2,4	11,7	952,0	39,4	60,6	43,1	1,0	3,8	8,4
III kv ⁽⁴⁾	2 354,1	48,9	51,1	28,6	2,0	2,5	12,6	947,3	38,8	61,2	43,6	1,1	3,8	8,3

4. Väärtpaberid, v.a aktsiad

	Emiteeritud rahaloomeasutuste poolt ³							Emiteeritud mitterahaloomeasutuste poolt						
	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud				Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud					
			Kokku						Kokku					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Emiteeritud euroala residentide poolt														
2005	1 517,7	95,6	4,4	2,0	0,3	0,4	1,4	1 980,9	97,8	2,2	1,1	0,3	0,1	0,5
2006	1 632,8	95,6	4,4	2,3	0,2	0,3	1,3	1 922,3	97,6	2,4	1,3	0,3	0,1	0,7
2007 I kv	1 693,0	95,5	4,5	2,3	0,3	0,3	1,4	1 968,0	97,5	2,5	1,3	0,3	0,1	0,8
II kv	1 716,1	95,4	4,6	2,2	0,3	0,3	1,6	2 042,9	97,6	2,4	1,3	0,3	0,1	0,7
III kv ⁽⁴⁾	1 728,9	95,3	4,7	2,3	0,3	0,2	1,5	2 018,6	97,5	2,5	1,4	0,3	0,1	0,7
Emiteeritud euroalaväliste residentide poolt														
2005	397,5	51,0	49,0	28,5	0,8	0,5	15,7	522,8	38,3	61,7	35,0	7,8	0,8	12,6
2006	514,4	52,2	47,8	28,8	0,7	0,4	14,5	594,2	38,9	61,1	36,5	4,9	0,8	14,2
2007 I kv	545,3	52,7	47,3	28,5	0,6	0,5	14,4	636,3	38,2	61,8	36,9	4,4	0,6	14,8
II kv	584,1	51,9	48,1	28,5	0,7	0,5	14,6	667,6	37,4	62,6	36,9	4,3	0,7	15,7
III kv ⁽⁴⁾	576,2	53,8	46,2	26,8	0,7	0,4	15,0	650,0	35,4	64,6	38,8	4,3	0,7	15,0

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Euroalaväliste residentide puhul tähendab mõiste "rahaloomeasutus" euroala rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust.

⁴ Hõlmab kirjeid, mis on kajastatud euro liikmesriigivääringutes.

2.9 Euroala investeerimisfondide koondbilanss¹

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

1. Varad

	Kokku 1	Hoiused 2	Väärtpaberid, v.a aktsiad			Aktsiad ja muud osakud 6	Investeerimis- fondide osakud 7	Põhivarad 8	Muud varad 9
			Kokku 3	Kuni 1 aasta 4	Üle 1 aasta 5				
2006 I kv	5 199,6	316,0	1 905,5	139,9	1 765,6	1 898,2	569,3	177,3	333,3
II kv	5 137,9	316,9	1 908,6	145,2	1 763,3	1 777,9	601,0	180,3	353,2
III kv	5 359,0	317,5	1 985,0	178,4	1 806,6	1 874,4	631,3	181,5	369,2
IV kv	5 551,3	320,6	2 005,8	170,6	1 835,2	2 022,0	670,6	187,9	344,3
2007 I kv	5 712,9	332,4	2 031,5	181,0	1 850,6	2 068,7	718,7	188,9	372,7
II kv ^(o)	6 002,9	349,7	2 042,3	192,8	1 849,4	2 216,4	784,5	194,7	415,3

2. Kohustused

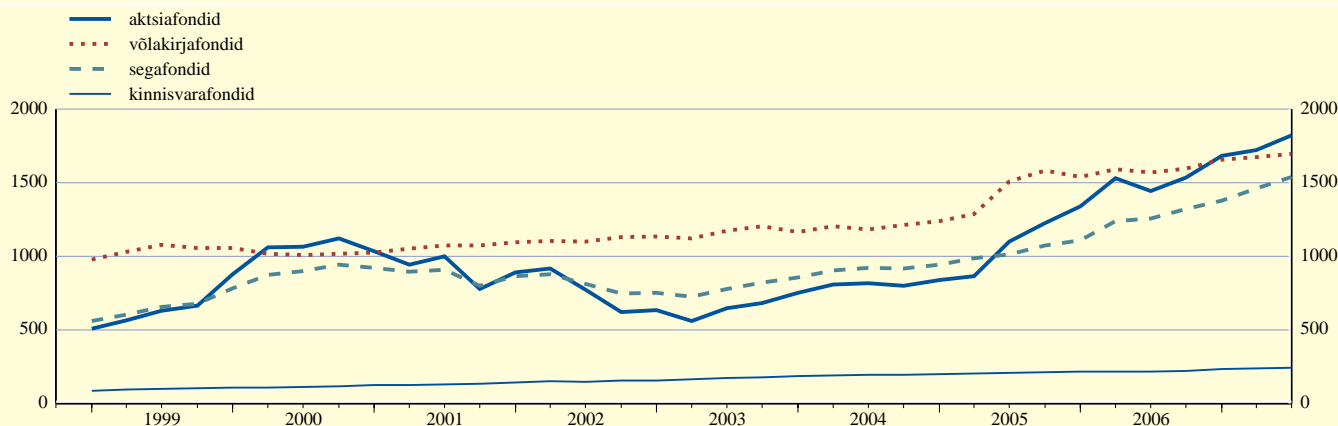
	Kokku 1	Hoiused ja võetud laenud 2	Investeerimisfondide osakud 3	Muud kohustused 4
II kv	5 137,9	76,4	4 789,5	272,0
III kv	5 359,0	75,9	4 999,5	283,7
IV kv	5 551,3	77,8	5 217,0	256,4
2007 I kv	5 712,9	82,2	5 349,4	281,7
II kv ^(o)	6 002,9	90,8	5 596,6	315,5

3. Investeeringupoliitika ja investori liigi alusel jaotatud varade/kohustuste kogusumma

	Kokku 1	Investeeringupoliitika alusel jaotatud fondid					Investori liigi alusel jaotatud fondid	
		Aktsiafondid 2	Võlakirjafondid 3	Segafondid 4	Kinnisvarafondid 5	Muud fondid 6	Avatud fondid 7	Kinnised fondid 8
2006 I kv	5 199,6	1 531,9	1 592,6	1 239,4	214,0	621,5	3 999,0	1 200,5
II kv	5 137,9	1 443,3	1 569,3	1 257,0	217,4	650,9	3 913,2	1 224,7
III kv	5 359,0	1 533,3	1 594,2	1 321,5	221,2	688,9	4 085,5	1 273,5
IV kv	5 551,3	1 680,5	1 657,0	1 376,0	231,8	606,0	4 252,1	1 299,2
2007 I kv	5 712,9	1 723,2	1 674,9	1 459,3	238,4	617,1	4 372,4	1 340,6
II kv ^(o)	6 002,9	1 822,9	1 693,8	1 539,4	244,1	702,9	4 591,3	1 411,6

J14 Investeerimisfondide varad kokku

(mld EUR)

Allikas: EKP.

¹ V.a rahaturafondid. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

2.10 Investeeringupoliitika ja investori liigi alusel jaotatud euroala investeeringufondide varad

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

1. Fondid investeeringupoliitika alusel

	Kokku 1	Hoitud 2	Väärtpaberid, v.a aktsiad			Aktsiad ja muud omandi- väärtpaberid 6	Investeeringu- fondide osakud 7	Põhivarad 8	Muud varad 9
			Kokku 3	Kuni 1 aasta 4	Üle 1 aasta 5				
Aktsiafondid									
2006 I kv	1 531,9	55,1	51,5	6,3	45,2	1 309,6	71,1	-	44,6
II kv	1 443,3	52,3	51,4	6,5	44,9	1 221,7	69,3	-	48,6
III kv	1 533,3	53,8	76,1	33,2	42,9	1 284,3	66,8	-	52,3
IV kv	1 680,5	56,1	66,0	22,7	43,3	1 429,3	74,3	-	54,8
2007 I kv	1 723,2	59,3	65,7	25,7	40,0	1 461,2	78,4	-	58,6
II kv ^(o)	1 822,9	60,9	67,9	27,4	40,5	1 545,4	83,9	-	64,9
Võlakirjafondid									
2006 I kv	1 592,6	108,9	1 285,4	82,6	1 202,8	41,1	49,3	-	107,9
II kv	1 569,3	106,5	1 264,7	87,3	1 177,4	38,5	47,5	-	112,1
III kv	1 594,2	105,5	1 288,5	86,8	1 201,8	41,6	48,2	-	110,3
IV kv	1 657,0	108,3	1 343,6	91,1	1 252,5	45,4	49,8	-	110,0
2007 I kv	1 674,9	112,3	1 356,5	95,1	1 261,4	44,5	52,5	-	109,0
II kv ^(o)	1 693,8	115,1	1 346,9	99,6	1 247,3	62,9	55,7	-	113,2
Segafondid									
2006 I kv	1 239,4	67,9	465,4	38,6	426,7	349,6	238,5	0,1	117,9
II kv	1 257,0	72,0	484,1	40,3	443,8	318,7	253,6	0,2	128,5
III kv	1 321,5	68,5	510,6	45,2	465,4	332,3	272,3	0,3	137,4
IV kv	1 376,0	71,0	519,4	43,4	476,0	364,2	292,8	0,4	128,2
2007 I kv	1 459,3	73,8	530,5	45,5	485,0	380,8	322,3	0,3	151,5
II kv ^(o)	1 539,4	83,6	528,9	50,2	478,8	400,2	346,1	0,9	179,6
Kinnisvarafondid									
2006 I kv	214,0	15,1	6,1	1,7	4,4	1,8	4,4	176,5	10,1
II kv	217,4	15,5	5,6	1,5	4,1	1,6	5,4	179,4	9,9
III kv	221,2	16,4	6,0	1,6	4,4	1,9	6,2	180,3	10,4
IV kv	231,8	17,6	6,1	1,7	4,4	2,2	7,0	187,0	11,9
2007 I kv	238,4	18,9	6,7	1,9	4,8	2,3	9,6	188,4	12,6
II kv ^(o)	244,1	18,9	6,6	1,9	4,7	2,1	10,1	193,1	13,2

2. Fondid investori liigi alusel

	Kokku 1	Hoitud 2	Väärtpaberid, v.a aktsiad 3	Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid 4	Investeeringu- fondide osakud 5	Põhivarad 6	Muud varad 7
2006 I kv	3 999,0	263,4	1 334,4	1 551,3	427,5	150,2	272,2
II kv	3 913,2	257,1	1 321,4	1 449,8	452,2	151,2	281,5
III kv	4 085,5	260,6	1 374,1	1 531,3	470,9	151,2	297,3
IV kv	4 252,1	265,4	1 402,4	1 650,2	498,2	155,2	280,6
2007 I kv	4 372,4	274,3	1 420,7	1 693,3	529,0	155,6	299,5
II kv ^(o)	4 591,3	284,5	1 430,0	1 817,2	576,9	160,1	322,7
Kinnised fondid							
2006 I kv	1 200,5	52,7	571,0	346,9	141,7	27,1	61,1
II kv	1 224,7	59,9	587,2	328,1	148,8	29,1	71,7
III kv	1 273,5	56,9	610,9	343,1	160,5	30,2	71,9
IV kv	1 299,2	55,2	603,4	371,8	172,4	32,7	63,7
2007 I kv	1 340,6	58,0	610,8	375,4	189,7	33,3	73,2
II kv ^(o)	1 411,6	65,3	612,3	399,2	207,6	34,7	92,6

Allikas: EKP.

EUROALA KONTOD

3.1 Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa

(mld EUR)

Kasutamine	Euroala	Kodu- majapida- mised	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Finants- asutused	Valitsus- sektor	Välismaailm
2007 II kv						
Väliskonto						
Kaupade ja teenuste eksport						487,7
<i>Kaubandusbilans¹</i>						-31,9
Tulukonto loomine						
Kogulisandväärts (baashinnad)						
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta						
Sisemajanduse koguprodukt (turuhinnad)						
Töötajatele makstav hüviitis	1 052,2	107,5	671,9	52,7	220,1	
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta	39,6	6,1	26,4	3,8	3,3	
Põhivara kulum	316,7	86,3	178,2	11,1	41,1	
<i>Tegevuse netoülejääk ja segatulu¹</i>	561,4	285,8	249,5	26,2	0,0	
Esmaste tulude konto jaotamine						
Tegevuse netoülejääk ja segatulu						4,1
Töötajatele makstav hüviitis						
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta						
Omanditulu	903,2	46,4	364,2	423,2	69,3	133,2
Intressimaksud	456,0	44,3	76,0	266,5	69,3	79,6
Muu omanditulu	447,2	2,2	288,2	156,8	0,0	53,7
<i>Riiklik netotulu¹</i>	1 883,6	1 580,8	29,8	38,1	234,8	
Tulukonto teisene jaotamine						
Riiklik netotulu						
Sissetuleku, vara jms pealt tasutavad maksud	285,7	210,4	57,9	17,0	0,4	4,8
Sotsiaalkindlustusmaksud	393,8	393,8				0,8
Sotsiaaltoetus, v.a mitterahalised sotsiaaltoetus	393,0	1,4	17,4	25,7	348,4	0,6
Muud jooksevülekanad	176,9	69,6	23,4	46,9	37,0	7,2
Kahjukindlustuspreemiad netoväärtuses	44,7	32,9	10,3	0,9	0,7	1,1
Kahjukindlustusnõuded	44,6			44,6		0,7
Muud	87,6	36,8	13,1	1,4	36,3	5,4
<i>Kasutatav netotulu¹</i>	1 867,0	1 382,3	-39,4	34,8	489,2	
Tulukonto kasutamine						
Kasutatav netotulu						
Lõpptarbimiskulutused	1 680,1	1 238,5			441,6	
Individaalsed tarbimiskulutused	1 507,9	1 238,5			269,4	
Kollektiivsed tarbimiskulutused	172,1				172,1	
Kodumajapidamiste netovara muutuste kohandamine pensionifondide reservis	17,9	0,1	3,6	14,2	0,0	0,1
<i>Netosääst / jooksev väliskonto¹</i>	187,0	161,7	-43,0	20,7	47,7	-8,0
Kapitalikonto						
Netosääst / jooksev väliskonto						
Kapitali kogumahutus	495,7	165,1	268,2	10,3	52,1	
Kapitali kogumahutus põhivarasse	496,5	165,3	269,1	10,1	52,0	
Muutused varudes ja varade soetamises ilma realiseerimiskuludeta	-0,8	-0,2	-0,9	0,2	0,1	
Põhivara kulum						
Mittetoetud mittefinantsvarade soetamine ilma realiseerimiskuludeta	0,5	-0,1	0,7	0,2	-0,3	-0,5
Kapitaliülekanad	35,0	8,9	2,1	1,9	22,1	4,4
Kapitalimaksud	5,9	5,7	0,2	0,0	0,0	
Muud kapitaliülekanad	29,1	3,2	1,8	1,9	22,1	4,4
<i>Netolaenuandmine (+)/-võtmine (-) kapitalikonto arvel¹</i>	9,6	83,0	-120,2	20,1	26,7	-9,6
Statistiline lahknevus	0,0	-5,0	5,0	0,0	0,0	0,0

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ Tasakaalustavate kirjet arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

3.1 Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa (järg)

(mld EUR)

Ressursid	Euroala	Kodu- majapida- mised	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Finants- asutused	Valitsus- sektor	Välismaailm
2007 II kv						
Väliskonto						
Kaupade ja teenuste eksport <i>Kaubandusbilanss</i>						455,8
Tulukonto loomine						
Kogulisandväärtes (baashinnad)	1 969,9	485,6	1 126,0	93,8	264,5	
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta	237,7					
Sisemajanduse koguprodukt (turuhinnad) ²	2 207,6					
Töötajatele makstav hüvitis						
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta						
Põhivara kulum						
<i>Tegevuse netoülejääk ja segatulu</i>						
Esmaste tulude konto jaotamine						
Tegevuse netoülejääk ja segatulu	561,4	285,8	249,5	26,2	0,0	
Töötajatele makstav hüvitis	1 053,7	1 053,7				2,6
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta	278,5				278,5	-1,2
Omanditulu	893,2	287,8	144,6	435,1	25,7	143,2
Intressimaksud	450,6	69,0	41,2	332,6	7,7	85,0
Muu omanditulu	442,7	218,8	103,4	102,5	18,0	58,2
<i>Riiklik netotulu</i>						
Tulukonto teisene jaotamine						
Riiklik netotulu	1 883,6	1 580,8	29,8	38,1	234,8	
Sissetuleku, vara jms pealt tasutavad maksud	289,8				289,8	0,6
Sotsiaalkindlustusmaksed	393,6	1,1	17,9	40,6	334,0	1,0
Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused	391,0	391,0				2,5
Muud jooksevülekaned	158,3	84,6	11,7	45,8	16,3	25,9
Kahjukindlustuspreemiad netoväärtuses	44,6			44,6		1,2
Kahjukindlustusnõuded	44,2	34,3	8,8	0,9	0,3	1,1
Muud	69,5	50,3	2,9	0,3	16,0	23,6
<i>Kasutatav netotulu</i>						
Tulukonto kasutamine						
Kasutatav netotulu	1 867,0	1 382,3	-39,4	34,8	489,2	
Lõpptarbimiskulutused						
Individaalsed tarbimiskulutused						
Kollektiivsed tarbimiskulutused						
Kodumajapidamiste netovara muutuste kohandamine pensionifondide reservis	18,0	18,0				0,0
<i>Netosääst / jooksev väliskonto</i>						
Kapitalikonto						
Netosääst / jooksev väliskonto	187,0	161,7	-43,0	20,7	47,7	-8,0
Kapitali kogumahutus						
Kapitali kogumahutus põhivarasse						
Muutused varudes ja varade soetamises ilma realiseerimiskuludeta						
Põhivara kulum	316,7	86,3	178,2	11,1	41,1	
Mittetoetud mittefinantsvarade soetamine ilma realiseerimiskuludeta						
Kapitaliülekaned	37,1	9,0	15,5	0,8	11,9	2,3
Kapitalimaksud	5,9				5,9	0,0
Muud kapitaliülekaned	31,2	9,0	15,5	0,8	6,0	2,3
<i>Netolaenuandmine (+)/-võtmine (-) kapitalikonto arvel</i>						
Statistiline lahknevus						

Allikad: EKP ja Eurostat.

² Sisemajanduse koguprodukt on kõigi sisemajandussektorite kogulisandväärtes, millele on liidetud toodete pealt tasutavad netomaksud (maksud ilma subsiidiumideta).

3.1 Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa (järg)

(mld EUR)

Varad	Euroala	Kodu- majapida- mised	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Rahaloome- asutused	Muud finants- vahendajad	Kindlustus- seltsid ja pensioni- fondid	Valitsus- sektor	Välismaailm
2007 II kv								
Algbilanss, finantsvarad								
Finantsvarad kokku		17 278,4	13 870,3	20 882,9	9 703,0	6 071,4	2 742,5	13 961,2
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud				185,0				
Sularaha ja hoised	5 364,8		1 630,7	2 404,3	1 367,9	751,6	529,4	3 785,2
Lühiajalised võlaväärtpaberid	45,6		123,4	102,3	257,2	227,6	25,4	774,2
Pikaajalised võlaväärtpaberid	1 419,4		158,2	3 449,2	1 882,7	1 927,2	206,3	2 153,2
Laenud	21,4		1 744,7	11 370,6	1 326,2	350,5	355,3	1 427,4
<i>neist pikaajalised</i>	18,0		964,9	8 567,3	999,5	296,8		316,2
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	5 129,4		7 552,3	1 795,8	4 585,9	2 376,5	1 083,9	5 100,7
Noteeritud aktsiad	1 252,5		1 915,3	688,6	2 394,8	852,9	393,3	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	2 213,0		5 218,4	831,4	1 524,9	460,8	549,6	.
Avatud investeerimisfondide osakud	1 663,9		418,5	275,8	666,3	1 062,8	141,0	.
Kindlustustehniline reserv	5 003,1		133,2	1,9	0,0	145,9	3,1	192,1
Muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid	294,8		2 527,8	1 573,8	283,1	292,1	539,1	528,4
<i>Netofinantsvara</i>								
Finantskonto, tehingud finantsvaradega								
Tehingud finantsvaradega kokku		156,8	196,2	722,7	294,1	74,4	115,5	477,5
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud				-0,6				0,6
Sularaha ja hoised	103,6		38,3	90,1	81,6	5,5	91,1	188,3
Lühiajalised võlaväärtpaberid	-1,5		5,0	10,0	31,8	10,3	7,1	36,5
Pikaajalised võlaväärtpaberid	-0,9		14,8	144,9	33,0	44,7	4,5	109,2
Laenud	0,5		46,6	338,0	35,4	4,0	3,1	24,1
<i>neist pikaajalised</i>	0,5		11,3	213,0	34,3	-1,1	0,0	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	17,0		84,7	33,0	119,3	8,2	3,2	108,8
Noteeritud aktsiad	2,4		38,2	0,0	50,0	-0,7	0,1	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	9,7		57,2	27,1	23,6	6,5	-0,5	.
Avatud investeerimisfondide osakud	4,9		-10,7	5,9	45,7	2,4	3,5	.
Kindlustustehniline reserv	58,0		0,9	0,0	0,0	3,6	0,0	3,3
Muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid	-19,9		5,8	107,2	-6,9	-1,9	6,5	6,9
<i>Muutused netofinantsvaras</i>								
Muud muutused finantskontos, finantsvarades								
Muud muutused finantsvarades kokku		-29,8	199,1	22,8	-0,8	13,4	49,5	107,9
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud				-7,0				
Sularaha ja hoised	-5,3		-3,2	-11,9	-2,1	2,9	0,2	-24,1
Lühiajalised võlaväärtpaberid	-0,6		4,5	1,9	1,7	0,7	0,1	-2,5
Pikaajalised võlaväärtpaberid	-55,2		-5,2	-8,8	-54,4	-26,7	-3,2	-42,7
Laenud	0,0		6,7	-23,5	-9,7	0,3	-1,3	12,6
<i>neist pikaajalised</i>	0,0		7,8	-10,4	-10,0	0,2	-1,3	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	35,6		178,3	55,6	85,5	41,9	53,6	153,1
Noteeritud aktsiad	40,8		36,4	50,6	77,7	5,6	46,6	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	-28,0		139,2	2,6	3,8	10,4	3,8	.
Avatud investeerimisfondide osakud	22,8		2,7	2,4	4,0	25,9	3,2	.
Kindlustustehniline reserv	-2,3		0,0	0,0	0,0	-5,0	0,0	-4,7
Muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid	-2,0		18,1	16,5	-21,8	-0,7	0,0	16,2
<i>Muud muutused netofinantsvaras</i>								
Lõppbilanss, finantsvarad								
Finantsvarad kokku		17 405,4	14 265,6	21 628,4	9 996,3	6 159,3	2 907,5	14 546,0
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud				177,5				
Sularaha ja hoised	5 463,1		1 665,8	2 482,5	1 447,4	760,0	620,6	3 949,4
Lühiajalised võlaväärtpaberid	43,5		133,0	114,2	290,7	238,7	32,6	808,1
Pikaajalised võlaväärtpaberid	1 363,2		167,8	3 585,3	1 861,3	1 945,2	207,7	2 219,7
Laenud	21,8		1 798,0	11 685,1	1 351,9	354,9	357,2	1 464,1
<i>neist pikaajalised</i>	18,5		984,0	8 770,0	1 023,8	295,8		314,9
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	5 182,1		7 815,3	1 884,3	4 790,7	2 426,5	1 140,7	5 362,6
Noteeritud aktsiad	1 295,7		1 989,9	739,2	2 522,5	857,9	440,0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	2 194,7		5 414,9	861,1	1 552,2	477,6	552,9	.
Avatud investeerimisfondide osakud	1 691,7		410,5	284,1	716,0	1 091,1	147,8	.
Kindlustustehniline reserv	5 058,7		134,0	1,9	0,0	144,5	3,1	190,6
Muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid	273,0		2 551,7	1 697,4	254,3	289,5	545,7	551,6
<i>Netofinantsvara</i>								

Allikas: EKP.

3.1 Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa (järg)

(mld EUR)

Kohustused	Euroala	Kodumajapidamised	Kaup ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Rahaloomeasutused	Muud finantsvahendajad	Kindlustusseltsid ja pensionifondid	Valitsussektor	Välismaailm
2007 II kv								
Algbilanss, kohustused								
Kohustused kokku		5 544,0	22 276,5	21 296,4	9 641,0	6 192,2	6 760,0	12 614,6
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud								
Sularaha ja hoised			23,5	12 883,2	214,0	3,9	337,5	2 371,6
Lühiajalised võlaväärtpaberid			281,0	357,4	69,1	0,1	612,5	235,6
Pikaajalised võlaväärtpaberid			429,5	2 594,0	1 375,9	26,1	4 358,6	2 412,1
Laenud		5 096,7	6 380,1		1 294,5	183,7	1 080,2	2 560,8
<i>neist pikaajalised</i>		4 771,7	4 300,3		601,6	78,7	922,4	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			12 497,1	3 360,5	6 470,4	662,4	4,9	4 629,2
Noteeritud aktsiad			4 664,1	1 100,2	342,0	328,4	0,0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			7 833,0	1 244,5	858,8	334,0	4,9	.
Avatud investeerimisfondide osakud				1 015,9	5 269,6			.
Kindlustustehniline reserv		32,6	329,8	53,2	0,6	5 062,6	0,5	.
Muud kreditoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid			414,7	2 335,4	2 048,1	216,4	253,5	365,8
<i>Netofinantsvara¹</i>	-1 161,6	11 734,5	-8 406,2	-413,6	62,0	-120,8	-4 017,5	
Finantskonto, kohustustega seotud tehingud								
Kohustustega seotud tehingud kokku		78,7	311,5	705,7	281,6	83,8	88,8	487,1
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud								
Sularaha ja hoised			0,0	484,1	4,9	0,0	-12,7	122,3
Lühiajalised võlaväärtpaberid			22,8	12,8	-3,1	0,1	43,4	23,3
Pikaajalised võlaväärtpaberid			15,9	83,0	65,9	-0,3	63,5	122,3
Laenud		97,5	202,9		52,5	16,0	-8,8	91,6
<i>neist pikaajalised</i>		90,7	104,8		20,6	-0,3	-11,1	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			58,1	46,1	165,9	2,7	0,0	101,3
Noteeritud aktsiad			34,9	0,5	2,6	0,3	0,0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			23,2	2,8	20,5	2,4	0,0	.
Avatud investeerimisfondide osakud				42,8	142,8			.
Kindlustustehniline reserv		-0,1	2,0	0,4	0,0	63,3	0,0	.
Muud kreditoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid		-18,7	9,7	79,3	-4,5	2,0	3,5	26,3
<i>Muutused netofinantsvaras¹</i>	9,6	78,0	-115,3	17,0	12,5	-9,4	26,7	-9,6
Muud muutused kontos, kohustustes								
Muud muutused kohustustes kokku		8,7	389,2	-30,3	70,3	12,3	-98,1	17,0
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud								
Sularaha ja hoised			0,0	-22,7	1,9	0,0	0,0	-22,7
Lühiajalised võlaväärtpaberid			0,6	0,9	-0,1	0,0	-0,1	4,3
Pikaajalised võlaväärtpaberid			-6,8	-7,6	-21,6	-0,5	-116,1	-43,7
Laenud		6,3	11,0		-12,1	-6,7	-0,1	-13,2
<i>neist pikaajalised</i>		7,8	21,6		-9,0	-4,9	-0,1	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			369,7	3,9	89,1	25,9	0,7	114,4
Noteeritud aktsiad			361,9	20,4	18,1	9,4	0,0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			7,8	-21,6	18,1	16,4	0,7	.
Avatud investeerimisfondide osakud				5,2	52,9			.
Kindlustustehniline reserv		0,0	0,0	0,0	0,0	-12,0	0,0	.
Muud kreditoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid		2,4	14,7	-4,8	13,1	5,6	17,5	-22,2
<i>Muud muutused netofinantsvaras¹</i>	-97,9	-38,6	-190,1	53,1	-71,1	1,1	147,6	91,0
Lõppbilanss, kohustused								
Kohustused kokku		5 631,4	22 977,1	21 971,9	9 992,9	6 288,3	6 750,6	13 118,6
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud								
Sularaha ja hoised			23,5	13 344,6	220,8	3,8	324,8	2 471,2
Lühiajalised võlaväärtpaberid			304,4	371,1	66,0	0,2	655,8	263,3
Pikaajalised võlaväärtpaberid			438,6	2 669,4	1 420,2	25,3	4 306,0	2 490,8
Laenud		5 200,4	6 594,1		1 334,9	193,1	1 071,3	2 639,2
<i>neist pikaajalised</i>		4 870,2	4 426,7		613,2	73,5	911,3	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			12 925,0	3 410,6	6 725,4	690,9	5,6	4 844,9
Noteeritud aktsiad			5 060,9	1 121,1	362,7	338,1	0,0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			7 864,0	1 225,7	897,4	352,8	5,6	.
Avatud investeerimisfondide osakud				1 063,8	5 465,3			.
Kindlustustehniline reserv		32,5	331,8	53,6	0,6	5 113,9	0,5	.
Muud kreditoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid		398,4	2 359,8	2 122,6	225,0	261,1	386,7	409,4
<i>Netofinantsvara¹</i>	-1 249,9	11 773,9	-8 711,6	-343,5	3,4	-129,0	-3 843,2	

Allikas: EKP.

3.2 Euroala mittefinantskontod

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud summad)

Kasutamine	2003	2004	2005	2005 III kv – 2006 II kv	2005 IV kv – 2006 III kv	2006 I kv – 2006 IV kv	2006 II kv – 2007 I kv	2006 III kv – 2007 II kv
Tulukonto loomine								
Kogulisandväärus (baashinnad)								
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta								
Sisemajanduse koguprodukt (turuhinnad)								
Töötajatele makstav hüvitis	3 664,0	3 770,3	3 876,2	3 952,4	3 991,6	4 027,3	4 069,2	4 109,1
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta	110,7	123,0	130,8	132,9	133,5	131,1	131,4	132,2
Põhivara kulum	1 074,6	1 122,3	1 174,8	1 200,5	1 213,2	1 225,2	1 235,9	1 246,3
<i>Tegevuse netoülejääk ja segatulu¹</i>	1 890,8	1 989,2	2 049,6	2 093,0	2 122,8	2 162,6	2 199,2	2 235,8
Esmaste tulude konto jaotamine								
Tegevuse netoülejääk ja segatulu								
Töötajatele makstav hüvitis								
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta								
Omanditulu	2 281,3	2 332,6	2 543,9	2 711,1	2 801,3	2 914,8	3 003,7	3 100,6
Intressimaksud	1 267,0	1 241,2	1 325,0	1 438,6	1 515,7	1 591,6	1 659,0	1 721,1
Muu omanditulu	1 014,3	1 091,4	1 219,0	1 272,6	1 285,7	1 323,2	1 344,7	1 379,5
<i>Riiklik netotulu¹</i>	6 407,5	6 689,6	6 909,3	7 069,6	7 150,7	7 232,9	7 328,8	7 417,7
Tulukonto teisene jaotamine								
Riiklik netotulu								
Sissetuleku, vara jms pealt tasutavad maksud	856,8	882,3	932,0	972,0	990,6	1 023,4	1 037,1	1 059,9
Sotsiaalkindlustusmaksed	1 388,3	1 427,2	1 468,6	1 499,4	1 516,1	1 530,1	1 541,3	1 554,2
Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused	1 408,0	1 452,8	1 496,8	1 520,2	1 531,2	1 541,8	1 548,9	1 558,9
Muud jooksevülekanded	658,3	683,2	702,5	700,4	702,9	704,7	708,8	717,5
Kahjukindlustuspreemiad netoväärtuses	174,0	175,8	175,8	175,4	175,5	174,8	175,5	176,7
Kahjukindlustusnõuded	174,6	176,3	176,7	175,9	175,7	174,8	175,8	176,9
Muud	309,8	331,1	350,1	349,1	351,8	355,2	357,6	363,9
<i>Kasutatav netotulu¹</i>	6 337,6	6 612,0	6 823,3	6 984,9	7 064,2	7 143,8	7 239,8	7 329,3
Tulukonto kasutamine								
Kasutatav netotulu								
Lõpptarbimiskulutused	5 854,3	6 075,9	6 307,3	6 442,1	6 501,2	6 562,3	6 615,9	6 664,1
Individaalsed tarbimiskulutused	5 232,7	5 430,7	5 645,2	5 770,6	5 825,9	5 880,9	5 929,0	5 974,2
Kollektiivsed tarbimiskulutused	621,5	645,1	662,1	671,4	675,3	681,4	686,9	690,0
Kodumajapidamiste netovara muutuste kohandamine								
pensionifondide reservis	54,5	57,5	59,1	60,7	61,3	61,7	61,9	62,4
<i>Netosääst¹</i>	483,5	536,4	516,4	543,2	563,3	581,9	624,3	665,4
Kapitalikonto								
Netosääst								
Kapitali kogumahutus	1 526,8	1 606,5	1 693,9	1 769,5	1 810,4	1 838,3	1 878,9	1 914,3
Kapitali kogumahutus põhivarasse	1 525,8	1 597,4	1 682,3	1 745,4	1 773,6	1 809,3	1 854,8	1 889,0
Muutused varudes ja varade soetamises ilma realiseerimiskuludeta	1,1	9,1	11,6	24,1	36,8	29,1	24,0	25,3
Põhivara kulum								
Mittetoetud mittefinantsvarade soetamine ilma realiseerimiskuludeta	0,6	-1,1	-0,1	1,1	1,3	1,3	1,1	1,1
Kapitaliülekanded	182,6	166,9	179,3	162,2	174,8	190,5	191,1	191,7
Kapitalimaksud	35,9	29,8	24,2	23,8	22,5	22,3	22,9	23,4
Muud kapitaliülekanded	146,8	137,1	155,1	138,4	152,4	168,2	168,2	168,3
<i>Netolaenuandmine (+)/-võtmine (-) kapitalikonto arvel¹</i>	42,9	69,9	11,0	-14,4	-22,5	-18,9	-4,4	11,2

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ Tasakaalustavate kirjete arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

3.2 Euroala mittefinantskontod (järg)

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud summad)

Ressursid	2003	2004	2005	2005 III kv – 2006 II kv	2005 IV kv – 2006 III kv	2006 I kv – 2006 IV kv	2006 II kv – 2007 I kv	2006 III kv – 2007 II kv
Tulukonto loomine								
Kogulisandväärtus (baashinnad)	6 740,1	7 004,9	7 231,5	7 378,8	7 461,0	7 546,2	7 635,7	7 723,4
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta	760,8	796,4	838,8	874,5	885,1	903,3	922,4	936,2
Sisemajanduse koguprodukt (turuhinnad) ²	7 500,9	7 801,3	8 070,2	8 253,3	8 346,1	8 449,5	8 558,1	8 659,6
Töötajatele makstav hüvitis								
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta								
Põhivara kulum								
<i>Tegevuse netoülejääk ja segatulu</i>								
Esmaste tulude konto jaotamine								
Tegevuse netoülejääk ja segatulu	1 890,8	1 989,2	2 049,6	2 093,0	2 122,8	2 162,6	2 199,2	2 235,8
Töötajatele makstav hüvitis	3 671,2	3 777,4	3 881,8	3 958,1	3 997,4	4 033,1	4 075,2	4 115,1
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta	880,7	933,1	981,1	1 017,7	1 028,7	1 044,4	1 061,8	1 076,0
Omanditulu	2 246,2	2 322,5	2 540,8	2 711,9	2 803,1	2 907,6	2 996,3	3 091,4
Intressimaksud	1 236,2	1 210,5	1 298,9	1 414,3	1 493,5	1 568,2	1 633,9	1 698,8
Muu omanditulu	1 010,0	1 112,0	1 241,9	1 297,6	1 309,6	1 339,3	1 362,4	1 392,6
<i>Riiklik netotulu</i>								
Tulukonto teisene jaotamine								
Riiklik netotulu	6 407,5	6 689,6	6 909,3	7 069,6	7 150,7	7 232,9	7 328,8	7 417,7
Sissetuleku, vara jms pealt tasutavad maksud	858,7	885,4	935,7	976,6	995,2	1 028,2	1 042,3	1 066,8
Sotsiaalkindlustusmaksed	1 387,3	1 426,2	1 468,1	1 498,9	1 515,5	1 529,6	1 540,8	1 553,6
Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused	1 401,5	1 445,3	1 489,2	1 512,7	1 523,7	1 534,4	1 541,1	1 550,9
Muud jooksevülekanded	593,9	610,9	620,9	619,1	619,8	618,7	622,9	630,7
Kahjukindlustuspreemiad netoväärtuses	174,6	176,3	176,7	175,9	175,7	174,8	175,8	176,9
Kahjukindlustusnõuded	171,3	173,5	174,3	173,2	172,9	172,3	173,1	174,4
Muud	248,0	261,2	269,9	270,0	271,2	271,6	274,0	279,4
<i>Kasutatav netotulu</i>								
Tulukonto kasutamine								
Kasutatav netotulu	6 337,6	6 612,0	6 823,3	6 984,9	7 064,2	7 143,8	7 239,8	7 329,3
Lõpptarbimiskulutused								
Individaalsed tarbimiskulutused								
Kollektiivsed tarbimiskulutused								
Kodumajapidamiste netovara muutuste kohandamine								
pensionifondide reservis	54,7	57,6	59,4	61,0	61,6	62,0	62,2	62,7
<i>Netosääst</i>								
Kapitalikonto								
Netosääst	483,5	536,4	516,4	543,2	563,3	581,9	624,3	665,4
Kapitali kogumahutus								
Kapitali kogumahutus põhivarasse								
Muutused varudes ja varade soetamises ilma realiseerimiskuludeta								
Põhivara kulum	1 074,6	1 122,3	1 174,8	1 200,5	1 213,2	1 225,2	1 235,9	1 246,3
Mittetoetud mittefinantsvarade soetamine ilma realiseerimiskuludeta								
Kapitaliülekanded	194,8	183,5	192,9	174,8	187,6	204,1	206,4	206,5
Kapitalimaksud	35,9	29,8	24,2	23,8	22,5	22,3	22,9	23,4
Muud kapitaliülekanded	158,9	153,8	168,7	151,0	165,1	181,8	183,5	183,2
<i>Netolaenuandmine (+)/-võtmine (-) kapitalikonto arvel</i>								

Allikad: EKP ja Eurostat.

² Sisemajanduse koguprodukt võrdub kõigi sisemajandussektorite kogulisandväärtusega, millele on liidetud toodete pealt tasutavad netomaksud (maksud ilma subsiidiumideta).

3.3 Kodumajapidamised

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud vood; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	2003	2004	2005	2005 III kv – 2006 II kv	2005 IV kv – 2006 III kv	2006 I kv – 2006 IV kv	2006 II kv – 2007 I kv	2006 III kv – 2007 II kv
Tulu, sääst ja muutused netovaras								
Töötajatele makstav hüvitis (+)	3 671,2	3 777,4	3 881,8	3 958,1	3 997,4	4 033,1	4 075,2	4 115,1
Tegevuse koguvõitjääk ja segatulu (+)	1 230,9	1 285,0	1 334,8	1 368,6	1 389,3	1 410,2	1 431,2	1 452,2
Saadaolevad intressid (+)	237,5	230,4	226,9	237,7	246,3	255,9	262,3	268,8
Tasumisele kuuluvad intressid (-)	124,1	124,1	127,6	137,1	146,6	154,5	161,8	169,1
Muu saadaolev omanditulu (+)	615,3	648,0	694,0	718,2	722,0	733,0	739,6	749,2
Muu tasumisele kuuluv omanditulu (-)	8,7	9,2	9,4	9,4	9,5	9,4	9,5	9,5
Sissetuleku ja vara pealt tasutavad maksud (-)	702,5	706,5	739,4	763,6	770,8	788,6	796,9	810,0
Sotsiaalkindlustusmaksed (netosumma) (-)	1 384,5	1 423,4	1 464,5	1 495,1	1 511,7	1 525,8	1 536,9	1 549,8
Sotsiaaltoetused (netosumma) (+)	1 396,7	1 440,3	1 483,9	1 507,2	1 518,2	1 528,9	1 535,5	1 545,4
Saadaolevad jooksevülekanded (netosumma) (+)	65,1	64,7	68,2	65,5	63,9	63,9	65,7	65,8
= Kasutatav kogutulu	4 997,0	5 182,7	5 348,7	5 450,2	5 498,6	5 546,7	5 604,5	5 658,2
Lõpptarbimiskulutused (-)	4 316,1	4 482,4	4 649,1	4 749,6	4 792,8	4 836,7	4 874,8	4 911,6
Muutused pensionifondide netovaras (+)	54,4	57,3	58,9	60,6	61,1	61,5	61,7	62,2
= kogusääst	735,2	757,5	758,5	761,2	766,9	771,5	791,4	808,8
Põhivara kulum (-)	288,0	303,3	318,7	326,5	330,5	334,5	337,6	340,6
Saadaolevad kapitaliülekanded (netosumma) (+)	12,6	18,9	24,4	22,2	27,2	30,2	28,6	25,9
Muud muutused netovaras ¹ (+)	247,1	285,3	600,1	481,4	333,3	456,9	366,8	476,5
= Muutused netovaras¹	706,9	758,4	1 064,4	938,3	796,9	924,1	849,2	970,6
Investeeringud, finantseerimine ja muutused netovaras								
Mittefinantsvarade soetamine (+)	497,9	527,3	558,9	583,6	597,7	609,6	625,2	636,2
Põhivara kulum (-)	288,0	303,3	318,7	326,5	330,5	334,5	337,6	340,6
Finantsinvesteeringud (+)								
Sularaha ja hoiused	222,3	248,5	240,1	247,4	267,3	279,0	276,0	289,0
<i>neist M3 hoiused²</i>	166,1	168,5	207,7	215,7	226,1	242,1	251,6	279,1
Lühiajalised võlaväärtpaberid	-34,4	7,0	-18,7	2,9	12,8	16,0	23,0	13,0
Pikaajalised võlaväärtpaberid	18,4	67,8	22,2	28,2	70,0	61,3	52,6	44,2
Aksiad ja muud omandiväärtpaberid	85,5	-13,5	116,0	22,1	-26,9	-33,7	-3,6	14,1
Noteeritud aksiad	27,1	-47,7	3,5	-27,0	-31,4	-13,2	2,0	-0,8
Noteerimata aksiad ja muud omandiväärtpaberid	-19,2	36,7	56,8	26,7	20,5	8,2	24,3	32,4
Avatud investeerimisfondide osakud	77,6	-2,5	55,7	22,4	-16,0	-28,7	-29,9	-17,5
<i>neist rahaturufondide osakud</i>	14,4	-19,4	-10,1	-8,9	-9,8	-4,8	2,2	9,6
Elukindlustuse ja pensionifondide reservid	231,0	251,2	300,3	300,8	297,9	276,5	255,3	252,6
Finantseerimine (-)								
Laenud	264,2	314,2	391,7	415,7	413,0	392,4	384,3	365,9
<i>neist euroala rahaloomeasutustelt</i>	219,9	288,9	371,7	397,9	386,5	360,4	352,8	334,0
Muud muutused finantsvarades (+)								
Aksiad ja muud omandiväärtpaberid	265,5	235,1	522,3	433,0	331,2	430,7	337,7	498,2
Elukindlustuse ja pensionifondide reservid	29,0	56,9	129,4	68,9	55,2	48,8	33,5	44,0
Ülejäänud netovood (+)	-56,0	-4,2	-95,7	-6,3	-64,7	-37,2	-28,5	-114,2
= Muutused netovaras¹	706,9	758,4	1 064,4	938,3	796,9	924,1	849,2	970,6
Bilans								
Finantsvarad (+)								
Sularaha ja hoiused	4 579,1	4 827,3	5 078,3	5 181,8	5 204,8	5 343,0	5 364,8	5 463,1
<i>neist M3 hoiused²</i>	3 405,1	3 576,6	3 787,0	3 887,9	3 911,3	4 025,1	4 073,0	4 175,5
Lühiajalised võlaväärtpaberid	24,7	32,7	15,6	33,6	37,0	30,2	45,6	43,5
Pikaajalised võlaväärtpaberid	1 304,1	1 356,4	1 338,8	1 373,1	1 383,2	1 391,5	1 419,4	1 363,2
Aksiad ja muud omandiväärtpaberid	3 699,5	3 921,1	4 559,3	4 669,8	4 798,4	4 956,3	5 129,4	5 182,1
Noteeritud aksiad	774,1	832,0	1 000,7	1 041,7	1 128,4	1 192,1	1 252,5	1 295,7
Noteerimata aksiad ja muud omandiväärtpaberid	1 437,1	1 592,2	1 918,2	1 998,9	2 042,1	2 119,0	2 213,0	2 194,7
Avatud investeerimisfondide osakud	1 488,3	1 496,9	1 640,5	1 629,2	1 627,9	1 645,2	1 663,9	1 691,7
<i>neist rahaturufondide osakud</i>	263,8	249,0	235,3	215,9	211,1	186,3	195,1	208,5
Elukindlustuse ja pensionifondide reservid	3 541,0	3 849,1	4 278,8	4 426,1	4 517,4	4 604,0	4 668,9	4 722,8
Ülejäänud netovaras	188,7	224,3	174,4	193,3	189,0	195,1	203,1	199,7
Kohustused (-)								
Laenud	3 929,4	4 256,5	4 632,8	4 837,4	4 919,5	5 017,1	5 096,7	5 200,4
<i>neist euroala rahaloomeasutustelt</i>	3 561,4	3 860,7	4 257,3	4 456,6	4 534,8	4 617,9	4 696,2	4 781,3
= Netofinantsvara	9 407,7	9 954,3	10 812,4	11 040,2	11 210,2	11 503,0	11 734,5	11 773,3

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ V.a muudest mittefinantsvarade muutustest tingitud netoväärte muutused.

² Rahaloomeasutuste ja keskvalitsuse (nt postkontorid või riigikassad) hoiusekohustused kodumajapidamiste ees (M3; vt sõnastikku).

3.4 Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud vood; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	2003	2004	2005	2005 III kv – 2006 II kv	2005 IV kv – 2006 III kv	2006 I kv – 2006 IV kv	2006 II kv – 2007 I kv	2006 III kv – 2007 II kv
Tulu ja säästud								
Kogulisandväärtus (baashinnad) (+)	3 831,0	3 983,2	4 102,4	4 180,8	4 226,0	4 282,6	4 338,4	4 396,2
Töötajatele makstav hüvitis (-)	2 309,7	2 379,8	2 442,3	2 490,3	2 515,2	2 540,1	2 568,0	2 598,4
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta (-)	59,1	66,2	72,1	73,2	73,4	73,6	73,8	74,4
= Tegevuse kogutulejääk (+)	1 462,2	1 537,2	1 587,9	1 617,4	1 637,4	1 668,9	1 696,7	1 723,4
Põhivara kulum (-)	608,8	633,5	663,2	676,3	682,9	689,4	695,1	700,6
= Tegevuse netotulejääk (+)	853,4	903,7	924,8	941,0	954,5	979,6	1 001,6	1 022,7
Saadaolev omanditulu (+)	320,1	372,6	426,4	442,7	450,1	461,2	465,5	478,8
Saadaolevad intressid	126,6	121,7	131,1	140,9	147,2	152,5	156,7	161,1
Muu saadaolev omanditulu	193,5	251,0	295,3	301,8	302,9	308,7	308,8	317,7
Tasumisele kuuluv intress ja rendihind (-)	228,2	226,3	234,7	252,5	264,2	277,3	289,5	300,6
= Ettevõtja netotulu (+)	945,3	1 050,0	1 116,5	1 131,2	1 140,4	1 163,5	1 177,6	1 200,9
Jaotatud tulu (-)	692,3	751,0	834,2	865,0	873,6	897,1	904,7	919,5
Sissetuleku ja vara eest tasumisele kuuluvad maksud (-)	116,6	134,6	147,4	159,6	170,0	184,8	189,6	198,2
Saadaolevad sotsiaalkindlustusmaksed (+)	73,4	73,6	74,2	75,5	76,3	76,7	77,3	75,7
Tasumisele kuuluvad sotsiaaltoetused (-)	59,8	60,4	62,2	62,2	62,4	61,9	62,0	63,6
Muud tasumisele kuuluvad jooksevülekanded (netosumma) (-)	42,7	49,6	48,8	46,7	46,4	45,6	46,7	47,6
Kodumajapidamiste netovara muutused pensionifondides (-)	13,0	12,8	11,8	13,3	14,0	14,7	14,7	14,6
= Netosääst	94,3	115,1	86,3	59,9	50,3	36,1	37,2	33,1
Investeeringud, finantseerimine ja säästmine								
Mittefinantsvarade netosootamine (+)	192,3	210,7	232,4	266,1	282,8	285,7	299,1	316,9
Kapitali kogumahutus põhivarasse (+)	801,5	839,7	884,4	918,8	932,4	948,1	973,1	995,8
Põhivara kulum (-)	608,8	633,5	663,2	676,3	682,9	689,4	695,1	700,6
Muude mittefinantsvarade netosootamine (+)	-0,4	4,5	11,1	23,6	33,3	27,0	21,1	21,7
Finantsinvesteeringud (+)								
Sularaha ja hoiused	106,6	91,0	144,9	154,5	145,7	167,4	194,1	185,2
<i>neist M3 hoiused¹</i>	63,0	73,8	99,3	108,9	116,8	138,5	157,7	158,1
Võlaväärtpaberid	-27,2	-55,1	-21,9	-0,5	-13,6	3,7	-9,0	0,2
Laenuid	139,1	66,4	132,5	130,6	136,9	161,1	175,9	189,0
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	175,4	183,0	173,4	221,6	183,3	186,4	198,6	217,2
Ülejäänud netovarad (+)	41,7	80,3	54,2	122,5	147,1	147,3	128,3	120,9
Finantseerimine (-)								
Võlg	297,0	216,4	397,2	556,2	602,4	633,7	650,2	683,9
Laenuid	219,1	195,6	382,4	530,2	560,4	578,2	593,9	613,9
<i>neist euroala rahaloomeasutustelt</i>	110,3	169,1	269,2	380,2	431,3	452,5	449,8	492,0
Võlaväärtpaberid	62,9	7,3	2,2	12,6	28,2	41,1	43,8	58,9
Pensionifondi reservid	15,1	13,5	12,6	13,4	13,8	14,5	12,5	11,2
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	190,2	188,5	172,0	227,5	164,4	202,0	215,9	227,7
Noteeritud aktsiad	19,2	11,9	100,5	114,2	37,3	33,4	43,2	60,2
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	171,0	176,6	71,4	113,3	127,1	168,6	172,7	167,6
Saadaolevad kapitaliülekanded (netosumma) (-)	46,4	56,3	60,0	51,3	65,0	79,8	83,6	84,8
= Netosääst	94,3	115,1	86,3	59,9	50,3	36,1	37,2	33,1
Bilans								
Finantsvarad								
Sularaha ja hoiused	1 164,3	1 237,8	1 393,2	1 452,1	1 491,3	1 563,9	1 630,7	1 665,8
<i>neist M3 hoiused¹</i>	984,2	1 042,9	1 147,3	1 167,0	1 199,4	1 277,4	1 284,5	1 322,7
Võlaväärtpaberid	406,9	322,8	290,3	306,6	292,7	287,3	281,6	300,8
Laenuid	1 341,7	1 394,9	1 521,5	1 596,3	1 627,1	1 694,8	1 744,7	1 798,0
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	4 823,8	5 319,7	6 273,3	6 643,7	6 946,8	7 302,5	7 552,3	7 815,3
Ülejäänud netovarad (+)	233,4	279,5	261,1	323,2	304,4	299,0	349,0	349,4
Kohustused								
Võlg	6 029,2	6 211,5	6 606,7	6 977,2	7 088,2	7 226,8	7 420,4	7 668,8
Laenuid	5 112,5	5 242,5	5 622,6	5 965,0	6 069,7	6 200,9	6 380,1	6 594,1
<i>neist euroala rahaloomeasutustelt</i>	3 092,6	3 215,1	3 478,1	3 714,3	3 806,7	3 918,3	4 034,0	4 189,8
Võlaväärtpaberid	628,2	667,8	670,2	691,5	694,0	697,7	710,4	742,9
Pensionifondi reservid	288,5	301,2	313,8	320,7	324,4	328,3	329,8	331,8
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	8069,9	8 979,1	10 458,1	11 016,1	11 375,5	12 087,8	12 497,1	12 925,0
Noteeritud aktsiad	2 732,0	2 987,1	3 681,0	3 945,4	4 082,5	4 457,1	4 664,1	5 060,9
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	5 337,9	5 992,0	6 777,1	7 070,8	7 293,0	7 630,7	7 833,0	7 864,0

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ Rahaloomeasutuste ja keskvalitsuse (nt postkontorid või riigikassad) hoiusekohustused kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ees (M3; vt sõnastikku).

3.5 Kindlustusseltsid ja pensionifondid

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud vood; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	2003	2004	2005	2005 III kv – 2006 II kv	2005 IV kv – 2006 III kv	2006 I kv – 2006 IV kv	2006 II kv – 2007 I kv	2006 III kv – 2007 II kv
Finantskonto, finantstehingud								
Finantsinvesteeringud (+)								
Sularaha ja hoiused	29,7	50,0	25,6	36,6	48,9	64,8	81,7	72,6
<i>neist M3 hoiused¹</i>	7,0	12,4	7,0	7,8	8,2	12,4	17,9	2,3
Lühiajalised võlaväärtpaberid	10,8	22,4	20,5	-0,4	-8,8	0,2	12,6	26,5
Pikaajalised võlaväärtpaberid	140,8	132,8	129,2	133,6	145,0	143,9	148,7	161,9
Laenud	11,6	6,6	-2,6	10,2	10,7	4,5	-9,2	-6,9
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	58,9	45,2	137,1	144,9	141,4	124,8	89,3	69,0
Noteeritud aktsiad	9,5	13,0	31,6	24,1	14,7	16,9	12,4	5,3
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	5,1	-1,1	18,2	21,5	25,5	20,3	13,0	15,3
Avatud investeerimisfondide osakud	44,3	33,3	87,3	99,2	101,1	87,5	63,8	48,4
<i>neist rahaturufondide osakud</i>	6,8	3,3	-0,9	-4,3	-5,6	2,3	3,3	-0,5
Ülejäänud netovarad (+)	-3,6	9,9	9,1	8,2	15,0	13,0	26,5	24,6
Finantseerimine (-)								
Võlaväärtpaberid	5,0	-1,8	0,1	-0,4	-0,4	4,0	4,0	3,6
Laenud	12,4	4,4	12,5	27,6	37,1	32,6	33,9	43,5
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	11,4	12,9	8,5	6,8	10,8	7,1	9,4	11,1
Kindlustustehniline reserv	237,0	261,2	335,3	335,0	334,1	314,0	299,5	297,0
Kodumajapidamiste elukindlustusreservi ja pensionifondi reservide netoväärtus	210,3	229,5	291,8	296,0	291,4	267,0	249,0	247,6
Kindlustuspreemiate ettemaksed ja rahuldamata nõuete reserv	26,8	31,6	43,5	39,0	42,7	47,0	50,5	49,4
= Muutused netofinantsvaras	-17,7	-9,8	-37,5	-35,9	-29,3	-6,5	2,8	-7,4
Muud kontomuutused								
Muud muutused finantsvarades (+)								
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	107,3	110,3	190,4	127,3	125,2	192,1	153,6	245,7
Ülejäänud netovarad	-10,1	159,2	43,5	-14,9	0,7	-51,5	-67,6	-82,9
Muud muutused kohustustes (-)								
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	98,3	20,7	117,4	83,9	86,2	49,9	36,4	101,2
Kindlustustehniline reserv	33,7	84,3	139,4	72,4	61,3	58,0	44,5	39,1
Kodumajapidamiste elukindlustusreservi ja pensionifondi reservide netoväärtus	34,2	64,6	145,6	75,1	63,9	62,0	47,0	46,6
Kindlustuspreemiate ettemaksed ja rahuldamata nõuete reserv	-0,5	19,8	-6,2	-2,7	-2,6	-4,0	-2,5	-7,5
= Muud muutused netofinantsvaras	-34,8	164,3	-22,9	-43,9	-21,6	32,6	5,1	22,5
Bilans								
Finantsvarad (+)								
Sularaha ja hoiused	579,0	630,8	659,3	684,3	704,3	724,3	751,6	760,0
<i>neist M3 hoiused¹</i>	121,1	132,6	141,6	139,7	143,3	153,4	154,7	143,2
Lühiajalised võlaväärtpaberid	69,5	205,9	212,1	213,4	213,4	212,7	227,6	238,7
Pikaajalised võlaväärtpaberid	1 489,0	1 659,4	1 808,8	1 843,4	1 910,8	1 902,5	1 927,2	1 945,2
Laenud	363,5	358,9	362,5	372,2	371,8	361,7	350,5	354,9
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	1 528,9	1 684,3	2 011,8	2 111,9	2 213,0	2 328,7	2 376,5	2 426,5
Noteeritud aktsiad	526,1	574,9	701,5	717,2	761,2	832,1	852,9	857,9
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	306,4	336,6	397,1	422,0	435,3	457,5	460,8	477,6
Avatud investeerimisfondide osakud	696,4	772,9	913,2	972,7	1 016,5	1 039,1	1 062,8	1 091,1
<i>neist rahaturufondide osakud</i>	65,8	69,0	83,3	87,0	87,2	87,3	89,5	90,0
Ülejäänud netovarad (+)	106,7	122,5	159,6	167,4	176,4	176,5	180,7	169,1
Kohustused (-)								
Võlaväärtpaberid	23,4	21,9	22,0	22,3	23,0	26,2	26,1	25,5
Laenud	126,8	120,0	132,0	158,1	169,0	164,9	183,7	193,1
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	429,7	463,3	589,3	578,6	628,5	646,3	662,4	690,9
Kindlustustehniline reserv	3 789,4	4 134,9	4 609,6	4 777,8	4 882,9	4 981,5	5 062,6	5 113,9
Kodumajapidamiste elukindlustusreservi ja pensionifondi reservide netoväärtus	3 208,5	3 502,6	3 940,0	4 092,8	4 183,6	4 268,9	4 335,9	4 387,1
Kindlustuspreemiate ettemaksed ja rahuldamata nõuete reserv	580,9	632,3	669,6	685,0	699,3	712,6	726,7	726,8
= Netofinantsvara	-232,8	-78,2	-138,7	-144,2	-113,7	-112,5	-120,8	-129,0

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste ja keskvalitsuse (nt postkontorid või riigikassad) hoiusekohustused kindlustusseltside ja pensionifondide ees (M3; vt sõnastikku).

FINANTSTURUD

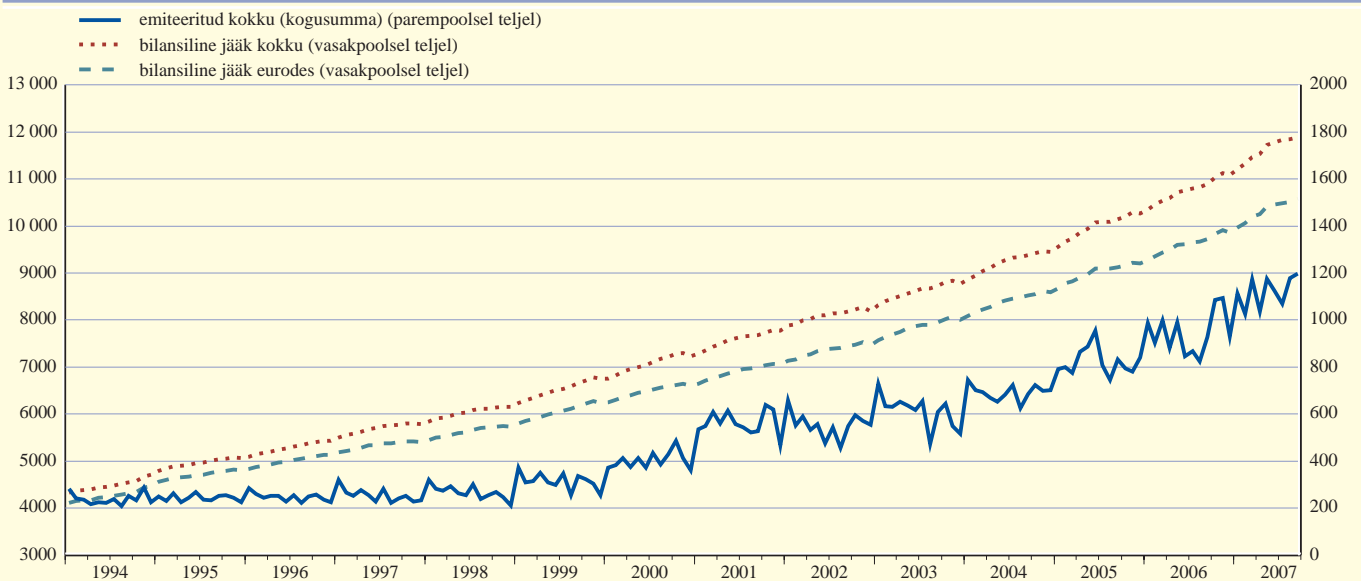
4.1 Väärtpaberite (v.a aktsiate) emiteerimine esialgse tähtaja, emitendi residentsuse ja vääringu kaupa

(mld EUR ja perioodi kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; kuu jooksul sooritatud tehingud ja bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; nimiväärtused)

	Kokku eurodes ¹			Euroala residentide poolt								
	Bilansiline jääk	Kogu-emissioon	Neto-emissioon	Eurodes			Kõikides vääringutes					
				Bilansiline jääk	Kogu-emissioon	Neto-emissioon	Bilansiline jääk	Kogu-emissioon	Neto-emissioon	Aastased kasvumäärad	Sesoonselt kohandatud ²	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Neto-emissioon	Kuue kuu kasvumäärad	
Kokku												
2006 sept	11 522,2	1 004,2	120,2	9 723,4	882,1	50,1	10 896,5	928,0	56,9	7,3	63,0	6,9
okt	11 617,7	1 106,3	93,3	9 826,8	1 023,0	101,6	11 031,9	1 086,0	122,2	7,9	112,7	8,0
nov	11 756,2	1 134,7	137,7	9 918,2	1 036,6	90,8	11 123,2	1 092,7	107,4	8,2	94,7	8,2
dets	11 732,4	977,3	-24,7	9 863,7	885,4	-55,8	11 078,7	930,1	-59,8	7,9	51,6	8,6
2007 jaan	11 831,0	1 145,7	98,9	9 960,8	1 052,1	97,5	11 205,7	1 111,7	116,0	7,9	74,8	8,9
veebr	11 940,9	1 044,7	110,0	10 057,3	958,3	96,6	11 321,8	1 024,4	123,5	8,2	94,8	9,3
märts	12 172,5	1 258,0	230,4	10 194,1	1 119,0	135,5	11 464,3	1 171,6	141,7	8,5	107,4	10,1
apr	12 195,2	1 039,8	22,4	10 249,3	981,4	54,8	11 530,1	1 036,4	72,0	8,5	63,2	9,0
mai	12 408,6	1 216,4	214,3	10 410,4	1 113,9	162,0	11 718,8	1 175,4	183,9	9,0	138,0	9,7
juuni	12 538,9	1 219,7	130,2	10 454,6	1 067,5	44,2	11 776,3	1 123,7	54,7	9,2	48,6	9,6
juuli	12 546,0	1 074,8	6,0	10 486,7	1 002,6	31,2	11 826,6	1 068,3	52,4	9,2	68,1	9,5
aug	12 575,2	1 183,1	29,4	10 513,9	1 130,5	27,4	11 849,2	1 178,9	28,4	9,2	85,5	9,2
sept	12 669,2	1 240,7	92,3	10 573,5	1 151,4	58,0	11 879,7	1 196,8	46,9	9,1	58,4	8,2
Pikaajalised												
2006 sept	10 473,0	218,6	94,0	8 823,6	156,8	55,2	9 858,2	176,2	63,3	7,5	58,1	7,3
okt	10 574,2	224,8	98,8	8 894,0	173,9	68,4	9 951,3	207,0	86,7	8,1	95,1	8,2
nov	10 709,3	226,0	134,2	8 988,6	167,2	93,9	10 044,7	193,4	108,6	8,3	93,8	9,0
dets	10 730,7	171,6	18,8	9 007,7	133,1	16,1	10 071,4	153,2	13,1	8,2	59,3	9,1
2007 jaan	10 806,9	231,3	76,2	9 058,0	176,6	50,5	10 140,3	200,4	61,5	8,1	67,7	9,3
veebr	10 906,1	237,4	99,4	9 140,9	189,6	83,1	10 237,0	223,2	104,6	8,4	82,4	9,5
märts	11 043,4	277,6	137,2	9 237,0	212,6	95,9	10 336,0	233,4	101,0	8,6	77,8	9,9
apr	11 084,8	181,7	41,1	9 268,3	155,2	31,0	10 373,2	176,9	44,7	8,6	52,9	8,9
mai	11 271,3	266,4	188,2	9 403,4	198,7	136,7	10 529,2	225,0	152,0	9,1	108,3	9,1
juuni	11 371,5	258,6	98,8	9 468,3	190,2	63,5	10 609,8	216,6	77,0	8,9	46,7	8,8
juuli	11 401,5	197,8	29,5	9 482,9	161,6	14,3	10 636,5	187,6	28,5	8,8	49,7	8,4
aug	11 395,4	102,4	-6,6	9 475,7	86,6	-7,7	10 634,4	103,8	-2,6	8,6	50,4	7,7
sept	11 420,6	155,1	23,8	9 493,4	130,3	16,4	10 623,8	142,8	13,5	8,0	9,0	6,2

J15 Bilansiline jääk kokku ja euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid, v.a aktsiad (kogusumma)

(mld EUR)

Allikad: EKP ja Rahvusvaheliste Arvelduste Pank (BIS) (euroalaväliste residentide emissioonide osa).

¹ Euroala residentide ja euroalaväliste residentide poolt emiteeritud, eurodes nomineeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) kokku.

² Kasvumäärade arutamist on käsitletud tehnilistes märkustes. Kuue kuu kasvumäärad on antud aastapõhistena.

4.2 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) emitendi sektori ja instrumendi kategooria kaupa (mld EUR; kuu jooksul sooritatud tehingud ja bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; nimiväärtus)

1. Bilansiline jääk ja koguemissioon

	Bilansiline jääk						Koguemissioon					
	Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor		Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor	
			Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)	Kaup ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsussektor			Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)	Kaup ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsussektor
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Kokku											
2005	10 269	4 119	933	607	4 327	283	9 874	6 988	325	1 031	1 435	95
2006	11 079	4 563	1 167	636	4 408	305	11 334	8 377	420	1 113	1 339	85
2006 IV kv	11 079	4 563	1 167	636	4 408	305	3 109	2 364	147	334	241	23
2007 I kv	11 464	4 758	1 260	648	4 489	309	3 308	2 446	140	285	415	23
II kv	11 776	4 865	1 318	684	4 601	308	3 335	2 359	117	453	389	18
III kv	11 880	4 951	1 356	677	4 586	310	3 444	2 601	87	392	345	19
2007 juuni	11 776	4 865	1 318	684	4 601	308	1 124	785	37	164	132	6
juuli	11 827	4 902	1 347	693	4 577	307	1 068	749	46	152	115	6
aug	11 849	4 930	1 358	683	4 571	308	1 179	920	22	135	97	5
sept	11 880	4 951	1 356	677	4 586	310	1 197	932	20	105	132	8
	Lühiajalised											
2005	945	482	7	90	361	5	7 797	6 046	45	943	729	33
2006	1 007	568	12	94	329	4	9 172	7 372	60	1 023	686	31
2006 IV kv	1 007	568	12	94	329	4	2 555	2 085	14	305	144	7
2007 I kv	1 128	621	12	106	385	4	2 651	2 132	16	271	222	8
II kv	1 166	623	11	120	407	5	2 717	2 072	12	413	210	9
III kv	1 256	712	12	117	409	7	3 010	2 404	9	378	207	11
2007 juuni	1 166	623	11	120	407	5	907	686	5	145	69	3
juuli	1 190	642	10	128	406	5	881	672	3	142	60	3
aug	1 215	666	11	119	413	5	1 075	862	3	134	72	3
sept	1 256	712	12	117	409	7	1 054	870	2	102	75	5
	Pikaajalised¹											
2005	9 323	3 637	926	516	3 966	278	2 077	942	280	88	706	61
2006	10 071	3 995	1 155	542	4 079	301	2 162	1 005	360	90	653	54
2006 IV kv	10 071	3 995	1 155	542	4 079	301	554	279	133	29	97	16
2007 I kv	10 336	4 137	1 248	542	4 105	304	657	313	123	13	192	14
II kv	10 610	4 242	1 307	563	4 194	304	619	287	105	40	179	8
III kv	10 624	4 239	1 344	560	4 177	304	434	197	78	14	138	8
2007 juuni	10 610	4 242	1 307	563	4 194	304	217	99	32	19	64	3
juuli	10 637	4 261	1 337	566	4 171	302	188	77	43	10	55	3
aug	10 634	4 264	1 347	564	4 158	303	104	57	18	1	25	2
sept	10 624	4 239	1 344	560	4 177	304	143	62	17	3	58	3
	millest pikaajalised fikseeritud intressimääraga											
2005	6 724	2 020	462	408	3 616	217	1 229	414	92	53	622	48
2006	7 050	2 138	543	413	3 719	237	1 292	478	142	56	576	39
2006 IV kv	7 050	2 138	543	413	3 719	237	281	117	46	18	90	10
2007 I kv	7 163	2 211	568	413	3 728	243	402	172	40	9	169	13
II kv	7 306	2 256	583	426	3 798	244	339	132	28	24	147	7
III kv	7 304	2 253	590	421	3 793	247	261	100	24	7	123	7
2007 juuni	7 306	2 256	583	426	3 798	244	120	51	5	11	50	2
juuli	7 297	2 267	588	426	3 771	245	109	41	10	5	50	3
aug	7 299	2 269	595	425	3 764	245	66	32	12	0	21	2
sept	7 304	2 253	590	421	3 793	247	86	27	2	1	52	3
	millest pikaajalised muutuva intressimääraga											
2005	2 266	1 350	458	92	306	60	718	432	188	27	58	12
2006	2 603	1 507	604	115	314	64	716	405	215	31	51	15
2006 IV kv	2 603	1 507	604	115	314	64	232	124	86	11	5	6
2007 I kv	2 725	1 560	670	115	320	61	213	114	82	4	13	1
II kv	2 846	1 603	714	126	343	59	227	111	76	16	23	1
III kv	2 869	1 605	741	127	338	57	135	69	50	7	8	1
2007 juuni	2 846	1 603	714	126	343	59	82	38	27	7	9	1
juuli	2 871	1 602	738	128	345	57	64	24	32	5	3	0
aug	2 866	1 606	740	127	336	57	27	19	5	1	2	1
sept	2 869	1 605	741	127	338	57	44	26	13	1	4	0

Allikas: EKP.

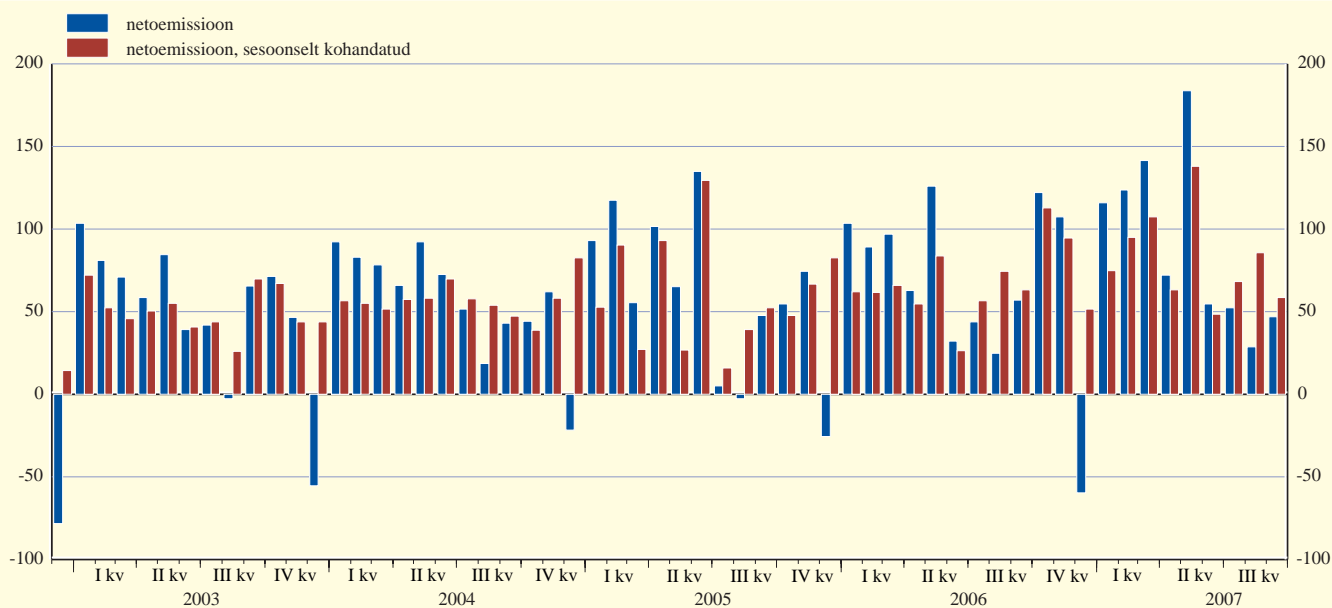
¹ Pikaajaliste võlaväärtpaberite kogusummas fikseeritud ja muutuva intressimääraga pikaajaliste võlaväärtpaberite lahutamisel tekkinud vahe tuleneb nullkupongiga võlakirjade ja ümberhindamise mõjust.

4.2 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) emitendi sektori ja instrumendi kategooria kaupa
(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; perioodi jooksul sooritatud tehingud; nimiväärtus)

2. Netoemissioon

	Sesoonselt kohandamata						Sesoonselt kohandatud					
	Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor		Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor	
			Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)	Kaupu ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsussektor			Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)	Kaupu ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsussektor
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Kokku											
2005	720,4	319,8	175,8	20,9	171,5	32,4	723,3	323,7	172,5	20,8	173,8	32,6
2006	805,6	418,6	241,7	32,5	90,5	22,4	807,2	423,9	238,0	32,8	90,1	22,4
2006 IV kv	169,8	97,8	99,0	7,6	-41,2	6,7	258,9	133,1	70,8	11,9	38,2	5,0
2007 I kv	381,2	187,1	94,6	13,0	82,7	3,9	276,9	122,5	111,9	10,6	29,3	2,6
2007 II kv	310,6	102,5	59,5	36,3	112,4	-0,1	249,8	110,7	46,1	28,1	65,7	-0,9
2007 III kv	127,7	99,6	42,1	-4,9	-11,1	2,1	212,0	125,2	70,2	2,1	8,4	6,1
2007 juuni	54,7	-7,7	21,3	14,3	26,5	0,3	48,6	15,3	4,7	16,1	13,9	-1,4
2007 juuli	52,4	37,1	29,3	10,1	-23,0	-1,1	68,1	33,0	32,5	8,5	-5,8	0,0
2007 aug	28,4	33,6	10,8	-10,3	-6,3	0,6	85,5	53,1	30,6	-6,5	6,0	2,4
2007 sept	46,9	29,0	2,0	-4,7	18,1	2,6	58,4	39,1	7,1	0,2	8,3	3,7
	Pikaajalised											
2005	712,8	296,4	176,2	21,3	186,3	32,7	713,9	298,0	173,0	21,0	189,1	32,8
2006	758,8	348,5	236,3	29,2	121,5	23,3	758,8	350,4	232,8	29,0	123,3	23,3
2006 IV kv	208,4	96,3	98,3	9,8	-3,2	7,2	248,1	121,2	70,1	7,3	44,0	5,5
2007 I kv	267,1	141,1	94,9	1,0	26,7	3,3	227,9	107,2	111,9	7,4	-0,9	2,1
2007 II kv	273,7	101,3	60,6	22,3	90,2	-0,6	207,9	97,1	47,1	15,8	49,2	-1,3
2007 III kv	39,4	13,2	41,5	-1,5	-14,0	0,3	109,1	26,9	70,0	1,1	7,0	4,1
2007 juuni	77,0	20,4	22,0	13,8	20,5	0,4	46,7	25,5	5,2	10,7	6,7	-1,5
2007 juuli	28,5	18,8	30,2	2,4	-21,8	-1,2	49,7	17,2	33,7	1,2	-2,6	0,2
2007 aug	-2,6	2,7	9,7	-1,7	-13,8	0,6	50,4	20,4	29,6	0,8	-2,6	2,3
2007 sept	13,5	-8,3	1,6	-2,3	21,6	0,8	9,0	-10,6	6,6	-0,9	12,3	1,6

J16 Väärtpaberite (v.a aktsiate) netoemissioon, sesoonselt kohandatud ja kohandamata
(mld EUR, tehingud kuu jooksul, nimiväärtus)

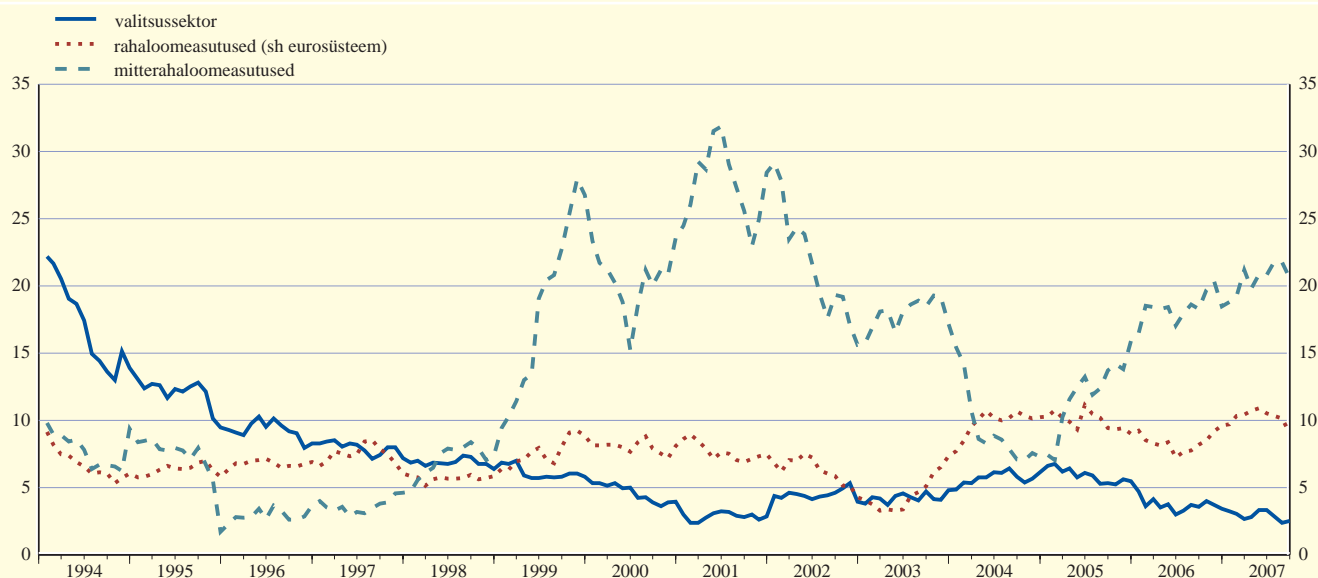

Allikas: EKP.

4.3 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) kasvumäärad¹ (protsentuaalsed muutused)

	Aastased kasvumäärad (sesoonselt kohandamata)						Kuu kuu sesoonselt kohandatud kasvumäärad					
	Kokku	Raha- loome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahalomeasutused		Valitsussektor		Kokku	Raha- loome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahalomeasutused		Valitsussektor	
			Finants- asutused (v.a raha- loomeasu- tused)	Kaupu ja mitte- finants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsus- sektor			Finants- asutused (v.a raha- loomeasu- tused)	Kaupu ja mitte- finants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsus- sektor
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Kokku												
2006 sept	7,3	9,0	26,4	3,9	2,2	10,4	6,9	9,1	23,4	4,2	1,7	8,1
okt	7,9	9,6	29,1	3,5	2,6	9,5	8,0	10,2	27,8	4,1	2,3	8,5
nov	8,2	10,0	29,6	4,7	2,5	8,8	8,2	9,4	29,1	3,6	3,2	7,0
dets	7,9	10,2	26,0	5,4	2,1	7,9	8,6	10,9	26,8	4,1	3,2	5,6
2007 jaan	7,9	10,5	26,6	4,5	1,9	7,4	8,9	11,9	27,9	4,9	2,7	4,4
veebr	8,2	10,7	27,3	4,7	2,1	5,8	9,3	12,2	30,6	7,5	2,3	2,1
märts	8,5	10,4	30,0	5,7	2,4	6,7	10,1	11,8	36,7	7,3	3,1	5,1
apr	8,5	10,6	27,9	6,0	2,6	7,3	9,0	10,9	28,1	7,7	2,9	6,1
mai	9,0	10,4	29,7	6,0	3,5	5,1	9,7	11,5	30,1	8,1	3,8	3,3
juuni	9,2	10,6	28,2	8,2	3,8	3,4	9,6	10,4	29,4	12,4	4,3	1,1
juuli	9,2	10,8	28,9	10,1	3,3	2,6	9,5	9,7	30,1	15,5	3,9	0,7
aug	9,2	11,0	28,9	9,7	3,1	2,6	9,2	9,9	27,5	12,0	3,9	3,0
sept	9,1	10,9	27,6	8,3	3,2	4,2	8,2	10,2	19,4	9,5	3,3	3,4
Pikaajalised												
2006 sept	7,5	8,2	26,1	5,3	3,1	10,9	7,3	8,7	22,6	4,9	2,6	8,5
okt	8,1	8,5	28,8	4,7	3,6	10,0	8,2	9,5	27,3	3,7	3,2	9,0
nov	8,3	9,2	29,3	5,1	3,3	9,4	9,0	10,6	28,8	2,5	3,9	7,6
dets	8,2	9,6	25,6	5,7	3,1	8,4	9,1	10,6	26,7	3,8	4,3	6,2
2007 jaan	8,1	9,7	26,3	5,4	2,9	7,6	9,3	11,4	27,8	6,0	3,6	4,8
veebr	8,4	10,3	27,1	4,8	2,9	6,0	9,5	12,4	30,8	6,2	2,6	2,6
märts	8,6	10,4	29,7	5,3	2,4	6,9	9,9	12,1	37,0	5,6	2,1	5,2
apr	8,6	10,7	27,8	4,8	2,5	7,4	8,9	11,9	28,5	5,8	1,7	5,8
mai	9,1	10,9	29,7	4,2	3,2	5,1	9,1	11,2	30,4	6,0	2,5	2,8
juuni	8,9	10,5	28,4	6,3	3,3	3,4	8,8	10,4	29,9	8,8	2,4	0,6
juuli	8,8	10,3	29,3	7,2	2,9	2,7	8,4	9,3	30,9	8,3	2,1	0,6
aug	8,6	10,2	29,2	7,0	2,4	2,6	7,7	8,0	27,9	7,9	2,1	2,7
sept	8,0	9,0	27,9	5,9	2,4	3,5	6,2	6,1	19,7	6,3	2,8	1,9

J17 Pikaajaliste võlaväärtpaberite aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis väeringutes kokku (aastane muutus protsentides)

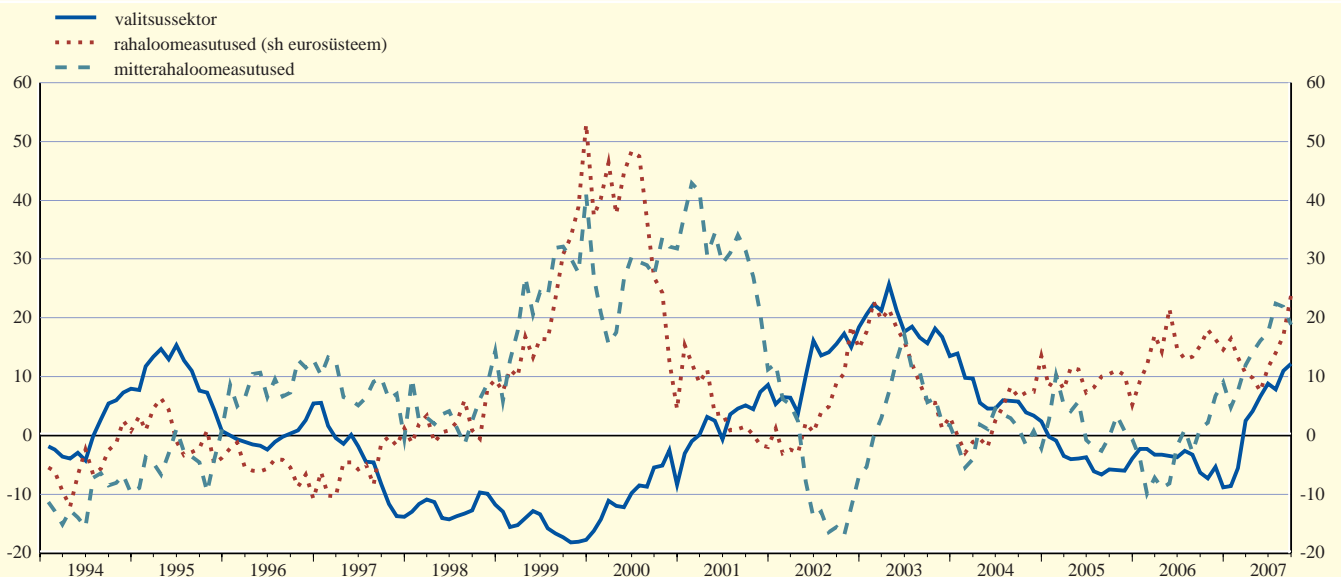
Allikas: EKP.

¹ Kasvumäärade arvutamist on käsitatud tehnilistes märkustes. Kuue kuu kasvumäärad on antud aastapõhistena.

4.3 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) kasvumäärad¹ (järg)
(protsentuaalsed muutused)

	Pikaajalised fikseeritud intressimääraga						Pikaajalised muutuva intressimääraga					
	Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor		Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor	
			Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)	Kaupu ja mitte-finants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsussektor			Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)	Kaupu ja mitte-finants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsussektor
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Kõigis vääringutes kokku											
2005	4,7	3,1	5,5	0,4	5,5	15,0	19,5	18,6	35,6	22,3	9,9	4,8
2006	4,5	4,7	13,8	0,9	3,1	13,4	16,4	11,8	41,1	28,0	5,2	4,5
2006 IV kv	5,1	5,5	19,9	1,1	3,1	11,1	15,5	11,0	36,2	27,3	5,5	4,8
2007 I kv	5,3	6,4	20,5	2,7	2,9	7,9	15,2	12,1	33,2	21,8	1,5	4,1
2007 II kv	5,5	7,6	19,8	2,7	2,6	7,7	16,5	12,1	37,5	18,9	5,7	-0,7
2007 III kv	5,4	8,0	17,5	4,6	2,3	5,1	16,2	11,1	39,3	19,5	4,7	-5,4
2007 apr	5,4	7,7	19,8	2,5	2,2	9,0	16,2	12,3	35,5	19,7	5,7	1,8
2007 mai	5,7	7,4	20,9	2,1	3,0	7,4	16,5	12,1	38,0	16,9	6,0	-3,3
2007 juuni	5,7	8,2	17,0	3,9	3,0	5,3	16,9	11,8	39,2	19,6	7,0	-3,6
2007 juuli	5,4	8,4	17,5	4,9	2,2	5,0	16,6	11,0	40,2	20,2	6,5	-6,1
2007 aug	5,3	8,2	18,2	5,1	1,9	4,9	16,0	11,1	39,2	19,1	3,3	-5,7
2007 sept	5,0	6,8	16,6	3,9	2,5	5,8	15,3	10,6	38,1	18,6	1,5	-5,1
	Eurodes											
2005	4,3	0,9	8,9	-0,1	5,4	15,3	18,9	17,3	35,0	22,1	10,3	5,4
2006	3,8	3,1	11,2	0,1	3,2	13,6	15,2	10,1	37,6	30,9	5,4	3,6
2006 IV kv	4,3	4,1	15,0	-0,3	3,3	11,1	14,5	9,5	33,4	30,2	5,6	3,8
2007 I kv	4,7	5,4	16,0	1,1	3,2	7,9	14,0	10,9	29,7	23,2	1,5	3,6
2007 II kv	4,8	6,8	16,2	0,8	2,9	7,6	15,8	11,2	35,0	19,6	5,8	-1,3
2007 III kv	4,7	7,1	14,5	3,3	2,5	5,3	15,7	10,3	37,6	18,6	4,8	-6,3
2007 apr	4,7	7,0	16,3	0,6	2,5	8,9	15,5	11,4	32,9	20,9	5,8	1,4
2007 mai	5,1	6,6	17,2	0,2	3,3	7,2	15,8	11,1	35,7	17,5	6,1	-3,9
2007 juuni	5,0	7,2	14,0	2,3	3,2	5,3	16,4	10,9	37,5	19,4	7,1	-4,3
2007 juuli	4,7	7,4	14,7	3,7	2,4	5,1	15,9	9,9	38,4	19,4	6,6	-7,0
2007 aug	4,6	7,4	15,1	3,8	2,1	5,1	15,5	10,5	37,4	18,0	3,4	-6,7
2007 sept	4,5	5,9	13,5	2,4	2,9	6,1	14,8	9,9	36,4	17,6	1,7	-6,1

J18 Lühiajaliste võlaväärtpaberite aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis vääringutes kokku
(aastane muutus protsentides)

Allikas: EKP.

¹ Kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

4.4 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad¹

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; turuväärtused)

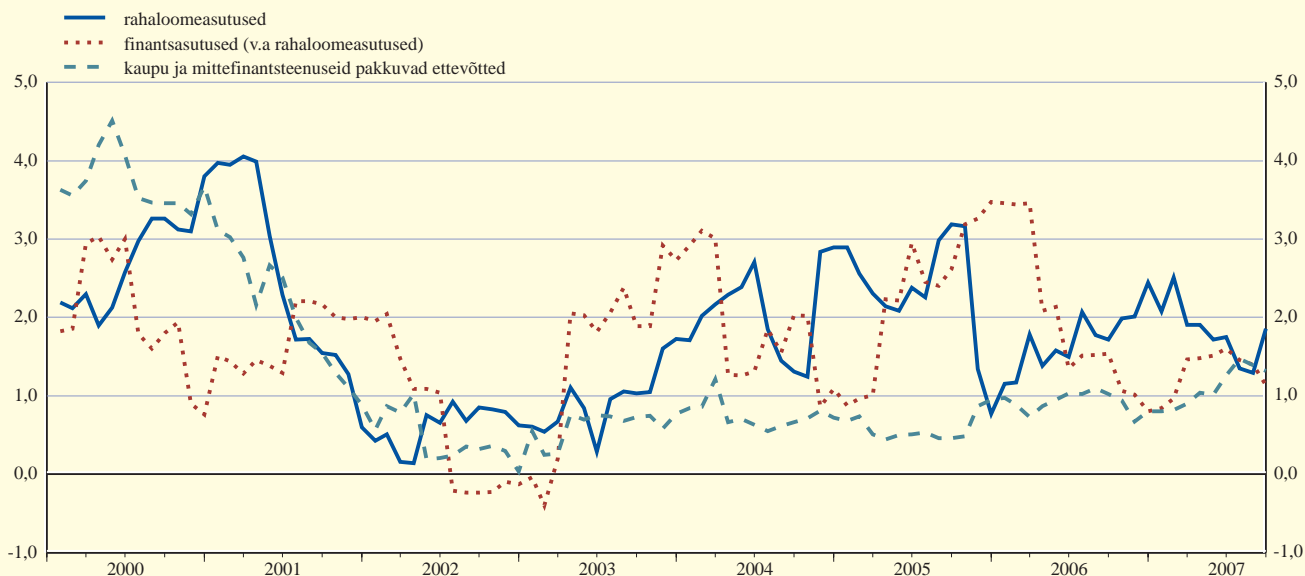
1. Bilansiline jääk ja aastased kasvumäärad

(bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	Kokku			Rahaloomeasutused		Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)		Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted	
	Kokku 1	Indeks, dets 2001 = 100 2	Aastased kasvumäärad (protsentides) 3	Kokku 4	Aastased kasvumäärad (protsentides) 5	Kokku 6	Aastased kasvumäärad (protsentides) 7	Kokku 8	Aastased kasvumäärad (protsentides) 9
2005 sept	4 834,1	103,0	1,1	764,1	3,2	484,8	2,6	3 585,2	0,5
okt	4 666,6	103,1	1,2	752,4	3,2	481,5	3,2	3 432,7	0,5
nov	4 889,2	103,4	1,2	809,2	1,3	514,6	3,3	3 565,4	0,9
dets	5 063,5	103,5	1,2	836,4	0,8	541,8	3,5	3 685,3	0,9
2006 jaan	5 296,6	103,6	1,2	884,8	1,2	536,8	3,5	3 875,0	1,0
veebr	5 436,6	103,6	1,2	938,8	1,2	562,7	3,4	3 935,1	0,9
märts	5 637,3	103,7	1,2	962,3	1,8	580,0	3,5	4 094,9	0,7
apr	5 662,8	103,8	1,1	948,8	1,4	573,9	2,1	4 140,1	0,9
mai	5 373,0	103,9	1,2	896,7	1,6	534,5	2,1	3 941,8	0,9
juuni	5 384,8	104,0	1,1	905,0	1,5	530,6	1,3	3 949,1	1,0
juuli	5 381,0	104,1	1,3	918,4	2,1	544,4	1,5	3 918,2	1,0
aug	5 545,2	104,2	1,3	958,6	1,8	595,7	1,5	3 990,8	1,1
sept	5 684,5	104,2	1,2	986,1	1,7	607,7	1,5	4 090,7	1,0
okt	5 866,0	104,3	1,1	1 015,6	2,0	614,5	1,1	4 235,9	0,9
nov	5 922,6	104,4	0,9	1 024,3	2,0	603,8	1,0	4 294,5	0,7
dets	6 139,4	104,6	1,1	1 056,3	2,4	623,2	0,8	4 459,9	0,8
2007 jaan	6 310,4	104,6	1,0	1 111,3	2,1	641,7	0,8	4 557,4	0,8
veebr	6 223,4	104,8	1,1	1 081,2	2,5	633,4	1,0	4 508,8	0,8
märts	6 423,5	104,8	1,1	1 099,9	1,9	644,6	1,5	4 678,9	0,9
apr	6 671,7	105,0	1,2	1 156,5	1,9	670,5	1,5	4 844,7	1,0
mai	6 944,3	105,1	1,2	1 161,3	1,7	684,0	1,5	5 099,0	1,0
juuni	6 862,1	105,4	1,4	1 115,5	1,8	671,8	1,6	5 074,8	1,3
juuli	6 639,8	105,7	1,5	1 081,1	1,4	607,5	1,5	4 951,1	1,5
aug	6 521,5	105,6	1,4	1 041,6	1,3	582,6	1,4	4 897,3	1,4
sept	6 651,9	105,7	1,4	1 030,5	1,9	595,9	1,1	5 025,5	1,3

J19 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad

(aastased protsentuaalsed muutused)

Allikas: EKP.

¹ Indeksi ja kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

4.4 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad¹

(mld EUR; turuväärtused)

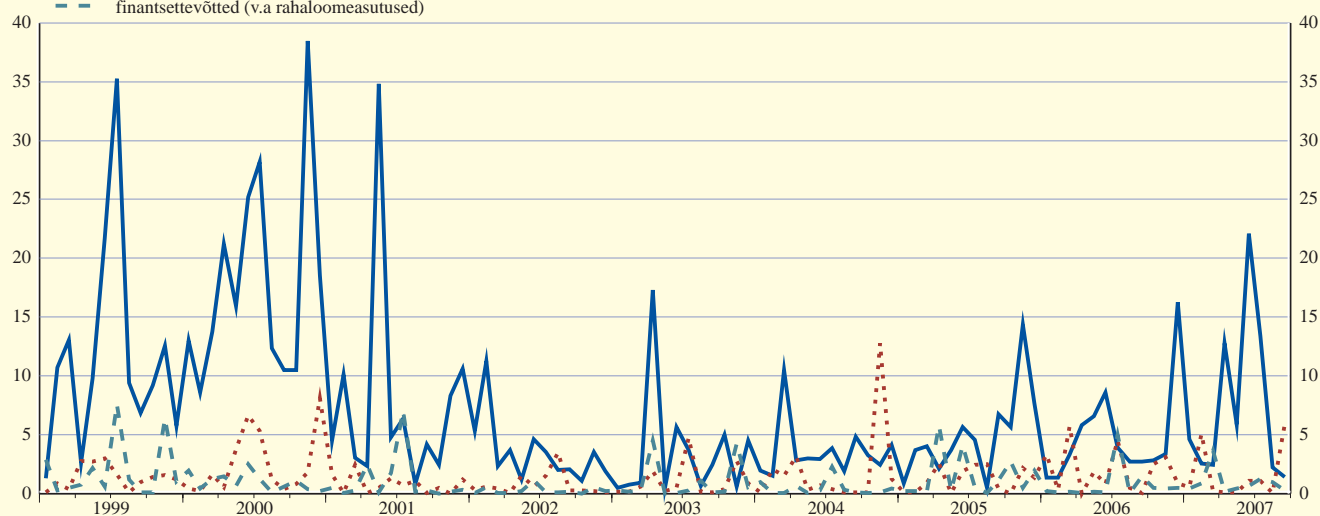
2. Tehingud kuu jooksul

	Kokku			Rahaloomeasutused			Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)			Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted		
	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005 sept	8,2	2,3	5,9	0,4	0,0	0,4	1,1	0,1	1,0	6,7	2,2	4,5
okt	8,3	1,6	6,8	0,0	0,1	-0,1	2,7	0,0	2,7	5,6	1,4	4,2
nov	17,0	3,9	13,0	2,1	0,0	2,1	0,5	0,1	0,4	14,4	3,9	10,5
dets	10,9	7,4	3,5	1,3	4,3	-3,0	1,9	0,4	1,5	7,7	2,6	5,0
2006 jaan	4,8	0,8	4,1	3,3	0,0	3,3	0,2	0,0	0,2	1,3	0,7	0,6
veebr	1,7	1,7	0,0	0,3	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1	1,3	1,6	-0,3
märts	9,1	5,4	3,7	5,7	0,0	5,7	0,1	0,0	0,1	3,3	5,4	-2,1
apr	5,8	0,5	5,4	0,0	0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	5,8	0,3	5,5
mai	8,6	2,2	6,4	1,9	0,0	1,8	0,2	0,0	0,2	6,5	2,2	4,4
juuni	9,4	2,7	6,8	0,8	0,3	0,5	0,1	0,1	0,0	8,6	2,4	6,2
juuli	13,4	6,6	6,8	4,5	0,0	4,5	5,0	3,5	1,5	3,9	3,1	0,8
aug	3,2	1,8	1,4	0,4	0,0	0,4	0,0	0,1	-0,1	2,7	1,6	1,1
sept	4,2	0,5	3,7	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	1,4	2,7	0,5	2,2
okt	5,8	1,2	4,6	2,5	0,0	2,5	0,5	0,0	0,5	2,8	1,2	1,6
nov	6,9	2,1	4,8	3,1	0,0	3,1	0,4	0,2	0,3	3,3	1,9	1,5
dets	17,6	5,1	12,5	0,9	0,3	0,5	0,5	0,0	0,5	16,3	4,7	11,5
2007 jaan	5,5	3,9	1,6	0,5	0,1	0,4	0,4	0,0	0,4	4,6	3,8	0,8
veebr	8,4	2,0	6,4	5,0	0,0	5,0	0,9	0,0	0,9	2,5	2,0	0,5
märts	6,3	1,7	4,6	0,2	0,0	0,2	3,6	0,4	3,3	2,4	1,4	1,1
apr	13,0	0,4	12,6	0,1	0,3	-0,2	0,1	0,0	0,1	12,8	0,2	12,6
mai	6,4	1,8	4,5	0,1	0,0	0,1	0,4	0,0	0,4	5,8	1,8	4,0
juuni	23,7	1,6	22,2	1,0	0,0	1,0	0,6	0,0	0,6	22,1	1,6	20,5
juuli	15,7	1,8	13,8	1,1	0,0	1,1	1,2	0,3	0,9	13,3	1,5	11,8
aug	3,2	6,6	-3,4	0,0	0,1	-0,1	1,0	1,4	-0,5	2,2	5,1	-2,8
sept	7,5	2,5	5,1	5,9	0,0	5,9	0,2	0,3	-0,1	1,4	2,1	-0,7

J20 Noteeritud aktsiate emissiooni koguväärtus emitendi sektori kaupa

(mld EUR, tehinguid kuu jooksul, turuväärtused)

- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted
- rahaloomeasutused
- - - finantsettevõtted (v.a rahaloomeasutused)

Allikas: EKP.

¹ Indeksi ja kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

4.5 Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes¹

(protsenti aastas; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga, uued hoiused/laenud perioodi keskmisena, kui pole viidatud teisiti)

1. Hoiuste intressimäärad (uued hoiused)

	Kodumajapidamiste hoiused						Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete hoiused				Repo- tehingud
	Üleöö- hoiused ²	Lepingulise tähtajaga			Lõpetatavad ettetatumistähtajaga ^{2,3}		Üleöö- hoiused ²	Lepingulise tähtajaga			
		Kuni 1 aasta	1–2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu		Kuni 1 aasta	1–2 aastat	Üle 2 aasta	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2006 okt	0,90	3,04	3,30	2,87	2,30	2,75	1,45	3,19	3,58	4,24	3,14
nov	0,91	3,10	3,34	2,80	2,30	2,81	1,49	3,26	3,46	3,66	3,23
dets	0,92	3,27	3,31	2,79	2,38	2,87	1,51	3,47	4,95	3,87	3,41
2007 jaan	0,98	3,33	3,48	2,92	2,35	2,98	1,61	3,49	3,91	4,07	3,46
veebr	1,00	3,37	3,64	2,72	2,35	3,07	1,64	3,48	3,80	4,15	3,47
märts	1,02	3,51	3,65	2,68	2,39	3,14	1,71	3,67	3,83	3,72	3,64
apr	1,04	3,59	3,68	2,78	2,42	3,20	1,75	3,74	4,01	3,87	3,70
mai	1,06	3,62	3,51	2,72	2,43	3,25	1,78	3,74	3,80	3,72	3,73
juuni	1,08	3,78	3,79	2,64	2,42	3,32	1,77	3,94	4,09	4,16	3,90
juuli	1,10	3,86	3,90	2,97	2,45	3,40	1,81	4,01	4,16	4,51	3,95
aug	1,14	3,93	3,93	3,01	2,53	3,46	1,89	4,08	4,33	4,20	3,93
sept	1,15	4,06	3,98	2,93	2,58	3,50	1,91	4,14	4,35	4,42	3,97

2. Kodumajapidamistele antud laenude intressimäärad (uued laenud)

	Arveldus- krediit ²	Tarbijakrediit				Eluaseme ostmiseks antud laenud					Muud fikseeritud intressimääraga laenud		
		Fikseeritud intressimääraga			Aasta- tasumäär protsen- tides ¹	Fikseeritud intressimääraga				Aasta- tasumäär protsen- tides ¹			
		Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta		Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	5–10 aastat	Üle 10 aasta		Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2006 okt	10,03	7,50	5,99	8,17	7,76	4,42	4,45	4,58	4,47	4,73	4,93	5,18	4,80
nov	10,07	7,66	6,12	8,15	7,81	4,49	4,50	4,58	4,47	4,76	4,97	5,26	4,91
dets	10,03	7,56	6,05	7,97	7,71	4,56	4,58	4,56	4,49	4,80	4,93	5,24	4,82
2007 jaan	10,14	7,63	6,68	8,39	8,25	4,68	4,60	4,60	4,50	4,83	5,13	5,43	4,92
veebr	10,31	7,69	6,83	8,27	8,28	4,71	4,71	4,70	4,61	4,90	5,27	5,38	5,14
märts	10,22	7,51	6,68	8,34	8,14	4,79	4,76	4,71	4,62	4,94	5,26	5,60	5,20
apr	10,29	7,77	6,69	8,24	8,15	4,85	4,73	4,75	4,67	5,00	5,29	5,57	5,21
mai	10,32	8,10	6,73	8,30	8,27	4,88	4,80	4,81	4,74	5,02	5,38	5,65	5,32
juuni	10,38	8,07	6,66	8,25	8,25	5,00	4,93	4,90	4,82	5,15	5,49	5,77	5,37
juuli	10,49	8,06	6,76	8,30	8,35	5,06	4,93	5,02	4,91	5,26	5,54	5,80	5,41
aug	10,55	8,43	6,85	8,31	8,48	5,15	4,98	5,08	4,90	5,24	5,36	5,93	5,47
sept	10,56	8,47	6,82	8,37	8,53	5,22	4,99	5,08	4,98	5,36	5,46	5,87	5,44

3. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenude intressimäärad (uued laenud)

	Arvelduskrediit ²	Muud, kuni 1 miljoni euro suurused fikseeritud intressimääraga laenud			Muud, üle 1 miljoni euro suurused fikseeritud intressimääraga laenud			
		Ujuva intressimääraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Ujuva intressimääraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	
		1	2	3	4	5	6	7
2006 okt		5,76	4,91	5,17	4,57	4,24	4,38	4,45
nov		5,82	5,00	5,25	4,68	4,31	4,62	4,58
dets		5,80	5,08	5,24	4,71	4,50	4,77	4,63
2007 jaan		5,94	5,16	5,31	4,69	4,44	4,67	4,70
veebr		6,03	5,21	5,44	4,86	4,51	4,69	4,71
märts		6,04	5,30	5,45	4,88	4,66	4,81	4,87
apr		6,12	5,37	5,47	4,88	4,70	4,99	4,90
mai		6,12	5,43	5,57	4,95	4,72	5,10	5,12
juuni		6,17	5,53	5,70	5,03	4,89	5,28	5,17
juuli		6,30	5,58	5,77	5,09	4,90	4,95	5,17
aug		6,35	5,77	5,86	5,17	5,01	5,46	5,29
sept		6,49	5,93	5,88	5,17	5,20	5,58	5,40

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Selle instrumendikategooria puhul langevad uued hoiused/laenud ja bilansiline jääk kokku. Perioodi lõpu seisuga.

³ Selle instrumendikategooria puhul liidetakse kodumajapidamised ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted ning neid kajastatakse kodumajapidamiste sektoris, sest kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete bilansiline jääk on kõigi liikmesriikide kodumajapidamiste sektorite kogusummaga võrreldes ebaoluline.

⁴ Aastapõhine tasumäär protsentides hõlmab laenu kogukulu. Kogukulu koosneb intressimäär komponendist ja muudest vastavatest tasudest, sh päringute tegemise, haldamise, dokumentide ettevalmistamise, garantiide jms kulud.

4.5 Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes

(protsenti aastas; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga, uued hoiused/laenud perioodi keskmisena, kui pole viidatud teisiti)

4. Hoiuste intressimäärad (bilansiline jääk)

	Kodumajapidamiste hoiused					Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete hoiused			Repitehingud
	Üleööhoiused ¹	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad etteatamistähtajaga ^{1,2}		Üleööhoiused ¹	Lepingulise tähtajaga		
		Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu		Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	
2006 okt	0,90	2,69	3,10	2,30	2,75	1,45	3,15	3,80	3,05
nov	0,91	2,78	3,05	2,30	2,81	1,49	3,24	3,80	3,14
dets	0,92	2,89	3,05	2,38	2,87	1,51	3,42	3,88	3,29
2007 jaan	0,98	2,99	3,06	2,35	2,98	1,61	3,45	3,91	3,36
veebr	1,00	3,07	3,12	2,35	3,07	1,64	3,49	3,92	3,41
märts	1,02	3,16	3,05	2,39	3,14	1,71	3,61	3,93	3,54
apr	1,04	3,23	3,06	2,42	3,20	1,75	3,67	3,93	3,59
mai	1,06	3,30	3,03	2,43	3,25	1,78	3,72	3,96	3,66
juuni	1,08	3,39	3,04	2,42	3,32	1,77	3,87	3,99	3,79
juuli	1,10	3,49	3,02	2,45	3,40	1,81	3,92	4,00	3,85
aug	1,14	3,58	3,03	2,53	3,46	1,89	4,03	4,07	3,89
sept	1,15	3,68	3,05	2,58	3,50	1,91	4,13	4,09	3,93

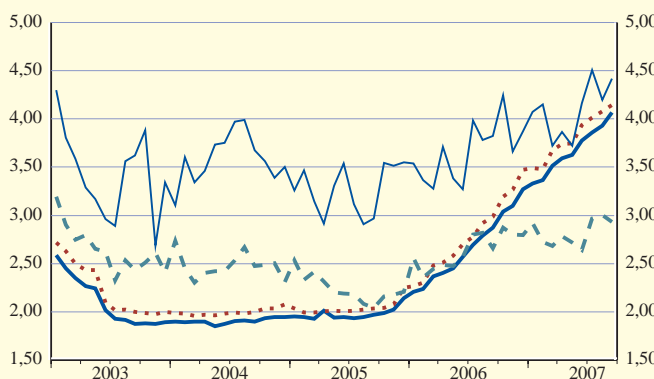
5. Laenude intressimäärad (bilansiline jääk)

	Kodumajapidamiste laenud						Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenud		
	Eluaseme ostmiseks antud laenud, tähtajaga			Tarbijakrediit ja muud laenud, tähtajaga			Tähtajaga		
	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
2006 okt	4,90	4,29	4,65	8,35	6,81	5,88	5,07	4,51	4,57
nov	4,98	4,33	4,68	8,33	6,81	5,91	5,14	4,59	4,63
dets	5,01	4,34	4,70	8,41	6,81	5,93	5,23	4,66	4,68
2007 jaan	5,05	4,38	4,72	8,53	6,83	5,95	5,30	4,76	4,77
veebr	5,11	4,46	4,79	8,66	6,95	5,96	5,37	4,83	4,83
märts	5,14	4,45	4,79	8,62	6,88	5,95	5,44	4,90	4,84
apr	5,14	4,48	4,80	8,67	6,96	5,97	5,50	4,94	4,87
mai	5,16	4,48	4,82	8,71	6,95	5,97	5,50	4,98	4,90
juuni	5,20	4,53	4,86	8,68	6,94	6,01	5,62	5,09	4,96
juuli	5,28	4,57	4,89	8,80	6,95	6,06	5,70	5,15	5,00
aug	5,35	4,58	4,90	8,85	6,97	6,08	5,76	5,24	5,05
sept	5,36	4,64	4,94	9,02	7,00	6,13	5,91	5,33	5,13

J21 Lepingulise tähtajaga uued hoiused

(protsenti aastas; ei sisalda tasusid; perioodi keskmised)

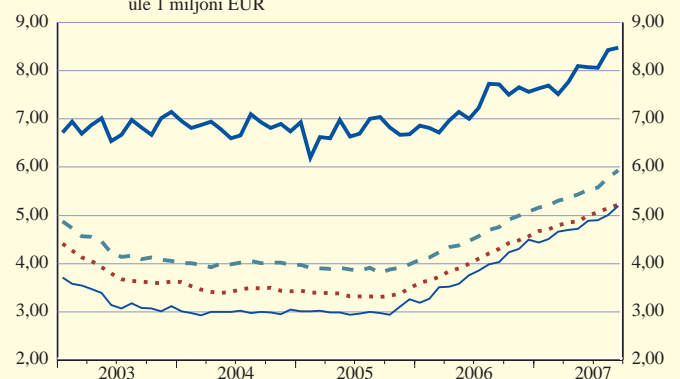
- kodumajapidamistele, kuni 1 aasta
- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, kuni 1 aasta
- - - - kodumajapidamistele, üle 2 aasta
- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, üle 2 aasta

J22 Ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga uued laenud

(protsenti aastas; ei sisalda tasusid; perioodi keskmised)

- kodumajapidamistele tarbimiseks
- kodumajapidamistele eluaseme ostmiseks
- - - - kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, kuni 1 miljon EUR
- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, üle 1 miljoni EUR

Allikas: EKP.

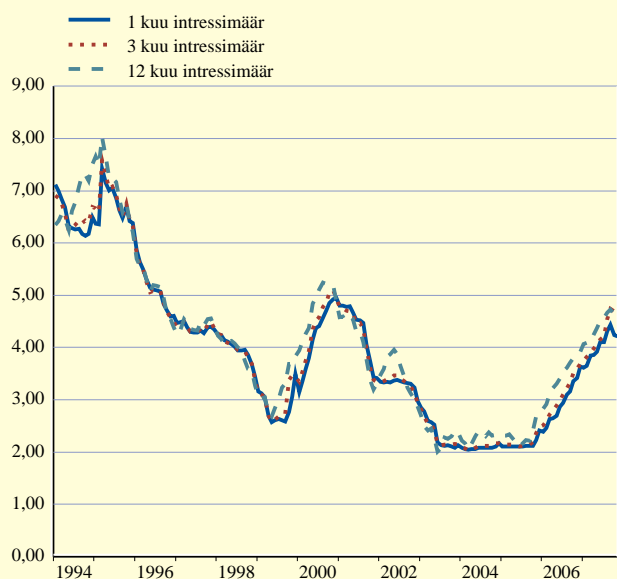
4.6 Rahaturu intressimäärad

(protsenti aastas, perioodi keskmised)

	Euroala ^{1,2}					USA	Jaapan
	Üleööhoiused (EONIA)	1kuulised hoiused (EURIBOR)	3kuulised hoiused (EURIBOR)	6kuulised hoiused (EURIBOR)	12kuulised hoiused (EURIBOR)	3kuulised hoiused (LIBOR)	3kuulised hoiused (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2004	2,05	2,08	2,11	2,15	2,27	1,62	0,05
2005	2,09	2,14	2,18	2,23	2,33	3,56	0,06
2006	2,83	2,94	3,08	3,23	3,44	5,19	0,30
2006 III kv	2,94	3,06	3,22	3,41	3,62	5,43	0,41
2006 IV kv	3,36	3,46	3,59	3,72	3,86	5,37	0,49
2007 I kv	3,61	3,71	3,82	3,94	4,09	5,36	0,62
2007 II kv	3,86	3,96	4,07	4,20	4,38	5,36	0,69
2007 III kv	4,05	4,28	4,49	4,56	4,65	5,45	0,89
2006 nov	3,33	3,42	3,60	3,73	3,86	5,37	0,48
2006 dets	3,50	3,64	3,68	3,79	3,92	5,36	0,56
2007 jaan	3,56	3,62	3,75	3,89	4,06	5,36	0,56
2007 veebr	3,57	3,65	3,82	3,94	4,09	5,36	0,59
2007 märts	3,69	3,84	3,89	4,00	4,11	5,35	0,71
2007 apr	3,82	3,86	3,98	4,10	4,25	5,35	0,66
2007 mai	3,79	3,92	4,07	4,20	4,37	5,36	0,67
2007 juuni	3,96	4,10	4,15	4,28	4,51	5,36	0,73
2007 juuli	4,06	4,11	4,22	4,36	4,56	5,36	0,77
2007 aug	4,05	4,31	4,54	4,59	4,67	5,48	0,92
2007 sept	4,03	4,43	4,74	4,75	4,72	5,49	0,99
2007 okt	3,94	4,24	4,69	4,66	4,65	5,15	0,97
2007 nov	4,02	4,22	4,64	4,63	4,61	4,96	0,91

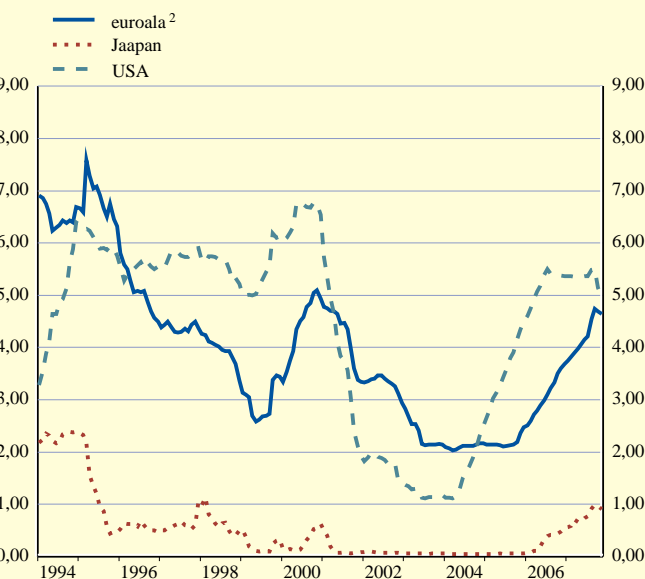
J23 Euroala rahaturu intressimäärad²

(kuupõhised; protsenti aastas)

J24 3 kuu rahaturu intressimäärad

(kuupõhised; protsenti aastas)

Allikas: EKP.

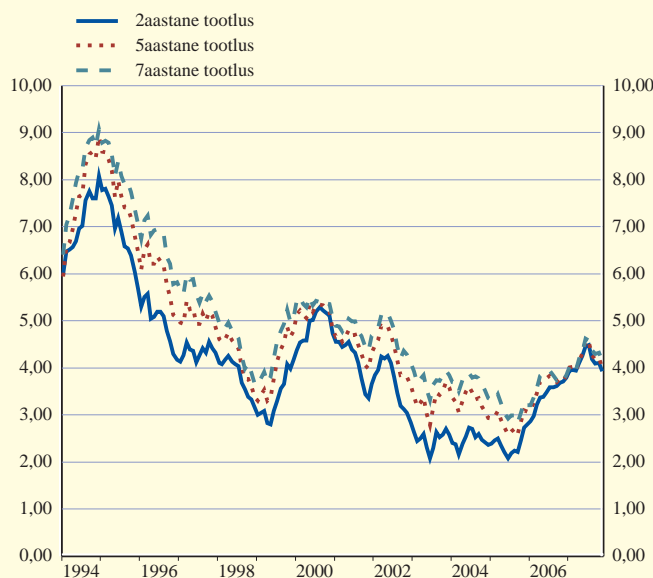
¹ Enne 1999. a jaanuari arvatati arvestuslikud euroala intressimäärad SKPga kaalitud liikmesriikide intressimääradel. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Andmed viitavad euroala muutvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

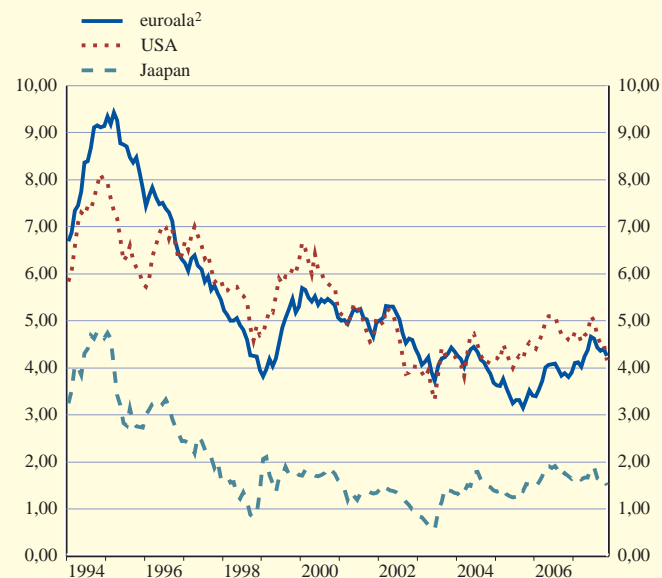
4.7 Riigivõlakirjade intressimäärad (protsenti aastas, perioodi keskmised)

	Euroala ^{1,2}					USA	Jaapan
	2 aastat	3 aastat	5 aastat	7 aastat	10 aastat	10 aastat	10 aastat
	1	2	3	4	5	6	7
2004	2,47	2,77	3,29	3,70	4,14	4,26	1,50
2005	2,38	2,55	2,85	3,14	3,44	4,28	1,39
2006	3,44	3,51	3,64	3,72	3,86	4,79	1,74
2006 III kv	3,60	3,66	3,76	3,84	3,97	4,90	1,80
IV kv	3,73	3,73	3,77	3,79	3,86	4,63	1,70
2007 I kv	3,95	3,96	3,99	4,02	4,08	4,68	1,68
II kv	4,27	4,30	4,34	4,38	4,42	4,84	1,74
III kv	4,26	4,30	4,34	4,42	4,48	4,74	1,72
2006 nov	3,71	3,70	3,73	3,74	3,80	4,60	1,70
dets	3,79	3,79	3,83	3,84	3,90	4,57	1,64
2007 jaan	3,94	3,96	4,02	4,02	4,10	4,76	1,71
veebr	3,96	3,98	4,02	4,07	4,12	4,73	1,71
märts	3,94	3,94	3,95	3,96	4,02	4,56	1,62
apr	4,11	4,12	4,15	4,20	4,25	4,69	1,67
mai	4,26	4,28	4,31	4,34	4,37	4,75	1,67
juuni	4,45	4,51	4,57	4,62	4,66	5,11	1,89
juuli	4,48	4,52	4,55	4,59	4,63	5,01	1,89
aug	4,19	4,23	4,27	4,38	4,43	4,68	1,65
sept	4,10	4,14	4,19	4,30	4,37	4,51	1,61
okt	4,11	4,16	4,21	4,32	4,40	4,52	1,66
nov	3,93	3,96	3,99	4,15	4,26	4,16	1,51

J25 Euroala riigivõlakirjade intressimäärad² (kuupõhine; protsenti aastas)

J26 10aastaste riigivõlakirjade intressimäärad (kuupõhine; protsenti aastas)

Allikas: EKP.

¹ Kuni 1998. a detsembrini arvutati euroala riigivõlakirjade intressimäärad SKPga kaalutud, ühtlustatud riigivõlakirjade intressimäärede alusel.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

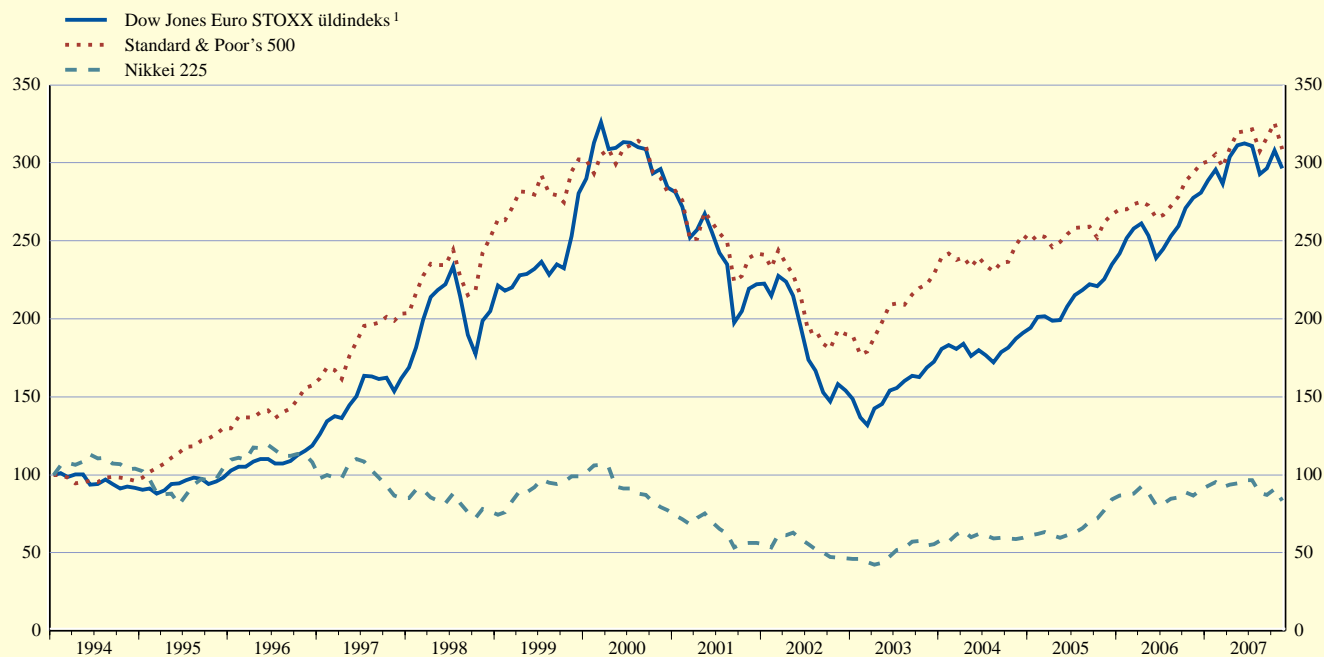
4.8 Aktsiaturgude indeksid

(indeksimäärad punktides; perioodi keskmised)

	Dow Jones EURO STOXX indeksid ¹												USA	Jaapan
	Võrdlusindeks		Peamiste majandussektorite indeksid										Standard & Poor's 500	Nikkei 225
	Üldindeks	50	Põhitoorainete sektor	Teenuste sektor	Tarbekaupade sektor	Nafta ja gaasi sektor	Finantssektor	Tööstussektor	Tehnoloogia-sektor	Kommunaalteenuste sektor	Telekommunikatsioonisektor	Tervishoiusektor		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2004	251,1	2 804,8	251,4	163,4	219,9	300,5	238,2	258,6	298,3	266,3	399,2	395,9	1 131,1	11 180,9
2005	293,8	3 208,6	307,0	181,3	245,1	378,6	287,7	307,3	297,2	334,1	433,1	457,0	1 207,4	12 421,3
2006	357,3	3 795,4	402,3	205,0	293,7	419,8	370,3	391,3	345,3	440,0	416,8	530,2	1 310,5	16 124,0
2006 III kv	350,2	3 726,8	399,7	202,0	287,9	410,1	364,7	378,4	325,8	438,1	397,8	532,9	1 288,6	15 622,2
2006 IV kv	383,3	4 032,4	450,4	219,3	315,1	432,7	400,7	419,5	343,1	490,8	450,1	526,3	1 389,2	16 465,0
2007 I kv	402,5	4 150,5	489,9	233,3	335,7	422,8	418,6	462,7	349,4	512,3	472,8	527,2	1 424,8	17 363,9
2007 II kv	429,0	4 416,2	549,6	246,8	373,0	454,1	434,2	512,5	376,6	556,0	475,8	536,7	1 496,6	17 678,7
2007 III kv	416,4	4 317,6	568,3	233,5	373,3	465,6	399,8	494,4	400,9	556,3	476,7	503,8	1 489,8	16 907,5
2006 nov	384,8	4 052,8	451,8	220,1	319,2	438,6	401,3	420,2	343,6	490,5	456,8	517,4	1 389,4	16 103,9
2006 dets	389,5	4 070,4	464,4	221,0	319,3	440,4	403,4	433,3	344,6	507,0	463,1	529,4	1 416,2	16 790,2
2007 jaan	400,4	4 157,8	476,4	229,1	328,2	426,5	419,8	452,2	350,4	505,0	485,0	538,1	1 423,9	17 270,0
2007 veebr	410,3	4 230,2	496,6	235,9	339,4	428,2	428,3	476,2	355,3	524,7	481,0	530,4	1 445,3	17 729,4
2007 märts	397,5	4 070,5	497,9	235,1	340,2	413,9	408,6	461,2	343,0	508,5	452,6	512,9	1 407,0	17 130,0
2007 apr	421,7	4 330,7	531,7	247,6	363,9	437,2	432,7	493,8	362,4	540,4	477,4	531,5	1 462,7	17 466,5
2007 mai	431,7	4 444,8	545,5	248,5	374,4	454,1	439,8	514,4	374,5	559,2	476,2	547,7	1 511,3	17 577,7
2007 juuni	433,4	4 470,2	571,9	244,2	380,4	471,1	429,4	529,0	393,1	568,2	473,8	529,9	1 514,5	18 001,4
2007 juuli	431,3	4 449,0	585,9	242,6	384,7	491,4	418,7	529,3	399,8	563,1	467,1	513,1	1 520,9	17 986,8
2007 aug	406,4	4 220,6	550,8	227,8	362,5	444,5	393,5	479,0	390,0	544,4	469,2	495,4	1 454,6	16 461,0
2007 sept	411,3	4 284,4	569,1	230,1	373,2	461,5	386,3	473,8	414,7	562,7	495,9	503,2	1 496,0	16 233,9
2007 okt	427,1	4 430,8	587,6	234,9	394,6	463,8	399,4	492,9	419,5	602,4	527,9	507,6	1 539,7	16 910,4
2007 nov	411,1	4 311,1	548,7	225,3	380,2	450,3	368,7	476,6	400,6	623,8	554,7	500,9	1 460,3	15 506,1

J27 Dow Jonesi EURO STOXX üldindeks, Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225

(jaanuar 1994 = 100; kuu keskmised)

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURUD

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

1. Ühtlustatud tarbijahinnaindeks¹

	Kokku					Kokku (sesoonselt kohandatud; protsentuaalne muutus võrreldes eelmise perioodiga)						Memorijre: Reguleeritud hinnad ²	
	Indeks 2005 = 100	Kokku		Kaubad	Teenused	Kokku	Töödeldud toiduained	Töötlemata toiduained	Tööstuskaubad, v.a energia	Energia (sesoonselt kohandamata)	Teenused	ÜTHI kokku, v.a reguleeritud hinnad	Reguleeritud hinnad
		Kokku (v.a töötlemata toiduained ja energia)											
Protsent kogusummas ³	100,0	100,0	82,8	59,2	40,8	100,0	11,9	7,6	30,0	9,6	40,8	86,2	13,8
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2003	95,8	2,1	2,0	1,8	2,5	-	-	-	-	-	-	2,0	2,2
2004	97,9	2,1	2,1	1,8	2,6	-	-	-	-	-	-	2,0	3,2
2005	100,0	2,2	1,5	2,1	2,3	-	-	-	-	-	-	2,1	2,8
2006	102,2	2,2	1,5	2,3	2,0	-	-	-	-	-	-	2,1	3,0
2006 III kv	102,5	2,1	1,5	2,3	2,0	0,5	0,4	1,8	0,2	0,6	0,6	2,0	3,1
2006 IV kv	102,8	1,8	1,6	1,6	2,1	0,1	0,8	0,7	0,3	-4,2	0,6	1,6	2,9
2007 I kv	102,9	1,9	1,9	1,6	2,4	0,5	0,4	0,0	0,3	1,0	0,7	1,7	2,8
2007 II kv	104,4	1,9	1,9	1,5	2,6	0,8	0,4	0,8	0,2	3,3	0,7	1,8	2,4
2007 III kv	104,4	1,9	2,0	1,5	2,5	0,5	1,0	0,9	0,2	0,7	0,6	1,8	2,1
2007 juuni	104,5	1,9	1,9	1,5	2,6	0,2	0,2	0,3	0,1	0,5	0,2	1,8	2,3
2007 juuli	104,3	1,8	1,9	1,2	2,6	0,2	0,1	0,4	0,0	0,5	0,2	1,7	2,1
2007 aug	104,3	1,7	2,0	1,2	2,6	0,1	0,7	0,4	0,1	-0,9	0,1	1,7	2,1
2007 sept	104,7	2,1	2,0	1,9	2,5	0,2	0,7	0,2	0,1	0,6	0,1	2,1	2,1
2007 okt	105,2	2,6	2,1	2,6	2,5	0,4	1,2	0,9	0,2	0,6	0,2	2,6	2,2
2007 nov ⁴	.	3,0

	Kaubad						Teenused						
	Toit (sh alkohoolsed joogid ja tubakas)			Tööstuskaubad			Elamumajandus	Transport	Side	Vaba aja ja isikliku tegevusega seotud teenused	Muud teenused		
	Kokku	Töödeldud toiduained	Töötlemata toiduained	Kokku	Tööstuskaubad, v.a energia	Energia						Üür	
Protsent kogusummas ³	19,6	11,9	7,6	39,6	30,0	9,6	10,2	6,2	6,4	3,1	14,4	6,7	
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
2003	2,8	3,3	2,1	1,2	0,8	3,0	2,4	2,0	2,9	-0,6	2,7	3,4	
2004	2,3	3,4	0,6	1,6	0,8	4,5	2,4	1,9	2,8	-2,0	2,4	5,1	
2005	1,6	2,0	0,8	2,4	0,3	10,1	2,6	2,0	2,7	-2,2	2,3	3,1	
2006	2,4	2,1	2,8	2,3	0,6	7,7	2,5	2,1	2,5	-3,3	2,3	2,3	
2006 III kv	2,8	2,1	3,9	2,0	0,7	6,3	2,5	2,1	2,6	-3,6	2,4	2,3	
2006 IV kv	2,9	2,2	4,1	1,0	0,8	1,5	2,5	2,1	2,3	-2,5	2,4	2,4	
2007 I kv	2,5	2,1	3,1	1,1	1,1	1,1	2,6	2,0	2,9	-2,1	2,8	2,5	
2007 II kv	2,5	2,0	3,3	1,0	1,0	0,5	2,7	2,0	2,6	-1,9	2,9	3,6	
2007 III kv	2,5	2,5	2,4	0,9	1,0	0,7	2,7	2,0	2,4	-1,5	3,0	3,4	
2007 mai	2,4	1,9	3,1	0,9	1,0	0,3	2,8	2,0	2,8	-1,8	2,9	3,6	
2007 juuni	2,4	2,0	3,0	1,0	1,0	0,9	2,8	2,0	2,4	-1,8	3,0	3,5	
2007 juuli	2,3	1,9	2,8	0,7	0,9	0,0	2,7	1,9	2,5	-1,7	3,0	3,5	
2007 aug	2,5	2,5	2,4	0,6	1,0	-0,9	2,7	2,0	2,4	-1,1	3,0	3,4	
2007 sept	2,7	3,1	2,1	1,5	1,0	3,0	2,7	2,0	2,4	-1,6	2,9	3,2	
2007 okt	3,5	3,8	3,1	2,1	1,1	5,5	2,7	2,0	2,5	-2,1	2,9	3,2	

Allikad: Eurostati ja EKP arvutused.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² EKP hinnangud põhinevad Eurostati andmetel. Selline eksperimentaalne statistika võib anda ainult ligikaudse hindade reguleerimise mõõtevahendi, sest reguleeritud hinna muutusi ei saa teistest mõjudest täiesti eraldada. Selle näitaja koostamisel kasutatud metoodikat selgitab märkus aadressil <http://www.ecb.europa.eu/stats/prices/hicp/html/index.en.html>

³ Viitab 2007. aasta indeksiperioodile.

⁴ Hinnang põhineb liikmesriikide esialgsel andmetel, mis hõlmavad 95% euroalast, samuti esmasel teabel energiahindade kohta.

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

2. Tööstustoodangu, ehituse, elamispindade ja toorme hinnad

	Tööstustoodangu tootjahinnad (v.a ehitus)										Ehitus ¹	Elamis- pindade hinnad ²	Tooraine maailmaturu- hinnad ³	Nafta hind (EUR/ barrel) ⁴		
	Kokku (indeks 2000 = 100)	Kokku		Tööstus, v.a ehitus ja energia						Energia					Kokku	
		Töötlev tööstus	Kokku	Vahe- kaubad	Kapitali- kaubad	Tarbekaubad			Kokku, v.a energia							
						Kokku	Kestvus- kaubad	Kulu- kaubad								
Protsent kogu- summast ⁵	100,0	100,0	89,5	82,4	31,6	21,2	29,6	4,0	25,6	17,6			100,0	32,8		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
2003	103,4	1,4	0,9	0,8	0,8	0,2	1,1	0,6	1,2	3,7	2,4	7,0	-4,0	-4,5	25,1	
2004	105,7	2,3	2,5	2,0	3,5	0,7	1,3	0,7	1,4	3,9	4,1	7,4	18,4	10,8	30,5	
2005	110,1	4,1	3,2	1,8	2,9	1,4	1,1	1,3	1,1	13,4	3,1	7,9	28,5	9,4	44,6	
2006	115,8	5,1	3,4	2,8	4,8	1,4	1,7	1,6	1,7	13,2	4,1	6,5	19,7	24,8	52,9	
2006 III kv	116,9	5,4	3,7	3,6	6,3	1,6	1,9	1,8	1,9	11,7	4,6	-	13,4	26,6	55,7	
IV kv	116,6	4,1	2,8	3,5	6,2	1,8	1,6	1,7	1,6	6,1	4,6	6,0 ⁶	3,9	23,0	47,3	
2007 I kv	117,3	2,9	2,5	3,4	6,0	2,0	1,5	1,9	1,5	1,3	4,4	-	-5,5	15,7	44,8	
II kv	118,5	2,4	2,6	3,2	5,5	2,0	1,7	1,8	1,6	-0,4	4,5	.	-3,1	13,8	51,0	
III kv	119,3	2,1	2,7	3,0	4,3	1,6	2,4	1,8	2,5	-0,8	.	-	2,0	6,7	54,2	
2007 juuni	118,8	2,3	2,6	3,1	5,1	1,9	1,7	1,8	1,6	-0,5	-	-	0,3	14,2	52,6	
juuli	119,1	1,8	2,3	2,9	4,6	1,7	1,9	1,7	1,9	-1,9	-	-	-1,7	7,8	55,2	
aug	119,2	1,8	2,3	3,0	4,3	1,7	2,4	1,8	2,5	-2,0	-	-	-3,4	5,4	52,4	
sept	119,6	2,7	3,4	3,1	4,1	1,6	2,9	1,9	3,0	1,6	-	-	12,1	6,9	55,2	
okt	120,4	3,3	3,9	3,1	4,0	1,5	3,3	1,8	3,5	4,0	-	-	19,5	3,5	57,7	
nov	-	-	26,9	-0,1	62,8	

3. Tööjõukulu tunnis⁷

	Kokku (sesoonselt kohandatud, indeks 2000 = 100)	Kokku	Komponentide järgi		Tegevuse järgi			Memo: kollektiiv- lepinguga määratud palga näitaja ⁸
			Palk	Töandja poolt tasutud sotsiaal- kindlustusmaksed	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Teenused	
Protsent kogu- summast ⁵	100,0	100,0	73,1	26,9	34,6	9,1	56,3	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2003	110,8	3,2	2,9	4,0	3,3	4,0	3,0	2,4
2004	113,5	2,4	2,3	2,7	2,8	2,8	2,1	2,1
2005	116,5	2,7	2,7	2,7	2,6	2,5	2,8	2,1
2006	119,6	2,6	2,7	2,3	3,4	2,1	2,2	2,3
2006 III kv	119,9	2,6	2,7	2,4	3,7	1,9	2,0	2,1
IV kv	120,6	2,4	2,4	2,1	2,8	2,2	2,2	2,5
2007 I kv	121,3	2,3	2,3	1,9	2,3	2,0	2,2	2,0
II kv	122,1	2,5	2,5	1,8	2,7	3,2	2,2	2,3
III kv	2,2

Allikad: Eurostat, HWWA (osa 5.1 tabeli 2 veerud 13 ja 14), Thomson Financial Datastreami andmetel põhinevad EKP arvutused (osa 5.1 tabeli 2 veerg 15), Eurostati andmetel põhinevad EKP arvutused (osa 5.1 tabeli 2 veerg 6 ja osa 5.1 tabeli 3 veerg 7) ja EKP arvutused (osa 5.1 tabeli 2 veerg 12 ja osa 5.1 tabeli 3 veerg 8).

¹ Eluasemete sisendhinnad.

² Eksperimentaalsed andmed, mis põhinevad ühtlustamata riiklikel allikatel (lisateavet saab EKP veebilehelt).

³ Viitab eurodes esitatud hindadele.

⁴ Brent Blend (ühekuulise tähtajaga tarne puhul).

⁵ Aastal 2000.

⁶ Teise (neljanda) kvartali andmed osutavad vastavalt esimese (teise) poolaasta keskmistele. Et teatud riiklikud andmed on kättesaadavad alles aastase intervalliga, on poolaasta hinnang osaliselt tuletatud aastatulemustest; seetõttu ei ole poolaastaandmed nii täpsed kui aastaandmed.

⁷ Tööjõukulu tunnis kogu majanduses, v.a põllumajandus, avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused. Hõlmatus erinevuste tõttu ei pruugi komponendid tervikuga ühtida.

⁸ Eksperimentaalsed andmed (lisateavet saab EKP veebilehelt).

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

4. Tööjõu erikulud, hüvitis töötaja kohta ja tööjõu tootlikkus

(sesoonselt kohandatud)

	Kokku (indeks 2000 = 100)	Kokku	Majandustegevuse alusel					
			Põllumajandus, jahindus, metsan- dus ja kalandus	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Kaubandus, remon- diteenused, hotellid ja restoranid, transport ja side	Finantsvahendus-, kinnisvara-, üürimis- ja äritegevus	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused
	1	2	3	4	5	6	7	8
Tööjõu erikulud ¹								
2003	106,7	1,9	6,2	0,4	3,4	2,1	1,8	3,1
2004	108,0	1,3	-7,9	-0,2	3,7	0,6	2,6	2,3
2005	109,1	1,0	6,8	-0,6	3,5	0,7	1,6	1,9
2006	110,0	0,8	1,7	-1,0	1,5	0,1	2,0	2,5
2006 II kv	110,2	1,2	1,4	-0,8	0,5	0,7	1,5	3,6
2006 III kv	110,0	1,1	3,3	-0,8	1,6	-0,2	2,5	2,8
2006 IV kv	110,0	0,1	-0,2	-1,6	2,4	-0,5	2,2	0,9
2007 I kv	110,7	0,8	0,2	-1,4	1,8	-0,6	3,4	1,8
2007 II kv	111,4	1,1	0,6	0,0	6,3	-0,1	3,1	0,6
Hüvitis töötaja kohta								
2003	107,7	2,3	2,5	2,2	2,9	2,0	2,5	2,5
2004	110,1	2,2	2,5	2,7	2,9	1,5	2,0	2,3
2005	112,0	1,8	1,7	1,5	2,4	1,7	2,0	1,9
2006	114,5	2,2	1,3	3,2	3,4	1,6	1,5	2,1
2006 II kv	114,5	2,4	0,2	3,1	3,2	1,8	1,2	3,0
2006 III kv	114,6	2,4	2,5	3,4	3,4	1,2	1,6	2,5
2006 IV kv	115,1	1,8	2,4	3,0	3,6	1,8	1,7	0,6
2007 I kv	116,1	2,1	2,9	2,3	3,4	1,4	2,8	1,9
2007 II kv	116,5	1,8	3,4	3,2	3,3	1,4	2,0	0,6
Tööjõu tootlikkus ²								
2003	101,0	0,4	-3,4	1,8	-0,5	-0,1	0,7	-0,6
2004	101,9	0,9	11,2	2,9	-0,8	0,9	-0,7	0,0
2005	102,6	0,7	-4,8	2,2	-1,0	1,0	0,3	0,1
2006	104,0	1,4	-0,4	4,3	1,9	1,5	-0,5	-0,4
2006 II kv	103,8	1,3	-1,2	4,0	2,7	1,0	-0,3	-0,5
2006 III kv	104,2	1,2	-0,7	4,3	1,8	1,4	-0,8	-0,2
2006 IV kv	104,7	1,7	2,6	4,7	1,2	2,2	-0,5	-0,4
2007 I kv	104,9	1,4	2,7	3,7	1,7	1,9	-0,6	0,1
2007 II kv	104,6	0,8	2,8	3,3	-2,8	1,5	-1,1	0,1

5. Sisemajanduse koguprodukti deflaatorid

	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Sisenõudlus			Eksport ³	Import ³	
			Kokku	Eratarbimine	Valitsus- sektori tarbimine			Kapitali kogumahutus põhivarasse
	1	2	3	4	5	6	7	8
2003	107,4	2,2	2,0	2,1	2,4	1,2	-1,2	-1,7
2004	109,5	2,0	2,2	2,1	2,3	2,5	1,1	1,6
2005	111,6	1,9	2,3	2,1	2,6	2,4	2,6	3,8
2006	113,7	1,9	2,4	2,2	2,1	2,7	2,7	4,0
2006 III kv	114,0	2,0	2,4	2,1	2,2	2,8	2,7	3,6
2006 IV kv	114,5	1,7	1,7	1,8	0,6	2,7	2,0	2,0
2007 I kv	115,3	2,2	1,8	1,7	1,5	3,2	1,7	0,8
2007 II kv	116,1	2,3	1,9	1,7	0,7	3,2	1,9	0,9
2007 III kv	116,6	2,2	1,9	1,8	1,3	2,8	1,6	0,8

Allikad: Eurostati andmete teine arvutus EKP arvuks.

¹ Hüvitis töötaja kohta (jooksevhindades), jagatud lisandväärtusega hõivatud kohta (mahuna).

² Lisandväärtus hõivatud kohta (mahuna).

³ Eksporti ja impordi deflaatorid viitavad kaupadele ja teenustele ning sisaldavad piiriülest kaubavahetust euroalas.

5.2 Toodang ja nõudlus

1. SKP ja kulukomponendid

	SKP								
	Kokku	Sisenõudlus				Väliskaubandusbilanss ¹			
		Kokku	Eratarbimine	Valitsus- sektori tarbimine	Kapitali kogumahutus põhivarasse	Varude muutus ²	Kokku	Eksport ¹	Import ¹
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Jooksevhinnad (mld EUR, sesoonselt kohandatud)									
2003	7 489,9	7 333,2	4 295,5	1 531,4	1 505,6	0,7	156,8	2 640,2	2 483,4
2004	7 774,6	7 614,2	4 449,6	1 587,1	1 572,8	4,7	160,3	2 844,4	2 684,0
2005	8 051,9	7 933,1	4 612,9	1 651,0	1 656,7	12,4	118,8	3 057,7	2 938,9
2006	8 440,7	8 338,6	4 801,5	1 719,2	1 790,4	27,5	102,0	3 391,1	3 289,1
2006 III kv	2 122,9	2 102,8	1 206,9	431,3	452,3	12,3	20,1	852,0	831,9
IV kv	2 149,4	2 110,6	1 215,3	432,9	462,4	0,0	38,8	879,1	840,3
2007 I kv	2 180,6	2 147,1	1 220,3	439,7	475,7	11,4	33,5	890,5	857,0
II kv	2 202,3	2 160,0	1 235,1	441,4	479,0	4,3	42,3	905,1	862,8
III kv	2 227,6	2 187,4	1 247,3	446,1	485,3	8,8	40,2	929,4	889,1
<i>protsent SKPst</i>									
2006	100,0	98,8	56,9	20,4	21,2	0,3	1,2	-	-
Ahelmeetodil arvatud mahud (eelmise aasta hinnad, sesoonselt kohandatud³)									
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kvartaliga</i>									
2006 III kv	0,6	0,8	0,5	0,5	0,9	-	-	1,0	1,7
IV kv	0,8	0,3	0,5	0,4	1,6	-	-	3,0	1,7
2007 I kv	0,8	1,0	0,0	0,9	1,8	-	-	0,9	1,4
II kv	0,3	0,0	0,6	0,2	0,0	-	-	0,8	0,1
III kv	0,7	0,8	0,5	0,6	0,9	-	-	2,5	2,7
<i>aastane protsentuaalne muutus</i>									
2003	0,8	1,5	1,2	1,8	1,3	-	-	1,1	3,1
2004	2,0	1,8	1,6	1,3	2,2	-	-	7,0	6,7
2005	1,5	1,7	1,5	1,4	2,7	-	-	4,5	5,2
2006	2,8	2,6	1,8	1,9	4,9	-	-	7,8	7,6
2006 III kv	2,9	3,0	1,7	1,9	5,0	-	-	6,6	7,2
IV kv	3,3	2,5	2,1	2,1	5,8	-	-	8,9	6,9
2007 I kv	3,2	2,9	1,4	2,0	7,1	-	-	6,6	6,1
II kv	2,5	2,1	1,5	2,0	4,3	-	-	5,9	4,9
III kv	2,7	2,1	1,6	2,0	4,4	-	-	7,4	6,0
<i>SKP protsentuaalse muutuse (võrreldes eelmise kvartaliga) komponendid protsendipunktides</i>									
2006 III kv	0,6	0,8	0,3	0,1	0,2	0,3	-0,2	-	-
IV kv	0,8	0,3	0,3	0,1	0,3	-0,4	0,6	-	-
2007 I kv	0,8	0,9	0,0	0,2	0,4	0,4	-0,2	-	-
II kv	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	-0,4	0,3	-	-
III kv	0,7	0,8	0,3	0,1	0,2	0,2	-0,1	-	-
<i>SKP aastase protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>									
2003	0,8	1,4	0,7	0,4	0,3	0,1	-0,6	-	-
2004	2,0	1,8	0,9	0,3	0,4	0,2	0,2	-	-
2005	1,5	1,7	0,9	0,3	0,5	0,0	-0,2	-	-
2006	2,8	2,6	1,0	0,4	1,0	0,1	0,2	-	-
2006 III kv	2,9	3,0	1,0	0,4	1,0	0,6	-0,1	-	-
IV kv	3,3	2,5	1,2	0,4	1,2	-0,4	0,8	-	-
2007 I kv	3,2	2,9	0,8	0,4	1,5	0,2	0,3	-	-
II kv	2,5	2,1	0,9	0,4	0,9	-0,1	0,4	-	-
III kv	2,7	2,0	0,9	0,4	0,9	-0,2	0,6	-	-

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Eksport ja import hõlmavad kaupu ja teenuseid ning sisaldavad piirilest kaubavahetust euroalas. Need ei ole tabelitega 7.1.2 ja 7.3.1 täielikult kooskõlas.

² Sh varade soetamine miinus realiseerimine.

³ Aastaseid andmeid ei ole tööpäevade arvu muutustega kohandatud.

5.2 Toodang ja nõudlus

2. Lisandväärtus tegevusala järgi

	Kogulisandväärtus (baashinnad)							Tootemaksud miinus toote- subsüümid
	Kokku	Põllumajandus, jahindus, metsan- dus ja kalandus	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Kaubandus, remonditeenused, hotellid ja restora- nid, transport ja side	Finants- vahendus-, kinnis- vara-, üürimis- ja äritegevus	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused	
	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Jooksehinnad (mld EUR, sesoonselt kohandatud)</i>								
2003	6 728,9	150,9	1 394,6	390,8	1 427,6	1 831,6	1 533,5	761,1
2004	6 978,7	153,8	1 430,3	412,6	1 479,1	1 908,7	1 594,3	795,8
2005	7 213,2	142,2	1 458,0	438,7	1 518,4	1 999,6	1 656,4	838,6
2006	7 537,5	138,1	1 521,9	481,2	1 572,0	2 105,6	1 718,8	903,2
2006 III kv	1 898,5	34,9	383,1	122,2	396,5	530,0	431,9	224,4
2006 IV kv	1 916,6	35,3	387,3	124,8	400,1	535,7	433,3	232,9
2007 I kv	1 942,5	35,6	395,0	128,8	403,1	541,7	438,3	238,0
2007 II kv	1 963,7	35,9	399,9	129,5	407,0	549,9	441,5	238,6
2007 III kv	1 991,4	37,9	405,7	131,3	411,6	559,0	445,8	236,2
<i>protsent lisandväärtusest</i>								
2006	100,0	1,8	20,2	6,4	20,9	27,9	22,8	-
<i>Ahelmeetodil arvatud mahud (eelmise aasta hinnad, sesoonselt kohandatud¹)</i>								
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kvartaliga</i>								
2006 III kv	0,6	-0,4	0,8	0,9	0,8	0,5	0,2	0,5
2006 IV kv	0,7	0,5	0,9	1,2	0,7	0,7	0,3	2,0
2007 I kv	0,9	1,4	1,2	2,1	0,7	0,8	0,6	-0,2
2007 II kv	0,4	-1,1	0,5	-1,3	0,7	0,7	0,2	-0,6
2007 III kv	0,7	-0,7	1,3	0,0	0,9	0,7	0,3	0,7
<i>aastased muutused protsentides</i>								
2003	0,7	-6,0	0,4	0,1	0,6	1,5	0,9	1,6
2004	2,1	10,5	2,4	0,8	2,4	1,7	1,4	1,6
2005	1,5	-5,9	0,6	1,4	1,6	2,7	1,4	1,6
2006	2,7	-1,7	3,8	4,4	2,8	3,0	1,2	3,4
2006 III kv	2,9	-2,4	4,2	4,8	3,2	3,1	1,2	2,5
2006 IV kv	3,2	0,2	4,6	5,2	3,7	3,3	1,2	3,8
2007 I kv	3,2	1,7	4,0	7,4	3,4	3,3	1,4	2,7
2007 II kv	2,6	0,5	3,6	3,0	2,9	2,8	1,3	1,6
2007 III kv	2,7	0,1	4,0	2,1	3,0	3,0	1,4	1,8
<i>lisandväärtuse protsentuaalse muutuse (võrreldes eelmise kvartaliga) komponendid protsendipunktides</i>								
2006 III kv	0,6	0,0	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	-
2006 IV kv	0,7	0,0	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	-
2007 I kv	0,9	0,0	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	-
2007 II kv	0,4	0,0	0,1	-0,1	0,2	0,2	0,1	-
2007 III kv	0,7	0,0	0,3	0,0	0,2	0,2	0,1	-
<i>lisandväärtuse aastase protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>								
2003	0,7	-0,1	0,1	0,0	0,1	0,4	0,2	-
2004	2,1	0,2	0,5	0,0	0,5	0,4	0,3	-
2005	1,5	-0,1	0,1	0,1	0,3	0,7	0,3	-
2006	2,7	0,0	0,8	0,3	0,6	0,8	0,3	-
2006 III kv	2,9	0,0	0,8	0,3	0,7	0,9	0,3	-
2006 IV kv	3,2	0,0	0,9	0,3	0,8	0,9	0,3	-
2007 I kv	3,2	0,0	0,8	0,5	0,7	0,9	0,3	-
2007 II kv	2,6	0,0	0,7	0,2	0,6	0,8	0,3	-
2007 III kv	2,7	0,0	0,8	0,1	0,6	0,9	0,3	-

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Aastaseid andmeid ei ole tööpäevade arvu muutustega kohandatud.

5.2 Toodang ja nõudlus

(aastaste protsentuaalsete näitajate muutused, kui pole viidatud teisiti)

3. Tööstustoodang

	Kokku		Tööstus, v.a ehitus									Ehitus
	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku		Tööstus, v.a ehitus ja energia						Energia		
		Töötlev tööstus	Kokku	Vahekaubad	Kapitalikaubad	Tarbekaubad						
						Kokku	Kestvuskaubad	Kulukaubad				
Protsent kogusummast ¹	100,0	82,9	82,9	75,0	74,0	30,0	22,4	21,5	3,6	17,9	8,9	17,1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2004	2,1	102,5	2,2	2,2	2,1	2,4	3,4	0,6	0,1	0,7	2,2	-0,5
2005	1,2	103,9	1,3	1,3	1,1	0,9	2,8	0,4	-1,0	0,7	1,4	-0,2
2006	3,8	108,0	4,0	4,3	4,4	4,9	5,9	2,4	4,2	2,1	0,9	4,1
2006 IV kv	4,2	109,4	4,0	4,9	4,9	5,4	6,7	3,2	5,5	2,8	-3,2	7,0
2007 I kv	4,7	110,5	3,9	5,9	6,0	6,6	7,0	4,0	4,2	4,0	-7,6	10,9
2007 II kv	3,0	111,0	2,7	3,2	3,2	3,1	4,6	-2,1	1,3	2,3	-0,5	2,6
2007 III kv	3,7	112,6	3,9	4,1	4,1	3,2	6,5	3,1	2,0	3,3	1,4	1,6
2007 apr	3,0	110,2	2,9	3,9	4,1	3,9	5,2	2,7	1,5	2,9	-3,2	3,7
2007 mai	2,6	111,3	2,7	2,9	2,9	2,6	3,9	2,1	0,4	2,4	2,0	2,8
2007 juuni	3,3	111,3	2,5	2,8	2,7	2,7	4,6	1,6	2,1	1,5	-0,3	1,4
2007 juuli	3,8	112,1	4,0	4,7	4,8	4,0	7,1	2,9	1,7	3,1	-1,0	1,5
2007 aug	4,2	113,4	4,4	4,7	4,8	3,2	7,1	5,1	4,6	5,1	1,6	2,5
2007 sept	3,2	112,5	3,3	3,1	3,0	2,5	5,5	1,7	0,9	1,8	3,8	1,0
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga (sesoonselt kohandatud)</i>												
2007 apr	-1,8	-	-0,8	-1,0	-1,5	-1,5	-0,9	-1,1	-1,8	-0,9	0,9	-1,2
2007 mai	1,0	-	1,0	0,8	1,0	0,8	1,1	0,8	1,6	0,6	2,8	0,2
2007 juuni	0,6	-	0,0	0,0	0,1	0,2	0,3	-0,3	0,1	-0,4	1,0	0,0
2007 juuli	0,4	-	0,7	0,8	0,7	0,5	1,5	0,3	-0,2	0,4	-0,2	0,2
2007 aug	1,1	-	1,2	1,2	1,3	1,2	1,4	1,8	3,9	1,4	0,7	0,3
2007 sept	-0,9	-	-0,8	-1,2	-1,3	-1,5	-1,0	-1,6	-3,7	-1,3	0,8	-0,1

4. Tööstuse uued tellimused ja tööstuslik käive, jaemüük ja uute sõiduautode registreerimine

	Tööstuse uued tellimused		Tööstuslik käive		Jaemüük							Uute sõiduautode registreerimine	
	Töötlev tööstus ² (jooksevhinnad)		Töötlev tööstus (jooksevhinnad)		Jooksevhinnad	Püsivhinnad						Kokku (sesoonselt kohandatud, tuhandetes) ³	Kokku
	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Kokku	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Toiduained, joogid, tubakatooted	Toiduks mittekasutatavad kaubad				
									Tekstiil-, garderoobikaubad	Majapidamistarbed			
Protsent kogusummast ¹	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	43,7	56,3	10,6	14,8	12	13	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2004	104,0	7,3	106,3	5,1	2,3	105,3	1,6	1,2	1,7	1,9	3,3	926	1,0
2005	109,2	3,9	110,8	3,6	2,2	106,7	1,3	0,6	1,7	2,3	1,2	941	1,6
2006	119,2	9,2	118,9	7,3	3,4	108,9	2,1	0,7	2,7	2,9	4,9	971	3,1
2006 IV kv	122,9	7,3	121,9	7,6	3,4	109,8	2,3	-0,2	3,5	3,1	7,0	989	5,7
2007 I kv	124,9	7,9	124,5	7,6	2,6	109,6	1,6	0,4	2,4	4,2	4,2	950	-1,8
2007 II kv	128,6	10,4	126,0	6,4	2,1	109,8	0,9	-0,2	1,7	3,0	2,3	952	-1,9
2007 III kv	128,3	6,3	127,4	6,2	2,4	110,5	1,2	-0,7	2,4	5,1	2,3	960	0,7
2007 mai	127,3	7,3	126,3	5,0	1,0	109,3	0,0	-0,4	0,0	-1,9	0,8	967	-0,8
2007 juuni	132,7	13,5	127,7	5,2	2,4	110,0	1,1	-0,7	2,8	4,1	3,5	971	0,7
2007 juuli	128,4	12,0	127,5	10,3	2,4	110,4	1,4	-1,8	3,5	5,6	4,1	949	0,9
2007 aug	129,4	5,3	128,3	6,3	2,0	110,4	0,8	0,2	1,2	0,9	1,9	959	0,7
2007 sept	127,2	1,8	126,3	2,4	2,7	110,6	1,5	-0,4	2,5	8,7	0,8	971	0,4
2007 okt	2,7	109,8	0,2	0,6	0,1	.	.	960	-0,3
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga (sesoonselt kohandatud)</i>													
2007 mai	-	1,2	-	1,9	-0,6	-	-0,7	-0,8	-0,8	-3,5	-0,4	-	5,4
2007 juuni	-	4,2	-	1,1	0,8	-	0,6	-0,1	1,2	3,0	1,3	-	0,4
2007 juuli	-	-3,2	-	-0,2	0,5	-	0,4	0,1	0,4	1,0	0,5	-	-2,2
2007 aug	-	0,7	-	0,6	0,1	-	0,0	0,2	-0,2	-0,3	0,5	-	1,0
2007 sept	-	-1,7	-	-1,6	0,5	-	0,2	0,2	0,2	1,9	-1,2	-	1,2
2007 okt	-	.	-	.	-0,3	-	-0,7	-0,2	-1,1	.	.	-	-1,1

Allikad: Eurostat, v.a osa 5.2 tabeli 4 veerud 12 ja 13 (EKP arvutused tuginevad ACEA (Euroopa autotootjate ühendus) andmetele).

¹ Aastal 2000.

² Hõlmab töötlevat tööstust, mis toimib peamiselt tellimuspõhiselt ja mis võttis 2000. aastal enda alla 62,6% tööstuse kogumahu.

³ Aastased ja kvartaalsed näitajad on kõnealuse perioodi kuiste näitajate keskmised.

5.2 Toodang ja nõudlus

(protsentaalsed jäägid¹, kui pole viidatud teisiti; sesoonselt kohandatud)

5. Ettevõtlus- ja tarbijaküsitlused

	Majanduses valitseva meeleolu näitaja ² (pikaajaline keskmine = 100)	Tööstlev tööstus				Tootmis- võimsuse rakendusaste ⁴ (protsentides)	Tarbijate kindlustunde näitaja ³				
		Tööstussektori kindlustunde näitaja					Kokku ⁵	Finants- olukord järgmise 12 kuu jooksul	Majandus- lik olukord järgmise 12 kuu jooksul	Tööpuudus järgmise 12 kuu jooksul	Säästus järgmise 12 kuu jooksul
		Kokku ⁵	Telli- mused	Valmis- toodangu varu	Tootmisega seotud ootused						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2003	93,1	-10	-25	10	4	80,8	-18	-5	-20	37	-10
2004	99,2	-5	-15	8	10	81,5	-14	-4	-14	30	-9
2005	97,9	-7	-17	11	6	81,2	-14	-4	-15	28	-9
2006	106,9	2	0	6	13	83,3	-9	-3	-9	15	-9
2006 III kv	108,2	4	3	5	12	83,8	-8	-3	-10	12	-8
2006 IV kv	109,9	6	6	4	15	84,2	-7	-3	-7	10	-9
2007 I kv	110,0	6	7	4	14	84,6	-5	-2	-5	6	-8
2007 II kv	111,6	6	8	4	15	84,6	-2	-1	0	2	-7
2007 III kv	109,3	4	5	5	13	84,3	-4	-2	-3	3	-7
2007 juuni	111,7	6	7	4	15	-	-2	-1	2	2	-7
2007 juuli	111,0	5	6	5	14	84,3	-2	-1	1	0	-7
2007 aug	110,0	5	7	5	13	-	-4	-2	-2	3	-7
2007 sept	106,9	3	3	7	11	-	-6	-3	-7	6	-7
2007 okt	106,0	2	1	7	11	84,2	-6	-3	-6	5	-10
2007 nov	104,8	3	2	7	12	-	-8	-4	-11	7	-11

	Ehitussektori kindlustunde näitaja			Jaemüügisektori kindlustunde näitaja				Teenindussektori kindlustunde näitaja			
	Kokku ⁵	Tellimused	Tööhõivega seotud ootused	Kokku ⁵	Ettevõtluses valitsev olukord	Laovarude maht	Oodatav majandus- keskkond	Kokku ⁵	Ärikliima	Nõudlus viimastel kuudel	Nõudlus eelseisvatel kuudel
2003	-16	-23	-9	-10	-12	16	0	4	-4	3	14
2004	-12	-20	-4	-8	-12	14	1	11	6	8	18
2005	-7	-12	-2	-7	-12	13	4	11	5	10	18
2006	0	-5	5	0	3	14	13	18	13	18	23
2006 III kv	3	-2	7	2	5	13	14	19	14	19	25
2006 IV kv	3	-3	8	2	8	13	11	20	13	21	26
2007 I kv	0	-8	9	-1	1	16	12	21	16	21	25
2007 II kv	0	-6	6	1	4	13	14	22	19	22	25
2007 III kv	-1	-8	7	1	7	14	10	20	16	20	24
2007 juuni	1	-5	6	2	4	12	13	21	18	20	25
2007 juuli	0	-6	6	3	9	14	13	21	17	21	26
2007 aug	-1	-9	6	3	10	14	13	21	17	21	24
2007 sept	0	-8	8	-3	2	15	4	18	13	18	22
2007 okt	-2	-9	6	-2	3	17	8	18	15	17	22
2007 nov	-4	-12	4	2	6	15	15	14	10	12	18

Allikas: Euroopa Komisjon (majanduse ja rahapoliitika peadirektoraat).

¹ Negatiivseid ja positiivseid vastuseid andnud vastajate protsentide erinevus.

² Majanduses valitseva meelega näitaja koosneb tööstus-, teenindus-, tarbija-, ehitus- ja jaemüügisektori kindlustunde näitajatest; tööstussektori kindlustunde näitaja osakaal moodustab sellest 40%, teenindussektori kindlustunde näitaja osakaal 30%, tarbijate kindlustunde näitaja osakaal 20% ja ülejäänud kahe näitaja osakaal 5%. Majanduses valitseva meelega näitaja suurus üle (alla) 100 viitab keskmisest kõrgemale (madalamale) väärtusele aastail 1990 kuni 2006.

³ Prantsusmaa küsitluses tehtud muudatuste tõttu pole euroala tulemused alates 2004. a jaanuarist varasemate tulemustega täielikult võrreldavad.

⁴ Andmeid kogutakse jaanuaris, aprillis, juulis ja oktoobris. Kvartaalsed näitajad on kahe järjestikuse küsitluse keskmised. Aastased andmed saadakse kvartaalsete keskmiste põhjal.

⁵ Kindlustunde näitajad on välja arvatud ülaltoodud komponentide aritmeetilise keskmisena; varude (veerud 4 ja 17) ja tööpuuduse (veerg 10) hindamisel kasutatakse kindlustunde näitajate arvutamiseks pöördmärke.

5.3 Tööturud¹

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

1. Tööhõive

	Kogu majandus		Tööhõivevorm				Majandustegevus				
	Miljonit (sesoonselt kohandatud)		Töötajad	Füüsilisest isikust ettevõtja	Põllumajandus, jahindus, metsandus ja kalandus	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Kaubandus, remonditeenused, hotellid ja restoranid, transport ja side	Finants-, kinnisvara-, üürimis- ja äritegevus	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused	
Protsent kogusummast ²	100,0	100,0	84,6	15,4	4,2	17,6	7,6	25,1	15,5	30,1	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2003	136,153	0,4	0,4	0,8	-2,6	-1,4	0,5	0,8	0,9	1,6	
2004	137,368	0,9	0,7	1,8	-0,8	-1,1	1,5	1,3	2,2	1,3	
2005	138,546	0,9	1,0	0,0	-1,1	-1,3	2,5	0,7	2,4	1,4	
2006	140,639	1,5	1,7	0,7	-1,2	-0,2	2,6	1,5	3,6	1,6	
2006 II kv	140,542	1,7	1,8	1,0	-0,1	-0,1	1,9	1,9	3,6	1,8	
III kv	140,893	1,6	1,7	0,6	-1,6	0,0	2,8	1,6	3,9	1,4	
IV kv	141,399	1,5	1,7	0,7	-2,5	-0,2	4,0	1,3	3,8	1,6	
2007 I kv	142,210	1,8	2,1	-0,1	-1,0	0,3	5,8	1,3	3,8	1,4	
II kv	142,983	1,7	2,1	-0,2	-2,2	0,4	5,8	1,1	4,0	1,3	
<i>muutus protsentides võrreldes eelmise kvartaliga (sesoonselt kohandatud)</i>											
2006 II kv	0,822	0,6	0,6	0,5	0,6	0,1	1,3	0,7	0,9	0,5	
III kv	0,351	0,3	0,4	-0,6	-1,4	0,0	0,8	0,2	1,0	0,1	
IV kv	0,506	0,4	0,4	0,0	-0,6	0,0	1,6	0,0	1,0	0,4	
2007 I kv	0,811	0,6	0,6	0,4	0,4	0,2	1,9	0,5	0,9	0,4	
II kv	0,773	0,5	0,5	0,5	-0,6	0,1	1,6	0,6	1,0	0,4	

2. Tööpuudus

(sesoonselt kohandatud)

	Kokku		Vanuse alusel ³				Soo alusel ⁴			
	Miljonit	Protsent tööjõust	Täiskasvanud		Noored		Mehi		Naisi	
			Miljonit	Protsent tööjõust	Miljonit	Protsent tööjõust	Miljonit	Protsent tööjõust	Miljonit	Protsent tööjõust
Protsent kogusummast ²	100,0		78,2		21,8		49,6		50,4	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2003	12,638	8,6	9,852	7,6	2,786	16,3	6,307	7,7	6,331	9,8
2004	13,038	8,8	10,120	7,7	2,918	17,0	6,521	7,9	6,517	9,9
2005	13,268	8,9	10,332	7,8	2,935	17,2	6,684	8,0	6,583	9,9
2006	12,468	8,2	9,751	7,3	2,717	16,1	6,187	7,4	6,280	9,3
2006 III kv	12,243	8,1	9,605	7,1	2,639	15,7	6,056	7,2	6,187	9,2
IV kv	11,953	7,9	9,308	6,9	2,646	15,7	5,900	7,0	6,053	9,0
2007 I kv	11,574	7,6	9,065	6,7	2,509	15,1	5,644	6,7	5,930	8,7
II kv	11,366	7,5	8,914	6,6	2,452	14,7	5,560	6,6	5,806	8,5
III kv	11,225	7,3	8,806	6,5	2,418	14,5	5,522	6,5	5,703	8,3
2007 mai	11,374	7,5	8,920	6,6	2,454	14,7	5,566	6,6	5,808	8,5
juuni	11,323	7,4	8,873	6,5	2,451	14,7	5,550	6,6	5,774	8,5
juuli	11,276	7,4	8,847	6,5	2,429	14,6	5,538	6,6	5,738	8,4
aug	11,239	7,4	8,817	6,5	2,422	14,5	5,529	6,6	5,710	8,3
sept	11,159	7,3	8,755	6,4	2,404	14,4	5,498	6,5	5,661	8,3
okt	11,077	7,2	8,706	6,4	2,371	14,3	5,475	6,5	5,601	8,2

Allikas: Eurostat.

¹ Tööhõive andmed viitavad isikutele ja tuginevad ESA 95-le. Tööpuuduse andmed viitavad isikutele ja nende puhul lähtutakse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) soovitusetest.

² Aastal 2006.

³ Täiskasvanu: 25aastane ja vanem; noor: alla 25aastane; määrad on kajastatud protsendina tööjõust vastavas vanusegrupis.

⁴ Määrad on kajastatud protsendina tööjõust vastavas soogrupis.

RIIGI RAHANDUS

6.1 Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak¹ (protsent SKPst)

1. Euroala – tulud

	Kokku	Jooksvad tulud									Kapitalitulud		Memo: maksukoormus ²	
		Otsesed maksud			Kaudsed maksud	Sotsiaalkindlustusmaksud			Müük	Kapitalimaksud				
		Kodumajapidamised	Ettevõtted	Saadud ELi institutsioonide poolt		Tööandjad	Töötajad							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1998	46,6	46,3	12,2	9,2	2,7	13,9	0,6	16,1	8,3	4,9	2,3	0,3	0,3	42,5
1999	47,0	46,7	12,5	9,3	2,9	14,2	0,6	16,1	8,3	4,9	2,3	0,3	0,3	43,0
2000	46,6	46,4	12,7	9,5	2,9	13,9	0,6	15,9	8,2	4,8	2,2	0,3	0,3	42,7
2001	45,8	45,6	12,3	9,3	2,7	13,6	0,6	15,7	8,2	4,7	2,2	0,2	0,3	41,8
2002	45,3	45,0	11,8	9,1	2,5	13,5	0,4	15,7	8,2	4,6	2,1	0,3	0,3	41,3
2003	45,0	44,4	11,4	8,9	2,3	13,5	0,4	15,8	8,2	4,7	2,1	0,6	0,5	41,2
2004	44,6	44,1	11,3	8,6	2,5	13,5	0,3	15,6	8,1	4,5	2,1	0,5	0,4	40,8
2005	45,0	44,5	11,6	8,6	2,6	13,7	0,3	15,5	8,1	4,5	2,2	0,5	0,3	41,1
2006	45,6	45,3	12,2	8,8	3,0	13,9	0,3	15,5	8,1	4,5	2,1	0,3	0,3	41,8

2. Euroala – kulud

	Kokku	Jooksvad kulutused							Kapitalikulutused				Memo: esmased kulud ³	
		Kokku	Töötajate hüvitised	Vahe-tarbimine	Intressi-maksud	Jooksev-ülekan-ded	Sotsiaal-maksud		Investee-ringud	Kapitali-siirded	Tasutud ELi institut-sioonide poolt			
							Toetused	Tasutud ELi institut-sioonide poolt						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1998	48,9	45,1	10,6	4,7	4,6	25,2	22,2	2,1	0,5	3,8	2,4	1,4	0,1	44,3
1999	48,4	44,5	10,6	4,8	4,1	25,1	22,1	2,1	0,5	3,9	2,5	1,4	0,1	44,4
2000	47,7	43,9	10,4	4,8	3,9	24,8	21,7	2,0	0,5	3,8	2,5	1,3	0,0	43,7
2001	47,7	43,8	10,3	4,8	3,8	24,8	21,8	1,9	0,5	3,9	2,5	1,4	0,0	43,9
2002	47,9	44,0	10,4	4,9	3,5	25,2	22,3	1,9	0,5	3,8	2,4	1,4	0,0	44,4
2003	48,1	44,2	10,5	4,9	3,3	25,4	22,6	1,9	0,5	4,0	2,5	1,4	0,1	44,8
2004	47,4	43,6	10,4	5,0	3,1	25,1	22,4	1,7	0,5	3,8	2,4	1,4	0,0	44,3
2005	47,5	43,6	10,4	5,1	3,0	25,2	22,4	1,7	0,5	3,9	2,5	1,4	0,0	44,5
2006	47,2	43,1	10,2	5,0	2,9	25,0	22,2	1,7	0,5	4,1	2,5	1,6	0,0	44,3

3. Euroala – puudujääk/ülejäak, esmane puudujääk/ülejäak ja valitsussektori tarbimine

	Puudujääk (-) / ülejäak (+)					Esmane puudujääk (-) / ülejäak (+)	Valitsussektori tarbimine ⁴							Individuaalne tarbimine
	Kokku	Kesk-valitsus	Piir-kondlik valitsus	Kohalik oma-valitsus	Sot-siaalkindlustus-fondid		Kokku	Töötajate hüvitised	Vahe-tarbimine	Mitte-rahalisel sotsiaal-siirded turu-tootjate kaudu	Põhivara kulum	Müük (-)	Kollektiivne tarbimine	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1998	-2,3	-2,3	-0,2	0,1	0,1	2,3	19,8	10,6	4,7	4,8	1,8	2,3	8,2	11,6
1999	-1,4	-1,7	-0,1	0,1	0,4	2,7	19,9	10,6	4,8	4,8	1,8	2,3	8,3	11,6
2000	-1,0	-1,4	-0,1	0,1	0,5	2,9	19,8	10,4	4,8	4,9	1,8	2,2	8,2	11,6
2001	-1,9	-1,7	-0,4	-0,1	0,3	1,9	19,9	10,3	4,8	5,0	1,8	2,2	8,1	11,7
2002	-2,6	-2,1	-0,5	-0,2	0,2	0,9	20,3	10,4	4,9	5,1	1,8	2,1	8,2	12,0
2003	-3,1	-2,4	-0,5	-0,2	0,0	0,2	20,5	10,5	4,9	5,2	1,9	2,1	8,3	12,2
2004	-2,8	-2,4	-0,4	-0,3	0,1	0,3	20,4	10,4	5,0	5,1	1,9	2,1	8,3	12,1
2005	-2,6	-2,2	-0,3	-0,2	0,2	0,4	20,5	10,4	5,1	5,2	1,9	2,2	8,2	12,3
2006	-1,6	-1,6	-0,1	-0,2	0,3	1,3	20,4	10,2	5,0	5,2	1,9	2,1	8,0	12,3

4. Euroala riigid – puudujääk (-) / ülejäak (+)⁵

	BE	DE	IE	GR	ES	FR	IT	LU	NL	AT	PT	SI	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2003	0,0	-4,0	0,4	-5,6	-0,2	-4,1	-3,5	0,5	-3,1	-1,6	-2,9	-2,7	2,5
2004	0,0	-3,8	1,3	-7,3	-0,3	-3,6	-3,5	-1,2	-1,7	-1,2	-3,4	-2,3	2,3
2005	-2,3	-3,4	1,2	-5,1	1,0	-2,9	-4,2	-0,1	-0,3	-1,6	-6,1	-1,5	2,7
2006	0,4	-1,6	2,9	-2,5	1,8	-2,5	-4,4	0,7	0,6	-1,4	-3,9	-1,2	3,8

Allikad: euroala kokkuvõtlikud andmed – EKP; riikide puudujääke/ülejäake puudutavad andmed – Euroopa Komisjon.

¹ Andmed hõlmavad 13 riigist koosnevat euroala. Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak tuginevad ESA 95-le, kuid ei sisalda 2000. aasta UMTS-litsentside müügist saadud tulu (euroala puudujääk/ülejäak on koos nende tuludega 0,0% SKPst). Riikide ja Euroopa Liidu institutsioonide vahelisi tehinguid on arvesse võetud ja need on konsolideeritud. Liikmesriikide valitsustevahelisi tehinguid ei ole konsolideeritud.

² Maksukoormus koosneb maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksetest.

³ Sisaldab kogukulutusi, millest on lahutatud intressimaksud.

⁴ Vastab valitsussektori lõpptarbimiskulutustele (P.3) ESA 95-s.

⁵ Hõlmab UMTS-litsentside müügist saadud tulu ja vahetuslepingute ja tähtpäevaintressiga lepingutega seotud arveldusi.

6.2 Võlg¹ (protsent SKPst)

1. Euroala – finantsinstrumendi ja võlausaldaja kaupa

	Kokku	Finantsinstrumendid				Võlausaldajad				
		Sularaha ja hoiused	Laenu	Lühiajalised väärtpaberid	Pikaajalised väärtpaberid	Kodumaised võlausaldajad ²				Muud võlausaldajad ³
						Kokku	Rahaloome-asutused	Muud finants-asutused	Muud sektorid	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	74,1	2,8	16,2	6,4	48,8	55,6	28,4	13,6	13,7	18,4
1998	72,8	2,7	15,2	5,3	49,6	52,4	26,5	14,5	11,4	20,4
1999	72,0	2,9	14,4	4,2	50,5	48,8	25,3	13,8	9,6	23,2
2000	69,4	2,7	13,2	3,7	49,8	44,3	22,0	12,5	9,8	25,1
2001	68,3	2,8	12,4	4,0	49,2	42,1	20,6	11,2	10,3	26,3
2002	68,1	2,7	11,8	4,5	49,1	40,2	19,3	10,7	10,1	28,0
2003	69,1	2,0	12,3	5,0	49,7	39,4	19,4	11,2	8,8	29,8
2004	69,5	2,2	11,9	5,0	50,5	37,5	18,4	10,8	8,4	32,0
2005	70,3	2,4	11,8	4,7	51,4	35,5	17,3	10,9	7,2	34,8
2006	68,6	2,5	11,4	4,1	50,7	32,9	17,6	8,4	6,9	35,7

2. Euroala – emitendi, tähtaja ja vääringu kaupa

	Kokku	Emitent ⁴				Esiadne tähtaeg			Järelejäänud tähtaeg			Vääring	
		Kesk-valitsus	Piirkondlik valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaalkindlustusfondid	Kuni 1 aasta	Üle 1 aasta	Muutuv intressimäär	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Euro või liikmesriigi vääring ⁵	Muud vääringud
1997	74,1	62,1	6,0	5,4	0,6	9,4	64,7	8,4	18,1	25,3	30,7	72,1	2,0
1998	72,8	61,1	6,1	5,3	0,4	8,1	64,6	7,5	15,4	26,4	30,9	70,9	1,8
1999	72,0	60,4	6,0	5,1	0,4	7,3	64,7	6,6	13,6	27,9	30,5	69,8	2,1
2000	69,4	58,2	5,9	4,9	0,4	6,5	62,9	5,8	13,4	27,9	28,1	67,5	1,9
2001	68,3	57,1	6,1	4,8	0,4	7,0	61,4	4,9	13,7	26,6	28,0	66,7	1,7
2002	68,1	56,7	6,3	4,8	0,4	7,6	60,5	4,9	15,3	25,0	27,8	66,7	1,5
2003	69,1	56,9	6,5	5,1	0,6	7,8	61,4	4,8	14,7	25,8	28,6	68,0	1,1
2004	69,5	57,3	6,6	5,1	0,4	7,8	61,7	4,6	14,7	26,2	28,7	68,5	1,1
2005	70,3	57,8	6,7	5,3	0,5	7,9	62,4	4,6	14,9	25,7	29,7	69,1	1,2
2006	68,6	56,1	6,6	5,4	0,6	7,5	61,2	4,5	14,4	24,8	29,5	67,7	0,9

3. Euroala riigid

	BE	DE	IE	GR	ES	FR	IT	LU	NL	AT	PT	SI	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2003	98,6	63,8	31,1	97,9	48,7	62,9	104,3	6,3	52,0	64,6	56,9	27,9	44,3
2004	94,2	65,6	29,5	98,6	46,2	64,9	103,8	6,4	52,4	63,8	58,3	27,6	44,1
2005	92,2	67,8	27,4	98,0	43,0	66,7	106,2	6,2	52,3	63,4	63,7	27,4	41,4
2006	88,2	67,5	25,1	95,3	39,7	64,2	106,8	6,6	47,9	61,7	64,8	27,1	39,2

Allikad: euroala koondandmed – EKP; riikide võlga puudutavad andmed – Euroopa Komisjon.

¹ Andmed hõlmavad 13 riigist koosnevat euroala. Valitsussektori koguvõlg on nominaalväärtuses ja konsolideeritud valitsuse alamsektorite vahel. Mitteresidentide valitsuste hoiuseid ei konsolideerita. Andmed on osaliselt hinnangulised.

² Võlausaldajad, kes resideeruvad riigis, mille valitsus on emitent.

³ Hõlmab euroala riikide resideente (v.a riikides, mille valitsus on emitent).

⁴ V.a valitsussektori võlg liikmesriigis, mille valitsus on emitent.

⁵ Enne 1999. a koosnes ekuüdes, omavääringus ja teiste euro kasutusele võtnud liikmesriikide vääringutes nomineeritud võlast.

6.3 Võla muutus¹
(protsent SKPst)

1. Euroala – allika, finantsinstrumendi ja võlausaldaja sektori kaupa

	Kokku	Muutuse allikas				Finantsinstrument				Võlausaldaja			Muud võlausaldajad ⁷
		Laenuvajadus ²	Hindamise mõjud ³	Muud mahu muutused ⁴	Agregatsiooniefekt ⁵	Sularaha ja hoiused	Laenu	Lühiajalised väärt-paberid	Pikaajalised väärt-paberid	Kodumaised võlausaldajad ⁶	Rahaloomeasutused	Muud finantsasutused	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1998	1,8	2,2	-0,3	0,0	-0,1	0,1	-0,3	-0,8	2,8	-0,9	-0,7	1,5	2,7
1999	2,0	1,6	0,4	0,0	0,0	0,2	-0,2	-0,9	2,8	-1,6	-0,2	-0,2	3,6
2000	1,0	1,1	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,5	-0,3	1,9	-2,1	-2,0	-0,6	3,1
2001	1,9	1,9	-0,1	0,1	0,0	0,2	-0,2	0,4	1,4	-0,3	-0,5	-0,8	2,2
2002	2,1	2,7	-0,5	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,7	1,6	-0,5	-0,5	-0,1	2,6
2003	3,1	3,3	-0,2	0,0	0,0	-0,6	0,9	0,6	2,1	0,4	0,6	0,8	2,7
2004	3,1	3,2	-0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	2,7	-0,3	-0,3	0,1	3,4
2005	3,1	3,1	0,1	-0,1	0,0	0,3	0,2	-0,1	2,6	-0,7	-0,4	0,5	3,8
2006	1,5	1,4	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	-0,4	1,6	-1,0	1,0	-2,1	2,5

2. Euroala – eelarvepositsiooniväline võlamuutus

	Võla muutus	Puudujääk (-) / ülejääk (+) ⁸	Eelarvepositsiooniväline võlamuutus ⁹										Muud mahu muutused	Muu ¹⁰
			Kokku	Tehingud valitsussektori poolt hoitavate peamiste finantsvaradega						Hindamise mõjud	Vahetuskursi mõju	Muud mahu muutused		
				Kokku	Sularaha ja hoiused	Laenu	Väärt-paberid ¹¹	Aktsiad ja muud omandiväärt-paberid	Eras-tamine					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	1,8	-2,3	-0,5	-0,2	0,2	0,0	0,1	-0,4	-0,7	0,2	-0,3	0,0	0,0	0,0
1999	2,0	-1,4	0,6	0,0	0,5	0,1	0,0	-0,5	-0,7	0,1	0,4	0,2	0,0	0,2
2000	1,0	0,0	1,0	1,0	0,7	0,2	0,2	0,0	-0,4	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0
2001	1,9	-1,8	0,0	-0,5	-0,6	0,1	0,1	-0,1	-0,3	0,1	-0,1	0,0	0,1	0,6
2002	2,1	-2,6	-0,5	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,1	-0,5	-0,1	0,0	0,0
2003	3,1	-3,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,1
2004	3,1	-2,8	0,2	0,3	0,2	0,0	0,1	0,0	-0,5	0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,1
2005	3,1	-2,6	0,5	0,7	0,4	0,1	0,2	0,1	-0,3	0,2	0,1	0,1	-0,1	-0,2
2006	1,5	-1,6	-0,1	0,3	0,4	-0,1	0,2	-0,1	-0,4	0,1	0,1	0,0	0,0	-0,5

Allikas: EKP.

¹ Andmed hõlmavad 13 riigist koosnevat euroala ja on osaliselt hinnangulised. Nominiaalse konsolideeritud koguvõla (mis on väljendatud protsendina SKPst) aastane muutus, st $[\text{võlg}(t) - \text{võlg}(t-1)] \div \text{SKP}(t)$.

² Laenuvajadus võrdub võlatehingutega.

³ Lisaks valuutakursi muutuse mõjule sisaldab ka nimiväärtusele tugineva mõõtmise mõju (nt emiteeritud väärt-paberite aazio ja disaazio).

⁴ Sisaldab ühikute ja teatud liiki võlakohustuste ümberliigitamist.

⁵ Liikmesriikide koondvõla muutuste ja nende võlamuutuste koondandmete vaheline erinevus, mille põhjuseks on enne 2001. a andmete liitmiseks kasutatavate vahetuskursside muutused.

⁶ Võlausaldajad, kes resideeruvad riigis, mille valitsus on emitent.

⁷ Hõlmab euroala riikide residentide (v.a riikides, mille valitsus on emitent).

⁸ Sisaldab UMTS-litsentside müügist saadud tulu.

⁹ Nominiaalse konsolideeritud koguvõla aastase muutuse ja puudujäägi vaheline erinevus, mida on väljendatud protsendina SKPst.

¹⁰ Koosneb peamiselt tehingutest muude varade ja kohustustega (kaubanduskrediit, muud nõuded/kohustused ja tuletisinstrumentid).

¹¹ V.a tuletisinstrumentid.

6.4 Kvartaalsed tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak¹

(protsent SKPst)

1. Euroala – kvartaalsed tulud

	Kokku	Jooksvad tulud						Kapitalitulud		Memo: maksukoormus ²
		Otsesed maksud	Kaudsed maksud	Sotsiaalkindlustusmaksed	Müük	Tulu varadelt	Kapitalimaksud			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 II kv	46,9	46,5	13,4	13,0	15,6	2,0	1,6	0,4	0,2	42,3
III kv	43,5	43,1	11,6	12,4	15,5	1,9	0,9	0,4	0,3	39,7
IV kv	49,1	48,7	13,5	13,9	16,3	2,9	1,1	0,5	0,3	44,0
2002 I kv	41,9	41,5	10,1	12,7	15,4	1,7	0,8	0,4	0,2	38,5
II kv	45,6	45,2	12,6	12,7	15,5	2,0	1,6	0,5	0,3	41,1
III kv	43,5	43,1	11,2	12,8	15,5	1,9	0,8	0,4	0,3	39,6
IV kv	49,2	48,6	13,4	14,1	16,3	3,0	0,9	0,6	0,3	44,1
2003 I kv	41,9	41,4	9,7	12,8	15,5	1,7	0,7	0,5	0,2	38,3
II kv	45,9	44,4	12,0	12,7	15,7	2,0	1,3	1,5	1,2	41,6
III kv	42,8	42,3	10,8	12,7	15,5	1,9	0,7	0,5	0,2	39,2
IV kv	49,2	48,2	13,1	14,2	16,2	2,9	0,8	1,0	0,3	43,8
2004 I kv	41,3	40,9	9,5	12,8	15,3	1,7	0,7	0,4	0,3	37,9
II kv	45,0	44,2	12,1	13,0	15,3	2,0	0,9	0,8	0,6	41,1
III kv	42,6	42,1	10,6	12,7	15,4	1,9	0,7	0,5	0,3	38,9
IV kv	49,3	48,3	13,0	14,4	16,2	2,9	0,8	1,0	0,4	44,0
2005 I kv	42,0	41,5	9,9	12,9	15,3	1,7	0,6	0,5	0,3	38,4
II kv	44,8	44,1	11,9	13,3	15,2	2,0	1,0	0,6	0,3	40,7
III kv	43,3	42,6	11,0	12,9	15,2	1,9	0,8	0,7	0,3	39,5
IV kv	49,4	48,7	13,4	14,3	16,2	3,0	0,9	0,8	0,3	44,2
2006 I kv	42,5	42,1	10,2	13,3	15,2	1,7	0,8	0,5	0,3	39,0
II kv	45,9	45,4	12,6	13,6	15,3	2,0	1,2	0,5	0,3	41,8
III kv	43,6	43,1	11,4	12,9	15,3	1,9	0,8	0,5	0,3	39,9
IV kv	49,9	49,3	14,2	14,4	16,0	2,9	0,9	0,7	0,3	44,9
2007 I kv	42,4	41,9	10,4	13,4	14,9	1,7	0,9	0,5	0,3	38,9
II kv	46,4	45,8	13,1	13,7	15,1	1,9	1,2	0,5	0,3	42,2

2. Euroala – kvartaalsed kulud ja puudujääk/ülejäak

	Kokku	Jooksvad kulutused							Kapitalikulutused			Puudujääk (-) / ülejäak (+)	Esmane puudujääk (-) / ülejäak (+)
		Kokku	Töötajate hüvitised	Vahetarbimine	Intressimaksud	Jooksev-üle-kanded	Sotsiaaltoetused	Toetused	Investeeringud	Kapitalisirded			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2001 II kv	46,3	42,8	10,2	4,6	3,9	24,1	20,8	1,3	3,5	2,4	1,1	0,7	4,5
III kv	46,1	42,4	10,0	4,6	3,8	24,1	20,8	1,4	3,7	2,5	1,2	-2,7	1,2
IV kv	51,2	46,3	11,0	5,7	3,6	25,9	22,1	1,7	4,9	3,2	1,8	-2,1	1,5
2002 I kv	46,2	42,8	10,3	4,3	3,7	24,5	21,2	1,3	3,5	2,0	1,5	-4,3	-0,7
II kv	46,7	43,2	10,3	4,9	3,6	24,4	21,2	1,3	3,4	2,3	1,1	-1,0	2,5
III kv	46,9	43,2	10,0	4,7	3,5	24,9	21,5	1,4	3,7	2,5	1,2	-3,3	0,2
IV kv	50,9	46,5	11,1	5,7	3,3	26,4	22,7	1,6	4,4	2,8	1,6	-1,7	1,6
2003 I kv	46,8	43,3	10,3	4,5	3,5	25,0	21,5	1,3	3,5	1,9	1,6	-5,0	-1,5
II kv	47,3	43,7	10,4	4,8	3,4	25,2	21,7	1,3	3,6	2,3	1,2	-1,4	2,0
III kv	47,0	43,3	10,2	4,8	3,3	25,0	21,6	1,3	3,7	2,5	1,2	-4,2	-0,9
IV kv	51,2	46,3	11,0	5,7	3,1	26,5	22,9	1,5	4,8	3,3	1,6	-1,9	1,2
2004 I kv	46,4	43,0	10,3	4,6	3,2	24,9	21,4	1,2	3,4	1,9	1,5	-5,1	-1,9
II kv	46,5	43,2	10,4	4,9	3,1	24,8	21,5	1,2	3,3	2,3	1,0	-1,5	1,6
III kv	46,1	42,7	9,9	4,7	3,2	24,9	21,5	1,3	3,4	2,5	1,0	-3,4	-0,3
IV kv	50,7	45,8	11,0	5,7	3,0	26,2	22,7	1,4	4,9	3,1	1,8	-1,5	1,5
2005 I kv	46,9	43,2	10,2	4,7	3,1	25,2	21,4	1,2	3,7	1,9	1,9	-4,9	-1,8
II kv	46,4	43,0	10,2	5,0	3,2	24,6	21,4	1,1	3,4	2,4	1,1	-1,7	1,5
III kv	45,8	42,4	9,9	4,8	2,9	24,7	21,4	1,2	3,5	2,5	1,0	-2,5	0,4
IV kv	50,7	45,9	11,1	5,8	2,8	26,2	22,7	1,4	4,8	3,1	1,7	-1,3	1,5
2006 I kv	45,5	42,4	10,1	4,5	2,9	24,9	21,3	1,2	3,1	1,9	1,2	-3,0	0,0
II kv	46,0	42,6	10,3	4,9	3,1	24,3	21,3	1,1	3,3	2,4	1,0	-0,1	3,0
III kv	46,2	42,0	9,8	4,7	2,9	24,6	21,2	1,2	4,2	2,5	1,8	-2,6	0,3
IV kv	50,7	45,3	10,7	5,9	2,7	26,0	22,4	1,4	5,4	3,2	2,2	-0,8	1,9
2007 I kv	44,6	41,3	9,9	4,5	2,9	24,0	20,6	1,1	3,3	2,0	1,3	-2,2	0,7
II kv	45,2	41,8	10,0	4,9	3,1	23,8	20,8	1,1	3,4	2,4	1,0	1,2	4,4

Allikas: Eurostati ja riikide andmetele tuginevad EKP arvutused.

¹ Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak tuginevad ESA 95-le. Ei hõlma Euroopa Liidu eelarve ja valitsussektoriväliste üksuste vahelisi tehinguid. Muudel juhtudel ja siis, kui andmete edastamise tähtajad kattuvad, vastavad kvartaalsed andmed aastaandmetele. Andmeid pole sesoonselt kohandatud.

² Maksukoormus koosneb maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksetest.

6.5 Kvartaalne võlg ja võla muutus
(protsent SKPst)

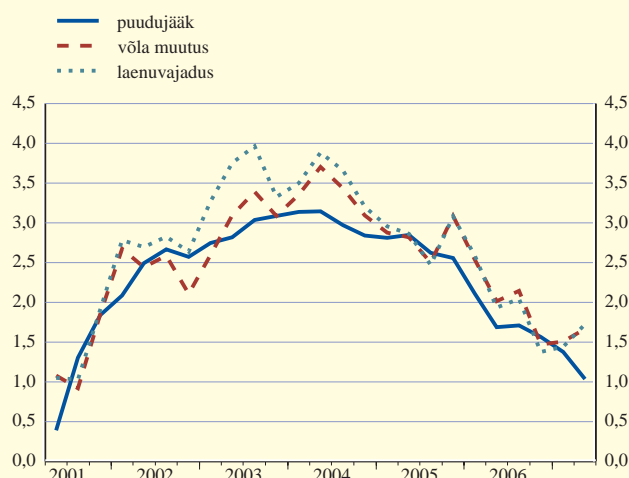
1. Euroala – Maastrichti võlg finantsinstrumentide kaupa¹

	Kokku	Finantsinstrumendid			
		Sularaha ja hoised	Laenud	Lühiajalised väärtpaberid	Pikaajalised väärtpaberid
	1	2	3	4	5
2004 III kv	71,0	2,3	12,1	5,5	51,2
IV kv	69,5	2,2	11,9	5,0	50,5
2005 I kv	70,9	2,2	11,9	5,2	51,5
II kv	71,6	2,3	11,7	5,2	52,4
III kv	71,1	2,4	11,8	5,2	51,8
IV kv	70,3	2,4	11,8	4,7	51,4
2006 I kv	70,7	2,5	11,7	4,9	51,5
II kv	70,8	2,5	11,6	4,9	51,8
III kv	70,3	2,5	11,6	4,7	51,4
IV kv	68,6	2,5	11,4	4,1	50,7
2007 I kv	68,9	2,4	11,4	4,8	50,3
II kv	69,1	2,2	11,1	5,1	50,7

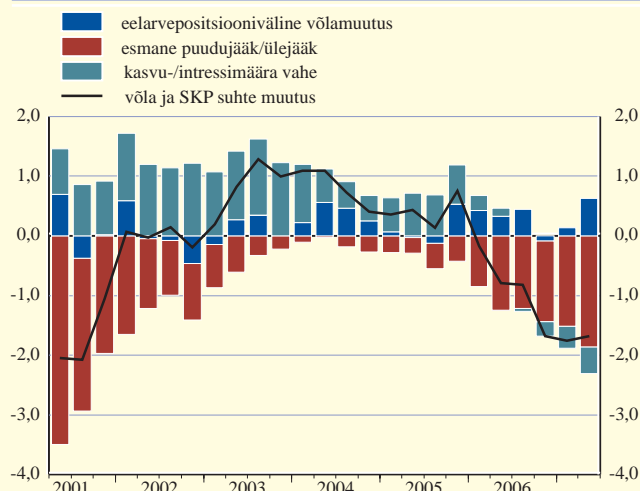
2. Euroala – eelarvepositsiooniväline võlamuutus

	Võla muutus	Puudujääk (-) / ülejäak (+)	Eelarvepositsiooniväline võlamuutus								Memo: laenu- vajadus
			Kokku	Tehingud valitsussektori poolt hoitavate peamiste finantsvaradega					Hindamise mõjud ja muud mahu muutused	Muud	
				Kokku	Sularaha ja hoised	Laenud	Väärt- paberid	Aktsiad ja muud oman- diväärtpaberid			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2004 III kv	1,8	-3,4	-1,6	-1,1	-1,4	0,0	0,2	0,1	-0,3	-0,2	2,1
IV kv	-3,0	-1,5	-4,5	-3,3	-2,6	0,1	-0,2	-0,6	0,0	-1,2	-3,0
2005 I kv	7,2	-4,9	2,4	2,4	1,3	0,3	0,3	0,5	0,0	0,0	7,3
II kv	5,4	-1,7	3,7	3,3	2,5	0,0	0,3	0,5	0,1	0,3	5,3
III kv	0,6	-2,5	-2,0	-2,4	-2,3	0,0	0,3	-0,4	0,0	0,4	0,5
IV kv	-0,6	-1,3	-1,9	-0,4	0,0	0,0	-0,3	-0,1	-0,1	-1,4	-0,5
2006 I kv	4,8	-3,0	1,9	1,3	1,0	0,1	0,6	-0,5	-0,3	0,9	5,1
II kv	3,3	-0,1	3,2	3,2	2,5	0,1	0,4	0,2	0,7	-0,6	2,6
III kv	1,2	-2,6	-1,4	-0,9	-0,7	-0,1	0,0	-0,1	0,1	-0,7	1,0
IV kv	-3,0	-0,8	-3,8	-2,1	-1,2	-0,6	-0,1	-0,2	-0,1	-1,6	-2,9
2007 I kv	4,8	-2,2	2,6	1,8	1,0	0,2	0,6	0,0	-0,4	1,2	5,2
II kv	3,8	1,2	5,0	4,8	4,1	0,0	0,5	0,1	0,1	0,1	3,7

J28 Puudujääk, laenuvajadus ja võla muutus
(nelja kvartali libisev summa SKP protsendina)

J29 Maastrichti võlg
(võla ja SKP suhte aastane muutus ja selle põhjused)

Allikas: Eurostati ja riikide andmetele tuginevad EKP arvutused.

¹ Aktsiaid käsitlevad andmed kvartalis t on väljendatud SKP summa protsendina selles ja kolmes eelmises kvartalis.

VÄLISMAJANDUS

7.1 Maksebilanss

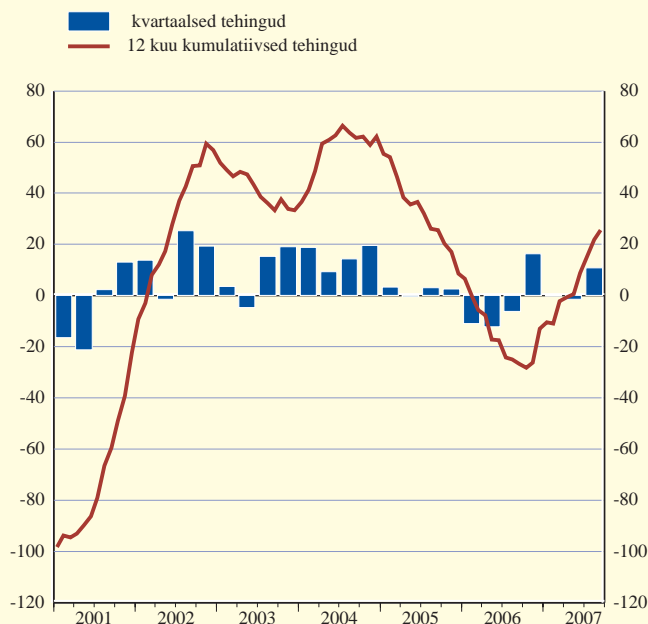
(mld EUR; netotehingud)

1. Maksebilanss – kokkuvõte

	Jooksevkonto					Kapitali- konto	Neto- laenu- andmine/ -võtmine väljaspool euroala (veerud 1 + 6)	Finantskonto						Vead ja täpsustused
	Kokku	Kaubad	Teenused	Tulu	Jooksev- üle- kanded			Kokku	Otse- investee- ringud	Portfelli- investee- ringud	Tuletis- instru- mentid	Muud investee- ringud	Reservid	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2004	62,0	102,9	28,7	-9,7	-59,9	16,4	78,4	-16,8	-66,8	72,1	-8,3	-26,2	12,5	-61,7
2005	8,5	47,9	31,6	1,9	-72,9	11,3	19,9	24,2	-208,8	141,3	-16,4	90,1	18,0	-44,1
2006	-12,9	23,0	35,1	6,1	-77,1	9,1	-3,7	118,0	-136,4	276,4	2,5	-23,2	-1,3	-114,3
2006 III kv	-6,1	6,7	10,2	1,3	-24,3	2,2	-3,9	41,3	-41,5	21,1	12,6	52,2	-3,2	-37,5
IV kv	16,4	16,9	7,6	7,3	-15,4	4,6	21,0	-42,2	-52,5	116,9	-2,7	-101,4	-2,4	21,2
2007 I kv	-0,2	8,6	7,8	4,7	-21,2	5,0	4,8	4,7	-14,6	129,8	-16,4	-92,5	-1,6	-9,5
II kv	-1,4	20,3	14,4	-19,5	-16,6	2,6	1,2	23,2	-69,1	69,5	-14,1	41,0	-4,2	-24,4
III kv	10,7	19,5	12,9	1,7	-23,4	1,1	11,9	107,2	-29,7	98,3	-32,1	74,9	-4,2	-119,1
2006 sept	0,7	5,4	3,5	0,4	-8,6	0,1	0,8	36,3	-27,3	38,4	10,4	15,9	-1,0	-37,1
okt	0,5	5,2	2,4	1,1	-8,2	0,5	1,0	1,3	-14,2	34,9	5,7	-25,2	0,1	-2,3
nov	1,4	6,9	1,6	0,3	-7,4	0,7	2,2	-10,6	-13,7	57,6	-2,9	-51,0	-0,6	8,4
dets	14,5	4,8	3,5	5,9	0,2	3,3	17,8	-32,9	-24,6	24,3	-5,5	-25,3	-1,9	15,1
2007 jaan	-3,7	-4,2	1,1	1,1	-1,7	2,2	-1,4	42,7	-13,8	42,7	-4,2	20,9	-3,0	-41,2
veebr	-3,6	2,6	2,9	3,0	-12,1	1,1	-2,4	2,0	-3,2	22,9	-7,9	-9,3	-0,5	0,5
märts	7,1	10,1	3,8	0,6	-7,4	1,6	8,7	-39,9	2,4	64,2	-4,3	-104,1	1,9	31,2
apr	-3,6	4,5	3,5	-4,0	-7,6	0,6	-3,0	40,8	-7,4	-3,6	-3,6	56,9	-1,5	-37,8
mai	-11,6	4,4	4,0	-14,9	-5,1	1,9	-9,7	2,0	-24,2	2,5	-0,8	25,2	-0,7	7,8
juuni	13,8	11,3	6,9	-0,6	-3,8	0,1	13,9	-19,5	-37,4	70,6	-9,7	-41,1	-1,9	5,6
juuli	4,8	9,4	4,6	-1,8	-7,4	0,9	5,7	47,1	0,1	30,2	-10,8	30,8	-3,2	-52,8
aug	1,5	4,5	3,5	1,3	-7,8	0,2	1,7	63,8	-7,2	21,9	-11,9	59,6	1,3	-65,5
sept	4,4	5,6	4,8	2,2	-8,2	0,1	4,5	-3,7	-22,6	46,2	-9,4	-15,6	-2,3	-0,8
<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud</i>														
2007 sept	25,5	65,3	42,7	-5,8	-76,6	13,3	38,8	93,0	-165,9	414,5	-65,2	-78,0	-12,4	-131,8

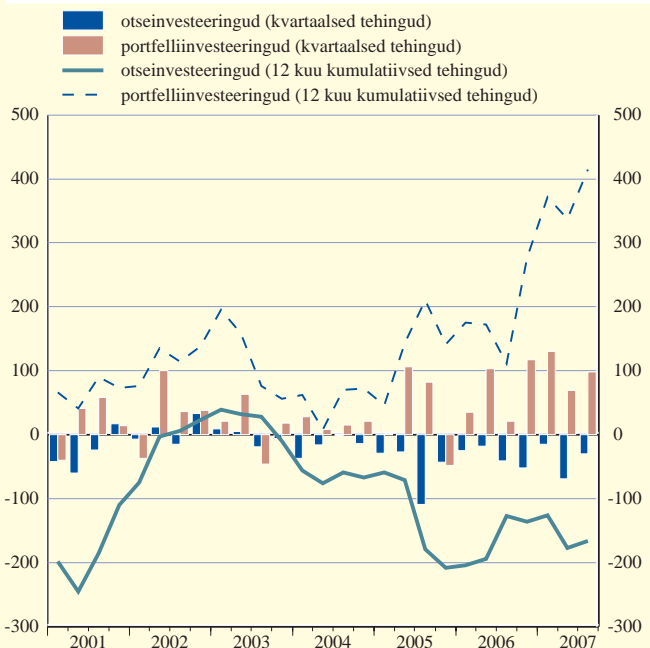
J30 Maksebilanss: jooksevkonto

(mld EUR)

J31 Maksebilanss: otse- ja portfelliinvesteeringud (netosumma)

(mld EUR)

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilans

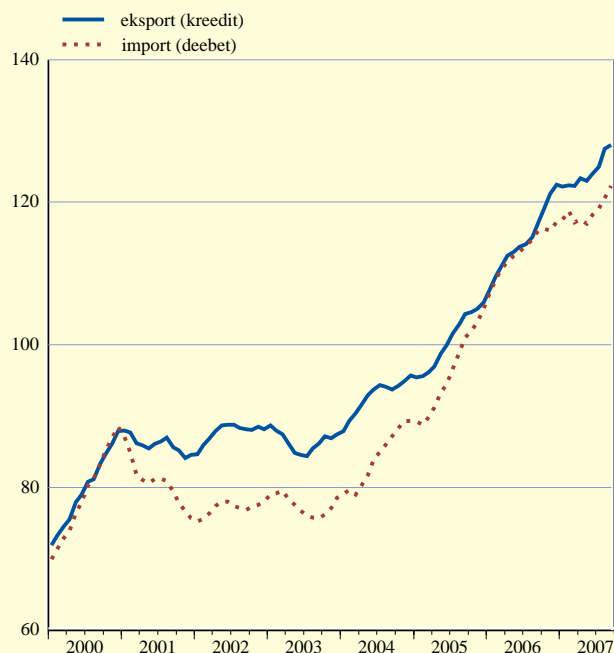
(mld EUR; tehingud)

2. Jooksev- ja kapitalikonto

	Jooksevkonto										Kapitalikonto		
	Kokku			Kaubad		Teenused		Tulu		Jooksevilekanded		Kreedit	Deebet
	Kreedit	Deebet	Neto-summa	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2004	1 864,7	1 802,7	62,0	1 127,6	1 024,7	363,9	335,2	291,3	301,0	81,9	141,7	24,4	8,0
2005	2 071,2	2 062,6	8,5	1 222,2	1 174,2	399,7	368,2	364,2	362,3	85,1	158,0	24,1	12,8
2006	2 368,9	2 381,7	-12,9	1 392,0	1 369,0	426,1	391,0	463,9	457,8	86,9	164,0	23,7	14,5
2006 III kv	586,2	592,3	-6,1	343,3	336,6	114,0	103,8	113,1	111,8	15,8	40,1	4,5	2,3
2006 IV kv	639,7	623,3	16,4	374,8	357,9	109,3	101,6	127,6	120,3	28,1	43,5	8,8	4,2
2007 I kv	615,8	616,0	-0,2	361,3	352,8	105,3	97,5	122,4	117,7	26,7	48,0	7,8	2,8
2007 II kv	647,0	648,4	-1,4	373,2	353,0	116,7	102,3	138,6	158,1	18,5	35,0	4,9	2,4
2007 III kv	646,7	635,9	10,7	375,7	356,1	125,3	112,4	129,2	127,5	16,5	39,9	3,7	2,6
2007 juuli	220,3	215,4	4,8	129,7	120,3	42,8	38,1	42,4	44,2	5,4	12,8	1,8	0,9
2007 aug	210,5	209,0	1,5	120,0	115,5	42,2	38,7	42,2	40,9	6,2	14,0	1,1	0,9
2007 sept	215,8	211,5	4,4	126,0	120,4	40,4	35,6	44,6	42,4	4,9	13,1	0,9	0,8
	Sesoonselt kohandatud												
2006 III kv	598,1	607,4	-9,3	351,3	347,9	106,4	98,1	119,4	119,7	21,0	41,7	.	.
2006 IV kv	621,9	619,6	2,3	367,3	351,8	108,8	100,1	123,5	123,9	22,2	43,8	.	.
2007 I kv	630,4	622,5	7,9	366,7	351,6	114,5	102,7	126,6	128,1	22,6	40,1	.	.
2007 II kv	642,8	635,4	7,5	371,9	354,7	117,1	105,8	131,7	134,9	22,2	40,0	.	.
2007 III kv	659,4	650,4	8,9	384,0	366,8	116,8	106,0	136,5	136,3	22,1	41,4	.	.
2007 jaan	204,3	202,4	1,9	120,2	116,5	37,1	34,1	41,3	41,2	5,7	10,6	.	.
2007 veebr	214,3	212,8	1,5	122,7	119,5	38,3	34,2	42,5	42,3	10,7	16,8	.	.
2007 märts	211,8	207,2	4,5	123,8	115,6	39,1	34,3	42,8	44,7	6,1	12,7	.	.
2007 apr	210,4	210,7	-0,3	123,5	117,9	39,1	35,2	41,1	43,0	6,7	14,6	.	.
2007 mai	212,9	212,0	0,9	121,7	117,4	38,5	35,4	44,7	45,9	8,0	13,2	.	.
2007 juuni	219,5	212,7	6,9	126,7	119,3	39,5	35,3	45,9	45,9	7,5	12,2	.	.
2007 juuli	217,6	213,8	3,8	126,5	120,7	38,0	34,7	45,3	44,6	7,8	13,7	.	.
2007 aug	221,3	216,7	4,5	129,4	121,6	39,4	35,3	45,0	45,4	7,5	14,4	.	.
2007 sept	220,5	219,9	0,6	128,1	124,4	39,4	36,0	46,1	46,2	6,9	13,2	.	.

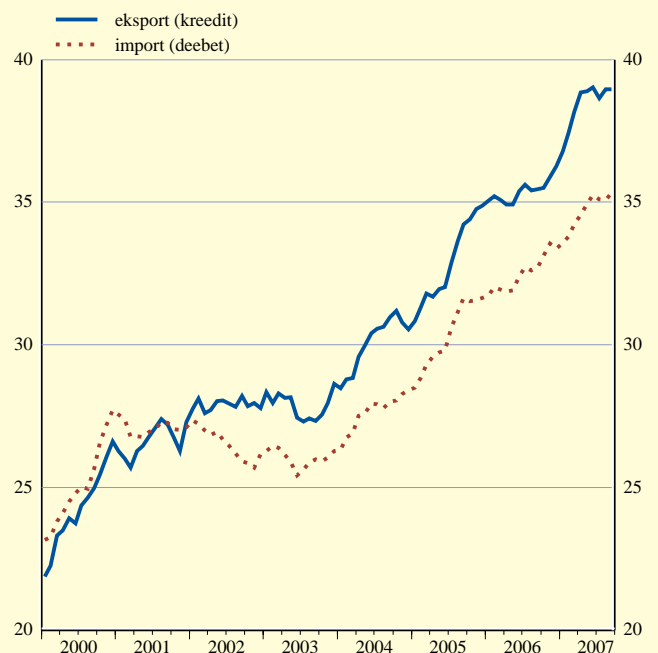
J32 Maksebilans: kaubad

(mld EUR; sesoonselt kohandatud; kolme kuu libisev keskmine)

J33 Maksebilans: teenused

(mld EUR; sesoonselt kohandatud; kolme kuu libisev keskmine)

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilanss (mld EUR)

3. Tulukonto

(tehingud)

	Töötajate hüvitised				Investeermistulud									
	Kreedit	Deebet	Kokku		Otseinvesteeringud				Portfelliinvesteeringud				Muud investeeringud	
			Kreedit	Deebet	Aktsia- ja osakapital		Võlg		Aktsia- ja osakapital		Võlg		Kreedit	Deebet
					Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2004	15,3	7,6	275,9	293,4	99,6	78,4	12,8	12,6	23,8	54,2	72,6	75,6	67,2	72,6
2005	15,4	9,2	348,8	353,1	127,0	89,1	14,2	13,6	31,7	69,6	82,1	80,4	93,9	100,4
2006	16,0	9,9	447,8	447,9	151,4	94,2	18,5	16,7	39,0	99,0	101,5	87,2	137,4	150,9
2006 II kv	4,0	2,5	114,1	128,1	38,5	21,6	4,5	4,0	13,7	42,6	24,4	23,1	33,0	36,7
III kv	4,0	3,0	109,2	108,8	34,9	23,4	4,6	4,2	8,7	21,5	26,3	21,2	34,8	38,6
IV kv	4,2	2,6	123,4	117,8	42,5	26,2	5,2	5,0	8,2	19,1	27,9	23,4	39,6	44,1
2007 I kv	4,0	1,9	118,5	115,8	34,4	22,5	5,1	4,9	9,6	18,2	27,8	25,4	41,6	44,8
II kv	4,0	2,5	134,6	155,6	38,8	22,8	5,7	4,9	16,0	52,8	28,6	28,1	45,4	47,1

4. Otseinvesteeringud

(netotehingud)

	Väljaspool euroala asuvad residentid üksused							Euroalal asuvad mitteresidentid üksused						
	Kokku	Aktsia-/osakapital ja reinvesteeringut tulu			Muu kapital (enamasti kontsernisiseseid laenuid)			Kokku	Aktsia-/osakapital ja reinvesteeringut tulu			Muu kapital (enamasti kontsernisiseseid laenuid)		
		Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused		Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused
2004	-163,1	-171,1	-21,4	-149,7	8,0	0,1	7,9	96,3	97,1	0,7	96,5	-0,9	0,6	-1,5
2005	-355,4	-296,6	-12,1	-284,5	-58,8	-0,2	-58,6	146,7	116,8	1,0	115,9	29,9	-0,3	30,2
2006	-334,3	-265,2	-35,4	-229,8	-69,1	0,0	-69,0	197,9	172,3	4,9	167,5	25,6	0,1	25,5
2006 III kv	-77,2	-67,9	-10,7	-57,2	-9,3	0,9	-10,2	35,8	31,0	1,7	29,2	4,8	-0,7	5,5
IV kv	-74,0	-50,9	-15,9	-35,1	-23,1	-0,6	-22,5	21,5	16,6	0,9	15,8	4,9	-0,1	4,9
2007 I kv	-92,0	-59,6	-4,7	-54,9	-32,4	2,1	-34,5	77,4	48,3	0,9	47,4	29,1	-0,8	29,9
II kv	-109,4	-83,5	-6,1	-77,4	-25,9	-1,5	-24,5	40,3	42,4	-1,0	43,5	-2,1	0,7	-2,9
III kv	-77,9	-48,2	-14,6	-33,6	-29,7	0,0	-29,6	48,1	25,1	0,2	24,8	23,1	0,7	22,4
2006 sept	-54,3	-45,0	-5,4	-39,7	-9,3	0,3	-9,6	27,0	19,2	0,6	18,6	7,8	-0,2	8,0
okt	-23,3	-14,5	-5,9	-8,6	-8,8	0,2	-9,0	9,1	3,7	1,1	2,6	5,4	1,5	3,8
nov	-13,3	-16,4	-2,0	-14,4	3,1	-0,2	3,3	-0,4	0,0	-0,2	0,2	-0,4	-1,7	1,3
dets	-37,4	-20,0	-8,0	-12,0	-17,4	-0,6	-16,8	12,8	12,9	-0,1	13,0	-0,1	0,0	-0,1
2007 jaan	-25,7	-24,1	-2,3	-21,8	-1,6	2,3	-3,9	11,9	5,8	0,3	5,6	6,0	-1,0	7,0
veebr	-36,7	-15,4	5,6	-21,0	-21,3	-0,3	-21,0	33,5	25,7	4,2	21,5	7,8	0,2	7,5
märts	-29,6	-20,1	-8,0	-12,1	-9,5	0,1	-9,6	32,0	16,7	-3,6	20,4	15,3	-0,1	15,4
apr	-25,3	-16,9	-1,6	-15,4	-8,4	-0,4	-7,9	17,9	13,5	-0,6	14,2	4,4	0,4	4,0
mai	-41,3	-37,1	-3,4	-33,7	-4,2	0,1	-4,3	17,1	23,4	0,1	23,3	-6,3	0,4	-6,7
juuni	-42,8	-29,4	-1,1	-28,3	-13,4	-1,2	-12,2	5,3	5,5	-0,5	5,9	-0,2	0,0	-0,1
juuli	-12,9	-8,6	-0,7	-7,9	-4,3	0,0	-4,3	13,0	4,3	0,0	4,3	8,7	-0,2	8,9
aug	-26,1	-19,3	-3,2	-16,1	-6,8	0,7	-7,6	18,9	6,6	-0,1	6,7	12,4	-0,2	12,6
sept	-38,9	-20,3	-10,8	-9,6	-18,5	-0,8	-17,8	16,3	14,2	0,3	13,9	2,1	1,1	0,9

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilans

(mld EUR; tehingud)

5. Portfelliinvesteeringud instrumentide ja valdaja sektori kaupa

	Aksia- ja osakapital					Võlainstrumentid									
	Varad				Kohus- tused	Võlakirjad				Kohus- tused	Rahaturuinstrumentid				
	Euro- süsteem	Raha- loome- asutused, v.a euro- süsteem	Mitterahaloome- asutused	Valit- sus- sektor		Euro- süsteem	Raha- loome- asutused, v.a euro- süsteem	Mitteraha- loomeasutused	Valit- sus- sektor		Euro- süsteem	Raha- loome- asutused, v.a euro- süsteem	Mitteraha- loomeasutused	Valit- sus- sektor	
															1
2004	0,0	-22,4	-84,1	-3,7	129,7	0,4	-81,9	-98,8	-2,1	270,8	0,0	-43,1	-14,8	0,1	16,2
2005	-0,1	-14,2	-119,9	-3,5	263,0	-0,7	-116,5	-143,2	-0,8	237,1	0,1	-14,5	-2,9	0,1	53,3
2006	0,0	-18,1	-138,2	-6,2	309,2	-2,6	-169,1	-137,8	-1,1	500,1	-8,0	-48,6	-12,6	0,1	2,1
2006 III kv	0,0	0,8	-32,6	-0,9	60,1	-0,4	-52,3	-19,5	-0,2	87,1	-0,1	-24,9	-0,8	3,1	3,9
2006 IV kv	0,0	-14,6	-17,8	-1,8	83,9	-2,9	-39,6	-46,7	-0,8	186,1	-1,4	-18,5	-4,1	4,0	-7,5
2007 I kv	0,0	-19,0	1,4	-0,8	113,5	-0,7	-50,4	-42,6	-1,2	141,8	0,7	-23,3	-13,4	-5,5	21,9
2007 II kv	0,0	-4,9	-5,3	-1,5	71,5	-0,3	-65,7	-50,9	-0,5	110,9	-0,1	-13,4	-9,2	-4,5	36,9
2007 III kv	0,0	4,0	5,7	-	45,3	-0,5	-24,5	-26,4	-	43,6	0,0	22,6	14,9	-	13,7
2006 sept	0,0	-1,4	-7,9	-	24,8	-0,6	-30,0	-6,0	-	61,3	-0,2	-7,0	-0,2	-	5,8
2006 okt	0,0	-5,7	-5,3	-	24,3	-1,8	-15,2	-21,1	-	58,0	-0,3	-5,8	-6,2	-	14,2
2006 nov	0,0	-0,7	-10,2	-	27,9	-0,5	-25,6	-11,4	-	69,6	-0,4	-9,6	4,3	-	14,0
2006 dets	0,0	-8,2	-2,2	-	31,7	-0,6	1,1	-14,2	-	58,4	-0,8	-3,1	2,2	-	-35,7
2007 jaan	0,0	-3,8	1,4	-	49,9	-0,1	-31,9	-9,9	-	34,4	0,5	-7,8	-7,9	-	17,8
2007 veebr	0,0	-19,0	-10,6	-	36,5	-0,1	-16,2	-9,2	-	39,8	0,1	-5,2	-2,2	-	9,0
2007 märts	0,0	3,8	10,5	-	27,1	-0,6	-2,2	-23,5	-	67,6	0,2	-10,4	-3,3	-	-5,0
2007 apr	0,0	1,5	-13,5	-	-11,7	0,0	-24,2	-9,1	-	35,1	0,0	-2,6	1,4	-	19,5
2007 mai	0,0	-9,0	6,8	-	12,2	-0,1	-28,0	-23,3	-	36,4	0,0	-6,5	-3,7	-	17,7
2007 juuni	0,0	2,6	1,3	-	71,0	-0,2	-13,4	-18,5	-	39,4	-0,1	-4,3	-6,9	-	-0,3
2007 juuli	0,0	-1,7	-0,5	-	49,8	-0,5	-23,3	-11,5	-	14,6	0,0	-1,9	4,2	-	0,9
2007 aug	0,0	9,5	-2,3	-	-21,0	0,0	-0,6	-10,3	-	21,5	0,1	10,2	13,0	-	2,0
2007 sept	0,0	-3,8	8,5	-	16,5	0,1	-0,6	-4,6	-	7,5	-0,1	14,3	-2,3	-	10,8

6. Muud investeeringud sektorite kaupa

	Kokku		Eurosüsteem		Valitsussektor			Rahaloomeasutused (väljaspool eurosüsteemi)						Muud sektorid		
	Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused	Sula- raha ja hoiused	Kokku		Pikaajalised		Lühiajalised		Varad	Kohus- tused	
								Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2004	-310,7	284,5	0,4	7,8	-1,6	-2,0	-3,8	-260,1	245,7	6,2	-17,0	-266,3	262,7	-49,3	-9,1	34,8
2005	-566,8	656,9	-0,9	6,7	4,6	-2,4	-2,2	-395,2	483,3	-97,0	55,1	-298,2	428,1	-175,3	-3,9	169,2
2006	-721,5	698,3	-2,9	18,5	1,8	-3,1	1,4	-524,1	495,7	-134,2	82,6	-389,9	413,1	-196,2	-26,4	182,6
2006 III kv	-139,9	192,1	0,5	4,9	12,0	8,5	6,3	-119,8	160,7	-32,8	21,3	-87,0	139,4	-32,6	6,8	20,2
2006 IV kv	-268,6	167,2	-1,1	4,7	-5,5	-3,2	-3,2	-210,8	98,9	-73,0	26,6	-137,7	72,2	-51,3	5,9	66,8
2007 I kv	-373,0	280,5	-5,3	5,4	7,2	5,2	1,6	-290,4	266,7	-76,5	29,7	-213,9	237,0	-84,6	-39,2	6,9
2007 II kv	-191,1	232,1	-3,5	10,9	-17,5	-17,4	-0,2	-131,7	178,7	-39,3	46,1	-92,4	132,7	-38,4	3,9	42,7
2007 III kv	-229,0	303,9	-1,6	-1,3	18,2	14,1	3,2	-81,9	134,1	-61,7	10,5	-20,1	123,7	-163,7	-21,7	167,8
2006 sept	-92,9	108,8	0,5	2,6	4,3	1,4	4,8	-79,4	79,4	-15,2	6,1	-64,3	73,3	-18,2	1,2	22,1
2006 okt	-105,3	80,1	-0,5	-1,1	-2,4	-4,1	-2,1	-78,4	63,8	-41,9	5,0	-36,5	58,8	-24,0	-3,0	19,5
2006 nov	-142,8	91,8	0,5	3,2	-3,8	-4,3	1,6	-106,5	71,6	-10,6	27,3	-95,9	44,2	-33,0	-8,3	15,5
2006 dets	-20,5	-4,7	-1,1	2,6	0,7	5,2	-2,6	-25,9	-36,5	-20,6	-5,7	-5,3	-30,8	5,7	17,2	31,8
2007 jaan	-140,9	161,9	-1,4	3,8	4,5	1,3	-5,0	-100,6	154,6	-31,9	10,3	-68,7	144,2	-43,4	-33,4	8,4
2007 veebr	-117,9	108,6	-3,6	-0,4	0,1	1,5	4,8	-90,0	81,5	-7,9	8,6	-82,1	72,9	-24,5	-7,6	22,8
2007 märts	-114,2	10,0	-0,3	2,0	2,6	2,4	1,7	-99,8	30,6	-36,7	10,8	-63,1	19,8	-16,8	1,8	-24,4
2007 apr	-136,5	193,4	0,6	2,9	0,5	-2,9	0,5	-127,0	165,9	-9,9	12,3	-117,1	153,7	-10,6	-3,9	24,0
2007 mai	-51,9	77,2	-2,5	-0,8	-5,8	-6,1	-0,3	-27,1	76,2	-6,0	24,8	-21,1	51,4	-16,5	2,2	2,1
2007 juuni	-2,6	-38,4	-1,5	8,8	-12,1	-8,4	-0,4	22,3	-63,3	-23,4	9,0	45,7	-72,4	-11,3	5,6	16,6
2007 juuli	-6,2	37,1	0,5	-6,7	18,0	14,1	-1,9	-38,0	48,4	-13,7	12,1	-24,3	36,3	13,3	5,5	-2,7
2007 aug	-26,1	85,7	-2,6	4,3	0,6	0,9	4,0	-10,9	56,9	-23,3	0,5	12,3	56,3	-13,2	-5,0	20,6
2007 sept	-196,7	181,1	0,5	1,2	-0,4	-0,8	1,1	-32,9	28,9	-24,7	-2,2	-8,2	31,1	-163,8	-22,2	150,0

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilans

(mld EUR; tehingud)

7. Muud investeeringud sektorite ja instrumentide kaupa

	Eurosüsteem				Valitsussektor							
	Varad		Kohustused		Varad					Kohustused		
	Laenu- / sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenu- / sularaha ja hoiused	Muud kohustused	Kaubandus- krediit	Laenu- / sularaha ja hoiused			Muud varad	Kaubandus- krediit	Laenu-	Muud kohus- tused
						Kokku	Laenu-	Sularaha ja hoiused				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2004	0,6	-0,3	7,8	0,0	0,0	-0,4	1,7	-2,0	-1,3	0,0	-3,7	-0,2
2005	-0,9	0,0	6,7	0,0	0,0	5,8	8,2	-2,4	-1,2	0,0	-1,9	-0,3
2006	-2,9	0,0	18,5	0,0	0,0	2,6	5,7	-3,1	-0,8	0,0	1,5	-0,1
2006 II kv	0,9	0,0	2,1	0,0	0,0	-11,4	0,8	-12,2	-0,3	0,0	0,3	0,1
III kv	0,5	0,0	4,9	0,0	0,0	11,9	3,5	8,5	0,1	0,0	6,2	0,1
IV kv	-1,1	0,0	4,7	0,0	0,0	-5,0	-1,9	-3,2	-0,5	0,0	-3,2	0,0
2007 I kv	-5,3	0,0	5,3	0,1	0,0	7,4	2,2	5,2	-0,2	0,0	1,7	-0,1
II kv	-3,5	0,0	10,9	-0,1	0,0	-17,1	0,3	-17,4	-0,3	0,0	-0,3	0,1

	Rahaloomeasutused, v.a eurosüsteem				Muud sektorid							
	Varad		Kohustused		Varad					Kohustused		
	Laenu- / sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenu- / sularaha ja hoiused	Muud kohustused	Kaubandus- krediit	Laenu- / sularaha ja hoiused			Muud varad	Kaubandus- krediit	Laenu-	Muud kohus- tused
						Kokku	Laenu-	Sularaha ja hoiused				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
2004	-256,2	-4,0	242,8	2,9	-6,2	-39,0	-30,0	-9,1	-4,1	9,5	23,8	1,6
2005	-392,1	-3,1	481,7	1,6	-9,0	-149,4	-145,4	-3,9	-17,0	13,5	149,2	6,5
2006	-520,0	-4,1	492,5	3,2	-5,4	-178,6	-152,1	-26,4	-12,3	11,9	159,7	11,0
2006 II kv	-58,0	0,5	14,1	-5,6	-3,3	-32,6	-25,6	-7,0	2,6	2,9	54,2	-4,3
III kv	-118,8	-1,0	158,5	2,3	2,9	-30,9	-37,6	6,8	-4,7	2,9	12,7	4,6
IV kv	-211,1	0,4	98,2	0,6	-2,0	-48,9	-54,8	5,9	-0,4	3,2	60,9	2,8
2007 I kv	-282,1	-8,3	264,7	1,9	-2,2	-74,3	-35,0	-39,2	-8,1	-2,1	3,6	5,4
II kv	-127,1	-4,6	177,7	1,1	-2,7	-29,6	-33,5	3,9	-6,1	5,0	37,1	0,5

8. Reservid

	Kokku	Rahakuld	Rahvus- vahelise Valuuta- fondi arvestus- ühik (SDR)	Reservi positsioon- Rahvus- vahelises Valuuta- fondis	Välisvaluuta							Muud nõuded
					Kokku	Sularaha ja hoiused		Väärtpaberid		Tuletis- instrumen- did		
						Rahandus- asutus- tes ja BISis	Pankades	Aktisia- ja osakapital	Võlakirjad		Rahaturu- instrumendid	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2004	12,5	1,2	0,5	4,0	6,8	-2,9	3,3	0,5	18,3	-12,2	-0,1	0,0
2005	18,0	3,9	-0,2	8,6	5,7	0,2	7,2	0,0	-4,8	3,2	0,0	0,0
2006	-1,3	4,2	-0,5	5,2	-10,2	6,1	-2,7	0,0	-19,4	5,7	0,0	0,0
2006 II kv	-1,6	1,4	0,0	-0,5	-2,5	0,9	3,0	0,0	-7,2	0,7	0,0	0,0
III kv	-3,2	0,9	-0,3	0,8	-4,5	1,0	-2,9	0,0	-4,1	1,4	0,0	0,0
IV kv	-2,4	1,1	-0,2	1,6	-4,9	-2,0	2,5	0,0	-4,0	-1,3	0,0	0,0
2007 I kv	-1,6	0,4	0,0	0,8	-2,9	1,4	-5,0	0,4	-5,8	6,1	0,0	0,0
II kv	-4,2	0,7	-0,1	-0,5	-4,2	-0,8	-0,3	-0,1	-2,3	-0,7	0,0	0,0

Allikas: EKP.

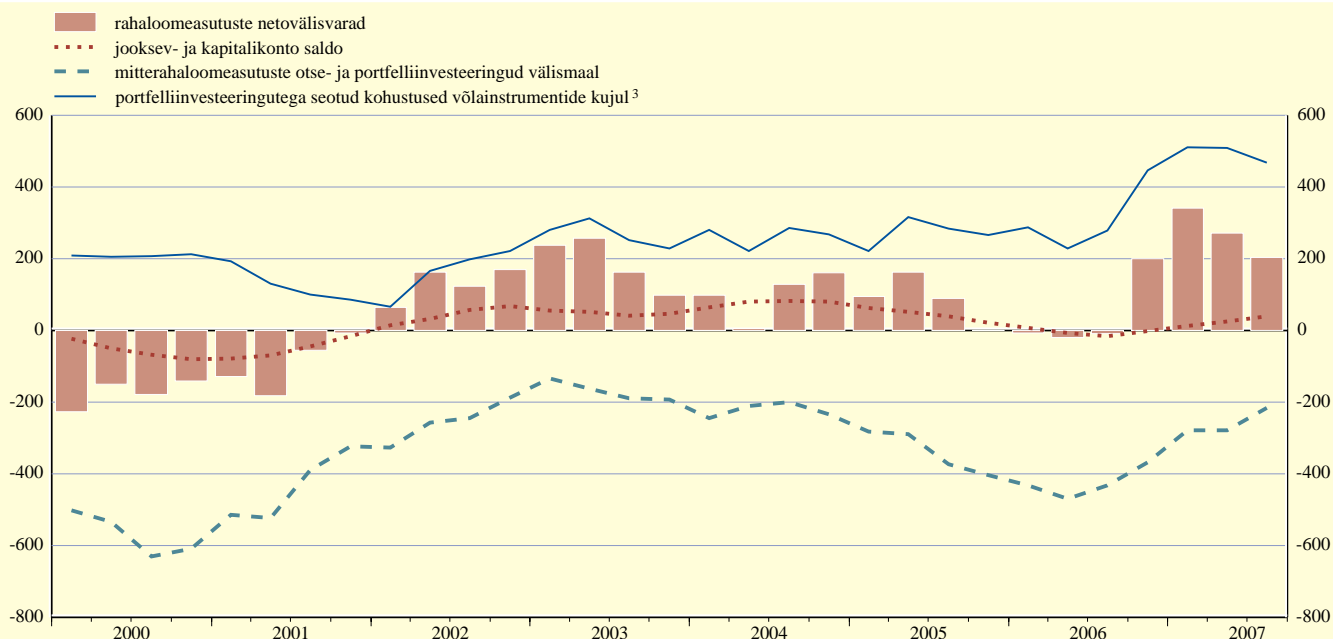
7.2 Maksebilansi rahaline esitus¹

(mld EUR; tehingud)

	Maksebilansi kirjed, mis tasakaalustavad tehinguid M3 välises vastaskirjes											Memo: tehingud M3 välises vastaskirjes
	Jooksev- ja kapitalikonto saldo	Otseinvesteeringud		Portfelliinvesteeringud			Muud investeeringud		Tuletis- instrumentid	Vead ja täpsustused	Veerud 1–10 kokku	
		Väljaspool euroala asuvad residentid üksused (mitteraha- loome- asutused)	Euroalal asuvad mitte- residentid üksused	Varad Mittera- haloome- asutused	Kohustused		Varad	Kohustused				
					Aktsia- ja osakapital ²	Võlainstru- mentid ³						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2004	80,3	-141,8	95,5	-197,3	119,9	267,5	-51,0	30,6	-8,3	-61,2	134,1	161,2
2005	21,5	-343,2	147,1	-265,6	220,0	266,7	-170,7	167,0	-16,4	-43,9	-17,7	0,0
2006	-1,6	-298,8	197,8	-288,1	248,3	446,4	-194,2	183,7	2,5	-115,0	181,1	200,1
2006 III kv	-3,2	-67,4	36,3	-52,9	26,8	81,4	-20,5	26,4	12,6	-37,4	2,1	2,1
IV kv	21,6	-57,4	21,6	-68,4	67,8	159,2	-56,8	63,5	-2,7	21,2	169,6	176,0
2007 I kv	4,8	-89,5	78,3	-54,6	94,8	150,8	-77,4	8,4	-16,4	-9,5	89,7	101,9
II kv	1,2	-101,8	39,6	-65,4	60,7	117,5	-55,8	42,5	-14,1	-24,4	-0,1	-8,2
III kv	11,9	-63,2	47,5	-5,8	35,4	39,3	-145,6	171,1	-32,1	-119,1	-60,7	-67,0
2006 sept	1,1	-49,3	27,2	-14,1	4,6	61,4	-13,8	26,8	10,4	-37,0	17,2	17,2
okt	1,1	-17,5	7,5	-32,7	13,8	55,8	-26,4	17,3	5,7	-2,8	21,9	25,8
nov	2,3	-11,0	1,3	-17,2	32,5	78,6	-36,8	17,0	-2,9	8,3	72,0	69,2
dets	18,1	-28,9	12,8	-18,5	21,6	24,9	6,4	29,2	-5,5	15,7	75,7	81,0
2007 jaan	-1,4	-25,7	12,9	-16,3	39,9	45,7	-38,9	3,5	-4,2	-41,2	-25,8	-22,9
veebr	-2,4	-42,0	33,3	-22,0	41,1	44,3	-24,3	27,6	-7,9	0,5	48,0	40,5
märts	8,7	-21,7	32,1	-16,3	13,7	60,7	-14,1	-22,6	-4,3	31,2	67,5	84,3
apr	-3,0	-23,3	17,5	-21,1	-14,3	33,5	-10,1	24,5	-3,6	-37,8	-37,7	-40,1
mai	-9,7	-38,0	16,7	-20,2	10,9	40,3	-22,4	1,8	-0,8	7,8	-13,5	-15,1
juuni	13,9	-40,5	5,4	-24,1	64,1	43,6	-23,4	16,1	-9,7	5,6	51,1	47,0
juuli	5,7	-12,2	13,2	-7,7	35,2	11,4	31,3	-4,6	-10,8	-52,8	8,6	5,8
aug	1,7	-23,7	19,1	0,3	-11,1	26,5	-12,6	24,6	-11,9	-65,5	-52,6	-51,4
sept	4,5	-27,3	15,1	1,6	11,3	1,4	-164,2	151,1	-9,4	-0,8	-16,7	-21,4
<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud</i>												
2007 sept	39,4	-311,9	186,9	-194,2	258,6	466,7	-335,6	285,4	-65,2	-131,8	198,4	202,7

J34 Peamised maksebilansitehingud, mis mõjutavad rahaloomeasutuste netovälisvarasid¹

(mld EUR; 12 kuu kumulatiivsed tehingud)

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.² V.a rahaturufondide osakud.³ V.a võlaväärtpaberid, mis on väljastatud euroala rahaloomeasutuste poolt tähtajaga kuni kaks aastat.

7.3 Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni geograafiline jaotus (mld EUR)

1. Maksebilanss: jooksev- ja kapitalikonto

(kumulatiivsed tehingud)

	Kokku	Euroopa Liit 27 (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühend- kuningriik	Teised ELi riigid	ELi asutused					
2006 III kv kuni 2007 II kv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kreedit												
Jooksevkonto	2 488,7	947,2	52,1	80,2	486,9	267,2	60,7	33,1	56,0	159,2	398,3	894,9
Kaubad	1 452,6	528,3	33,0	53,2	229,7	212,2	0,1	17,9	34,8	82,8	197,9	591,0
Teenused	445,2	160,3	9,1	12,0	106,3	27,1	5,8	6,6	10,5	43,0	79,6	145,2
Tulu	501,7	193,7	9,5	14,4	138,2	25,3	6,4	8,0	10,5	27,6	112,9	149,1
millest: investeerimistulud	485,6	188,3	9,4	14,3	136,5	25,1	3,1	7,9	10,4	21,1	111,4	146,4
Jooksevülekanded	89,1	64,9	0,5	0,6	12,7	2,6	48,5	0,6	0,3	5,8	7,9	9,5
Kapitalikonto	26,1	20,6	0,0	0,0	0,9	0,1	19,5	0,0	0,4	0,4	0,9	3,7
Deebet												
Jooksevkonto	2 480,0	818,6	41,3	75,9	395,1	209,0	97,3	26,1	91,1	154,9	360,2	1 029,1
Kaubad	1 400,2	413,5	28,0	49,0	170,7	165,8	0,0	12,0	54,7	71,9	134,2	713,8
Teenused	405,2	131,2	7,5	9,8	84,6	29,1	0,1	5,9	7,6	31,8	86,2	142,5
Tulu	508,0	169,9	5,4	16,1	130,1	10,3	8,0	6,3	28,4	45,7	132,8	124,8
millest: investeerimistulud	498,0	164,1	5,3	16,1	128,8	6,0	8,0	6,2	28,3	45,2	131,9	122,3
Jooksevülekanded	166,6	104,0	0,4	0,8	9,7	3,8	89,2	1,8	0,4	5,4	7,0	47,9
Kapitalikonto	11,7	1,5	0,0	0,1	0,8	0,3	0,2	0,1	0,1	0,5	1,6	7,9
Netosumma												
Jooksevkonto	8,7	128,5	10,8	4,4	91,8	58,2	-36,6	7,0	-35,1	4,3	38,1	-134,2
Kaubad	52,4	114,7	5,0	4,2	59,0	46,5	0,1	5,9	-19,9	10,9	63,7	-122,8
Teenused	40,0	29,1	1,6	2,2	21,7	-2,0	5,7	0,7	2,9	11,2	-6,6	2,7
Tulu	-6,2	23,8	4,1	-1,8	8,1	15,0	-1,6	1,7	-17,9	-18,1	-20,0	24,3
millest: investeerimistulud	-12,4	24,2	4,1	-1,8	7,7	19,1	-4,9	1,7	-17,8	-24,1	-20,5	24,2
Jooksevülekanded	-77,5	-39,1	0,1	-0,2	3,0	-1,2	-40,8	-1,2	-0,2	0,4	0,9	-38,4
Kapitalikonto	14,3	19,1	0,0	0,0	0,1	-0,2	19,3	-0,1	0,4	-0,1	-0,7	-4,2

2. Maksebilanss: otseinvesteeringud

(kumulatiivsed tehingud)

	Kokku	Euroopa Liit 27 (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Offshore finants- keskused	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühend- kuning- riik	Teised ELi riigid	ELi asutused						
2006 III kv kuni 2007 II kv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Otseinvesteeringud	-177,6	-34,8	4,4	0,0	-11,2	-28,1	0,1	-18,3	1,5	-25,5	7,4	-23,9	-84,1
Välismaal	-352,6	-108,5	-1,1	-6,8	-68,1	-32,6	0,0	-25,3	-5,7	-31,5	-66,7	-34,4	-80,5
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeritud tulu	-261,9	-82,9	-1,6	-3,6	-44,8	-32,8	0,0	-17,8	-4,5	-19,2	-54,3	-21,3	-61,9
Muu kapital	-90,7	-25,7	0,5	-3,1	-23,2	0,2	0,0	-7,5	-1,2	-12,3	-12,3	-13,2	-18,6
Euroalal	175,0	73,7	5,5	6,8	56,8	4,5	0,1	7,0	7,2	6,0	74,1	10,5	-3,6
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeritud tulu	138,4	58,4	7,0	4,5	44,9	1,9	0,1	-0,1	2,9	4,6	64,1	2,9	5,4
Muu kapital	36,6	15,3	-1,5	2,3	11,9	2,6	0,0	7,0	4,3	1,4	10,0	7,6	-9,0

Allikas: EKP.

7.3 Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni geograafiline jaotus
(mld EUR)

3. Maksebilans: portfelliinvesteeringute varad instrumentide kaupa
(kumulatiivsed tehingud)

	Kokku	Euroopa Liit 27 (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Offshore finantskeskused	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühendkuningriik	Teised ELi riigid	ELi asutused						
2006 III kv kuni 2007 II kv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Portfelliinvesteeringute varad	-572,7	-168,9	-15,1	-17,3	-122,7	-8,8	-5,0	-5,3	7,1	-11,0	-229,9	-98,1	-66,5
Aktisia- ja osakapital	-92,1	-10,2	-3,2	-2,4	-3,2	-1,1	-0,1	2,7	-2,4	-8,2	-38,6	-38,0	2,6
Võlainstrumentid	-480,6	-158,7	-11,9	-14,9	-119,5	-7,6	-4,8	-8,0	9,5	-2,8	-191,4	-60,1	-69,1
Võlakirjad	-372,1	-122,7	-11,8	-15,4	-86,8	-4,5	-4,2	-6,9	-4,5	-1,6	-146,0	-33,8	-56,6
Rahaturuinstrumentid	-108,5	-36,0	-0,1	0,5	-32,7	-3,1	-0,6	-1,1	14,0	-1,2	-45,4	-26,3	-12,6

4. Maksebilans: muud investeeringud sektorite kaupa
(kumulatiivsed tehingud)

	Kokku	Euroopa Liit 27 (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Offshore finantskeskused	Rahvusvahelised organisatsioonid	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühendkuningriik	Teised ELi riigid	ELi asutused							
2006 III kv kuni 2007 II kv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Muud investeeringud	-100,7	-194,8	-16,0	5,4	-183,1	-15,4	14,3	-0,4	45,0	16,8	50,3	-0,2	8,2	-25,5
Varad	-972,6	-653,2	-17,5	-3,0	-589,0	-40,8	-2,8	-1,0	16,6	-52,9	-141,4	-50,0	-8,0	-82,9
Valitsussektor	-3,7	-9,9	-1,5	0,8	-9,1	0,1	-0,2	-0,1	-0,4	0,0	0,1	0,1	-1,0	7,5
Rahaloomeasutused	-762,1	-500,5	-13,7	-5,4	-442,2	-39,0	-0,2	2,6	9,1	-50,9	-109,5	-37,8	-7,1	-68,0
Muud sektorid	-206,9	-142,7	-2,3	1,6	-137,6	-2,0	-2,4	-3,6	7,9	-2,0	-32,0	-12,2	0,1	-22,4
Kohustused	872,0	458,4	1,5	8,4	405,8	25,5	17,1	0,6	28,4	69,6	191,7	49,7	16,2	57,4
Valitsussektor	4,5	4,5	-0,1	0,0	-1,1	0,0	5,7	0,0	-0,3	-0,3	0,0	0,1	2,7	-2,2
Rahaloomeasutused	730,9	376,4	1,4	5,7	341,9	22,4	5,1	-1,6	26,9	53,8	138,8	45,6	13,4	77,5
Muud sektorid	136,6	77,4	0,3	2,7	65,1	3,1	6,2	2,2	1,8	16,2	52,8	4,0	0,0	-17,9

5. Rahvusvaheline investeerimispositsioon
(bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	Kokku	Euroopa Liit 27 (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Offshore finantskeskused	Rahvusvahelised organisatsioonid	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühendkuningriik	Teised ELi riigid	ELi asutused							
2006	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Otseinvesteeringud	417,1	-47,3	-7,2	-21,0	-218,6	199,8	-0,3	37,3	-6,2	78,1	-24,5	-5,6	-0,2	385,4
Välismaal	3 075,9	1 147,6	35,1	83,4	803,8	225,2	0,0	90,2	68,2	300,0	608,0	329,1	0,0	532,8
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeringut tulu	2 510,5	934,2	32,0	58,1	644,5	199,5	0,0	71,0	63,5	250,1	453,1	306,8	0,0	431,7
Muu kapital	565,4	213,4	3,1	25,3	159,3	25,7	0,0	19,2	4,7	49,9	154,9	22,2	0,0	101,1
Euroaalal	2 658,8	1 194,9	42,3	104,4	1 022,5	25,4	0,3	52,8	74,4	221,8	632,5	334,7	0,3	147,4
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeringut tulu	2 039,8	958,9	36,8	86,2	825,4	10,2	0,2	47,0	60,7	163,9	477,0	208,9	0,0	123,4
Muu kapital	619,0	236,0	5,5	18,2	197,1	15,2	0,1	5,8	13,7	57,9	155,5	125,8	0,3	24,0
Portfelliinvesteeringute varad	4 441,3	1 375,2	65,5	140,8	1 002,5	97,9	68,6	84,5	262,7	141,1	1 452,6	527,7	32,1	565,3
Aktisia- ja osakapital	2 012,0	487,1	12,3	58,0	393,0	23,6	0,1	22,6	181,0	128,6	670,9	216,5	1,4	303,9
Võlainstrumentid	2 429,3	888,1	53,2	82,8	609,5	74,2	68,4	61,9	81,7	12,5	781,7	311,2	30,7	261,4
Võlakirjad	2 051,5	730,9	48,4	70,9	471,2	72,3	68,2	59,7	62,2	8,4	657,6	271,9	29,7	231,1
Rahaturuinstrumentid	377,8	157,2	4,8	11,9	138,3	2,0	0,2	2,2	19,6	4,0	124,1	39,4	1,0	30,3
Muud investeeringud	-200,0	103,9	86,3	13,3	121,7	31,3	-148,7	-1,4	-37,5	-49,3	-5,4	-212,8	-20,0	22,6
Varad	4 392,0	2 306,6	111,2	69,0	1 986,6	130,4	9,4	19,4	73,6	263,1	585,9	438,3	45,7	659,4
Valitsussektor	117,1	25,2	2,1	0,1	14,2	1,5	7,4	0,0	0,2	0,1	3,1	1,4	38,5	48,6
Rahaloomeasutused	2 947,1	1 730,6	95,5	47,7	1 489,5	97,2	0,6	11,0	38,8	162,3	344,0	274,4	6,6	379,5
Muud sektorid	1 327,9	550,9	13,6	21,2	482,9	31,7	1,4	8,4	34,7	100,7	238,8	162,5	0,6	231,4
Kohustused	4 592,0	2 202,8	25,0	55,7	1 864,9	99,1	158,1	20,8	111,2	312,4	591,4	651,1	65,6	636,8
Valitsussektor	47,8	24,1	0,0	0,3	2,4	0,0	21,4	0,0	0,7	0,0	6,2	0,2	2,7	13,8
Rahaloomeasutused	3 567,5	1 662,0	19,4	35,0	1 433,5	77,1	97,0	13,9	60,2	252,4	416,2	580,4	60,4	522,0
Muud sektorid	976,8	516,7	5,5	20,4	429,0	22,0	39,8	6,8	50,3	59,9	169,0	70,5	2,6	101,0

Allikas: EKP.

7.4 Rahvusvaheline investeerimispositsioon (k.a rahvusvahelised reservid)

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; perioodi lõpu bilansiline jääk)

1. Rahvusvaheline investeerimispositsioon – kokkuvõte

	Kokku	Kokku, protsendina SKPst	Otseinvesteeringud	Portfelliinvesteeringud	Tuletis-instrumentid	Muud investeeringud	Reservid
	1	2	3	4	5	6	7
Rahvusvaheline netoinvesteeringupositsioon							
2003	-790,7	-10,6	85,1	-930,5	-19,8	-232,3	306,7
2004	-888,7	-11,4	78,2	-1 044,7	-37,3	-165,8	281,0
2005	-837,7	-10,4	361,8	-1 233,9	-46,1	-239,6	320,1
2006	-1 024,4	-12,1	417,1	-1 523,9	-43,5	-200,0	325,8
2007 I kv	-1 033,5	-12,1	407,6	-1 566,2	-23,9	-182,6	331,5
II kv	-1 173,7	-13,6	494,9	-1701,8	-19,9	-272,2	325,3
Varade jääk							
2003	7 989,5	106,7	2 169,3	2 655,4	152,1	2 706,1	306,7
2004	8 799,2	113,0	2 321,2	3 036,5	157,9	3 002,7	281,0
2005	10 998,0	136,5	2 809,4	3 876,6	222,9	3 769,1	320,1
2006	12 518,5	148,4	3 075,9	4 441,3	283,4	4 392,0	325,8
2007 I kv	13 115,6	153,4	3 142,4	4 597,6	328,2	4 715,8	331,5
II kv	13 654,9	157,9	3 254,7	4 817,5	384,3	4 873,1	325,3
Kohustuste jääk							
2003	8 780,2	117,3	2 084,2	3 585,9	171,9	2 938,3	-
2004	9 687,9	124,4	2 243,0	4 081,3	195,1	3 168,5	-
2005	11 835,7	146,9	2 447,6	5 110,5	269,0	4 008,6	-
2006	13 542,9	160,5	2 658,8	5 965,2	326,9	4 592,0	-
2007 I kv	14 149,0	165,5	2 734,8	6 163,7	352,1	4 898,4	-
II kv	14 828,6	171,5	2 759,9	6 519,3	404,2	5 145,3	-

2. Otseinvesteeringud

	Väljaspool euroala asuvad residentidist üksused						Euroalal asuvad mitteresidentidist üksused					
	Aksia-/osakapital ja reinvesteeringutulu			Muu kapital (enamasti kontsernisisesed laenud)			Aksia-/osakapital ja reinvesteeringutulu			Muu kapital (enamasti kontsernisisesed laenud)		
	Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2003	1 726,8	124,6	1 602,2	442,5	2,1	440,4	1 510,1	46,2	1 463,9	574,1	3,2	570,9
2004	1 893,0	149,1	1 743,8	428,2	4,3	423,9	1 669,7	51,9	1 617,7	573,3	8,4	564,9
2005	2 290,8	178,0	2 112,8	518,6	4,2	514,4	1 841,2	55,2	1 786,0	606,5	8,4	598,0
2006	2 510,5	211,2	2 299,3	565,4	3,6	561,7	2 039,8	59,8	1 980,1	619,0	7,8	611,1
2007 I kv	2 548,5	219,7	2 328,8	593,9	4,3	589,7	2 063,0	55,8	2 007,2	671,8	10,1	661,6
II kv	2 632,1	228,5	2 403,7	622,6	5,8	616,8	2 101,0	57,3	2 043,7	658,9	10,5	648,4

3. Portfelliinvesteeringute varad instrumentide ja valdaja sektori kaupa

	Aksia- ja osakapital					Võlakirjad										
	Varad				Kohustused	Võlainstrumentid					Kohustused	Rahaturuinstrumentid				
	Euro-süsteem	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused			Euro-süsteem	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused		Euro-süsteem		Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused		Kohustused	
			Valitussektor	Muud sektorid				Valitussektor	Muud sektorid				Valitussektor	Muud sektorid		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
2003	1,7	53,5	11,5	1 023,9	1 571,4	9,3	460,2	8,0	845,9	1 774,4	1,1	191,5	0,6	48,2	240,0	
2004	2,1	73,8	16,3	1 157,5	1 766,2	8,1	541,8	9,7	940,3	2 089,1	0,9	231,4	0,4	54,3	226,0	
2005	3,0	99,5	27,2	1 595,3	2 434,4	8,6	692,5	11,6	1 122,9	2 371,1	0,8	262,1	0,4	52,8	304,9	
2006	2,8	119,4	37,0	1 852,8	2 932,5	10,8	818,7	13,4	1 208,6	2 738,8	8,7	301,8	0,3	67,0	293,9	
2007 I kv	2,8	138,4	37,9	1 881,9	3 063,8	10,9	859,2	14,6	1 240,9	2 790,4	8,0	325,5	5,8	71,6	309,5	
II kv	3,0	148,6	41,3	1 985,5	3 318,6	11,2	912,3	14,8	1 262,9	2 857,5	8,1	341,8	10,4	77,5	343,1	

Allikas: EKP.

7.4 Rahvusvaheline investeerimispositsioon (k.a rahvusvahelised reservid)

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; perioodi lõpu bilansiline jääk)

4. Muud investeeringud instrumentide kaupa

	Eurosüsteem					Valitsussektor						
	Varad		Kohustused			Kaubandus-krediit	Varad			Kohustused		
	Laenuid / sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenuid / sularaha ja hoiused	Muud kohustused	Laenuid / sularaha ja hoiused			Muud varad	Kaubandus-krediit	Laenuid	Muud kohustused	
					Kokku		Laenuid					Sularaha ja hoiused
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2003	5,2	0,7	66,0	0,2	24,0	61,1	55,3	5,8	42,4	0,0	42,3	3,8
2004	4,7	0,3	74,5	0,2	23,5	64,4	56,2	8,3	42,6	0,0	42,3	3,5
2005	5,4	0,4	82,1	0,2	19,7	60,8	49,0	11,8	47,1	0,0	40,5	3,8
2006	8,4	0,4	99,9	0,2	14,1	57,8	42,4	15,4	45,1	0,0	43,9	3,8
2007 I kv	13,6	0,3	105,1	0,3	14,0	50,2	39,9	10,2	44,8	0,0	46,6	3,7
II kv	17,5	0,3	115,8	0,3	13,7	67,1	39,6	27,5	45,0	0,0	46,2	4,3

	Rahaloomeasutused, v.a eurosüsteem					Muud sektorid						
	Varad		Kohustused			Kaubandus-krediit	Varad			Kohustused		
	Laenuid / sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenuid / sularaha ja hoiused	Muud kohustused	Laenuid / sularaha ja hoiused			Muud varad	Kaubandus-krediit	Laenuid	Muud kohustused	
					Kokku		Laenuid					Sularaha ja hoiused
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
2003	1 734,6	38,5	2 241,9	31,3	164,9	550,0	221,7	328,3	84,8	110,8	396,3	45,7
2004	1 950,8	45,4	2 423,3	42,1	170,1	607,0	277,1	329,9	93,8	115,3	417,5	49,8
2005	2 458,5	56,2	3 045,8	52,3	189,5	800,8	455,2	345,6	130,7	133,1	580,8	70,1
2006	2 879,1	59,2	3 413,5	53,8	187,7	988,7	613,5	375,2	151,5	144,5	744,5	87,7
2007 I kv	3 141,4	70,1	3 657,9	57,3	196,6	1 031,5	588,3	443,2	153,3	141,0	786,0	100,3
II kv	3 256,4	71,6	3 815,4	62,7	198,7	1 043,1	621,8	421,4	159,6	147,1	843,6	109,8

5. Rahvusvahelised reservid

	Reservid												Memo			
	Kokku	Rahakuld		Rahvusvahelise Valuuta fondi arvestusühik (SDR)	Reservi positsioon Rahvusvahelises Valuuta fondis	Välisvaluuta							Muud nõuded	Nõuded euroala residentide vastu välisvaluutas	Teadaolevad lühiajalised välisvarade neto-rahavood	
		Mld EUR	Kogus troy untsides (puhas kuld, mln)			Kokku	Sularaha ja hoiused		Väärtpapierid			Tuletis-instrumentid				
							Rahandus-asutustes ja BISis	Pan-kades	Kokku	Aktσια- ja osakapital	Võla- kirjad					Raha- turu- instrumentid
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Eurosüsteem																
2003	306,7	130,0	393,543	4,4	23,3	149,0	10,0	30,4	107,9	1,0	80,5	26,5	0,7	0,0	20,3	-16,3
2004	281,0	125,4	389,998	3,9	18,6	133,0	12,5	25,5	94,7	0,5	56,6	37,6	0,4	0,0	19,1	-12,8
2005	320,1	163,4	375,861	4,3	10,6	141,7	12,6	21,4	107,9	0,6	69,4	38,0	-0,2	0,0	25,6	-17,9
2006	325,8	176,3	365,213	4,6	5,2	139,7	6,3	22,5	110,7	0,5	79,3	30,8	0,3	0,0	24,6	-21,5
2007 I kv	331,5	180,4	363,109	4,6	4,3	142,2	4,9	27,6	109,4	0,1	84,6	24,7	0,3	0,0	25,1	-22,6
II kv	325,3	172,8	358,768	4,7	4,3	143,5	5,7	27,7	110,1	0,2	84,5	25,5	0,0	0,0	26,6	-24,6
2007 aug	330,4	175,2	357,219	4,8	4,0	146,5	6,2	28,5	111,5	-	-	-	0,2	0,0	28,5	-27,6
sept	340,5	187,0	356,925	4,7	3,8	144,9	7,5	27,5	109,6	-	-	-	0,4	0,0	26,2	-26,8
okt	346,6	194,4	355,749	4,6	3,7	143,9	6,7	26,6	110,1	-	-	-	0,5	0,0	26,1	-26,4
millist Euroopa Keskpank hoiab																
2003	36,9	8,1	24,656	0,2	0,0	28,6	1,4	5,0	22,2	0,0	14,9	7,3	0,0	0,0	2,8	-1,5
2004	35,1	7,9	24,656	0,2	0,0	27,0	2,7	3,3	21,1	0,0	7,8	13,2	0,0	0,0	2,6	-1,3
2005	41,5	10,1	23,145	0,2	0,0	31,2	5,1	2,5	23,6	0,0	10,4	13,2	0,0	0,0	2,9	-0,9
2006	39,9	9,9	20,572	0,4	0,0	29,6	1,6	1,5	26,5	0,0	19,1	7,4	0,0	0,0	2,8	-0,3
2007 I kv	40,5	10,3	20,632	0,4	0,0	29,9	1,4	3,3	25,2	0,0	19,5	5,8	0,0	0,0	3,0	-0,6
II kv	40,5	9,4	19,442	0,4	0,0	30,7	1,2	3,0	26,5	0,0	20,7	5,8	0,0	0,0	3,2	-1,6
2007 aug	40,4	9,5	19,442	0,5	0,0	30,4	1,2	2,4	26,8	-	-	-	0,0	0,0	3,4	-1,0
sept	40,1	10,2	19,442	0,5	0,0	29,4	1,3	2,2	26,0	-	-	-	0,0	0,0	3,1	-0,7
okt	39,9	10,6	19,442	0,5	0,0	28,8	0,9	2,4	25,5	-	-	-	0,0	0,0	3,4	-0,8

Allikas: EKP.

7.5 Kaubad

(sesoonselt kohandatud, kui pole viidatud teisiti)

1. Maksumused, mahud ja ühikuhinnad tootegruppide kaupa

	Kokku (sesoonselt kohandamata)		Eksport (FOB)					Import (CIF)					
	Eksport	Import	Kokku			Memo: valmistooted	Kokku			Memo			
			Vahe-kaubad	Kapitali-kaubad	Tarbekaubad		Vahe-kaubad	Kapitali-kaubad	Tarbe-kaubad	Valmis-tooted	Nafta		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Maksumused (mld EUR; veergudes 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2003	-2,3	0,5	1 059,0	500,9	221,7	299,8	916,9	986,9	553,0	165,0	240,5	708,4	109,0
2004	8,9	9,4	1 146,0	544,9	247,2	314,9	995,9	1 073,4	603,6	184,3	256,2	767,8	128,9
2005	7,8	13,5	1 240,5	590,9	270,1	335,0	1 070,0	1 225,7	704,8	208,1	276,5	842,9	186,2
2006	12,1	14,5	1 394,9	675,1	295,1	372,5	1 194,2	1 404,3	835,8	219,7	307,4	952,8	224,4
2006 I kv	17,1	23,4	337,0	161,4	73,2	91,2	287,2	340,9	201,3	55,6	75,1	228,3	54,9
II kv	10,2	16,1	341,5	165,1	73,0	91,6	292,4	349,3	207,4	56,0	76,3	236,1	57,3
III kv	8,8	11,3	349,6	170,8	72,5	92,7	299,8	355,2	213,8	53,9	76,9	240,3	59,9
IV kv	12,8	8,6	366,8	177,8	76,5	96,9	314,8	358,8	213,3	54,2	79,1	248,1	52,2
2007 I kv	8,8	4,8	370,4	177,8	78,1	97,5	318,0	360,6	213,7	53,6	79,6	254,4	47,3
II kv	8,7	2,8	369,6	178,0	78,3	98,4	316,1	359,3	217,1	50,8	79,0	248,0	52,6
2007 märts	6,4	0,2	123,4	59,4	26,1	32,5	105,9	117,8	69,8	16,7	26,5	83,5	15,3
apr	10,7	5,3	121,1	58,7	26,2	32,3	104,3	119,3	71,9	16,8	26,2	81,7	17,2
mai	6,1	0,6	122,3	58,7	26,0	32,7	104,0	119,0	72,3	16,8	26,0	81,9	17,6
juuni	9,3	2,8	126,2	60,6	26,2	33,4	107,8	121,0	73,0	17,2	26,7	84,4	17,9
juuli	13,6	9,1	124,6	60,3	25,7	33,3	107,2	124,1	74,5	17,6	27,0	86,0	19,2
aug	11,3	4,3	128,9	61,9	27,0	33,6	110,5	124,4	74,0	17,5	27,6	86,9	18,9
Mahuindeksid (2000 = 100; veergudes 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2003	1,0	3,6	108,5	106,3	106,9	113,2	108,4	102,1	100,3	97,3	109,8	100,2	103,0
2004	9,0	6,5	117,6	115,4	120,1	118,5	118,1	108,1	104,1	109,4	117,7	108,3	104,9
2005	4,9	5,1	123,8	120,3	129,6	123,6	124,3	114,3	107,6	124,2	123,7	116,4	109,6
2006	8,3	6,8	134,5	131,9	139,0	133,3	135,1	122,1	115,4	131,0	132,9	127,3	109,5
2006 I kv	11,7	9,5	130,3	127,1	137,4	131,0	130,3	118,4	111,5	129,9	129,2	122,2	104,7
II kv	5,9	5,4	132,3	130,0	137,9	130,8	133,1	121,2	113,8	133,5	133,0	127,1	107,5
III kv	5,8	5,4	134,8	132,9	137,4	132,8	135,8	122,9	117,1	129,7	132,7	127,8	116,8
IV kv	10,1	7,0	140,5	137,4	143,3	138,6	141,2	126,0	119,0	130,9	136,7	131,9	108,9
2007 I kv	7,1	5,8	141,0	135,7	145,8	138,3	141,7	126,3	118,5	130,6	137,3	134,4	101,5
II kv	5,7	2,4	139,2	134,4	145,3	138,8	139,8	124,3	118,2	125,2	135,5	131,1	106,0
2007 märts	4,6	1,2	140,6	135,9	144,7	138,3	141,2	123,6	115,9	123,0	137,0	132,7	97,2
apr	7,9	5,7	137,3	133,5	145,9	137,1	138,8	124,3	118,2	123,9	134,5	129,4	105,3
mai	3,0	1,4	138,2	133,0	144,6	137,9	137,9	124,1	118,8	124,8	134,3	130,1	106,9
juuni	6,1	0,5	142,2	136,7	145,5	141,4	142,7	124,4	117,6	126,8	137,7	133,6	105,7
juuli	10,3	7,5	140,4	136,2	142,2	140,2	141,9	127,7	119,8	130,3	138,4	135,9	112,6
aug	9,0	4,9	146,0	140,1	150,2	142,7	146,9	129,0	120,4	130,5	141,8	138,6	113,8
Ühikuhinna indeksid (2000 = 100; veergudes 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2003	-3,2	-3,0	97,6	96,2	96,3	101,1	97,4	94,8	93,6	92,3	99,5	96,0	86,4
2004	-0,1	2,6	97,5	96,4	95,7	101,3	97,1	97,3	98,4	91,8	98,9	96,3	99,6
2005	2,8	7,9	100,2	100,2	96,8	103,4	99,1	105,0	111,2	91,2	101,5	98,3	137,6
2006	3,5	7,3	103,7	104,5	98,6	106,6	101,8	112,7	123,1	91,3	105,1	101,7	166,7
2006 I kv	4,9	12,8	103,4	103,7	99,0	106,2	101,6	113,0	122,7	93,3	105,6	101,6	170,6
II kv	4,0	10,1	103,3	103,7	98,3	106,9	101,2	113,0	123,8	91,5	104,2	101,0	173,5
III kv	2,8	5,6	103,8	104,9	98,1	106,6	101,7	113,3	124,0	90,5	105,3	102,2	166,6
IV kv	2,5	1,5	104,5	105,6	99,2	106,7	102,7	111,6	121,8	90,1	105,1	102,2	156,1
2007 I kv	1,6	-1,0	105,1	107,0	99,5	107,6	103,4	112,0	122,6	89,5	105,4	102,8	151,6
II kv	2,8	0,4	106,2	108,1	100,2	108,2	104,2	113,4	124,8	88,4	105,9	102,9	161,4
2007 märts	1,7	-1,0	105,4	107,1	100,4	107,4	103,7	112,1	122,7	88,9	105,4	102,6	153,2
apr	2,5	-0,4	105,8	107,7	100,2	107,8	103,9	113,0	123,9	88,5	106,4	102,9	159,1
mai	3,0	-0,8	106,3	108,1	100,1	108,5	104,2	112,8	124,1	88,1	105,6	102,6	160,2
juuni	3,0	2,2	106,5	108,6	100,3	108,2	104,4	114,5	126,5	88,5	105,8	103,0	165,1
juuli	3,0	1,5	106,5	108,5	100,7	108,8	104,4	114,4	126,8	88,4	106,5	103,1	166,4
aug	2,1	-0,6	106,0	108,3	100,1	107,7	104,0	113,4	125,3	87,9	106,0	102,3	162,2

Allikad: Eurostati andmetel põhinevad Eurostati ja EKP arvutused (mahuindeksid ja ühikuhinna indeksite sesoonne kohandamine).

7.5 Kaubad

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; sesoonselt kohandatud)

2. Geograafiline jaotus

	Kokku	Euroopa Liit 27 (väljaspool euroala)				Vene- maa	Šveits	Türgi	USA	Aasia			Aafrika	Ladina- Ameerika	Muud riigid
		Taani	Rootsi	Ühend- kuning- riik	Teised ELi riigid					Hiina	Jaapan	Teised Aasia riigid			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Eksport (FOB)															
2003	1 059,0	24,9	38,6	194,6	125,2	29,2	62,9	24,8	167,0	35,1	31,3	134,7	59,4	37,8	93,5
2004	1 146,0	25,8	42,1	204,3	138,7	35,9	66,6	31,9	172,6	40,4	33,3	151,6	64,5	40,6	97,5
2005	1 240,5	29,0	45,2	202,9	158,4	43,7	70,8	34,7	185,1	43,3	34,0	166,4	73,3	46,9	106,7
2006	1 394,9	31,7	49,8	216,6	195,5	55,2	77,7	38,9	201,0	53,9	34,5	184,9	77,9	54,8	122,3
2006 II kv	341,5	7,9	12,2	53,9	48,1	12,9	18,6	9,9	49,7	12,7	8,4	45,0	19,2	13,5	29,6
2006 III kv	349,6	7,9	12,7	54,7	49,7	14,2	19,6	9,7	49,9	13,7	8,7	46,0	19,3	13,7	29,8
2006 IV kv	366,8	8,1	13,1	54,7	52,3	15,6	21,0	9,7	51,1	14,7	8,6	49,1	20,1	14,3	34,4
2007 I kv	370,4	8,3	13,5	56,6	54,1	15,8	20,5	10,3	49,9	14,4	8,8	49,1	21,4	14,9	32,9
2007 II kv	369,6	8,4	13,9	56,0	55,4	16,7	20,0	9,9	48,5	14,9	8,9	49,0	21,4	15,4	31,4
2007 III kv	381,9	17,0	20,6	10,2	49,1	15,3	8,3	50,7	22,1	15,6	.
2007 apr	121,1	2,8	4,5	18,5	18,2	5,4	6,6	3,3	16,5	4,8	2,9	16,2	7,1	5,3	9,2
2007 mai	122,3	2,8	4,7	18,3	18,4	5,6	6,7	3,3	15,4	5,1	2,9	16,2	7,1	5,0	10,9
2007 juuni	126,2	2,8	4,8	19,2	18,8	5,7	6,7	3,3	16,6	5,0	3,1	16,6	7,3	5,1	11,3
2007 juuli	124,6	2,9	4,8	19,4	19,1	5,7	6,7	3,3	16,3	5,0	2,8	17,0	7,3	5,2	9,1
2007 aug	128,9	2,9	4,8	20,1	19,5	5,7	6,9	3,5	16,4	5,1	2,9	17,0	7,4	5,4	11,2
2007 sept	128,4	5,6	6,9	3,5	16,3	5,2	2,6	16,8	7,3	5,1	.
<i>protsent kogueksportidist</i>															
2006	100,0	2,3	3,6	15,5	14,0	4,0	5,6	2,8	14,4	3,9	2,5	13,3	5,6	3,9	8,8
Import (CIF)															
2003	986,9	23,7	36,9	138,6	109,0	47,4	50,5	19,4	110,5	74,4	52,1	142,8	68,8	39,9	72,9
2004	1 073,4	25,4	39,8	144,4	116,8	56,6	53,3	23,2	113,3	92,3	54,0	162,3	72,8	45,1	74,1
2005	1 225,7	26,3	42,2	152,4	129,4	76,2	58,0	25,5	119,9	117,9	53,0	191,3	95,9	53,7	83,7
2006	1 404,3	28,4	47,7	166,6	154,5	95,6	62,4	29,5	131,0	144,4	56,9	217,6	110,6	66,2	93,0
2006 II kv	349,3	7,0	11,6	42,9	37,7	25,5	15,4	7,5	32,3	35,5	14,2	54,9	27,3	16,3	21,4
2006 III kv	355,2	7,2	12,1	41,4	39,5	24,1	16,1	7,5	32,8	35,9	14,3	54,8	28,1	16,8	24,7
2006 IV kv	358,8	7,1	12,6	40,8	41,6	22,2	15,9	7,6	33,5	39,5	14,3	54,1	27,9	17,4	24,4
2007 I kv	360,6	7,0	12,9	40,8	42,4	22,6	16,9	7,9	33,6	42,1	14,9	53,8	26,5	17,9	21,4
2007 II kv	359,3	7,1	12,8	41,5	43,4	23,7	16,5	7,9	32,1	39,8	14,0	53,0	26,9	18,3	22,4
2007 III kv	373,0	23,6	17,2	8,1	32,9	44,6	14,4	53,6	27,6	18,7	.
2007 apr	119,3	2,4	4,3	13,9	14,1	8,0	5,7	2,6	10,6	13,0	4,5	17,4	8,4	6,0	8,4
2007 mai	119,0	2,2	4,3	13,5	14,3	7,8	5,1	2,6	10,9	13,1	4,8	17,7	8,9	6,1	7,7
2007 juuni	121,0	2,4	4,2	14,1	15,0	7,9	5,6	2,7	10,6	13,7	4,8	17,9	9,6	6,2	6,2
2007 juuli	124,1	2,5	4,2	14,4	14,7	8,2	5,7	2,7	10,9	14,8	4,7	18,4	9,4	6,1	7,5
2007 aug	124,4	2,4	4,4	14,5	15,2	7,8	5,8	2,7	10,8	15,0	5,0	18,1	9,1	6,2	7,4
2007 sept	124,5	7,6	5,7	2,7	11,2	14,8	4,7	17,2	9,2	6,4	.
<i>protsent koguimportidist</i>															
2006	100,0	2,0	3,4	11,9	11,0	6,8	4,4	2,1	9,3	10,3	4,1	15,5	7,9	4,7	6,6
Saldo															
2003	72,1	1,1	1,7	56,0	16,2	-18,2	12,4	5,4	56,5	-39,3	-20,8	-8,1	-9,4	-2,1	20,6
2004	72,6	0,4	2,3	59,9	21,9	-20,7	13,3	8,6	59,3	-51,9	-20,7	-10,7	-8,3	-4,5	23,5
2005	14,8	2,6	3,0	50,5	29,1	-32,5	12,8	9,2	65,1	-74,6	-19,0	-24,9	-22,7	-6,8	23,0
2006	-9,4	3,3	2,1	50,0	41,0	-40,4	15,3	9,4	70,1	-90,4	-22,3	-32,7	-32,7	-11,5	29,4
2006 II kv	-7,8	0,9	0,7	11,0	10,4	-12,6	3,2	2,5	17,4	-22,8	-5,8	-9,9	-8,2	-2,8	8,2
2006 III kv	-5,7	0,7	0,7	13,3	10,3	-9,8	3,5	2,2	17,1	-22,2	-5,7	-8,7	-8,9	-3,2	5,1
2006 IV kv	8,0	1,1	0,5	13,9	10,7	-6,5	5,0	2,1	17,7	-24,8	-5,7	-5,1	-7,8	-3,2	10,0
2007 I kv	9,8	1,3	0,5	15,9	11,8	-6,9	3,6	2,4	16,3	-27,8	-6,1	-4,7	-5,1	-3,0	11,5
2007 II kv	10,3	1,3	1,1	14,5	11,9	-7,0	3,5	2,0	16,4	-24,9	-5,2	-4,0	-5,5	-2,9	9,0
2007 III kv	8,9	-6,6	3,4	2,2	16,2	-29,3	-6,1	-2,9	-5,6	-3,1	.
2007 apr	1,7	0,4	0,2	4,6	4,1	-2,6	0,9	0,7	5,9	-8,2	-1,6	-1,2	-1,4	-0,8	0,7
2007 mai	3,4	0,6	0,4	4,8	4,1	-2,2	1,5	0,7	4,6	-8,0	-1,9	-1,5	-1,8	-1,1	3,2
2007 juuni	5,2	0,4	0,5	5,1	3,8	-2,3	1,0	0,6	5,9	-8,7	-1,6	-1,2	-2,3	-1,1	5,1
2007 juuli	0,5	0,4	0,6	5,0	4,4	-2,5	1,1	0,6	5,4	-9,8	-1,9	-1,4	-2,0	-1,0	1,7
2007 aug	4,5	0,5	0,4	5,7	4,3	-2,1	1,1	0,8	5,6	-9,8	-2,1	-1,1	-1,7	-0,9	3,8
2007 sept	3,9	-2,0	1,2	0,8	5,2	-9,6	-2,1	-0,4	-1,9	-1,3	.

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused, mis põhinevad Eurostati andmetel (saldo ning veerud 5, 12 ja 15).

8.1 Efektiivsed vahetuskursid¹

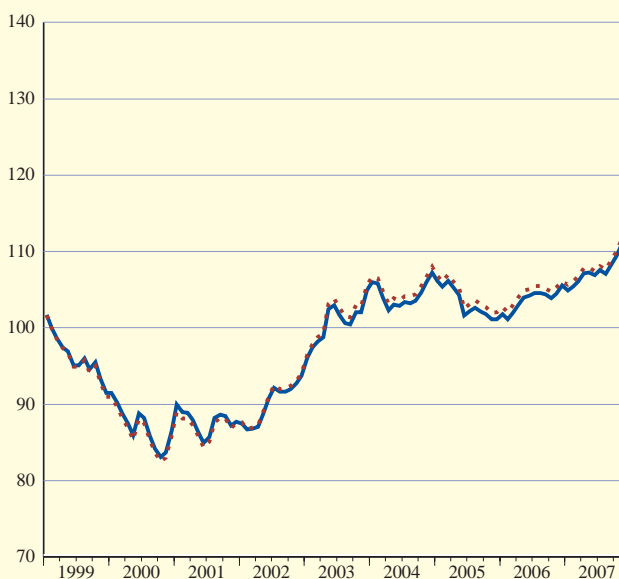
(perioodi keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

	EER-24						EER-44	
	Nominaalne	Reaalne; tarbija-hinna-indeksi alusel	Reaalne; tootja-hinnaindeksi alusel	Reaalne; SKP deflaatoriga korrutatud	Reaalne; töötleva tööstuse tööjõuühikukulu alusel	Reaalne; kogumajanduse tööjõuühikukulu alusel	Nominaalne	Reaalne; tarbija-hinna-indeksi alusel
	1	2	3	4	5	6	7	8
2004	104,3	105,1	104,2	103,5	101,0	103,7	111,2	105,6
2005	103,3	104,2	102,5	102,3	99,4	102,1	109,7	103,7
2006	103,6	104,5	102,9	102,3	99,8	101,7	110,0	103,4
2006 III kv	104,5	105,4	103,7	103,0	101,2	102,7	111,2	104,5
IV kv	104,6	105,4	104,1	103,2	99,7	101,0	111,3	104,3
2007 I kv	105,5	106,1	104,5	104,0	99,8	102,2	112,0	104,8
II kv	107,1	107,7	104,6	105,4	101,1	103,2	113,5	106,0
III kv	107,6	108,2	104,9	.	.	.	114,1	106,4
2006 nov	104,5	105,3	103,9	-	-	-	111,1	104,2
dets	105,5	106,1	104,9	-	-	-	112,3	105,0
2007 jaan	104,9	105,6	104,4	-	-	-	111,5	104,3
veebr	105,4	106,1	104,6	-	-	-	111,9	104,6
märts	106,1	106,7	104,7	-	-	-	112,7	105,4
apr	107,1	107,8	105,0	-	-	-	113,7	106,3
mai	107,3	107,9	104,6	-	-	-	113,6	106,1
juuni	106,9	107,4	104,2	-	-	-	113,1	105,6
juuli	107,6	108,1	104,7	-	-	-	113,9	106,3
aug	107,1	107,7	104,7	-	-	-	113,7	106,0
sept	108,2	108,8	105,5	-	-	-	114,7	107,0
okt	109,4	110,0	106,4	-	-	-	115,7	107,9
nov	111,0	111,6	107,8	-	-	-	117,6	109,6
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>							
2007 nov	1,4	1,5	1,3	-	-	-	1,6	1,6
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>							
2007 nov	6,2	6,0	3,8	-	-	-	5,8	5,2

J35 Efektiivsed vahetuskursid

(kuu keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

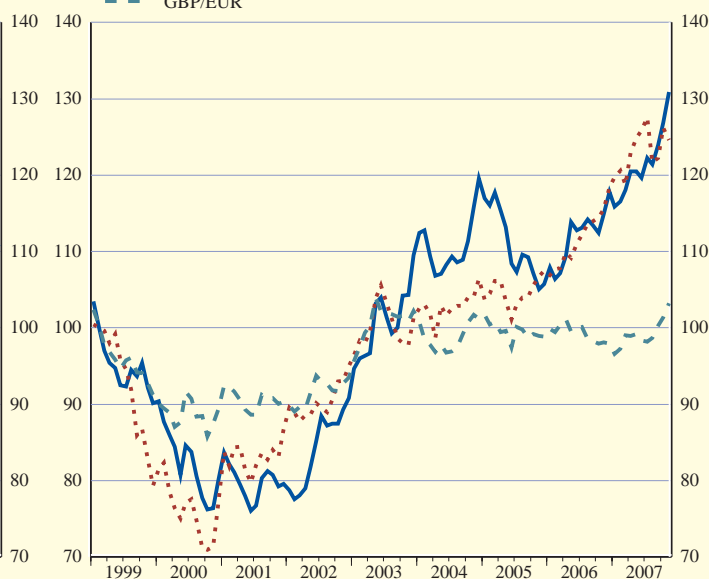
- nominaalne efektiivne vahetuskurs, EER-24
- reaalne efektiivne vahetuskurs (THI alusel), EER-24

J36 Kahepoolsed vahetuskursid

(kuu keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

- USD/EUR
- JPY/EUR
- - - GBP/EUR

Allikas: EKP.

¹ Kaubanduspartnerite gruppide mõiste ja muu teave on esitatud üldmärkustes.

8.2 Kahepoolsed vahetuskursid

(perioodi keskmised; omavääringute ühikuid euro kohta)

	Taani kroon	Rootsi kroon	Naelsterling	USA dollar	Jaapani jeen	Šveitsi frank	Lõuna-Korea vonn	Hongkongi dollar	Singapuri dollar	Kanada dollar	Norra kroon	Austraalia dollar
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2004	7,4399	9,1243	0,67866	1,2439	134,44	1,5438	1 422,62	9,6881	2,1016	1,6167	8,3697	1,6905
2005	7,4518	9,2822	0,68380	1,2441	136,85	1,5483	1 273,61	9,6768	2,0702	1,5087	8,0092	1,6320
2006	7,4591	9,2544	0,68173	1,2556	146,02	1,5729	1 198,58	9,7545	1,9941	1,4237	8,0472	1,6668
2007 I kv	7,4524	9,1894	0,67062	1,3106	156,43	1,6162	1 230,80	10,2334	2,0073	1,5357	8,1690	1,6670
II kv	7,4500	9,2573	0,67880	1,3481	162,89	1,6478	1 252,05	10,5372	2,0562	1,4791	8,1060	1,6214
III kv	7,4446	9,2639	0,68001	1,3738	161,90	1,6473	1 274,31	10,7250	2,0841	1,4374	7,9175	1,6229
2007 mai	7,4519	9,2061	0,68136	1,3511	163,22	1,6506	1 253,27	10,5642	2,0581	1,4796	8,1394	1,6378
juuni	7,4452	9,3290	0,67562	1,3419	164,55	1,6543	1 245,39	10,4854	2,0619	1,4293	8,0590	1,5930
juuli	7,4410	9,1842	0,67440	1,3716	166,76	1,6567	1 259,70	10,7247	2,0789	1,4417	7,9380	1,5809
aug	7,4429	9,3231	0,67766	1,3622	159,05	1,6383	1 273,37	10,6469	2,0744	1,4420	7,9735	1,6442
sept	7,4506	9,2835	0,68887	1,3896	159,82	1,6475	1 291,46	10,8151	2,1009	1,4273	7,8306	1,6445
okt	7,4534	9,1735	0,69614	1,4227	164,95	1,6706	1 301,67	11,0327	2,0849	1,3891	7,6963	1,5837
nov	7,4543	9,2889	0,70896	1,4684	162,89	1,6485	1 348,46	11,4211	2,1242	1,4163	7,9519	1,63732
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>												
2007 nov	0,0	1,3	1,8	3,2	-1,2	-1,3	3,6	3,5	1,9	2,0	3,3	3,4
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>												
2007 nov	0,0	2,1	5,2	14,0	7,8	3,5	11,9	13,9	6,0	-3,2	-3,5	-1,9
	Tšehhi kroon	Eesti kroon	Küprose nael	Läti lant	Leedu lant	Ungari forint	Malta liir	Poola zlott	Slovakkia kroon	Bulgaaria lev	Uus Rumeenia leu ¹	
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
2004	31,891	15,6466	0,58185	0,6652	3,4529	251,66	0,4280	4,5268	40,022	1,9533	40 510	
2005	29,782	15,6466	0,57683	0,6962	3,4528	248,05	0,4299	4,0230	38,599	1,9558	3,6209	
2006	28,342	15,6466	0,57578	0,6962	3,4528	264,26	0,4293	3,8959	37,234	1,9558	3,5258	
2007 I kv	28,037	15,6466	0,57915	0,7023	3,4528	252,32	0,4293	3,8863	34,347	1,9558	3,3812	
II kv	28,272	15,6466	0,58272	0,6986	3,4528	248,31	0,4293	3,8005	33,751	1,9558	3,2789	
III kv	27,941	15,6466	0,58417	0,6988	3,4528	251,82	0,4293	3,7900	33,579	1,9558	3,2321	
2007 mai	28,231	15,6466	0,58303	0,6965	3,4528	248,42	0,4293	3,7819	33,736	1,9558	3,2836	
juuni	28,546	15,6466	0,58352	0,6963	3,4528	250,29	0,4293	3,8074	34,002	1,9558	3,2243	
juuli	28,359	15,6466	0,58412	0,6969	3,4528	246,90	0,4293	3,7682	33,326	1,9558	3,1345	
aug	27,860	15,6466	0,58420	0,6978	3,4528	255,20	0,4293	3,8116	33,603	1,9558	3,2246	
sept	27,573	15,6466	0,58420	0,7021	3,4528	253,33	0,4293	3,7891	33,829	1,9558	3,3481	
okt	27,335	15,6466	0,58420	0,7030	3,4528	251,02	0,4293	3,7062	33,624	1,9558	3,3537	
nov	26,733	15,6466	0,58420	0,7005	3,4528	254,50	0,4293	3,6575	33,232	1,9558	3,4739	
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>												
2007 nov	-2,2	0,0	0,0	-0,4	0,0	1,4	0,0	-1,3	-1,2	0,0	3,6	
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>												
2007 nov	-4,6	0,0	1,1	0,5	0,0	-1,7	0,0	-4,4	-7,4	0,0	-0,6	
	Hiiu jüaan ²	Horvaatia kuna ²	Islandi kroon	Indoneesia rupia ²	Malaisia ringgit ²	Uus-Meremaa dollar	Filipiinide peeso ²	Vene rubla ²	Lõuna-Aafrika rand	Tai baat ²	Uus Türgi liir ³	
	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	
2004	10,2967	7,4967	87,14	11 127,34	4,7273	1,8731	69,727	35,8192	8,0092	50,077	1 777 052	
2005	10,1955	7,4008	78,23	12 072,83	4,7119	1,7660	68,494	35,1884	7,9183	50,068	1,6771	
2006	10,0096	7,3247	87,76	11 512,37	4,6044	1,9373	64,379	34,1117	8,5312	47,594	1,8090	
2007 I kv	10,1688	7,3656	89,28	11 934,33	4,5842	1,8836	63,609	34,4795	9,4919	44,538	1,8492	
II kv	10,3476	7,3494	85,82	12 082,62	4,6204	1,8188	63,134	34,8589	9,5688	44,011	1,8029	
III kv	10,3834	7,3080	86,71	12 705,62	4,7608	1,8508	63,035	35,0350	9,7645	43,220	1,7685	
2007 mai	10,3689	7,3258	85,12	11 927,80	4,5962	1,8441	63,136	34,8999	9,4855	44,507	1,8029	
juuni	10,2415	7,3313	84,26	12 056,30	4,6237	1,7738	61,968	34,7739	9,6198	43,492	1,7728	
juuli	10,3899	7,2947	83,16	12 441,28	4,7184	1,7446	62,418	35,0292	9,5712	41,870	1,7574	
aug	10,3162	7,3161	88,46	12 765,65	4,7457	1,8786	62,862	34,9211	9,8391	43,337	1,7921	
sept	10,4533	7,3134	88,59	12 927,37	4,8249	1,9358	63,911	35,1723	9,8912	44,570	1,7536	
okt	10,6741	7,3284	86,30	12 945,80	4,8005	1,8739	62,894	35,4008	9,6371	44,898	1,7089	
nov	10,8957	7,3365	89,34	13 608,92	4,9279	1,9231	63,271	35,9174	9,8553	46,120	1,7498	
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>												
2007 nov	2,1	0,1	3,5	5,1	2,7	2,6	0,6	1,5	2,3	2,7	2,4	
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>												
2007 nov	7,6	-0,2	0,1	15,6	5,0	-0,2	-1,4	4,8	5,3	-2,0	-6,9	

Allikas: EKP.

¹ Varasemate kui 2005. aasta juuli andmete puhul võrdub 10 000 Rumeenia leud 1 uue Rumeenia leuga.² Nende vääringute puhul arvutab ja avaldab EKP euro vahetuskursi kontrollmäärasid alates 1. aprillist 2005. Varasemad andmed on ligikaudsed.³ Varasemate kui 2005. aasta jaanuari andmete puhul võrdub 1 000 000 Türgi liiri 1 uue Türgi liiriga.

EUROALAVÄLINE ARENG

9.1 Teistes Euroopa Liidu liikmesriikides

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole märgitud teisiti)

1. Majanduslik ja finantssektori areng

	Bulgaa- ria	Tšehhi Vabariik	Taani	Eesti	Küpros	Läti	Leedu	Ungari	Malta	Poola	Rumeenia	Slovakkia	Rootsi	Ühend- kuningriik
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ÜTHI														
2005	6,0	1,6	1,7	4,1	2,0	6,9	2,7	3,5	2,5	2,2	9,1	2,8	0,8	2,1
2006	7,4	2,1	1,9	4,4	2,2	6,6	3,8	4,0	2,6	1,3	6,6	4,3	1,5	2,3
2007 I kv	5,3	1,7	1,9	5,1	1,4	7,6	4,4	8,8	0,8	2,0	3,9	2,1	1,7	2,8
II kv	4,7	2,6	1,5	5,8	1,8	8,5	5,0	8,5	-0,9	2,3	3,9	1,7	1,4	2,6
III kv	9,0	2,7	1,0	6,7	2,3	10,4	5,9	7,3	0,4	2,4	5,1	1,4	1,4	1,8
2007 juuni	5,3	2,6	1,3	6,0	1,7	8,9	5,0	8,5	-0,6	2,6	3,9	1,5	1,3	2,4
juuli	6,8	2,5	1,1	6,5	2,3	9,5	5,1	8,5	-0,2	2,5	4,1	1,2	1,4	1,9
aug	9,3	2,6	0,9	6,1	2,2	10,2	5,6	7,1	0,6	2,1	5,0	1,2	1,2	1,8
sept	11,0	2,8	1,2	7,5	2,3	11,5	7,1	6,4	0,9	2,7	6,1	1,7	1,6	1,8
okt	10,6	4,0	1,8	8,7	2,7	13,2	7,6	6,9	1,6	3,1	6,9	2,4	1,9	2,1
Valitsussektori eelarve puudujääk (-) / ülejääk (+) (prosent SKP suhtes)														
2004	2,3	-3,0	1,9	1,8	-4,1	-1,0	-1,5	-6,5	-4,9	-5,7	-1,5	-2,4	0,8	-3,4
2005	2,0	-3,5	4,6	1,9	-2,4	-0,4	-0,5	-7,8	-3,1	-4,3	-1,4	-2,8	2,4	-3,3
2006	3,2	-2,9	4,6	3,6	-1,2	-0,3	-0,6	-9,2	-2,5	-3,8	-1,9	-3,7	2,5	-2,7
Valitsussektori koguvõlg (prosent SKP suhtes)														
2004	37,9	30,4	44,0	5,1	70,2	14,5	19,4	59,4	72,7	45,7	18,8	41,4	52,4	40,4
2005	29,2	30,2	36,3	4,4	69,1	12,5	18,6	61,6	70,8	47,1	15,8	34,2	52,2	42,1
2006	22,8	30,1	30,3	4,0	65,2	10,6	18,2	65,6	64,7	47,6	12,4	30,4	47,0	43,2
Pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäär (protsenti aastas, perioodi keskmine)														
2007 mai	4,26	4,23	4,34	-	4,44	6,03	4,36	6,53	4,61	5,29	7,39	4,40	4,15	5,20
juuni	4,57	4,53	4,65	-	4,44	5,62	4,57	6,71	5,12	5,52	7,05	4,66	4,44	5,49
juuli	4,79	4,59	4,58	-	4,44	5,28	4,89	6,58	5,18	5,60	6,86	4,70	4,45	5,46
aug	4,79	4,48	4,39	-	4,44	5,32	4,80	6,80	4,94	5,68	6,93	4,65	4,25	5,19
sept	4,44	4,54	4,36	-	4,45	5,21	4,72	6,67	4,85	5,69	6,93	4,61	4,22	5,05
okt	4,59	4,50	4,39	-	4,60	5,06	4,72	6,61	4,92	5,64	6,93	4,64	4,31	5,00
3 kuu intressimäär (protsenti aastas, perioodi keskmine)														
2007 mai	4,40	2,77	4,28	4,69	3,99	9,99	4,89	-	4,23	4,44	7,62	4,16	3,57	5,77
juuni	4,53	2,93	4,37	4,74	3,99	8,09	4,91	8,02	4,36	4,52	7,26	4,27	3,67	5,88
juuli	4,69	3,07	4,42	4,73	4,05	6,66	4,97	7,87	4,48	4,78	6,92	4,34	3,78	6,02
aug	4,80	3,28	4,66	4,94	4,43	7,99	5,25	7,83	4,36	4,91	6,69	4,33	3,96	6,42
sept	5,25	3,46	4,85	5,21	4,31	11,06	5,59	7,72	4,37	5,09	6,82	4,32	4,22	6,65
okt	5,59	3,55	4,84	5,22	4,34	12,75	5,93	7,60	4,37	5,13	6,82	4,33	4,37	6,27
Reaalne SKP														
2005	6,2	6,5	3,1	10,2	3,9	10,6	7,9	4,1	3,1	3,6	4,2	6,6	3,3	1,8
2006	6,1	6,4	3,5	11,2	3,8	11,9	7,7	3,9	3,2	6,2	7,7	8,5	4,1	2,8
2007 I kv	6,2	6,2	2,9	10,1	4,0	11,2	7,6	2,6	3,5	6,7	6,0	8,3	3,2	3,1
II kv	6,6	6,0	0,5	7,6	3,8	11,0	7,6	1,6	3,7	6,6	5,6	9,3	2,9	3,1
III kv	.	.	1,7	.	.	.	11,6	.	.	5,8	5,7	9,4	2,6	3,2
Jooksev- ja kapitalikontode saldo, protsent SKP suhtes														
2005	-11,0	-1,5	4,5	-9,3	-5,3	-11,2	-5,9	-6,0	-5,5	-1,3	-7,9	-8,5	6,9	-2,3
2006	-15,0	-2,8	2,6	-13,2	-5,7	-21,1	-9,6	-5,9	-3,7	-2,6	-10,5	-7,1	6,3	-3,2
2006 IV kv	-25,3	-4,8	1,2	-14,1	-25,4	-26,0	-10,5	-4,1	-4,0	-3,3	-10,0	-6,2	7,1	-3,8
2007 I kv	-27,3	2,1	-2,1	-21,1	-13,2	-24,4	-12,2	-5,0	-10,1	-2,4	-16,9	1,0	9,4	-3,6
II kv	-19,2	-4,8	2,8	-12,9	-2,9	-22,7	-14,6	-6,6	-4,7	-4,2	-16,0	-6,9	5,0	-2,4
Tööjõu erikulud														
2005	2,4	-0,7	0,9	2,6	1,4	15,2	5,9	3,1	0,3	0,3	.	4,3	0,0	3,9
2006	4,5	1,0	2,2	8,0	-0,2	14,0	8,5	.	0,5	.	.	1,7	0,4	2,5
2007 I kv	14,6	3,1	4,4	16,0	-	-	4,6	-	-0,3	-	-	2,5	4,1	0,5
II kv	13,2	2,6	6,3	20,1	-	-	7,7	-	-0,2	-	-	-0,4	3,7	2,5
III kv	.	.	3,9	.	-	-	.	-	.	.	-	0,3	2,8	.
Standardne tööpuudus protsendina tööst (sesoonselt kohandatud)														
2005	10,1	7,9	4,8	7,9	5,2	8,9	8,2	7,2	7,3	17,7	7,1	16,3	7,4	4,8
2006	8,9	7,1	3,9	5,9	4,6	6,9	5,6	7,4	7,3	13,8	7,3	13,3	7,1	5,3
2007 I kv	7,7	5,8	4,0	4,9	4,0	6,4	4,7	7,3	6,6	10,8	6,4	11,3	6,5	5,4
II kv	7,0	5,5	3,7	5,1	3,9	5,8	4,4	7,2	6,4	9,9	6,7	11,3	6,1	5,3
III kv	6,5	5,2	3,2	5,5	3,8	5,3	4,3	7,2	6,3	9,2	7,2	11,2	5,7	.
2007 juuni	6,8	5,4	3,7	5,2	3,8	5,6	4,2	7,2	6,4	9,6	6,8	11,3	5,8	5,2
juuli	6,7	5,3	3,3	5,4	3,9	5,5	4,4	7,2	6,3	9,5	7,1	11,2	5,6	5,2
aug	6,5	5,2	3,3	5,5	3,8	5,3	4,2	7,3	6,3	9,2	7,2	11,2	5,8	5,2
sept	6,3	5,1	3,2	5,6	3,7	5,2	4,2	7,2	6,3	8,9	7,3	11,2	5,9	.
okt	6,2	5,0	2,9	5,4	3,8	5,0	4,3	7,3	6,2	8,8	7,3	11,2	5,8	.

Allikad: Euroopa Komisjon (Eurostat ning majanduse ja rahanduse peadirektoraat); riikide andmed, Reuters ja EKP arvutused.

9.2 Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis

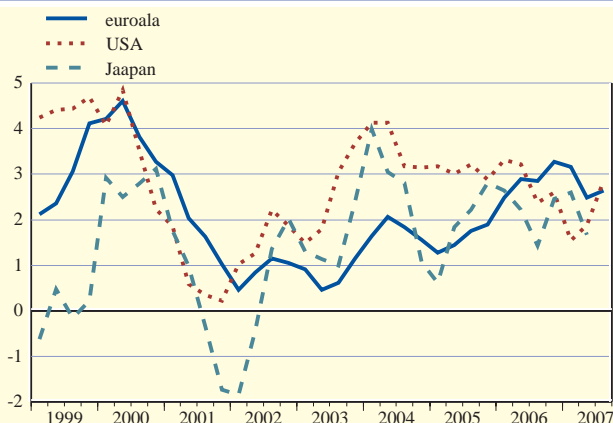
(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

1. Majanduslik ja finantssektori areng

	Tarbija- hinnaindeks	Tööjõu erikuld (töötlev tööstus) ¹	Reaalne SKP	Tööstus- toodangu indeks (töötlev tööstus)	Tööpuudus, protsenti tööjõu suhtes (sesoonselt kohandatud)	Lai raha- pakkumise ²	3 kuu pankade- vaheline hoiuste intressi- määr ³ , protsenti aastas	10aastaste riigivõla- kirjade intressi- määr ³ , protsenti aastas	Oma- vääringu vahetus- kurs ⁴ euro suhtes	Valitsus- sektori eelarve puudujääk (-)/ üle- jääk (+) (protsendi- na SKPst)	Valitsus- sektori koguvõlg ⁵ (protsendi- na SKPst)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
USA											
2003	2,3	0,8	2,5	1,3	6,0	7,0	1,22	4,00	1,1312	-4,8	48,0
2004	2,7	-0,1	3,6	3,0	5,5	4,7	1,62	4,26	1,2439	-4,4	48,9
2005	3,4	-0,5	3,1	4,0	5,1	4,4	3,56	4,28	1,2441	-3,6	49,2
2006	3,2	-1,5	2,9	5,0	4,6	4,8	5,19	4,79	1,2556	-2,6	48,7
2006 III kv	3,3	-3,9	2,4	6,1	4,7	4,6	5,43	4,90	1,2743	-2,9	48,6
2006 IV kv	1,9	0,4	2,6	3,6	4,5	4,9	5,37	4,63	1,2887	-2,1	48,7
2007 I kv	2,4	0,9	1,5	2,3	4,5	5,4	5,36	4,68	1,3106	-3,0	49,7
2007 II kv	2,7	2,4	1,9	2,0	4,5	6,2	5,36	4,84	1,3481	-2,6	48,7
2007 III kv	2,4	2,8	2,8	1,9	4,6	6,4	5,45	4,74	1,3738	.	.
2007 juuli	2,4	-	-	2,4	4,6	6,0	5,36	5,01	1,3716	-	-
2007 aug	2,0	-	-	1,6	4,6	6,6	5,48	4,68	1,3622	-	-
2007 sept	2,8	-	-	1,7	4,7	6,7	5,49	4,51	1,3896	-	-
2007 okt	3,5	-	-	2,4	4,7	6,3	5,15	4,52	1,4227	-	-
2007 nov	.	-	-	.	.	.	4,96	4,16	1,4684	-	-
Jaapan											
2003	-0,2	-3,9	1,5	3,2	5,2	1,7	0,06	0,99	130,97	-7,9	151,4
2004	0,0	-4,9	2,7	5,5	4,7	1,9	0,05	1,50	134,44	-6,2	157,6
2005	-0,3	-0,6	1,9	1,1	4,4	1,8	0,06	1,39	136,85	-6,4	164,2
2006	0,2	-2,6	2,2	4,8	4,1	1,1	0,30	1,74	146,02	.	.
2006 III kv	0,6	-2,8	1,4	5,6	4,1	0,6	0,41	1,80	148,09	.	.
2006 IV kv	0,3	-3,6	2,4	5,9	4,1	0,6	0,49	1,70	151,72	.	.
2007 I kv	-0,1	-2,2	2,5	3,0	4,0	1,0	0,62	1,68	156,43	.	.
2007 II kv	-0,1	.	1,5	2,4	3,8	1,5	0,69	1,74	162,89	.	.
2007 III kv	-0,1	.	2,2	2,7	3,8	1,9	0,89	1,72	161,90	.	.
2007 juuli	0,0	.	-	3,2	3,6	2,1	0,77	1,89	166,76	-	-
2007 aug	-0,2	.	-	4,4	3,8	1,8	0,92	1,65	159,05	-	-
2007 sept	-0,2	.	-	0,8	4,0	1,8	0,99	1,61	159,82	-	-
2007 okt	0,3	.	-	4,7	4,0	1,9	0,97	1,66	164,95	-	-
2007 nov	.	.	-	.	.	.	0,91	1,51	162,89	-	-

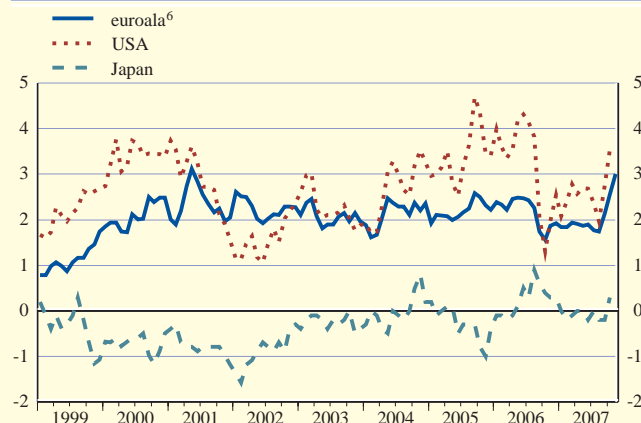
J37 Reaalne sisemajanduse koguprodukt

(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

J38 Tarbijahinnaindeks

(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

Allikad: riikide andmed (veerud 1, 2 (USA), 3, 4, 5 (USA), 6, 9 ja 10); OECD (veerg 2 (Jaapan)); Eurostat (veerg 5 (Jaapan), joonistel esitatud andmed euroala kohta); Reuters (veerud 7 ja 8); EKP arvutused (veerg 11).

¹ USA andmed on sesoonselt kohandatud.

² Perioodi keskmised väärtused; M2 USA puhul, M2 + hoiusertifikaadid Jaapani puhul.

³ Täpsem teave punktides 4.6 ja 4.7.

⁴ Täpsem teave punktis 8.2.

⁵ Valitsussektori konsolideeritud koguvõlg (perioodi lõpu seisuga).

⁶ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

JOONISTE LOETELU

J1	Rahaagregaadid	S12
J2	Vastaskirjed	S12
J3	Rahaagregaatide komponendid	S13
J4	Pikemaajaliste finantskohustuste komponendid	S13
J5	Laenud finantsvahendajatele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele	S14
J6	Laenud kodumajapidamistele	S15
J7	Laenud valitsussektorile ja euroalavälistele residentidele	S16
J8	Hoiused kokku sektorite lõikes (finantsvahendajad)	S17
J9	Hoiused kokku ja M3s olevad hoiused sektorite lõikes (finantsvahendajad)	S17
J10	Hoiused kokku sektorite lõikes (kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted ja kodumajapidamised)	S18
J11	Hoiused kokku ja M3s olevad hoiused sektorite lõikes (kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted ja kodumajapidamised)	S18
J12	Valitsussektori ja euroalaväliste residentide hoiused	S19
J13	Rahaloomeasutuste väärtpaberid	S20
J14	Investeeringufondide varad kokku	S24
J15	Bilansiline jääk kokku ja euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid, v.a aktsiad (kogusumma)	S35
J16	Väärtpaberite (v.a aktsiate) netoemissioon, sesoonselt kohandatud ja kohandamata	S37
J17	Lühiajaliste võlaväärtpaberite aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis väeringutes kokku	S38
J18	Lühiajaliste võlaväärtpaberite aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis väeringutes kokku	S39
J19	Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad	S40
J20	Noteeritud aktsiate emissiooni koguväärtus emitendi sektori kaupa	S41
J21	Lepingulise tähtajaga uued hoiused	S43
J22	Ujuva intressimääraga ja kuni üheaastase fikseeritud intressimääraga uued laenud	S43
J23	Euroala rahaturu intressimäärad	S44
J24	3 kuu rahaturu intressimäärad	S44
J25	Euroala riigivõlakirjade intressimäärad	S45
J26	10aastaste riigivõlakirjade intressimäärad	S45
J27	Dow Jonesi EURO STOXX üldindeks, Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225	S46
J28	Puudujääk, laenuvajadus ja võla muutus	S59
J29	Maastrichti võlg	S59
J30	Maksebilanss: jooksevkonto	S60
J31	Maksebilanss: otse- ja portfelliinvesteeringud (netosumma)	S60
J32	Maksebilanss: kaubad	S61
J33	Maksebilanss: teenused	S61
J34	Peamised maksebilansitehingud, mis mõjutavad rahaloomeasutuste netovälisvarasid	S65
J35	Efektiivsed vahetuskursid	S72
J36	Kahepoolsed vahetuskursid	S72
J37	Reaalne sisemajanduse koguprodukt	S75
J38	Tarbijahinnaindeks	S75

TEHNILISED MÄRKUSED

EUROALA ÜLEVAADE

RAHAPOLIITILISE ARENGU KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kuuga t lõppeva kvartali keskmine kasvumäär arvutatakse välja järgnevalt:

$$a) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0,5I_{t-3}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0,5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kus I_t tähistab kohandatud bilansilise jäägi indeksit kuus t (vt ka allpool). Sarnaselt arvutatakse välja ka kuuga t lõppeva aasta keskmine kasvumäär:

$$b) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0,5I_{t-12}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0,5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

OSAD 2.1–2.6

TEHINGUTE ARVUTAMINE

Kuiste tehingute arvutamine põhineb kuistel bilansilise jäägi erinevustel, mida on kohandatud vastavalt ümberliigitustele, muudele ümberhindamistele, vahetuskursside kõikumisele ja kõigile teistele muudatustele, mis ei tulene tehingutest.

Kui L_t tähistab bilansilist jääki kuu t lõpus, C_t^M kohandamist ümberliigituste põhjal kuus t, E_t^M kohandamist vahetuskursside põhjal ja V_t^M kohandamist muude ümberhindamiste põhjal, siis avalduvad kuus t tehtud tehingud F_t^M järgnevalt:

$$c) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Sarnaselt arvutatakse välja ka kuuga t lõppeva kvartali tehingud F_t^Q :

$$d) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

kus L_{t-3} tähistab bilansilist jääki kuu t-3 lõpus (eelmise kvartali lõpus) ja näiteks C_t^Q tähistab kuuga t lõppeva kvartali ümberliigituste põhjal tehtud kohandamist.

Selliste kvartaalsete aegridade puhul, mille kohta on nüüd olemas ka kuised andmed (vt allpool), tuletatakse kvartali tehingud kolme kuu tehingute summana.

KUISTE AEGRIDADE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kasvumäärad saab välja arvutada tehingute põhjal või kohandatud bilansilise jäägi indeksi alusel. Kui F_t^M ja L_t on määratletud ülaltoodud viisil, siis saab kohandatud bilansilise jäägi indeksi I_t kuu t kohta välja arvutada järgnevalt:

$$e) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Sesoonselt kohandamata aegridade indeksi baasiks on käesoleval juhul 2006. aasta detsember (2006 = 100). Kohandatud bilansilise jäägi indeksi aegridu on võimalik vaadata EKP kodulehelt (www.ecb.europa.eu) jaotise „Statistics” alajaotisest „Money, banking and financial markets”.

Kuu t aastase kasvumäära a_t , s.t kuuga t lõppeva 12 kuu muutuse saab välja arvutada kahe järgneva valemi põhjal:

$$f) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$g) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Kui pole näidatud teisiti, viitab aastane kasvumäär nimetatud perioodi lõpule. Näiteks arvutatakse 2002. aasta protsentuaalne aastamuutus valemi g põhjal, jagades 2002. aasta detsembri indeksi 2001. aasta detsembri indeksiga.

Valemist g saab tuletada ka ühe aasta piiresse jäävate perioodide kasvumäärad. Näiteks saab kuise kasvumäära a_t^M välja arvutada järgnevalt:

$$h) a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

Lõpetuseks, M3 aastase kasvumäära kolme kuu libiseva keskmise (keskel) saab välja arvutada valemi $(a_{t+1} + a_t + a_{t-1})/3$ järgi, kus a_t on määratletud vastavalt valemile f või g.

KVARTAAALSETE AEGRIDADE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kui F_t^Q ja L_t on määratletud ülaltoodud viisil, siis saab kohandatud bilansilise jäägi indeksi I_t kuuga t lõppeva kvartali kohta välja arvutada järgnevalt:

$$i) I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Kuuga t lõppeva nelja kvartali aastase kasvumäära a_t saab välja arvutada valemi g põhjal.

EUROALA RAHASTATSIKA SESOONNE KOHANDAMINE¹

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA². Sesoonne kohandamine võib hõlmata nädalapäevast kohandamist ja mõningatel juhtudel toimub see kaudselt koostisosade lineaarse kombineerimise teel. Seda rakendatakse M3 puhul, mis on tuletatud sesoonselt kohandatud M1, M2 ja M1 vahe ning M3 ja M2 vahe summeerimise teel.

Kõigepealt toimub kohandatud bilansilise jäägi indeksi sesoonne kohandamine.³ Seejärel kasutatakse saadud sesoonsustegureid ümberliigitamistest ja ümberhindamistest tulenevate tasemetest ja kohandamiste puhul, mille tulemusena saadakse sesoonselt kohandatud tehingud. Sesoonsustegureid uuendatakse kord aastas või vastavalt vajadusele.

OSAD 3.1–3.5

KASUTUSE JA RESSURSSIDE VÕRDSUS

Tabelis 3.1 esitatud andmed on kooskõlas arvepidamise baassamasusega. Mittefinantstehingute puhul võrdub iga tehingukategooria ressursside kogukasutus ressursside koguhulgaga. Antud samasus kehtib ka finantskonto puhul, s.t iga finantsinstrumendi kategooria puhul on finantsvaradega tehtud kogutehingud võrdsed kohustuste kogutehingutega. Teistes aktivakonto ja bilansi muutustes võrdub kogufinantsvara kohustuste kogusummaga iga finantsinstrumendi kategooria lõikes, v.a rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud, mis ei ole oma määratluse alusel mitte ühegi sektori kohustusseks.

TASAKAALUSTAVATE KIRJETE ARVUTAMINE

Tabelites 3.1 ja 3.2 on iga konto lõpus tasakaalustavad kirjed, mis arvutatakse välja järgnevalt:

Kaubandusbilanss võrdub euroala kaupade ja teenuste impordi ja ekspordi vahega ülejäänud maailma suhtes.

Tegevuse netoülejäak ja segatulu määratletakse vaid residentidest sektorite puhul ja arvutatakse kogulisandvärtusena (sisemajanduse koguprodukt euroala turuhindadega), millest lahutatakse töötajatele makstav hüvitis (kasutus), muud maksud ilma tootmissubsidiidumiteta (kasutus) ja põhivara kulum (kasutus).

¹ Vt EKP väljaannet „Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area” (august 2000) ning EKP kodulehe (www.ecb.europa.eu) jaotise „Statistics” alajaotist „Money, banking and financial markets”.

² Vt Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M., ja Chen, B. C. (1998), „New Capabilities and Methods of the X-12-Arima Seasonal Adjustment Program”, Journal of Business and Economic Statistics, 16, 2, lk 127–152, või „X-12-ARIMA Reference Manual”, Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C. Rahvusvahelistel eesmärkidel kasutatakse samuti mudelipõhist TRAMO-SEATSi meetodit. TRAMO-SEATSi kohta lugege lähemalt Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), „Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User”, Hispaania keskpang, töödokument nr 9628, Madrid.

³ Sellest järeldub, et sesoonselt kohandatud aegrea puhul erineb baasperioodi, s.t 2001. aasta detsembri, indeks üldiselt 100st, kajastades antud kuu sesoonsust.

Riiklik netotulu määratletakse üksnes residentidest sektorite puhul ja selle arvutamiseks liidetakse tegevuse netoülejäägile ja segatulule töötajatele makstav hüvitis (ressursid), maksud ilma tootmissubsidiidumideta (ressursid) ja netoomanditulu (ressursid miinus kasutus).

Kasutatav netotulu määratletakse samuti ainult residentidest sektorite puhul ja selle saamiseks liidetakse riiklule netotulule sissetuleku ja vara pealt tasutavad netomaksud (ressursid miinus kasutus), sotsiaalkindlustumaksud (netosumma) (ressursid miinus kasutus), sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused (netosumma) (ressursid miinus kasutus), ja muud jooksevülekanded (netosumma) (ressursid miinus kasutus).

Netosääst on määratletud residentidest sektorite puhul ja selleks liidetakse kasutatavale netotulule kodumajapidamiste pensionifondide reservis oleva netovara muutus (ressursid miinus kasutus) ja sellest lahutatakse lõpptarbimiskulutused (kasutus). Ülejäänud maailma puhul saadakse jooksev väliskonto kaubandusbilansi ja kogu netotulu (ressursid miinus kasutus) kokkuliitmisel.

Netolaenuandmine/-võtmine arvutatakse välja kapitalikonto põhjal, liites netosäästule netokapitaliülekanne (ressursid miinus kasutus), lahutades kapitali kogumahutuse (kasutus), mittetoodetud mittefinantsvarade omandamise ja realiseerimise vahe (kasutus) ning liites põhivara kulumi (ressursid). Seda saab arvutada ka finantskonto põhjal, lahutades finantsvaradega tehtud kogutehingutest kohustustega seotud kogutehingud (nimetatakse ka tehingutest tingitud muutusteks netofinantsvaras). Kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete puhul on vastavalt kapitalikonto ja finantskonto põhjal arvutatud tasakaalustavate kirjete vahel statistiline lahknevus.

Muutused netovaras arvutatakse välja säästudest ja kapitaliülekannetest tulenevate netovara muutuste ning teiste netofinantsvaras toimunud muutuste summana. Andmete puudumise tõttu ei hõlma see praegu muid muutusi mittefinantsvarades.

Netofinantsvara arvutamiseks lahutatakse finantsvarade kogusummast kohustuste kogusumma, samas kui netofinantsvara muutused võrduvad netofinantsvarade kogumuutustega, mis tulenevad tehingutest (laenuandmine/netolaenuvõtmine finantskontost) ja teistest muutustest netofinantsvaras.

Viimaseks kasutatakse tehingutest tulenevate netofinantsvara muutuste väljaarvutamiseks finantsvaratehinguid, mille kogusummast lahutatakse kohustustega seotud kogutehingud. Netofinantsvara muude muutuste leidmiseks lahutatakse finantsvarade muude muutuste kogusummast muud kohustustega seotud kogumuutused.

OSAD 4.3–4.4

VÕLAVÄÄRTPABERITE JA NOTEERITUD AKTSIATE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kasvumäärad arvutatakse välja finantstehingute alusel ning seetõttu ei võeta arvutamisel arvesse ümberliigitamisi, ümberhindamisi, vahetuskursi erinevusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Kasvumäärad võib välja arvutada kas tehingute või tinglike aktsiate indeksi abil. Kui N_t^M tähistab tehinguid (emissiooni netosummat) kuus t ja L_t tähistab kohandatud bilansilist jääki kuu t lõpus, siis tinglike aktsiate indeks I_t arvutatakse kuu t kohta välja järgnevalt:

$$j) \quad I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Baasperiodil, s.t 2001. aasta detsembris, on indeksi väärtuseks 100. Kasvumäär a_t kuus t , mis vastab kuus t lõppeva 12kuulise perioodi muutusele, arvutatakse välja järgmiste valemite põhjal:

$$k) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$l) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Meetod, mida kasutatakse väärtpaberite (v.a aktsiate) kasvumäärade arvutamiseks, on sama mis rahaagregaatide puhul. Ainus erinevus seisneb selles, et tähise „F” asemel kasutatakse tähist „N”. See on tingitud vajadusest eristada viise, kuidas saadakse „netoemissioonid” väärtpaberiemissioonide statistika jaoks ning samaväärsed „tehingud” rahaagregaatide jaoks.

Kuuga t lõppeva kvartali keskmine kasvumäär arvutatakse välja järgnevalt:

$$m) \left(\frac{0,5 I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0,5 I_{t-3}}{0,5 I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0,5 I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kus I_t on tinglike aktsiate indeks kuus t. Samamoodi arvutatakse välja ka kuuga t lõppeva aasta keskmine kasvumäär:

$$n) \left(\frac{0,5 I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0,5 I_{t-12}}{0,5 I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0,5 I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

Osas 4.3 toodud valemit kasutatakse ka osas 4.4 ning see põhineb samuti rahaagregaatide jaoks mõeldud valemil. Osas 4.4 esitatud andmed tuginevad turuväärtustele ja arvutuste aluseks on finantstehingud, mis ei sisalda ümberliigitusi, ümberhindamisi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Vahetuskursi muutusi ei arvestata, sest kõik noteeritud aktsiad on nomineeritud eurodes.

VÄÄRTPABERIEMISSIOONIDE STATISTIKA SESOONNE KOHANDAMINE⁴

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA. Väärtpaberiemissioonide kogusumma sesoonne kohanda-

mine leiab aset kaudsel meetodil sektori ja tähtajakomponendi jaotuste lineaarse kombineerimise teel.

Kõigepealt toimub tinglike aktsiate indeksi sesoonne kohandamine. Seejärel kasutatakse saadud sesoonsustegureid bilansilise jäägi kohandamiseks, millest tuletatakse sesoonselt kohandatud emissioonide netosumma. Sesoonsustegurid vaadatakse üle kord aastas või vastavalt vajadusele.

Sarnaselt valemite l ja m kirjeldatule võib kasvumäära a_t kuus t, mis vastab kuus t lõppeva 6kuulise perioodi muutusele, välja arvutada järgmiste valemite põhjal:

$$o) a_t = \left[\prod_{i=0}^5 \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$p) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-6}} - 1 \right) \times 100$$

OSA 5.1 TABEL I

ÜHTLUSTATUD TARBIAHINNAINDEKSI SESOONNE KOHANDAMINE⁴

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA (vt allmärgust 2 leheküljel S78). Euroala üldise ühtlustatud tarbijahinnaindeksi (ÜTHI) sesoonne kohandamine toimub kaudselt. Selleks summeeritakse euroala töödeldud toiduainete, töötlemata toiduainete, tööstuskaupade (v.a energia) ja teenuste sesoonselt kohandatud aegread. Energia hinnaindeks liidetakse kohandamata kujul, sest vastav aegrida ei sisalda sesoonset komponenti. Sesoonsustegurid vaadatakse üle kord aastas või vastavalt vajadusele.

⁴ Vt EKP väljaannet „Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area” (august 2000), ning EKP kodulehe (<http://www.ecb.europa.eu>) jaotise „Statistics” alajaotist „Money, banking and financial markets”.

OSA 7.1 TABEL 2

MAKSEBILANSI JOOKSEVKONTO SESOONNE KOHANDAMINE

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA (vt allmärkust 2 leheküljel S78). Kaupade, teenuste ja tulude lähteandmeid kohandatakse eelnevalt vastavalt tööpäevade arvu mõjule. Kaupade ja teenuste konto tööpäevade arvu kohandatakse riiklike puhkepäevade arvuga. Kaupade konto krediti andmed kuuluvad eelkohandamisele puhkepäevade arvu alusel. Eelnimetatud aegridade sesoonsel kohandamisel kasutatakse eelkohandatud andmeid. Kogu jooksevkonto sesoonseks kohandamiseks summeeritakse euroala kaupade, teenuste, tulude ja jooksevülekannete sesoonselt kohandatud aegread. Sesoonsuse (ja kauplemispäevaga seonduvaid) tegureid uuendatakse kord poolaastas või vastavalt vajadusele.

ÜLDMÄRKUSED

Kuubulletääni osas „Euroala statistika” keskendutakse euroala kui terviku arvnäitajatele. Täpsem teave ja pikemate perioodide andmed asuvad koos selgitavate lisamärkustega EKP kodulehe (www.ecb.europa.eu) jaotises „Statistics”. See aitab andmetele hõlpsalt ligi pääseda EKP Statistical Data Warehouse’i (<http://sdw.ecb.europa.eu/>) kaudu, kus on ka otsingu- ja allalaadimisvõimalus. Alajaotises „Data services” pakutavad teenused hõlmavad erinevate andmesarjade tellimist ja andmete allalaadimise võimalust CSV (Comma Separated Value, komaeraldusega) failidena. Lisateabe saamiseks palume võtta meiega ühendust elektronposti aadressil statistics@ecb.europa.eu.

Kuubulletäänis sisalduvate arvnäitajate esitamise tähtpäev on tavaliselt EKP nõukogu kuu esimesele istungile eelnev päev. Käesolevas väljaandes sisalduvad andmed on esitatud seisuga 5. detsember 2007.

Kui pole märgitud teisiti, hõlmavad kõik 2007. aasta vaatlustulemuste aegread 13 euroala riiki (s.t senistele riikidele on lisandunud Sloveenia). Intressimäärade, rahastatistika ja ÜTHI (ja järjepidevuse huvides M3 komponentide ja vastaskirjete ning ÜTHI komponentide) puhul viitavad statistilised aegread euroala muutuvale koosseisule. Vajaduse korral on tabelitele lisatud vastavasisuline allmärkus. Seal, kus statistika aluseks olevad andmed on kättesaadavad, kasutatakse 2000. ja 2006. aasta baasil arvutatud absoluutarvudes ja protsentides väljendatud muutuste puhul aastatel 2001 ja 2007 aegridu, mis arvestavad vastavalt Kreeka ja Sloveenia euroalaga liitumise mõju. Varasemad andmed euroala kohta enne Sloveenia liitumist on olemas EKP kodulehel <http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html>.

Statistilised aegread euroala muutuva struktuuri kohta põhinevad euroala koosseisul statistika käsitlemise hetkel. Seega hõlmavad 2001. aastale eelnevad andmed 11 riigist koosnevat euroala, kuhu kuulusid järgmised Euroopa Liidu liikmesriigid: Austria, Belgia, Hispaania, Iirimaa, Itaalia, Luksemburg, Holland, Portugal,

Prantsusmaa, Saksamaa ja Soome. Perioodi 2001–2006 andmed hõlmavad 12 riigist koosnevat euroala, mille puhul eelnimetatud 11 riigile on lisandunud Kreeka. Alates 2007. aastast hõlmavad andmed 13 riigist koosnevat euroala, mille puhul senisele 12 riigile on lisandunud Sloveenia.

Arvestades, et eküü koosseis ei ühti nende riikide endiste vääringutega, kes on kasutusele võtnud ühisraha, on 1999. aastale eelnevast ajast pärinevad summad, mis on konverteeritud osalevatest valuutadest eküüdesse kehtiva eküü vahetuskursi alusel, mõjutatud nende Euroopa Liidu liikmesriikide valuutakursside muutustest, kes pole eurot kasutusele võtnud. Et vältida niisuguste muutuste mõju rahastatistikal, on 1999. aastale eelnevate aastate andmed osades 2.1–2.8 väljendatud ühikutes, mis on konverteeritud omavääringust 31. detsembril 1998. aastal kehtestatud tühistamatu euro vahetuskursi alusel. Kui pole märgitud teisiti, siis põhineb hinna ja kulude statistika enne 1999. aastat vastava riigi omavääringus väljendatud andmetel.

Vajaduse korral on kasutatud koondamise ja/või konsolideerimise (sealhulgas erinevate riikide vahelise konsolideerimise) meetodeid.

Viimased andmed on sageli tinglikud ja võivad muutuda. Erinevused kogusummade ja nende üksikosade vahel võivad tuleneda ümardamisest.

Muude ELi liikmesriikide all peetakse silmas Bulgaariat, Eestit, Küprost, Leedut, Lätit, Maltat, Poolat, Rootsit, Rumeeniat, Slovakkia, Taanit, Tšehhit, Ungarit ja Ühendkuningriiki.

Enamikul juhtudel kattub tabelites kasutatud terminoloogia 1995. aasta Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemis (ESA 95) ning Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatus sisalduvate rahvusvaheliste standarditega. Tehingud viitavad vabatahtlikele tehingutele (mõõdetud otse või tuletatud) ning vood hõlmavad ka muutusi bilansilises jäägis, mis on põhjustatud

hinna ja vahetuskursi muutustest, mahakandmisest ja teistest muutustest.

Tabelites kasutatav mõiste „kuni (x) aastat” tähistab „kuni (x) aastat, viimane kaasa arvatud”.

ÜLEVAADE

Kokkuvõtte euroala põhinäitajate arengust on ära toodud ülevaltlikus tabelis.

RAHAPOLIITIKA STATISTIKA

Osas 1.4 esitatakse statistika kohustusliku reservi ja likviidsustegurite kohta. Aastased ja kvartaalsed näitajad kajastavad vastava aasta/kvartali viimase kohustusliku reservi arvestusperioodi keskmist taset. Kuni 2003. aasta detsembrini algas arvestusperiood kuu 24. päeval ja lõppes järgmise kuu 23. päeval. 23. jaanuaril 2003. aastal andis EKP teada tegevusraamistikus tehtavatest muudatustest, mis jõustusid 10. märtsil 2004. Muudatuste tulemusena algab arvestusperiood põhilise refinantseerimisoperatsiooni arvelduspäeval pärast nõukogu istungit, mil pannakse paika kuiselt hinnatav rahapoliitiline hoiak. Üleminekuajaks ette nähtud kohustusliku reservi arvestusperioodiks oli ajavahemik 24. jaanuarist kuni 9. märtsini 2004.

Osa 1.4 tabelis 1 on toodud kohustusliku reservi kohustuslastest krediidasutuste reservibaasi komponendid. Reservibaas ei hõlma kohustusi Euroopa Keskpankade Süsteemi kohustusliku reservi süsteemi kuuluvate krediidasutuste, EKP ja EKPSis osalevate riikide keskpankade ees. Kui krediidasutus ei suuda dokumentaalselt tõendada oma eelnimetatud asutuste omandis olevate kuni kaheaastase tähtajaga emiteeritud võlaväärtpaberite hulka, võib ta oma reservibaasist maha arvata kindla protsendi nimetatud kohustustest. Kuni 1999. aasta novembrini oli selleks reservibaasi arvutamise määraks 10%, pärast seda 30%.

Osa 1.4 tabel 2 sisaldab möödunud arvestusperioodide keskmisi näitajaid. Iga krediidasutuse kohustusliku reservi arvutamisel kohaldatakse reservimäära kohustusliku reservi baasi kuuluvatele kohustuste kategooriatele, kasutades selleks iga kalendrikuu lõpu bilansi andmeid. Seejärel lahutab iga krediidasutus nimetatud näitajast ühekordse summana 100 000 eurot. Saadud kohustusliku reservi nõuded koondatakse seejärel euroala tasandil (veerg 1). Arvelduskontodel hoitavad vahendid (veerg 2) on keskpangaskrediidasutuste arvelduskontodel hoitavate igapäevaste vahendite koondatud keskmine summa, mis sisaldab kohustusliku reservi nõude täitmisel arvestatavaid vahendeid. Ülereservid (veerg 3) on keskpangaskrediidasutuste arvelduskontodel kohustusliku reservi nõude täitmiseks vajalikke varasid ületavate vahendite keskmine maht arvestusperioodil. Reservide mittetäitmise (veerg 4) all mõistetakse arvestusperioodi jooksul tekkivat krediidasutuste keskpangas asuvate arvelduskontode keskmist puudujääki kohustusliku reservi nõude täitmisel, mille arvutamisel lähtutakse nendest krediidasutustest, kes ei ole täitnud kohustusliku reservi nõuet vaatlusalusel arvestusperioodil. Kohustusliku reservi tasustamise intressimäär (veerg 5) võrdub arvestusperioodil toimunud EKP põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäärade keskmisega, mis on kaalutud vastavalt kalendripäevade arvule (vt osa 1.3).

Osa 1.4 tabelis 3 on antud pangandussüsteemi likviidsuspositsioon, mis on määratletud kui eurosüsteemi keskpankade arvelduskontodel hoitavad euroala krediidasutuste eurosades nomineeritud vahendid. Kõik summad põhinevad eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruandel. Muud likviidsust vähendavad operatsioonid (veerg 7) ei hõlma liikmesriikide keskpankade poolt EMU teises etapis algatatud võlasertifikaatide emissiooni. Muud tegurid (netoväärtuses) (veerg 10) kajastavad eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruande ülejäänud kirjeid netoväärtusena. Krediidasutuste arvelduskontod (veerg 11) võrduvad likviidsust suurendavate tegurite

(veerud 1–5) summa ja likviidsust vähendavate tegurite summa (veerud 6–10) vahega. Baasraha (veerg 12) arvutatakse hoiustamise püsivõimaluse (veerg 6), ringluses olevate pangatähtede (veerg 8) ja keskpangas krediitiasutuste arvelduskontodel olevate hoiuste (veerg 11) summana.

RAHA, PANGANDUS JA INVESTEERIMISFONDID

Osas 2.1 on toodud rahaloomeasutuste sektori koondbilanss ehk kõigi euroala residentidest rahaloomeasutuste ühtlustatud bilansside koond. Rahaloomeasutused on keskpangad, ühenduse õiguse raames defineeritud krediitiasutused, rahaturufondid ja teised asutused, mille tegevusalaks on hoiuste ja/või hoiuste lähedaste asendajate kogumine isikutelt, kes ei ole rahaloomeasutused, ning enda arvel (vähe-malt majanduslikus mõttes) laenude andmine ja/või investeerimine väärtpaberitesse. Rahaloomeasutuste täielik loetelu on avaldatud EKP kodulehel.

Osas 2.2 on antud rahaloomeasutuste konsolideeritud bilanss, mis on saadud koondbilansi positsioonide tasaarveldamise teel euroala rahaloomeasutuste vahel. Kirjendamispraktika piiratud heterogeensuse tõttu ei pruugi rahaloomeasutuste vaheliste positsioonide summa olla null; saldo on näidatud osa 2.2 kohustuste poole veerus 10. Osas 2.3 on toodud euroala rahaagregaadid ja vastaskirjed. Need on tuletatud rahaloomeasutuste konsolideeritud bilansist ja hõlmavad euroala residentidest mitterahaloomeasutuste positsioone euroala residentidest rahaloomeasutustes; ühtlasi arvestatakse nende puhul ka mõningaid keskvalitsuse rahalisi varasid/kohustusi. Rahaagregaatide ja vastaskirjete statistika kohandamisel lähtutakse sesoonsetest ja kauplemispäeva mõjudest. Osades 2.1 ja 2.2 kajastatakse väliskohustuste kirjes euroalavälise residentide omandis olevaid 1) euroala rahaturufondide emiteeritud osakuid ning 2) euroala rahaloomeasutuste emiteeritud võlaväärtpabereid tähtajaga kuni kaks aastat. Osas 2.3 on need väärtpaberid aga rahaagregaatidest

välja arvatud ja näidatud kirjes „Netovälisvarad”.

Osas 2.4 on esitatud analüüs eurosüsteemi (pangandussüsteemi) mittekuuluvate euroala residentidest rahaloomeasutuste väljastatud laenudest sektorite, liigi ja algse tähtaja lõikes. Osas 2.5 analüüsitakse euroala pangandussüsteemis olevaid hoiuseid sektorite ja instrumentide kaupa. Osas 2.6 on toodud euroala pangandussüsteemis hoitavad väärtpaberid vastavalt emitendi liigile.

Osad 2.2–2.6 hõlmavad tehinguid, mis on tuletatud erinevustena bilansilises jäägis ning mida on kohandatud ümberliigituste, ümberhindamise, vahetuskursside kõikumiste ja muude tehingutest mittetulenevate muutustega. Osas 2.7 kirjeldatakse valikuliselt ümberhindamisi, mida kasutatakse tehingute tuletamisel. Osades 2.2–2.6 on esitatud ka tehingute kasvumäärad väljendatuna protsentides aasta baasil. Osas 2.8 käsitletakse rahaloomeasutuste valikulist bilansikirjete jaotust väeringute kaupa kvartalite lõikes.

Sektorite täpsed määratlused on antud EKP väljaandes „Monetary Financial Institutions and Markets Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers. Third Edition” (EKP, märts 2007). EKP väljaandes „Guidance Notes to the Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics” (november 2002) tuuakse välja soovituslikud juhised, mida liikmesriikide keskpangad peaksid järgima. Alates 1. jaanuarist 1999 on statistiliste andmete kogumisel ja koostamisel lähtunud EKP 1. detsembri 1998. aasta määrusest EKP/1998/16, milles sätestatakse nõuded rahaloomeasutuste sektori¹ konsolideeritud bilansile ning mida on viimati muudetud määrusega EKP/2003/10².

Kooskõlas nimetatud määrusega on bilansikirje „rahaturuinstrument” ühendatud kirjega „võla-

¹ EÜT L 356, 30.12.1998, lk 7.
² ELT L 250, 02.10.2003, lk 19.

väärtpaberid” nii rahaloomeasutuse bilansi varade kui ka kohustuste poolel.

Osas 2.9 on esitatud euroala investeerimisfondide (välja arvatud rahaturufondide) kvartali lõpu seisuga kajastatud bilansiline jääk. Bilanss on antud koondina ja seetõttu kajastuvad kohustustes investeerimisfondide omandis olevad teiste investeerimisfondide emiteeritud osakud. Koguvara/-kohustused on jaotatud ka investeerimispoliitika (aktsiafondid, võlakirjafondid, segafondid, kinnisvara- ja muud fondid) ning investori liigi (avatud ja kinnised investorite fondid) järgi. Osas 2.10 on toodud koondbilansid iga investeerimisfondide sektori kohta, mida liigitatakse investeerimispoliitika ja investori liigi alusel.

EUROALA KONTOD

Osas 3.1 on euroala integreeritud kvartalikontod, mis sisaldavad põhjalikku teavet kodumajapidamiste (sealhulgas kogumajapidamisi teinindavad mittetulundusühingud), kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete, finantsasutuste ja valitsussektori majandustegevuse kohta, samuti nende sektorite ja euroala ning ülejäänud maailma vahelise vastastikuse toime kohta. Sesoonselt kohandamata jooksevhindade andmed on kontode lihtsustatud järjestust kasutades esitatud viimase kvartali kohta vastavalt 1995. aasta Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi (ESA 95) meetodilisele raamistikule.

Lühidalt öeldes hõlmab kontode (tehingute) järjestus: 1) tulukonto loomist; see konto näitab, kuidas kajastub tootmistegevus erinevates sissetuleku kategooriates; 2) esmaste tulude konto jaotamist, millega registreeritakse omanditulu erinevate vormidega seotud laekumised ja kulud (majanduse puhul tervikuna on esmaste tulude konto tasakaalustavaks kirjeks riiklik tulu); 3) tulukonto teisest jaotamist, mis näitab, kuidas institutsionaalse sektori riiklik tulu muutub jooksevülekannete tõttu; 4) tulukonto kasutamist, mis kajastab kasutatava tulu kulu-

tamist tarbimiseks või tulu säästmist; 5) kapitalikontot, mis näitab, kuidas kasutatakse säästusid ja netokapitaliülekandeid mittefinantsvarade omandamiseks (kapitalikonto tasakaalustavaks kirjeks on netolaenuandmine /-võtmine) ja 6) finantskontot, milles kajastub finantsvarade netosoetamine ja netokohustuste võtmine. Et kõiki mittefinantstehinguid peegeldavad finantstehingud, on finantskonto tasakaalustav kirje üldjoontes sama mis kapitalikonto põhjal arvatud netolaenuandmine/-võtmine.

Samuti on esitatud alg- ja lõppbilansid, mis annavad ülevaate iga konkreetse sektori finantsvaradest kindlal ajahetkel. Ära on toodud ka finantsvarade ja -kohustuste muutused (nt varade hinnamuutuste mõju tõttu).

Kõigist majandussektoritest on finantsasutuste sektori finantskonto ja bilansi ülevaade üksikasjalikum, kajastades jaotamist rahaloomeasutusteks, teisteks finantsvahendajateks (sealhulgas finantstugiteenuseid osutavad ettevõtted) ning kindlustusseltsideks ja pensionifondideks.

Osas 3.2 on samuti kontode lihtsustatud järjestust järgides näidatud euroala mittefinantskontode (s.t eeltoodud kontod 1–5) nelja kvartali kumuleeritud vood (tehingud).

Osas 3.3 on analüütilisemalt esitatud kodumajapidamiste tulu-, kulu- ja akumulatsioonikontode nelja kvartali kumuleeritud vood (tehingud ja muud muutused), samuti bilansikontode bilansiline jääk. Sektoripõhiseid tehinguid ja tasakaalustavaid kirjeid on näidatud selliselt, et kodumajapidamiste finantseerimis- ja investeerimisotsuseid oleks lihtsam kajastada, võttes samas arvesse osades 3.1 ja 3.2 esitatud kontode sisu.

Osas 3.4 on analüütilisemalt esitatud kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete tulu- ja akumulatsioonikontode nelja kvartali kumuleeritud vood (tehingud ja muud muutused), samuti bilansikontode bilansiline jääk.

Osas 3.5 on esitatud kindlustusseltside ja pensionifondide bilansi nelja kvartali kumuleeritud finantsvood (tehingud ja muud muutused) ja bilansiline jääk.

FINANTSTURUD

Euroala finantsturgude statistika hõlmab neid Euroopa Liidu liikmesriike, kes olid euro kasutusele võtnud statistikas kajastaval perioodil (muutuv koosseis), v.a väärtpaberiemissioonide statistika (tabelid 4.1–4.4), mis puudutavad 13 riigist koosnevat euroala (s.t 12 riigist koosnev euroala ja Sloveenia) terve aegrea vältel (kindel koosseis).

Väärtpaberite (v.a aktsiate) ja noteeritud aktsiate (osad 4.1–4.4) kohta koostab statistika EKP, kes kasutab Euroopa Keskpankade Süsteemilt ja Rahvusvaheliselt Arvelduspangalt saadud andmeid. Osas 4.5 on esitatud euroala residentide eurodes nomineeritud hoiuste ja laenude intressimäärad rahaloomeasutustes. Rahaturu intressimäärade, pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäärade ja aktsiaturgude indeksite kohta (osad 4.6–4.8) koostab EKP statistika elektrooniliste kanalite kaudu saadud andmete põhjal.

Väärtpaberiemissioonide alane statistika hõlmab väärtpabereid (v.a aktsiad (võlaväärtpaberid)), mis on välja toodud osades 4.1, 4.2 ja 4.3, ning noteeritud aktsiaid, mida on kajastatud osas 4.4. Võlaväärtpaberid on jaotatud lühiajalisteks ja pikaajalisteks väärtpaberiteks. „Lühiajalised“ väärtpaberid on algse tähtajaga kuni üks aasta (erandjuhtudel kuni kaks aastat). „Pikaajalised“ väärtpaberid on eelnimetatud tähtajast pikema tähtajaga, vabalt valitava (kuid igal juhul pikema kui üheaastase) tähtajaga või määramata tähtajaga väärtpaberid. Euroala residentide emiteeritud pikaajalised võlaväärtpaberid jaotatakse omakorda fikseeritud ja muutuva intressimääraga võlaväärtpaberiteks. Fikseeritud intressimääraga võlaväärtpaberite puhul ei muutu kupongi intressimäär võlaväärtpaberi kehtivusaja jook-

sul. Muutuva intressimääraga võlaväärtpaberite puhul muudetakse kupongi intressimäär perioodiliselt vastavalt sõltumatule intressimäärale või indeksile. Võlaväärtpaberite statistika kajastab hinnanguliselt 95% euroala residentide emissioonide kogumahust. Osades 4.1, 4.2 ja 4.3 näidatud eurodes nomineeritud väärtpaberid sisaldavad ka eurole vastavas riigi vääringus väljendatud väärtpabereid.

Osas 4.1 on esitatud väärtpaberid (v.a aktsiad) algse tähtaja, emitendi resideerumiskoha ja vääringu kaupa. Selles osas on toodud ka bilansiline jääk, eurodes nomineeritud väärtpaberite (v.a aktsiad) emissiooni kogusumma ja netosumma ning euroala residentide poolt eurodes ja kõikides valuutades emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) võlaväärtpaberite kogusumma ja pikaajaliste võlaväärtpaberite kohta. Emissiooni netosumma erineb muutustest bilansilises jäägis tulenevalt ümberhindamisest, ümberliigitusest ja muudest kohandustest. Selles osas on esitatud ka sesoonselt kohandatud statistika, mis hõlmab võlaväärtpaberite kogusumma ja pikaajaliste võlaväärtpaberite aastapõhiseid kuue kuu sesoonselt kohandatud kasvumäärasid. Viimased arvutatakse tinglike aktsiate sesoonselt kohandatud indeksi alusel, millest on maha arvatud sesoonsed mõjud. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.

Osa 4.2 hõlmab bilansilise jäägi, emissiooni kogu- ja netosumma jaotust majandussektorite alusel euroala residentidest emitentide kaupa; jaotus vastab ESA 95-le. EKP on arvatud eurosüsteemi.

Osa 4.2 tabeli 1 veerus 1 näidatud võlaväärtpaberite kogusumma ja pikaajaliste võlaväärtpaberite bilansiline jääk vastab osa 4.1 veerus 7 näidatud euroala residentide emiteeritud võlaväärtpaberite kogusumma ja pikaajaliste võlaväärtpaberite bilansilisele jäägile. Osa 4.2 tabeli 1 veerus 2 toodud andmed rahaloomeasutuste emiteeritud võlaväärtpaberite bilansilise jäägi kohta on laias laastus võrreldavad emiteeritud võlaväärtpaberitega, mis on toodud osa 2.1 tabeli 2 veerus 8 rahaloomeasutuste

koondbilansi kohustuste poolel. Võlaväärtpaberite koguemissiooni netosumma, mis on esitatud osa 4.2 tabeli 2 veerus 1, vastab euroala residentide koguemissiooni netosummale, mis asub osa 4.1 veerus 9. Osa 4.2 tabelis 1 toodud jääkerinevus pikaajaliste võlaväärtpaberite ja fikseeritud ning muutuva intressimääraga võlaväärtpaberite kogusumma vahel tuleneb nullkupongiga võlakirjadest ja ümberhindamismõjudest.

Osas 4.3 kajastatakse euroala residentide emiteeritud võlaväärtpaberite sesoonselt kohandamata ja kohandatud kasvumäärasid (tähtaegade, instrumendi liigi, emitendi sektori ja vääringu kaupa). Nimetatud kasvumäärad põhinevad finantstehingutel, mis leiavad aset siis, kui institutsiooniline üksus omandab või lunastab võlakohustuse. Seetõttu ei arvestata kasvumäärade juures ümberliigitusi, ümberhindamisi, vahetuskursi muutusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Sesoonselt kohandatud kasvumäärad on esitamise huvides antud aastapõhistena. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.

Osa 4.4 veergudes 1, 4, 6 ja 8 on toodud euroala residentide emiteeritud noteeritud aktsiate bilansiline jääk emiteerivate sektorite kaupa. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete emiteeritud noteeritud aktsiate kuised andmed vastavad osas 3.2 (põhikohustused, veerg 21) toodud kvartaliandmetele.

Osa 4.4 veergudes 3, 5, 7 ja 9 on euroala residentide emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad (emitendi tegevussektori alusel). Need kasvumäärad põhinevad finantstehingutel, mis leiavad aset siis, kui emitent müüb või ostab aktsiad sularaha eest, välja arvatud investeeringud emitendi omaaktsiatesse. Nimetatud tehingud hõlmavad emitendi esmakordset noteerimist väärtpaberibörsil ning uute vahendite loomist või kustutamist. Aastaste kasvumäärade arvutamisel ei võeta arvesse ümberliigitusi, ümberhindamisi, vahetuskursi muutusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi.

Osas 4.5 on statistilised andmed kõigi intressimäärade kohta, mida euroala residentidest rahaloomeasutused kohaldavad eurodes nomineeritud hoiustele ja laenudele, mis on suunatud euroala residentidest kodumajapidamistele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele. Euroala rahaloomeasutuste intressimäärad arvutatakse välja iga kategooria suhtes kohaldatavate euroala riikide intressimäärade kaalutud keskmisena (vastavate tegevusmahtude kaupa).

Rahaloomeasutuste intressimäärade statistika on esitatud tegevusalade, sektorite, instrumendikategooria ja tähtaja, etteteatamistähtaja või algse fikseeritud intressimäära kohaldamise perioodide kaupa. Uued statistilised andmed rahaloomeasutuste intressimäärade kohta vahetavad välja need kümme üleminekuperioodi statistiliste andmete aegrida euroala jaepanganduse intressimäärade kohta, mis on avaldatud EKP kuubülletäänides alates 1999. aasta jaanuarist.

Osas 4.6 esitatakse euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani rahaturgude intressimäärad. Euroala puhul on rahaturu intressimäärad kaetud suures ulatuses alates üleõhoiuste intressimääradest kuni 12kuuliste hoiusteni. Enne 1999. aasta jaanuari arvutati euroala arvestuslikud intressimäärad välja SKPga kaalutud liikmesriikide intressimäärade baasil. Kuu, kvartali ja aasta väärtused on perioodi keskmised, välja arvatud üleõoturu intressimäärad kuni 1998. aasta detsembrini. Üleõhoiused on esitatud pankadevaheliste hoiuste intressimääradena kuni 1998. aasta detsembrini. Alates 1999. aasta jaanuarist kajastavad osa 4.6 veeru 1 andmed euroala pankadevahelise üleõoturu keskmist intressimäära (EONIA). Kuni 1998. aasta detsembrini on need perioodi lõpu seisuga esitatud intressimäärad ning sealt edasi perioodi keskmised intressimäärad. Alates 1999. aasta jaanuarist loetakse ühe-, kolme-, kuue- ja kaheteistkuuliste hoiuste intressimäärasid euro üleeurooplasteks pankadevahelisteks intressimääradeks (EURIBOR); kuni 1998. aasta detsembrini kasutati Londoni pan-

kadevahelisi laenuintressimäärasid (LIBOR). Ameerika Ühendriikide ja Jaapani puhul on kolmekuuliste hoiuste intressimäärad esitatud LIBORi baasil.

Osas 4.7 on esitatud euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani riigivõlakirjade intressimäärad. Kuni 1998. aasta detsembrini esitati euroala kahe-, kolme-, viie- ja seitsmeaastaste võlakirjade intressimäärad perioodi lõpu väärtustena ning kümneaastaste võlakirjade intressimäärad perioodi keskmise väärtusena. Sealt alates esitatakse kõik intressimäärad perioodi keskmise näitajana. Kuni 1998. aasta lõpuni arvutati euroala intressimäärad SKPga kaalutud riigivõlakirjade ühtlustatud intressimäärade baasil; pärast seda on kasutatud keskmise arvutamisel riigivõlakirjade nominaalset bilansilist jääki igas lõpptähtaja võõndis. Ameerika Ühendriikide ja Jaapani puhul on kümneaastaste võlakirjade intressimäär esitatud perioodi keskmisena.

Osas 4.8 on toodud euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani aktsiaturgude indeksid.

HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURG

Käesolevas osas kirjeldatud andmed on esitanud enamjaolt Euroopa Komisjon (põhiliselt Eurostat) ja riikide statistikaametid. Euroala tulemused saadakse liikmesriikide andmete koondamise teel. Andmed on ühtlustatud ja võrreldavad nii suures ulatuses kui võimalik. Statistilisi andmeid tööjõukulu (tunnis), SKP ja tarbimis-komponentide kohta, lisandväärtuse kohta tegevusalade lõikes, tööstustoodangu, jaemüügi ja registreeritud sõiduautode kohta on kohandatud vastavalt tööpäevade arvu kõikumisele.

Euroala ühtlustatud tarbijahinnaindeks (osa 5.1 tabel 1) on saadaval alates 1995. aastast. See põhineb liikmesriikide ühtlustatud tarbijahinnaindeksitel, mille arvutamisel järgitakse kõigis euroala riikides sama meetodikat. Kaupade ja teenuste jaotus on tuletatud individuaal-tarbimise klassifikaatori baasil (Coicop/ÜTHI).

Ühtlustatud tarbijahinnaindeks hõlmab euroala majandusterritooriumil asuvate kodumajapidamiste rahalisi lõpptarbimiskulusid. Tabel sisaldab EKP koostatud sesoonselt kohandatud ÜTHI andmeid ja reguleeritud hindade eksperimentaalseid hinnanguid, mis põhinevad ÜTHI-l.

Tööstustoodangu tootjahindasid (osa 5.1 tabel 2), tööstustoodangut, uusi tööstustellimusi, tööstusettevõtete käivet ja jaemüüki (osa 5.2) reguleerib Euroopa Liidu Nõukogu 19. mai 1998. aasta määrus (EÜ) nr 1165/98 lühiajalise statistika kohta³. Tööstustoodangu tootjahindade ja tööstustoodangu lõpptarbimisel põhinev liigitamine kujutab endast tööstuse (v.a ehitus) ühtlustatud all-liigitust (NACE osad C–E) tööstuse põhirühmadeks (MIG), mis on defineeritud komisjoni 26. märtsi 2001. aasta määruses (EÜ) nr 586/2001⁴. Tööstustoodangu tootjahinnad kajastavad tootjate hindasid väljaspool tehase väravat. Need sisaldavad kaudseid makse, välja arvatud käibemaks ja muud mahaarvamisele kuuluvad maksud. Tööstustoodang kajastab asjaomaste tööstussektorite lisandväärtust.

Tooraine maailmaturu hinnad (osa 5.1 tabel 2) mõõdavad muutusi euroala eurodes nomineeritud impordihindades võrreldes baasperioodiga.

Tööjõukulude indeksid (osa 5.1 tabel 3) mõõdavad muutusi tööjõukulus tööstus- (sh ehitus) ja turuteenuste sektoris töötatud tunni kohta. See meetodika on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2003. aasta määruses (EÜ) nr 450/2003, mis käsitleb tööjõukulude indeksit⁵, ja komisjoni 7. juuli 2003. aasta rakendusmääruses (EÜ) nr 1216/2003⁶. Jaotus euroala tööjõukulude kohta tunnis on tehtud tööjõukulu komponentide (palk ja tööandja poolt tasutavad sotsiaalkindlustusmaksed ja palgamaksud, millest on maha arvatud tööandjale makstavad toetused) ja majandustegevuse

³ EÜT L 162, 05.06.1998, lk 1.
⁴ EÜT L 86, 27.03.2001, lk 11.
⁵ ELT L 69, 13.03.2003, lk 1.
⁶ ELT L 169, 08.07.2003, lk 37.

alusel. EKP arvutab kollektiivlepinguga määratud palkade näitaja (memokirje osa 5.1 tabelis 3) liikmesriikide ühtlustamata määratluste baasil.

Tööjõu erikulu komponendid (osa 5.1 tabel 4), SKP ja selle komponendid (osa 5.2 tabelid 1 ja 2), SKP deflaatorid (osa 5.1 tabel 5) ja tööhõivestatistika (osa 5.3 tabel 1) kujutavad endast ESA 95 riikide kvartalikontode tulemusi.

Tööstusele esitatud uued tellimused (osa 5.2 tabel 4) sisaldavad vaatlusperioodi jooksul saadud tellimusi ja hõlmavad tööstusharusid, kus tegutsetakse peamiselt tellimuspõhiselt – eelkõige tekstiili-, tselluloosi-, paberi-, keemia-, metalli-, kapitalikaupade ja kestva kaupade tööstust. Andmete arvutamisel on tuginetud jooksevhindadele.

Tööstuslikku käivet ja jaemüüki käsitlevas osas (osa 5.2 tabel 4) mõõdetakse kogukäivet, sealhulgas kõiki makse ja lõive peale käibemaksu, mille kohta on esitatud arved vaatlusperioodi jooksul. Jaemüügi käive hõlmab jaemüügi kogukäivet (v.a mootorsõidukite ja mootorrataste müük ning remonditeenused). Uute sõiduautode registreerimised hõlmavad nii era- kui ka firmaautosid.

Äri- ja tarbijauuringute kvalitatiivsed andmed (osa 5.2 tabel 5) põhinevad Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringutel.

Tööpuuduse määrad (osa 5.3 tabel 2) vastavad Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) suunistele. Need viitavad aktiivsetele tööotsijatele kui tööjõu osale lähtuvalt ühtlustatud kriteeriumidest ja mõistetest. Tööpuuduse määra arvutamise aluseks olevad tööjõu näitajad erinevad osas 5.3 avaldatud hõive ja tööpuuduse tasemete summast.

RIIGI RAHANDUS

Osades 6.1–6.5 on toodud euroala valitsussektori eelarvepositsioon. Andmed on põhiosas konso-

lideeritud ja tuginevad ESA 95 metoodikale. Osades 6.1–6.3 esitatud euroala aastased koondandmed on koostatud EKP poolt liikmesriikide keskpankadelt saadud ühtlustatud andmete põhjal, mida ajakohastatakse korrapäraselt. Andmed euroala riikide eelarvepuudujäägi ja võla kohta võivad seetõttu erineda andmetest, mida Euroopa Komisjon kasutab ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlemisel. Osades 6.4 ja 6.5 esitatud euroala kvartaalsed koondandmed on koostatud EKP poolt Eurostati ja liikmesriikide andmete alusel.

Osas 6.1 on esitatud valitsussektori aastased tulud ja kulud, lähtudes komisjoni 10. juuli 2000. aasta määruses (EÜ) nr 1500/2000⁷ (millega muudeti ESA 95) sõnastatud mõistetest. Osas 6.2 on toodud valitsussektori konsolideeritud koguvõlg nominaalväärtuses kooskõlas asutamislepingu ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlemist reguleerivate sätetega. Osades 6.1 ja 6.2 on esitatud üldandmed iga euroala riigi kohta, arvestades nende tähtsust stabiilsuse ja majanduskasvu pakti raamistikus. Üksikute euroala riikide eelarvete puudujäägid/ülejäädid vastavad jaotisele EDP B.9, nagu on määratletud komisjoni 25. veebruari 2002. aasta määruses (EÜ) nr 351/2002, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 3605/93 seoses ESA 95-le viitamisega. Osas 6.3 kajastatakse valitsussektori võla muutust. Erinevus valitsussektori võla muutuse ja riigieelarve puudujäägi vahel – eelarvepositsioonivälise võlamuutus – on peamiselt seletatav valitsuse poolt finantsvaradega tehtud tehingutega ja välisvaluuta hindamis-mõjudega. Osas 6.4 on kajastatud valitsussektori kvartaalsed tulud ja kulud, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuni 2002. aasta määruses (EÜ) nr 1221/2002⁸ (milles käsitleti valitsussektori mittefinantskontode kvartaliandmeid) sõnastatud mõistetest. Osas 6.5 on esitatud kvartaalsed andmed valitsussektori konsolideeritud koguvõla, eelarvepositsioonivälise võlamuutuse ja valitsussektori laenuvajaduse kohta. Nende andmete koosta-

⁷ EÜT L 172, 12.07.2000, lk 3.

⁸ EÜT L 179, 09.07.2002, lk 1.

misel on kasutatud liikmesriikide poolt määruste (EÜ) nr 501/2004 ja 1222/2004 alusel esitatud andmeid ja liikmesriikide keskpankade esitatud andmeid.

VÄLISMAJANDUS

Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistikas (osad 7.1–7.4) kasutatud mõisted ja määratlused on üldiselt kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatuga (viies väljaanne, oktoober 1993), EKP 16. juuli 2004. aasta suunistega EKP statistilise aruandluse nõuete kohta (EKP/2004/15)⁹, neid muutvate EKP 31. mai 2007. aasta suunistega (EKP/2007/3)¹⁰. Täiendavat teavet euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni koostamisel kasutatud meetodika ja allikate kohta võib leida EKP väljaandest „European Union balance of payments/international investment position statistical methods” (mai 2007) ning järgmistest rakkerühma aruannetest: „Portfolio investment collection systems” (juuni 2002), „Portfolio investment income” (august 2003) ja „Foreign direct investment” (märts 2004), mida on võimalik alla laadida EKP kodulehelt. Lisaks on rahandus-, finants- ja maksebilansi statistika komitee kodulehel (www.cmf.org) võimalik tutvuda ka EKP / Euroopa Komisjoni (Eurostat) maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika kvaliteedi rakkerühma aruandega (juuni 2004). Rakkerühma soovitusel põhinev igaaastane kvaliteediaruanne euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni kohta on olemas EKP kodulehel.

Netotehingute kajastamisel finantskontol lähtutakse Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatust: varade suurenemist tähistatakse miinusemärgiga ja kohustuste suurenemist plussmärgiga. Jooksevkontol ja kapitalikontol esitatakse nii kredit- kui ka deebetehingud plussmärgiga.

Euroala maksebilansi koostab EKP. Viimaseid kuuandmeid tuleb käsitleda tinglikena. Andmed vaadatakse üle pärast järgmise kuu näitajate ja/või üksikasjaliku kvartaalse maksebilansi avaldamist. Varasemate perioodide andmeid uuendatakse korrapäraselt või pärast meetodika muutumist.

Osa 7.1 tabelis 2 on toodud sesoonselt kohandatud andmed jooksevkonto kohta. Vajaduse korral on kohandamisel arvesse võetud tööpäevade arvu, liigaastat ja/või riigipühasid. Tabelis 5 on esitatud euroalaväliste residentide emiteeritud väärtpaberite ostud euroalal asuvate ostjate poolt majandussektorite kaupa. Hetkel pole veel võimalik näidata euroalaväliste residentide omandatud väärtpaberite emitentide (kes asuvad euroalal) jaotust majandussektorite kaupa. Tabelites 6 ja 7 esitatud jaotused „laenu” ning „sularaha ja hoiused” tuginevad mitteresidentidest vastaspoole sektorile, s.t mitteresidentsete pankade varasid liigitatakse hoiusteks ja teiste mitteresidentsete sektoritega seotud varasid laenudeks. See jaotus sarnaneb muus statistikas esitatud jaotusega, sh rahaloomeasutuste konsolideeritud bilansiga, ja on kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatuga.

Osas 7.2 kirjeldatakse maksebilansi rahalist esitust: maksebilansi tehinguid, mis peegeldavad tehinguid M3 välises vastaskirjes. Andmete kajastamisel on lähtutud maksebilansi tavapärasest tähistussüsteemist, välja arvatud rahaja pangandusstatistikast (veerg 12) võetud rahaagregaadi M3 välise vastaskirjete puhul, kus plussmärk tähistab varade suurenemist või kohustuste vähenemist. Portfelliinvesteeringute kohustuste poolel (veerud 5 ja 6) hõlmavad maksebilansitehingud lisaks rahaturufondide osakutele ja kuni kaheaastase tähtajaga võlaväärtpaberitele ka euroala rahaloomeasutuste emiteeritud lihtaktsiate ja võlaväärtpaberite ostu ja müüki. Euroala maksebilansi rahalise esituse kohta on avaldatud meetodiline märkus

⁹ ELT L 354, 30.11.2004, lk 34.

¹⁰ ELT L 159, 20.06.2007, lk 48.

EKP kodulehe jaotises „Statistics”. Vt ka 2003. aasta juuni kuubülletääni taustinfot 1.

Osas 7.3 on esitatud euroala maksebilansi (tabelid 1–4) ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni (tabel 5) geograafiline jaotus peamiste partnerriikide või nende rühmade kaupa, kusjuures eristatud on euroalaväliseid ELi liikmesriike ja Euroopa Liitu mittekuuluvaid riike ja piirkondi. Jaotus kajastab ka tehinguid ja positsioone Euroopa Liidu institutsioonide (mida loetakse erinevalt EKPst statistiliselt euroalaväliseks nende füüsilisest asukohast hoolimata) ja teatud eesmärkidel ka maksuvabade keskuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide suhtes. Tabelites 1–4 on esitatud kumuleeritud maksebilansi tehingud viimases neljas kvartalis; tabelis 5 on rahvusvahelise investeerimispositsiooni geograafiline jaotus viimase aasta lõpu seisuga. See jaotus ei sisalda portfelliinvesteeringute kohustuste, tuletisinstrumentide ega rahvusvaheliste reservide tehinguid ja positsioone. Geograafilist jaotust on kirjeldatud 2005. aasta veebruari kuubülletääni artiklis „Euro area balance of payments and international investment position vis-à-vis main counterparts”.

Osas 7.4 toodud euroala rahvusvahelise investeerimispositsiooni andmete esitamisel on lähtutud positsioonide võrdlusest euroalavälise residentidega ning käsitletud euroala kui ühtset majanduspiirkonda (vt ka 2002. aasta detsembri kuubülletääni taustinfot 9). Rahvusvaheline investeerimispositsioon on koostatud jooksvates turuhindades, välja arvatud otseinvesteeringud, mille hindamisel kasutatakse enamasti raamatupidamislikke väärtusi. Kvartaalne rahvusvaheline investeerimispositsioon koostatakse sama meetodilise raamistiku alusel kui aastane rahvusvaheline investeerimispositsioon. Et osa andmeallikatest ei ole pärast kvartali lõppu kättesaadavad (või on kättesaadavad hiljem), hinnatakse kvartaalset rahvusvahelist investeerimispositsiooni osaliselt finantstehingute, varade hinna ja valuutaturu muutuste põhjal.

Eurosüsteemi rahvusvaheliste reservide bilansi jääk ning vastavad varad ja kohustused on toodud osa 7.4 tabelis 5 koos EKP hoitava osaga. Need näitajad pole eurosüsteemi nädalastes raamatupidamisaruannetes kajastuvate andmetega täielikult võrreldavad nende hõlmatuse ja hindamise erinevuste tõttu. Tabelis 5 esitatud andmed on kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi / Rahvusvahelise Arvelduspanga rahvusvaheliste reservide malli ja välisvaluuta likviidsuse statistika kohta käivate soovitustega. Muutused eurosüsteemi kullavarus (veerg 3) tulenevad 26. septembril 1999. aastal sõlmitud ja 8. märtsil 2004. aastal ajakohastatud kesk-panga kullalepingu tingimustel tehtud kullatehingutest. Lisateavet eurosüsteemi rahvusvaheliste reservide statistilise käsitlemise kohta võib leida väljaandest „Statistical treatment of the Eurosystems international reserves” (oktoober 2000), mille saab alla laadida EKP kodulehelt. See leht sisaldab täpsemaid andmeid vastavalt rahvusvaheliste reservide ja välisvaluuta likviidsuse mallile.

Osas 7.5 on toodud andmed euroala väliskaubanduse kohta. Andmete põhiallikaks on Eurostat. EKP tuletab mahuindeksid Eurostati kajastatud maksumuse ja ühikuhinna indeksite põhjal ning kohandab ühikuhinna indekseid sesoonselt, samas kui maksumuse andmeid kohandab Eurostat sesoonselt ja tööpäevade arvuga.

Osa 7.5 tabeli 1 veergudes 4–6 ja 9–11 toodud jaotus kaubagruppide kaupa vastab üldiste majanduskategooriate liigitusele. Valmistooted (veerud 7 ja 12) ja nafta (veerg 13) vastavad rahvusvahelise kaubandusklassifikatsiooni-standardi 3. parandatud väljaandes (SITC Rev. 3) esitatud definitsioonile. Geograafiline jaotus (osa 7.5 tabel 2) näitab põhilisi kaubanduspartnereid nii üksikult kui ka piirkondlike gruppide kaupa. Hiina mandriosa ei hõlma Hongkongi.

Mõistete, liigituste, andmete ulatuse ja kajastamise aja erinevuste tõttu pole väliskaubandusandmed (eelkõige impordiandmed) maksebilansi

statistikas toodud kaubanimetustega (osad 7.1–7.3) täielikult võrreldavad. Impordi erinevus on viimastel aastatel olnud ligikaudu 5% (EKP hinnang), millest oluline osa on seotud kindlustus- ja veoteenuste lisamisega väliskaubandusandmetesse (CIFI alusel).

VAHETUSKURSID

Osas 8.1 on toodud EKP poolt euroala kaubanduspartnerite vääringute suhtes arvatud euro nominaalse ja reaalse efektiivse vahetuskursi indeksid, mis põhinevad euro kahepoolsete vahetuskursside kaalutud keskmistel. Positiivne muutus näitab euro kallinemist. Keskmise arvutamisel tuginetakse aastatel 1995–1997 ja 1999–2001 toimunud valmistoodete vahetusele kaubanduspartneritega, sealjuures arvestatakse kolmanda turu mõjusid. Euro nominaalse ja reaalse efektiivse vahetuskursi indeksid tulevad aastatele 1995–1997 tuginevate keskmiste sidumisest aastatele 1999–2001 tuginevate keskmistega 1999. aasta alguses. 14 euroalavälis Euroopa Liidu liikmesriiki, Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Hiina, Hongkong, Jaapan, Kanada, Lõuna-Korea, Norra, Singapur ja Šveits moodustavad 24 riigist koosneva kaubanduspartnerite grupi, kelle andmete põhjal leitakse efektiivsed vahetuskursid (EER-24). Need 24 liiget kuuluvad omakorda 44 riigist koosnevasse gruppi koos järgmiste riikidega (EER-44): Alžeeria, Argentina, Brasiilia, Filipiinid, Horvaatia, Iisrael, India, Island, Indoneesia, Lõuna-Aafrika, Malaisia, Maroko, Mehhiko, Tai, Taiwan, Tšiili, Türgi, Uus-Meremaa, Venemaa ja Venezuela. Reaalne efektiivne vahetuskurss arvutatakse välja tarbijahinnaindeksi, tootjahinnaindeksi, sisemajanduse koguprodukti deflaatori, töötleva tööstuse tööjõu erikulu ja kogumajanduse tööjõu erikulu baasil.

Täpsem teave efektiivsete vahetuskursside arvutamise kohta on toodud 2007. aasta märtsi kuubülletääni taustinfos 8 „Euro efektiivsed vahetuskursid pärast hiljutist euroala ja Euroopa Liidu laienemist” ning EKP üldtoimetises nr 2

(Occasional Paper, Luca Buldorini, Stelios Makrydakis ja Christian Thimann „The effective exchange rates of the euro”, veebruar 2002), mida on võimalik alla laadida EKP kodulehelt.

Osas 8.2 toodud kahepoolsed vahetuskursid on vastavate vääringute igapäevaselt avaldatavate kontrollmäärade kuu keskmised.

EUROALAVÄLINE ARENG

Muude Euroopa Liidu liikmesriikide (osa 9.1) kohta käivate statistiliste andmete kogumisel ja koostamisel on järgitud samu põhimõtteid mis euroala andmete puhul. Osas 9.2 toodud andmed Ameerika Ühendriikide ja Jaapani kohta on saadud nende riikide allikatest.

LISAD

EUROSÜSTEEMI RAHAPOLIITILISTE MEETMETE KRONOLOOGIA¹

13. JAANUAR 2005

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,0%, 3,0% ja 1,0%.

14. JAANUAR 2005

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kogumahtu 2005. aastal 25 miljardist eurost 30 miljardi euronni oksjoni kohta. Mahu suurendamisel võetakse arvesse euroala pangandussüsteemi eeldatavalt suuremaid likviidsusvajadusi 2005. aastal. Samas jätkab eurosüsteem likviidsuse tagamist oma põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu. Nõukogu võib teha otsuse väljajagatava summa korrigeerimise kohta 2006. aasta algul.

**3. VEEBRUAR, 3. MÄRTS, 7. APRILL,
4. MAI, 2. JUUNI, 7. JUULI, 4. AUGUST,
1. SEPTEMBER, 6. OKTOOBER JA
3. NOVEMBER 2005**

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,0%, 3,0% ja 1,0%.

1. DETSEMBER 2005

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 0,25 protsendipunkti 2,25%ni alates 6. detsembril 2005 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 0,25 protsendipunkti vastavalt 3,25% ja 1,25%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 6. detsembri 2005.

16. DETSEMBER 2005

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kogumahtu 2006. aastal 30 miljardist eurost 40 miljardi euronni operatsiooni kohta. Mahu suurendamisel võetakse arvesse kahte aspekti. Esiteks eeldatakse, et euroala pangandussüsteemi likviidsusvajadus suureneb 2006. aastal veelgi. Teiseks, eurosüsteem on otsustanud veidi suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonidega rahuldatava likviidsusvajaduse osakaalu. Eurosüsteem jätkab siiski likviidsuse tagamist oma põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu. Nõukogu võib teha otsuse kogumahu korrigeerimise kohta 2007. aasta algul.

12. JAANUAR JA 2. VEEBRUAR 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 2,25%, 3,25% ja 1,25%.

2. MÄRTS 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 2,50%ni alates 8. märtsil 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti vastavalt 3,50% ja 1,50%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 8. märtsi 2006.

6. APRILL JA 4. MAI 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pak-

¹ Kronoloogia 1999.–2004. a võetud eurosüsteemi rahapoliitiliste meetmete kohta on kirjas vastavalt EKP 1999. a aastaaruandes (lk 176–180), EKP 2000. a aastaaruandes (lk 205–208), EKP 2001. a aastaaruandes (lk 219–220), EKP 2002. a aastaaruandes (lk 234–235), EKP 2003. a aastaaruandes (lk 217–218) ja 2004. a aastaaruandes (lk 217).

kumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 2,50%, 3,50% ja 1,50%.

8. JUUNI 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 2,75%ni alates 15. juunil 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti vastavalt 3,75% ja 1,75%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 15. juuni 2006.

6. JUULI 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 2,75%, 3,75% ja 1,75%.

3. AUGUST 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 3,0%ni alates 9. augustil 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti 4,0% ja 2,0%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 9. augusti 2006.

31. AUGUST 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 3,0%, 4,0% ja 2,0%.

5. OKTOOBER 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 3,25%ni alates 11. oktoobril 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti 4,25% ja 2,25%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 11. oktoobri 2006.

2. NOVEMBER 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 3,25%, 4,25% ja 2,25%.

7. DETSEMBER 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 3,50%ni alates 13. detsembril 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti 4,50% ja 2,50%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 13. detsembri 2006.

21. DETSEMBER 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kogumahtu 2007. aastal 40 miljardist eurost 50 miljardi euronit operatsiooni kohta. Mahu suurendamisel võetakse arvesse järgmisi aspekte: euroala pangandussüsteemi likviidsusvajadus on viimastel aastatel jõuliselt kasvanud ja suureneb eelduste kohaselt 2007. aastal veelgi. Seetõttu on eurosüsteem otsustanud veidi suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonidega rahuldatava

likviidsusvajaduse osakaalu. Eurosüsteem jätkab siiski likviidsuse tagamist oma põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu. Nõukogu võib teha otsuse kogumahu korrigeerimise kohta 2008. aasta algul.

11. JAANUAR JA 8. VEEBRUAR 2007

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 3,50%, 4,50% ja 2,50%.

8. MÄRTS 2007

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 3,75%ni alates 14. märtsil 2007 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti vastavalt 4,75% ja 2,75%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 14. märtsi 2007.

12. APRILL JA 10. MAI 2007

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 3,75%, 4,75% ja 2,75%.

6. JUUNI 2007

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 4%ni alates 13. juunil 2007 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti vastavalt 5% ja 3%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 13. juuni 2007.

5. JUULI, 2. AUGUST, 6. SEPTEMBER, 4. OKTOOBER, 8. NOVEMBER JA 6. DETSEMBER 2007

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 4,00%, 5,00% ja 3,00%.

TARGET (ÜLEEUROOPALINE AUTOMATISEERITUD REAALAJALINE BRUTOARVELDUSSÜSTEEM)

MAKSEVOOD TARGETIS

2007. aasta kolmandas kvartalis arveldati TARGETis päevas keskmiselt 361 130 makset päevase kogukäibega 2436 miljardit eurot. Võrreldes eelmise kvartaliga vähenes arveldatud maksete arv 2%, samas kasvas maksete käive 1%. Eelmise aasta sama perioodiga kõrvutatuna kasvas maksete arv 15% ning käive 20%. Käibe osas jäi TARGETi üldine turuosa sama kõrgele tasemele (89%) ja maksete arvu osas kasvas see 60%ni. TARGETi makseid oli enim 28. septembril (s.t kvartali viimasel tööpäeval), mil arveldati kokku 515 573 makset.

1%. 2006. aasta sama perioodiga kõrvutatuna suurenes maksete arv ja käive 16%. Liikmesriikide sisesed TARGETi makset moodustasid 78% TARGETi maksete koguarvust ja 63% kogukäibest. Liikmesriikide sisese makse keskmine suurus jäi 5,4 miljoni euro tasemele. 64% liikmesriikide sisestest maksetest moodustasid alla 50 000 euro suurused makset, 10% maksetest ulatus üle 1 miljoni euro. Keskmiselt arveldati päevas 185 liikmesriikide sisest makset väärtusega üle 1 miljardi euro. Liikmesriikide siseseid makseid oli selle kvartali jooksul enim 28. septembril, mil arveldati kokku 398 081 makset.

LIIKMESRIIKIDE SISESED TARGETI MAKSED

2007. aasta kolmandas kvartalis arveldati TARGETis päevas keskmiselt 280 952 liikmesriikide sisest makset päevase kogukäibega 1536 miljardit eurot. Võrreldes eelmise kvartaliga vähenes arveldatud maksete arv 2% ning käive

LIIKMESRIIKIDE VAHELISED TARGETI MAKSED

2007. aasta kolmandas kvartalis arveldati TARGETis päevas keskmiselt 80 178 liikmesriikide vahelist makset päevase kogukäibega 900 miljardit eurot. Võrreldes eelmise kvartaliga vähenes arveldatud maksete arv 3%, samas

Tabel 1. TARGETi ja teiste valitud pankadevaheliste arveldussüsteemide poolt arveldatud makset: maksete arv

(maksete arv)	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv	2007 II kv	2007 III kv
TARGET					
Kõik TARGETi makset					
Koguarv	20 313 134	22 062 699	22 069 092	22 882 111	23 473 483
Päeva keskmine	313 247	350 202	344 830	369 066	361 130
Liikmesriikide sisesed TARGETi makset					
Koguarv	15 686 100	17 153 073	17 071 952	17 746 830	18 261 887
Päeva keskmine	241 873	272 271	266 749	286 239	280 952
Liikmesriikide vahelised TARGETi makset					
Koguarv	4 627 034	4 909 629	4 997 140	5 135 281	5 211 596
Päeva keskmine	71 374	77 931	78 080	82 827	80 178
Muud süsteemid					
Euro I (EBA)					
Koguarv	11 712 173	12 390 099	12 540 775	13 252 906	13 210 577
Päeva keskmine	180 593	196 668	195 876	213 757	203 240
Paris Net Settlement (PNS)					
Koguarv	1 587 129	1 700 859	1 678 885	1 659 684	1 636 102
Päeva keskmine	24 512	26 998	26 235	26 769	25 171
Pankkien On-line Pikasiirrot ja Sekit-järjestelmä (POPS)					
Koguarv	144 456	136 200	136 111	173 124	150 046
Päeva keskmine	2 224	2 162	2 126	2 792	2 308

Tabel 2. TARGETi ja teiste valitud pankadevaheliste arveldussüsteemide poolt arveldatud maksed: maksete käive

(mld EUR)	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv	2007 II kv	2007 III kv
TARGET					
Kõik TARGETi maksed					
Kogukäive	131 843	137 943	143 598	150 143	158 305
Päeva keskmine	2 031	2 190	2 244	2 422	2 436
Liikmesriikide sisesed TARGETi maksed					
Kogukäive	85 847	90 307	93 776	95 905	99 826
Päeva keskmine	1 322	1 434	1 465	1 547	1 536
Liikmesriikide vahelised TARGETi maksed					
Kogukäive	45 995	47 637	49 822	54 237	58 478
Päeva keskmine	709	756	778	875	900
Muud süsteemid					
Euro I (EBA)					
Kogukäive	12 399	12 766	13 480	13 876	15 112
Päeva keskmine	191	203	210	224	233
Paris Net Settlement (PNS)					
Kogukäive	3 572	3 795	3 883	4 459	4 571
Päeva keskmine	55	60	61	72	70
Pankkien On-line Pikasiirrot ja Sekit-järjestelmä (POPS)					
Kogukäive	111	114	128	115	111
Päeva keskmine	2	2	2	2	2

maksete käive kasvas 3%. 2006. aasta sama perioodiga võrrelduna kasvas maksete arv 12% ning käive 27%. Pankadevahelised maksed moodustasid liikmesriikide vaheliste TARGETi maksete päevasest keskmisest arvust 48% ja käibest 95%. Pankadevaheliste maksete keskmine väärtus kasvas 21,1 miljonilt eurolt 22,2 miljoni euroni ja kliendimaksete keskmine väärtus jäi 1,1 miljoni euro tasemele. 64% liikmesriikide vahelistest maksetest moodustasid alla 50 000 euro suurused maksed, 15% maksetest oli väärtusega üle 1 miljoni euro. Keskmiselt arveldati päevas 85 liikmesriikide vahelist makset väärtusega üle 1 miljardi euro. Liikmesriikide vahelisi makseid oli selle kvartali jooksul enim 28. septembril, mil arveldati kokku 117 492 makset.

TARGETI KÄIDELDAVUS JA JÕUDLUS

2007. aasta kolmandas kvartalis oli TARGETi keskmine käideldavus 99,94%, võrrelduna

99,88%se keskmise käideldavusega eelmises kvartalis. TARGETi käideldavust mõjutanud vahejuhtumite arv oli 9, mis on 4 võrra vähem kui eelmises kvartalis. TARGETi käideldavuse arvutamisel võetakse arvesse vahejuhtumeid, mis takistavad maksete arveldamist kümme minutit või kauem. 2007. aasta kolmandas kvartalis ei leidnud aset ühtegi vahejuhtumit, mis oleks kestnud üle kahe tunni. Siiski esines 20. septembril üks vahejuhtum, mille tõttu TARGETi sulgemine viibis 30 minutit. Tabelis 3 on esitatud iga TARGETi koostisosa (liikmesriikide süsteemid ja EKP maksesüsteem) käideldavusnäitajad. Vaatlusaluses kvartalis arveldati 97,84% liikmesriikide vahelistest maksetest vähem kui 5 minutiga, 2,02% maksete arveldamiseks kulus aega 5–15 minutit ja 0,47% maksete puhul 15–30 minutit. Ühe päeva jooksul arveldati keskmiselt 80 178 liikmesriikide vahelist makset, millest 50 puhul pikenes arveldusaeg üle 30 minuti.

Tabel 3. TARGETi käideldavus: liikmesriikide süsteemid ja EKP maksesüsteem

TARGETi koostisosa	Käideldavus 2007. aasta III kvartalis
Belgia	100,00%
Taani	99,96%
Saksamaa	100,00%
Eesti	100,00%
Iirimaa	100,00%
Kreeka	100,00%
Hispaania	99,96%
Prantsusmaa	99,86%
Itaalia	100,00%
Luksemburg	99,95%
Madalmaad	100,00%
Austria	100,00%
Poola	100,00%
Portugal	99,75%
Soome	99,54%
Ühendkuningriik	100,00%
EKP maksesüsteem	99,96%
TARGETi keskmine käideldavus	99,94%

EUROOPA KESKPANGA POOLT ALATES 2006. AASTAST AVALDATUD DOKUMENDID

Käesolev loetelu sisaldab valikut Euroopa Keskpanga poolt alates 2006. a jaanuarist avaldatud dokumentidest. Teadustoimetiste (*Working Papers*) loetelu viitab üksnes 2007. a septembrist kuni novembrini avaldatud trükistele. Huvilistel on võimalus saada väljaandeid tasuta (kui ei ole teisiti märgitud ning varude olemasolu korral), andes oma soovist teada aadressile info@ecb.europa.eu.

Euroopa Keskpanga ja Euroopa Rahainstituudi (EMI) poolt avaldatud dokumentide täielik nimekiri on saadaval EKP kodulehel (<http://www.ecb.europa.eu>).

AASTAARUANNE

“Aastaaruanne 2005”, aprill 2006.

“Aastaaruanne 2006”, aprill 2007.

LÄHENEMISARUANNE

“Lähenemisaruanne mai 2006”.

“Lähenemisaruanne detsember 2006”.

“Lähenemisaruanne mai 2007”.

KUUBÜLLETÄÄNIS AVALDATUD ARTIKLID

“The predictability of the ECB’s monetary policy”, jaanuar 2006.

“Hedge funds: developments and policy implications”, jaanuar 2006.

“Assessing house price developments in the euro area”, veebruar 2006.

“Fiscal policies and financial markets”, veebruar 2006.

“The importance of public expenditure reform for economic growth and stability”, aprill 2006.

“Portfolio management at the ECB”, aprill 2006.

“Monetary and exchange rate arrangements of the euro area with selected third countries and territories”, aprill 2006.

“The contribution of the ECB and the Eurosystem to European financial integration”, mai 2006.

“The single list in the collateral framework of the Eurosystem”, mai 2006.

“Equity issuance in the euro area”, mai 2006.

“Measures of inflation expectations in the euro area”, juuli 2006.

“Competitiveness and the export performance of the euro area”, juuli 2006.

“Sectoral money holding: determinants and recent developments”, august 2006.

“The evolution of large-value payment systems in the euro area”, august 2006.

“Demographic change in the euro area: projections and consequences”, oktoober 2006.

“Integrated financial and non-financial accounts for the institutional sectors in the euro area”, oktoober 2006.

“Monetary policy ‘activism’”, november 2006.

“The Eurosystem’s experience with fine-tuning operations at the end of the reserve maintenance period”, november 2006.

“Financial development in central, eastern and south-eastern Europe”, november 2006.

“The enlarged EU and euro area economies”, jaanuar 2007.

“Developments in the structural features of the euro area labour markets over the last decade”, jaanuar 2007.

“Putting China’s economic expansion in perspective”, jaanuar 2007.

“Challenges to fiscal sustainability in the euro area”, veebruar 2007.

- “The EU arrangements for financial crisis management”, veebruar 2007.
- “Migrant remittances to regions neighbouring the EU”, veebruar 2007.
- “Communicating monetary policy to financial markets”, aprill 2007.
- “Output growth differentials in the euro area: sources and implications”, aprill 2007.
- “From government deficit to debt: bridging the gap”, aprill 2007.
- “Measured inflation and inflation perceptions in the euro area”, mai 2007.
- “Competition in and economic performance of the euro area services sector”, mai 2007.
- “Determinants of growth in the EU Member States of central and eastern Europe”, mai 2007.
- “Share buybacks in the euro area”, mai 2007.
- “Interpreting monetary developments since mid-2004”, juuli 2007.
- “Oil-exporting countries: key structural features, economic developments and oil revenue recycling”, juuli 2007.
- “Adjustment of global imbalances in a financially integrating world”, august 2007.
- “The financing of small and medium-sized enterprises in the euro area”, august 2007.
- “Leveraged buyouts and financial stability”, august 2007.
- “Long-term developments in MFI loans to households in the euro area: main patterns and determinants”, oktoober 2007.
- “The collateral frameworks of the Federal Reserve System, the Bank of Japan and the Eurosystem”, oktoober 2007.
- “Circulation and supply of euro banknotes and preparations for the second series of banknotes”, oktoober 2007.
- “The stock market’s changing structure and its consolidation: implications for the efficiency of the financial system and monetary policy”, november 2007.
- “The introduction of quarterly sectoral accounts statistics for the euro area”, november 2007.

STATISTICS POCKET BOOK

Saadaval igakuiselt alates 2003. a augustist.

ÕIGUSALASED TEADUSTOIMETISED (LEGAL WORKING PAPER SERIES)

- 1 “The developing EU legal framework for clearing and settlement of financial instruments”, K. M. Löber, veebruar 2006.
- 2 “The application of multilingualism in the European Union context”, P. Athanassiou, märts 2006.
- 3 “National central banks and Community public sector procurement legislation: a critical overview”, J. García-Andrade ja P. Athanassiou, oktoober 2006.
- 4 “Privileges and immunities of the European Central Bank”, G. Gruber ja M. Benisch, juuni 2007.
- 5 “Legal and institutional aspects of the currency changeover following the restoration of the independence of the Baltic States”, K. Drēviņa, K. Laurinavičius ja A. Tupits, juuli 2007.

ÜLDISED TOIMETISED (OCCASIONAL PAPER SERIES)

- 43 “The accumulation of foreign reserves”, rahvusvaheliste suhete komitee laienemise rakkerühm, veebruar 2006.
- 44 “Competition, productivity and prices in the euro area services sector”, Euroopa Keskpankade Süsteemi rahapoliitika komitee rakkerühm, aprill 2006.

- 45 “Output growth differentials across the euro area countries: Some stylised facts”, N. Benalal, J. L. Diaz del Hoyo, B. Pierluigi ja N. Vidalis, mai 2006.
- 46 “Inflation persistence and price-setting behaviour in the euro area – a summary of the IPN evidence”, F. Altissimo, M. Ehrmann ja F. Smets, juuni 2006.
- 47 “The reform and implementation of the Stability and Growth Pact”, R. Morris, H. Ongena ja L. Schuknecht, juuni 2006.
- 48 “Macroeconomic and financial stability challenges for acceding and candidate countries”, rahvusvaheliste suhete komitee laienemise rakkerühm, juuli 2006.
- 49 “Credit risk mitigation in central bank operations and its effects on financial markets: the case of the Eurosystem”, U. Bindseil ja F. Papadia, august 2006.
- 50 “Implications for liquidity from innovation and transparency in the European corporate bond market”, M. Laganà, M. Peřina, I. von Köppen-Mertes ja A. Persaud, august 2006.
- 51 “Macroeconomic implications of demographic developments in the euro area”, A. Maddaloni, A. Musso, P. Rother, M. Ward-Warmedinger ja T. Westermann, august 2006.
- 52 “Cross-border labour mobility within an enlarged EU”, F. F. Heinz ja M. Ward-Warmedinger, oktoober 2006.
- 53 “Labour productivity developments in the euro area”, R. Gomez-Salvador, A. Musso, M. Stocker ja J. Turunen, oktoober 2006.
- 54 “Quantitative quality indicators for statistics – an application to euro area balance of payment statistics”, V. Damia ja C. Picón Aguilar, november 2006.
- 55 “Globalisation and euro area trade: interactions and challenges”, U. Baumann ja F. di Mauro, veebruar 2007.
- 56 “Assessing fiscal soundness: theory and practice”, N. Giammarioli, C. Nickel, P. Rother ja J.-P. Vidal, märts 2007.
- 57 “Understanding price developments and consumer price indices in south-eastern Europe”, S. Herrmann ja E. K. Polgar, märts 2007.
- 58 “Long-term growth prospects for the Russian economy”, R. Beck, A. Kamps ja E. Mileva, märts 2007.
- 59 “The ECB Survey of Professional Forecasters (SPF) – A review after eight years’ experience”, C. Bowles, R. Friz, V. Genre, G. Kenny, A. Meyler ja T. Rautanen, aprill 2007.
- 60 “Commodity price fluctuations and their impact on monetary and fiscal policies in Western and Central Africa”, U. Böwer, A. Geis ja A. Winkler, aprill 2007.
- 61 “Determinants of growth in the central and eastern European EU Member States – A production function approach”, O. Arratibel, F. Heinz, R. Martin, M. Przybyla, L. Rawdanowicz, R. Serafini ja T. Zumer, aprill 2007.
- 62 “Inflation-linked bonds from a central bank perspective”, J. A. Garcia ja A. van Rixtel, juuni 2007.
- 63 “Corporate finance in the euro area – including background material”, EKPSi rahapoliitika komitee rakkerühm, juuni 2007.
- 64 “The use of portfolio credit risk models in central banks”, EKPSi turuoperatsioonide komitee rakkerühm, juuli 2007.
- 65 “The performance of credit rating systems in the assessment of collateral used in Eurosystem monetary policy operations”, F. Coppens, F. González ja G. Winkler, juuli 2007.
- 66 “Structural reforms in EMU and the role of monetary policy – a survey of the literature”, N. Leiner-Killinger, V. López Pérez, R. Stiegert ja G. Vitale, juuli 2007.
- 67 “Towards harmonised balance of payments and international investment position statistics – the experience of the European compilers”, J.-M. Israël ja C. Sánchez Muñoz, juuli 2007.
- 68 “The securities custody industry”, D. Chan, F. Fontan, S. Rosati ja D. Russo, august 2007.

- 69 "Fiscal policy in Mediterranean countries – Developments, structures and implications for monetary policy", M. Sturm ja F. Gurtner, august 2007.
- 70 The search for Columbus' egg: Finding a new formula to determine quotas at the IMF, M. Skala, C. Thimann ja R. Wölfinger, august 2007.
- 71 "The economic impact of the Single Euro Payments Area", H. Schmiedel, august 2007.
- 72 "The role of financial markets and innovation in productivity and growth in Europe", P. Hartmann, F. Heider, E. Papaioannou ja M. Lo Duca, september 2007.
- 73 "Reserve accumulation: objective or by-product?", J. O. de Beaufort Wijnholds ja L. Søndergaard, september 2007.
- 74 "Analysis of revisions to general economic statistics", H. C. Dieden ja A. Kanutin, oktoober 2007.
- 75 "The role of other financial intermediaries in monetary and credit developments in the euro area" P. Moutot (toimetaja) ning D. Gerdesmeier, A. Lojschová ja J. von Landesberger (koordineerijad), oktoober 2007.

RESEARCH BULLETIN

Research Bulletin, No 4, aprill 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

Research Bulletin, No 5, detsember 2006.

Research Bulletin, No 6, juuni 2007.

TEADUSTOIMETISED (WORKING PAPER SERIES)

- 807 "Cross-border lending contagion in multinational banks", A. Derviz ja J. Podpiera, september 2007.
- 808 "Model misspecification, the equilibrium natural interest rate and the equity premium", O. Tristani, september 2007.
- 809 "Is the new Keynesian Phillips curve flat?", K. Kuester, G. J. Müller ja S. Stölting, september 2007.
- 810 "Inflation persistence: euro area and new EU Member States", M. Franta, B. Saxa ja K. Šmídková, september 2007.
- 811 "Instability and non-linearity in the euro area Phillips curve", A. Musso, L. Stracca ja D. van Dijk, september 2007.
- 812 "The uncovered return parity condition", L. Cappiello ja R. A. De Santis, september 2007.
- 813 "The role of the exchange rate for adjustment in boom and bust episodes", R. Martin, L. Schuknecht ja I. Vansteenkiste, september 2007.
- 814 "Choice of currency in bond issuance and the international role of currencies", N. Siegfried, E. Simeonova ja C. Vespro, september 2007.
- 815 "Do international portfolio investors follow firms' foreign investment decisions?", R. A. De Santis ja P. Ehling, september 2007.
- 816 "The role of credit aggregates and asset prices in the transmission mechanism: a comparison between the euro area and the United States", S. Kaufmann ja M. T. Valderrama, september 2007.
- 817 "Convergence and anchoring of yield curves in the euro area", M. Ehrmann, M. Fratzscher, R. S. Gürkaynak ja E. T. Swanson, oktoober 2007.
- 818 "Is the time ripe for price level path stability?", V. Gaspar, F. Smets ja D. Vestin, oktoober 2007.

- 819 “Proximity and linkages among coalition participants: a new voting power measure applied to the International Monetary Fund”, J. Reynaud, C. Thimann ja L. Gatarek, oktoober 2007.
- 820 “What do we really know about fiscal sustainability in the EU? A panel data diagnostic”, A. Afonso ja C. Rault, oktoober 2007.
- 821 “The social value of public information: testing the limits to transparency”, M. Ehrmann ja M. Fratzscher, oktoober 2007.
- 822 “Exchange rate pass-through to trade prices: the role of non-linearities and asymmetries”, M. Bussière, oktoober 2007.
- 823 “Modelling Ireland’s exchange rates: from EMS to EMU”, D. Bond, M. J. Harrison ja E. J. O’Brien, oktoober 2007.
- 824 “Evolving US monetary policy and the decline of inflation predictability”, L. Benati ja P. Surico, oktoober 2007.
- 825 “What can probability forecasts tell us about inflation risks?”, J. A. García ja A. Manzanares, oktoober 2007.
- 826 “Risk-sharing, finance and institutions in international portfolios”, M. Fratzscher ja J. Imbs, oktoober 2007.
- 827 “How is real convergence driving nominal convergence in the new EU Member States?”, S. M. Lein-Rupprecht, M. A. León-Ledesma ja C. Nerlich, november 2007.
- 828 “Potential output growth in several industrialised countries: a comparison”, C. Cahn ja A. Saint-Guilhem, november 2007.
- 829 “Modelling inflation in China: a regional perspective”, A. Mehrotra, T. Peltonen ja A. Santos Rivera, november 2007.
- 830 “The term structure of euro area break-even inflation rates: the impact of seasonality”, J. Ejsing, J. A. García ja T. Werner, november 2007.
- 831 “Hierarchical Markov normal mixture models with applications to financial asset returns”, J. Geweke ja G. Amisano, november 2007.
- 832 “The yield curve and macroeconomic dynamics”, P. Hördahl, O. Tristani ja D. Vestin, november 2007.
- 833 “Explaining and forecasting euro area exports: which competitiveness indicator performs best?”, M. Ca’ Zorzi ja B. Schnatz, november 2007.
- 834 “International frictions and optimal monetary policy cooperation: analytical solutions”, M. Darracq Pariès, november 2007.
- 835 “US shocks and global exchange rate configurations”, M. Fratzscher, november 2007.

MUUD VÄLJAANDED

- “Bond markets and long-term interest rates in non-euro area Member States of the European Union and in acceding countries – Statistical tables”, jaanuar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
- “Data collection from credit institutions and other professional cash handlers under the Framework for banknote recycling”, jaanuar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
- “Euro Money Market Survey 2005”, jaanuar 2006.
- “Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report”, veebruar 2006.
- “Towards a Single Euro Payments Area – Objectives and Deadlines (4th Progress Report)”, veebruar 2006 (ainult elektroonilisel kujul, v.a ingliskeelne versioon).
- “Handbook for the compilation of flows statistics on the MFI balance sheet”, veebruar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Methodological notes for the compilation of the revaluation adjustment”, veebruar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“National implementation of Regulation ECB/2001/13”, veebruar 2006. (ainult elektroonilisel kujul)

“Payment and securities settlement systems in the European Union and in the acceding countries – Addendum incorporating 2004 data (Blue Book)”, märts 2006.

“ECB statistics: an overview”, aprill 2006.

“TARGET Annual Report 2005”, mai 2006.

“Financial Stability Review”, juuni 2006.

“Business continuity oversight expectations for systemically important payment systems (SIPS)”, juuni 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Communication on TARGET2”, juuli 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Government Finance Statistics Guide”, august 2006.

“Implementation of banknote recycling framework”, august 2006.

“The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures”, september 2006.

“Differences in MFI interest rates across euro area countries”, september 2006.

“Indicators of financial integration in the euro area”, september 2006.

“Recent developments in supervisory structures in EU and acceding countries”, oktoober 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“EU banking structures”, oktoober 2006.

“EU banking sector stability”, november 2006.

“The ESCB’s governance structure as applied to ESCB statistics”, november 2006.

“Third progress report on TARGET2”, november 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“The Eurosystem’s view of a ‘SEPA for cards’”, november 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Financial Stability Review”, detsember 2006.

“The European Central Bank – History, role and functions”, teine, täiendatud väljaanne, detsember 2006.

“Assessment of accounting standards from a financial stability perspective”, detsember 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Research Bulletin No 5”, detsember 2006.

“Extension of the transmission period laid down in the ECB Banknote Recycling Framework for six euro area countries”, detsember 2006.

“Payment and securities settlement systems in the European Union and in the acceding countries – addendum incorporating 2005 data” (Blue Book), detsember 2006.

“Acceptance criteria for third-party rating tools within the Eurosystem Credit Assessment Framework”, detsember 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Correspondent central banking model (CCBM) – procedure for Eurosystem counterparties”, detsember 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Government finance statistics guide”, jaanuar 2007.

“Letter from the ECB President to Ms Pervenche Berès, Chairwoman of the Committee on Economic and Monetary Affairs, European Parliament”, jaanuar 2007.

“Letter from the ECB President to Mr Jean-Marie Cavada, Chairman of the Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs, European Parliament”, jaanuar 2007.

“Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report”, veebruar 2007.

“List of monetary financial institutions and institutions subject to minimum reserves”, veebruar 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Financial statistics for a global economy – proceedings of the 3rd ECB conference on statistics”, veebruar 2007.

“Euro Money Market Study 2006”, veebruar 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Letter from the ECB President to Ms Pervenche Berès, Chairwoman of the Committee on Economic and Monetary Affairs, European Parliament”, veebruar 2007.

“Monetary financial institutions and markets statistics sector manual”, märts 2007.

“Financial integration in Europe”, märts 2007.

“TARGET2-Securities - The blueprint”, märts 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“TARGET2-Securities - Technical feasibility”, märts 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“TARGET2-Securities - Operational feasibility”, märts 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“TARGET2-Securities - Legal feasibility”, märts 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“TARGET2-Securities - Economic feasibility”, märts 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Risk measurement and systemic risk. Fourth joint central bank research conference 8-9 November 2005. In cooperation with the Committee on the Global Financial System”, aprill 2007.

“How the euro became our money. A short history of the euro banknotes and coins”, aprill 2007.

“Large banks and private equity-sponsored leveraged buyouts in the EU”, aprill 2007.

“TARGET Annual Report 2006”, mai 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“European Union balance of payments: international investment position statistical methods”, mai 2007.

“Bond markets and long-term interest rates in non-euro area Member States of the European Union: statistical tables”, mai 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“The euro bonds and derivatives markets”, juuni 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Review of the international role of the euro”, juuni 2007.

“Fourth Progress Report on TARGET2, General Functional Specifications”, juuni 2007.

“Financial Stability Review”, juuni 2007.

“Monetary policy: a journey from theory to practice”, juuni 2007.

“The Eurosystem policy principles on the location and operation of infrastructures settling euro-denominated payment transactions”, juuli 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Fifth SEPA progress report”, juuli 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Potential impact of Solvency II on financial stability”, juuli 2007.

“The role of central counterparties – issues related to central counterparty clearing”, EKP ja föderaalreservi Chicago konverents, 3.-4. aprill 2006, juuli 2007.

“European legislation on financial markets: Settlement Finality Directive, Financial Collateral Directive, Winding-Up Directive for Credit Institutions”, juuli 2007.

“Payment and securities settlement systems in the European Union” (Blue Book), Vol. 1: euro area countries, Vol. 2: non-euro area countries, august 2007.

“EU banking structures”, oktoober 2007.

“TARGET2-Securities progress report”, oktoober 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Fifth progress report on TARGET2” with Annex 1 “Information guide for TARGET2 users” (version 1.0), Annex 2 “User information guide to TARGET2 pricing” and Annex 3 “TARGET2 compensation scheme, claim form”, oktoober 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Euro Money Market Survey”, november 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Review of the Lamfalussy framework: Eurosystem contribution”, november 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

BROŠÜÜRID

“The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks”, mai 2006

“TARGET2-Securities brochure”, september 2006.

“The Single Euro Payments Area (SEPA): an integrated retail payments market”, november 2006.

“A single currency: an integrated market infrastructure”, september 2007.

SÕNASTIK

Käesolev sõnastik sisaldab kuubülletäänis sageli kasutatavate terminite valikut. Põhjalikuma ja üksikasjalikuma sõnastiku leiate EKP kodulehelt (www.ecb.europa.eu/home/glossary/html/index.en.html).

Allahindamine: rahaloomeasutuse bilansis dokumenteeritud laenude väärtuse alandamine, kui leitakse, et osa laenudest ei ole võimalik tagasi saada.

Autonoomsed likviidsustegurid: likviidsustegurid, mis ei tulene tavaliselt kasutatavatest rahapoliitilistest vahenditest. Need hõlmavad näiteks ringluses olevaid pangatähti, valitsuse hoiuseid keskpangas ja keskpanga netovälisvarasid.

Deflatsioon: üldise hinnataseme, s.t tarbijahinnaindeksi langus.

Eelarve puudujäägi suhtarv (valitsussektor): valitsussektori võla suhe SKPsse jooksvates turuhindades. Selle kohta kehtib üks rahandusliku stabiilsuse kriteeriumidest, mis on sätestatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 104 lõikes 2, et teha kindlaks ülemäärase eelarve puudujäägi olemasolu. Seda nimetatakse ka eelarve puudujäägi suhtarvuks.

Eelarve puudujääk (valitsussektor): valitsussektori laenude netoväärtus, s.t valitsemissektori kogutulude ja -kulude erinevus.

Eelarvepositiooniväline võlamuutus (valitsussektor): valitsussektori eelarvepuudujäägi ja valitsussektori võla muutuse vaheline erinevus.

Eeldatav volatiilsus: mõõdab oodatavat kõikumist (aastaste portsendimäärade põhjal arvutatav standardhälve) näiteks võlakirjade ja aktsiate/osakute (või vastavate futuurlepingute) hindades, mille saab välja võtta nii võlakirjade ja aktsiate/osakute hinnast, tähtajast ning optioonihinnast kui ka riskivabast tulumäärast, kasutades sellist optiooni hindamise mudelit nagu Black-Scholesi mudel.

EKP baasintressimäärad: EKP nõukogu poolt kehtestatud intressimäärad, mis kajastavad EKP rahapoliitilist hoiakut. Nendeks on põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäär ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärad.

EONIA (euroala pankadevahelise üleööturu keskmine aastaintressimäär): tehingutel põhinev intressimäär, mis kehtib pankadevahelisel eurohoiuste üleööturul. See arvutatakse osalevate pankade poolt avaldatud eurodes nomineeritud tagatiseta üleöolaenutehingute intressimäärade kaalutud keskmisena.

ERM2 (vahetuskursimehhanism 2): vahetuskursikokkulepe, mis loob raamistiku vahetuskursipoliitika alasele koostööle euroala riikide ning majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis mitteosalevate ELi liikmesriikide vahel.

EURIBOR (euro üleeuroopaline pankadevaheline intressimäär): intressimäär, millega esmaklassiline pank on nõus laenama raha eurodes teisele esmaklassilisele pangale ning mida arvutatakse iga päev pankadevaheliste hoiuste puhul tähtajaga kuni 12 kuud.

Euroala: neid Euroopa Liidu liikmesriike hõlmav ala, kus vastavalt asutamislepingule on ühisrahana kasutusele võetud euro.

Euro efektiivsed vahetuskursid (nominaal-/reaalkursid): euro ja euroala põhiliste kaubanduspartnerite vääringute kahepoolsete vahetuskursside kaalutud keskmine. EKP avaldab euro efek-

tiivse nominaalkursi indekseid kahe kaubanduspartnerite grupi taustal: 14 euroalavälist Euroopa Liidu liikmesriiki ja 10 põhilist kaubanduspartnerit väljastpoolt Euroopa Liitu moodustavad 24 riigist koosneva kaubanduspartnerite grupi (EER-24) ning eelnimetatud 24 riigist koosnev kaubanduspartnerite grupp ja 20 täiendavat riiki moodustavad teise 44 riigist koosneva grupi (EER-44), kelle andmete põhjal leitakse efektiivsed vahetuskursid. Keskmise kaalumisel kasutatavad andmed kajastavad iga partnerriigi osa euroala kaubanduses ja arvestavad konkurentsi kolmandal turul. Euro reaalkurs on euro nominaalkurs, mis on korrutatud välismaiste kaalutud keskmiste ning kohalike hindade või kulude suhtega. Seega on need hinna ja kulude konkurent-sivõime mõõtühikud.

Euroala ostujuhtide uuringud: tootmis- ja teenindussektori ettevõtlustingimuste uuring, mis on korraldatud mitmes euroala riigis ja mida kasutatakse indeksite arvutamiseks. Euroala toot-missektoris tegutsevate ostujuhtide indeks (PMI) on kaalutud keskmine näitaja, mis on arvatud toodanguindeksite, uute tellimuste, tööhõive, tarnetähtaegade ja valmistoodangu varu alusel. Teenindussektori uuringu käigus esitatakse küsimusi äritegevuse, oodatava tulevase äritegevuse, täitmata tellimuste, uute sissetulevate tellimuste, tööhõive, sisendhindade ja müügihindade kohta. Euroala liitindeks arvutatakse tootmis- ja teenindussektorites korraldatud uuringute tule-muste ühendamise teel.

Euroopa Komisjoni uuringud: Euroopa Komisjoni nimel igas EL liikmesriigis korraldatud ühtlustatud ettevõtlus- ja tarbijauuringud. Taoliste uuringute käigus esitatakse küsimused adres-seeritakse tööstus-, ehitus-, jaekaubandus- ja teenindussektoris tegutsevate ettevõtete juhtidele, samuti tarbijatele. Igakuise uuringu põhjal arvutatakse liitnäitajad, mis koondavad ühte indikaatorisse (usaldusnäitaja) mitmele erinevale küsimusele antud vastused.

Eurosüsteem: keskpangandussüsteem, mis koosneb Euroopa Keskpangast ja nende ELi liikmes-riikide keskpangadest, kes on euro juba kasutusele võtnud.

Fikseeritud intressimääraga oksjon: pakkumismenetlus, kus intressimäär on keskpanga poolt ette antud ning osalevad vastaspoolel pakuvad rahasummat, millega nad soovivad sooritada tehingut fikseeritud intressimäär juures.

Finantskonto: maksebilansi konto, mis hõlmab kõiki tehinguid otse- ja portfelliinvesteeringute, tuletisinstrumentide, muude investeeringute ja reservvaradega residentide ja mitteresidentide vahel.

Hinnastabiilsus: hinnastabiilsuse säilitamine on eurosüsteemi põhieesmärk. EKP nõukogu peab hinnastabiilsuseks ühtlustatud tarbijahinnaindeksi alla 2% suurust kasvu. EKP nõukogu on üht-lasi selgelt väljendanud, et hinnastabiilsuse tagamiseks on tema eesmärgiks hoida inflatsiooni-määrad keskpikas perspektiivis madalamal kui 2%, kuid mitte oluliselt alla selle.

Hoiustamise püsivõimalus: eurosüsteemi püsivõimalus, mida vastaspoolel võivad kasutada üleõhoiustamiseks riigi keskpangas ning mille eest makstakse eelnevalt kindlaks määratud int-ressi.

Hüvitis töötaja kohta: hüvitis määratletakse tööandjalt töövõtjale makstava rahalise või mitte-rahalise kogutasuna. Hüvitis sisaldab brutopalka, samuti preemiaid, ületunnitöö tasusid ja töötaja sotsiaalkindlustusmaksid. Hüvitis töötaja kohta määratletakse koguhüvitise ja töötajate kogu-arvu suhtena.

Inflatsioon: üldise hinnataseme, s.t tarbijahinnaindeksi tõus.

Inflatsiooniga indekseeritud valitsuse võlakirjad: valitsussektori poolt emiteeritud võlakirjad, mille intressimaksed ja põhisumma on seotud kindla tarbijahinnaindeksiga.

Jooksevkonto: maksebilansi konto, mis hõlmab kõiki kaupade, teenuste ja tuludega seotud tehinguid ning jooksevülekandeid residentide ja mitteresidentide vahel.

Kapitalikonto: maksebilansi konto, mis hõlmab kõiki kapitali ülekandeid ja tootmata mittefinantsvarade soetamis- ja realiseerimistehinguid residentide ja mitteresidentide vahel.

Keskkurs: vahetuskursimehhanismi ERM 2 iga liikmesriigi vääringu vahetuskurs euro suhtes, millega määratletakse ERM2 kõikumispiirid.

Kohustusliku reservi nõue: minimaalne reserv, mida krediidasutus on kohustatud eurosüsteemis hoidma. Nõude täitmist kontrollitakse keskmise päevasaldo alusel umbes ühekuisse hoidmisperioodi vältel.

Kollektiivlepinguga määratud palkade indeks: mõõdab kollektiivselt peetud läbirääkimiste otsesest tulemust põhipalga (s.t palk ilma lisatasude ja preemiateta) alusel euroala tasandil. See viitab kuupalkade eeldatavale keskmisele muutusele.

Laenamise püsivõimalus: püsivõimalus, mida vastaspoolad võivad eurosüsteemis kasutada üleölaenu saamiseks liikmesriigi keskpangast eelnevalt kindlaks määratud intressimääraga ja kõlblike varade vastu.

Laenuvajadus (valitsussektor): valitsussektori netovõla võtmine.

M1: kitsas rahaagregaat, mis koosneb käibel olevast sularahast ning üleöhoiustest rahaloomeasutustes ja keskvalitsuses (nt postkontoris või riigikassas).

M2: laiem rahaagregaat, mis koosneb M1st, kuni kolmekuulise etteteatamistähtajaga lõpetatavatest hoiustest (s.t lühiajalised säästuhoiused) ning kuni kaheaastase tähtajaga hoiustest (ehk lühiajalistest tähtajalistest hoiustest) rahaloomeasutustes ja keskvalitsuses.

M3: lai rahaagregaat, mis koosneb M2st ja sellistest turukõlblikest instrumentidest nagu repotehingud, rahaturufondide osakud ning rahaloomeasutuste poolt emiteeritud kuni kaheaastase tähtajaga võlakirjad.

Mahakandmine: rahaloomeasutuse bilansis dokumenteeritud laenu kustutamine, kui leitakse, et mitte mingit osa laenusummast ei ole võimalik tagasi saada.

Maksebilanss: statistiline aruanne, milles liidetakse ühes riigis teatud perioodi jooksul sooritatud majandustehingud ülejäänud maailma omale.

Muud investeeringud: maksebilansi ja rahvusvahelise investimispositsiooni kirje, mis hõlmab mitteresidentide finantstehinguid või -positsioone seoses kaubanduskrediidi, hoiuste ja laenude ning teiste debitoorsete/kreditoorsete võlgnevustega.

Muutuva intressimääraga oksjon: pakkumismenetlus, kus vastaspoolad pakuvad nii rahasummat kui ka intressimäära, millega nad soovivad keskpangaga tehingut sooritada.

Omandiväärtpaberid: väärtpaberid, mis esindavad osalust ettevõttes. Omandiväärtpaberid kujutavad endast väärtpaberibörsidel kaubeldavaid aktsiaid (noteeritud aktsiad), mittenoteeritavaid aktsiaid ja muid aktsia- ja osakapitali vorme. Omandiväärtpaberid toodavad tavaliselt tulu dividendide näol.

Ostujõu pariteet: vahetuskurss, millega üks valuuta arvestatakse ümber teise valuutasse selleks, et ühtlustada kahe valuuta ostujõud. Selleks kõrvaldatakse asjaomastes riikides kehtivate hinnatasemete erinevused. Lihtsaimal kujul näitab ostujõu pariteet ühe ja sama kauba või teenuse hindade suhet erinevate riikide omavääringus.

Otseinvesteering: piiriülene investeering, mille eesmärk on omandada teises riigis residentses ettevõttes püsiv osalus (praktikas omandatakse omandiõiguste teostamiseks tavaliselt vähemalt 10% lihtaktsiastest/-osadest või hääleõiguslikest aktsiastest/osadest). Otseinvesteeringutena käsitletakse ka investeeringuid aktsiakapitali, reinvesteeritud tulu ning muid ettevõtete vahelisi rahapaigutusi. Otseinvesteeringute kontrol kajastatakse euroala residentide poolt välismaal omandatud netovarasid ("välismaine otseinvesteering") ning mitteresidentide poolt omandatud euroala netovarasid ("euroala otseinvesteering").

Pakkumisintressi alammäär: intressimäärade alampiir, millega osapooled võivad esitada pakkumisi muutuva intressimääraga pakkumismenetlustes.

Pankade laenutegevuse uuringud: alates 2003. aasta jaanuarist eurosüsteemi poolt kord kvartalis korraldatav uuring, mis käsitleb laenupoliitikat. Kvalitatiivse uuringu käigus esitatakse eelnevalt kindlaks määratud euroala pankadest koosnevale valimigrupile küsimusi ettevõtete ja kodumajapidamiste laenuõuete, laenuingimuste ja laenuõudluse arengu kohta.

Pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon: eurosüsteemi poolt pöördtehingute vormis sooritatud regulaarne avaturuoperatsioon. Operatsioonid sooritatakse kuiste standardpakkumistena ning nende tähtaeg on tavaliselt kolm kuud.

Portfelliinvesteering: euroala residentide poolt omandatud väärtpaberid (netotehingute ja/või -positsioonidena), mis on emiteeritud euroalaväliste residentide poolt ("varad"); ja euroala mitteresidentide poolt omandatud väärtpaberid (netotehingute ja/või -positsioonidena), mis on emiteeritud euroala residentide poolt ("kohustused"). Sisaldab omandiväärtpabereid ja võlaväärtpabereid (võlakirju ja rahaturuinstrumente). Tehinguid kajastatakse tegelikult makstud või saadud hinnas, millest on maha arvatud komisjonitasud ja muud kulud. Portfelliinvesteeringuna käsitlemiseks peab osalus ettevõttes võrduma vähem kui 10% ga hääleõiguslikest lihtaktsiastest.

Põhiline refinantseerimisoperatsioon: eurosüsteemi poolt pöördtehingute vormis sooritatud regulaarne avaturuoperatsioon. Operatsioonid sooritatakse nädalaste standardpakkumistena ning nende tähtaeg on tavaliselt üks nädal.

Rahaagregaadi M3 kasvu kontrollväärtus: M3 aastase kasvu määr keskmise tähtaja vältel, mis vastab hindade stabiilsuse säilitamise põhimõttele. Hetkel on M3 aastase kasvu kontrollväärtuseks 4,5%.

Rahaloomeasutuse laen euroala residentidele: koosneb rahaloomeasutuse laenudest euroala residentidest mitterahaloomeasutustele (sealhulgas valitsus- ja erasektorile) ning rahaloomeasutuse käes olevatest euroala residentidest mitterahaloomeasutuste poolt emiteeritud väärtpaberitest (aktsiad/osakud, muud omandiväärtpaberid ja võlakirjad).

Rahaloomeasutuse netovälisvarad: euroala rahaloomeasutuste välisvarad (näiteks kuld, välisvaluuta pangatähed ja mündid, euroalaväliste residentide poolt emiteeritud väärtpaberid ning euroalavälisest residentidele antud laenud), millest on maha arvatud euroala rahaloomeasutuste väliskohustused (näiteks euroalaväliste residentide hoiused ja repotehingud ning nendele kuuluvad rahaturufondide aktsiad/osakud ning rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlakirjad tähtajaga kuni kaks aastat).

Rahaloomeasutuse pikemaajalised finantskohustused: koosnevad enam kui kahe aasta pikkestest tähtajalistest hoiustest, enam kui kolmekuulise etteteatamisega lõpetatavatest hoiustest, euroala rahaloomeasutuste poolt emiteeritud enam kui kaheaastase lepingulise tähtajaga võlakirjadest ning euroala rahaloomeasutuste omakapitalist.

Rahaloomeasutused: finantsasutused, mis moodustavad euroala rahaloomesektori. Need hõlmavad eurosüsteemi, (ühenduse õiguse raames defineeritud) residentidest krediidasutusi ja kõiki teisi asutusi, mille tegevusalaks on hoiuste ja/või hoiuste taoliste asendajate kogumine isikutelt, kes ei ole rahaloomeasutused, ning enda arvel (vähemalt majanduslikus mõttes) laenude andmine ja/või investeerimine väärtpaperitesse. Viimane grupp koosneb peamiselt rahaturufondidest.

Rahaloomeasutuste intressimäärad: intressimäärad, mida residentidest krediidasutused ja teised rahaloomeasutused (v.a keskpangad ja rahaturufondid) kohaldavad eurohoiustele ja -laenudele võrreldes euroala residentidest kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtetega.

Rahaloomeasutuste sektori konsolideeritud bilanss: bilanss, mille saamiseks elimineeritakse rahaloomeasutuste omavahelised positsioonid (nt rahaloomeasutuste omavahelised laenud ja hoiused) rahaloomeasutuste koondbilansist. Bilansis esitatakse statistiline teave rahaloomeasutuste sektori varade ja kohustuste kohta võrreldes sellesse sektorisse mittekuuluvate euroala residentidega (s.t valitsussektor ja muud euroala residendid) ning euroalaväliste residentidega. See on rahaagregaatide arvutamisel peamiseks statistiliseks allikaks ning M3e vastaskirjete regulaarse analüüsi aluseks.

Rahvusvaheline investeerimispositsioon: rahvamajanduse rahuldamata netofinantsnõuded (või täitmata finantskohustused) välismaailma vastu, esitatuna nende sisu järgi.

Rahvusvahelised reservid: välisvarad, mis on rahandusasutustele kergesti kättesaadavad ja nende kontrolli all, et otseselt finantseerida maksebilansi tasakaalustamatust või reguleerida selle ulatust valuutaturgudele sekkumise kaudu. Euroala rahvusvahelised reservid koosnevad mitteeurodes nomineeritud nõuetest euroalaväliste residentide vastu, kullast, Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikutest ja eurosüsteemi poolt Rahvusvahelises Valuutafondis hoitavast reservijäägist.

Sisemajanduse koguprodukt (SKP): tootmistegevuse lõpptulem. See vastab toodetud kaupadele ja teenustele miinus vahetarbimine ning pluss toodetelt ja impordilt tasutavad netomaksud. SKP jaotuse võib esitada toodangu, kulutuste või sissetulekukomponentide lõikes. Peamised kuuartiklid, mille baasil SKPd arvutatakse, on kodumajapidamiste tarbimiskulutused, valitsussektori lõpptarbimiskulutused, kapitali kogumahutus põhivarasse, varude muutus ning kaupade ja teenuste eksport ja import (sealhulgas euroalasisene kaubavahetus).

Survey of Professional Forecasters (kutseliste prognoosijate küsitlus): EKP poolt alates 1999. aastast korraldatav kvartaalne küsitlus, mille eesmärgiks on koguda ELis asuvate finants- ja mittefinantsorganisatsioonide ekspertidelt makromajanduslikke prognoose euroala inflatsiooni, SKP reaalkasvu ja töötuse kohta.

Tulukõver: graafik, mis kirjeldab ühesuguse krediidiriski, kuid erineva tähtajaga võlakirjade intressimäära ehk kasviku ja järelejäänud tähtaja vahelist seost kindlaksmääratud ajahetkel. Tulukõvera kalde määrab intressimäärade või kasviku erinevus kahe valitud tähtaja osas.

Tööjõu erikulud: kogu tööjõukulu toodanguühiku kohta, mis arvutatakse välja töötajate koguhüvitise suhtena euroala riikide sisemajanduse koguprodukti püsivhindades.

Tööjõud: töötavate inimeste ja töötute arvu summa.

Tööjõukuluindeks: mõõdab tööjõukulusid iga tegelikult töötatud tunni kohta. See hõlmab brutopalkasid (ning kõikvõimalikke preemiaid ja lisatasusid), tööandja poolt tasutavaid sotsiaalkindlustusmaksid ning muid tööjõuga seotud kulusid (näiteks koolituskulud, värbamiskulud ning palgamaksud), millest on maha arvatud riigitoetused. Tunnikulud saadakse kõigi töötajatega seotud eelnimetatud tööjõukulude kogusumma jagamisel nende poolt töötatud tundide koguarvuga (sealhulgas ületunnid).

Tööstustoodang: tööstusettevõtte poolt loodud lisandväärtus püsihindades.

Tööstustoodangu tootjahinnad: tööstusettevõtete (v.a ehitusettevõtete) poolt euroala riikide turgudel müüdud kõikide kaupade (v.a importkaupade) hinnad tehase värvavas (mis ei sisalda transpordihinda).

Tööviljakus: toodang etteantud tööjõusisendi kohta. Seda saab mõõta mitut moodi, kuid harilikult tehakse seda järgmiselt: püsivhindade alusel arvatud SKP jagatakse kas tööga hõivatute või töötundide koguarvuga.

Vabad töökohad: uute loodud töökohtade, vabade töökohtade ning peatselt vabanevate töökohtade (mille täitmiseks on tööandja hiljuti rakendanud aktiivseid abinõusid) üldnimetus.

Valitsussektor: ESA 95s määratletud sektor, kuhu kuuluvad residendist isikud, kes tegelevad peamiselt individuaalseks ja kollektiivseks tarbimiseks mõeldud turuväliste kaupade tootmise ja teenuste osutamisega ja/või riikliku tulu ja hüvede ümberjaotamisega. Valitsussektor hõlmab ka keskvalitsust, piirkondlikke valitsusi ja kohalikke omavalitsusi ning sotsiaalkindlustusfonde. Valitsussektorisse ei kuulu avaliku sektori omandis olevad äritegevust arendavad üksused, näiteks riigiettevõtted.

Võla suhe SKPsse (valitsussektor): valitsussektori võla suhe SKPsse jooksvates turuhindades. Selle kohta kehtib üks rahandusliku stabiilsuse kriteeriumidest, mis on sätestatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 104 lõikes 2, et teha kindlaks ülemäärase eelarve puudujäägi olemasolu.

Võlakiri: emitendi (laenuvõtja) lubadus teha võlakirja omanikule (laenuandja) kindlaksmääratud kuupäeva(de)l tulevikus üks või enam makseid. Tavaliselt hõlmab võlakiri kindlaksmääratud intressimäära (kupong) ja/või seda müüakse diskonteerituna ehk madalama hinnaga kui emitendi poolt makstav hind tagasiostu tähtajal. Võlakirjad, mida emiteeritakse algse tagasiostu tähtajaga enam kui üks aasta, loetakse pikaajalisteks võlakirjadeks.

Võlakohustused (finantskontod): hõlmavad laene, hoiustega seotud võlakohustusi, emiteeritud võlakirju ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete pensionifondi reserve (mis tulenevad tööandja otsesest pensionikohustusest oma töötajate ees), hinnatuna turuväärtuses perioodi lõpus. Kuigi võlakohustused ei sisalda kvartaalsetes finantskontodes andmete piiratud kättesaadavuse tõttu kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete (näiteks ettevõtete vahelised laenud) ning euroalaväliste pankade poolt antud laene, on need komponendid olemas aastastes finantskontodes.

Võlg (valitsussektor): valitsussektori brutovõlg nominaalväärtuses aasta lõpu seisuga konsolideerituna valitsussektori asutuste siseselt ja vahel.

Väliskaubandus: kaubaeksport ja -import euroalaväliste riikidega; seda mõõdetakse käibe põhjal ning mahu ja ühikuhinna indeksitena. Väliskaubandusstatistika pole otseselt võrreldav

rahvamajanduse arvepidamises kajastatud ekspordi ja impordiga, sest viimane hõlmab nii euroalasiseseid kui ka -väliseid tehinguid ning ühendab kaubad ja teenused. Samuti ei ole see täielikult võrreldav kaubanimetustega maksebilansi statistikas. Peale meetodiliste kohanduste seisneb peamine erinevus selles, et väliskaubandusstatistikas sisalduvad impordi registreerimisel ka kindlustus- ja veoteenused, samas kui maksebilansi statistika registreerimisel kaubanimetustes hõlmatakse FOB-hinnad.

Ühtlustatud tarbijahinnaindeks (ÜTHI): tarbijahindade mõõtühik, mille koostab Eurostat ja mis ühtlustatakse kõigi ELi liikmesriikide jaoks.

